gemeente
Zoetermeer

Publieke Sector Accountants
B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorende bij de
controleverklaring
d.d. 27 juni 2023 met kenmerk
312021003.23.124

ValidSigned door W. Kalkman RA
op 27-06-2023

Jaarstukken 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Rekening in één oogopslag 9

Feiten en cijfers 16

Samenvattend resultaat 18

Jaarverslag 30

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie 31

Programma 2 Samen leven en ondersteunen 55

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen 74

Programma 4 Vrije tijd 86

Programma 5 Veiligheid 99

Programma 6 Dienstverlening en participatie 111

Programma 7 Inrichting van de stad 119

Overhead 135

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 138

VPB 140

Paragrafen 142

Lokale heffingen 143
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 147
Onderhoud kapitaalgoederen 155
Financiering 160
Bedrijfsvoering 167
Wet open overheid 182
Verbonden Partijen 183
Grondbeleid 190
Jaarrekening 196
Het overzicht van baten en lasten 197
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 200
Toelichting verschillen tussen de begroting na wijziging en de rekening per programma 211
Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie 211
Financieel overzicht Programma 1 211
Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren 212
Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs 217
Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat 218
Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid 220

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie 221
Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan 225
Programma 2 Samen leven en ondersteunen 232
Financieel overzicht Programma 2 232
Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp 232
Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen 238
Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden 248
Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen 249
Financieel overzicht Programma 3 249
Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling 249
Doelstelling 3.2 Behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte 253
Programma 4 Vrije tijd 264
Financieel overzicht Programma 4 264
Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen 264
Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad 269
Programma 5 Veiligheid 274
Financieel overzicht Programma 5 274
Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning 274

Doelstelling 5.2 Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk 275
Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad 276
Programma 6 Dienstverlening en participatie 277
Financieel overzicht Programma 6 277
Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid 277
Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie 280
Programma 7 Inrichting van de stad 283
Financieel overzicht Programma 7 283
Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder 283
Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio 284
Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte 292
Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid 293
Doelstelling 7.5 Overige 294
Overhead 295
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 302
VPB 307
Overzicht van de aanwending van het begrotingsbedrag voor onvoorzien 309
Het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting 310

Overzicht van de incidentele baten en lasten....311
Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves....323
Overzicht van topinkomens....324
Balans....326
Toelichting op de balans....329
Activa....329
Vaste activa....329
Vlottende activa....335
Passiva....344
Vaste passiva....344
Vlottende passiva....366
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen buiten de balanstelling....370
Toelichting niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen....374
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling....377
Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum....383
SiSa (Single information Single audit)....384
Overzicht taakvelden....408
Bijlagen....421

Bijlage 1 Afkortingen en begrippen 422

Bijlage 2 Staat van de gemeente 443

Bijlage 3 Verbonden partijen 444

Bijlage 4 Gewaarborgde geldleningen 476

Bijlage 5 Verplichte indicatoren 481

Bijlage 6 Financiële effecten COVID-19 485

Bijlage 7 Cijferanalyse Jeugd en Wmo nieuw 487

Rekening in één oogopslag

gemeente
Zoetermeer
Jaarrekening 2022 in één oogopslag
Uitgaven
478
MILJOEN
Inkomensondersteuning € 94
Jeugd (onder andere Jeugdzorg) € 68
Zorg (onder andere Wmo) € 48
Bedrijfsvoering € 40
Onderhoud infrastructuur € 53
Verrekening tussen reserves € 33
Ontwikkelingen in de stad € 29
Onderwijs (huisvesting) € 24
Vrije tijd en cultuur € 19
Veiligheid en brandweer € 17
Dienstverlening en bestuur € 16
Inzameling van afval € 11
Sport(accommodaties) € 9
Riolering € 6
Economie € 2
Overig € 9
Inkomsten
508
MILJOEN
Rijk (bijdrage van de rijksoverheid) € 334
Grondopbrengsten € 54
OZB (onroerendezaakbelasting) € 38
Heffingen € 32
Verrekening tussen reserves € 33
Overig € 17
Wat staat er in de jaarrekening?
In de jaarrekening ziet u waar de gemeente in 2022 geld aan heeft uitgegeven. Met de jaarrekening legt het college van burgemeester en wethouders financiële verantwoording af over het vorige jaar.
www.zoetermeer.nl

Verdeling inkomsten in miljoenen

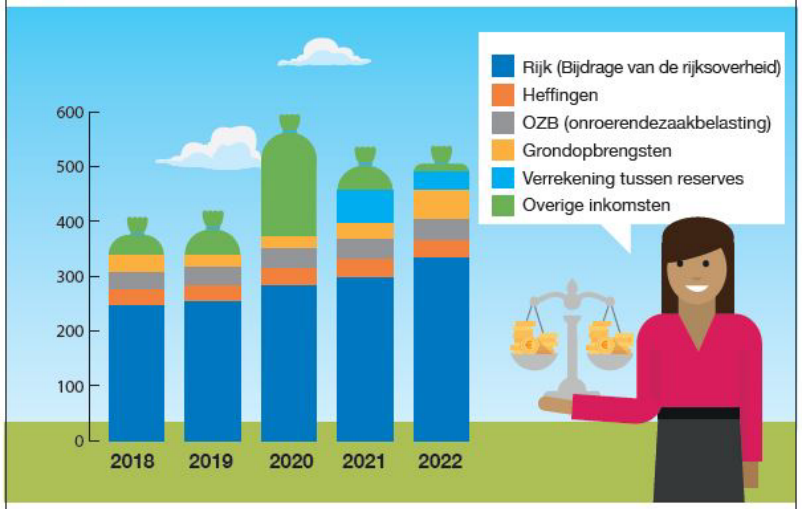

Toelichting
De gemeente ontvangt de meeste inkomsten vanuit het rijk. In 2020 waren de overige inkomsten hoog door de verkoop van de aandelen van Eneco. Een verrekening tussen reserves is geld dat is verschoven tussen budgetten uit reserves. Dit geld staat bij de inkomsten en uitgaven, omdat dat wettelijk verplicht is.

Woonlasten meerpersoonshuishouden

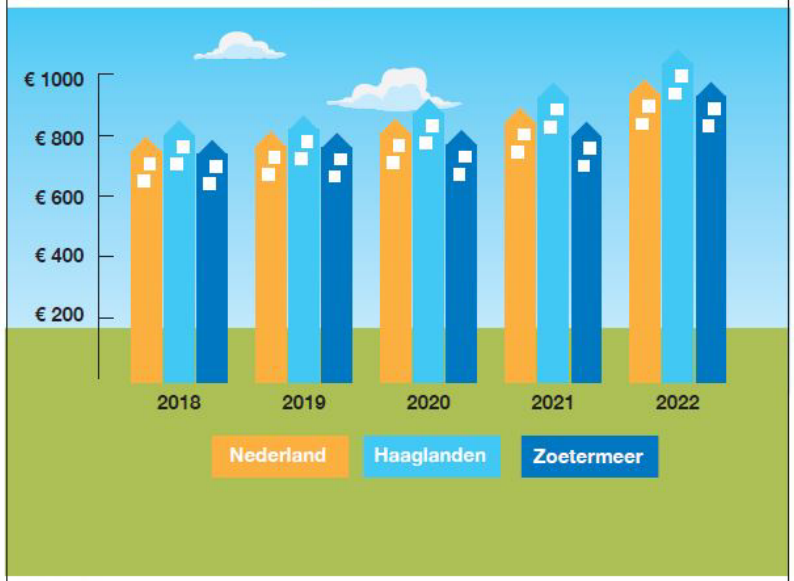

Toelichting
De woonlasten bestaan uit gemiddeld betaalde OZB (onroerendezaak-belasting), afvalstoffenheffing en rioolheffing. In Zoetermeer zijn de woonlasten gemiddeld lager vergeleken met gemeenten in de regio.

Kosten zorg (waaronder Wmo) en jeugd

Toelichting
De kosten in zorg (waaronder Wmo) en jeugd zijn de afgelopen jaren toegenomen.

Weerstandscapaciteit

Toelichting
De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte kosten te dekken.

Belastingcapaciteit

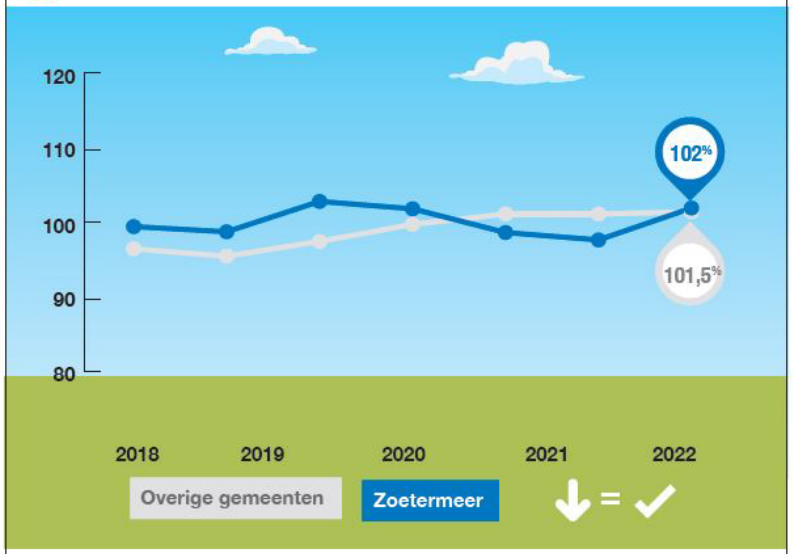

Toelichting
Dit gaat om de ruimte die de gemeente heeft om belastingen te verhogen op basis van landelijk gemiddelde tarieven. Zoetermeer verhoogt alleen belastingen, zoals OZB, om de inflatie op te vangen.

Kengetal grondexploitatie

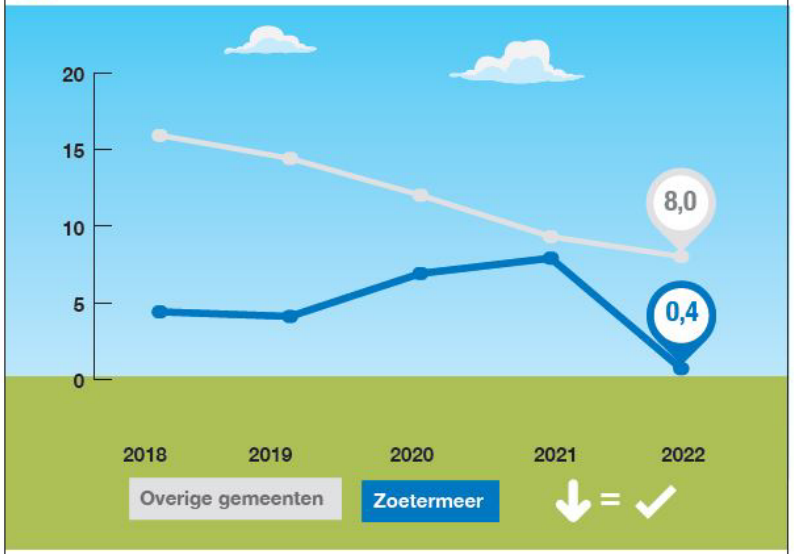

Toelichting
Dit kengetal geeft de verhouding aan van de inkomsten door de verkoop van grond vergeleken met de totale inkomsten. Een laag getal betekent dat de gemeente niet erg afhankelijk is van die inkomsten. In veel andere gemeenten is dit kengetal hoger. In Zoetermeer is het risico dus relatief laag.

Solvabiliteitsratio

Toelichting
De verhouding tussen bezittingen en schulden bepaalt of de gemeente in staat is om schulden af te lossen. Bij een hoger getal hoeft de gemeente minder te lenen. Zoetermeer staat er beter voor dan andere gemeenten van vergelijkbare omvang.

Structurele exploitatieruimte

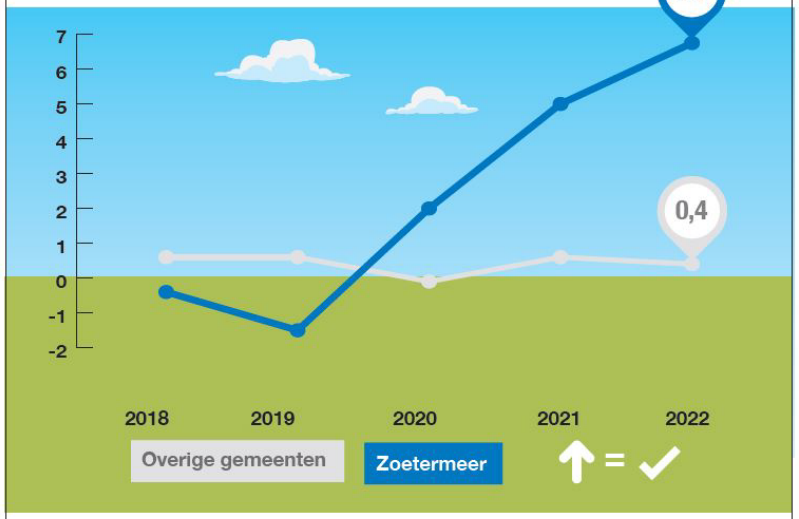

Toelichting
Het betreft de structurele ruimte in de begroting ten opzichte van de inkomsten. De structurele ruimte is in 2022 verbeterd.

Netto schuldquote

Toelichting
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente de schulden en de rente kan betalen. Zoetermeer heeft vergeleken bij gemeenten van gelijke omvang weinig schuld.

Feiten en cijfers

Cijfers voor de jaarrekening 2022

	Meest recent	*Vorig jaar*
Inwoners Zoetermeer (1)	**Per 1-1-2023**	**Per 1-1-2022**
• Aantal inwoners	127.031	125.749
• Aantal woningen (2)	56.995	56.671
• Gemiddeld aantal personen per woning	2,23	2,22
• Oppervlakte gemeente (in ha)	3.705	3.705

	Meest recent	*Vorig jaar*
Werkgelegenheid Zoetermeer (3)	**Per 1-1-2022**	**Per 1-1-2021**
• Aantal bedrijven	10.422	9.889
• Aantal arbeidsplaatsen	54.419	53.698
• Waarvan aantal banen ICT-sector (4)	2.569	2.536

	Meest recent	*Vorig jaar*
Beroepsbevolking Zoetermeer (5)	**Per 1-1-2023**	**Per 1-1-2022**
• Beroepsbevolking (aantal personen)	70.291 (1)	69.248 (2)

	Meest recent	*Vorig jaar*
Werkloosheid Zoetermeer	**Per 1-8-2022**	**Per 1-8-2021**
• Aantal geregistreerde werkzoekenden (6)	5.675	6.032
• Werkloosheidspercentage (7)		4,9%

1. Bron: BRP 1-1-2023.
2. Bron: BAG 31-12-2022.
3. Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden 2000-2022. De peildatum van de meest recente gegevens in dit register is 1-1-2022. Het weergegeven aantal betreft het aantal *vestigingen*. De aantallen zijn voorlopig en onder voorbehoud van registratie-/ systeemfouten.
4. Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden 2000-2022. Totaal aantal arbeidsplaatsen in SBI-bedrijfsklasse 62 (“Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie”).
5. Bronnen: BRP en CBS Statline. De beroepsbevolking volgens de ILO-definitie bestaat uit de werkzame plus de werkloze 15- t/m 74-jarigen.
    1. Dit is een schatting, berekend als het aantal 15- tot 75-jarigen in Zoetermeer, vermenigvuldigd met 74,14%. 74,14% is het aandeel van de beroepsbevolking in heel Nederland t.o.v. alle 15- tot 75-jarigen in Nederland (in 2022Q1). Het CBS berekent zelf weliswaar ook de beroepsbevolking van Zoetermeer, maar die cijfers zijn niet heel recent (het meest recente cijfer gaat over 2019).
    2. In de jaarrekening over 2021 stond dat de beroepsbevolking per 1-1-2022 uitkwam op 67.243. Dat aantal was gebaseerd op voorlopige beroepsbevolkingscijfers van het CBS. Inmiddels heeft het CBS de definitieve cijfers gepubliceerd, die hoger zijn dan de voorlopige cijfers. Het aantal van 69.248 is gebaseerd op de definitieve cijfers.
6. Het gaat om het aantal geregistreerde werkzoekenden *zonder dienstverband*. Bron: UWV.
7. Bron: CBS Statline. Het werkloosheidspercentage is het gemiddelde van een heel kalenderjaar. In 2021 was het werkloosheidspercentage in Zoetermeer 4,9%. Het werkloosheidspercentage over 2022 was eind januari 2023 nog niet bekend.

Samenvattend resultaat

2022: Samen doen wat nodig is

Zoetermeer is een mooie stad. Om dat zo te houden, moeten we eraan blijven werken. Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart ging het nieuwe stadsbestuur meteen aan de slag met de plannen uit het coalitieakkoord. De titel ‘samen doen wat nodig is’ is niet voor niks gekozen. Het nieuwe bestuur stond voor flinke opgaven die vragen om samenwerking en een pragmatische houding.

Net als voorgaande jaren was ook 2022 een jaar van crises waarop het bestuur moest handelen.

De oorlog in Oekraïne raakte de hele wereld, ook Zoetermeer. Ook stegen de energieprijzen enorm en werden bouwmaterialen nog schaarser en duurder. Na
het afschaffen van alle corona-maatregelen bleek tot slot dat de krapte op de arbeidsmarkt was toegenomen. Kortom: 2022 was een jaar met veel verandering.

Aanpak energiearmoede: niemand in de kou
De stijgende energieprijzen leidden tot energiearmoede. Een nieuwe vorm van armoede waar de gemeente ook direct een aanpak voor heeft ontwikkeld. Dit gebeurde op verschillende manieren. Zoetermeer keerde eenmalig een energietoeslag uit aan de groep mensen die door de crises het hardst wordt geraakt. Ook ging de gemeente aan de slag met een eigen actieplan. Doel van dit plan is om niemand in de kou te laten staan. In samenwerking met diverse partners, gaf de gemeente steun aan inwoners. De gemeente ondersteunde hiervoor belangrijke samenwerkingspartners in de stad, zoals de Voedselbank, Stichting Leergeld en Stichting Urgente Noden. Daarnaast startte de gemeente het Geldpunt op. Zoetermeerders kunnen daar terecht met geldvragen of bij geldzorgen. Ook onderzocht de gemeente de mogelijkheid voor een noodfonds voor inwoners, verenigingen en bedrijven.

Vluchtelingenhulp: grote maatschappelijke betrokkenheid
Veel Oekraïners moesten hun land ontvluchten. Als gemeente hebben we snel (nood)opvang en hulp geboden aan deze mensen. We werkten samen met verschillende partners om opvang voor langere tijd te bieden en mensen zo goed mogelijk mee te laten doen aan onze samenleving. Dat deden we bijvoorbeeld door werk en onderwijs voor hen beschikbaar te maken. Maar ook door het regelen van andere praktische zaken, zoals zwemles en de ZoetermeerPas. Veel Zoetermeerders hielpen: de betrokkenheid vanuit de stad is groot.

LangeLand Ziekenhuis en Mandelabrug
Ook bereikte de gemeente veel op onderwerpen die zich specifiek in Zoetermeer afspeelden. Het college speelde bijvoorbeeld een belangrijke rol in het openhouden van het LangeLand Ziekenhuis. De gemeente maakte snel contact met het ziekenhuis, zorgverzekeraars en andere betrokken partijen. Zo droeg de gemeente bij aan de fusie die het ziekenhuis openhoudt. Een ander belangrijk resultaat is de tijdelijke sluiting van de Nelson Mandelabrug en het weer bruikbaar maken van de verbinding. Samen met de vervoerders, Rijkswaterstaat, aannemers en andere betrokken partijen verwijderde de gemeente een deel
van de brug. Ook troffen we maatregelen om de brug te ondersteunen. Na 55 dagen waren de brug en de OV-stations weer te gebruiken.

Aanpak geweld door jongeren
Net als in andere steden, vond ook in Zoetermeer in 2022 een aantal ingrijpende gebeurtenissen plaats met jongeren en steekwapens. We maakten een plan om gewelddadige jeugdgroepen steviger aan te pakken. Dit deden wij samen met andere gemeenten zoals Den Haag en Delft. Wij werkten ook samen met de politie en het Openbaar Ministerie. De aanpak richt zich onder andere op het netwerk dat deze jongeren in de verschillende gemeenten vormen. Maar ook op de conflicten tussen de jeugdgroepen en het hevige geweld. We bundelden de krachten om dit geweld aan te pakken en voor een veilig Zoetermeer te zorgen.

Financiële gevolgen
Op de volgende pagina's treft u het exploitatieoverzicht per programma aan. Het belangrijkste overkoepelende resultaat is dat de gemeente over 2022 onderaan de streep € 30,3 mln. positief is geëindigd. Een behoorlijk verschil ten opzichte van het begrootte saldo van € 2,7 mln. negatief. De belangrijkste oorzaak van dit verschil is dat er extra inkomsten van het rijk zijn ontvangen uit het gemeentefonds van € 39 mln. Deze extra middelen zijn pas laat in het jaar bekendgemaakt.

Dat klinkt goed, maar dit is tijdelijk en niet structureel van aard. Het Rijk biedt door extra incidentele bijdragen meer financiële armslag, maar de uitdaging om jaarlijks een sluitende begroting op te leveren is nog steeds even groot. Zelfs met een positief resultaat, weten gemeenten niet waar zij vanaf 2026 aan toe zijn. Het voelt als begroten met de handen op de rug, omdat wij voorbereid moeten zijn op wat het financiële ravijn van 2026, vanwege de aangekondigde herinrichting van het Gemeentefonds, voor onze eigen gemeentefinanciën zal betekenen.

Een duidelijk langetermijnperspectief vanuit het Rijk is nodig om alle opgaven die bij de gemeenten zijn belegd structureel te kunnen blijven bekostigen. Hierdoor zien veel gemeenten, net als Zoetermeer, een oplopend tekort vanaf 2026, ondanks ons gunstige financiële uitgangspunt. Dat creëert een situatie waarin de gemeente haar uiterste best doet om structurele verbeteringen te bewerkstelligen, maar niet de zekerheid heeft of deze ook structureel te bekostigen zijn.

Blijven werken aan Zoetermeer
De uitdagingen waren niet mild in 2022. Het college zette samen de schouders eronder en deed wat nodig was. En dat was blijven werken aan het mooier maken van Zoetermeer, ondanks de nieuwe problemen die op ons pad kwamen.

Leeswijzer

Het college legt elk jaar tijdens het Resultatendebat verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid. Dit gebeurt op basis van de jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit twee onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening. Een groot deel van de opgenomen informatie is verplicht voorgeschreven vanuit wetgeving. De Gemeentewet schrijft voor dat elke gemeente jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet opstellen. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor.

Het jaarverslag

Het jaarverslag begint met de programmaverantwoording. Hierin legt het college verantwoording af over de beleidsmatige resultaten in 2022. Voor de programmaverantwoording is het bij de Programmabegroting 2022-2025 vastgestelde beleid het uitgangspunt. De gemeente Zoetermeer heeft zeven programma's. In deze programma's wordt ingegaan of de beoogde maatschappelijke effecten en doelstellingen zijn bereikt in 2022. Vanuit het BBV worden daarnaast overzichten voorgeschreven: het overzicht van de kosten van de overhead, het overzicht algemene dekkingsmiddelen en Vennootschapsbelasting (VPB). Ook de paragrafen, zoals opgenomen in deze Jaarstukken, zijn verplicht.

De jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop, de balans en de toelichting daarop, de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de bijzondere gebeurtenissen na balansdatum en een aantal bijlagen.
Over onderwerpen, waarbij gedurende het jaar is gebleken dat er een afwijking op de begroting is ontstaan, is de raad geïnformeerd via de Tussenberichten. Deze afwijkingen zijn verwerkt als 'melding'. De afwijkingen uit het memo 'Financiële afwijkingen na het Tweede Tussenbericht 2022' zijn eveneens verwerkt als melding.

De accountantscontrole is met name gericht op het jaarrekeninggedeelte. De accountant controleert of de administratie van de gemeente aansluit bij de jaarrekening en of aan alle regelgeving over verslaggeving en rechtmatigheid is voldaan.

Als gevolg van rechtstreekse onttrekking van informatie uit het financiële systeem van de gemeente kunnen kleine afrondingsverschillen in de tabellen voorkomen.

Exploitatieresultaat
Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-405.153	-437.826	-425.916	11.910	-380
Baten	403.758	413.410	449.657	36.248	23.078
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.394**	**-24.416**	**23.741**	**48.158**	**22.698**
Toevoegingen	-14.051	-35.550	-52.362	-16.811	153
Onttrekkingen	14.482	57.301	58.882	1.582	-7.636
Mutaties reserves	**431**	**21.750**	**6.521**	**-15.230**	**-7.483**
Gerealiseerd resultaat	**-963**	**-2.666**	**30.262**	**32.928**	**15.215**

Toelichting exploitatieresultaat

In bovenstaande tabel komt het rekeningresultaat (het verschil tussen werkelijke baten en lasten) naar voren van € 30,3 mln. positief. In de begroting 2022 was echter een begroot negatief saldo (na wijziging) van € 2,7 mln. opgenomen. In de Tussenberichten is per saldo een voordeel van € 15,2 miljoen gemeld. Het verschil tussen de verwachting en het in de jaarstukken gemelde resultaat bedraagt € 17,8 mln. positief. Daarvan wordt in de Perspectiefnota voorgesteld om totaal € 10,4 miljoen te bestemmen richting 2023 en verder. De hoofdlijn van deze verbetering is toegelicht in het eerste hoofdstuk van de jaarstukken. En in meer detail in het onderdeel jaarrekening.

In onderstaande tabel duiden we op hoofdlijn het resultaat ten opzichte van de verwachting in 2022. Geplande activiteiten die niet uitgevoerd konden worden beïnvloeden het resultaat. In de duiding van het resultaat wordt vooruitgeblikt op het bestemmingsvoorstel.

Duiding rekeningresultaat op hoofdlijn	* 1.000
Rekeningresultaat	30.262
Begroot resultaat	-2.666
Verschil ten opzichte van begroot en resultaat	32.928
Totaal meldingen tussenberichten	15.215
Verbetering verwacht resultaat uitvoering begroting	*17.713*
Beoogde budgetoverhevelingen a.g.v. niet uitgevoerde taken	10.417
Resultaat op basis van uitgevoerde taken	7.296

Bedragen x €1.000

Programma's	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-2.053**
2. Samen leven en ondersteunen	**9.312**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**-8.829**
4. Vrije tijd	**-2.596**
5. Veiligheid	**74**
6. Dienstverlening en participatie	**-1.226**
7. Inrichting van de stad	**1.207**
Overzicht overhead	**573**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**37.374**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**-907**
Totaal	**32.928**

Samenvatting verschillenverklaringen op hoofdlijnen per programma

In de jaarrekening worden de verschillen in de “toelichting op het overzicht baten en lasten” groter dan € 100.000 verklaard. Onderstaand betreft per programma een samenvatting op hoofdlijnen (verschillen > € 0,5 mln.). De optelling tot het totaal per programma van het verschil tussen begroting en rekening die in onderstaande samenvatting niet wordt verklaard, bestaat uit een optelling van kleinere posten.

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie: € 2,1 mln. nadeel

De gemeente heeft een zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs voor haar inwoners. Vanwege financiële problemen van de Stichting Stedelijk Onderwijs Zoetermeer (SSVOZ) heeft de raad in oktober 2020 ingestemd met een bestuursoverdracht aan de Stichting Lucas Onderwijs en is destijds een subsidie aan SSVOZ toegezegd van € 2,75 mln. In de begroting is hiervan € 2,1 mln. geraamd in 2021 en € 0,7 mln. in 2022. In de jaarrekening 2021 is de gehele subsidie verantwoord waardoor het geraamde bedrag in 2022 vrijvalt.

Vertraging in de oplevering van onderwijshuisvestingsprojecten betekent dat de afschrijvingslasten ook in de tijd doorschuiven. Dit heeft geresulteerd € 0,6 mln. lagere reguliere afschrijvingslasten. Ook was gerekend op extra afschrijvingslasten door sloop van gebouwen. De sloop heeft niet plaatsgevonden in 2022 waardoor deze extra afschrijvingslasten van € 1,4 mln. doorschuiven naar latere jaren.

Voor het herstel van constructiefouten/binnenklimaat bij 3 schoolgebouwen in Oosterheem is in 2022 bruto € 1,3 mln. beschikbaar gesteld. Dit budget budget als ook de werkzaamheden schuiven door naar 2023.

Er zijn in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal minder kosten gemaakt als gevolg van krapte aan personeel op de arbeidsmarkt en dus minder personele inzet. Het gaat hier zowel om gebrek aan geschikte projectleiders om projecten op te starten en te implementeren, maar ook een gebrek aan personeel bij de samenwerkingspartners om projecten uit te voeren. Dit leidt tot een voordeel van € 2,8 mln. vanwege lagere uitvoerings- en trajectkosten.

Werkbedrijf De Binnenbaan heeft in 2021 een positief resultaat behaald van € 1,8 mln. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van De Binnenbaan heeft op 2 november jl. besloten, na winstbestemming, € 1,5 mln. dividend uit te keren aan de gemeente.

Er is in 2022 een financieel nadeel gerealiseerd van € 2,7 mln. bij het gemeentelijk budget voor de verstrekking van inkomensvoorzieningen. Zoetermeer presteerde structureel beter dan het objectieve verdeelmodel voorspelde waardoor er in 2022 een financieel nadeel gerealiseerd is van € 2,7 mln. op het gemeentelijk budget voor de verstrekking van inkomensvoorzieningen.

Het Rijk heeft de gemeente gevraagd te ondersteunen bij de maatregelen in het kader van de kinderopvangtoeslag. Dit beroep betreft enerzijds zaken in de uitvoering en anderzijds het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen op de betreffende groep ouders. De nog te ontvangen vergoeding van het Rijk met betrekking tot het jaar 2022 bedraagt € 2,5 mln.

Als gevolg van de sterk stijgende energieprijzen is er aanleiding om de huishoudens met lagere inkomens te ondersteunen in hun koopkracht. Het kabinet heeft daarvoor middelen vrijgemaakt om met inzet van de gemeenten, de huishoudens met een inkomen van maximaal 120% van de bijstandsnorm, een compensatie te verstrekken van € 1.300 per huishouden. In 2022 is € 8,5 mln. aan compensatie voor 6.800 huishoudens verstrekt. De uitvoeringskosten voor deze regeling zijn € 0,4 mln. Er is hierdoor een nadeel van € 7,7 mln. ontstaan.

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Programma 2 Samen leven en ondersteunen: € 9,3 mln. voordeel
De verwachte uitgaven voor jeugdhulp Zorg in Natura (ZIN)/PGB komen uit op € 50,8 mln. Op totaalniveau is er een voordeel van € 1,07 mln. ten opzichte van het beschikbare budget. Dit voordeel is tegen de trend van de afgelopen jaren en tegen de verwachting van de ontwikkeling van het jeugdzorggebruik in. Vooralsnog stijgt het aantal jeugdigen met jeugdhulp in Zoetermeer. Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden heeft geconstateerd dat sommige jeugdhulpaanbieders minder zorg inzetten als gevolg van personeelskrapte. Dit heeft als risico dat er mogelijk sprake is van uitgestelde zorgkosten, omdat jeugdigen nog geen/minder zorg ontvangen. Dit voordelige resultaat lijkt vooralsnog een incidenteel karakter te hebben en wordt hoofdzakelijk verklaard door:

- De eenmalig verkregen 2,5% prijscompensatie van circa € 1,3 mln.;
- Vrijgevallen declaraties: Voor de jaren 2015 tot en met 2018 stond in de administratie nog een aantal verwachte in te dienen declaraties open. Naar aanleiding van de controle door het Gemeentelijk Accountantsdienst van Den Haag over deze jaren valt er eenmalig € 0,6 mln. vrij;
- Door de uitvoering van het woonplaatsbeginsel is er € 0,4 mln. voordeel aan de batenkant: de zorgkosten van deze jeugdigen komen ten laste van andere gemeenten.
- De kosten voor specialistische jeugdhulp vallen lager uit.

Er is een risico op Jeugdhulpplus ontstaan als gevolg van de landelijke ontwikkelingen om jeugdigen niet meer op te vangen via jeugdhulpplus (JHP), maar volgens de landelijke politieke wens deze jeugdigen op te vangen in kleinschalige voorzieningen. Er is een voorziening hiervoor gevormd van € 0,8 mln. Het huidige vastgoed is ingericht op gesloten jeugdzorg, in combinatie met de dalende instroom JHP zorgt dit voor leegstand die niet wordt vergoed. In de regio Haaglanden hebben 2 aanbieders zich gemeld met financiële problemen als gevolg van bovenstaande ontwikkeling.

In 2022 is een start gemaakt met de inrichting van het programma Sociale innovatie op basis van de eerdere besluitvorming door de gemeenteraad. In november 2022 is het door het college vastgestelde programmaplan aan de raad aangeboden. Inmiddels is er een kernteam geformeerd met projectmanagers die allen werken aan de opstart van de projecten. Deze projecten variëren in grootte, doorlooptijd en complexiteit. In het programmaplan, onderdeel 'Projecten en implementatie', zijn de projecten inhoudelijk nader toegelicht. De uitvoeringfase van de projecten binnen programma 2 start in 2023 wat maakt dat de voor 2022 geraamde uitgaven voor deze projecten verschuiven naar 2023 en verder. Hierdoor is in 2022 voor deze projecten een lagere onttrekking dan geraamd aan de reserve Sociaal Innovatiefonds. Dit geeft een nadeel van € 1,3 mln.

Het aantal inwoners dat gebruik wil maken van huishoudelijke ondersteuning neemt jaarlijks toe. Mede op basis van de verwachte toename is voor 2022 een budget van € 13,9 mln. bepaald voor de huishoudelijke ondersteuning vanuit de Wmo. Deze toename is niet gerealiseerd door achterstanden bij het afhandelen van de meldingen Wmo. Hierdoor is € 1,7 mln. van het budget voor huishoudelijke ondersteuning niet besteed. Ook op de PGB's is er een voordeel van € 1,1 mln. ontstaan. Dit voordeel wordt deels veroorzaakt door de achterstanden die zijn ontstaan in de behandeling van meldingen Wmo. Daarnaast zien we de afgelopen jaren een daling van het aantal cliënten met een PGB-indicatie. Deze trend heeft zich waarschijnlijk doorgezet in 2022.

In het programmaplan, onderdeel 'Projecten en implementatie', zijn de projecten inhoudelijk nader toegelicht. De uitvoeringfase van de projecten, verbonden aan Doelstelling 2.2, te weten 'Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie' starten in 2023. Dit maakt dat de voor 2022 geraamde uitgaven van € 1,0 mln. voor deze projecten verschuiven naar 2023 en verder.

Op de opvang van Oekraïners is een voordeel van € 4,15 mln. Op het moment van de besluitvorming over de opvang was nog niet alles bekend over de duur, de kosten en de omvang van de normvergoeding van het Rijk. Voor de lasten en baten was € 2,6 mln. begroot. Het Rijk vergoedt niet de werkelijke kosten, maar hanteert een vaste vergoeding op basis van normen. De vaste vergoeding is hoger dan de werkelijke lasten.

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen: € 8,8 mln. nadeel
De parkeeropbrengsten staan onder druk door thuiswerken, online-winkelen en concurrerende winkelcentra. Daarnaast pakt de bezoekersregeling negatief uit en zijn de kosten voor het parkeerbeheer en onderhoud lager. Hierdoor ontstaat per saldo een nadeel van € 0,8 mln. Op de afvalinzameling is een voordeel ontstaan van € 1,2 mln. Dit bestaat uit een voordeel van € 0,2 mln. op de baten door voornamelijk hogere afvalstoffenheffing en vergoedingen voor oud papier en kanton en vergoedingen die de gemeente ontvangt en een voordeel op de lasten van € 1,0 mln. door o.a. minder ingezameld restafval en gft dan begroot.

Het Duurzaamheidsfonds is in 2022 gevormd voor de bevordering van energiebesparing, het aardgasvrij maken en de opwek van duurzame energie. Het budget van de jaarschijf 2022 is nog niet besteed. Dit komt omdat de raad een opdracht heeft gegeven om criteria per bestedingscategorie op te stellen. Het budget was € 1,3 mln. op de uitgaven en € 1,3 mln. vanuit het duurzaamheidsfonds.

Al geruime tijd zijn de prijzen van materialen en brandstoffen extreem aan het stijgen. In eerste instantie onder invloed van de coronacrisis en in 2022 vanwege de onzekere situatie rond de oorlog in Oekraïne. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 1,5 mln. als gevolg van prijsstijgingen.

De gemeente investeert in de openbare ruimte. Door achterstanden bij met name wegen en civieltechnische kunstwerken zijn extra kosten van € 1,6 mln. gemaakt in 2022. Daarnaast is voor de aanpak van groot onderhoud in 2022 € 0,8 mln. extra budget nodig en voor vervangingen die niet geactiveerd kunnen worden is ook nog € 1,0 mln. extra benodigd. De totale extra last op de exploitatie voor 2022 bedraagt daarmee € 1,9 mln.

De afsluiting en ontmanteling van de Nelson Mandelabrug geeft een nadeel van € 6,39 mln. In december 2022 is een deel van het brugdek eruit gehaald en is een tijdelijke brug geplaatst. Ook zijn er tijdelijke maatregelen getroffen voor de bereikbaarheid van het openbaar vervoer. De brug is 26 januari 2023 weer geopend. Er zullen nog jaarlijkse kosten zijn voor onder andere de huur van de tijdelijke brug en bijbehorende onderhoudskosten totdat er een nieuwe oplossing is.

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Programma 4 Vrije tijd: € 2,6 mln. nadeel
De gerealiseerde baten van de exploitatie van de sportaccommodaties vallen € 0,5 mln. lager uit dan begroot. Dit betreft voornamelijk huurcompensatie coronanoodsteun. Daarnaast is er een nadeel van € 1,0 mln. ontstaan op sloopwerkzaamheden. Deze sloopwerkzaamheden hebben niet plaatsgevonden. Bij de Welzijnsaccommodaties leverde de huuropbrengsten € 0,3 mln. minder op dan begroot en zijn de lasten 0€ 0,5 mln. hoger door een storting in de voorziening groot onderhoud overige accommodaties.

Er is een voorziening gevormd voor de financiële gevolgen van het besluit tot het beëindigen van de subsidie voor museum De Voorde. In de jaarrekening is daarom een bedrag ter grootte van de gegarandeerde geldlening (stand 31-12-2022) in de voorziening gestort.

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Programma 5 Veiligheid: € 0,1 mln. voordeel
Er zijn geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Programma 6 Dienstverlening: € 1,2 mln. nadeel
Voor het afhandelen van WABO-vergunningen worden leges in rekening gebracht, waarvoor in de begroting een raming van € 6,9 mln. is opgenomen. Het aantal aanvragen ligt lager dan verwacht en de werkelijke legesinkomsten zijn uitgekomen op € 3,8 mln. Een verschil van € 3,1 mln. nadelig.

Op grond van de Wet Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een voorziening getroffen voor de pensioenverplichtingen aan wethouders. Jaarlijks wordt op basis van de nieuwe herijkte renteberekening een bedrag gestort in of onttrokken uit deze voorziening. Dit bedrag is zichtbaar in de exploitatie. Een rentedaling betekent dat de voorziening aangevuld moet worden en een rentestijging betekent normaal gesproken een vrijval uit de voorziening ten gunste van de exploitatie. Door het stijgen van de rente in 2022 is op de uitgaven een voordeel van € 0,1 mln. behaald en op de inkomsten een voordeel van € 0,7 mln.

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Programma 7 Inrichten van de stad: €1,2 mln. voordeel
Er is een voordeel van € 1,2 mln. voor de uitvoering van het Grondbeleid. Het voordelig resultaat van € 1,2 mln. is ontstaan doordat er vennootschapsbelasting (Vpb) over het voordelige resultaat moet worden afgedragen aan het Rijk.
Daarnaast is op de uitvoering van de Strategische Agenda Zoetermeer 2040/schaalsprong een voordeel van € 1,6 mln. ontstaan.

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Overzicht Overhead: € 0,6 mln. voordeel
Voor het invullen en uitvoeren van de maatregelen van flankerend (personeels) beleid, als gevolg van het traject ‘ombuigen en vernieuwen’, is een budget beschikbaar van € 0,9 mln. De (personele) gevolgen van de maatregelen worden grotendeels later, in 2023, en verwacht. Hierdoor is in 2022 een voordeel ontstaan van € 0,5 mln. Daarnaast is er een nadeel van € 0,7 mln. ontstaan als gevolg van een suppletieaangifte BTW 2020.

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Hiermee kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeleid. Er is een voorziening hiervoor getroffen. Dit geeft een nadeel van € 72.000 .

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien: € 37,4 mln. voordeel
De opbrengst OZB 2022 laat een voordeel zien van € 1,8 mln.
Het voordeel wordt verklaard door een incidenteel effect van € 1,2 mln. meeropbrengst vanwege waardeontwikkeling en € 0,6 mln. meeropbrengst deels door volume ontwikkelingen en deels vanwege actualisering/inhaalslag in de aansluiting tussen de Basisadministratie Gebouwen en de belastingadministratie.

Op de algemene uitkering is een voordeel behaald van € 36,1 mln. Het rijk heeft gedurende het jaar veel middelen toegevoegd vanwege hogere uitgaven van het rijk zelf (trap op trap af), vanwege veel extra taken (waarvan de grootste de energietoeslag is) en doordat het rijk de energietoeslag voor 2023 alvast aan de gemeente heeft uitbetaald in 2022.

Er zijn verder geen activiteiten die per saldo een voor- of nadeel geven van meer dan € 0,5 mln.

Heffingsbedrag vennootschapsbelasting € 0,9 mln. nadeel
Begroot is een winst 2022 van bijna € 5,6 mln. In werkelijkheid is de berekende winst € 9,6 mln. Hierdoor is de te betalen Vpb grondbedrijf € 1,0 mln. hoger dan begroot.

Overzicht lasten per programma, baten per kostensoort

Uit de volgende grafiek ‘lasten per programma’ wordt duidelijk hoe de programma’s zich in omvang tot elkaar verhouden. De gemeente geeft het meeste budget uit in de programma’s 1 en 2, aan bijstandsuitkeringen en jeugdzorg. Veruit de meeste inkomsten van de gemeente komen terecht in ‘Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD)’. Voor deze grafiek ‘baten per kostensoort’ is daarom gekozen voor een andere weergave. Kostensoorten (of opbrengstsoorten) zijn een andere manier van indelen van de begroting dan naar programma. De inkomsten van de gemeente komen vanuit het Rijk, via het gemeentefonds en via andere uitkeringen vanuit het Rijk naar de gemeente. Vanuit belastingen en heffingen haalt de gemeente 11% van de inkomsten op.

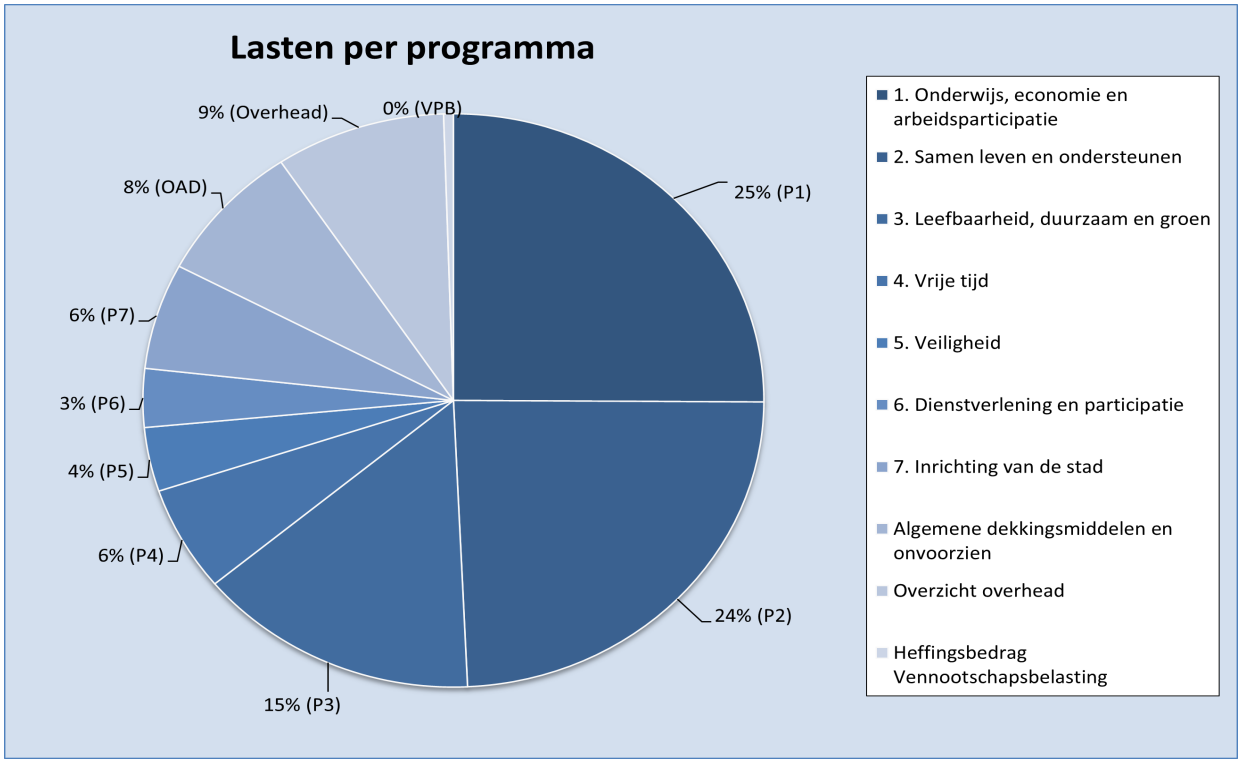

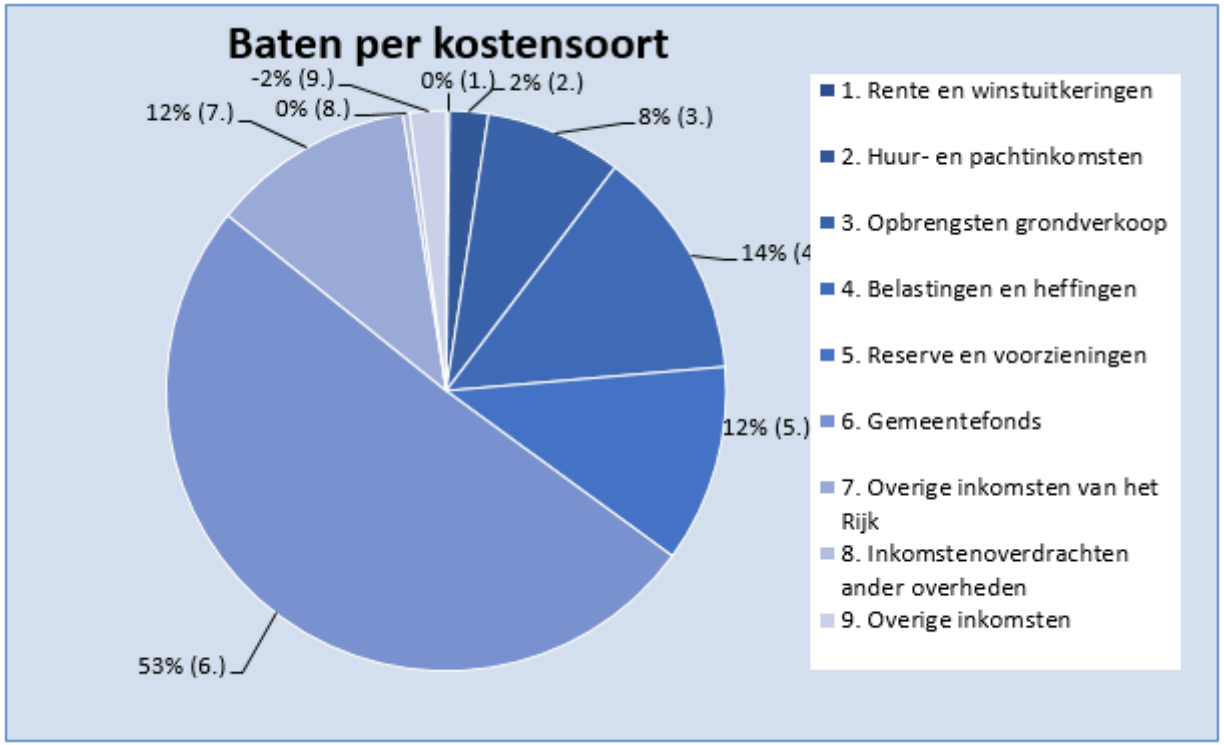
Baten per kostensoort
-2% (9.)
0% (1.)
2% (2.)
12% (7.)
0% (8.)
8% (3.)
14% (4
12% (5.)
53% (6.)
1. Rente en winstuitkeringen
2. Huur- en pachtinkomsten
3. Opbrengsten grondverkoop
4. Belastingen en heffingen
5. Reserve en voorzieningen
6. Gemeentefonds
7. Overige inkomsten van het Rijk
8. Inkomstenoverdrachten ander overheden
9. Overige inkomsten

Jaarverslag

Programmaverantwoording

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

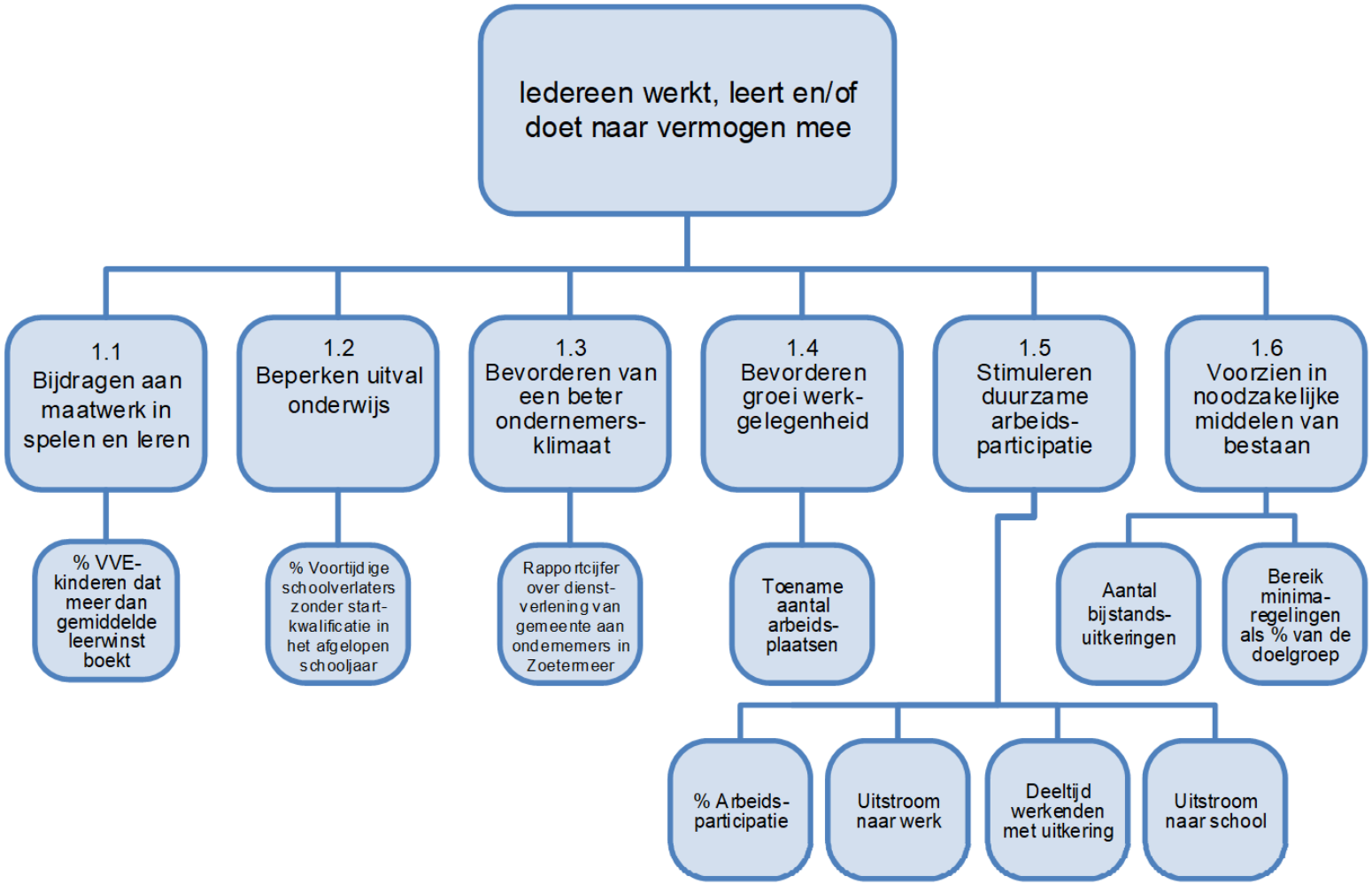

Algemene doelstelling: Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee

Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee
Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie geeft de inspanningen weer, die eraan bijdragen dat elke Zoetermeerder leert, werkt of meedoet naar vermogen.

Onderwijs
2022 was het jaar waarin we samen met kinderopvang- en onderwijspartners gestart zijn om de negatieve gevolgen van COVID-19 te beperken. Met het rijksgeld van het Nationaal Programma Onderwijs zijn veel activiteiten gestart om de opgelopen achterstanden in te halen.
En 2022 was het jaar van de start van de oorlog in Oekraïne. Voor ontheemden die naar Zoetermeer kwamen, is kinderopvang en onderwijs georganiseerd.
Terugkijkend naar afgelopen jaar zijn we ook trots dat in overleg met alle onderwijsbesturen de kaders voor onderwijshuisvesting vastgesteld zijn. Zoetermeer kan weer aan de slag met de schoolgebouwen, zodat ze goede leer- en ontwikkelplekken zijn en blijven.
Ondanks COVID-19 haalden veel kinderen en volwassenen het afgelopen jaar hun diploma ondanks COVID-19. Een mooie mijlpaal was de uitreiking van het diploma aan 10 geslaagden voor de nieuwe opleiding logistieke leerweg. Deze volwassenen zijn bij- of omgeschoold en kunnen aan de slag in de logistiek.

Economie
De actieagenda Economie 2020-2022 is de basis voor de inzet op economie. Er is uitvoering gegeven aan de ambities uit de actieagenda gericht op:
1. Het verbeteren van het vestigingsklimaat
2. Stimuleren van MKB-ondernemers in digitalisering
3. Impuls geven aan de kenniseconomie

Voor een gezonde doorontwikkeling van de stad is naast een divers woningaanbod en verschillende voorzieningen passende werkgelegenheid nodig. Werkgelegenheid moet in omvang en in aard passen bij de doorontwikkeling van de stad. Investeren in een goed en aantrekkelijk vestigingsklimaat is belangrijk, zodat ondernemers succesvol kunnen ondernemen en samen met kennisinstellingen de banen van de toekomst kunnen creëren. In 2022 is geïnvesteerd in capaciteit binnen economie en onderwijs om de samenwerking tussen de gemeente, het onderwijs en het bedrijfsleven nog beter te ondersteunen. Dit doen we niet alleen in Zoetermeer zelf, maar ook in de regio.
Daarnaast zijn er verschillende transities op het gebied van energie, klimaat en digitalisering, kansen in werkgelegenheid en innovatie die van invloed zijn op ondernemers. Er is een groep ondernemers die hierbinnen zelfstandig hun weg vindt. Anderen hebben daar ondersteuning bij nodig.
Ook 2022 kende moeilijke tijden voor ondernemers in Zoetermeer. Een deel van hen ondervindt nog steeds hinder van of is in economisch zwaar weer terecht gekomen als gevolg van COVID-19 crisis. Door proactieve samenwerking met regionale partners, zoals: het Regionaal Mobiliteitsteam, stichting Ondernemersklankbord en het Regionaal Bureau Zelfstandigen ondersteunt het college ondernemers bij de heroriëntatie op ondernemerschap of krijgen ze begeleiding naar werk of hulp bij schulden.
In Zoetermeer is in 2022 het aantal bedrijfsvestigingen toegenomen met 533 (van 9.889 naar 10.422). Het aantal faillissementen in 2022 is 11 (bron: https://www.kvkregiodata.nl). Dat zijn drie faillissementen minder dan in het jaar 2021 (14). In de tweede helft van 2022 merken wij dat vooral de kleine ondernemers in de retail hinder ondervinden van de energiecrisis. Dit heeft zich nog niet vertaald naar een groter aantal faillissementen.

Arbeidsparticipatie en inkomensbeleid
In 2022 hadden we te maken met een zeer krappe arbeidsmarkt wat veel kansen opleverde voor mensen die een nieuwe baan zochten. Vanuit de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal en De Binnenbaan is daarom ingezet op het begeleiden van werkzoekenden naar (ander) werk en omscholing. Tegelijk was 2022 ook een jaar met grote onzekerheden op het gebied van inkomen. Veel huishoudens hadden zorgen als gevolg van de stijgende energieprijzen en de hoge inflatie. Als gemeente zijn we hiermee aan de slag gegaan. Met maatschappelijke partners hebben we overleg gevoerd zoals met de Voedselbank, Stichting Leergeld en Stichting urgente noden Zoetermeer (noodfonds voor huishoudens). Deze partijen, die huishoudens in de absolute basisbehoeften ondersteunen, konden rekenen op extra financiële steun van de gemeente waar nodig. Ook hebben we in december het GeldPunt ingericht, waar alle inwoners die vragen hebben over geld, dan wel geldzorgen hebben, terecht kunnen. Aan het begin van 2022 hadden we nog te maken met de coronamaatregelen wat de dienstverlening aan inwoners in die eerste maanden lastiger maakte. De dienstverlening is zoveel mogelijk telefonisch en digitaal voortgezet. Hiermee kon bijvoorbeeld de toegang tot schuldhulpverlening voor inwoners en ondernemers laagdrempelig gehouden worden. In het kader van het Programma Sociale innovatie is er gewerkt aan voorstellen om samen met werkgevers verborgen schulden onder werknemers te vinden, het voorkomen van (economische) dakloosheid en het creëren van basisbanen.

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

Wat hebben we gerealiseerd in 2022 in de vier pijlers van onze onderwijsvisie?

Pijler 1. Onderwijs aanbod op maat.

- De Kadernotitie onderwijshuisvesting voor het primair en speciaal onderwijs en de Kadernotitie voor het voortgezet (speciaal) onderwijs zijn in de gemeenteraad besproken en vastgesteld. Vanuit de kaders zijn integrale huisvestingsplannen voor renovatie en vervanging van onderwijsgebouwen in de komende jaren opgesteld in overleg met de schoolbesturen. Het college heeft ingestemd en legt deze plannen in het eerste kwartaal van 2023 ter besluitvorming aan de raad voor.

Pijler 2. Het organiseren met partners van goed onderwijsaanbod.

- Er zijn verschillende activiteiten georganiseerd om de achterstanden die door COVID-19 opgelopen zijn, te verminderen met het rijksgeld uit het Nationaal Programma Onderwijs. Voorbeelden zijn lessen om het welbevinden van leerlingen te bevorderen, kennismaking met culturele instellingen en verschillende sportactiviteiten.
- Onderwijsachterstanden bij jonge kinderen zijn beperkt door voldoende en kwalitatief goede voorschoolse educatie aan te bieden. Wij hebben onder andere het aanbod van de Voorschoolse Educatie-consulent (voor extra begeleiding van ouders die moeite hebben met de aanmelding voor voorschoolse educatie) uitgebreid. En er zijn nieuwe locaties gestart, waaronder een aparte groep voor Oekraïense peuters. Het jaar 2022 stond vooral in het teken van het bieden van onderwijs aan Oekraïense ontheemden. In mei 2022 is de Nieuwkomersvoorziening Opvang en Onderwijs Zoetermeer (NOOZ) opengegaan voor kinderen in de leeftijd van 2-12 jaar. Ook het taalonderwijs aan de Oekraïense kinderen in de leeftijd van 12-18 is uitgebreid.
- In het voortgezet onderwijs is een toename gezien van nieuwkomers (Oekraïense ontheemden en jongeren uit de COA locatie). Hier is zo goed mogelijk op ingespeeld, maar uitbreiding was lastig door het personeelstekort.
- De startbijeenkomst van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) 2021-2030 in september is goed bezocht. De bijeenkomst met beleidsmedewerkers, directies en besturen van kinderopvang, onderwijs en gemeente stond in het teken van Gelijke Kansen. De opbrengst is samengevat in zes beloften,

waarmee we met elkaar er voor zorgen dat kinderen en jongeren het beste uit zichzelf kunnen halen. Vanuit de ambities en beloften zijn concrete actielijnen en doelen voor de uitvoeringagenda LEA 2023 uitgewerkt.

- Om de deskundigheid van de pedagogisch medewerkers en gastouders in de kinderopvang verder te verbeteren, zijn webinars georganiseerd met en door de jeugdhulp. Door deze extra kennis verwachten we dat meer kinderen binnen de reguliere opvang kunnen blijven door een betere begeleiding. Daardoor vergroot ook de kans dat ze doorstromen naar het reguliere onderwijs. Zo'n 150 deelnemers volgden de webinars en workshops en beoordeelden deze met een 4 op een schaal van 5.

Pijler 3. Een goede start en actief kunnen blijven op de arbeidsmarkt.

- De Dutch Innovation Factory (DIF) ontwikkelde zich steeds meer als centrale locatie voor het Informatie Technologie (IT) onderwijs in de regio met de MBO-HBO Campus. In 2022 heeft de Haagsche Hoge School voor 5 jaar bijgetekend, zodat de Zoetermeerse locatie behouden blijft. Er studeren inmiddels 570 studenten (peildatum eind 2022). 71 HBO-ICT studenten zijn in 2022 afgestudeerd.
- Er zijn het afgelopen jaar naast het reguliere MBO-HBO onderwijs ook om- en bijscholingstrajecten geweest voor IT-ers. En de nieuwe opleiding Data Science & Artificiële (kunstmatige) Intelligentie van De Haagse Hogeschool is gestart. De DIF biedt fysieke ruimte voor (een deel van) de opleidingstrajecten en organiseert de verbinding met het bedrijfsleven via de MKB Digiwerkplaats.
- De samenwerkingsovereenkomst WE-IT 2022-2024 is ondertekend met als ambitie om er 3000 IT-ers bij te krijgen in Zuid Holland. Ook voor dit onderwijs biedt de DIF fysieke ruimte en is de verbinding met het bedrijfsleven met het MKB Digiwerkplaats georganiseerd.
- In december 2022 is de uitvoeringsagenda DIF getekend met (kennis)partners in de stad. Hierin is onder andere vastgelegd dat er meer onderwijs- en onderzoeksactiviteiten gerealiseerd worden in de DIF.
- Voor het om- en bijscholen in de logistiek zijn gesprekken gevoerd met mboRijnland en Lentiz om de bestaande opleidingen in samenwerking met de bedrijven in de A12 corridor uit te bouwen. De Logistieke Leerweg is een opleiding voor logistiek in het gebied Zoetermeer/Lansingerland.
- De afspraken over een Thuiszorg Leerweg zijn gemaakt. Deelnemers volgen gedurende anderhalf jaar een mbo niveau-1 opleiding bij mboRijnland en werken tegelijkertijd minimaal 16 uur per week als huishoudelijke hulp bij een thuiszorgorganisatie. De thuiszorg Leerweg is een samenwerking tussen mboRijnland, De Binnenbaan, Alcura, Vierstroom Hulp Thuis, Thuiszorg Inis en BTO thuiszorg.

Pijler 4. Iedere volwassen inwoner beschikt over voldoende basisvaardigheden.

- In september 2022 is voor de WEB (Wet Educatie Beroepsonderwijs) een aanbesteding van start gegaan voor formele educatietrajecten. Voor onze regio Zuid-Holland Centraal zijn er nu twee taalaanbieders die het formele klassikale taalaanbod verzorgen voor laaggeletterden. Hierdoor kan beter gestuurd worden op resultaten, is er een helder eenduidig aanbod en een doorlopende leerlijn naar het lokale informele aanbod.

% VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt (Realisatie 2022)

Bron: Jaarlijkse monitor VVE Zoetermeer

Type	2021	2022
Begroting	46 %	46 %
Realisatie	31 %	37 %

Trendgrafiek % VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt (Realisatie 2022)

Bron: Jaarlijkse monitor VVE Zoetermeer

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: De resultaten van de peuters zijn sinds 2020 niet meer bepaald op basis van de Cito toetsen voor peuters, maar op basis van twee ontwikkellijnen uit het kindvolgsysteem Kijk!. De ervaring leert dat de resultaten op basis van Kijk! lager zijn dan op basis van Cito toetsen. Daarnaast waren er in het schooljaar 2021-2022 beperkte resultaatgegevens beschikbaar. Dit kwam door de coronasluiting, het grote personeelstekort in de kinderopvang en de korte plaatsing van sommige kinderen. Hierdoor zijn de gegevens minder betrouwbaar. Ook hebben de opgelopen achterstanden door COVID-19-effect gehad op de behaalde resultaten.

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Jongeren met een afgeronde beroepsopleiding hebben meer kans om hun leven op eigen wijze vorm te geven. Via de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten dragen we er daarom aan bij dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Voor die jongeren waar terugkeer naar school echt geen optie is, realiseren we een vlotte doorstroom naar de arbeidsmarkt. Omdat elk kind recht heeft op een passende (onderwijs)plek hebben ouders, scholen, leerplicht/RMC en zorgpartners zich samen ingespannen. Wat hebben zij met elkaar in 2022 hiervoor gedaan?

- Om de thuiszittersaanpak te versterken zijn vanuit het Nationaal Programma Onderwijs twee aandachtsfunctionarissen onderwijs-jeugdhulp binnen het team Jeugd en Gezinshulp (JGH) aangesteld. Zij vervullen een ‘overstijgende rol’ door in een eerder stadium aan te sluiten bij overleggen en proactief te handelen richting de hulpverleningsketen. Bijvoorbeeld als er wachtlijsten zijn of andere oorzaken waardoor de zorg niet tot stand komt. De aandachtsfunctionarissen trekken hierin samen op met de coördinatoren van het samenwerkingsverband en de leerplichtambtenaren.
- In 2022 is een schakelfunctionaris Jeugdhulp/Wmo ingezet op het mbo om bij de bespreking van studenten met een ondersteuningsvraag te adviseren en zo nodig door te verwijzen. Uit de evaluatie bleek dat dit advies eerder in het begeleidingstraject meerwaarde heeft. Daarom is de schakelfunctionaris in het schooljaar 2022-2023 een extra dagdeel aanwezig op locatie om mboRijnland te adviseren.
- In Zoetermeer is een leerroute ontwikkeld door leren op school en in de praktijk te combineren op mbo1-niveau in samenwerking met de McDonald's. Een vorm van het zogenaamde hybride onderwijs, maar hier met extra begeleiding. Daarnaast is aan de Waranda Zoetermeer een praktijklocatie voor studenten gestart met een cadeauwinkel (Giftstore), een restaurant (Da’s Mooi) en een speelplek (KinderPlaza). De verschillende mbo-locaties en gemeenten bekeken hoe de begeleiding van deze studenten beter kan.
- De Leerwerkmakelaar heeft in 2022 voor de aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid, jongeren bemiddeld naar een beroepsopleiding BOL (14 jongeren), naar een leerbaan voor de leerroute BBL (11 jongeren) en naar regulier werk (15 jongeren). Bij een beroepsondersteunende opleiding (BOL) zit een jongere het grootste deel van de week op school en loopt stage om ervaring op te doen in de werkpraktijk. Bij een beroepsbegeleidende leerweg (BBL) combineer je leren en werken doordat een jongere meestal 1 dag per week naar school gaat en 4 dagen per week gaat werken bij een leerbedrijf. Door COVID-19 en een aantrekkende arbeidsmarkt lag het aantal aanmeldingen lager dan verwacht. Daarom zijn op verzoek van de gemeente 51 huisbezoeken door de Leerwerkmakelaar afgelegd bij jongeren die niet gereageerd hadden op een eerdere uitnodiging vanuit het RMC (casemanagers voortijdig schoolverlaten). Het gaat om niet leerplichtige jongeren en zij zijn niet verplicht mee te werken. Er zijn 37 jongeren aangetroffen en met hen is gesproken. Het merendeel was aan het werk als zzp-er of volgde een particuliere opleiding. Er zijn 8 jongeren die na het huisbezoek door de Leerwerkmakelaar in begeleiding zijn genomen.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar: % van alle deelnemers aan vo/mbo-onderwijs (Realisatie 2022)

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Type	2021	2022
Begroting	2,5 %	2,4 %
Realisatie	2,3 %	2,5 %

Trendgrafiek Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar: % van alle deelnemers aan vo/mbo-onderwijs (Realisatie 2022)

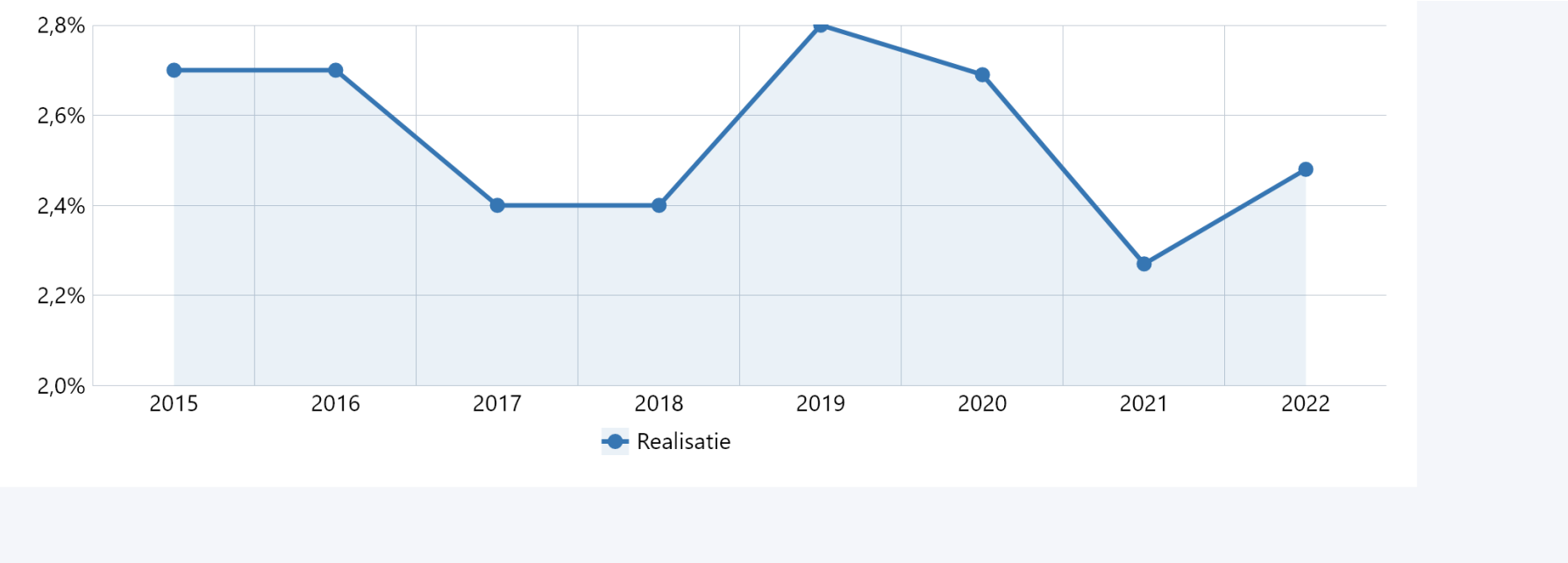

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Toelichting

Doel gehaald: Net niet, afgerond is het percentage 2,5%.
Toelichting: Door de aantrekkende arbeidsmarkt zien we jongeren soms werk boven een opleiding verkiezen. We stimuleren ze dit in combinatie met onderwijs te doen, maar dit is niet verplicht. Als jongeren hun baan kwijtraken of zich bedenken, start begeleiding opnieuw.

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat

Ambitie 1: Verbeteren vestigingsklimaat

Zoetermeer zet zich vanuit eigen kracht en eigenheid in voor het verder bouwen aan een sterke lokale en regionale economie. Dit vindt plaats in samenwerking met verschillende private en publieke partners. Samen doen, wat samen kan en wat nodig is. Wat hebben we gerealiseerd in 2022?

Stimuleren organisatiegraad op werklocaties

- In 2022 is de inventarisatie naar punten en de wijze waarop ondernemers willen samenwerken in een collectief op de bedrijventerreinen Rokkehage en Hoornerhage gestart.
- Eind 2022 is voor bedrijventerrein Zoeterhage een provinciale subsidie aangevraagd voor planvorming, inventarisatie en opstart van de organisatiegraad.
- In 2022 is door de Vereniging Dorpsstraat Vastgoed BIZ (Bedrijven Investering Zone) en de BIZ Ondernemersvereniging Dorpsstraat opnieuw een uitvoeringsovereenkomst ondertekend voor vijf jaar met het doel te investeren en daarmee de Dorpsstraat te versterken.

Start & Scale ups

- Start- en scale-ups uit Zoetermeer hebben op uitnodiging van de gemeente deelgenomen aan twee exclusieve regionale “Unconference” inspiratiesessies, georganiseerd door Yes!Delft, een van de samenwerkende partijen in het regionale start- & scale-up ecosysteem waar Zoetermeer op is aangesloten.
- De thema-website https://www.scalebooster.nl en sociale media-kanalen zijn gedurende het hele jaar onderhouden, zodat actuele kennis over (regionale) relevante initiatieven voor start- & scale-ups tijdig met de doelgroep zijn gedeeld.
- Innovatie en successen van Zoetermeerse start- & scale-ups worden ondersteund en gedeeld in het regionale start- & scale-up ecosysteem, waaronder UP!Rotterdam.
- De Dag van de Ondernemer (op 18 november) was wederom een groot succes. In samenwerking met Netwerk Zoetermeer is het concept van het radioprogramma NRG079 voor en door ondernemers uit 2021 herhaald en uitgebouwd. In Ter Zake het Ondernemershuis werd een tijdelijk ondernemerscafé gefaciliteerd voor live ontmoetingen tussen ondernemers, studenten van de Haagse Hogeschool en belangstellenden. Tijdens deze dag hebben diverse start- & scale-ups en studenten van de IT opleiding van de Haagse Hogeschool aan het programma deelgenomen om andere ondernemers en inwoners te kunnen inspireren. In de aanloop naar vrijdag 18 november zijn circa 100, waaronder SEBO-gecertificeerde, ondernemers met een attentie door de gemeente gewaardeerd voor hun ondernemerschap.

Optimaliseren dienstverlening aan ondernemers

- Het verbeterpunt vindbaarheid van informatie is opgepakt. Uit de Ondernemerspeiling van november 2022 blijkt dat de nieuwe ondernemerspagina op de gemeentesite positief wordt gewaardeerd.
- Het actiepunt themabijeenkomsten faciliteren samen met partners in de stad is gerealiseerd. In de Dutch Innovation Factory zijn themabijeenkomsten van de Dutch Innovation Community gefaciliteerd. In Ter Zake Het Ondernemershuis is een kennissessie van Netwerk Zoetermeer gehouden en worden periodieke ondernemersnetwerkbijeenkomsten van Meer Puur Netwerken en Zoetermeerse Zakenvrouwen gefaciliteerd.

- In het najaar van 2022 is een nieuwe ondernemerspeiling uitgevoerd.
- De accountmanagers economie leiden ondernemers die vragen hebben over een bepaalde taak, vergunning, belasting enz. door naar het juiste loket en houden vinger aan de pols of de ondernemer is geholpen.

Behouden en versterken commercieel voorzieningenniveau

- In het vierde kwartaal is een onderzoek naar de horeca in Zoetermeer gestart.
- Daarnaast is economie aangehaakt om de vertaalslag te maken van het economische beleid naar het omgevingsplan in relatie tot de Visie 2040.

Economic Board Zoetermeer

- Er is een succesvolle bijeenkomst georganiseerd met als centraal onderwerp de verbinding tussen het Dutch Innovation Park en de stad. Voor het vervolg van de bijeenkomsten wordt nagedacht over een nieuwe opzet.

<u>Samenwerking in de regio</u>
A12 corridor

- Eind 2022 heeft de stuurgroep geconstateerd dat het doel waarvoor in 2019 de samenwerking A12 corridor is aangegaan, is bereikt. Er is geen sprake meer van concurrerende gronduitgiften en belangrijke thema's binnen de logistieke sector zijn geagendeerd op andere regionaal bestuurlijke overlegstructuren en samenwerkingen (verkeer, wonen, energie). Besloten is om de samenwerking in haar huidige vorm daarom niet voort te zetten. Er volgt geen nieuwe samenwerkingsovereenkomst.
- Voor het vervolg is aangegeven dat er waarde wordt gehecht aan het onderhouden van het bestaande netwerk tussen gemeenten en partners. En om die alsnog aan te vullen met logistieke ondernemers gevestigd langs de A12. De manier waarop dat plaats gaat vinden wordt uitgewerkt.

Innovation Quarter (IQ)
Vanuit het oogpunt van doelmatigheid en het gericht aanwenden van schaarse middelen is besloten om de samenwerking met regionale ontwikkelingsmaatschappij Innovation Quarter (IQ) een andere invulling te geven. Dit houdt in dat Zoetermeer eind 2022 niet langer zelfstandig financieel participeert in IQ, maar wel via de MRDH nauw betrokken blijft. Mogelijkheden worden verkend om op projectbasis de specifieke expertise vanuit IQ in te zetten voor sectorversterking (o.a. IT) en versterking van ons ecosysteem voor start ups en scale ups.

Businesspark Haaglanden (BPH)

- Een belangrijk subdoel van BPH is de dienstverlening aan ondernemers die op zoek zijn naar (her)huisvesting. Dit vindt plaats via het regionaal digitaal loket en de betrokken accountmanagers (frontoffice). Er is een communicatieplan opgesteld met acties om de vindbaarheid van BPH te vergroten.

- Het werkteam heeft samen met de frontoffice input geleverd voor het opstellen van een propositie, waarmee BPH zich meer wil profileren richting ondernemers, MRDH en provincie.
- Gericht op kennisverwerving over beter benutten van de ruimte op bedrijventerreinen is hier op een 17-tal bedrijventerreinen gelegen binnen BPH een onderzoek gestart.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

- In 2022 is de MRDH gestart met het actualiseren van de Strategie Werklocaties 2019-2030. Dit naar aanleiding van de uitvraag van provincie Zuid-Holland om een regionale bedrijventerreinenstrategie op te stellen. Kantoren en detailhandel zijn nog buiten beschouwing gebleven. Om te komen tot een actualisatie is er een uitgebreid regionaal participatietraject doorlopen.
- De regionale bedrijventerreinenstrategie is opgesteld en aan de provincie aangeboden ter vaststelling.

Ambitie 2: Stimuleren van MKB-ondernemers in digitalisering
Ondernemers ervaren de nodige belemmeringen bij de digitalisering van hun bedrijfsvoering. De twee grootste belemmeringen zijn een gebrek aan kennis en aan medewerkers met de juiste IT-skills. Hierdoor kunnen deze ondernemers minder snel innoveren en interne processen optimaliseren. Zoetermeer neemt deel aan het faciliteren van een regionaal MKB Digitaal Platform. Het platform is een samenwerking van de provincie Zuid-Holland en de gemeenten Den Haag, Zoetermeer, Krimpen aan den IJssel en Rotterdam. Wat hebben we gerealiseerd in 2022?

- Deelname aan de voorbereiding van een regionaal online platform waar alle initiatieven (publiek én commercieel) rondom digitalisering van het MKB in Zuid-Holland, onder één dak te vinden zijn voor het brede MKB in de provincie Zuid-Holland.
- De gemeente is aangesloten bij een MOOC's, massive open online courses, waarop IT-cursussen gratis online beschikbaar worden gesteld aan het brede MKB in de deelnemende gemeenten.
- Het accountmanagement economie neemt de digitaliseringsmogelijkheden mee tijdens bedrijfsbezoeken en ondernemers netwerkbijeenkomsten. Ook wordt hiervoor aandacht gevraagd in publicaties voor ondernemers. Via sociale media (LinkedIn en Twitter) van Ter Zake Het Ondernemershuis en scalebooster zijn oproepen en publicaties rond digitalisering (w.o. van MKB-Digiwerkplaats) ondersteund.
- In 2022 heeft Zoetermeer samen met de gemeenten Capelle aan den IJssel, Den Haag en Schiedam een MKB-deal gesloten voor een Digitaliseringsvoucher MKB die tot stand is gekomen vanuit de Provincie Zuid-Holland en een bijdrageregeling vanuit de MRDH. Hiervoor was vanuit de gemeente een budget van € 33.333, - beschikbaar gesteld. De bijdrage vanuit de MKB-deal heeft deze bijdrage verdubbeld. Zoetermeer heeft 44 aanvragen ontvangen en daarvan zijn er 34 aanvragen toegekend. Het budget is volledig benut.

Rapportcijfer over de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers in Zoetermeer (Realisatie 2022)
De waardering van Zoetermeerse ondernemers voor het ondernemingsklimaat.

Bron: Ondernemerspeiling

Type	2021	2022
Begroting	6,5	6,5
Realisatie	6,5	6,2

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: De respons op de ondernemerspeiling 2022 is 565. Van deze respondenten vulden er 489 de hele vragenlijst in. Dit is een netto respons van 10%.
De gemeentelijke dienstverlening is met een gemiddeld rapportcijfer 6,2 beoordeeld en daarmee ten opzichte van 2020 gedaald met 0,3 procentpunt (6,5). De dienstverlening is onderzocht aan de hand van telefonisch contact (GIP), fysiek contact en de website. In 2022 is de score op bereikbaarheid van het GIP het laagst beoordeeld met een 5,4. Dit was in 2020 nog een 6,4. De gastvrijheid van het GIP is eveneens lager beoordeeld (2022: 6,7 en 2020: 7,6). Ondernemers zijn tevreden over de medewerkers die zij persoonlijk spreken op het gebied van snelheid en gastvrijheid, alhoewel de beoordeling op gastvrijheid wel lager is dan in 2020 (2022: 7,8 en 2020: 8,1). Bij de dienstverlening via de website wordt de gebruiksvriendelijkheid en betrouwbaarheid van de informatie het hoogst beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer 6,8. Dit was twee jaar geleden gemiddeld een 7. Net als in 2020 wordt het vinden van de juiste antwoorden op vragen het laagst beoordeeld, gemiddeld met een 6,3 (2020: 6,6)

Over het algemeen beoordelen ondernemers de dienstverlening aan hen dus wat lager dan twee jaar geleden. Telefonisch contact springt er echt uit. In 2020 werd nog 31% direct geholpen en 29% doorverbonden. In 2022 werd slechts 10% direct geholpen en 30% doorverbonden. Daarnaast hoorde 10% in 2022 niets meer van de gemeente en dat was in 2020 nog 6%. Opmerkelijk is dat de beoordeling over het telefonisch contact aanzienlijk lager is bij bedrijven van 0-1 persoon dan bij de ondernemers met meer werkzame personen.

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

Ambitie 3: Impuls geven aan de kenniseconomie
Het gemiddeld opleidingsniveau van de beroepsbevolking ontwikkelt zich relatief ongunstig ten opzichte van het opleidingsniveau dat gevraagd wordt in vacatures bij de gevestigde bedrijven en instellingen in Zoetermeer. Om deze ontwikkeling te keren sturen we op een ‘levenlang ontwikkelen’ strategie. Wat hebben we gerealiseerd in 2022?

Benutten vier sterke economische sectoren en initiëren crossovers

- Start- & scale-ups worden (proactief) ondersteund en (daar waar mogelijk) rond hun groei-uitdagingen in contact gebracht met intermediairs in het regionale start- & scale-up ecosysteem.

- Er is alleen strategisch accountmanagement ingezet binnen de sector IT, gericht op doorontwikkeling van Dutch Innovation Park.
  Versterken verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- Verkennende contacten zijn gelegd met andere campussen in de regio: I-EMDelft en de Wageningen UR Glastuinbouw in Bleiswijk. Verbinding wordt gezocht tussen arbeidsmarkt en onderwijs in de IT en logistieke sector.

Verkenning van de personeelsvraag bij ondernemers in de logistieke sector voor de korte termijn, middellange termijn en lange termijn is gestart. Dit onderzoek is met een half jaar opgeschoven vanwege de prioriteit die gegeven is aan vluchtelingenopvang.

Behoud van een gezonde woon-werkbalans

- Gestart is met het opstellen van gebiedsvisie Van Tuyllpark en omgeving, met als onderdeel de noordelijke bedrijventerreinen.
- De gebiedsvisie kantorencluster A12-zone is nog niet opgepakt.

Doorontwikkeling Dutch Innovation Park

- Op het Dutch Innovation Park groeit het aantal arbeidsplaatsen sterk en meer dan gemiddeld in Zoetermeer. In 2022 zijn er ongeveer 130 nieuwe arbeidsplaatsen bijgekomen, (o.a. door vestiging van Kennisnet, Addverb, Fieldwork, Overload Worldwide en SDF (Kubo). Er gingen echter ook bedrijven weg: o.a. Sqits en Bureau Vijftig/Grey Valley (een verlies van ongeveer 15-20 arbeidsplaatsen). Alles bij elkaar opgeteld komen we op een toename van ongeveer 110 arbeidsplaatsen op het Park. Een groeipercentage van ongeveer 6,8%.
- De nieuwbouw voor Lamboo Medical & Siemens is opgeleverd: 21.000m2.
- Er is een langjarige overeenkomst bereikt met de beursgenoteerde Twentse Kabel holding.
- De Dutch Innovation Community is gegroeid met 25%.

Toename aantal arbeidsplaatsen (Realisatie 2022)
Bron: Gemeentelijke database

Type	2021	2022
Begroting	372	372
Realisatie	474	712

Toelichting

Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: Volgens het regionale werkgelegenheidsregister is het aantal arbeidsplaatsen in 2022 toegenomen. In totaal met 712 arbeidsplaatsen naar 54.419 (+1,3%). Een inschatting van de werkgelegenheidsgroei was lastig vanwege onduidelijkheid over het vervolg van het beëindigen van de ondersteuningsmaatregelen aan ondernemers. De doelstelling is daarom gelijk gehouden met die van vorig jaar.
De vier sterke sectoren bieden 34.805 arbeidsplaatsen. Dat zijn er 583 meer dan vorig jaar en het betreft 63% van het totaal aantal arbeidsplaatsen in de gemeente. Het aantal arbeidsplaatsen in andere sectoren is eveneens toegenomen, maar geringer (+139 van 19.475 naar 19.614). Binnen de vier sterke sectoren heeft de grootste toename plaatsgevonden in de sector gezondheid. Namelijk van 6.680 naar 6.943 arbeidsplaatsen (+263). Voor de overige sectoren geldt:

- Bouw en installatie: +101 arbeidsplaatsen (van 2.333 naar 2.434)
- Handel en logistiek: +139 arbeidsplaatsen (van 11.609 naar 11.748)
- ICT en dienstverlening: +79 arbeidsplaatsen (van 13.601 naar 13.680)

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Re-integratiebeleid en De Binnenbaan
Het tweede jaar van De Binnenbaan stond in het teken van de doorontwikkeling van de dienstverlening met als doel om iedereen een kans op werk te bieden, al dan niet met ondersteuning. Re-integratietrajecten kregen verder vorm en er zijn nieuwe samenwerkingsafspraken met werkgevers en collega-werkbedrijven gemaakt. Met het project ‘Oekraïne werkt” zijn 48 Oekraïense kandidaten bemiddeld naar werk in met name de horeca, het groen en transport & logistiek.
Het bouwen van een nieuwe organisatie kost tijd waardoor ook in 2022 nog veel is geïnvesteerd in het op orde krijgen van werkprocessen, datakwaliteit en het aantrekken van nieuwe collega’s. Zorgen waren er over het ziekteverzuim, de werkdruk en - mede door de krappe arbeidsmarkt - het verloop van kadermedewerkers. De Binnenbaan heeft hierop een actieplan gemaakt en geïnvesteerd in de bedrijfscultuur.
Een belangrijke opdracht van De Binnenbaan is om mensen met een arbeidsbeperking te plaatsen bij werkgevers. Het aantal plaatsingen met loonkostensubsidie lag met 156 personen eind 2022 op het afgesproken schema. Het aantal plaatsingen op een beschutte werkplek lag met 54 plekken eind 2022 iets onder de verwachting. Er zijn minder mensen dan verwacht ingezet op de interne werksoorten van De Binnenbaan omdat het re-integratietraject de Startbaan minder dan verwacht is ingezet. Dit legt druk op het bedrijfsresultaat en De Binnenbaan heeft daarom een actieplan gemaakt om de doorstroom naar de Startbaan te bevorderen. De Startbaan is bedoeld om mensen op de werkvloer te begeleiden en werkfit te maken. Daarnaast bleef ook de uitstroom vanuit de uitkering naar werk achter (zie bij de indicator).

SROI en SEBO
Zoetermeer vraagt van ondernemers die een opdracht mogen uitvoeren voor de gemeente om een sociale prestatie te leveren. Dat noemen we met een Engelse term Social Return on Investment (SROI). Eind 2022 stond de teller op 130 contracten met daarin een sociale prestatieafspraak. In het hele jaar zijn 42 kandidaten geplaatst bij een werkgever. Meestal gaat het om tijdelijke plaatsingen. In 1 geval is een vast contract aangeboden. De gemeenschappelijk regeling (GR) H10 maakt ook veel prestatieafspraken, maar deze zitten niet in de genoemde cijfers omdat die niet specifiek voor Zoetermeer gelden. In deze GR wordt samengewerkt met 10 gemeenten in de regio. Naast sociale prestatieafspraken kennen we in Zoetermeer het keurmerk voor Sociaal Economisch Betrokken Ondernemers (SEBO). In 2022 zijn er 2 nieuwe SEBO-ondernemers bijgekomen. In totaal zijn er nu 53 keurmerkhouders. Daarnaast zijn er 3 ondernemers die het SEBO-keurmerk hebben aangevraagd en momenteel SEBO aspirant-lid zijn. Er zijn 3 goed bezochte SEBO-evenementen georganiseerd. Deze bijeenkomsten worden gewaardeerd door de ondernemers.

Inzet op kwaliteit van matchen
In 2022 is de pilot HalloWerk geëvalueerd en afgerond. De pilot had als doel om werkgevers en werkzoekenden op een andere manier met elkaar in contact te laten komen, namelijk door (digitaal) te matchen op vaardigheden en competenties. De pilot is geëvalueerd en op basis van de vooraf gestelde doelen heeft de pilot niet opgeleverd wat was beoogd. Het bestuur van Zuid-Holland Centraal heeft daarom besloten de werkwijze via het platform HalloWerk niet te continueren. Het toeleiden naar krapteberoepen op basis van vaardigheden en competenties blijft actueel. In 2022 is landelijk geïnvesteerd in een dashboard skills door UWV en Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Dit dashboard wordt door professionals gebruikt om meer mensen toe te leiden naar krapteberoepen.

Regionaal mobiliteitsteam
Voor inwoners die werkloos zijn geraakt of met werkloosheid worden bedreigd is er een Regionaal MobiliteitsTeam ingericht (RMT). In dit team werken werkgeversorganisaties, vakbonden, gemeenten, UWV, het MBO en SBB samen om te voorkomen dat werkzoekenden in een uitkeringssituatie komen. De gemeente Zoetermeer heeft als centrumgemeente de coördinerende rol om partijen bij elkaar te brengen in het RMT.
In 2022 waren 292 aanmeldingen bij het RMT, waarvan 135 inwoners uit Zoetermeer. De meest mensen melden zichzelf bij het RMT (74). Daarnaast kreeg het RMT veel aanmeldingen via de vakbeweging (55) en via UWV (41). Van de 164 trajecten die zijn afgerond hebben 57 mensen een baan gevonden, 14 zijn gestart met een opleiding en 21 zijn doorverwezen naar een ander loket (bijvoorbeeld schuldhulpverlening).

Ondersteuning aan ondernemers
In 2022 zijn vanuit het Regionaal Mobiliteitsteam 48 ondernemers ondersteund, waarbij er gesprekken zijn gevoerd over het versterken van de onderneming. Wanneer het niet mogelijk was om de onderneming voort te zetten, hebben ondernemers ondersteuning gekregen om een baan in loondienst te vinden. Vaak ook in combinatie met omscholing Ondernemers met een hulpvraag op het gebied van inkomen en schulden zijn doorverwezen, onder meer naar de afdeling Schuldhulpverlening en het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ). In 2022 heeft het RBZ 49 ondernemers uit Zoetermeer ondersteund.

Regionaal werkcentrum
In de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal is de ambitie uitgesproken om een pilot te starten met het realiseren van een Regionaal Werkcentrum. Een Regionaal Werkcentrum is een centraal punt in de regio waar diverse partners gezamenlijk hun dienstverlening aanbieden. Hier kan elke inwoner spontaan binnenlopen. Mensen kunnen zich oriënteren op werk, scholings- en loopbaanadvies krijgen, een workshop volgen of met een concrete vacature of baan naar buiten lopen. Het Regionaal Werkcentrum is er ook voor dienstverlening aan de werkgevers.
Afgelopen jaar zijn diverse gesprekken gevoerd met de stakeholders om draagvlak te creëren voor het starten van een pilot. Een intentieverklaring is in

voorbereiding. Daarnaast zijn de samenwerkingsstructuur en de spelregels in de regio geëvalueerd en aangepast om zo slagvaardiger te zijn. Ook sluit de nieuwe structuur beter aan op de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur die landelijk wordt vormgegeven.
Aanpak jeugdwerkloosheid
In 2022 is vanuit de regio Zuid-Holland Centraal de capaciteit van de Leerwerkmakelaars uitgebreid om kwetsbare jongeren te ondersteunen bij het vinden van een stageplaats en het vinden van werk. Ook is in 2022 gestart met een regionale werkgroep Praktijkleren. Om praktijkleren stevig te positioneren is een Adviseur Praktijkleren gestart die aan de slag is gegaan met de leerweg Praktijkleren met een Verklaring. Deze leerweg biedt mogelijkheden om in de praktijk opgedane kennis, werkzaamheden, competenties en ervaring inzichtelijk te maken. Dit is met name relevant voor jongeren voor wie het (nog) niet haalbaar is een mbo-diploma of mbo-certificaat te halen.

% Arbeidsparticipatie (Realisatie 2022)
Het aandeel (= percentage) werkenden van de totale bevolking is de arbeidsparticipatie.
Alle 15- tot 67-jarigen behoren tot de potentiële beroepsbevolking.
Bij het vaststellen van de arbeidsparticipatie wordt uitgegaan van een grens van 12 uur per week werken.

Bron: CBS

Type	2021	2022
Begroting	74 %	68 %
Realisatie	71 %	73 %

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: De arbeidsparticipatie ligt op een hoog niveau door de gunstige omstandigheden op de arbeidsmarkt.

Uitstroom naar werk (Realisatie 2022)
Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2021	2022
Begroting	375	225
Realisatie	209	157

Trendgrafiek Uitstroom naar werk (Realisatie 2022)
Omschrijving (toelichting)

Bron: Suites4 SociaalDomein

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: De uitstroom naar werk blijft achter bij de verwachtingen. Hieraan draagt bij dat mensen die in deze krappe arbeidsmarkt nog in de bijstand zitten een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben en dus moeilijk bemiddelbaar zijn. Daarnaast valt op dat de uitstroom naar werk bij specifieke groepen achterblijft zoals bij vergunninghouders en mensen die een bijstandsuitkering ontvangen nadat het recht op een WW-uitkering afloopt. De redenen hiervoor zijn niet bekend. Niet-Uitkeringsgerechtigden die door De Binnenbaan aan werk zijn geholpen zitten niet in dit cijfer. Denk hierbij aan Oekraïners en leerlingen die vanuit het praktijkonderwijs (pro) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso) direct aan het werk zijn gegaan.

Deeltijd werkenden met uitkering (Realisatie 2022)
Aantal uitkeringsgerechtigden dat op 31-12 inkomsten uit parttime werk heeft.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2021	2022
Begroting	700	700
Realisatie	506	511

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het liefst zien we dat mensen volledig uit de uitkering komen met een baan. Maar een deeltijdbaan kan een opstapje zijn. In deze krappe arbeidsmarkt zien we meer mensen volledig uitstromen richting werk, ook mensen die al parttime werkten. Daarnaast is de instroom in de bijstand van mensen die parttime werken momenteel op een laag niveau.
Tegelijkertijd zien we nog een groep in de bijstand voor wie parttime werken een grote opgave is. We zien dat voor hen parttime werken het hoogst haalbare is en dat er voor hen geen perspectief op duurzame uitstroom uit de bijstand is, ook niet in de huidige krappe arbeidsmarkt.

Uitstroom naar school (Realisatie 2022)
Aantal jongeren dat vanuit een bijstandsuitkering weer uitstroomt naar school.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2021	2022
Begroting	40	40
Realisatie	32	19

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: In de huidige krappe arbeidsmarkt zien we relatief weinig uitstroom uit de bijstand vanwege scholing. Dat heeft mogelijk te maken met de grote vraag naar arbeidskrachten. Mensen gaan daardoor eerder aan het werk dan met een opleiding starten.

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Inkomensvoorzieningen en minimabeleid

In 2022 speelde er veel op het vlak van inkomstenvoorzieningen en minimabeleid. Externe oorzaken, waaronder de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, zorgde ervoor dat extra ondersteuning van huishoudens nodig was. Dankzij maatwerk, passende maatregelen en nauwe samenwerking met organisaties in de stad is het gelukt om Zoetermeerders die dat nodig hadden een handje te helpen.

Een voorbeeld van een onverwachte opgave het afgelopen jaar bleek de energiecrisis, waar wij ook in Zoetermeer de gevolgen van merkten. De sterk stijgende energieprijzen en de hoge inflatie zorgden bij veel huishoudens voor (extra) bestaansonzekerheid. De Voedselbank, Stichting Leergeld en Stichting urgente noden Zoetermeer (SunZ), hebben waar nodig extra steun geboden om huishoudens te helpen met de absolute basisbehoeften. Deze partners hebben waar nodig extra financiële steun ontvangen van de gemeente. De raad heeft daarbij ook extra middelen beschikbaar gesteld voor noodsituaties. Een deel van deze middelen is daardoor beschikbaar voor het noodfonds voor huishoudens (SunZ). De middelen waren daarnaast bedoeld voor maatschappelijke organisaties, zoals verenigingen, waardoor er een noodfonds voor maatschappelijke organisaties is gestart (zie doelstelling 4.1 programma Vrije tijd). Voor bedrijven is gestart met te onderzoeken of en wat voor hulp mogelijk zou zijn. Ook hebben we in december een Geldpunt opgetuigd, waar alle inwoners die vragen hebben over geld, dan wel geldzorgen hebben, terecht kunnen.

Als reactie op de energiecrisis kwam er de energietoeslag. Een financieel steuntje in de rug voor inwoners die het financieel al niet breed hadden en door de snel stijgende energieproblemen in acute geldnood leken te komen. Deze toeslag is uitgekeerd aan ongeveer 6.800 huishoudens. De doelgroep bestond uit huishoudens met een inkomen niet hoger dan 120 procent van de bijstandsnorm. De hoogte van de toeslag was (maximaal) € 1.300. In totaal ging het om ongeveer € 8,4 mln.
De gemeente heeft ook verschillende inkomensondersteunende voorzieningen, om huishoudens met weinig financiële middelen toch mee te laten doen in de samenleving. Een voorbeeld is de ZoetermeerPas voor deelname aan culturele, sportieve en educatieve activiteiten, waaraan in 2022 ruim 10.300 mensen deelnamen. Dat is een stijging van het aantal deelnemers in vergelijking met 2020 en 2021, toen ruim 9000 mensen deelnamen.

Andere inkomensondersteunende voorzieningen zijn bedoeld om huishoudens te ondersteunen in bepaalde kosten. De bijzondere bijstand is bijvoorbeeld bedoeld voor onvoorziene noodzakelijke kosten. Of de collectieve zorgverzekering (Gemeentepolis) voor mensen met een laag inkomen, met als doel dat deze groep goed verzekerd is. De verzekeraar geeft een korting en de gemeente betaalt vanuit de armoedemiddelen per deelnemer een deel van de premie. Het aantal deelnemers is afgenomen van 4.411 in 2020 naar 4.325 in 2021 en 4.167 in 2022. Hoewel de Gemeentepolis verhoudingsgewijs goedkoop is en bij de meest uitgebreide polis het eigen risico is meeverzekerd (wat wanneer dit geheel aangesproken wordt financieel voordelig is), is het goed mogelijk dat meer huishoudens voor wie iedere euro telt, toch kiezen voor een zo goedkoop mogelijke basisverzekering buiten de gemeente om. Dit kan een verklaring zijn voor de terugloop in het aantal deelnemers.
Als het gaat om het bevorderen van bestaanszekerheid sloot de gemeente Zoetermeer aan bij verschillende gremia, zoals werkgroepen van de VNG en Divosa en de kerngroep G40 om mee te doen in de lobby tot een gezamenlijke aanpak van armoede met het Rijk en belangenorganisaties.

Ontwikkelingen bijstandsvolume en Bbz light

In 2022 daalde tussen 1 januari en 31 december het bijstandsvolume in Zoetermeer met 0,9%. Volgens de Divosa Benchmark daalde het bijstandsvolume in diezelfde periode bij vergelijkbare gemeenten met ongeveer 5%. De bijstandslasten in Zoetermeer zijn hierdoor relatief gezien minder gedaald. We zien dat vooral de uitstroom naar werk achterblijft bij vergelijkbare gemeenten (zie ook bij de indicator ‘uitstroom naar werk’ onder doelstelling 1.5). Het college blijft deze ontwikkelingen nauwlettend monitoren en het is onderdeel van de gesprekken met De Binnenbaan.

Bij aanvang van 2022 was bekend dat er nog ongeveer 100 zelfstandigen in de steunregeling voor zelfstandigen zaten (de Bbz light). (De voorloper van deze regeling was de Tijdelijke regeling Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers (TOZO) die in het leven was geroepen vanwege de coronacrisis. Daarop deden bij de start van de regeling 2.000 ondernemers een beroep.) Onduidelijk was hoeveel van hen na afloop van de Bbz-light-regeling per 1 april 2022 door zouden stromen naar de bijstand. Uitgangspunt bij de Perspectiefnota betrof 1 op de 3. Bij de jaarrekening constateren we 1 op de 10. Het economisch klimaat was kennelijk dermate gunstig in 2022 dat meer ondernemers dan verwacht zichzelf wisten te redden.

Schuldhulpverlening
Schuldhulpverlening bestaat uit gerichte informatie, advies, bemiddeling, budgetbeheer, cursus en/of toeleiding naar specialistische hulp. Na een periode van stabilisatie zagen wij een toename van 318 naar 349 aanmeldingen (+9,8%). Schuldhulpverlening werd begin 2022 bemoeilijkt door de coronamaatregelen. Er is extra aandacht geweest voor een persoonlijke (telefonische) benadering omdat fysiek contact niet (altijd) kon worden geboden. Meer inwoners met financiële problemen, vaak met complexere problematiek meldden zich voor informatie en advies (voorintake). Ook maakten meer inwoners gebruik van zelfhulpinstrumenten zoals de Nibud geldplannen (+22%). De kwaliteit van onze dienstverlening is wederom geborgd doordat we voldoen aan de (vernieuwde) audit van de branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren.
Bij de wettelijke vroegsignalering hebben we overeenkomsten gesloten met nieuwe vaste lastenpartners (woningverhuurders, zorgverzekeraars, energie- en waterleveranciers). Het systeem van vroegsignalering is bedoeld om vroegtijdig hulp te kunnen bieden en daarmee te voorkomen dat achterstanden oplopen en problematische schulden ontstaan. Het aantal signalen dat de gemeente van vaste lastenpartners kreeg bleef redelijk stabiel (van 7.508 naar 5.952). De landelijke afspraken met energie- en waterleveranciers zijn aangepast. Dat vereist ook dat we aandacht blijven geven aan het stroomlijnen van ons werkproces om mensen beter te bereiken met een hulpaanbod

We hebben diverse maatregelen en samenwerkingen met maatschappelijke partners zodat inwoners tijdig ondersteuning weten te vinden. Een voorbeeld zijn de preventie-activiteiten die de gemeente uitvoert samen met partners en vrijwilligers. De preventiemedewerkers sloten zoveel mogelijk aan met informatie en advies bij de wijkgerichte aanpak en projecten van wijkregisseurs en (basis)scholen (o.a. Wijkfeest Oosterheem, Week van het Geld). Via de inzet van sociale media is het bereik van het initiatief #OMGZoetermeer onder jongeren toegenomen. Met de eigen communicatie-uitingen sloten we zoveel mogelijk aan op landelijke campagnes van de overheid.
De cursus ‘Omgaan met geld’ is weer ingezet om de financiële vaardigheid van inwoners te bevorderen. De cursus vindt bewust in kleine groepen plaats, maar de grote uitval maakt het nodig om een andere opzet te overwegen. In het kader van het Programma Sociale innovatie is er gewerkt aan voorstellen om samen met werkgevers verborgen schulden onder werknemers te vinden, het voorkomen van (economische) dakloosheid en het creëren van basisbanen. Deze voorstellen zijn met name gericht op het versterken van de bestaanszekerheid.

We zijn aangesloten bij het landelijk Waarborgfonds saneringskredieten. Daarvoor is een overeenkomst aangegaan met Kredietbank Nederland.
We hebben gezorgd voor continuering van budgetbeheer voor bijna 100 inwoners toen de contractpartner niet meer aan zijn verplichtingen voldeed. Drempels verlagen in de dienstverlening is een belangrijk speerpunt. Daarom is ervoor gezorgd dat een medewerker van de contractpartner wekelijks één dag per week bij de gemeente op het stadhuis voor zowel inwoners als schuldhulpverleners bereikbaar is. Eind 2022 is de opdracht voor budgetbeheer opnieuw aanbesteed.

De pilot met Buddy-app is geëvalueerd. Ondanks verbreding van de doelgroep waren er te weinig deelnemers. Conclusie is dat de app geen meerwaarde bood bij de nazorgfase of als aanvulling voor de gemeentelijke dienstverlening.

Uitvoering Wet Inburgering
In 2022 is de nieuwe Wet inburgering 2021 (Wi2021) gestart. De WI2021 is een lerend stelsel, bedoeld om inburgeringsplichtigen zo snel als mogelijk zelfstandig deel te laten nemen aan de maatschappij. Sinds de inwerkingtreding van de Wi2021 is de uitvoering in volle gang. Er waren zowel landelijke als lokale ontwikkelingen die de uitvoering en verdere implementatie van de wet hebben belemmerd. Zoals de opvang van ontheemden uit Oekraïne, de onduidelijkheid vanuit het rijk voor structurele financiële middelen voor de onderwijsroute en de registratie problemen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs.

Door alle ontwikkelingen is het team inburgering in augustus 2022 van start gegaan met de uitvoering van de nieuwe wet. Op 31 december 2022 zijn er 50 inburgeringsplichtigen gestart met hun traject. Bij de start van het traject wordt een leerbaarheidstoets afgenomen voor het bepalen van de route die het beste past bij de inburgeraar. Van de 50 inburgeringsplichtigen zijn er 17 aangemeld voor de B1-leerroute en worden ze in samenwerking met de Binnenbaan actief bemiddeld naar werk. Er zijn 12 inburgeringsplichtigen gestart met de onderwijsroute. Hier wordt met de onderwijsinstelling actief ingezet op het behalen van een MBO, HBO of WO diploma, om de kans op betaald werk en deelname aan de maatschappij te vergroten. Daarnaast is de (her)aanbesteding van de zelfredzaamheidsroute eind 2022 afgerond en zijn de eerste 7 inburgeringsplichtigen hiervoor aangemeld.

Aantal bijstandsuitkeringen (Realisatie 2022)
Aantal bijstandsuitkeringen levensonderhoud per 31-12

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2021	2022
Begroting	3.113	2.725
Realisatie	2.594	2.571

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Het bijstandsvolume bevindt zich vanwege de krappe arbeidsmarkt op een heel laag niveau. Het bijstandsvolume is weliswaar gedaald en ook harder gedaald dan ten tijde van de begroting werd verwacht, maar toch rapporteren we in deze jaarrekening een nadeel op de BUIG. Zie hierover de toelichting op de financiële afwijkingen BUIG & Bbz in de jaarrekening onder doelstelling 1.6.

Bereik minimaregelingen uitgedrukt in % doelgroep (Realisatie 2022)

Bereik uitgedrukt in som van % doelgroep Zoetermeerpas / Collectieve ziekteverzekering / Kwijtschelding gedeeld door 3.

Bron: Gemeentelijke administratie

Type	2021	2022
Begroting	85 %	85 %
Realisatie	63 %	65 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Het bereik minimaregelingen als effectindicator is een gemiddelde van het bereik van drie regelingen collectief aanvullende verzekering, de ZoetermeerPas en kwijtschelding lokale belastingen. Opgemerkt wordt dat het berekenen van het bereik met veel mitsen en maren is omkleed. Het berekenen van werkelijk bereik is niet goed mogelijk. Bijvoorbeeld omdat de omvang van doelgroepen niet goed kan worden bepaald. Dit komt onder andere doordat CBS cijfers afgerond op honderdtallen levert, die ook nog eens een of twee jaar achterlopen. Daarbij geeft CBS alleen de cijfers van huishoudens die minstens 1 jaar op een bepaald inkomensniveau zitten. De groep die op een bepaald moment op een inkomensniveau zit en in aanmerking komt voor een voorziening is groter. Ook geldt bijvoorbeeld voor kwijtschelding, dat de doelgroep niet met een harde inkomensgrens is af te bakenen. Voor het bepalen van het recht op kwijtschelding gelden meer parameters, zoals ‘vermogen’, maar daar bieden CBS-cijfers geen inzicht in. En zo zijn er meer zaken. Doordat er zoveel onzekerheden zijn, is het de vraag welke waarde aan het cijfer gehecht moet worden. Daarbij wordt ook benadrukt dat ‘bereik’ weinig zegt over ‘impact’.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (1.1)	**-20.480**	**10.876**	**-9.604**
Beperken uitval in het onderwijs (1.2)	**-2.374**	**714**	**-1.660**
Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat (1.3)	**-1.409**	**836**	**-573**
Bevorderen groei werkgelegenheid (1.4)	**-308**	**0**	**-308**
Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie (1.5)	**-21.087**	**3.583**	**-17.504**
Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (1.6)	**-74.319**	**47.526**	**-26.793**
TOTAAL PROGRAMMA	**-119.976**	**63.535**	**-56.441**

Toelichting financiën

Financiën op hoofdlijnen
Kijkend naar het resultaat van Programma 1 zijn de meest in het oog lopende afwijkingen :

1. Onderwijshuisvesting – Vertraging in de oplevering van onderwijshuisvestingsprojecten zorgt voor een positief resultaat op de afschrijvingslasten;
2. Energiearmoede – In de aanpak van energiearmoede is er een afwijking aan de lastenkant door de energietoeslag aan huishoudens tot een sociaal minimum van 120%;
3. Dividenduitkering Binnenbaan – Een dividenduitkering van De Binnenbaan BV geeft een onverwacht voordeel aan de batenkant.

Doelstelling 1.1
Het budget is grotendeels bestemd voor onderwijshuisvesting. Daarnaast worden o.a. de kosten voor leerlingenvervoer, ontwikkeling kinderopvang, brede school, schoolbegeleiding en onderwijsachterstanden uit dit budget bekostigd.

Doelstelling 1.2
Het budget is grotendeels ingezet op uitvoering leerplicht, het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en schoolmaatschappelijk werk.

Doelstelling 1.3
Het budget is o.a. ingezet voor (strategisch) beleid, maatregelen voor het versterken van het ondernemersklimaat en beheer van de warenmarkten. Daarnaast voor de verschillende samenwerkingen in de regio zoals de Logistieke hotspot A-12 corridor, Business Park Haaglanden.

Doelstelling 1.4
Het budget is ingezet voor accountmanagement, dienstverlening aan ondernemers. Daarnaast wordt het budget gebruikt voor stimuleringsmaatregelen en onderzoek.

Doelstelling 1.5
Het budget is ingezet om werkzoekenden te laten participeren op de (regionale) arbeidsmarkt en sociale activering door middel van o.a. bijdragen aan de verbonden partij De Binnenbaan BV.

Doelstelling 1.6
Het budget is ingezet voor uitkeringen levensonderhoud (bijstand), armoedebeleid (inkomensondersteunende voorzieningen zoals bijzondere bijstand of de Zoetermeer-Pas, maar ook bijvoorbeeld ondersteuning van partners) en voor zaken als handhaving.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

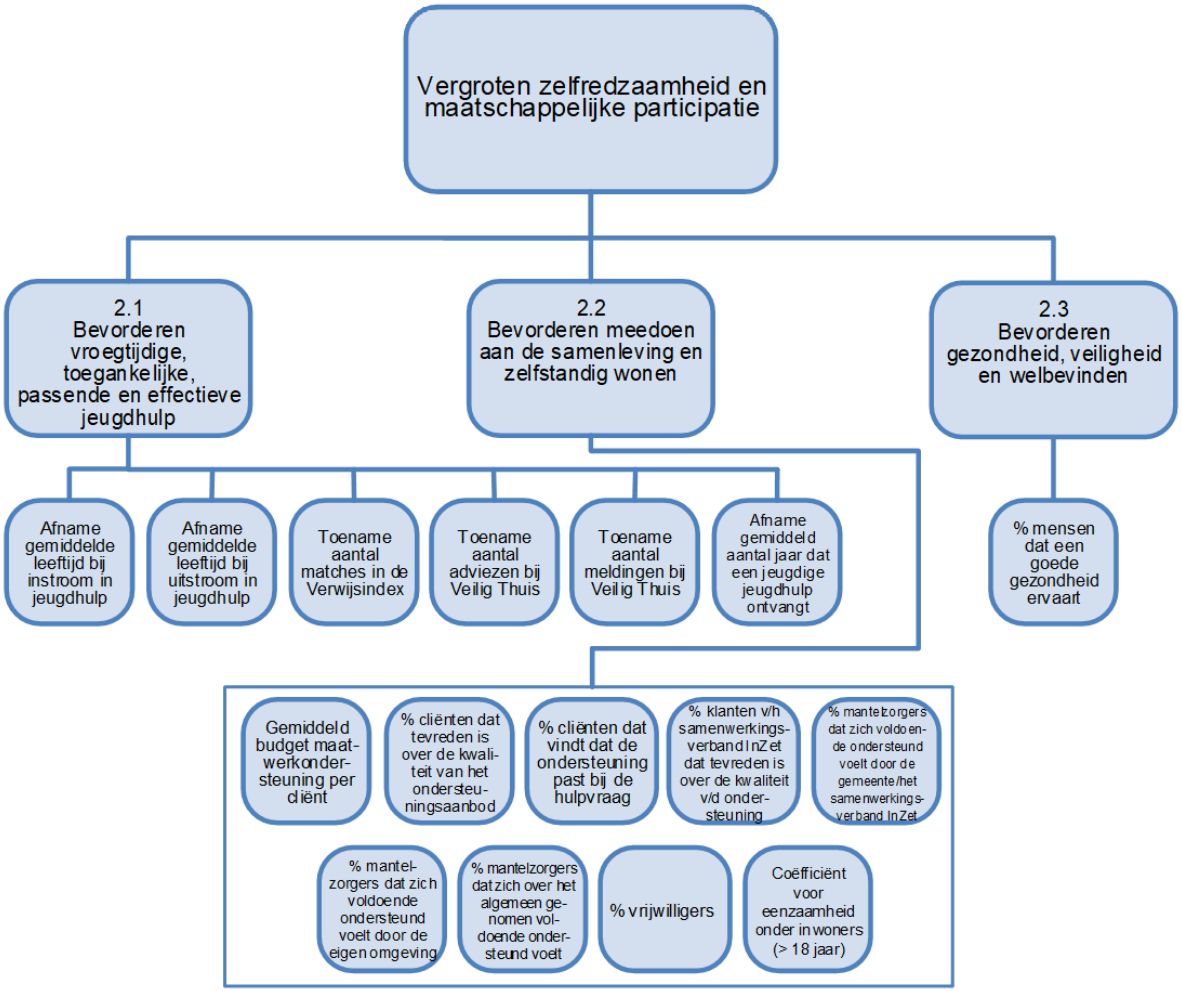

Algemene doelstelling: Vergroten zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie

Vergroten zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie

In het jaar 2022 is de nasleep van de COVID-19-pandemie nog merkbaar. Het bleek een uitdaging om de inwoners te kunnen bereiken.

Jeugd

Na de verschillende periodes van thuisonderwijs bleek dat de sociaal-emotionele gezondheid van veel jeugdigen was verslechterd. In 2022 zijn diverse interventies binnen het onderwijs ingezet om de mentale weerbaarheid van jeugdigen te versterken. Binnen de jeugdhulp wordt een groot beroep gedaan op met name de ambulante zorg. Jeugdhulpaanbieders hebben last van de krapte op de arbeidsmarkt, wat zich landelijk voordoet. Hierdoor wachten jeugdigen soms langer op hulp dan wenselijk is. Dit is een probleem dat niet eenvoudig op te lossen is. Het Rijk en de gemeenten hebben in 2022 geen overeenstemming kunnen bereiken over de inhoud en voorwaarden van de Hervormingsagenda Jeugd.

Wmo

Er zijn door de gemeente samen met inZet afspraken gemaakt voor het programma Sociale Innovatie voor wijkgerichte ondersteuningspakketten op basis van Positieve Gezondheid. Het afgelopen jaar heeft de gemeente ook bijgedragen aan het strategisch samenwerkingsverband (Zoetermeer 2025) van zorgaanbieders en financiers. De preventiecoalitie en een Lokaal Preventieakkoord met maatregelen en activiteiten die een gezonde leefstijl bevorderen zetten in op een zo gezond mogelijk leven voor de Zoetermeerse inwoners.
Een gezonde leefomgeving van inwoners wordt ondersteund door netwerken ter versterking van de sociale basis. Het college heeft samen met organisaties gewerkt aan het aanpakken van eenzaamheid en tot stand brengen van betekenisvolle verbindingen tussen inwoners. Een netwerk van sociale eetvoorzieningen heeft in 2022 een start gemaakt onder de noemer Eten & Ontmoeten. Aanvullend kwam er een extra waardering voor mantelzorgers.
Tot slot is er gewerkt aan de voorbereiding van de geplande doordecentralisatie van beschermd wonen waarin de visie voor zoveel mogelijk zelfstandig wonen binnen een eigen, veilige woonplek centraal staat.

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

Normaliseren, preventie en vroegsignalering

De gemeente zet zich in om alle jeugdigen een goede start te geven en een breed aanbod aan preventieve voorzieningen beschikbaar te hebben. Naast het reguliere aanbod is in 2022 extra ingezet op:

- Het vergroten van de weerbaarheid van jeugdigen in het basisonderwijs. Er is groepsaanbod ontwikkeld voor diverse leeftijdsgroepen. Het gaat onder meer om trainingen op het gebied van faalangst en omgaan met sociale media. Het aanbod wordt op een aantal basisscholen ingezet. De ouders van de jeugdigen worden zoveel mogelijk betrokken bij de trainingen. Er zijn 40 trainingen gegeven op 31 basisscholen.
- 'Happyles' is dit jaar beschikbaar geworden voor alle scholen voor voortgezet onderwijs. Het betreft een bewezen effectieve groepsinterventie gericht op het voorkomen en tijdig signaleren van sociaal-emotionele problemen bij leerlingen.
- Daarnaast is Preventie+ van start gegaan. Dit is een interventie voor gezinnen met kinderen op het basisonderwijs en voortgezet onderwijs, waarbij lichte ondersteuning wordt geboden op basis van de behoefte van het gezin.
- Als onderdeel van het project ‘Resultaat gestuurde inzet voor jeugd & gezinnen’ (onderdeel van het Sociaal Innovatieprogramma) is in 2022 aangesloten bij het landelijk traject Impact in de Wijk van het Nederlands Jeugd Instituut (NJI). Samen met het NJI en vier andere gemeenten in Nederland (Amersfoort, Helmond, Nijmegen en Rotterdam) zijn de eerste stappen gezet om ‘de staat van de jeugd in Zoetermeer’ in kaart te

brengen. Dit wordt bepaald aan de hand van negen maatschappelijke resultaatgebieden die essentieel zijn voor gezond, veilig en kansrijk opgroeien. Deze negen resultaatgebieden zijn:
    - Meer jeugdigen leveren betere prestaties op school en behalen hun schooldiploma;
    - Meer jeugdigen hebben werk;
    - Meer jeugdigen doen mee aan sport, cultuur en vrijwilligerswerk;
    - Meer jeugdigen groeien op in een veilige thuissituatie;
    - Meer jeugdigen groeien op in een veilige wijk en veilige schoolomgeving;
    - Minder jeugdigen maken zich schuldig aan criminaliteit;
    - Meer jeugdigen hebben een betere sociaal-emotionele gezondheid;
    - Meer jeugdigen hebben een betere algemene gezondheid;
    - Meer jeugdigen gedragen zich gezonder.
- Het jongerenwerk heeft zich met name gericht op het welzijn van de jeugd na de COVID-19-pandemie. Er is ook ervaring opgedaan met digitaal jongerenwerk. Door twee online game-evenementen in de tweede week van de kerstvakantie (eerste week januari 2022) zijn honderden jongeren op een andere manier bereikt. Het bereik via sociale media liep per evenement op tot rond de 9.000 jongeren.

Verbinding versterken in het sociaal domein, in het bijzonder tussen onderwijs en jeugdhulp

De gemeente zet zich in om de verbinding tussen het onderwijs en de jeugdhulp te versterken.

- Binnen het speciaal onderwijs is op de school De Musketier een pilot gestart om de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp te verbeteren. De pilot loopt van maart 2022 tot de zomervakantie van 2023.
- Er is een traject gestart om de zorgstructuur binnen het voortgezet onderwijs te versterken. In samenwerking met het samenwerkingsverband passend onderwijs en de scholen voor voortgezet onderwijs wordt toegewerkt naar concrete acties.
- Door de groei van het aantal jeugdigen dat onderwijs volgt in een Internationale Schakelklas, groeide het aantal jeugdigen met een extra ondersteuningsbehoefte. Voor hen is extra inzet van het schoolmaatschappelijk werk georganiseerd.

Kwalitatief hoogwaardige, duurzame, kosteneffectieve en resultaatgerichte jeugdhulp

- Het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van specialistische jeugdhulp is in 2022 toegenomen. In 2022 maakten 4.783 jeugdigen gebruik van specialistische jeugdhulp. In 2021 was dit 4.641 jeugdigen en in 2020 betrof het 4.431 jeugdigen (gegevens op peildatum 24 februari 2023). De groei vindt met name plaats binnen de ambulante jeugdhulp en de jeugd-GGZ. De aanmeldingen bij de gemeentelijke toegang van Jeugd- en Gezinshulp namen toe. Ten opzichte van 2021 was sprake van een stijging van 12,6%. Bij de Perspectiefnota 2023 is budget voor meer formatie toegekend. De tweede helft van het jaar heeft in het teken gestaan van het werven en inwerken van extra personeel.
- In februari 2022 heeft de raad het Uitvoeringsplan bij de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden vastgesteld. Prioriteit lag onder meer op het verkrijgen van inzicht in de wachttijden voor specialistische jeugdhulp. Daarnaast zijn de gecertifieerde instellingen (GI's) verdergegaan met het uitvoeren van de verbeterplannen. Dit vooruitlopend op het toekomstscenario Jeugdbescherming (wetsvoorstel 2024). Ook is ingezet op de doorontwikkeling van de

JeugdzorgPlus. Het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van deze voorziening daalt snel en dit leidt tot financiële problemen bij de aanbieders van JeugdzorgPlus. Halverwege 2022 verscheen de eerste Monitor Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden.
- Er is een start gemaakt met het project Herijking Toegang tot Jeugdhulp waarbij het doel is om te komen tot een toekomstbestendige toegang tot jeugdhulp.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

- Zowel regionaal als lokaal is ingezet op het voorkomen en stopzetten van huiselijk geweld en kindermishandeling. Regionaal ingezette projecten - waar ook Zoetermeer aan deelneemt - zijn geïmplementeerd dan wel afgerond of worden voortgezet. Het gaat om projecten als MDA++ en intensief casemanagement (ICM), twee specialistische aanpakken van ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast zijn medewerkers van het gemeentelijk Veilig Verder Team getraind in de methodiek die regionaal wordt ingezet . Deze methodiek Signs of Safety beoogt een veilige (opvoed)situatie te creëren voor kinderen.

Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij instroom in jeugdhulp (Realisatie 2022)
De gemiddelde leeftijd bij instroom en uitstroom worden tegen elkaar afgezet om te kijken of er vroegtijdig wordt gesignaleerd.

Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2021	2022
Begroting	9,0	9,0
Realisatie	9,2	9,3

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De gemiddelde leeftijd waarop jeugdigen instromen in de specialistische jeugdhulp is licht gestegen in 2022, maar ligt al een aantal jaar rond de leeftijd van 9 jaar.

Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij uitstroom in jeugdhulp (Realisatie 2022)
De gemiddelde leeftijd bij instroom en uitstroom worden tegen elkaar afgezet om te kijken of er vroegtijdig wordt gesignaleerd.

Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2021	2022
Begroting	13,0	13,0
Realisatie	13,1	12,9

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Het gaat om kleine verschillen, maar de gemiddelde leeftijd waarop jeugdigen uitstromen uit de jeugdhulp is licht gedaald.

Vroegtijdig signaleren: Toename aantal matches in de Verwijsindex (Realisatie 2022)
Het aantal matches dat ontstaat vanuit de Verwijsindex Haaglanden, zodat inzicht ontstaat in het signaleringsgedrag.

Bron: Verwijsindex Haaglanden

Type	2021	2022
Begroting	1.750	1.300
Realisatie	984	915

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De Verwijsindex is een digitaal systeem waarin professionals uit bijvoorbeeld de jeugdzorg of het onderwijs een signaal kunnen afgeven, dat zij betrokken zijn bij een jeugdige (0-23 jaar). Als twee of meer professionals een signaal afgeven over dezelfde jeugdige ontstaat een match. Vervolgens kunnen professionals met elkaar afstemmen om de jeugdige en het gezin zo goed mogelijk te ondersteunen.
De staatssecretaris van VWS heeft in september 2022 in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat het plan is om de Verwijsindex als wettelijke verplichting uit de Jeugdwet wordt geschrapt. Er is onvoldoende draagvlak bij gemeenten, professionals en cliëntenorganisaties om te komen tot de beoogde landelijke dekking. Zolang de wet nog niet is aangepast, moeten gemeenten hun wettelijke taken blijven uitvoeren en zorgen dat het mogelijk is om meldingen in de Verwijsindex te doen, door het in stand houden van een regionaal meldingssysteem.

Het aantal organisaties dat actief signaleert in de Verwijsindex is beperkt. Dit maakt dat er minder signalen over Zoetermeerse jeugdigen zijn afgegeven in 2022. Minder signalen leiden ook tot minder matches. Matches die ontstaan, hebben voor professionals vaak minder toegevoegde waarde, omdat deze

'verwacht' zijn; men is al op de hoogte dat de betreffende organisatie ook betrokken is bij de jeugdige. Dit leidt in zichzelf weer tot minder bereidheid tot signaleren.

Toename aantal adviezen bij Veilig Thuis (Realisatie 2022)
Het aantal gevraagde adviezen aan Veilig Thuis vanuit Zoetermeer om zicht te krijgen op het signaleringsgedrag.

Bron: Veilig Thuis Haaglanden

Type	2021	2022
Begroting	1.100	1.300
Realisatie	1.260	1.024

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het aantal adviezen aan professionals en inwoners ligt lager dan begroot. Veilig Thuis kampt met personeelskrapte waardoor de wachttijd oploopt.

Toename aantal meldingen bij Veilig Thuis (Realisatie 2022)
Het aantal meldingen bij Veilig Thuis vanuit Zoetermeer om zicht te krijgen op het signaleringsgedrag.

Bron: Veilig Thuis Haaglanden

Type	2021	2022
Begroting	1.350	1.250
Realisatie	972	1.128

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het aantal meldingen door professionals en inwoners is gestegen ten opzichte van 2021. De doelstelling uit de begroting wordt echter niet gehaald. Veilig Thuis kampt met personeelskrapte, waardoor de wachttijd voor het afhandelen van meldingen oploopt.

Efficiënte doorlooptijd: Afname gemiddeld aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt (realisatie 2022)
Percentage jeugdigen dat minimaal 3 jaar jeugdhulp ontvangt.

Bron: DataWareHouse Zoetermeer

Type	2021	2022
Begroting	54,0 %	50,0 %
Realisatie	46,4 %	44,9 %

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Procentueel neemt het aantal jeugdigen af dat minimaal drie jaar onafgebroken jeugdhulp ontvangt. De meeste jeugdigen ontvangen één of twee jaar jeugdhulp.

Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen
Verenigingen en vrijwilligers
In 2022 is er samen met de vrijwilligersondersteuning 'Zoetermeer voor Elkaar' nieuw aanbod geïntroduceerd. Na afloop van de COVID-19 maatregelen kwam er meer contact met vrijwilligersorganisaties. Er zijn twee netwerkbijeenkomsten georganiseerd en vier themabijeenkomsten/trainingen. De website met het vacatureplatform is vernieuwd, waardoor vraag- en aanbod en informatie beter vindbaar zijn. Een maandelijkse nieuwsbrief en themapagina werden

geïntroduceerd om bekendheid te bevorderen. Er is een nulmeting uitgevoerd over bekendheid van het platform ‘Zoetermeer voor Elkaar’, die jaarlijks zal worden herhaald.

Aanpak eenzaamheid
De gemeente heeft samen met de 'Community tegen Eenzaamheid' Zoetermeer in 2022 veel activiteiten georganiseerd om het bewustzijn over eenzaamheid in de stad te vergroten en eenzaamheid te bestrijden. Er waren drie netwerkbijeenkomsten, de communicatie over eenzaamheid is versterkt, en er zijn door de deelnemers verschillende initiatieven uitgevoerd. Zo is voor jongeren het ‘Kom Erbij’ festival georganiseerd met een werkconferentie en workshops over eenzaamheid op middelbare scholen. Hiermee werd ingespeeld op de gevolgen van de coronacrisis, waarbij veel jongeren eenzaamheidsgevoelens ontwikkelden. Andere activiteiten van de community zijn onder meer een zomerprogramma met activiteiten en een project waarbij via cultuur in de wijken eenzaamheid bespreekbaar wordt gemaakt. Ook werd daarbij een boekje met foto’s en persoonlijke verhalen over eenzaamheid ontwikkeld. In het najaar vond de jaarlijkse week tegen eenzaamheid plaats en rond de Kerst organiseerde Magisch Zoetermeer weer lunches en een wensenactie voor eenzame ouderen. Ook opende Café Max zijn deuren. Hier staat ontmoeting centraal en worden diverse activiteiten voor met name ouderen georganiseerd.

Het aantal 'Lief en Leed'-straten groeide van 60 naar 80. In het najaar vond de ‘Liefste Straat van Zoetermeer verkiezing’ plaats. Gangmakers uit de Lief en Leedstraten ontmoetten elkaar om ervaringen te delen en elkaar te inspireren.

Tot slot heeft het project 'Kom naar buiten' Zoetermeerders bij elkaar gebracht voor meer contact tussen buurtbewoners. De 'Kom naar Buiten'-bus ging meer dan 40 keer de wijk in om aan te sluiten bij evenementen.

Eten & Ontmoeten
Er is een start gemaakt met het creëren van een netwerk van sociale eetvoorzieningen, Eten & Ontmoeten. Als eerst is er ingezet op zoveel mogelijk zichtbaarheid voor het netwerk van sociale eetvoorzieningen in Zoetermeer. Er is gestart met het maken van een sociale routekaart met sociale eetvoorzieningen in Zoetermeer.

Gebiedsgerichte ondersteuning in het sociaal domein
In 2022 is de gebiedsgerichte ondersteuning in het sociaal domein verder geïmplementeerd en ontwikkeld. De gemeente en uitvoerende organisatie inZet hebben onder andere nadere afspraken gemaakt over de (financiële) randvoorwaarden, de wijze van registratie en verantwoording en het versterken van de intakeprocedure van nieuwe cliënten. Tevens hebben de gemeente en inZet nauw samengewerkt om de overdracht van cliënten van latende partijen naar inZet af te ronden.

Ook zijn er in 2022 door inZet gezamenlijk met de gemeente afspraken gemaakt in kader van het programma Sociale Innovatie. Deze opdracht behelst een plan om wijkgerichte ondersteuningspakketten te ontwikkelen die innovatieve methodieken bevatten op basis van Positieve Gezondheid. Dit plan geeft tevens uitvoering aan de ontwikkelopdracht die inZet vanuit de aanbesteding heeft meegekregen van de gemeente.

Om inwoners met vragen en zorgen over geld en schulden te helpen, heeft de gemeente in overleg met inZet een Geldpunt geopend. Op het inlooppunt van inZet in Seghwaert kunnen inwoners nu ook met al hun geldvragen terecht. Waar mogelijk helpt inZet, en indien nodig brengt inZet inwoners in verbinding met

andere organisaties die hen verder kunnen helpen. Hiermee is tevens de relatie van inZet met schuldhulpverlening en armoedebestrijding versterkt, wat ook een ontwikkelopdracht is die inZet vanuit de aanbesteding heeft meegekregen van de gemeente.

Mantelzorgondersteuning
De druk op mantelzorgers in 2022 neemt toe in verband met de vergrijzing. De mantelzorgondersteuning is sinds de komst van inZet daar ondergebracht. Mantelzorgers kunnen bij inZet terecht voor ondersteuning voor zichzelf en hun naasten. In verband met de COVID-19 pandemie heeft de raad eind 2021 extra middelen beschikbaar gesteld om extra waardering uit te spreken voor mantelzorgers. De extra waardering voor mantelzorgers is in 2022 uitgevoerd door Palet Welzijn. Tot slot is er ook voor jongere mantelzorgers een activiteit georganiseerd om deze groep ook wat extra waardering en aandacht te geven.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
De doordecentralisatie van beschermd wonen is door het Rijk uitgesteld naar 2024. Dit betekent dat de formele transitie van taken en financiën pas vanaf dat moment plaats zal vinden. In 2022 is samen met de andere gemeenten uit de regio Haaglanden verder gewerkt aan het uitvoeren van de transformatieopgaven zoals deze zijn benoemd in de Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2022 – 2025. Daarnaast is eind 2022 het implementatietraject van de doordecentralisatie weer opgestart.

De maatschappelijke opvang blijft de komende jaren een verantwoordelijkheid van de Centrumgemeente Den Haag. Vanuit de eenmalige financiële impuls voor de Regio Haaglanden om dak- en thuisloosheid tegen te gaan is er samen met de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Wassenaar gestart met Kamers met Aandacht. Deze pilot is uiteindelijk gestopt vanwege een lager aantal aanmeldingen van zowel verhuurders als jongvolwassenen. Sinds maart 2020 heeft Zoetermeer de pilot Daklozenpunt. Deze pilot wordt in 2023 geëvalueerd.

Wmo Maatwerkvoorzieningen
Veel cliënten met een indicatie voor begeleiding en/of dagbesteding zijn overgedragen naar inZet na afloop van hun indicatie. Deze cliënten krijgen nog wel ondersteuning, maar tellen niet meer mee in het aantal klanten met een maatwerkvoorziening. Hierdoor daalt het aantal klanten met een maatwerkvoorziening, maar deze daling wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de hoge instroom van nieuwe cliënten die een beroep doen op een Wmo-voorziening.

Passend wonen met zorg
Om inwoners zo zelfstandig mogelijk te laten wonen, zijn voldoende geschikte woningen nodig. Door de dubbele vergrijzing en veranderende zorgbehoefte is er een toenemende vraag naar diverse woonvormen met of zonder zorg en woonzorglocaties. De gemeente heeft een faciliterende rol in het organiseren van wonen met zorg op locaties en gemeenschappelijke ruimten in wooncomplexen.

Open Stad
In 2022 is er gewerkt aan de uitvoering van de Agenda Open Stad. Er is aandacht besteed aan de bewustwording van toegankelijkheid. Dit gebeurde met een bijeenkomst Toegankelijk Ontwikkelen in oktober. De Toegankelijkheidsraad heeft maandelijks twee tot drie (mondelinge) adviezen uitgebracht en schouwen uitgevoerd rond wijk(gezondheid)centra. De gemeente heeft gewerkt aan verbeteringen op basis van de adviezen van de Toegankelijkheidsraad.

Gemiddeld budget maatwerkondersteuning per cliënt (Realisatie 2022)
Deze indicator geeft inzicht in het gemiddeld budget van alle Wmo maatwerkvoorzieningen per client.

Bron: Gemeentelijke database Wmo/Begroting

Type	2021	2022
Begroting	3.348 €	2.814 €
Realisatie	3.205 €	3.056 €

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het gemiddeld budget per cliënt is gedaald ten opzichte van 2021, maar is hoger dan begroot. Dit verschil wordt verklaard doordat het budget op een andere manier wordt samengesteld waardoor de cijfers niet met elkaar te vergelijken zijn.

% Cliënten dat tevreden is over de kwaliteit van het ondersteuningsaanbod (Realisatie 2022)
De gemeente Zoetermeer neemt deel aan een landelijk onderzoek onder Wmo cliënten. Dit onderzoek wordt jaarlijks uitgevoerd in het voorjaar. De resultaten van het onderzoek zijn steeds in de zomer beschikbaar.

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Type	2021	2022
Begroting	80 %	80 %
Realisatie	76 %	79 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het percentage tevreden cliënten is toegenomen ten opzichte van vorig jaar en zit met 79% bijna op het begrote percentage.
De exacte redenen waarom het percentage cliënten dat de ondersteuning vindt passen bij de hulpvraag net lager is dan 80% zijn niet bekend. Het Cliëntervaringsonderzoek (CEO) is anoniem waardoor respondenten niet om een nadere toelichting gevraagd kan worden.

% Cliënten dat vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag (Realisatie 2022)

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Type	2021	2022
Begroting	80 %	80 %
Realisatie	76 %	77 %

Trendgrafiek % Cliënten dat vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag (Realisatie 2022)

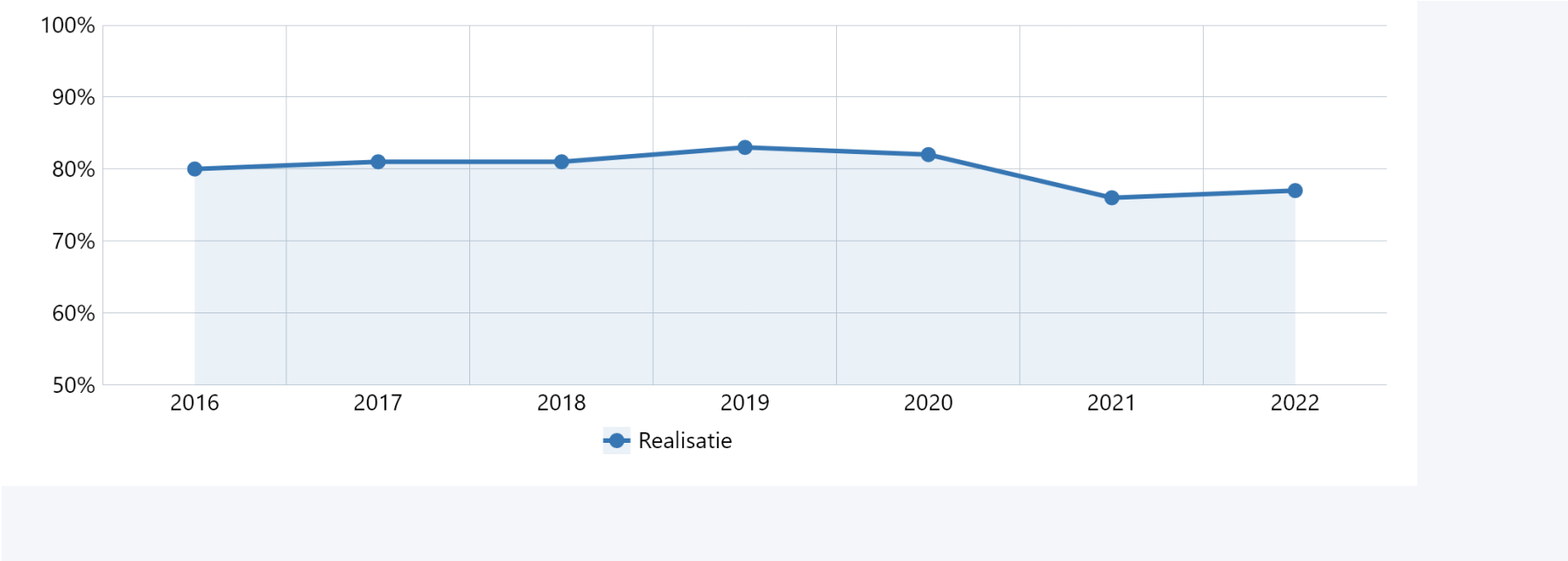

Bron: Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Het percentage is toegenomen ten opzichte van het percentage uit 2021. De exacte redenen waarom het percentage cliënten dat de ondersteuning vindt passen bij de hulpvraag lager is dan 80% zijn niet bekend. Het Cliëntervaringsonderzoek (CEO) is anoniem waardoor respondenten niet om een nadere toelichting gevraagd kan worden. Het percentage tevreden cliënten is toegenomen ten opzichte van vorig jaar.

% Cliënten v/h samenwerkingsverband dat tevreden is over de kwaliteit v/d ondersteuning (Realisatie 2022)
De gemeente Zoetermeer neemt deel aan een landelijk onderzoek onder Wmo cliënten. Dit onderzoek wordt jaarlijks uitgevoerd in het voorjaar. De resultaten van het onderzoek zijn steeds in de zomer beschikbaar.

Bron: Cliëntervaringsonderzoek inZet

Type	2022
Begroting	0,0 %
Realisatie	87,3 %

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: 87,3% van de respondenten van het klanttevredenheidsonderzoek van inZet beoordeelt de dienstverlening van inZet gemiddeld met een 8.

% Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de gemeente/het samenwerkingsverband (Realisatie 2022)
De indicator is de uitkomst van een algemene vraag naar de ervaren ondersteuning. De vraag is onderverdeeld naar ondersteuning door de gemeente direct of door het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de omnibus enquête.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	15,0 %	20,0 %
Realisatie	18,0 %	20,2 %

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: De gemeente en inZet hebben ingezet op de ondersteuning van mantelzorgers.

% Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt vanuit de eigen omgeving (Realisatie 2022)

De indicator is de uitkomst van een algemene vraag naar de ervaren ondersteuning. De vraag is onderverdeeld naar ondersteuning door de gemeente direct of door het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de omnibus enquête.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	70,0 %	70,0 %
Realisatie	76,0 %	75,2 %

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Mantelzorgers ervaren hun eigen omgeving traditioneel als belangrijke ondersteunende factor.

% Mantelzorgers dat zich over het geheel genomen voldoende ondersteund voelt (Realisatie 2022)

De indicator is de uitkomst van een algemene vraag naar de ervaren ondersteuning. De vraag is onderverdeeld naar ondersteuning door de gemeente direct of door het samenwerkingsverband inZet en naar ondersteuning uit de directe omgeving van de mantelzorger. De uitkomsten zijn terug te vinden in de omnibus enquête.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	70 %	70 %
Realisatie	69 %	67 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: De gemeente heeft hierin maar een beperkte invloed. Er is geen directe oorzaak te noemen waarom er in 2022 sprake is van een kleine afname ten opzichte van 2021. De mate waarin mantelzorgers zich over het geheel genomen ondersteund voelen fluctueert jaarlijks. Het is goed mogelijk dat mantelzorgers zich over de gehele linie zwaarder belast voelen, dat kan ook komen door externe factoren.

% Vrijwilligers (Realisatie 2022)

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	29 %	27 %
Realisatie	23 %	23 %

Trendgrafiek % Vrijwilligers (Realisatie 2022)

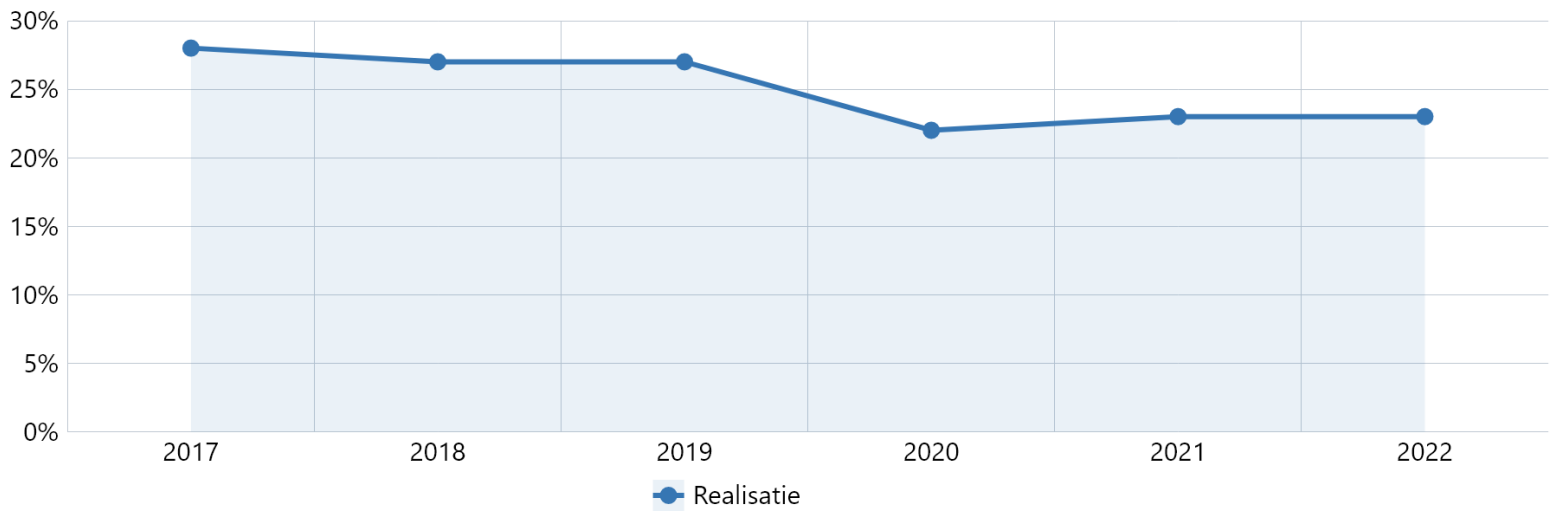

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Er is in 2022 een stabilisatie te zien van het aantal vrijwilligers.

Coëfficiënt voor eenzaamheid onder inwoners (> 18 jaar) (Realisatie 2022)
Deze indicator is de uitkomst van elf stellingen die in de omnibusenquête worden voorgelegd en betrekking hebben op eenzaamheid. Hieruit wordt een eenzaamheidsscore berekend volgens de methode van De Jong Gierveld en Kamphuis (1985). Deze score kan (individueel) gehele waarden aannemen tussen nul (niet eenzaam) en 11 (zeer sterke eenzaamheid).

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	2,4	2,4
Realisatie	2,6	2,5

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Ten opzichte van 2021 is er een afname te zien in de eenzaamheidsscore. De stijging van de eenzaamheidsscore in voorgaande jaren heeft zeer waarschijnlijk te maken met de maatregelen van COVID-19.

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden
In 2022 is het lokaal gezondheidsbeleid voortgezet vanuit de vier prioriteiten:

- Vitaal ouder worden
- Gelijke kansen op leven
- Lekker in je vel ((preventieve) GGZ)
- Samen werken aan (positieve) gezondheid .

Samen met onder meer subsidiepartners is ingezet op activiteiten die een gezonde leefstijl bevorderen. Deze activiteiten richten zich vooral op collectieve preventie, voor alle inwoners of voor inwoners met een verhoogd gezondheidsrisico. Een voorbeeld hiervan is de campagne 'We zijn zelf het medicijn'. Daarnaast is gewerkt aan de verdere verspreiding van de Gezonde School aanpak. Hierbij hebben 17 scholen (27%) een Gezonde School vignet ontvangen en daarnaast is er met 15 scholen (22%) contact vanuit de Gezonde School-aanpak.

Zoetermeer 2025
Vanuit het samenwerkingsverband Zoetermeer 2025 is de actielijn preventie en chronische zorg van start gegaan. In Meerzicht heeft de Preventiecoalitie een onderzoek uitgevoerd om samen met inwoners en professionals te werken aan het verbeteren van manieren om gezonder te leven in de wijk. Daarnaast wordt gewerkt aan het verder verspreiden van Positieve Gezondheid als leidraad om gezond te leven te bevorderen. De Preventiecoalitie wordt gefinancierd met subsidie vanuit het Ministerie van VWS.

% Mensen dat een goede gezondheid ervaart (Realisatie 2022)

In de omnibus enquête wordt gevraagd aan te geven wat respondenten vinden van hun gezondheid. Het cijfer geeft aan hoeveel respondenten aangeven een zeer goede of een goede gezondheid ervaren.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	70 %	70 %
Realisatie	72 %	71 %

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: De meeste inwoners ervaren een goede tot zeer goede gezondheid.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Programma 2 Samen leven en ondersteunen	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp (2.1)	**-67.887**	**914**	**-66.973**
Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen (2.2)	**-45.998**	**8.688**	**-37.310**
Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden (2.3)	**-1.796**	**30**	**-1.766**
TOTAAL PROGRAMMA	**-115.681**	**9.631**	**-106.049**

Toelichting financiën

Financiën op hoofdlijnen

Doelstelling 2.1

Het budget is grotendeels ingezet voor jeugdhulp. Daarnaast is het budget besteed aan subsidies voor de Stichting Jeugdgezondheidszorg (JGZ), Meerpunt (netwerkorganisatie en een samenwerkingsverband tussen 25 partners in Zoetermeer die werken rondom jeugd en gezin), het jongerenwerk en de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden en Veilig Thuis Haaglanden. Ook de kinderopvang op basis van een sociaal medische indicatie is uit dit budget bekostigd.

Doelstelling 2.2

Het budget is grotendeels ingezet ten behoeve van de gebiedsgerichte ondersteuning door inZet, de individuele maatwerkvoorzieningen Wmo (huishoudelijke hulp, vervoers- en woonvoorzieningen e.d.) en voor specialistische ondersteuning onder regie van de gemeente. Daarnaast is een deel van het budget bestemd voor Algemene voorzieningen die worden gesubsidieerd door de gemeente

Doelstelling 2.3

Het budget is in 2022 besteed aan preventief gezondheidsbeleid en aangewend voor de gemeentelijke bijdrage aan de GGD Haaglanden.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

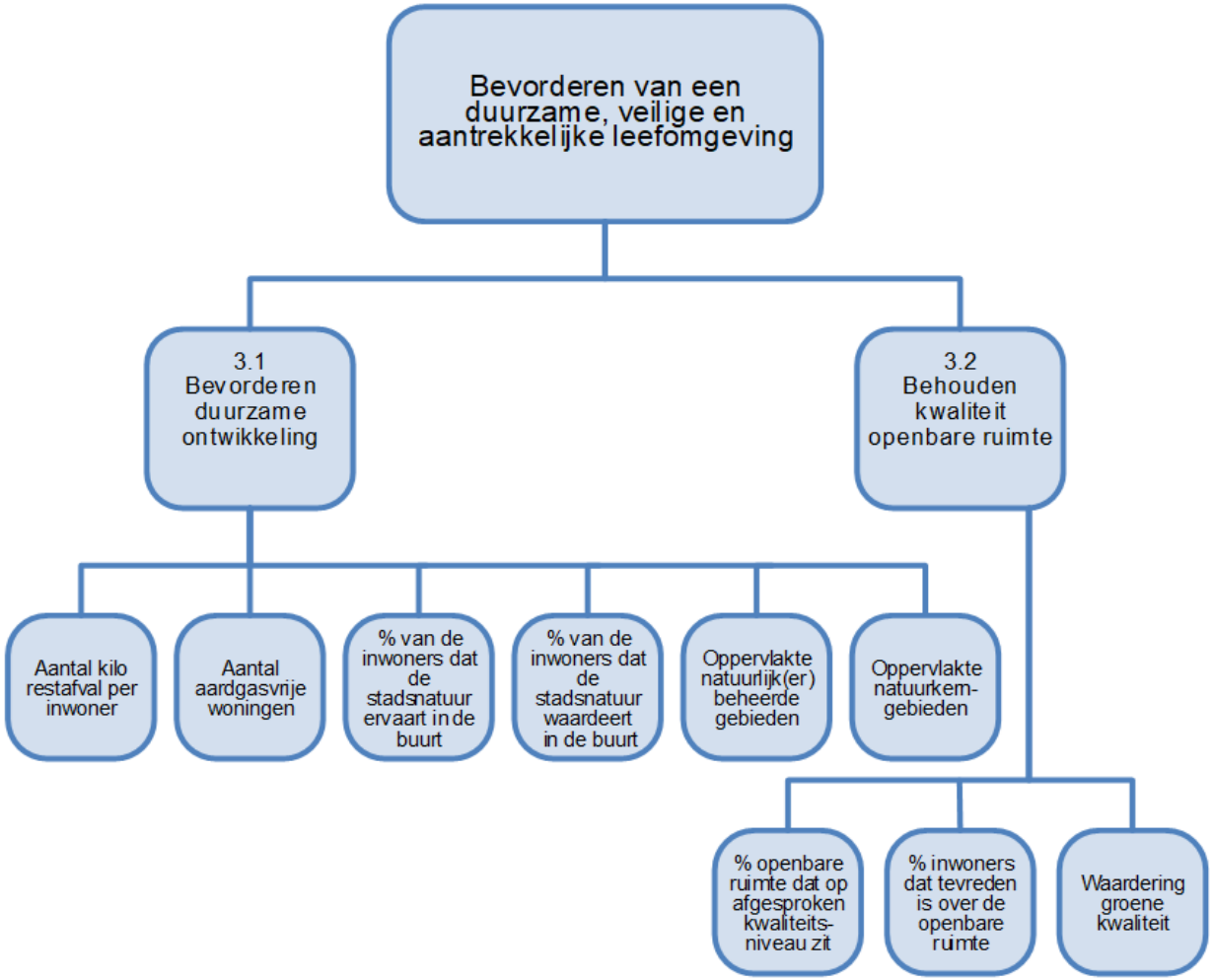

Algemene doelstelling: Bevorderen van een duurzaam, veilige en aantrekkelijke leefomgeving

Resultaten voor bevorderen duurzame ontwikkeling

- Evaluatie van de aanpak van de energietransitie, als onderdeel van het programma Duurzaam & Groen Zoetermeer. Dit levert de input voor de actualisatie.
- In 2022 is het aantal kilogram restafval ten opzichte van 2021 verminderd. In de COVID-19-periode in 2020 en 2021 waren de hoeveelheden restafval hoger. Dit kwam vooral doordat mensen vaker thuis waren.
- Verdere uitrol van het ondersteuningsaanbod voor particuliere huiseigenaren (VvE's en eengezinswoningen) bij de energietransitie, waaronder twee collectieve inkoopacties voor zonnepanelen en isolatie.
- Faciliteren en stimuleren realisatie zonnecentrales op (bedrijfs-)daken, langs infrastructuur en bij de Roeleveenseweg als actiepunten vanuit de Uitvoeringsagenda Zon en Wind
- Verkennen van de mogelijkheden voor een nieuwe aanbestedingsprocedure voor een WKO (warmte koude opslagsysteem) voor de bestaande hoogbouw Palenstein (1100 woningen en gemeentelijk vastgoed). De lopende aanbesteding is voortijdig stopgezet door de verslechterde marktomstandigheden.
- In 2022 is het aantal kilogram restafval ten opzichte van 2021 verminderd. In de COVID-19-periode in 2020 en 2021 waren de hoeveelheden restafval hoger. Dit kwam vooral doordat mensen vaker thuis waren.

Resultaten voor behouden kwaliteit openbare ruimte

- De openbare ruimte is conform de afgesproken kwaliteitsniveaus beheerd en onderhouden.

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Groen & biodiversiteit

In en buiten de stad zijn diverse projecten gerealiseerd om de waarde van het groen en de biodiversiteit te versterken.
In de Meerpolder zijn na een jarenlange voorbereiding de inrichtingswerkzaamheden uitgevoerd voor het weidevogelgebied van 20-25 ha.
Rondom de Zoetermeerse Plas zijn drie 'moerasparels' toegevoegd. Op de Vliegerweide is een watergang van 560 meter aangelegd waar het water door de aanwezig moerasplanten gefilterd wordt. De 'Driehoek' aan de andere kant van de plas heeft dezelfde functie. Het aangeplante 'Wilgenbos' versterkt de biodiversiteit.
Na het starten van de pilot in 2020 om schoolpleinen te vergroenen, is het gelukt om bij basisschool Wereldwijs het eerste groene schoolplein aan te leggen.
In combinatie met de gezamenlijke inkoopactie voor spouwisolatie en in samenwerking met het Zoetermeerse vleermuisplatfom zijn er meer dan 60 vleermuiskasten door huiseigenaren aangevraagd en geplaatst.
Om inwoners bewust te maken van de vele natuur in de stad en dichtbij huis, was in samenwerking met Museum de Voorde de interactieve tentoonstelling 'Wild in de stad' gemaakt.

Energietransitie

De gemeente ondersteunt particuliere huiseigenaren (VvE's en eengezinswoningen) met energiebesparing en het huis aardgasvrij maken. Opnieuw zijn diverse VvE's op gang geholpen door het aanbieden van een energieonderzoek (inclusief kostenplaatje). Ook hebben zich nieuwe bewonersgroepen gemeld

die samen met de gemeente de mogelijkheden voor hun eigen buurt willen verkennen.
Samen met het Energieloket Zoetermeer zijn opnieuw twee succesvolle gezamenlijke inkoopacties voor huiseigenaren georganiseerd. Eigenaren konden meedoen met een actie voor zonnepanelen en/of isolatiemaatregelen. Ook voor bedrijventerreinen was er een gezamenlijke actie voor zonnepanelen.
De verkenning voor een zonneveld aan de Roeleveenseweg is inmiddels vergevorderd. De omwonenden zijn betrokken bij de planvorming, waarbij ook aandacht is voor lokaal eigendom, lokale afname van de opgewekte stroom, meerwaarde voor de natuur en de mogelijkheden voor opslag in batterijen.
Door verslechterde marktomstandigheden kon de aanbesteding van vijf gebouweigenaren in Palenstein voor een gezamenlijke aardgasvrij verwarmingssysteem (WKO) niet worden afgerond. Hiermee liep het aardgasvrij maken van ruim 1.100 woningen en twee gemeentelijke gebouwen vertraging op. De vijf eigenaren verkennen de mogelijkheden voor een nieuwe aanbesteding.
Voor Meerzicht en de Binnenstad hebben technische verkenningen plaatsgevonden voor gezamenlijke aardgasvrije verwarmingssystemen. Dit bleek technisch haalbaar, maar de financiële haalbaarheid was in 2022 nog niet duidelijk.
De 19.500 huurders die geen gebruik maakten van een bespaarvoucher ontvingen in 2022 nog een energie-bespaarpakket, met verschillende producten.
In het voorjaar zijn energie-bespaarworkshops gehouden voor inwoners die (mogelijk) te maken hebben met energie-armoede. Deelnemers aan de workshop ontvingen een voucher waarmee ze energiebesparende producten konden kopen. Dit was vooruitlopend op de inzet van geld van de rijksoverheid (€1,6 mln.). Het geld van de rijksoverheid wordt benut voor energiecoaches die aan huis komen voor het geven van bespaaradviezen en tegelijk een aantal kleine energiebesparende maatregelen toepassen.

Aantal aardgasvrije woningen (Realisatie 2022)

Aantal woningen zonder aardgasaansluiting. Een aardgasaansluiting kan individueel of collectief zijn (gestapelde bouw met gezamenlijke CV-installatie).

Bron: CBS Statline

Type	2021	2022
Begroting	3.300	3.500
Realisatie	4.100	4.600

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: De CBS-data lopen door verzameling en controle van de gegevens 1,5 jaar achter. Dit betekent dat de jaarcijfers over 2022 in feite de gegevens van 2021 betreffen (8,1% van het woningenbestand).
Bij de begrote aantallen is voorheen uitgegaan van de aantallen voor zover die bekend waren vanuit gemeentelijke projecten, omdat we alleen die woningen konden monitoren. Omdat we nu breder kunnen monitoren liggen de realisatiecijfers hoger.

% Van de inwoners dat de natuur ervaart in de buurt (Realisatie 2022)

Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) stadsnatuur in hun eigen buurt ervaart. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	87 %	87 %
Realisatie	87 %	83 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: Dit is een lichte daling ten opzichte van 2021 (87%). Tussen de buurten zijn grote verschillen te zien, variërend van 65% tot 96%. Stadsnatuur wordt vooral ervaren in de parken en de natuurgebieden rondom de stad.

% Van de inwoners dat stadsnatuur waardeert in de buurt (Realisatie 2022)

Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat stadsnatuur in hun eigen buurt waardeert. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	91 %	91 %
Realisatie	91 %	90 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: De waardering van de stadsnatuur in de buurt ligt onveranderd hoog (90%). De stadsnatuur wordt vooral gewaardeerd, omdat het zorgt voor rust, ontspanning en een gezonde leefomgeving.

Oppervlakte natuurlijker beheerde gebieden (extra m2) (Realisatie 2022)
Toename in hectare per jaar van gebieden (moerasparels, weidevogelreservaat) met betere omstandigheden voor de (toename van de) biodiversiteit na uitvoering van projecten uit het huidige programma Duurzaam & Groen Zoetermeer. In deze gebieden heeft veelal een aanpassing van inrichting plaatsgevonden en een structurele aanpassing in het beheer.

Bron: Groenkaart

Type	2021	2022
Begroting	5.800	7
Realisatie	1	19

Toelichting
Doel gehaald: ja
Toelichting: In 2022 zijn diverse projecten afgrond waaronder het weidevogelgebied in de Meerpolder (waarvan 13,5 ha op Zoetermeers grondgebied).

Oppervlakte natuurkerngebieden (cumulatief ha) (Realisatie 2022)
Natuurkerngebieden (inclusief begrenzing) in het kader van de groenkaart van Zoetermeer.

Bron: CBS Statline

Type	2021	2022
Begroting	298	298
Realisatie	134	134

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De oppervlakte is ongewijzigd. Er is nog geen formele aanpassing in de betreffende bestemmingsplannen doorgevoerd.

Aantal kilogram restafval per inwoner (Realisatie 2022)

Bron: Gemeentelijke database

Type	2021	2022
Begroting	228	221
Realisatie	222	204

Trendgrafiek Aantal kilogram restafval per inwoner (Realisatie 2022)

Bron: Gemeentelijke database

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: De daling van de hoeveelheid restafval vervolgt de trend die jarenlang neerwaarts is (zie grafiek vanaf 2014). De jaren 2020 en 2021 laten door de COVID-19 pandemie een afwijking van die trend zien.

Doelstelling 3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte

Belangrijke resultaten voor het behouden van de kwaliteit openbare ruimte in 2022

De openbare ruimte is conform de afgelopen kwaliteitsniveaus beheerd en onderhouden. Daarnaast zijn verschillende grootonderhoud- en vervangingsprojecten uitgevoerd.

De doelen van de effectindicatoren zijn gehaald in 2022: Het percentage van de openbare ruimte dat op het afgesproken kwaliteitsniveau zit is 95%, het percentage inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte is 87% en de groene kwaliteit wordt door bewoners gewaardeerd met een 7,6.

Waardering voor de openbare ruimte

- Waardering voor de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving: 7,3.
- Waardering kwaliteit van het onderhoud in hun directe woonomgeving met een rapportcijfer: 6,8
- Waardering voor de kwaliteit van het onderhoud in de winkelcentra (inclusief Stadshart en Dorpsstraat): 7,1
- Waardering voor de kwaliteit van het onderhoud van de hoofdwegen en naastliggende fiets- en voetpaden: 7,0

Betrokkenheid bij de openbare ruimte

- 43% is bereid mee te helpen bij het beheer en onderhoud van hun directe woonomgeving
- 55% wil alleen geïnformeerd willen worden bij veranderingen in de openbare ruimte; 25% wil meedenken/meepraten.
- 74% had wel eens te maken met iets dat vies, kapot of onveilig was in de openbare ruimte (zoals overhangend groen, losliggende stoeptegels, volle prullenbakken, zwerfafval).
- 34% meldt de ervaren overlast bij de gemeente. In 2022 zijn 32.568 meldingen geregistreerd, dat is een toename van 2,5% ten opzichte voor 2021. De top-10 subcategorieën op basis van het aantal meldingen:
    1. Voertuigen (4.238)
    2. Onderhoud wegen, paden of parkeervakken (2.357)
    3. Container Ondergronds (2.049)
    4. Lantaarnpaal uit (1.780)
    5. Afvaldumping (1.608)
    6. Zwerfvuil/ Glas op straat (1.539)
    7. Brommers/Scooters/Fietsen (1.354)
    8. Bomen (1.336)

9. Beplanting (864)
10. Gebruik openbare ruimte (831)

Kwaliteitsimpuls openbare ruimte

De gemeente heeft in 2022 onkruid in plantvakken op basisniveau (B-niveau) bestreden. Daarnaast werd op basis van de kwaliteitsimpuls aandacht besteed aan het verwijderen van grof zwerfafval . Verder zijn verschillende plekken in de stad intensiever onderhouden door het vaker maaien van randen naast voet- en fietspaden, het steken van graskanten langs voetpaden en het plaatsen en beheren van bloembakken. Ook het legen van afvalbakken in winkelcentra wordt vaker en in het weekend uitgevoerd. Daarnaast werden tunneltjes vaker gereinigd en diverse groenvakken opnieuw ingericht. Tot slot zijn er 200 extra prullenbakken geplaatst, voorzien van klep en grotere inhoud. Ook is een honden-uitrenveld aangelegd bij de Verweijhove. In Park Palenstein is een boom geplant met een bordje met de tekst 'Op deze plek denken we aan onze geliefden, verloren in coronatijd'.

Groot- en vervangingsonderhoud

De gemeente voert werkzaamheden uit op verschillende locaties in de stad, zoals de Berkelseweg, Moerbeigaarde, Molenstraat, Sartrezijde, Appelgaarde/Kersengaarde, Fazantenveld, Oostweg en Hildebrandhove. Bewoners zijn via brieven, bewonersavonden en Doe Mee activiteiten betrokken.

De nota Onderhoud Openbare Ruimte is vastgesteld op 19 december 2022. Hierin staan de budgetten voor groot onderhoud en vervanging voor de komende 40 jaar. Dit is berekend aan de hand van de aantallen bezittingen (zoals wegen, kunstwerken, groen) en verwachte activiteiten en prijzen.

Nelson Mandelabrug

In december besloot het college maatregelen te nemen bij de Nelson Mandelabrug vanwege de veiligheid. Het brugdek boven de A12 inclusief de overkapping is verwijderd en een tijdelijk brugdeel is teruggeplaatst. Hierdoor is het mogelijk om de brug te blijven gebruiken voor voetgangers en fietsers. Deze acute situatie heeft gevolgen gehad voor de beschikbare capaciteit voor andere projecten en lopende werkzaamheden.

% Van de openbare ruimte dat op het afgesproken kwaliteitsniveau zit (Realisatie 2022)

Per kwartaal is op 150 meetlocaties de beeldkwaliteit gemeten en zijn de percentage scores op en boven de norm bepaald. De ambities zijn per gebiedstype vastgesteld in de Nota Onderhoud Openbare Ruimte.

Bron: Quickscan openbare ruimte

Type	2021	2022
Begroting	90 %	90 %
Realisatie	96 %	95 %

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: De resultaten van de monitoring zijn gebruikt om de kwaliteit van de openbare ruimte in Zoetermeer te beoordelen en waar nodig verbeteringen aan te brengen. Op 150 meetlocaties zijn alle onderdelen beoordeeld op een A+ (zeer hoog), A (hoog), B (basis), C (laag) of D (zeer laag)-niveau.

Ook is de technische toestand van objecten gemeten via inspecties. Deze bepalen het moment van groot onderhoud en vervanging.

% Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte (Realisatie 2022)

Stadspeiling: waardering voor de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving rapportcijfer 6 of hoger.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	85 %	85 %
Realisatie	90 %	87 %

Trendgrafiek % Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte (Realisatie 2022)
Stadspeiling: waardering voor de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving rapportcijfer 6 of hoger.

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: De mate waarin inwoners tevreden zijn over de openbare ruimte komt ook overeen met de kwaliteit van de openbare ruimte die wij meten. Er is een lichte achteruitgang in de beoordeling van de tevredenheid door inwoners. Deze ligt nog steeds boven de norm van 85%.

Waardering bewoners groene kwaliteit (Realisatie 2022)
Het rapportcijfer wat de inwoners (respondenten van de Stadspeiling) geven aan het buurt-, wijk,- stads- en regiogroen.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	7,7	7,6

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Er is een lichte daling in de waardering voor het groen. Waardering van buurtgroen van 7,6 naar 7,4 Het wijkgroen van 7,5 naar 7,4. Het stadsgroen van 7,8 naar 7,6 en het regiogroen van 8,0 naar 7,9.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Bevorderen duurzame ontwikkeling (3.1)	**-21.680**	**26.112**	**4.432**
Behouden kwaliteit openbare ruimte (3.2)	**-48.521**	**12.261**	**-36.260**
TOTAAL PROGRAMMA	**-70.201**	**38.373**	**-31.828**

Toelichting financiën

Financiën op hoofdlijnen

Doelstelling 3.1

Onder doelstelling 3.1 (bevorderen duurzame ontwikkeling) valt het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Hiervoor is ca. € 11,5mln. uitgegeven. Aan het verbeteren van het leefmilieu (geluid- en luchtkwaliteit, energiebesparing en verbetering biodiversiteit), Duurzaam en Groen, is in totaal € 2,7 mln. mln. uitgegeven en is € 7,5 mln. gestort in de reserve Duurzaam. De inkomsten onder deze doelstelling bestaan vooral uit de afvalstoffenheffing en overige opbrengsten afval (€ 17,5 mln.). Daarnaast is € 1,1 mln. ontvangen van het Rijk voor met name Duurzaam voor de uitvoering van de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen en energiearmoede en is € 7,5 mln. onttrokken vanuit het Rif ter dekking van de storting in het duurzaamheidsfonds.

Doelstelling 3.2

Voor het behouden van aantrekkelijke en veilige openbare ruimte (doelstelling 3.2) is het budget aangewend voor het algemeen-, dagelijks beheer en groot onderhoud van de openbare ruimte (totaal ongeveer € 38,3 mln.). Hiervan is € 1,6 mln. gestort in de egalisatiereserve groot onderhoud. De uitgaven voor kunstwerken zijn in 2022 door de niet begrote uitgaven aan de Nelson Mandelabrug van € 6,39 mln. gestegen naar € 7,89. De raad is via verschillende memo's geïnformeerd over deze niet begrote uitgaven. De inkomsten bestaan vooral uit de rioolheffing (€ 7 mln.), de inkomsten uit parkeeropbrengsten (€ 1,7 mln.) en inkomsten uit grafrechten (€ 0,7 mln.). Ook is 0,4 mln. onttrokken van de egalisatiereserve groot onderhoud. De overige inkomsten bedragen € 2,4 mln.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 4 Vrije tijd

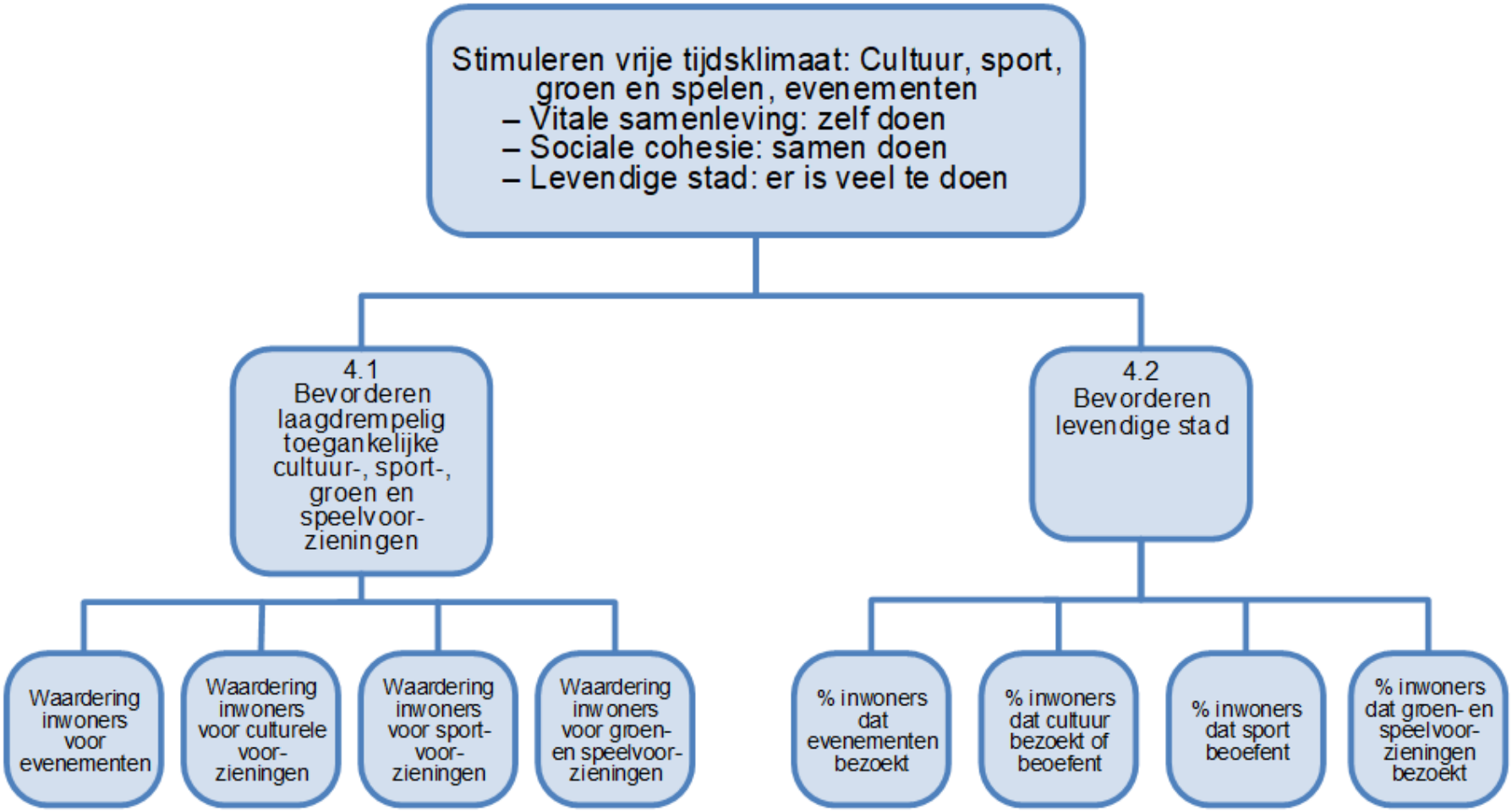

Algemene doelstelling: Stimuleren vrijetijdsklimaat: kunst en cultuur, sport, groen en spelen, evenementen

De vrijetijdssector stond in 2022 onder druk. Het jaar startte in lockdown door COVID-19, met grote uitdagingen voor zowel professionele als amateurorganisaties. Alle culturele instellingen bleven gesloten en evenementen werden afgelast. Sportactiviteiten buiten mochten met beperkingen wel doorgaan, evenals bezoek aan speel- en stadsboerderijen en wijktuinen. Na opheffing van de beperkingen twijfelden toch veel inwoners over de gezondheidsrisico's en steeg het aantal deelnemers en bezoekers vooral op de binnenlocaties maar langzaam.

Voor organisatoren in de vrijetijdssector bleef het lastig inspelen op de situatie. Dekking van misgelopen inkomsten van de vorige twee jaar, de kans op een nieuwe coronagolf en de gestegen kosten zorgden voor veel onzekerheid. Steun aan de instellingen bleef nodig.

Ondanks de zorgen bleef de vrijetijdssector grotendeels positief. Aanbieders werkten meer samen en maakten op een betere manier gebruik van elkaars diensten. Zo organiseerden ze samen evenementen en kochten ze samen diensten en producten in.

Ondanks alles zijn er positieve resultaten behaald op alle speerpunten.

- Het laagdrempelig vrijetijdsaanbod in de wijken is uitgebreid, onder meer door de combinatiefunctionarissen sport en de start van Wijck (cultuuraanbod in de wijken).
- Gemeente en de cultuursector maakten samen de uitvoeringsagenda bij de Cultuurvisie 2030. De raad stelde deze vast.
- Er is hard gewerkt aan de bouw van het zwembad, maar door de ontwikkelingen in de wereld zijn de prijzen gestegen en was er een tekort aan bouwmaterialen. Dit vertraagde de bouw.
- Voor de nieuwe locatie van Poppodium Boerderij is begonnen met een plan van aanpak.
- De verordening 'investeringsimpuls voor investeringssubsidies en gemeentegarantie amateurverenigingen' is voorbereid voor besluitvorming.
- 'Zoetermeer 60 jaar New Town' is met een uitgebreid programma gevierd.
- Stadsboerderij De Balijhoeve opende feestelijk na een uitgebreide verbouwing.

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke cultuur-, sport-, groen- en speelvoorzieningen

Zoetermeer had in 2022 nog steeds een sterk aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen. De bestaande voorzieningen bleven in stand en er zijn nieuwe voorzieningen bijgekomen. Verenigingen en instellingen die het zwaar hadden door de COVID-19 beperkingen konden bij de gemeente huurcompensatie en/of noodsteun aanvragen.

Sport

- Uit een onderzoek onder sport- en cultuuraanbieders (de 'verenigingsmonitor') bleek dat veel verenigingen overwegend gezond uit de COVID-19 periode waren gekomen. Dit kwam onder meer door landelijke en lokale ondersteuning. De resultaten van het onderzoek zijn gebruikt om de ondersteuning beter aan te laten sluiten op de vragen van de aanbieders.
- Er is extra geïnvesteerd in sportaccommodaties. Bijvoorbeeld in de was- en kleedruimten van FC Zoetermeer en een nieuwe sporthal aan het Van Doornenplantsoen. De sporthal komt naast de nieuw te bouwen opleidingslocatie van het MOTION Beweegcollege.

- De raad vulde het budget voor de Investeringssubsidie amateurverenigingen aan. Bij TV Buytenwegh kwamen nieuwe padelbanen en buitenmeubilair en bij ALTV padelbanen en een jeugdveld.
- De verbetering van de Krajicek Playground (sportveld) naast basisschool de Regenboog in Meerzicht schoof door naar 2023. De voorbereidingen kostten meer tijd dan gedacht.

Cultuur

- De cultuurorganisaties kregen in 2022 waar nodig COVID-19 noodsteun. Er is een herstelregeling voorbereid die vanaf januari 2023 de cultuursector een extra impuls geeft. Als tegemoetkoming voor de kostenstijging door de hoge inflatie kregen culturele en maatschappelijke organisaties die in 2022 boven de € 20.000 subsidie ontvingen, nog 2,5% extra subsidie toegekend.
- Vanaf 2022 nam de gemeente de subsidiëring van kleine culturele projecten op zich. Veertien projecten kregen een bijdrage uit deze regeling.
- Dertien culturele partners, waaronder het Nationaal Videogame Museum, Storytellers, Herberg Oude Kerk Zoetermeer en Ebony Ensemble, kregen een subsidie voor de uitvoering van hun jaarprogramma.
- Vijf culturele basisinstellingen kregen voor het eerst een vierjarige subsidie toegekend. Dat waren het Stadstheater Zoetermeer, Openbare Bibliotheek Zoetermeer, CKC & partners, Kunstgarage Franx en Poppodium Boerderij.
- Het college besloot in 2022 de subsidierelatie met Museum De Voorde stop te zetten.
- Er is een onderzoek gestart naar hoe in de toekomst om te gaan met erfgoed(-educatie).
- Er is gestart met een plan van aanpak voor de nieuwe locatie van Poppodium Boerderij.
- Samen met het Nationaal Videogame Museum wordt gezocht naar een definitieve locatie in de binnenstad.
- Met de bibliotheek lopen gesprekken om in het kader van de bezuinigingstaakstelling de wijkvestigingen om te vormen. Deze gesprekken lopen door in 2023..
- Kunstgarage Franx opende in maart officieel haar deuren aan de Vlamingstraat. Deze kunsthal biedt een gevarieerd programma, met diverse kunstvormen waaronder fotografie en design, werkplaatsen, een winkel en laagdrempelige randprogrammering voor inwoners en bezoekers van Zoetermeer.
- De Cultuurmakelaar startte in 2022 in zijn nieuwe rol als onafhankelijk adviseur en ondersteuner van de cultuursector. Een zichtbaar resultaat van zijn werk is de lancering van de website www.cultuur079.nl.
- Vanuit de Percentageregeling beeldende kunst kwam een nieuw kunstwerk bij het IKC De Gaerde. Het bestaat uit bijzondere reliëftegels waarmee kinderen kunnen spelen.

Groen, Spelen, Leren

- De stadsboerderijen waren tijdens de lockdown beperkt open. Na het opheffen van de beperkingen trokken de bezoekerscijfers snel weer aan, met name bij Speelboerderij Het Buitenbeest. Ook Stadsboerderij De Balijhoeve ontving na de verbouwing en de feestelijke heropening meer bezoekers dan voorheen. De nieuwe Beleeftuin op het terrein van de Balijhoeve trok ook extra bezoekers. Actieve wijkbewoners zorgden samen wekelijks voor het onderhoud van de tuin. Zo werd de Balijhoeve een mooie locatie voor de sociale ontmoeting.
- In 2022 is gestart om de speel- en stadsboerderijen voor iedereen beter toegankelijk te maken. Als proef is op Speelboerderij Het Buitenbeest een pictogrammenbord geplaatst voor kinderen die niet kunnen spreken of moeite hebben met het begrijpen van de Nederlandse taal.

- De schooltuinprogramma's gingen in 2022 allemaal door. Alle school- en wijktuinen waren door de grote belangstelling volledig bezet en vele vrijwilligers hielpen bij het onderhoud.
- Eind december is tussen Stadsboerderij De Balijhoeve in Zoetermeer en bezoekerscentrum De Papaver in Delft het bijenlint 'Buytenhout' gerealiseerd. Het lint draagt bij aan de verbetering van de leefomgeving van bijen en aan natuureducatie. En het is een uitnodigende wandelroute.

Waardering inwoners voor evenementen (Realisatie 2022)
Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor grootschalige en kleinschalige evenementen gedeeld door 2.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,8	7,8
Realisatie	0,0	7,7

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Vorig jaar is geen meting gedaan vanwege de COVID-19-maatregelen. In 2022 was er een positief resultaat na een lastig jaar.

Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2022)
Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor Museum de Voorde, CKC & partners, Bibliotheek Zoetermeer, Stadstheater Zoetermeer, Poppodium Boerderij, Filmhuis Cameo, Franx en het door de respondent laatst bezochte festival/grootschalig evenement, gedeeld door 8.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,9	7,9
Realisatie	7,9	7,9

Trendgrafiek Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2022)
Omschrijving (toelichting)

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor Museum de Voorde, CKC & partners, Bibliotheek Zoetermeer, Stadstheater Zoetermeer, Poppodium Boerderij, Filmhuis Cameo, Franx en het door de respondent laatst bezochte festival/grootschalig evenement, gedeeld door 8.

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Vanaf 2022 is ook het Nationaal Videogame Museum in de Stadspeiling opgenomen. Als deze wordt meegenomen, komt het gewogen gemiddelde op een 8,0.

Waardering inwoners voor sportvoorzieningen (Realisatie 2022)
Som van de gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor binnensportvoorzieningen, buitensportvoorzieningen, zwembaden, commerciële sportvoorzieningen en sportverenigingen gedeeld door 5.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,0	7,0
Realisatie	6,6	6,6

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Net als eerdere jaren is het waarderingscijfer voor de zwembaden in Zoetermeer laag (4,6). Dit brengt het totaalgemiddelde voor de waardering van de sportvoorzieningen naar beneden.

Waardering inwoners voor groen- en speelvoorzieningen (Realisatie 2022)
Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	8,0	8,1

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: De Stadsboerderijen werden gewaardeerd met een 8,0 en de wijktuinen met een 8,2.

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad
Na een korte periode van lockdown bloeide het aanbod van activiteiten weer op. Hoe verder het jaar vorderde hoe meer aanbod er kwam. Inwoners kregen meer vertrouwen om er op uit te gaan en aanbieders durfden meer op te pakken. Toch uitten organisatoren en aanbieders hun financiële zorgen. Zeker toen de oorlog in Oekraïne een nieuwe financiële druk zette door hoge (energie)kosten. Het is onmogelijk om al deze onzekerheden op te vangen vanuit de overheid. Al met al een jaar met dubbele gevoelens; van vertrouwen en optimisme tot financiële onzekerheden.

Sport

- Sportaanbieders en de combinatiefunctionarissen pakten begin 2022 hun activiteiten weer op. De competities gingen weer van start net zoals de vakantie- en wijkactiviteiten, sportieve pauzes op scholen en sportcafés voor sportverenigingen. Het Sportgala werd vanwege de onzekerheden door COVID-19 klein gehouden.
- In 2022 zijn met tijdelijke rijksbudgetten, de leefstijlinterventiegelden en Nationaal Programma Onderwijs(NPO)-gelden, extra combinatiefunctionarissen ingezet . Het doel was om achterstanden in gezondheid en ontwikkeling ontstaan door COVID-19 in te lopen. Zij lieten bijvoorbeeld leerlingen van speciaal onderwijs kennismaken met sportaanbieders, voerden scans voor motorische ontwikkeling (MQ-scans) uit en begeleidden een wandelinitiatief voor mensen met overgewicht. Ook voor 'nieuwkomers' die in Zoetermeer verblijven en voor oudere jongeren (tot 18 jaar) werden activiteiten georganiseerd.
- Vanuit het Zoetermeerse Sportakkoord konden sportaanbieders stimuleringsbudget ontvangen voor het bereiken van nieuwe doelgroepen en het creëren van nieuwe samenwerkingen. Denk hierbij aan freerunning voor ouderen, de realisatie van een KWIEK-beweegroute en lessen drakenbootvaren voor het voortgezet speciaal onderwijs.
- In samenwerking met gemeenten in de regio Haaglanden zijn gezamenlijke initiatieven ontplooid voor aangepast sporten. Denk aan de afstemming van vraag en aanbod in de regio, kennisdeling en de regionale G-sportdag.

Cultuur

- De Cultuurvisie 2030 is samen met ruim zeventig partners uit het culturele veld uitgewerkt tot een uitvoeringsagenda. Hierin staan 64 concrete actiepunten om cultuur in Zoetermeer te versterken. De gezamenlijke uitwerking leverde veel nieuwe samenwerkingen op.
- In de wijken Seghwaert, Meerzicht en Oosterheem zorgde samenwerkingsverband Wijck voor meer cultureel aanbod. Dit gebeurde in overleg met wijkbewoners.
- In november 2022 kreeg Zoetermeer € 310.000 van het ministerie van OCW om een impuls te geven aan jongerencultuur. Hiermee werden acht projecten van kunst- en cultuuraanbieders ondersteund met activiteiten voor jongeren van 14 tot en met 27 jaar.
- De gemeenteraad maakte € 50.000 vrij om de Bibliotheek op School te kunnen onderhouden (motie 2206-27). Hiermee is de bestaande collectie boeken op scholen geactualiseerd en/of uitgebreid.
- In 2022 werden de gemeentelijke Kunst- en Cultuurprijs Zoetermeer en de Stimuleringsprijs voor kunst en cultuur uitgereikt.

Beeldende Kunst

- In het openbare gebied werden 125 kunstwerken onderhouden.
- Een aantal kunstwerken werd verduurzaamd en/of gerestaureerd, waaronder de 15 Triomfbogen en een Floriade-folly op het voormalig Floriadeterrein en de HinkelBanen in de Dorpsstraat.

Erfgoed

- Het jaar 2022 stond in het teken van de zestigste verjaardag van Zoetermeer, als eerste groeikern van Nederland. Onder de titel Zoetermeer 60 jaar New Town organiseerde de gemeente samen met erfgoedorganisaties een mini-symposium, lezingen, tentoonstellingen, excursies en een afsluitend symposium. De activiteiten zijn goed bezocht.
- Er is samen met een begeleidingscommissie doorgewerkt aan het Inventarisatie- en selectieproject naoorlogs erfgoed Zoetermeer 1945-1990.
- Open Monumentendag kon dit jaar als vanouds gevierd worden. Het thema sloot aan op het jubileumjaar: Zoetermeer 60 jaar New Town. Een nieuw historisch informatiebord is daarom geplaatst in Palenstein, waar in maart 1966 de eerste paal voor Groot Zoetermeer is geslagen.

Citymarketing

- De subsidieregeling Evenementen is in 2022 herzien. De regeling ondersteunt beeldbepalende evenementen die belangrijk zijn voor de stad, zoals het Bevrijdingsfestival en Live at the Lake.
- Het evenementenbeleid 2016 is geëvalueerd en samen met evenementenorganisatoren en inwoners is het nieuwe 'Evenementenbeleid 2023' opgesteld.

Groen, Spelen, Leren

- Er zijn voorbereidingen getroffen voor twee projecten waarmee kinderen leren over duurzaamheid, klimaat en milieu. Denk bijvoorbeeld aan leerzame speurtochten bij de stadsboerderijen en informatieborden op schoolpleinen.

% inwoners dat evenementen bezoekt (Realisatie 2022)
% respondenten van de Stadspeiling dat grootschalige evenementen en/of kleinschalige evenementen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	42 %	42 %
Realisatie	0 %	36 %

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: In 2021 is deze vraag niet meegenomen in de Stadspeiling. Wegens COVID-19 werden veel evenementen afgelast of bij voorbaat niet georganiseerd. Wel is de vraag: “Heeft u de Cultuurwinter (7%) / Cultuurzomer (8%) bezocht?” opgenomen. In 2022 is het evenementenaanbod pas in Q2 langzaam weer op gang gekomen.

% Inwoners dat cultuur bezoekt of beoefent (Realisatie 2022)
% respondenten van de Stadspeiling dat een culturele voorziening heeft bezocht of dat een eigen culturele activiteit heeft beoefend.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	84 %	84 %
Realisatie	74 %	80 %

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Er is een stijging ten opzichte van 2021. Dit komt doordat in 2022 culturele instellingen minder lang gesloten waren. Dat de doelstelling toch niet is gehaald, komt overeen met de landelijke trend dat de deelname aan cultuur achterblijft in vergelijking met 2019.

% Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2022)

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	72 %	72 %
Realisatie	75 %	73 %

Trendgrafiek % Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2022)

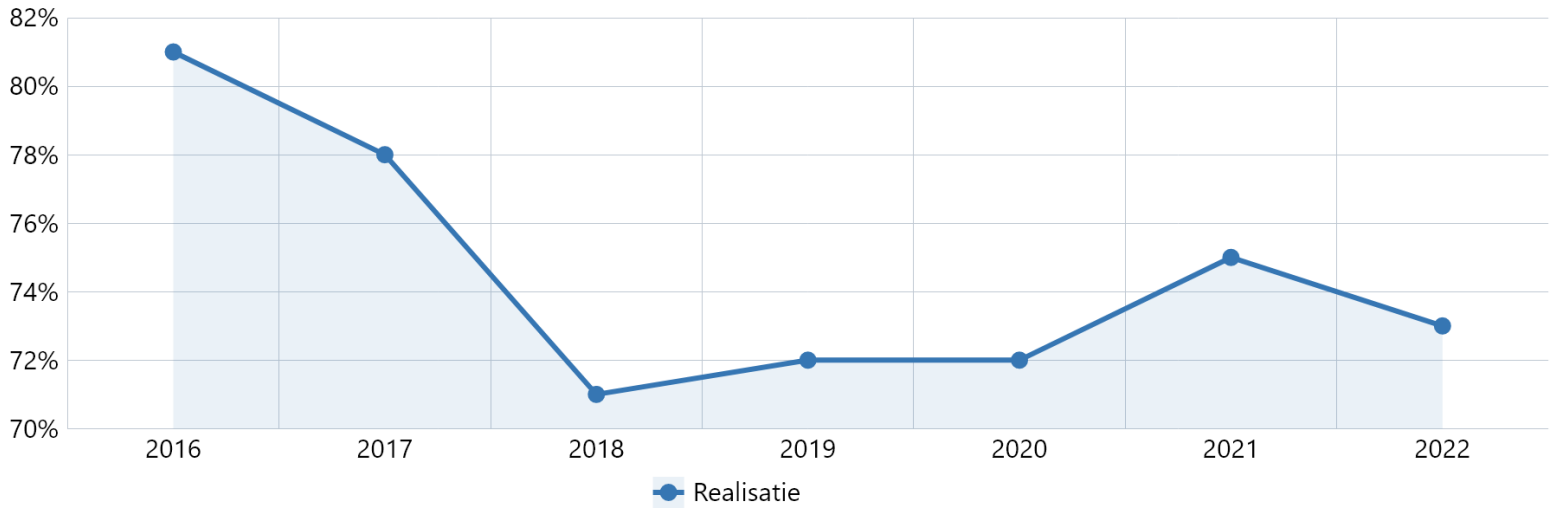

Bron: Stadspeiling

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: De resultaten zijn volgens verwachting.

% Inwoners dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt (Realisatie 2022)
% respondenten van de Stadspeiling dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	45 %	45 %
Realisatie	26 %	46 %

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: In 2021 is bij 'realisatie' een onjuist percentage gedeeld. In plaats van 26% moest dit 54% zijn. Dit hoge percentage werd veroorzaakt doordat de stadsboerderijen als één van de weinige publieke locaties wel open mochten zijn. In 2022 was er weer meer mogelijk en zijn het aantal bezoekers volgens verwachting.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Programma 4 Vrije tijd	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen (4.1)	**-21.139**	**8.729**	**-12.410**
Bevorderen levendige stad (4.2)	**-7.219**	**1.223**	**-5.996**
TOTAAL PROGRAMMA	**-28.358**	**9.952**	**-18.406**

Toelichting financiën

Financiën op hoofdlijnen
Met het budget is de meerjarige subsidiëring van de culturele basisvoorzieningen bekostigd. Ook kleinere culturele instellingen hebben uit dit budget een jaarsubsidie gekregen. Nieuw was dat er vanaf 2022 op aanvraag kleine incidentele subsidies zijn verstrekt. Ook hebben we uit dit budget de exploitatie van onze voorzieningen voor natuur- en milieueducatie (de drie speel- en stadsboerderijen en de wijk- en schooltuinen) en de sport- en welzijnsaccommodaties betaald.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en jaarrekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 5 Veiligheid

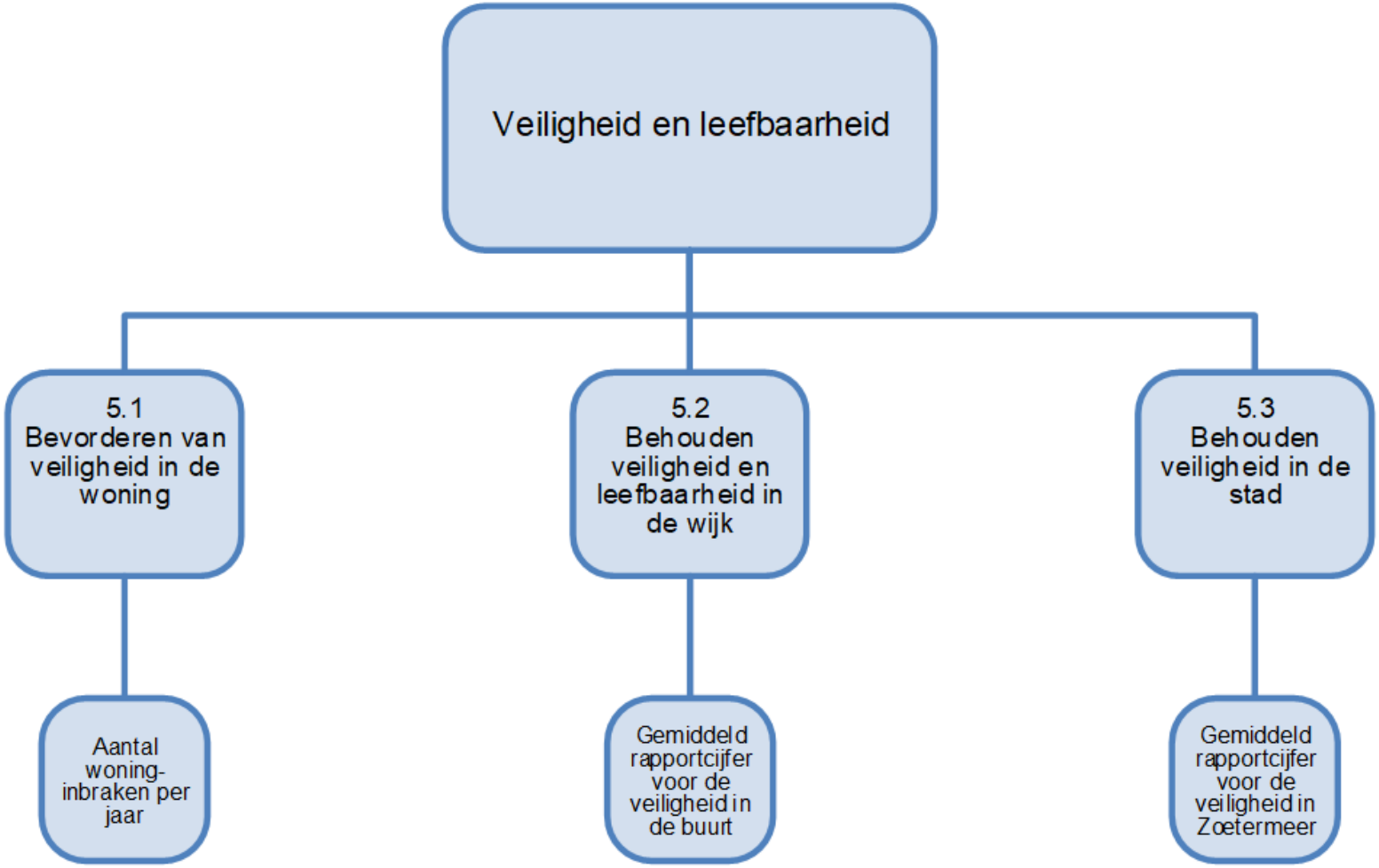

Algemene doelstelling: Veiligheid en leefbaarheid

Veiligheid en leefbaarheid
Op stadsniveau en wijkniveau wordt samen met de inwoners, de ondernemers en de samenwerkingspartners gewerkt aan een veilige woon-, werk- en leefomgeving.

Het jaar werd onder andere gekenmerkt door enkele heftige geweldsincidenten tussen rivaliserende jeugdgroepen en tegen handhavers en toenemende casuïstiek op het gebied van woonoverlast.

Om de veiligheid voor Zoetermeerders te verbeteren, zijn verschillende preventieve en repressieve maatregelen genomen, zoals cameratoezicht, voorlichtingscampagnes en het opleggen van tijdelijke huisverboden. Daarnaast hebben in 2022 de wijkveiligheidsaanpakken in Oosterheem en Buytenwegh verder vorm gekregen.

Ook is gestart met een regionale netwerkaanpak van rivaliserende jeugd en excessief geweld. Met deze aanpak wordt ingezet op zowel het netwerk als het fenomeen rivaliteit en excessief geweld. De YouChoose campagne is in 2022 gelanceerd. Dit is een ontmoedigingscampagne tegen wapenbezit onder jongeren.

Sinds 2022 is Zoetermeer aangesloten bij het landelijke project RIO (Re-integratie officer). Door middel van dit project wordt ingezet op ex-detentie jongeren die een High Impact Crime (HIC) zoals overvallen, straatroof en geweldsmisdrijven, hebben begaan.

Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning

Alle Zoetermeerders moeten zich veilig kunnen voelen in hun woning. Het terugdringen van huiselijk geweld staat hierbij centraal. Dit gebeurt vooral door aan daders van huiselijk geweld een tijdelijk huisverbod op te leggen.

Huiselijk geweld en huisverboden
Het aantal gevallen van huiselijk geweld in Zoetermeer is toegenomen met 56%. In 2022 heeft de politie 254 gevallen van huiselijk geweld geregistreerd. In 2021 waren dit er 163.

Het aantal opgelegde tijdelijk huisverboden is ook gestegen. In 2022 is een recordaantal van 59 tijdelijk huisverboden opgelegd. In 2021 zijn 44 tijdelijk huisverboden opgelegd. Dit is een stijging van 34%. Het traject van hulp- en zorgverlening wordt altijd na een huisverbod opgestart. Voor dader, slachtoffer en kinderen.

Woonoverlast
In totaal zijn er in 2022 170 concrete casussen geregistreerd. Daarvan zijn er 96 afgerond. Het aantal openstaande casussen is 74. In 42 casussen gaat het om corporatiewoningen. Het aantal openstaande casussen van koopwoningen is aanzienlijk lager, namelijk 20. De overige 12 openstaande casussen hebben betrekking op particuliere huurwoningen. Buytenwegh-De Leyens heeft van alle wijken de meeste openstaande casussen: 25. Voorbeelden van acties die worden ondernomen zijn: gesprekken met alle betrokkenen, huisbezoeken, schoonmaken van een woning en mediation.

De cijfers zijn in de tabel hieronder te vinden. Er is een onderverdeling gemaakt naar woonoverlast vanuit koopwoningen, huurwoningen van corporaties en huurwoningen van particulieren.

Woonoverlast cijfers vanaf 01-01-2022 t/m 31-12-2022							
	Koop		Corporatie		Particulier		
	Lopende casuïstiek	Afgeronde casuïstiek	Lopende casuïstiek	Afgeronde casuïstiek	Lopende casuïstiek	Afgeronde casuïstiek	Totaal
Centrum	2	10	5	7	2	1	27
Meerzicht	5	5	10	12	0	0	32
Buytenweg- De Leyens	6	8	15	16	4	2	51
Segwaert	5	2	2	7	2	1	19
Noordhove - Rokkeveen	2	7	4	3	4	0	20
Oosterheem	0	4	6	9	0	2	21
Totaal	**20**	**36**	**42**	**54**	**12**	**6**	**170**

Aantal woninginbraken per jaar (Realisatie 2022)

Bron: Politie

Type	2021	2022
Begroting	246	246
Realisatie	130	96

Trendgrafiek Aantal woninginbraken per jaar (Realisatie 2022)

Bron: Politie

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Er is in 2022 geen extra inzet gepleegd om het aantal woninginbraken af te laten nemen. Toch blijft het aantal woninginbraken al jaren dalen, ook in 2022 weer. Hier is geen verklaring voor te geven.

Doelstelling 5.2 Bevorderen/ behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk

Zoetermeer is een stad waar iedereen zich veilig moet kunnen voelen. Daar werken wij aan. Winkelgebieden, het openbaar vervoer, scholen en horeca zijn plekken in de stad waar bewoners elkaar tegenkomen. Bewoners helpen mee om de veiligheid in hun buurt te verbeteren door onder andere de Buurtpreventieteams van Wijk en Agent Samen en de whatsapp-groepen.

Jeugd / wijkaanpak

In 2022 heeft de wijkveiligheidsaanpak in Oosterheem en Buytenwegh verder vorm gekregen. In 2022 is de aanpak voor de geprioriteerde jeugdgroep die vooral in Oosterheem voor overlast zorgde, afgesloten. In Meerzicht was sprake van overlast door een grote groep (jonge) jeugd. De jeugdmarshall heeft hier samen met wijkpartners effectief tegen opgetreden waarna met de samenwerkingspartners verder is gewerkt aan een stevige wijkaanpak.

Handhaving

Het ritme van de stad is leidend voor de inzet van team Handhaving. Deze wijze zorgt ervoor dat het team daar is, waar ze het hardste nodig zijn. Daarnaast wordt team Handhaving projectmatig (o.a. scholenaanpak, wrak- en weesfietsen) en specialistisch ingezet (o.a. jeugd, evenementen, flora en fauna, ondermijning en in de wijk).

Het aantal meldingen neemt nog steeds toe waardoor de druk op team Handhaving onverminderd groot is. Met 7158 meldingen in 2020 en 8611 meldingen in 2021 is het aantal meldingen in 2022 ook weer gestegen naar 8989 meldingen.
Door een heftig geweldsincident tegen boa's in augustus 2022, natuurlijk verloop en een slechte arbeidsmarkt is de bezetting van team Handhaving in de tweede helft van 2022 te laag geweest. Dit heeft gemaakt dat team Handhaving de basistaken net aan heeft kunnen uitvoeren, maar geen extra taken heeft kunnen oppakken.

Cameratoezicht

Cameratoezicht heeft een preventieve en repressieve werking. In 2022 zijn op diverse locaties in risicogebieden tijdelijk cameratoezicht ingesteld. Het vaste cameratoezicht in Buytenwegh, op de Mandelabrug en in het Stadshart (Stadhuisplein e.o.) is geëvalueerd en voor een periode van vier jaar verlengd.

Jaarwisseling

In het kader van de voorbereidingen op de jaarwisseling neemt de gemeente Zoetermeer elk jaar maatregelen om de jaarwisseling zo plezierig en veilig mogelijk te laten verlopen en om schade en overlast zoveel mogelijk tegen te gaan. Deze maatregelen worden genomen in samenwerking met o.a. politie, brandweer, team Handhaving, jongerenwerk en buurtpreventie.

De geplande vuurwerkshows zijn op 30 december afgelast in verband met het stormachtige weer. Het jongerenfeest in het SilverDome, dat elk jaar in opdracht van de gemeente wordt georganiseerd, kon dit jaar (voor het eerst na twee jaar) weer doorgaan. Ongeveer 1300 jongeren hebben het feest bezocht.

De totale schade aan gemeentelijke eigendommen bedraagt dit jaar € 69.854,-. Dat is € 46.477,- minder dan vorig jaar. Net als vorig jaar zijn de drie hoogste schadeposten verharding, afvalbakken en scholen/kinderopvang. Ongeveer 34% van de totale schade is veroorzaakt door zwaar illegaal vuurwerk. Er zijn verschillende maatregelen genomen om de schade en overlast tijdens de jaarwisseling zoveel mogelijk te verminderen. Er zijn bijvoorbeeld vuurwerkvrije zones aangewezen, inwoners konden zelf vrijwillige vuurwerkvrije zones afspreken met hun buren, er is brandbaar materiaal verwijderd, er is een pilot

uitgevoerd waarbij afvalbakken op hotspotlocaties zijn verwijderd en er is een campagne gevoerd waarbij uitleg werd gegeven hoe inwoners veilig en verantwoord een vuur konden stoken in een vuurkorf of oliedrum.

Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt (Realisatie 2022)

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	8,0	7,8

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt (Realisatie 2022)

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Het rapportcijfer is lager dan in 2021 (8,0), maar nog steeds hoger dan begroot. Wellicht is de lagere waardering het gevolg van het volledig opengaan van de samenleving ná de coronacrisis.

Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad

Jeugd
In verband met de huidige problematiek onder jongeren is in 2022 de netwerkaanpak rivaliserende jeugd en excessief geweld voortgezet. Met deze aanpak

wordt ingezet op zowel het netwerk als het fenomeen rivaliteit en excessief geweld.
De betreffende problematiek onder jongeren beperkt zich niet tot Zoetermeer. Daarom is de gemeente Zoetermeer eind 2021 een samenwerking gestart met de gemeenten Den Haag, Delft, politie, Openbaar Ministerie en het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden. Deze samenwerking heeft in 2022 verder vorm gekregen wat geresulteerd heeft in de opdracht tot het uitvoeren van twee onderzoeken door Partner in Crime naar de hybride straatcultuur en de lokale drillrapcultuur. Daarnaast is er een regionale stuur-, regie- en werkgroep opgericht om een effectieve regionale aanpak van gewelddadige rivaliserende jeugd vorm te geven.

In februari 2022 is de YouChoose campagne gelanceerd. Dit is een ontmoedigingscampagne tegen wapenbezit onder jongeren. De campagne draait om het ontmoedigen van wapenbezit door het aanmoedigen van talentontwikkeling onder jongeren in Zoetermeer. Het doel is drieledig:
- jongeren ervan bewust maken dat het dragen van een wapen niet normaal is en het een hoop nadelen/risico's met zich mee brengt;
- docenten en ouders ervan bewust maken dat jongeren steeds vaker een wapen dragen of gebruiken;
- zorgen voor gedragsverandering onder jongeren.

De campagne werd betaald vanuit subsidiegelden uit het landelijke actieplan wapens en jongeren van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Met de campagne probeerden we jongeren op verschillende manieren te bereiken. De campagne had een sterk online karakter en werd onder de aandacht gebracht door te posten op sociale media, scanbare QR-stickers door de stad te plaatsen en posters op te hangen in scholen. We hebben dankbaar gebruik gemaakt van Zoetermeerse ambassadeurs die bekend zijn bij de jongeren in de stad en zich inzetten tegen wapengeweld. Tot slot was er een winactie om te stimuleren dat jongeren zich focussen op hun talentontwikkeling in plaats van het dragen van een mes.

IPTA
In 2022 zijn 24 jongeren in begeleiding genomen met het intensieve coachingstraject IPTA (Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid). Met de aanpak is ingezet op voorkoming van daderschap onder risicojongeren. De aanpak zorgt indirect voor een veiligere samenleving, maar levert ook maatschappelijke baten op die zitten in het voorkomen van kosten uit vroegtijdig schoolverlaten, schuldenproblematiek en slachtofferschap.

RIO
Sinds 2022 is Zoetermeer aangesloten bij het landelijke project RIO (Re-integratie officer). Hiervoor is een bijdrage ontvangen van het ministerie van Justitie & Veiligheid voor de duur van 2 jaar. Met de bijdrage kan extra worden ingezet op ex-detentie jongeren die een HIC, zoals overvallen, straatroof en geweldsmisdrijven, hebben begaan. Doelen: voorkomen strafrechtelijke recidive, resocialisatie van ex-detentie de jongeren en doorontwikkelen van de aanpak nazorg ex-gedetineerden.

Handhaving
Het geld dat eind 2019 door de raad beschikbaar is gesteld voor de inzet van twee jeugdboa's is in 2022 ingezet om drie parttime jeugdboas op straat te hebben. De dekking van de jeugdboa's is in 2022 structureel gemaakt. Naar aanleiding van natuurlijk verloop wordt het jeugdboa-team in 2023 weer verder ingevuld.

De werkzaamheden van een jeugdboa hebben een preventief karakter: contact maken met en leren kennen van de jongeren en groepen. De jeugdboa's richten zich, anders dan de Boa's/wijkhandhavers, specifiek op de jeugd en werken in verschillende wijken.

Ook in 2022 heeft de gemeente Zoetermeer samen met de politie, het OM, inwoners en bedrijven ondermijnende criminaliteit aangepakt. De informatiepositie op bedrijventerreinen is versterkt door de inzet van de Boa-ondermijning en de wijkagenten. Door gelden zoals toegekend door de raad in 2022 kan er een Boa-ondermijning worden toegevoegd in 2023.

Ondermijning
In de aanpak van ondermijnende criminaliteit ligt de focus op bedrijventerreinen en horeca. Het doel van de aanpak van ondermijning is het voorkomen, signaleren en aanpakken van ondermijnende criminaliteit. In samenwerking met netwerkpartners zijn initiatieven ontplooit die de weerbaarheid van de stad versterken. Ook zijn instrumenten ingezet om concrete ondermijning aan te pakken.

In het kader van de horeca zijn samen met politie en sociale recherche controles uitgevoerd. Er zijn ook controles uitgevoerd door het Haags Economisch Interventie Team (HEIT). Daarnaast zijn nieuwe vergunningaanvragen gecontroleerd op de Wet Bibob.

Bij de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen is veel gedaan. Er hebben controles plaatsgevonden, waarvan twee met speurhonden. Tijdens deze controles stralen de gemeente en de politie uit dat er in Zoetermeer geen plaats is voor kwaadwillende ondernemers. Er worden gesprekken gevoerd met ondernemers om hen te vragen naar hun ervaringen, maar ook om te investeren in bewustwording. Deze gesprekken hebben daarnaast een afschrikkende werking op kwaadwillende ondernemers. Deze ondernemers worden uit de anonimiteit gehaald en verlaten vervolgens de stad, omdat zij niet gezien willen worden. Er hebben zich het afgelopen half jaar twee situaties voorgedaan waarin ogenschijnlijk malafide ondernemers de stad verlaten hebben.

De gemeente en politie voeren het preventieve project Dealbreakers uit. Hiermee wordt geprobeerd jonge aanwas in de georganiseerde criminaliteit te voorkomen. Er wordt door de Jeugdmarshall veel gedaan om Zoetermeerse scholen te bewust te maken van de risico’s van (drugs)criminaliteit.

Extremisme en maatschappelijk ongenoegen
Het afgelopen jaar is de aanpak steeds meer gericht op voorkoming van extremisme dat is ontstaan uit maatschappelijk ongenoegen en ideologie. Hiermee is aangesloten op de analyses van het NCTV, waarin wordt aangegeven dat de aard van de dreiging in Nederland de afgelopen jaren veelzijdiger is geworden. Het jihadisme wordt gezien als de voornaamste dreiging, maar er wordt ook gewezen op de opkomst van rechts-extremisme en op het radicale anti-overheidsprotest, geïnspireerd door complottheorieën.

Op lokaal niveau is ingezet op een brede preventieve aanpak die bijdraagt aan het voorkomen van de geschetste dreigingen. De aanpak heeft zich gericht op preventie, gericht op kwetsbare individuen en groepen. Hier is ingezet op weerbaarheidsinterventies zoals een (online) jongereninterventie om jongeren kritisch te leren omgaan met mediaberichten (ontwikkeld samen met jongerenwerk Gro-up), trainingen voor oudergroepen (opvoedondersteuning) en Peer-educators op diverse scholen in het voorgezet onderwijs en beroepsonderwijs. Daarnaast is blijvend geïnvesteerd in het onderhouden van een sterk lokaal netwerk en in deskundigheidsbevordering voor professionals in Zoetermeer (en andere gemeenten in de politieregio). Daarnaast is ingezet op secundaire preventie, door een persoonsgerichte aanpak gericht op radicaliserende individuen en terugkeerders. De sociale omgeving en het lokale netwerk zijn hierbij meegenomen. Op deze manier is vorig jaar een tiental casussen begeleid en is bijgedragen aan voorkoming van doorgroei in- en voortduren van extremisme.

Om ook de voedingsbodem van extremisme tegen te gaan, is vanuit de aanpak verbinding gezocht met programma's in het sociaal domein. Zo is gezamenlijk verdieping gezocht op de thema's polarisatie en (beschermen van) de democratische rechtsorde en is een start gemaakt met het opstellen van een gezamenlijk meerjarenprogramma om extremisme en maatschappelijk ongenoegen tegen te gaan. De aanpak wordt ondersteund door programma's vanuit het rijk, met name vanuit de ESS (Expertise-unit Sociale Stabiliteit) van het ministerie van SZW en het NCTV, onderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Vanuit het rijk wordt erkend dat een blijvende focus op de lokale aanpak nodig is. Dit blijkt uit het feit dat hiervoor opnieuw middelen beschikbaar zijn gesteld door de NCTV met de toekenning van de Versterkingsgelden voor 2023 en 2024.

Crisisbeheersing/rampenbestrijding
Bij het bestrijden van een ramp of het beheersen van een crisis maakt de gemeente gebruik van een flexibele crisisbeheersingsorganisatie die zoveel mogelijk aansluit bij de reguliere processen en bijbehorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De gemeente is verantwoordelijk voor de crisiscommunicatie. Hiervoor zijn afspraken gemaakt met de andere gemeenten binnen Veiligheidsregio Haaglanden. Denk aan gezamenlijke piketten waardoor de gemeente tijdens en buiten kantooruren betrokkenen bij een ramp of crisis goed kan informeren.

Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in Zoetermeer (Realisatie 2022)
Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,4	7,4
Realisatie	7,6	7,5

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in Zoetermeer (Realisatie 2022)

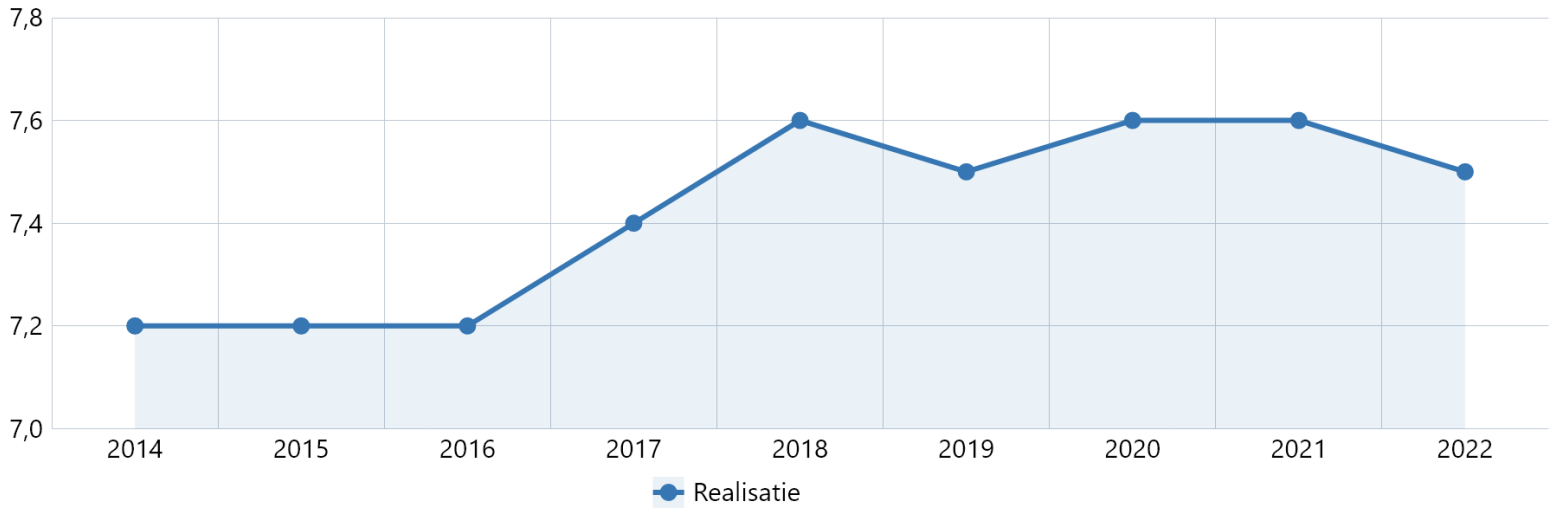

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja
Toelichting: Het rapportcijfer is lager dan in 2021 (7,6), maar nog steeds hoger dan begroot. Wellicht is de lagere waardering het gevolg van het volledig opengaan van de samenleving ná de coronacrisis.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Programma 5 Veiligheid	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Bevorderen van de veiligheid in de woning (5.1)	**-46**	**300**	**254**
Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk (5.2)	**-2.076**	**10**	**-2.065**
Behouden veiligheid in de stad (5.3)	**-15.146**	**912**	**-14.234**
TOTAAL PROGRAMMA	**-17.268**	**1.222**	**-16.045**

Toelichting financiën

Financiën op hoofdlijnen
In totaal is € 10 mln. besteed aan de kosten voor de Veiligheidsregio Haaglanden. Andere uitgaven zijn onder andere de kosten voor de inzet van Boa's, aanpak radicalisering, extremisme en polarisatie, aanpak ondermijning en problematische jeugdgroepen.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en jaarrekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 6 Dienstverlening en participatie

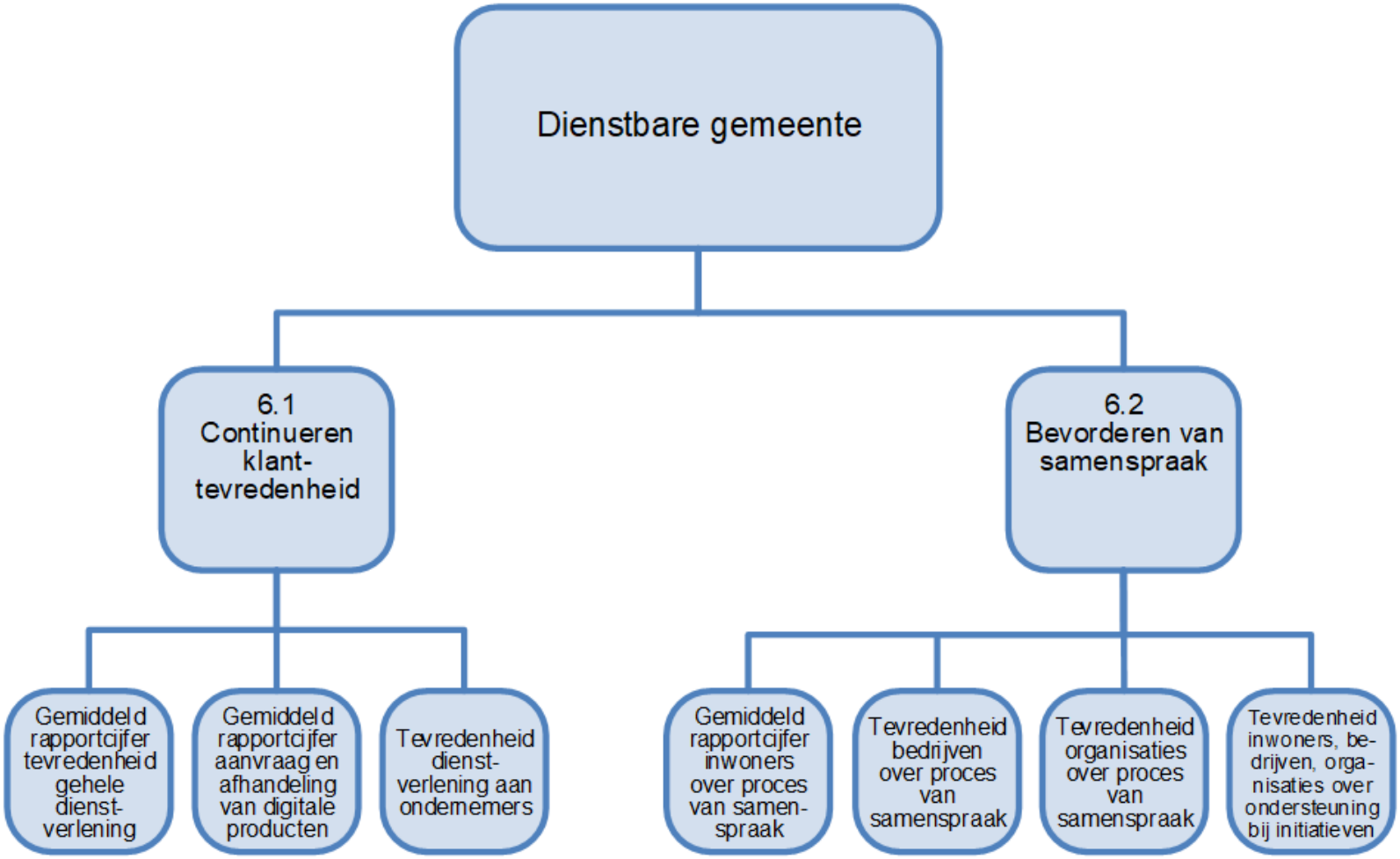

Algemene doelstelling: Dienstbare gemeente

Dienstverlening is van ons allemaal

Dienstverlening staat hoog in het vaandel in het werken met en voor onze klanten. We willen tevreden klanten die vertrouwen hebben in de gemeente en betrokken zijn bij de stad. Ons motto is “Zeg wat je doet, doe wat je zegt.”
Digitalisering blijft een continu aandachtspunt. We blijven zo veel mogelijk producten en diensten digitaal aanbieden en verbeteren. We bieden, als het nodig is, hulp aan de digitaal minder vaardige inwoners.
Door klantonderzoek krijgen we inzicht hoe inwoners en bedrijven de dienstverlening ervaren en leren we wat beter kan.

Vluchtelingen

Vluchtelingen moeten om in aanmerking te komen voor voorzieningen (leefgeld, toeslagen) in Nederland, zich registreren in de Basisregistratie Personen (BRP). Tijdens de toestroom van vluchtelingen (Oekraïners en statushouders) heeft de gemeente zich ingezet om alle vluchtelingen zo snel en goed mogelijk in te schrijven. Dit heeft wel negatieve gevolgen gehad voor de overige dienstverlening onder andere de wachttijden.

Verkiezingen

In 2022 vonden de verkiezingen voor de gemeenteraad en het referendum afvalbeleid plaats. Tijdens de verkiezingen was de noodwetgeving in verband met COVID-19 nog van toepassing. Er is ingezet om het stemmen zo veilig mogelijk te maken voor de kiezers en de stembureauleden. De stembureaus waren drie dagen open. Ook is er opnieuw rekening gehouden met maatregelen zoals hygiënematerialen en toegankelijkheid van de locaties. Om als partij met deze verkiezingen mee te mogen doen moesten er een aantal zaken vooraf geregeld worden. De organisatie hiervan lag bij de gemeente.

De verkiezingen zijn goed verlopen.

Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid

In 2022 is er veel gedaan om het belang van goede dienstverlening onder de aandacht te brengen. In verschillende workshops, webinars en nieuwsberichten zijn onderwerpen als gastvrijheid, bereikbaarheid, etiquette in dienstverlening, schrijven in duidelijke taal en betrouwbaarheid besproken.
Om meer inzicht te krijgen in de verbeterpunten van de gemeentelijke dienstverlening is gestart met de bouw van een dienstverleningsmonitor.
Als extra dienstverleningskanaal is een project beeldbellen van start gegaan. Inwoners kunnen op deze manier van huis uit persoonlijk contact krijgen met een ambtenaar.
Om digitale dienstverlening te verbeteren, is het afgelopen jaar een nieuwe website in gebruik genomen.

Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid gehele dienstverlening (Realisatie 2022)
Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,2	7,4
Realisatie	7,0	6,8

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid gehele dienstverlening (Realisatie 2022)

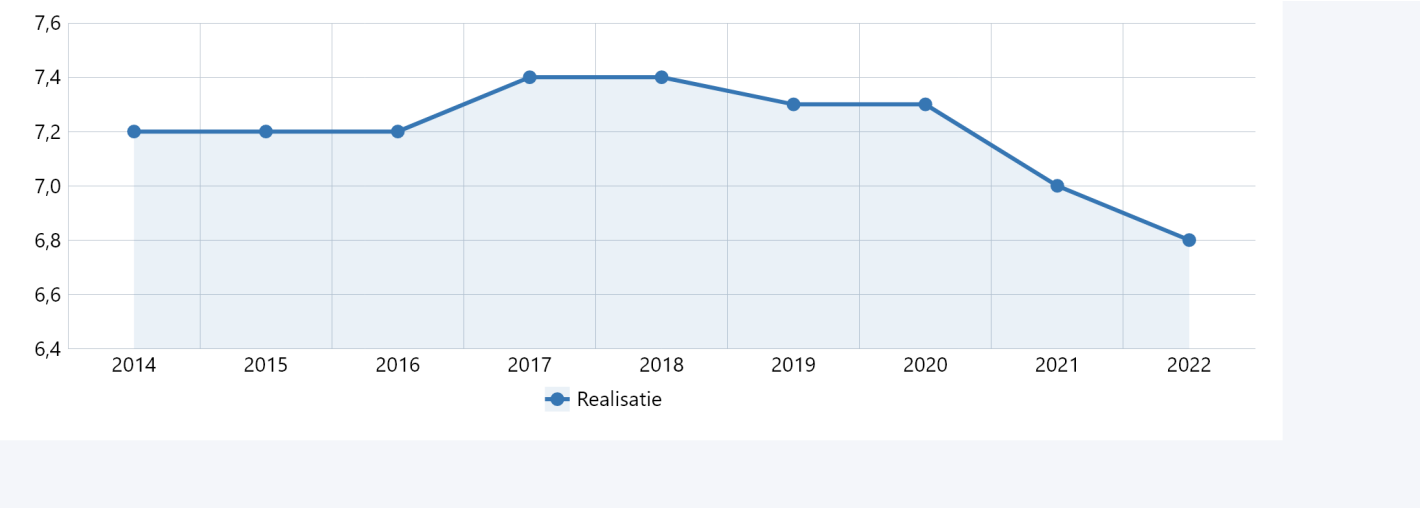

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: De lange wachttijden bij de publieksbalies en het gemeentelijk Informatiepunt hebben invloed gehad op de klantwaardering. Inwoners hadden ook kritiek over het lang uitblijven van een reactie na een vraag of melding.

Gemiddeld rapportcijfer voor de aanvraag en afhandeling van digitale producten (Realisatie 2022)
Bron: Nederlandse vereniging voor Burgerzaken dashboard dienstverlening

Type	2021	2022
Begroting	7,7	7,3
Realisatie	7,2	7,0

Trendgrafiek Gemiddeld rapportcijfer voor de aanvraag en afhandeling van digitale producten (Realisatie 2022)

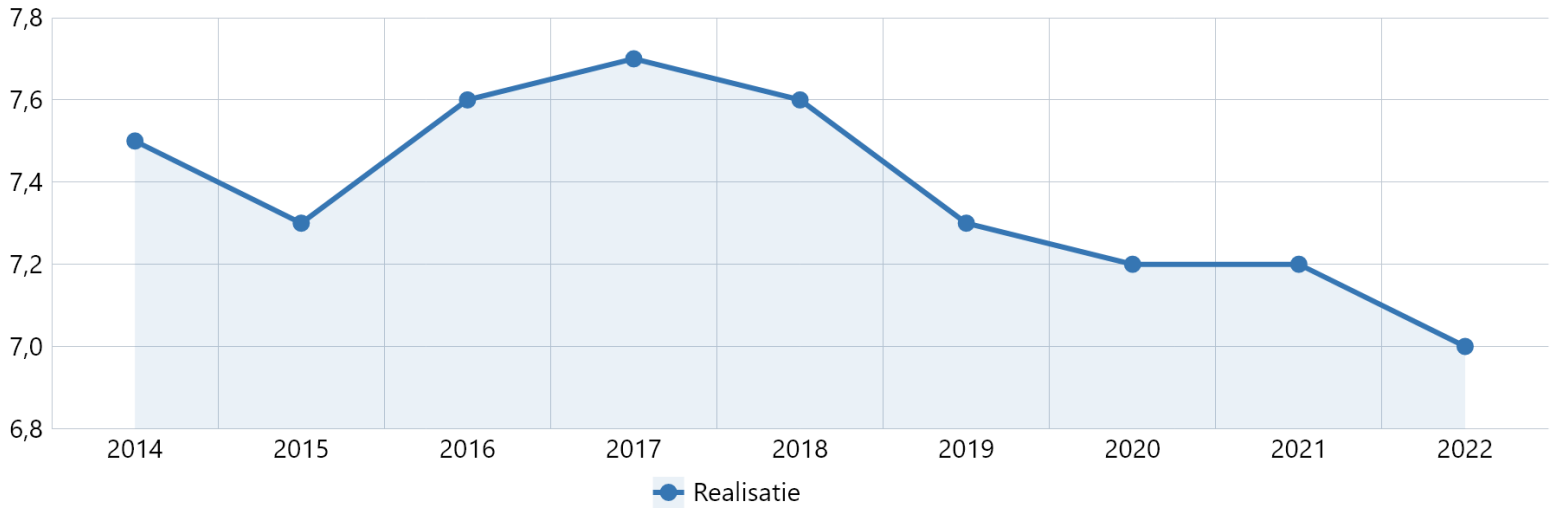

Bron: Nederlandse vereniging voor Burgerzaken dashboard dienstverlening

Toelichting

Doel gehaald: Nee
Toelichting: De inwoners waren minder tevreden over het aanvraagformulier en het proces van aanvragen. De taal was soms onduidelijk.

Gemiddeld rapportcijfer dienstverlening aan ondernemers (Realisatie 2022)
De waardering voor de dienstverlening van de gemeente gemeten in een rapportcijfer.

Bron: Nieuw op te zetten onderzoek

Type	2021	2022
Begroting	6,7	6,9
Realisatie	6,5	6,2

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Afgelopen jaar werden de ondernemers nog maar 10% telefonisch gelijk geholpen ten opzichte van 31% in 2020. Daarnaast hoorde 10% na een melding niets meer van de gemeente.

Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie
In 2020 en 2021 organiseerden we vooral online bijeenkomsten in verband met de coronamaatregelen. In 2022 was gelukkig weer ruimte voor het persoonlijke gesprek met inwoners en andere belanghebbenden. Dit gesprek voerden we vooral bij onderwerpen waarbij inwoners het belangrijk vinden om persoonlijk van gedachten te wisselen en hun stem te laten horen. Denk bijvoorbeeld aan de noodopvang van vluchtelingen in de voormalige gevangenis of bouwprojecten in de stad.

Fysieke bijeenkomsten en Doemee
In 2022 zijn rond de 35 fysieke bijeenkomsten in de stad georganiseerd. Regelmatig ging het hierbij om bijeenkomsten waarbij we een combinatie maakten met doemee.zoetermeer.nl. Dat geldt bijvoorbeeld voor (bouw)projecten zoals de komst van flexwoningen aan de Ruimtebaan, woningbouwplannen op locatie De Sniep, de Cultuurvisie, het nieuwe station Zoetermeer en bij het project Gat in de Markt.
Via Doemee is voor 21 onderwerpen input opgehaald bij inwoners. Los van de combinatie met de fysieke bijeenkomsten, ging het vooral over infrastructurele projecten, nieuwe locaties voor laadpalen en specifieke wijkonderwerpen.

Buurtvisie
In 2022 is verder gewerkt om participatie meer bij het begin van een ontwikkeling te organiseren. Daarom zijn we gestart met een buurtvisie als proef. Dit heeft geleid tot de gebiedsvisie Luxemburglaan en omstreken en Zuidflank Nederlandlaan. De participatie was laagdrempelig en een mix van online en fysieke participatievormen, op een wijze die voor iedereen prettig is. Denk aan stadswandelingen, themabijeenkomsten en een wereldcafé. De evaluatie is in 2022 nog niet afgerond, maar deelnemers aan het participatieproces gaven aan tevreden te zijn over deze aanpak. Dit om bij (bouw)ontwikkelingen de buurt als een geheel te zien en om te voorkomen dat dezelfde groepen buurtbewoners meerdere keren in een korte tijd worden benaderd.
Ook zijn in 2022 meerdere klankbordgroepen gevormd binnen participatietrajecten, zoals bij de woningbouwplannen voor De Sniep, openbare ruimte Entree en station Zoetermeer. Hier zijn positieve ervaringen mee opgedaan.

Verbetering participatie binnen organisatie
Verder is gewerkt aan de kennis over participatie binnen de organisatie. Medewerkers hebben trainingen gevolgd en presentaties gekregen over participatie. De Interne Participatiewijzer is geactualiseerd met nieuwe voorbeelden. Op 1 december 2022 is een senior adviseur Participatiebeleid gestart (0,5 fte) en is het project Participatie van start gegaan. Hierbij ligt de nadruk op het verbeteren van de uitvoering van participatie. Dit moet leiden tot meer tevredenheid bij inwoners over participatie.

Gemiddeld rapportcijfer inwoners over proces van participatie (Realisatie 2022)
Gemiddeld rapportcijfer voor het samenspraakproces door respondenten van de Stadspeiling die in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek aan samenspraak hebben deelgenomen.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	6,7	6,8
Realisatie	6,3	6,4

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De reden dat inwoners willen participeren is vooral om invloed uit te kunnen oefenen op beleid en op projecten in hun woonomgeving. Daarnaast willen ze informatie ontvangen.
De verbeterpunten zijn: Het geven van invloed waar dat kan en duidelijk zijn over wat mogelijk is, bewoners vroegtijdig betrekken en duidelijke communicatie.

Inwoners geven wel aan erg tevreden te zijn over het online participatieplatform doemee.zoetermeer.nl.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Programma 6 Dienstverlening en participatie	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Continueren klanttevredenheid (6.1)	**-10.467**	**5.552**	**-4.915**
Bevorderen van de participatie (6.2)	**-5.314**	**713**	**-4.601**
Totaal programma	**-15.781**	**6.265**	**-9.516**

Toelichting financiën

Financiën op hoofdlijnen
Doelstelling 6.1
Om de klanttevredenheid op peil te houden (doelstelling 6.1) is in 2022 € 10,5 mln. uitgegeven aan onder andere baliedienstverlening, het Gemeentelijk informatiepunt, digitale dienstverlening, de basisregistraties, de invoering van de omgevingswet en de bouwvergunningen. De inkomsten betreffen de legesinkomsten (€ 5,8 mln.).

Doelstelling 6.2
Voor het bevorderen van de participatie (doelstelling 6.2) is € 3,0 mln. besteed aan het college en bestuurlijke samenwerking en € 2,3 mln. aan de griffie. De inkomsten van doelstelling 6.2 zijn € 0,7 mln. met name veroorzaakt door een gedeeltelijke vrijval van de voorziening wethouderspensioenen.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en jaarrekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Programma 7 Inrichting van de stad

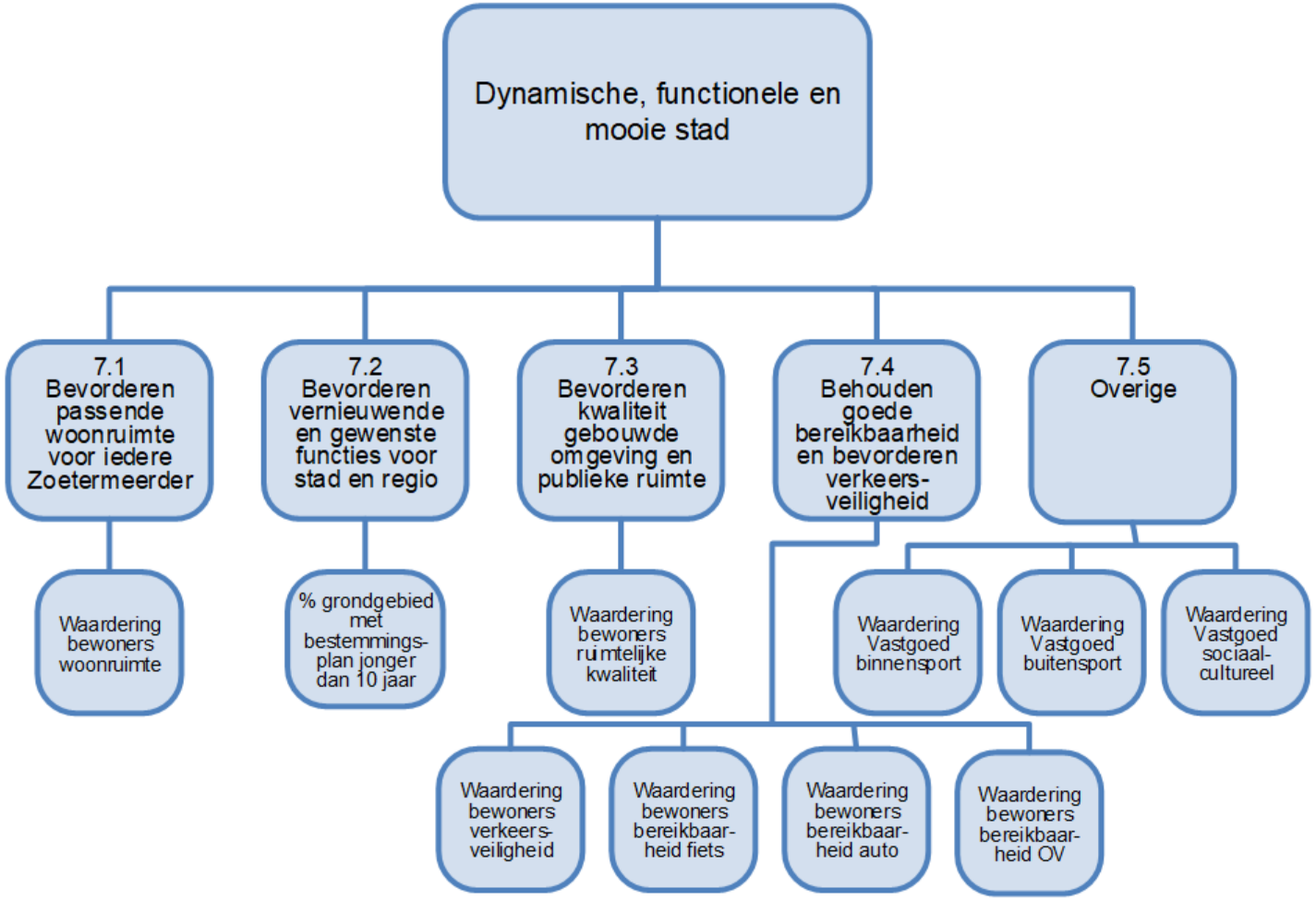

Algemene doelstelling: Dynamische, functionele en mooie stad

Maatschappelijke ontwikkelingen stellen steeds weer andere eisen aan onze leefomgeving. Hoe blijven we als stad goed bereikbaar? Hoe komen de juiste woningen voor de doelgroepen op de juiste plek in de stad? Wat is er nodig voor een gezonde, groene en veilige leefomgeving? Al deze onderwerpen komen samen in dit programma 'Inrichting van de stad'.

Om woningtekorten terug te dringen zijn er snel nieuwe woningen nodig. Niet alleen meer woningen, maar ook andere woningtypen. Dat moeten bovendien aardgasvrije, energiezuinige woningen zijn, goed bereikbaar en betaalbaar. Mooie en groene wijken waar je prettig woont. Een grote opgave met veel aandacht voor participatie met onze inwoners en partners in de stad.

Ruimtelijke ontwikkelingen worden in samenhang en op transparante wijze met elkaar ingevuld en vormgegeven. Om onze ambities te realiseren werken we samen met ontwikkelaars, bouwers, corporaties en zorgpartijen.

Een goede bereikbaarheid, duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid krijgen voortdurend aandacht. We zijn actief in de regio en formuleren voor verschillende onderwerpen samen beleid en voeren dit uit.

Het maatschappelijk vastgoed ondersteunt en faciliteert de gemeentelijke doelen en ambities en draagt zo bij aan een aantrekkelijke stad.

Met de vaststelling van de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 ligt er nu een strategische langetermijnvisie voor de ontwikkeling en groei van de stad. Op weg naar 2040 komt er veel op ons af en dat hebben we eerder in het proces samengevat in een aantal strategische opgaven. De concrete uitwerking vindt nu plaats via de Strategische agenda 2040. Zo wordt de visie stap voor stap uitgewerkt en kunnen we goed reageren op nieuwe inzichten en omstandigheden.

Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder

Woningbouw is één van de (belangrijkste) onderdelen van de omgevingsvisie. We hebben een belangrijke taak om meer woningen te bouwen.

Woningbouwproductie

- Er zijn meer woningen nodig van goede kwaliteit, passend bij de financiële mogelijkheden en wensen van onze inwoners. Die ambitie voor een toekomstbestendig woningaanbod staat beschreven in de Woonvisie en Woningbouwagenda. Het Woningbouwprogramma, de Versnellingsagenda en de Woningbouwmonitor helpen om de ambitie te realiseren. In de Woningbouwagenda is vastgelegd dat we in de komende 10 tot 15 jaar minimaal 10.000 woningen aan de woningvoorraad willen gaan toevoegen.
- In de periode 2019-2022 zijn in totaal 1.553 woningen gerealiseerd.
- In 2022 zijn 342 wooneenheden aan de woningvoorraad toegevoegd: 331 zelfstandige woningen en 15 wooneenheden in het verpleegtehuis aan het Zalkerbos. Ook zijn 31 woningen aan de voorraad onttrokken.
- De onttrekkingen hebben verspreid plaatsgevonden over de hele stad. De toevoegingen hebben voornamelijk plaatsgevonden in de wijken Seghwaert (Leeuwenhof), Palenstein (Willem van Cleeflaan), Rokkeveen (Plataanhout, Nathaliegang), Rokkehage (Anna Ruyschstraat, Judith Leysterstraat, Maria van Oosterwijckstraat, Margaretha Havermanstraat), Oosterheem (Cyprus, Hunzestroom), Meerzicht (Zalkerbos) en Dorp (Dorpsstraat, Schinkelweg). Per saldo is de woningvoorraad netto met 311 woningen gegroeid. Op 31 december 2022 heeft Zoetermeer in totaal 56.995 woningen.

- Samen met de marktpartijen is gewerkt aan concrete woningbouwlocaties. Er zijn projecten opgestart voor de realisering van 4.300 woningen in de periode tot en met 2031. Tegelijkertijd werken we aan het Programma De Entree. Hier worden nog ongeveer 4.500 woningen gerealiseerd. Totaal bijna negenduizend woningen.

Stadsbouwakkoord
Samen met woningcorporaties en vastgoedpartijen is in 2021 het Stadsbouwakkoord ondertekend. Met dit akkoord werken 13 partijen samen aan de Zoetermeerse bouwopgave. Doel is gebieden te ontwikkelen om tot een kwalitatieve verbetering van de stad te komen. Daarnaast zorgt dit voor meer bekendheid en samenwerking met nieuwe ontwikkelaars en beleggers.

- In 2022 is een Werkagenda opgesteld en zijn er activiteiten ontwikkeld om een relatienetwerk op te bouwen en te onderhouden.
- Tijdens de verschillende bijeenkomsten in 2022 is stilgestaan bij de hoofdlijnen uit de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en hebben onze partners kunnen reflecteren op de inhoud en het proces.

Seniorenmakelaar
Samen met de Zoetermeerse corporaties zijn we in 2019 een pilot gestart met een seniorenmakelaar. Deze pilot was succesvol. De raad heeft voor 2022 de middelen voor deze aanpak structureel opgenomen in de begroting. In de periode begin 2022 tot en met het derde kwartaal zijn 36 verhuizingen gerealiseerd, waarmee het doel voor 2022 is gehaald.

Regionale woningmarktafspraken
In 2022 tekenden we het Tussenakkoord. Het Rijk heeft inmiddels nieuw woonbeleid opgesteld waardoor het nodig is nieuwe afspraken te maken in een regionale realisatieagenda Haaglanden (RRH). Eind 2022 is er hard gewerkt door het Rijk, provincie, gemeenten en andere belanghebbenden aan deze RRH.

Huisvestingsverordening
In 2022 is de Huisvestingsverordening in de regio geëvalueerd samen met Sociale Verhuurder Haaglanden en Samenwerkende Huurderorganisaties Haaglanden. Uit deze evaluatie blijkt dat de verordening op een aantal punten moet worden aangepast. Deze aanpassingen worden meegenomen in de wettelijk verplichte actualisatie van de Huisvestingsverordening. De besluitvorming hierover vindt in juni 2023 plaats. Tot slot is er via Motie 2111-22 gevraagd om een opkoopbescherming te onderzoeken. Het college heeft deze motie in 2022 afgedaan.

Taakstelling voor huisvesting vergunninghouders
De taakstelling was 205 te huisvesten vergunninghouders in 2022. Dit was inclusief de achterstand uit 2021 van 38 vergunninghouders. De woningcorporaties en de gemeente hebben 216 vergunninghouders gehuisvest. Daarmee is de achterstand ingelopen. De voorsprong van 11 vergunninghouders wordt in mindering gebracht op de taakstelling van 2023.

Aanvragen urgentieverklaringen
De Toetsingscommissie Urgentieverklaringen Zoetermeer (TUZ) adviseert het college over aanvragen voor urgentieverklaringen. De TUZ heeft 143

aanvragen voor een urgentieverklaring beoordeeld in 2022, waarvan 9 verlengingen (verzoek éénmalig woningaanbod). Van de 143 aanvragen zijn er 89 toegewezen en 50 afgewezen. Daarnaast is er 1 aanvraag ingetrokken vanwege het vinden van een woning en 3 aanvragen aangehouden.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Soc/med incl. verlengingen	262	283	284	206	188	143
Herstructureringsurgenties *	230	270	189	11	0	0
Totaal	492	553	473	217	188	143

* In tegenstelling tot afgelopen jaren zijn er sinds 2020 geen herstructureringskandidaten meer uit de sloopflats in Palenstein.

Waardering bewoners woonruimte (Realisatie 2022)

In 2022 is een 8,1 gerealiseerd als gemiddelde waardering voor de woonruimte.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	8,0	8,0
Realisatie	8,0	8,1

Trendgrafiek Waardering bewoners woonruimte (Realisatie 2022)
In 2022 is een 8,1 gerealiseerd als gemiddelde waardering voor de woonruimte.

Bron: Stadspeiling

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: In 2022 is een 8,1 gerealiseerd als gemiddelde waardering voor de woonruimte.

Motie 2105-15: Aan het jaarverslag een overzicht van de Zoetermeerse woningen toevoegen waarbij een indeling wordt gemaakt in categorieën

Bij de afdoening van Motie 2105-15 is voorgesteld de beschikbare informatie over de woningvoorraad van Zoetermeer te geven in categorieën. Per eind 2022 bestaat deze uit:

Koopwoningen	30.704 (53,88%)
Huurwoningen van corporaties *	19.295 (33,85%)
Overige huurwoningen	6.996 (12,27%)
Totaal	**56.995**

*In de woningvoorraad van de woningcorporaties van Zoetermeer zijn 442 rolstoelwoningen geregistreerd (peildatum 1 januari 2023).

Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio

Omgevingsplan Zoetermeer

Op 30 mei 2022 stemde de raad in met het Plan van Aanpak Omgevingsplan Zoetermeer. In het omgevingsplan staan de gemeentelijke juridische regels voor de fysieke leefomgeving. Zodra de Omgevingswet inwerking treedt, is er een tijdelijk omgevingsplan, dat onder andere bestaat uit de huidige bestemmingsplannen, de Geurverordening en de Bodemkwaliteitskaart. Dit tijdelijke omgevingsplan voldoet nog niet aan de eisen van de Omgevingswet. Daarvoor moeten we de regels overzetten naar het nieuwe Omgevingsplan Zoetermeer.

Het overzetten gebeurt in stappen. Het eerste puzzelstuk van het omgevingsplan bestaat uit het overzetten van de regels uit de bestemmingsplannen en de regels uit de verschillende verordeningen. Hier worden ook de regels uit de 'bruidsschat' (regels die het Rijk als onderdeel van het Invoeringsbesluit Omgevingswet automatisch toevoegt aan het omgevingsplan) in opgenomen. In 2022 is een groot deel van de regels uit de bestemmingsplannen en een deel van de bruidsschatregels overgezet.

Toepasbare regels check omgevingsvergunning

Toepasbare regels zijn de vertaling van juridische regels uit het Omgevingsplan naar begrijpelijke vragenbomen voor initiatiefnemers. Met vragenbomen kunnen burgers en bedrijven in het nieuwe Omgevingsloket (onderdeel van het Digitaal Stelsel Omgevingsloket) straks nagaan of een vergunning of melding voor hun initiatief nodig is. Op de nieuwe landelijke website Omgevingsloket (onderdeel van het Digitaal Stelsel Omgevingsloket) kunnen initiatiefnemers zelf nagaan of zij een vergunning nodig hebben.

Voor de meest aangevraagde activiteiten (de zogenoemde topactiviteiten) zijn vragenbomen opgesteld. Deze zijn in 2022 ook ontsloten op de pre-omgeving van het Omgevingsloket. Het is gelukt om de gemeentelijke vragenboom bij de vergunningcheck zichtbaar te maken.

Programma Binnenstad
De ambitie in de Visie Binnenstad 2040 is omgezet in een Uitvoeringsstrategie programma Binnenstad 2022/2023. Hierbij is aansluiting gezocht bij bestaand beleid en vindt er afstemming plaats met de omgevingsvisie Zoetermeer 2040.

- In 2022 zijn verschillende producten uitgewerkt op het gebied van een programmering wonen, werken, openbare ruimte en voorzieningen, verkeersonderzoek, een beeld- en kwaliteitsplan en openbaar gebiedsplan om inzichtelijk te krijgen op welke wijze de verandering ook echt in gang kan worden gezet. Deze producten vormen de basis voor de vervolg uitvoeringsstrategie 2024-2030 inclusief een integrale gebiedsbusinesscase.
- Daarnaast is gestart met de haalbaarheidsfase van 2 van de 3 deelgebieden met een uitgewerkte gebiedsvisie. Dit gaat om deelgebied 3 Luxemburglaan e.o. (inclusief Stadshartpassage) en deelgebied 5a Zuidflank/Nederlandlaan. Deze deelgebiedsontwikkelingen bieden grote kansen voor een toevoeging van hoogwaardige woningen en voorzieningen aan de Binnenstad en de toevoeging van een aantrekkelijke openbare ruimte.
- Het al ontwikkelde communicatieplan is verder uitgewerkt in een strategische communicatiestrategie. De Binnenstad heeft een nieuw beeldmerk en website ter promotie.
- Er is voor het programma een proef buurtvisie uitgevoerd.
- Van de 10 lopende projecten in de Binnenstad, zijn er 6 in de uitvoeringsfase. Markt 10 is opnieuw opgestart in de haalbaarheidsfase en het project Upgrade stadshart is afgerond.

Programma Entree

- In 2022 is het ontwerpbestemmingsplan met achterliggende ontwerpstukken vastgesteld door het college en ter inzage gelegd. In reactie hierop zijn 82 zienswijzen ingediend.
- De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft een aantal aanbevelingen en adviezen aangedragen. Deze worden nader onderzocht. Het vaststellen van het bestemmingsplan schuift door naar 2023.
- Begin 2022 is het ontwerp exploitatieplan in procedure gebracht en tegen dit plan zijn beperkt zienswijzen ingebracht. De vaststelling van het exploitatieplan is gekoppeld aan de vaststelling van het bestemmingsplan. Daarnaast is in het vierde kwartaal van 2022 een overeenkomst gesloten met de grondeigenaar van het stationsgebied.
- Het Rijk heeft toegezegd een aanzienlijke mobiliteitssubsidie toe te kennen om een fietsroute mogelijk te maken.
- Er is een onderzoek gestart naar de mogelijkheid van de aanleg van een landtunnel Afrikaweg.
- In 2022 is het informatiecentrum aan de Boerhaavelaan op omgedoopt tot 'Club Entree': een plaats in de buurt om elkaar te ontmoeten en waar informatie over het programma te vinden is. Zo wordt de bekendheid en de levendigheid van het gebied vergroot.

Programma Dutch Innovation Park
Binnen het programma DIP is er sprake van 3 pijlers: Onderwijs, Economie en Ruimtelijke kwaliteit & Bereikbaarheid. De pijlers 'Economie' en 'Onderwijs' vallen binnen Programma 1 'Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie'. Binnen de pijler 'Ruimtelijke kwaliteit & Bereikbaarheid' zijn in 2022 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Er is een proef gestart met deelfietsen vanaf Station Oost en Lansingerland Zoetermeer naar het DIP en vice versa. Gedurende 1 jaar kunnen studenten en medewerkers gratis gebruik maken van de HTM deelfiets. Dit zorgt voor een verbetering van de bereikbaarheid met het OV.

- De voorbereidingen zijn getroffen voor de herinrichting van de Bleiswijkseweg.
- De verkennende gesprekken voor het mogelijk in eigendom nemen van de openbare ruimte op het DIP zijn opgestart
- De actualisatie van de bewegwijzering naar het DIP is in gang gezet.
- De (online) zichtbaarheid is vergroot met een groei naar 1120 volgers op LinkedIn, een nieuwe website en diverse regionale events.

Programma Meerzicht
Het Programmateam is in 2021 gestart.

- In het voorjaar van 2022 is er voor gekozen om het gebiedsprogramma voor de wijkontwikkeling gezamenlijk te maken met betrokken partners zoals woningcorporaties, ondernemers, welzijnsorganisaties en het onderwijs. In het gebiedsprogramma is expliciet aandacht voor een integrale afweging omdat fysieke en sociale ingrepen met elkaar samenhangen en elkaar versterken.
- In november heeft de raad een werkbezoek afgelegd aan Meerzicht waarbij verschillende partners hun verhaal en bijdrage hebben toegelicht.
- In december 2022 heeft de raad unaniem ingestemd met het raadsvoorstel Gebiedsprogramma Meerzicht ten behoeve van de wijkontwikkeling Meerzicht.

Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte

Vastgestelde visie
In de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 staan de ontwikkelingen en ambities voor de gehele stad. De visie toont de hoofdlijnen voor het langetermijnbeleid. We willen ervoor zorgen dat alle Zoetermeerders nu en in de toekomst fijn en gezond in onze stad kunnen wonen, werken en leven. Centraal staat de opgave om te komen tot een betere balans en een opwaartse beweging in de stad. Het Coalitieakkoord 2022-2026 "Samen doen wat nodig is' onderstreept de gekozen richting en geeft verdere inkleuring.

Strategische Agenda
Een belangrijk instrument voor de uitvoering van de visie is de Strategische Agenda 2040. Hierin staat waaraan we de komende jaren werken. De agenda geeft richting aan de wijze waarop de omgevingsvisie wordt omgezet naar uitvoering. In 2022 is aan alle opgaven uit de Strategische Agenda gewerkt en dit krijgt een vervolg in 2023 . Ook is een eerste start gemaakt met de voorbereiding voor de Ruimtelijke Strategie. Deze Ruimtelijke Strategie geeft straks een duidelijk en samenhangend beeld van hoe en waar de opgaven en ambities uit de Visie Zoetermeer 2040 gerealiseerd kunnen worden. Daarmee wordt het de verbeelding en deel 2 van de omgevingsvisie, die nodig zijn in het kader van de Omgevingswet.

De raad heeft een rapportage over de voortgang op de Strategische Agenda ontvangen.

Investeringsfonds Zoetermeer 2040
Eerder besloot de raad € 59 mln. te storten in het ‘Investeringsfonds Zoetermeer 2040’ ten laste van de bestemmingsreserve Eneco. Met dit fonds kunnen positieve vernieuwingen worden aangejaagd die in het licht van de uitdagingen gewenst en nodig zijn. Een eerste resultaat daarvan is het plan van aanpak van het Sociaal Innovatiefonds en het organiseren van het New Town Congres. Deelnemers aan de New Town Alliantie hebben een intentieverklaring

ondertekend voor de start van het Leernetwerk ‘Toekomstbestendige New Towns’. In het leernetwerk brengen de New Towns (Almere, Capelle aan den IJssel, Nieuwegein, Nissewaard en Zoetermeer), het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en kennispartijen in kaart hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen, zoals de woningnood, de energietransitie en de leefbaarheid in wijken.

Waardering bewoners ruimtelijke kwaliteit (Realisatie 2022)
De waardering van de bewoners gemeten op basis van een vaste vragenreeks in de Stadspeiling.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	76 %	76 %
Realisatie	%	75 %

Toelichting
Doel gehaald: Nee, met het behaalde resultaat van 75% is het streefcijfer voor 2022 (76%) net niet gehaald.
Toelichting: Deze meetfactor wordt tweejaarlijks uitgevraagd. De meting in de Stadspeiling over het jaar 2022 is in datzelfde jaar verricht.

Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid
Vaststellen actueel Actieplan Verkeersveiligheid
De Startnotitie Actieplan Verkeersveiligheid 2021 is in juni 2020 vastgesteld. Op basis van deze startnotitie wordt een actueel Actieplan Verkeersveiligheid opgesteld. Hierin komt een aanpak om het stijgende aantal verkeersongevallen met letsel terug te dringen zodat we een veilige stad blijven voor onze inwoners, bezoekers en werknemers.

- In 2022 zijn alle noodzakelijke onderzoeken afgerond.
- Uit onderzoek blijkt dat de meeste ongevallen met letsel fietsers betreffen. Deze groep krijgt in het Actieplan extra aandacht.
- Vanwege gebrek aan personeel is pas sinds medio 2022 gestart met het opstellen van het Actieplan.

Hoofdwegenstudie 2030
De Hoofdwegenstudie 2030 is in 2022 opgesteld.

Intensivering samenwerking regionale mobiliteit
De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), Rijkswaterstaat, provincie en gemeenten werken samen om de regionale woningbehoefte af te stemmen met de mobiliteitsvraagstukken en de economische groei. In 2022 is vooral ingezet op: de schaalsprong openbaar vervoer, het metropolitane fietsnetwerk, het verbeteren van de doorstroming en aansluitingen van hoofdwegen op het onderliggende wegennet, de CO2-reductie in het verkeer, de mobiliteitstransitie en het vergroten van de verkeersveiligheid.

Nota Verkeerslichten
In 2022 is de Nota Verkeerslichten voorbereid. Met de komst van de intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI) en doorontwikkeling van beschikbare technieken, ontstaan nieuwe mogelijkheden om het verkeer te regelen. In deze nota staat hoe we de (toekomstige) mogelijkheden willen benutten voor een goede en veilige doorstroming voor alle modaliteiten op de met verkeerslichten geregelde kruispunten.

Bezoekersregeling Stadshart
Met de voortzetting van de Bezoekersregeling Stadshart kunnen bewoners in aanmerking komen voor 70 uur gratis parkeertijd. En er is een dagkaart ingesteld. Per dag kan er niet meer dan 4,38 uur van de bezoekersregeling afgeschreven worden.

Duurzame mobiliteit
Om de CO2-uitstoot verder terug te dringen werken we samen met de MRDH. Met behulp van het programma Duurzame Mobiliteit willen we een afname (in 2025) van 30% CO2 uitstoot realiseren ten opzichte van 1990. Te zien is dat we in 2022 een hogere reductie hebben gehaald dan in 2021, namelijk 8.080 ton in 2022 en 5.827 ton in 2021. Dit is echter nog niet voldoende om onze ambitie te halen, hiervoor zijn aanvullende maatregelen nodig.

Waardering verkeersveiligheid (Realisatie 2022)
Gemiddeld algemeen rapportcijfer ten aanzien van de tevredenheid over de verkeersveiligheid op buurtniveau door respondenten van de Stadspeiling (18+).

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,5	7,5
Realisatie		6,7

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: De stijging van het aantal verkeersslachtoffers is een landelijke trend. Met het nieuwe Actieplan Verkeersveiligheid geven we extra aandacht aan met name de kwetsbare verkeersdeelnemers.

Waardering bereikbaarheid auto (Realisatie 2022)
Het gemiddelde algemene rapportcijfer voor de bereikbaarheid per auto van bestemmingen binnen en buiten Zoetermeer.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,7	7,7
Realisatie		8,0

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting:

Waardering bereikbaarheid fiets (Realisatie 2022)
Het gemiddelde algemene rapportcijfer van de bereikbaarheid per fiets binnen Zoetermeer.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	8,2	8,1
Realisatie		8,2

Toelichting
Doel gehaald: Ja
Toelichting: Onder andere dankzij deze hoge score is Zoetermeer uitgeroepen als beste grote fietsstad 2022.

Waardering bereikbaarheid ov (Realisatie 2022)
Het gemiddelde algemene rapportcijfer voor de bereikbaarheid per openbaar vervoer van bestemmingen binnen en buiten Zoetermeer door respondenten van de Stadspeiling (18+).

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,5	7,5
Realisatie		7,2

Toelichting
Doel gehaald: Nee
Toelichting: Mede door COVID-19 is de bereikbaarheid van het OV verminderd.

Doelstelling 7.5 Overige
We vinden het belangrijk dat er in ons gemeentelijk vastgoed activiteiten plaatsvinden die bijdragen aan de ambities en doelstellingen. Denk hierbij aan onderwijs, sport, sociaal, cultuur en ook ambtelijke huisvesting. Ook is belangrijk dat het vastgoed van voldoende kwalitatief niveau is en optimaal verdeeld is over de stad. Bij structurele leegstand worden gebouwen afgestoten en bij maatschappelijke huisvestingsvragen, waarvoor binnen de bestaande vastgoedportefeuille geen passende huisvesting beschikbaar is, worden nieuwe gebouwen ontwikkeld of aangetrokken. Verduurzaming en het toegankelijk maken van het vastgoed zijn speerpunten.

2022 was voor huurders van het Vastgoedbedrijf een jaar van herstel van COVID-19, maar ook van nieuwe uitdagingen. Stijgende materiaal- en energiekosten zorgen ervoor dat onderwerpen als duurzaamheid en effectief inzetten van ruimte steeds belangrijker worden. In 2022 was er nauwelijks sprake van leegstand in de totale portefeuille, de vraag naar ruimte voor maatschappelijke activiteiten blijft onverminderd groot. De volgende mijlpalen zijn in het afgelopen jaar behaald:

- Er is aanvullend krediet verstrekt voor de bouw van de was- en kleedaccommodatie aan de Scheglaan 11 (FC Zoetermeer).
- De raad ging akkoord met de realisatie van een nieuwe sporthal aan het Van Doornenplantsoen.
- In mei werd de nieuwbouw van het IKC Gaerde (voorheen de Meester Verwersschool) aan de Moerbeigaarde opgeleverd. Hiermee is weer een project uit het Integraal huisvestingsplan primair onderwijs 2016-2020 afgerond.
- De raad stemde in met de Kadernotie Primair en speciaal onderwijs en met de Kadernotitie Voortgezet (speciaal) onderwijs. In de Kadernotities staan kaders voor nieuwe onderwijshuisvestingsplannen.
- Het Integraal Huisvestingsplan (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs en het Integraal Huisvestingsplan Voortgezet (speciaal) onderwijs zijn aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.
- De raad stemde in met de realisatie van nieuwbouw voor het Motion Beweegcollege.

- Er is gestart met de planvorming voor de verduurzaming van het CKC, het gebouw van afvalinzameling en het Stadstheater.

Waardering Vastgoed binnensport (Realisatie 2022)
Het percentage geïnterviewden dat van mening is dat het gebouw voldoet aan de eisen van deze geïnterviewde.

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2021	2022
Begroting	80 %	81 %
Realisatie	%	56 %

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: In 2022 is een andere methodiek gekozen voor het meten van de klanttevredenheid. De ondervraagden (de huurders) konden scoren op de onderdelen onderhoud, grootte, indeling, uitstraling, bereikbaarheid, toegankelijkheid, veiligheid, huurprijs, verduurzaming en toekomstbehoefte. 56% heeft aangegeven tevreden of zeer tevreden te zijn over het sportvastgoed. Uit het onderzoek blijkt dat ze met name ontevreden zijn over de moeite die het kost om een melding of storing afgehandeld te krijgen. Het tijdsbestek waarin vragen worden afgehandeld voldoet niet aan de verwachting. Ook geven ze aan onvoldoende op de hoogte te worden gehouden over de afhandeling van de vraag.

Waardering Vastgoed buitensport (Realisatie 2022)
Het percentage geïnterviewden dat van mening is dat het gebouw voldoet aan de eisen van deze geïnterviewde.

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2021	2022
Begroting	80,0 %	81,0 %
Realisatie	0,0 %	56,0 %

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: In 2022 is een andere methodiek gekozen voor het meten van de klanttevredenheid. De ondervraagden (de huurders) konden scoren op de onderdelen onderhoud, grootte, indeling, uitstraling, bereikbaarheid, toegankelijkheid, veiligheid, huurprijs, verduurzaming en toekomstbehoefte. 56% heeft aangegeven tevreden of zeer tevreden te zijn over het sportvastgoed. Uit het onderzoek blijkt dat ze met name ontevreden zijn over de moeite die het kost om een melding of storing afgehandeld te krijgen. Het tijdsbestek waarin vragen worden afgehandeld voldoet niet aan de verwachting. Ook geven ze aan onvoldoende op de hoogte te worden gehouden over de afhandeling van de vraag.

Waardering Vastgoed sociaal-cultureel (Realisatie 2022)
Het percentage geïnterviewden dat van mening is dat het gebouw voldoet aan de eisen van deze geïnterviewde.

Bron: Klanttevredenheidsonderzoek

Type	2021	2022
Begroting	80,0 %	81,0 %
Realisatie	0,0 %	66,0 %

Toelichting
Doel gehaald: N.v.t.
Toelichting: In 2022 is een andere methodiek gekozen voor het meten van de klanttevredenheid. De ondervraagden (de huurders) konden scoren op de onderdelen onderhoud, grootte, indeling, uitstraling, bereikbaarheid, toegankelijkheid, veiligheid, huurprijs, verduurzaming en toekomstbehoefte. 66% heeft aangegeven tevreden of zeer tevreden te zijn over het sociaal-culturele vastgoed. Uit het onderzoek blijkt dat ze met name ontevreden zijn over de moeite die het kost om een melding of storing afgehandeld te krijgen. Het tijdsbestek waarin vragen worden afgehandeld voldoet niet aan de verwachting. Ook geven ze aan onvoldoende op de hoogte te worden gehouden over de afhandeling van de vraag.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Programma 7 Inrichting van de stad	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder (7.1)	**-1.177**	**430**	**-747**
Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio (7.2)	**-21.940**	**24.361**	**2.421**
Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte (7.3)	**-1.549**	**0**	**-1.549**
Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid (7.4)	**-903**	**156**	**-747**
Overige (7.5)	**-2.949**	**1.479**	**-1.470**
TOTAAL PROGRAMMA	**-28.518**	**26.426**	**-2.092**

Toelichting financiën

Financiën op hoofdlijnen
Doelstelling 7.1
Het budget voor wonen (doelstelling 7.1) werd met name ingezet voor de uitvoerings- en beleidstaken voor wonen (inclusief de Bestuurlijke Tafel Wonen Haaglanden en woonwagenhuisvesting).

Doelstelling 7.2
De uitgegeven gelden voor vernieuwing (doelstelling 7.2) hadden vooral betrekking op grondexploitaties (€ 17,8 mln. lasten en baten), uitgaven diverse gebiedsontwikkelingen zoals de Binnenstad € 1,6 mln. en de Schaalsprong (€ 1,2 mln.). De inkomsten uit incidentele verkopen, huren en pachten bedragen € 2,5 mln. en daar tegenoverstaande kosten € 1,3 mln.

Doelstelling 7.3
De uitgaven voor ruimtelijke ordening (doelstelling 7.3) werden voor het grootste deel gedaan voor de personele inzet op het gebied van welstand en ruimtelijke ordening.

Doelstelling 7.4
De uitgaven voor verkeer (doelstelling 7.4) zijn gedaan voor verkeer en de OV-schaalsprong.

Doelstelling 7.5
De overige uitgaven (doelstelling 7.5 'Overige') betreffen met name de exploitatie van de commerciële panden van de vastgoedportefeuille en overhead.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Overhead

Algemene doelstelling

In het programma Overhead zijn de baten en lasten opgenomen van de bedrijfsvoering van de gemeente Zoetermeer. Dit gaat om financiën en control, personeel en organisatie, informatievoorziening & automatisering, juridische & bestuurszaken en inkoop, facilitaire zaken & huisvesting, communicatie, concerncontrol en alle leidinggevenden en de daarbij horende ondersteuning.

Ombuigen en vernieuwen

In het programma Ombuigen & Vernieuwen zijn de voorstellen 105 (Organisatieontwikkeling en efficiency) en 107 (Inrichten ‘wasstraat’ procesverbetering en verbeteren van de dienstverlening en efficiency) gebundeld in een efficiencytaakstelling van in totaal € 1,5 mln. De taakstelling is door scherper inkopen bij met name inhuur en het vaker gebruik maken van regionale inkoopmogelijkheden vanaf 2025 volledig ingevuld. In 2022 is € 0,3 mln. nog niet ingevuld. Dit nadeel komt ten laste van het rekeningresultaat.

Geraamde lasten van de overhead uitgedrukt in een percentage van de totale geraamde lasten, exclusief stortingen in de reserves

Bron: Key2Financiën

Type	2021	2022
Realisatie	10 %	10 %
Begroting	10 %	10 %

Kosten van het personeel in een overheadfunctie uitgedrukt in een percentage van de totale kosten van het personeel

Bron: Key2Financiën

Type	2021	2022
Realisatie	36 %	36 %
Begroting	35 %	34 %

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per onderdeel (inclusief reservemutaties)
Bedragen x €1.000

Overhead	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Communicatie	**-2.220**	**0**	**-2.220**
Concerncontrol	**-1.106**	**0**	**-1.106**
Facilitaire zaken & Huisvesting	**-4.982**	**33**	**-4.949**
Financiën en Control	**-5.344**	**16**	**-5.328**
Informatievoorziening & Automatisering	**-10.327**	**0**	**-10.327**
Juridische & Bestuurszaken en Inkoop	**-3.714**	**0**	**-3.714**
Management & Afdelingsondersteuning	**-9.204**	**789**	**-8.415**
Personeel en Organisatie	**-5.499**	**19**	**-5.481**
TOTAAL OVERHEAD	**-42.396**	**857**	**-41.539**

Toelichting financiën

Financiën op hoofdlijnen
Communicatie
Het communicatiebudget is vooral besteed aan communicatieadvies.

Concerncontrol
Concerncontrol is belast met het uitvoeren van de volgende taken: Het uitvoeren van de verbijzonderde interne controlefunctie, het organiseren van de 213a onderzoeken, het vormgeven aan de rol van CISO (Chief Information Security Officer), het verder bouwen aan het management controlsysteem van de gemeente.

Facilitaire zaken & Huisvesting
De huisvestingskosten zijn de grootste kostenpost. Ook de facilitaire dienstverlening valt binnen dit budget.

Financiën en Control
Het betreft vooral personele kosten voor de financiële en fiscale advisering, projectcontrol, financiële administratie, datagedreven werken, kaderstelling en de P&C-cyclus.

Informatievoorziening & Automatisering
De kosten op het gebied van informatievoorziening en automatisering ontstaan door de ondersteuning die wordt geleverd op het gebied van automatisering, informatiebeheer en archivering, functioneel beheer, advisering op de informatievoorziening, projectmanagement en het verzamelen, analyseren en ontsluiten

van data. Daarnaast worden kosten gemaakt voor aanschaf, onderhoud en beheer van de eigen IT-infrastructuur (systemen), de afgenomen clouddiensten, connectiviteit, informatiebeveiliging en digitale middelen zoals laptops, (mobiele) telefoons, etc.

Juridische & Bestuurszaken en Inkoop
Het bestuur wordt ondersteund door secretariaat en bestuursadviseurs. Op gebied van inkoop- en aanbesteding en juridische ondersteuning wordt vooral personeel ingezet. Hieronder vallen ook de werkzaamheden met betrekking tot de privacywetgeving. Daarnaast vallen ook de onderdelen kabinet, rechtsbescherming, en onderzoek & statistiek onder dit onderdeel.

Management & afdelingsondersteuning
Het betreft hier vooral de loonkosten voor de directie, management en secretariaten.

Personeel & Organisatie
Personeel en Organisatie kent de volgende onderdelen: personele zaken beheer & advies, (salaris)administratie, werving & selectie, loopbaanontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en flankerend beleid.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Inleiding

De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van andere dekkingsmiddelen, doordat ze vrij aan te wenden zijn. Zij vormen de financiële dekking van de negatieve saldi op de programma's 1 tot en met 7 en het overzicht Overhead. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn:

- De algemene uitkering uit het Gemeentefonds
- Inkomsten uit de belastingen

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds

Aan algemene uitkering is in 2022 € 269,25 mln. ontvangen: € 269,1 mln. voor het jaar 2022 zelf en € 0,15 mln. als bijstelling van de uitkeringen over 2021 en 2020.
De belangrijkste gebeurtenissen voor wat betreft de hoogte van de algemene uitkering zijn de volgende:

Accres en opschalingskorting
De hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt als eerste (landelijk) bepaald aan de hand van de uitgaven van het rijk. Als het rijk meer uitgeeft, dan krijgen de gemeenten meer geld en als het rijk minder uitgeeft dan krijgen gemeenten minder geld in de algemene uitkering. Dit wordt de trap-of-trap-af systematiek genoemd. De verhoging/verlaging van de totale omvang van de algemene uitkering noemen we het accres. In 2022 heeft het rijk aan de hand van het coalitieakkoord meer middelen toegevoegd aan het gemeentefonds doordat ze meer uitgaven hebben. Vanaf de meicirculaire 2022 is het accres overigens bevroren, wat inhoud dat eventuele hogere of lagere werkelijke uitgaven in 2022 geen invloed meer hebben op de omvang van de algemene uitkering.

Eventuele extra uitgaven van het rijk worden, naast uitvoering van nieuw beleid, ook veroorzaakt door loon- en prijsstijgingen. De bevriezing van het accres geldt niet voor loon- en prijscorrecties. Hiervoor wordt de omvang van de algemene uitkering nog wel aangepast, echter niet meer in 2022.

Naast bovenstaande redenen voor verhoging of verlaging van de omvang van de algemene uitkering is door kabinet Rutte II een korting toegepast, de zogenaamde opschalingskorting. Deze korting was ingesteld vanwege het voornemen tot het opschalen van alle gemeenten naar minimaal 100.000 inwoners. Dit voornemen is geschrapt, maar de korting is blijven bestaan. In het regeerakkoord heeft het kabinet tijdelijk de verhoging van de opschalingskorting bevroren. Er heeft in 2022 dan ook geen extra korting plaatsgevonden.

Energietoeslag/extra taken
Wanneer gemeenten extra taken krijgt, moet het rijk aangeven hoe gemeenten de kosten voor deze extra taken kunnen dekken. Over het algemeen worden door het rijk middelen toegevoegd aan de algemene uitkering om deze taken uit te voeren. Overigens is het aan gemeenten zelf om de taken uit te voeren en dekking te regelen. Het zijn algemene middelen en de middelen hoeven dan ook niet volledig aan de uit te voeren taken worden besteed. In 2022 zijn veel extra taken toegevoegd en zijn ook veel extra middelen ontvangen. De belangrijkste (grootste omvang) is de energietoeslag.

COVID-19
Als speciale "taak" worden de extra uitgaven vanwege COVID-19 genoemd. Het rijk heeft middelen toegevoegd aan de algemene uitkering ter dekking van de extra kosten vanwege COVID-19 en ook is er dekking ontvangen van de gemiste opbrengsten vanwege COVID-19. In bijlage 6 Financiële effecten COVID-19 ziet u een overzicht van de uitgaven en inkomsten vanwege COVID-19.

Belastingen
De belastingopbrengsten van afgerond € 39,5 mln. bestaan uit de Onroerende Zaken Belasting (OZB), de hondenbelasting, de toeristenbelasting en precario.

Vanwege de grotere stijging van de WOZ-waarde van zowel woningen als niet-woningen dan waar rekening mee was gehouden bij het vaststellen van het tarief is de OZB-opbrengst in 2022 hoger dan geraamd. In 2023 wordt dit aan de inwoners teruggegeven.

Overige algemene dekkingsmiddelen
Treasury
Op het onderdeel Treasury worden de werkelijke rentelasten en -baten opgenomen. De rentebaten betreft de rente op startersleningen. Er is sprake van een zeer lage marktrente, waardoor de rentelasten laag zijn. In 2022 zijn geen leningen aangegaan. Ook hierdoor zijn de rentelasten beperkt. In de paragraaf Financiering is dit nader toegelicht.

Dekking eenmalig concern
De stortingen en onttrekkingen vanuit de zogenaamde concernreserves zijn opgenomen in het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Het gaat om de reserve algemeen dekkingsmiddel, reserve vrij inzetbaar, reserve eneco gelden, reserve investeringsfonds 2030, reserve fonds Zoetermeer 2040 en het sociaal innovatiefonds.

De reserve enecofonds is per 31 december 2022 opgeheven. De resterende middelen zijn toegevoegd aan de reserve fonds Zoetermeer 2040.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo
Bedragen x €1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
002.47 Belastingen	**-2.415**	**39.519**	**37.104**
913.01 Beleggingen (exploitatie)	**0**	**293**	**293**
914.01 Rente reserves en voorzieningen	**-268**	**0**	**-268**
915.01 Treasury	**-405**	**682**	**277**
921.01 Algemene uitkering	**0**	**269.261**	**269.261**
922.95 Algemene baten en lasten concern (oad)	**-697**	**0**	**-697**
922.98 Dekking eenmalig concern	**-33.892**	**42.402**	**8.510**
Totaal Programma	**-37.677**	**352.158**	**314.481**

VPB

Algemene doelstelling

Als gevolg van de invoering van de ‘Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen’ zijn gemeenten vanaf 2016 verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Deze wet is, mede onder druk van de Europese Commissie, ingevoerd om een gelijk speelveld te maken tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen.
Gemeenten moeten daar rekening mee houden: de Vpb is immers een last, en die maakt deel uit van het stelsel van baten en lasten en het resultaat. Daarom moet de Vpb vermeld worden als een onderdeel van het programmaplan.

Toelichting

In 2022 heeft de Gemeente de BTW/BCF-administratie onderworpen aan een fiscale analyse voor de voor het jaar 2020. Doel hiervan was om vaststellen of de kosten met BTW op een rechtmatige wijze zijn verantwoord, financiële risico's en kansen worden geïnventariseerd en worden beheerst. Daarnaast zorgt de fiscale analyse ervoor dat de interne beheersing wordt versterkt omdat processen worden verbeterd, kennisontwikkeling plaatsvindt en minder herstelacties achteraf nodig zijn. Per saldo heeft de fiscale analyse een positief resultaat opgeleverd.

Bouwgrondexploitaties
Ten aanzien van de Vpb zal met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst (VSO) worden gesloten voor de openingswaarde en kostentoerekening voor de actieve bouwgrondexploitaties. Daarmee krijgt de Gemeente meer grip op het proces en de uitvoering.

Reclameactiviteiten
Over de reclameactiviteiten is een aantal gerechtelijke procedures gevoerd waarbij de rechtbank in nagenoeg alle zaken heeft geoordeeld dat sprake is een winstoogmerk, waardoor het fiscaal resultaat voor dit onderdeel in de Vpb-heffing wordt getrokken. De gemeenten zijn van mening dat bij de uitspraak niet goed is ingegaan op de vraag of sprake is van normaal vermogensbeheer. Daarom gaan de procederende gemeenten, maar ook de belastingdienst, in hoger beroep tegen de uitspraken van de rechtbank.
De procederende gemeenten gaan er vanuit deze zaak in hoger beroep te winnen.

Organisatieontwikkelingen, waaronder "het nieuwe werken" en de start van het projectenbureau vragen de komende jaren een actieve en duurzame fiscale functie. Om fiscaliteit goed te laten renderen is het belangrijk om proces en inhoud aan de voorkant te betrekken en verder te laten integreren in de gemeentelijke primaire processen.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
909.09 Vennootschapsbelasting	**-2.422**	**120**	**-2.302**
Totaa programma	**-2.422**	**120**	**-2.302**

Financiën op hoofdlijnen

Het heffingsbedrag Vpb is berekend op bijna € 2,6 mln. Dit bedrag is voornamelijk toe te rekenen aan de winsten behaald op de verkoop bouwgronden en het resultaat op de exploitatie van reclameactiviteiten.
Zoals al gemeld heeft de gemeente voor de inkomsten uit reclame bezwaar aangetekend en gaat er vanuit deze zaak in hoger beroep te winnen.

Te betalen post Vpb 2022	
Resultaat reststromen afval	€ 5.000
Resultaat grondbedrijf	€ 9.625.000
Resultaat reclame	€ 480.000
Correctie gemengde kosten	€ 5.000
Totaal	**€ 10.115.000**
Heffing 15% < € 395.000	€ 59.250
Heffing 25,8% > € 395.000	€ 2.507.760
Te betalen Vpb	**€ 2.567.010**
Verwachte terugvordering Vpb reclame	€ 120.000
Vpb voorgaande jaren	€ 140.000
Afronding	€ 5.000
Te verwachten te betalen Vpb	**€ 2.302.010**

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf betreft zowel de belastingen als de retributies en bestemmingsheffingen. De belangrijkste afwijkingen die zich voordoen in de jaarrekening worden toegelicht. Daarnaast worden de ontwikkelingen van de gemeentelijke woonlasten weergegeven volgens de cijfers van het COELO. Tot slot wordt er een beeld neergezet van het aantal kwijtscheldingsverzoeken in 2022.

Gemeentelijke tarieven en heffingen

Beleidsuitgangspunten

In de heffingennota (raad, 29 maart 2016) zijn de beleidslijnen voor lokale heffingen vastgesteld. Lokale heffingen worden onderscheiden in belastingen, retributies en bestemmingsheffingen. Door de gemeente wordt de volgende belastingen geheven: OZB, hondenbelasting, parkeerbelastingen, toeristenbelasting en precariobelasting.

Voor de retributies en bestemmingsheffingen mag de heffing niet hoger zijn dan de kosten, die de gemeente maakt voor de geleverde diensten. Dit zijn o.a. afvalstoffenheffing, rioolheffing, marktgelden, lijkbezorging en leges. Daarnaast wordt de BIZ-bijdrage van de Dorpsstraat geheven, waarvan de opbrengst voor een specifieke doelgroep is.

Algemeen stijgingspercentage

Bij de begrotingsvaststelling 2022-2025 zijn, als gevolg van de te verwachten prijsontwikkelingen, de gemeentelijke heffingen voor het jaar 2022 met 3% verhoogd.

OZB

De tarieven van de onroerendezaakbelastingen (OZB) 2022 zijn naast een verhoging als gevolg van de inflatiecorrectie, aangepast als gevolg van de gestegen WOZ-waarde van de woningen (10%) en de waardedaling van de niet-woningen (-4%) ten opzichte van 2021. De tariefstijging voor de OZB is te hoog geweest, doordat de waardestijging van de woningen hoger was dan verwacht, de werkelijke waardestijging was 13%. De waardedaling voor de niet-woningen was lager dan verwacht, de werkelijk waardedaling was 0,2%. Hierdoor is de OZB opbrengst van 2022 € 1,2 mln. te hoog. In 2023 wordt deze € 1,2 mln. terug gegeven door een eenmalige verlaging van het tarief.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn in 2022 verhoogd met het algemene stijgingspercentage en met de stijging van de kosten voor de verwerking van de matrassen (€ 4,55 per huishouden).

Rioolheffing

De rioolheffing voor kleinverbruikers (tot 500 m3 waterverbruik) bestond in 2022 uit een vast bedrag van € 68,70 per aansluiting en een percentage van 0,0161% van de WOZ-waarde. De aanslag per perceel was maximaal € 277,30.

Overzicht heffingen en belastingopbrengsten met toelichting

Bedragen * € 1000

Prog.	Heffing / Belasting	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022	Verschil rek-begr '22	
					Bedrag	Perc.
1	Leges vent- en standplaatsverg. / winkeltijden	82	124	108	-16	-13%
1	Marktgelden / leges marktvergunningen	91	138	96	-42	-30%
2	Leges gehandicaptenparkeerplaatsen / -kaarten	43	58	57	-1	-2%
3	Afvalstoffenheffing	15.282	15.928	16.052	124	1%
3	Rioolrecht grootverbruikers	313	322	322	0	0%
3	Rioolrecht kleinverbruikers	6.332	6.393	6.647	254	4%
3	Leges verkeersvergunningen	4	8	2	-6	-75%
3	Parkeerbelasting	1.441	2.693	1.730	-963	-36%
3	Lijkbezorgingsrechten	794	449	592	143	32%
5	Leges vergunningen bestuurlijk juridische zaken	29	111	65	-46	-41%
6	Leges publiekszaken (inclusief rijksleges)	1.478	1.305	1.718	413	32%
6	Omgevingsverg.: leges bouw- en sloopverg. c.a.	7.680	6.906	3.782	-3.124	-45%
6	Omgevingsverg.: leges kapverg. / in- en uitritten	26	0	28	28	0%
7	Leges woonvergunningen	1	31	0	-31	-100%
7	Leges gemeentelijke bestemmingsplannen	4	3	4	1	33%
OAD	Onroerendezaakbelastingen	35.773	36.440	38.367	1.927	5%
OAD	Hondenbelasting	506	523	507	-16	-3%
OAD	Toeristenbelasting	160	269	330	61	23%
OAD	Precariobelasting	254	0	0	0	-

De belangrijkste afwijkingen tussen begroting en rekening 2022 worden hieronder toegelicht.

- De extra inkomsten op het rioolrecht worden veroorzaakt door meer woningen en een hogere WOZ waarde.
- De lagere parkeerbelasting komt door het thuiswerken, online-winkelen en concurrerende winkelcentra.
- Voor de lijkbezorgingsrechten zijn er meer inkomsten ontvangen, dit komt omdat er meer begrafenissen zijn geweest. En er zijn meer particuliere graven uitgegeven, deze zijn duurder dan de algemene graven.

- De leges publiekszaken zijn hoger door meer aanvragen persoonsdocumenten, omdat bewoners door COVID-19 hun persoonsdocument later hebben vervangen. En door meer naturalisaties door de toegenomen vluchtelingeninstroom.
- De lagere inkomsten van de omgevingsvergunning worden veroorzaakt door verschuivingen in de tijd van het verlenen van vergunningen. Een deel van de vergunningen is eerder verleend (in 2021) en een deel van de vergunningen wordt in latere jaren verleend.
- Het voordeel op de onroerendezaakbelastingen (OZB) wordt verklaard door meer opbrengsten vanwege de waardeontwikkeling, meer opbrengsten door volumeontwikkeling en vanwege de actualisering/inhaalslag in de aansluiting tussen de Basisadministratie Gebouwen en de belastingadministratie.
- Vanwege COVID-19 heeft de raad besloten in 2022 geen precario op de terrassen te hebben.

Lokale lastendruk

COELO-vergelijking

Jaarlijks verricht het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) onderzoek naar de gemeentelijke woonlasten. De publicatie daarvan vindt plaats in de Atlas van de Lokale Lasten. Onder de gemeentelijke woonlasten verstaat het COELO de OZB voor de eigenaar van een woning met een voor de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde, plus rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden eventueel verminderd met een heffingskorting.

Door het COELO wordt jaarlijks een vergelijkend overzicht opgesteld van alle Nederlandse gemeenten. In dit overzicht, dat begint met de (deel)gemeente met de laagste heffingen (nr. 1) en eindigt met de (deel)gemeente met de hoogste heffingen, neemt Zoetermeer in 2022 positie 195 in. De positie op de ranglijst is daarmee verslechterd t.o.v. 2021 (131). Kleine mutaties in de tarieven kunnen overigens tot grote verschuivingen in de ranglijst leiden.

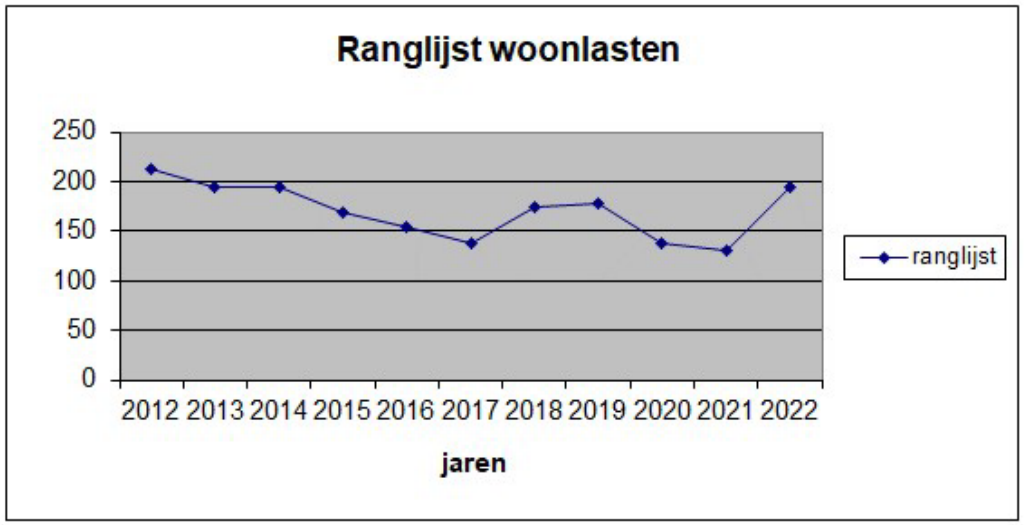

Ontwikkeling woonlasten 2016 - 2022
In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de woonlasten opgenomen van een woning van € 200.000 (prijspeil 2016) voor de jaren 2016 - 2022.

Woonlastenontwikkeling

	Woning 2016 meerpers.	Woning 2017 meerpers.	Woning 2018 meerpers.	Woning 2019 meerpers.	Woning 2020 meerpers.	Woning 2021 meerpers.	Woning 2022 meerpers.
Waarde	€ 200.000	€ 206.000	€ 214.000	€ 232.000	€ 258.000	€ 271.000	€ 298.000
OZB	375,40	374,60	384,34	390,15	396,46	401,13	413,25
Afvalstoffenheffing	265,08	264,55	271,43	280,12	284,60	298,14	311,77
Rioolrecht	111,04	105,67	108,47	110,16	111,79	113,25	116,63
Gemeentelijke lasten	**751,52**	**744,82**	**764,24**	**780,42**	**792,86**	**812,52**	**841,65**

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen en belastingen

In 2022 hebben 5.015 mensen kwijtschelding aangevraagd voor gemeentelijke heffingen en belastingen. Dit is 7% minder dan vorig jaar. Na de toets van de in behandeling genomen aanvragen is 82% gehonoreerd (4.090 aanvragen). Het totaalbedrag aan kwijtschelding bedraagt € 1,4 mln., waarvan het grootste deel betrekking heeft op de afvalstoffenheffing (€ 1,0 mln.) en een belangrijk deel op de rioolheffing (€ 0,4 mln.). Aan hondenbelasting en OZB zijn maar hele kleine bedragen kwijtgescholden.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste financiële risico's voor de gemeente Zoetermeer. De beschikbare weerstandscapaciteit is de belangrijkste financiële buffer voor risico's, waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen. De omvang van deze risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit bepalen of de gemeente over voldoende weerstandsvermogen beschikt.

In 2020 is de Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Het doel van deze nota is het bieden van een toekomstbestendig kader voor het omgaan met risico's. Het gaat om het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van doelstellingen kunnen beïnvloeden. Dus proactief in plaats van reactief handelen. Het accent ligt op het vroegtijdig opmerken en sturen in plaats van een focus op interne controle en verantwoorden achteraf. Dit stimuleert ook het vergroten van het voorspellend vermogen, zodat verrassingen worden geminimaliseerd.
Er wordt gebruik gemaakt van de systematiek van risicoscore met kansklasse en gevolgklasse voor het kwalificeren, kwantificeren en analyseren van risico's. Bij de kwalificaties van risico's de volgende vijf kansklassen te onderscheiden:

Kansklasse	Kanspercentage	Actie
1 onwaarschijnlijk	< 10%	Geen risicobedrag opnemen
2 mogelijk	10 - 30%	20% van risico opnemen
3 aannemelijk	30 - 50%	40% van risico opnemen
4 waarschijnlijk	50 - 70%	60% van risico opnemen
5 bijna zeker	>70	100% van het bedrag: een voorziening treffen of opnemen in calculatie

In principe worden risico's met een score van 1 niet of nauwelijks meegewogen, maar soms kan het toch belangrijk zijn deze separaat zichtbaar te maken. Bijvoorbeeld vanwege de financiële impact of politiek-bestuurlijke aandacht.
Bij de kwantificering van de risico's de volgende vijf gevolgklassen te onderscheiden:

Gevolgklasse	Omvang risico in €
1	< € 100.000
2	€ 100.000 – € 500.000
3	€ 500.000 – € 1.250.000
4	€ 1.250.000 – € 2.500.000
5	> € 2.500.000

Risico’s

Inschaling risicoscore

Risico’s worden geprioriteerd met behulp van een risicoscore. De risicoscore wordt bepaald door de kansklasse en de gevolgklasse te vermenigvuldigen. In de onderstaande tabel is zichtbaar gemaakt hoe de risicoscore wordt ingeschaald: zie de cellen in de laatste twee kolommen Bedrag en Kans. Risico’s in de groene vlakken worden als laagste ingeschaald. Deze risico’s zijn wel in beeld, maar vragen geen extra aandacht. Risico’s met een lage inschaling in geel worden toegelicht. De risico’s die hoog worden ingeschaald (oranje) vragen minimaal elk kwartaal extra aandacht van directie en management.

De belangrijkste risico’s op peildatum eind 2022 staan hieronder.

Risico	Bedrag	Kans
Grondzaken		
Edisonpark (Kwadrant B&F)***	€ 3,67 mln.	60%
Markt 10**	**	**
Palenstein***	€ 0,91 mln.	40%
Oosterheem***	€ 1,68 mln.	20%
Vertraging extra plankosten***	€ 0,65 mln.	40%
Dwarstocht***	€ 0,95 mln.	20%
Extra kostenstijging VTA***	€ 0,62 mln.	20%
Engelandlaan 140**	**	**
Cadenza 2***	€ 0,17 mln.	20%
Delftsewallen***	€ 0,17 mln.	20%
Lansinghage***	€ 0,55 mln.	20%
Van Leeuwenhoeklaan***	€ 0,54 mln.	40%
Voorweg Noord***	€ 0,11 mln.	60%
Lagere opbrengststijging***	€ 0,01 mln.	20%
Extra kostenstijging civiel techniek***	€ 1,78 mln.	40%

Concern		
Gemeentegaranties geldleningen aan woningcorporaties***	€ 2,20 mln.	***
Gemeentegarantie eigen woningen	****	****
Gemeentegarantie zorg	****	****
Vpb plicht reclameopbrengsten	€ 0,70 mln.	20%
Gebouw Olympus*	**	**

* Nieuw risico
** Om bijzondere (juridische) redenen niet vermeld/nog niet in te schatten
*** Bedrag en/of kans gewijzigd
**** Financiële impact onwaarschijnlijk en/of politiek-bestuurlijke aandacht

Gewijzigde, nieuwe en afgevoerde risico's
Ten opzichte van de in de Programmabegroting 2023-2026 gemelde risico's zijn de volgende risico's gewijzigd, nieuw of vervallen:

Risico	Toelichting mutatie bij jaarverslag
Amerikaweg	Afgesloten.
Bladgroen	Geen project specifieke risico's meer.
Kleurlaan	Geen project specifieke risico's meer.
Edisonpark (Kwadrant B&F)	Stijging omvang risico op lagere grondopbrengsten.
Markt 10	Toevoeging risicopost voor programmatische wijziging (€ 0,8 mln.) en doorbelasting ban programma Binnenstad (€ 1,9 mln.).
Oosterheem	Lager risico door de verkoop van grond (o.a. Moskee, Noordrand en Oosterhage). Risico Parkland is in grex opgenomen als zekerheid.
Vertraging extra plankosten	Geactualiseerd op basis van gehanteerde parameters en ervaringscijfer van 2022.
Dwarstocht	Afname risico voor VTA kosten en lagere kostenstijging woonrijpmaken.
Extra kostenstijging VTA	Geactualiseerd op basis van gehanteerde parameters en ervaringscijfer van 2022.
Engelandlaan 140	Doorbelasting programma Binnenstad (openbaar gebied).
Cadenza 2	Toename omvang risico door mogelijke vertraging door wijziging planning.
Delftsewallen	Lagere risico inschatting.
Lansinghage	Vervallen post van Didam arrest € 0,1 mln. en verhoging van € 0,05 mln. voor gestegen bouwkosten.
Van Leeuwenhoeklaan	Vervallen post Didam en extra kosten voor gestegen bouwkosten.
Voorweg Noord	Stijging omvang risico door ontbreken programmamanager en toename risico door tegenvallende verkoopopbrengsten boerderij.
Lagere opbrengststijging	Geactualiseerd op basis van gehanteerde parameters en ervaringscijfer van 2022.
Extra kostenstijging civiel techniek	Geactualiseerd op basis van gehanteerde parameters en ervaringscijfer van 2022.
Gemeentegaranties geldleningen woningworporaties	De omvang van de primaire geldleningen is € 11,8 mln. gedaald door de aflossing van een geldlening. Het risico bedrag is € 0,4 mln. hoger doordat een aantal leningen met een rentevergoeding gebaseerd op een variabel euribor rente opgehoogd met een opslag. Indien de rentevergoeding met opslag negatief was, is de rente van de lening bij de bepaling van het risicobedrag op 0% gezet. In 2022 zijn de tarieven van de euribor rente gestegen waardoor de rentevergoeding met opslag positief is geworden en over de leningen rente verschuldigd is. De waarde van de verschuldigde rente is de opslag plus het percentage dat op de eerste werkdag van het jaar van toepassing is voor het betreffende euribor tarief.
HMC failliet	Risico is vervallen. Er is een akkoord met de curator voor een betaling van € 150.000 voor de boedel tegen finale kwijting over en weer.
Afwikkeling verkoop Eneco claim (Remu)	Risico is vervallen. De Hoge Raad, de laatste stap in de rechtsgang, heeft de claim van de Utrechtse gemeenten afgewezen. Daarmee vervalt de claim van € 265 mln. te betalen door de voormalige aandeelhoudende gemeenten van Eneco.
Gebouw Olympus	In 2016 heeft de gemeente het gebouw Olympus verkocht. De kopende partij heeft de gemeente aansprakelijk gesteld voor een tekortkoming in de nakoming van de koopovereenkomst. Er is een vonnis uitgesproken op 11 januari 2023. Naar aanleiding hiervan is een advies opgesteld door Van der Feltz Advocaten rondom het starten van een hoger beroep procedure. Er is nog onvoldoende zekerheid of dit leidt tot een last en zo ja wanneer en hoeveel.

Financiële omvang risico's
De financiële consequenties van deze risico's zijn via een Monte Carlo berekening in NARIS in beeld gebracht. Het reserveren van het *totale bedrag aan de ingeschatte maximale risicogevolgen* is niet noodzakelijk. Het is niet waarschijnlijk dat alle risico's zich voor doen in hun maximale omvang in hetzelfde jaar. Daarom wordt een simulatie uitgevoerd waarbij 100.000 trekkingen plaatsvinden. Er is een kansberekening gemaakt op de waarschijnlijkheid van het zich tegelijkertijd in het jaar voordoen van de risico's en het bedrag wat daarmee gemoeid is.

Het berekende risico van de algemene - en projectspecifieke risico's bij grondbeleid bedraagt afgerond € 6,7 mln. waarvoor weerstandscapaciteit wordt gevormd.
Bij het overige concern is afgerond sprake van berekende risico's: € 0,6 mln.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken. Tot de weerstandscapaciteit voor incidentele risico's worden de algemene reserves gerekend. In geval van tekortschietende algemene reserves kunnen ook de bestemmingsreserves worden aangewend. Dit betekent dan wel dat wordt afgezien van de realisatie van een bestemming of dat er zo snel mogelijk aanvullende dekkingsmaatregelen worden gezocht om de bestemmingsreserve weer beschikbaar te krijgen. De omvang van de bestemmingsreserves bedraagt eind 2022 € 307 mln.
De tabel laat zien hoe de weerstandscapaciteit is opgebouwd.

Bedragen * € 1 mln.

Omschrijving	Rekening 2022 inclusief resultaat 2022	
Weerstandscapaciteit exclusief grondzaken		
Vrij inzetbare reserve		
- stand reserve 31-12-2022	33,4	
- mutaties 2023 en volgende jaren	-5,4	
Rekeningsresultaat	30,3	
Totaal weerstandscapaciteit excl. grondzaken		*58,3*
Weerstandscapaciteit grondzaken		
Reserve versterking financiële positie grondzaken	6,8	
Reserve risico's	1,2	
Totaal weerstandscapaciteit grondzaken		*8,0*
Totale weerstandscapaciteit		**66,3**

Weerstandsvermogen

De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de waarschijnlijke risico-omvang is gedefinieerd als de ratio voor het weerstandsvermogen. Als gewenste ratio voor het weerstandsvermogen wordt voor het concern exclusief grondzaken 'voldoende' gehanteerd. Het NAR hanteert hiervoor de bandbreedte van een ratio tussen 1.0 en 1.4. In Zoetermeer wordt de grenswaarde van 1.0 gehanteerd.
Als ratio voor het weerstandsvermogen van grondzaken wordt eveneens 'voldoende' als toereikend gezien. Ook hier wordt de ondergrens van 1.0 als ratio gehanteerd. Als de ratio lager is dan 1.0 betekent dat dus dat er onvoldoende weerstandscapaciteit is. Anders gesteld: de risico-omvang vermenigvuldigd met de ratio bepaalt de benodigde weerstandscapaciteit.
Bij de berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt tussen het concern (exclusief grondzaken) en grondzaken. In de tabel is weergegeven hoe het weerstandsvermogen van deze onderdelen is opgebouwd.

Bedragen * € 1 mln.

Omschrijving	Rekening 2022 inclusief resultaat 2022	
Weerstandsvermogen exclusief grondzaken		
Totaal aan gekwantificeerde risico's	0,6	
Norm voor niet gekwantificeerde risico's	17,6	
Gewenst niveau in euro's tegen ratio 1,0		18,2
Weerstandscapaciteit excl. grondzaken		58,3
Overschot aan weerstandscapaciteit excl. grondzaken		**40,1**
Grondbedrijf		
Totaal aan risico's grondzaken		6,7
Weerstandscapaciteit grondzaken		8,0
Overschot aan weerstandscap. grondzaken obv ratio 1.0		**1,3**

Concern exclusief grondzaken
Uit het simulatiemodel met de risico's van het concern exclusief grondzaken blijkt dat de omvang van de risico's (met een zekerheid van 95%) uitkomt op € 0,6 mln. De omvang van de berekende risico's wordt aangevuld met 4% (voor de niet te kwantificeren risico's) van het begrotingstotaal (lasten) van de gewone dienst van de begroting, exclusief grondzaken.

Gebleken is dat sommige risico's moeilijk zijn te schatten. Daarbij is het wenselijk een zekere financiële buffer aan te houden. Tussen het bekend worden van budgettaire tegenvallers en het treffen van passende maatregelen kan enige tijd bestaan. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen bij de periodieke aanbesteding van onderhoud van de openbare ruimte. De beschikbare budgetten kunnen onvoldoende blijken. De budgettaire frictie die daardoor ontstaat, moet kunnen worden opgevangen.

De berekende norm voor de niet gekwantificeerde risico's voor deze jaarrekening bedraagt € 17,6 mln. De gekwantificeerde risico-omvang komt uit op € 0,6 mln. De totale risico-omvang wordt dus ingeschat op € 18,2 mln. De weerstandscapaciteit bedraagt € 58,3 mln. Het weerstandsvermogen bedraagt afgerond 3,2 en voldoet daarmee ruim aan de norm.

Een tekort (ratio < 1,0) of overschot van de weerstandscapaciteit van grondzaken ten opzichte van het totaal van de risico's kan leiden tot afroming of aanvulling van de weerstandscapaciteit. Indien sprake is van een ratio > 1,2 wordt het overschot gestort in de Reserve Investeringsfonds 2030.

De omvang van de risico's is volgens de simulatie van het NARIS € 6,7 mln. Grondzaken beschikt over een weerstandscapaciteit per 31 december 2022 van € 8 mln. Het weerstandsvermogen komt daarmee uit op 1,19 namelijk 8 (weerstandscapaciteit)/6,7 (risico-omvang).

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn verplicht voorgeschreven en hebben voor de raad vooral een signaleringswaarde bij het beschouwen van de financiële positie van de gemeente. Eén afzonderlijk kengetal zegt niet zo veel en moet altijd in relatie met de andere kengetallen worden bezien. Vergelijkende cijfers zijn te vinden op de site Waarstaatjegemeente.nl (https://www.waarstaatjegemeente.nl/). Daarnaast is informatie van Zuid-Hollandse gemeenten te vinden op staatvan.zuid-holland.nl (https://staatvan.zuid-holland.nl/).

Financiële kengetallen

De eerste vier kengetallen staan in relatie met financiële risico's met een lange termijn karakter, die een gemeente loopt. De laatste twee kengetallen geven aan in hoeverre ruimte in de exploitatie bestaat om de financiële lange termijn risico's af te kunnen dekken.

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
1a Netto schuldquote	-0,1%	13,5%	-9,8%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-1,0%	12,5%	-10,4%
2 Solvabiliteitsratio	65,1%	62,4%	65,5%
3 Kengetal grondexploitatie	7,9%	0,7%	0,4%
4 Structurele exploitatie ruimte	5,0%	1,6%	7,1%
5 Belastingcapaciteit	97,7%	96,2%	102,0%

De netto schuldquotes geven inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Ze geven een indicatie van de mate, waarin de rentelasten op de exploitatie drukken. De schuldquotes vallen net als in 2021 aanzienlijk lager uit dan de begroting. Een van de oorzaken is dat het jaar 2022 afsluit met een fors positief rekeningsaldo. Dit leidt tot een verbeterde verhouding tussen schulden en financiële activa.

De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal en geeft inzicht in de mate, waarin de gemeente in staat is aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit is vrijwel gelijk aan gebleven. Ook dit wordt met name veroorzaakt door een hoog rekeningresultaat in 2022.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de gronden moet worden terugverdiend bij verkoop. Het kengetal is in 2022 afgenomen door grondverkopen. Het verloop van waarde van de grondexploitaties is te zien in de toelichting op de voorraden in de jaarrekening onder vlottende activa.

De structurele exploitatieruimte is van belang om te beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of daling van de lasten daarvoor nodig is. De exploitatieruimte is dit jaar verder verbeterd en aanzienlijk beter dan in de begroting werd voorzien. Extra rijksbijdragen voor reguliere activiteiten zijn als structureel aangemerkt. Dit heeft bijgedragen aan een positief rekeningresultaat.

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit in 2022 ligt boven de 100%. Dit betekent dat de woonlasten in Zoetermeer iets hoger liggen dan het landelijk gemiddelde, zie ook paragraaf Lokale heffingen.

EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven (met derden) van de gemeente op transactiebasis. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo speelt een rol bij de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over het toegestane maximale tekort ervan op nationaal niveau om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden. Er zijn landelijke afspraken gemaakt over het toegestane tekort voor gemeenten. De vertaling naar individuele gemeenten wordt elk jaar gepubliceerd in de septembercirculaire. Deze zogenaamde EMU-referentiewaarde is geen norm maar een indicatiewaarde. Een groter tekort is toegestaan als gemeenten gezamenlijk binnen de normen blijven.

Zoals uit de tabel blijkt heeft Zoetermeer een positief EMU-saldo over 2022. De gemeente heeft meer geld binnengekregen dan dat ze heeft uitgegeven en draagt daarmee positief bij aan het EMU-saldo van Nederland.

Bedragen x € 1.000

Reële transacties	**Balans**		**(Mutatie)**
	2021	**2022**	**2022**
Resultaat (voor bestemming)	11.769	23.741	23.741
Mutatie (im)materiele vaste activa	361.035	376.709	15.674
Voorzieningen	51.810	55.992	4.182
Voorraden	32.359	1.974	-30.385
Boekwinst bij verkoop			
		EMU-saldo	**42.634**

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De instandhouding van de kapitaalgoederen is in de gemeente Zoetermeer vastgelegd in beheerplannen, waarin het meerjarig onderhoudsprogramma en de daarbij behorende financiële middelen zijn opgenomen. In de beheerplannen is ook het gewenste kwaliteitsniveau van de voorziening vastgelegd. Hierna wordt per categorie ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen. De volgende categorieën worden behandeld:

- Openbare ruimte (wegen, water, groen)
- Riolering
- Ondergrondse inzamelmiddelen
- Begraafplaatsen
- Gebouwen
- Beeldende Kunstobjecten

De kosten groot onderhoud zijn:

Omschrijving	Begroot	Realisatie
Openbare ruimte	€ 9.602.000	€ 16.096.000
Riolering	€ 1.940.000	€ 1.127.000
Ondergrondse inzamelmiddelen	€ 339.000	€ 62.000
Begraafplaatsen	€ 749.000	€ 646.000
Gebouwen	€ 2.462.000	€ 2.402.000
Beeldende kunstobjecten	€ 129.000	€ 101.000

Openbare ruimte

Jaarlijks wordt bijna € 33 mln. geïnvesteerd in het onderhoud (dagelijks onderhoud, groot onderhoud, vervanging) van de openbare ruimte. Hiertegenover staat de waarde van de openbare ruimte (wegen, fietspaden, bomen, speeltoestellen en riolering) die ongeveer € 1,5 miljard vertegenwoordigt.

In 2022 is een nadeel van in totaal 7,504 mln. ontstaan. Deze afwijking bestaat uit de volgende afwijkingen:

- Een nadeel van € 1,873 mln. die samenhangt met de aanpassing van de Nota Onderhoud Openbare Ruimte voor 2022;
- Een nadeel van € 6,39 mln. die is ontstaan door de spoedwerkzaamheden rondom de Nelson Mandelabrug;
- Een nadeel van 0,55 mln. die is ontstaan de prijsstijgingen door onder andere de schaarste van grondstoffen in eerste instantie onder invloed van de coronacrisis en in 2022 ook vanwege de onzekere situatie rond de oorlog in Oekraïne;

- Een nadeel van 0,33 mln. door diversen extra groot onderhoud werkzaamheden;
- Een voordeel van 1,639 mln. die wordt veroorzaakt doordat de uitvoering van een aantal projecten niet (volledig) haalbaar bleek in 2022. Dit heeft verschillende oorzaken: Beperkte personeelsbezetting (bij gemeente en aannemer) onder andere door extra werkzaamheden rondom de Nelson Mandelabrug, vertraging door wetgeving rond Flora/Fauna (broedende vogels) en vergunningverlening, (langere) levertijden van materialen. Dit voordeel is toegevoegd aan de egalisatiereserve Groot Onderhoud Bovengronds, zodat de werkzaamheden alsnog in 2023 uitgevoerd kunnen worden.

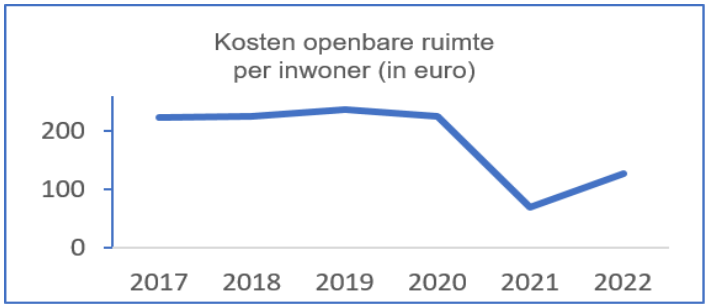

Riolering

Omschrijving beleidskader

Volgens de Wet milieubeheer geeft de gemeente in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) aan op welke wijze zij haar wettelijke taak voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater wil uitvoeren. Het plan is gericht op een duurzame instandhouding van een goed werkende riolering. In 2016 is het geactualiseerde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld door de raad. In 2022 is nu ook de nieuwe nota Riolering 2022-2026 vastgesteld.

Voorziening Grootonderhoud Ondergronds (VGO)

In 2022 is er € 0,81 mln. minder uitgegeven dan begroot en is er 3,53 km riolering gerelined van de 7 km die op het programma stond. Dit komt omdat er minder rioolvervanging heeft plaatsgevonden vanwege het uitlopen van de werkzaamheden. Dit is ontstaan door onder andere de nieuwbouw naast Nutricia en het integraal uitvoeren van de werkzaamheden in Meerzicht.

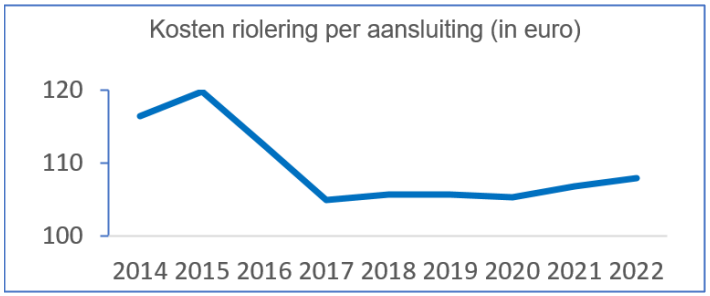

Ondergrondse inzamelmiddelen

Omschrijving beleidskader

Volgens de Wet milieubeheer geeft de gemeente in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) aan op welke wijze zij haar wettelijke taak voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater wil uitvoeren. Het plan is gericht op een duurzame instandhouding van een goed werkende riolering.

In 2016 is het geactualiseerde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld door de raad. In 2022 is nu ook de nieuwe nota Riolering 2022-2026 vastgesteld.

Voorziening Grootonderhoud Ondergronds (VGO)

In 2022 is er € 0,81 mln. minder uitgegeven dan begroot en is er 3,53 km riolering gerelined van de 7 km die op het programma stond. Dit komt omdat er minder rioolvervanging heeft plaatsgevonden vanwege het uitlopen van de werkzaamheden. Dit is ontstaan door onder andere de nieuwbouw naast Nutricia en het integraal uitvoeren van de werkzaamheden in Meerzicht.

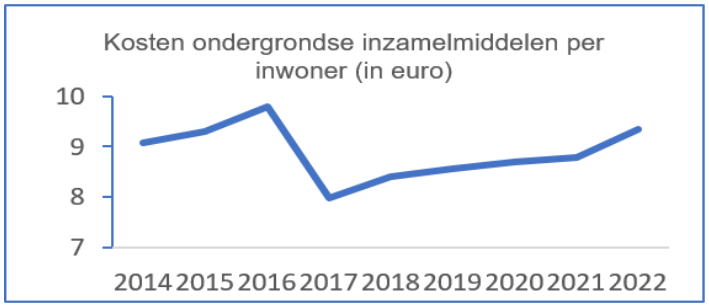

Begraafplaatsen

Voor de begraafplaatsen zijn de ‘Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen’ (2020) en de ‘Uitvoeringsbesluiten gemeentelijke begraafplaatsen’ (2020) leidend.

In 2011 is een investeringsbudget van € 3,3 mln. beschikbaar gesteld om in de toekomst voldoende begraafmogelijkheden te kunnen waarborgen en is in de afgelopen jaren een uitbreiding van de begraafplaats gerealiseerd, genaamd ‘Parkgebied’. Hier zijn particuliere tweepersoonsgraven, kindergraven en islamitische graven aangelegd. Mede door het verzoek van de raad (motie 1609-01 ‘urn en as’) om meer mogelijkheden aan te bieden om as te bestemmen, is hier ook een urnentuin aangelegd. De as kan worden bijgezet in urnengraven of urnengraven met een zuil. Er zijn gedenkzuilen geplaatst waar nabestaanden kunnen worden herdacht. In 2020 is een asverstrooischaal aan de urnentuin toegevoegd. De gebouwde voorzieningen op de begraafplaatsen zijn op basis van kapitaallasten gefinancierd. De kosten voor het ruimen en onderhoud van de begraafplaats en gedenktekens worden gedekt uit de voorziening afkoopsommen onderhoud graven. Door het ruimen ontstaat er weer ruimte op de begraafplaats.

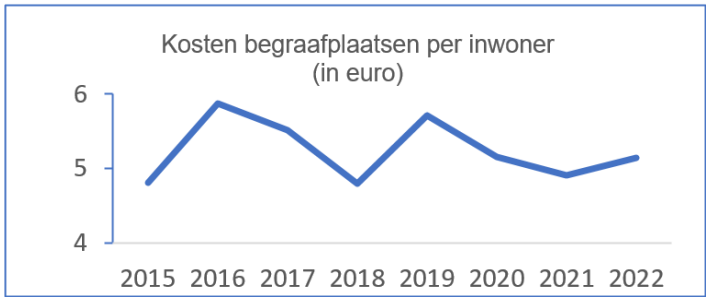

Gebouwen

Zoetermeer vindt het belangrijk dat het gemeentelijk vastgoed van voldoende kwalitatief niveau is en optimaal gespreid over de stad, zodat de activiteiten die bijdragen aan de ambitie en doelstellingen van de gemeente kunnen worden gehuisvest. Denk aan onderwijs, sport, sociaal, cultuur en ook ambtelijke huisvesting.

Bij structurele leegstand worden gebouwen afgestoten en bij huisvestingsvragen, waarvoor binnen de bestaande vastgoedportefeuille geen passende huisvesting beschikbaar is, worden nieuwe gebouwen ontwikkeld of aangetrokken. Verduurzaming en het toegankelijk maken van het vastgoed is een belangrijk speerpunt. In 2022 is hard gewerkt aan het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en de nieuwe Vastgoednota. Deze beleidsplannen worden in 2023 aan de raad aangeboden.

- Onderwijs
  - De kadernotitie Huisvesting Primair Onderwijs
  - De kadernotitie Huisvesting Voortgezet Onderwijs
  - Het Integraalhuisvestingsplan Onderwijs
  - In 2022 is de nieuwbouw van het IKC De Gaerde aan de Moerbeigaarde 58 opgeleverd.
  - Start MBO-school Motion Beweeg College
- Sport
  - Start bouw nieuwe zwembad
  - Start nieuwe Sporthal aan het Van Doornenplantsoen
  - Start bouw renovatie was- en kleedaccommodatie en kantine van FC Zoetermeer
- Sociaal-Cultureel
  - Start Nieuwe Brandweerkazerne Abdissenbos
  - Oplevering Stadsboerderij Balijhoeve
  - Locatieonderzoek Poppodium Boerderij

Beeldende kunstobjecten

Omschrijving algemeen beleidskader

Het reguliere onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte (BKOR) is gericht op de duurzame instandhouding van het gemeentelijk kunstbezit. Het onderhoud wordt planmatig uitgevoerd op basis van ervaringscijfers die zijn verwerkt in een meerjarenonderhoudsplan, dat wordt vertaald naar jaarplannen. De reguliere werkzaamheden (inspectie, reguliere schoonmaak, klein- en groot onderhoud en verhelpen van calamiteiten) zijn grotendeels aanbesteed in één raamovereenkomst. Voor bijzondere objecten (zoals fontein, geurtuin, en dergelijke) lopen aparte contracten. Binnen het lopende budget is beperkt ruimte gehouden om kleine (onvoorziene) schades te herstellen.

Wijzigingen per 2021

Vanaf 2021 wordt (naast de uitgaven voor onderhoud aan BKOR) in dit overzicht ook het reguliere budget voor beheer van beeldende kunst in gemeentelijke gebouwen (voornamelijk het stadhuis) meegeteld.
Verder voeren we vanaf 2021 een aantal ‘kunstspecials’ uit. Dat zijn eenmalige grote restauraties en renovaties die niet onder het reguliere onderhoud vallen. Het gaat bijvoorbeeld om het verhelpen van grotere schades, het hergebruiken van kunstwerken uit onder meer gesloopte (school)gebouwen en om verduurzaming van kunstwerken (onder meer door toepassing van LED-licht en andere duurzame materialen).

Financiële consequenties

De reguliere uitgaven voor onderhoud van beeldende kunstwerken zijn verwerkt in de exploitatie en komen ten laste van programma 4, Vrije Tijd. Daarnaast halen we vanaf 2021 incidenteel budget uit de reserve BKOR om ‘kunstspecials’ uit te voeren. Hiervoor is binnen de reserve BKOR een bedrag gespaard. Omdat dit zeer gevarieerde projecten zijn, zullen deze kosten over de verschillende jaren fluctueren. Incidentele onttrekkingen voor de kunstspecials worden separaat aan de raad voorgelegd.

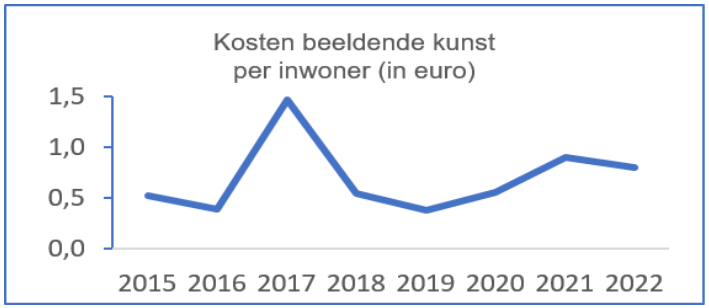

Financiering

Inleiding

In 2021 is de kadernota Treasury 2021 en het Treasurystatuut 2021 vastgesteld. Hierin is de structuur, inrichting en het beleid van de treasuryfunctie vastgelegd. De concrete vertaling van het uitgevoerde treasurybeleid wordt jaarlijks in de financieringsparagraaf bij de begroting (voornemens) en de jaarrekening (realisatie) weergegeven.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's met als doelstelling: "Het beheren van financiële posities en geldstromen op een zodanige wijze dat de daaraan verbonden risico's worden beperkt en de daarmee gepaard gaande kosten en opbrengsten worden geoptimaliseerd".

De beheersing van deze geldstromen dient uitsluitend de publieke taak. Het prudente karakter van de treasury-activiteiten staat hierbij voorop. Uit de treasuryactiviteiten volgen rentelasten en/of rentebaten.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen in 2022, op de uitkomsten van het risicobeheer en op het renteresultaat.

Belangrijke ontwikkelingen

De gemeente heeft per saldo een liquiditeitsoverschot: er is meer geld in kas dan dat er (langlopende) leningen zijn. Om die reden hebben de hierna beschreven ontwikkelingen betrekking op het uitzetten van geld en niet op het aantrekken van leningen.

Marktrentes 2022 kortlopende leningen u/g

De Euribor is het rentetarief waartegen een groot aantal Europese banken elkaar korte leningen in euro's verstrekken en de 3-maands Euribor is een goede graadmeter van de kortetermijnrente. De rentetarieven voor leningen uitgezette gelden (u/g) korter dan een jaar zijn gedurende 2022 fors gestegen. De 3-maands Euribor bedroeg op 31 december 2021 minus 0,572 procent en op 31 december 2022 2,132 procent. Het verloop over 2022 van de 3-maands EURIBOR is als volgt:

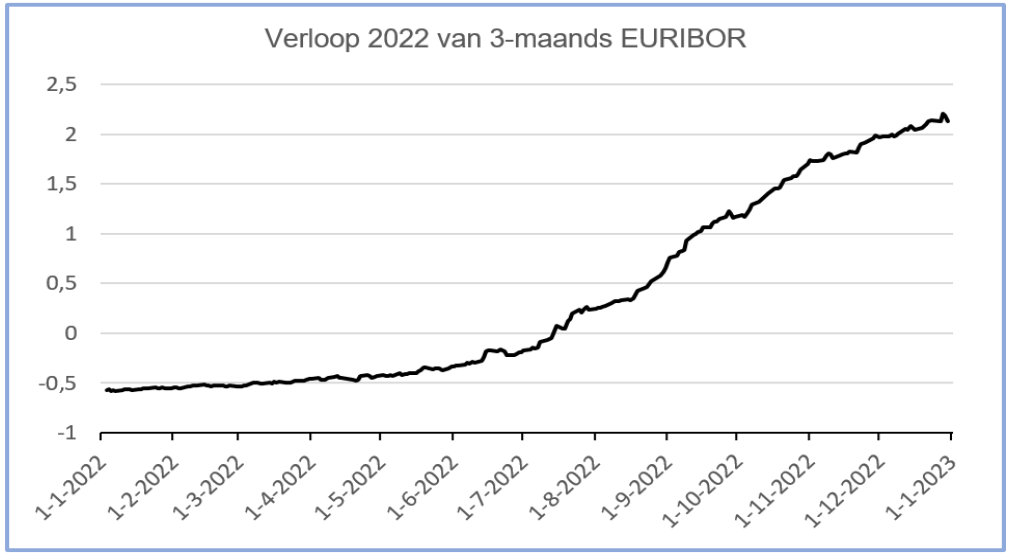

Door de oplopende kortetermijnrente is vanaf medio september 2022 rente ontvangen op de tegoeden bij de Schatkist van het Rijk.

Marktrentes 2022 langlopende leningen u/g
Ook het rentetarief voor lening u/g met een looptijd langer dan een jaar is het afgelopen jaar gestegen. Een goede maatstaf hiervoor is het rendement op een 10-jarige obligatie van de Staat der Nederlanden. Dit rendement bedraagt op 01 januari 2022 0,016 procent en per 31 december 2022 2,913 procent.

Rentescenario
In 2022 geldt het volgende rentescenario:

Rentescenario	2022	2023	2024	2025
Nieuwe leningen lang (langer dan 1 jaar)	0,9%	1,3%	1,7%	2,0%
rente kortlopende leningen (korter dan een jaar	-0,1%	0,3%	0,7%	1,0%

Het rentescenario wordt gebruikt voor de raming van de jaarlijkse rentelasten van aan te trekken leningen en voor het nemen van investeringsbeslissingen. Het gebruik en de werking van het rentescenario is gebaseerd op de Rentenota 2018. Het rentescenario wordt jaarlijks opgenomen in de perspectiefnota en vastgesteld bij de programmabegroting. Het toegepaste rentescenario wijkt af van de werkelijke rentestanden. Zowel de kortlopende rente als de langlopende rente is in werkelijkheid namelijk hoger dan het rentescenario. Dit heeft geen effect op de jaarrekeningcijfers, daar er in 2022 geen leningen zijn aangetrokken in verband met de positieve liquiditeit o.a. als gevolg van de verkoop van de aandelen Eneco in 2020. Bij de berekening van de financiële consequenties bij investeringsbeslissingen is rekening gehouden met een meerjarige rentelast van 2% (het structurele rentescenario).

Ontwikkeling leningenportefeuille (o/g)
De portefeuille langlopende leningen opgenomen gelden (o/g) is in 2022 verder afgenomen vanwege contractuele aflossingen van langlopende leningen. In 2022 zijn geen langlopende leningen aangetrokken in verband met de ruime liquiditeit. Het verloop van de portefeuille langlopende lening u/g is als volgt:

Bedragen x € 1 mln.

Overzicht langlopende leningen opgenomen geld (o/g)					
Stand lening per 31/12	Rente %	2021	2022	2023	2024
Opgenomen bij					
BNG Bank (03-01-05/03-01-24)	4,600%	0,1	0,1	0,0	0,0
BNG Bank (03-01-05/03-01-24)	4,600%	0,1	0,1	0,0	0,0
BNG (19-12-17/20-12-27)	0,827%	10,0	10,0	10,0	10,0
AG (27-2-18/27-2-38)	1,770%	20,0	20,0	20,0	20,0
BNG Bank (20-6-19/20-6-24)	-0,120%	20,0	20,0	20,0	0,0
BNG Bank (06-12-19/06-12-29)	0,039%	16,0	14,0	12,0	10,0
Totaal resterend saldo		**66,3**	**64,2**	**62,1**	**40,0**

Saldo liquiditeit en langlopende leningen o/g
Ultimo 2022 is, evenals ultimo 2021, sprake van een zogenaamde dubbele positie. Het positieve saldo van de liquide middelen (rekening-courant bij de bank en bij de Schatkist) is hoger dan het resterende saldo van de langlopende lening o/g en is als volgt:

Bedragen * 1 mln.

Liquiditeitspositie 31/12	2021	2022
Saldo rekening courant en Schatkist	80,9	122,4
Saldo leningen o/g	-66,3	-64,2
Liquiditeitsoverschot per saldo	**14,6**	**58,2**

Risicobeheer
Op het gebied van financiering worden verschillende risico's onderkend. De wet financiering decentrale overheden (fido) is gericht op het beheersen van renterisico's. Deze beheersing krijgt vorm door wettelijke limieten voor de omvang van de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en limieten op renteherzieningen en herfinanciering van de vaste schuld (renterisiconorm).

Kasgeldlimiet
Het renterisico op korte termijn wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Maximaal 8,5% van het begrotingstotaal (totaal van de begrote lasten) mag kort (= korter dan een jaar) worden gefinancierd met geleend geld. In 2022 was de kasgeldlimiet voor de gemeente Zoetermeer € 35,3 miljoen:

Bedragen * € 1.000

Berekening kasgeldlimiet	2022
Begrotingstotaal	415.100
Percentage regeling	8,5%
Renterisiconorm begrotingsjaar (A)	**35.284**

Dat wil dus zeggen dat de gemeente maximaal € 35,3 miljoen aan leningen met een looptijd korter dan een jaar mag aantrekken. In 2022 zijn geen leningen aangetrokken dus is de kasgeldlimiet geen enkel kwartaal overschreden.

Renterisiconorm
De norm voor het beheersen van het budgettaire renterisico op lange termijn is de renterisiconorm.
De jaarlijks verplichte aflossingen en herzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (het totaal van de begrote lasten) en is voor 2022 als volgt:

Bedragen * € 1.000

Renterisiconorm	2022	
Renterisiconorm A		83.020
Renteherziening in 2022	n.v.t.	
Aflossingen in 2022	2.100	
Totaal renterisico B		2.100
Ruimte onder renterisiconorm (A - B)		**80.920**

Dat wil zeggen dat de gemeente in 2022 maximaal € 83 miljoen aan leningen mag aflossen en / of waarvan de rente herzien mag worden. In geheel 2022 is € 2,1 miljoen afgelost aan langlopende leningen:

Bedragen * € 1.000

Berekening renterisiconorm	2022	
Begrotingstotaal		415.100
Percentage regeling		20%
Renterisiconorm begrotingsjaar (A)		**83.020**

Renteresultaat

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie wordt gedefinieerd als het saldo van (a) de betaalde rentelast over de leningen o/g en over de aangetrokken middelen in de rekening courant en (b) de ontvangen rentebate over de uitzettingen. Onderstaande tabel geeft dit saldo voor 2022 weer:

Bedragen * € 1

Saldo financieringsfunctie 2022	Betaalde rente	Ontvangen rente
Rente lange leningen (lasten)	451.139	24.000
Rente korte leningen	-	-
Rente rekening courant	18.523	482.656
Rente uitgezette startersleningen	-	148.776
Totaal	**469.662**	**655.432**
Saldo financieringsfunctie		**185.770**

Renteresultaat, rente-egalisatiereserve en rente-omslagpercentage

De netto rentebate in 2022 bedraagt € 185.770. In de begroting was rekening gehouden met netto rentelast van € 469.662. Het saldo tussen beide bedragen van € 650.338 is toegevoegd aan de rente-egalisatiereserve in overeenstemming met het beleid (Rentenota 2018). Het verloop van de rente-egalisatiereserve is als volgt:

Bedragen * € 1

Rente-egalisatiereserve	2021	2022
Stand begin boekjaar	2.189.393	2.050.784
Ontrekking	-138.609	-
Toevoeging	-	650.338
Stand einde boekjaar	**2.050.784**	**2.701.122**

De financieringsbehoefte bepaalt de maximale hoogte van de rente-egalisatiereserve zijnde € 4,8 miljoen. De rente-egalisatiereserve bedraagt eind 2022 € 2,7 miljoen en is daarmee aanzienlijk lager dan de maximale hoogte van € 4,8 miljoen.

Het rente-omslagpercentage wordt volgens onderstaande methode berekend:

Bedragen * € 1

Renteomslagpercentage 2022	Begroot	Werkelijk	Verschil
a. *Rentelasten*	*691.118*	*469.662*	*-221.456*
b. *Rentebaten*	*226.550*	*655.432*	*428.882*
c. Verschil (a-b)	464.568	-185.770	-650.338
d. *Rentetoerekening aan bouwgrond in exploitatie (BIE)*	*-301.919*	*-135.406*	*166.513*
e. Toe te rekenen aan programma's (c-d)	162.649	-321.176	-483.825
f. Boekwaarde vaste activa per 01/01	387.221.742	345.452.622	-41.769.120
Renteomslagpercentage (e/f)	**0,042%**	**-0,09%**	

Het doel van het rente-omslagpercentage is om te bepalen of (en hoeveel) rente toegerekend moet worden aan de programma's. In de begroting 2022 is geen rente toegerekend aan de programma's omdat het rente-omslagpercentage kleiner is van 0,1%. Bij de jaarrekening 2022 is het rente-omslagpercentage herberekend op de werkelijke cijfers. In overeenstemming met het beleid (Rentenota 2018) is er bij de jaarrekening opnieuw geen rente toegerekend aan programma's.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Verschillende ontwikkelingen in 2022 zijn van grote invloed geweest onze samenleving. De maatregelen rond COVID-19 zijn langzaam afgeschaft en de oorlog in Oekraïne zorgde voor een stroom vluchtelingen en veel hogere energieprijzen. Dit leidde tot hoge inflatie en toenemende armoede. Hierdoor werd ook in 2022 zeer veel van de organisatie en de medewerkers gevraagd. Net als in 2021 liet de organisatie dit jaar zien dat ze flexibel is. Opnieuw hebben de medewerkers er alles aan gedaan om samen te werken aan de taken van de gemeente voor de stad en haar inwoners. De organisatie doet dit vooral vanuit de missie 'Met hart voor de stad samen bouwen aan het Zoetermeer van vandaag en morgen'.

Bedrijfsvoering gaat over de manier waarop deze organisatie mensen en middelen inzet om haar taken goed en snel uit te voeren. Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen en resultaten van bedrijfsvoering in 4 thema's. Dit zijn de mens in de organisatie, de organisatie zelf, management en bestuur en als laatste processen en systemen. Daarnaast staan in deze paragraaf onderwerpen die met bedrijfsvoering te maken hebben en waarvan is afgesproken om de raad en de toezichthouder via de P&C-cyclus op de hoogte te houden. Hierbij gaat het om doorlichtingsonderzoeken college (231a GW), fraude en continuïteit, uitvoering Wet open overheid (Woo), rechtmatigheid en medebewindstaken.

Organisatieontwikkelingen

Aandacht voor de mens in de organisatie

De gemeente Zoetermeer hecht veel waarde aan het welzijn van haar medewerkers. Zij zijn degenen die de taken voor de stad uitvoeren. Net als in de eerdere jaren is de inzet van de medewerkers enorm hoog geweest. Maar in 2022 was dat anders dan de jaren ervoor. In die jaren waren het vooral de externe ontwikkelingen waar de medewerkers hard voor werkten. In 2022 troffen die ontwikkelingen steeds vaker de medewerkers zelf. Het ging niet alleen om de zorgen voor (de inwoners van) de stad, maar ook om de eigen zorgen van het personeel. Het ging bijvoorbeeld niet alleen om de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, maar ook om de eigen geldzorgen door hogere kosten.

Aandacht voor duurzame inzetbaarheid van de medewerkers wordt steeds belangrijker. De zorgen om het eigen personeel hadden in 2022 te maken met geldzorgen, stress door hoge werkdruk en moeilijk te vervullen vacatures. Dit soort ontwikkelingen kosten energie. Het is bekend dat ontwikkelingen die energie kosten, kunnen worden gecompenseerd door ontwikkelingen die energie opleveren. Vanuit het project Duurzame Inzetbaarheid is er daarom aandacht voor:

- Het verbeteren van de geestelijke gezondheid door het vergroten van energiebronnen
- Het verbeteren van de fysieke gezondheid
- Aanpak van het ziekteverzuim

Daarbij is er ruim aandacht voor de rol die leidinggevenden hierbij hebben. Zij kregen onder andere trainingen aangeboden voor de aanpak van verzuim en leidinggeven op afstand.

Indicatoren bedrijfsvoering

Naast de zorgen voor de stad en haar inwoners en de zorgen van het eigen personeel, was het steeds moeilijker om vacatures op tijd te vervullen. Hierdoor en door de eerder genoemde ontwikkelingen steeg het **ziekteverzuimpercentage** naar 7,6% voor het totale concern. Wanneer het percentage wordt

gecorrigeerd voor medewerkers die het hele jaar door ziekte afwezig waren, komt dit percentage uit op 7,1%. Een zeer klein aantal medewerkers heeft daarmee een grote invloed op het verzuim, waarbij moet worden opgemerkt dat het hier niet beïnvloedbaar verzuim betreft. Het is bekend dat kort frequent verzuim een duidelijke voorloper is van lang verzuim. In cijfers van de Arbodienst is te zien dat het lang verzuim inderdaad is toegenomen.

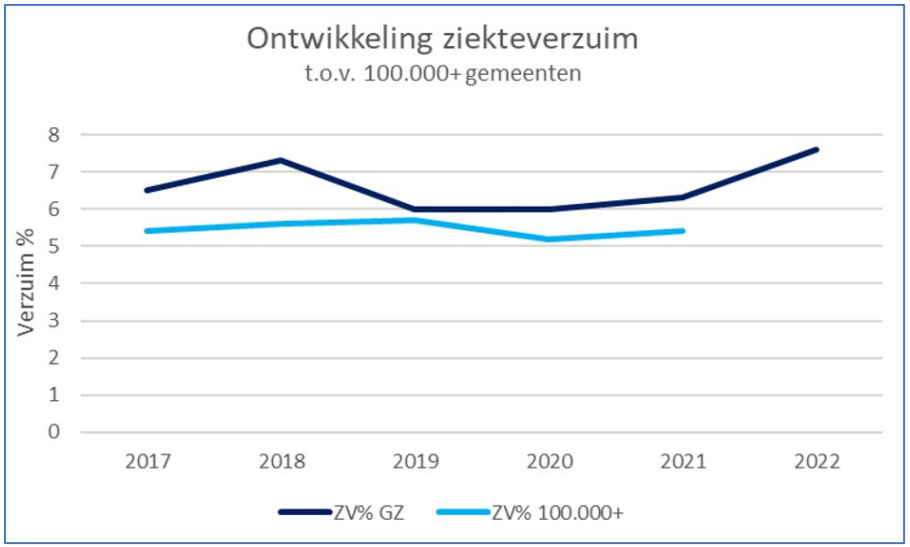

In 2022 is gestart met het uitvoeren van Quick Scans voor ziekteverzuim als onderdeel van het duurzame inzetbaarheidsbeleid. In deze scans worden kwantitatieve gegevens, de verzuimcijfers, gecombineerd met kwalitatieve gegevens en samen geanalyseerd. Ze zijn goed ontvangen en krijgen een vaste plek binnen het duurzame inzetbaarheidsbeleid.

De Quick Scans zijn eerst uitgevoerd voor afdelingen met een hoog verzuimpercentage met als doel de hulpvraag duidelijk te krijgen om zo de bevlogenheid te bevorderen en het verzuim omlaag te brengen. Door meer vraaggericht te werken, sluiten de acties en oplossingen beter aan bij de behoeftes van de medewerkers. Acties die zijn ingezet liepen uiteen van een training voor fysieke belasting en het stimuleren van gezonde voeding tot coaching op inzetbaarheid. In het voor- en najaar van 2022 is gestart met het aanbieden van preventieve activiteiten gericht op het bevorderen van de geestelijke en de lichamelijke gezondheid van de medewerkers.

Omdat uit de scans, de gesprekken en de ziekteverzuimcijfers een goed inzicht is gekregen in de uitdagingen op het gebied van inzetbaarheid en verzuim, is er in 2022 geen medewerkersonderzoek bevlogenheid (MOB) gehouden.

Naast het ziekteverzuimpercentage is de **leeftijdsopbouw** van het personeelsbestand een indicator voor bedrijfsvoering. Het is voor de gemeente belangrijk om jonge ambtenaren aan te trekken en om ze te boeien, zodat ze zich blijvend verbinden aan de organisatie.

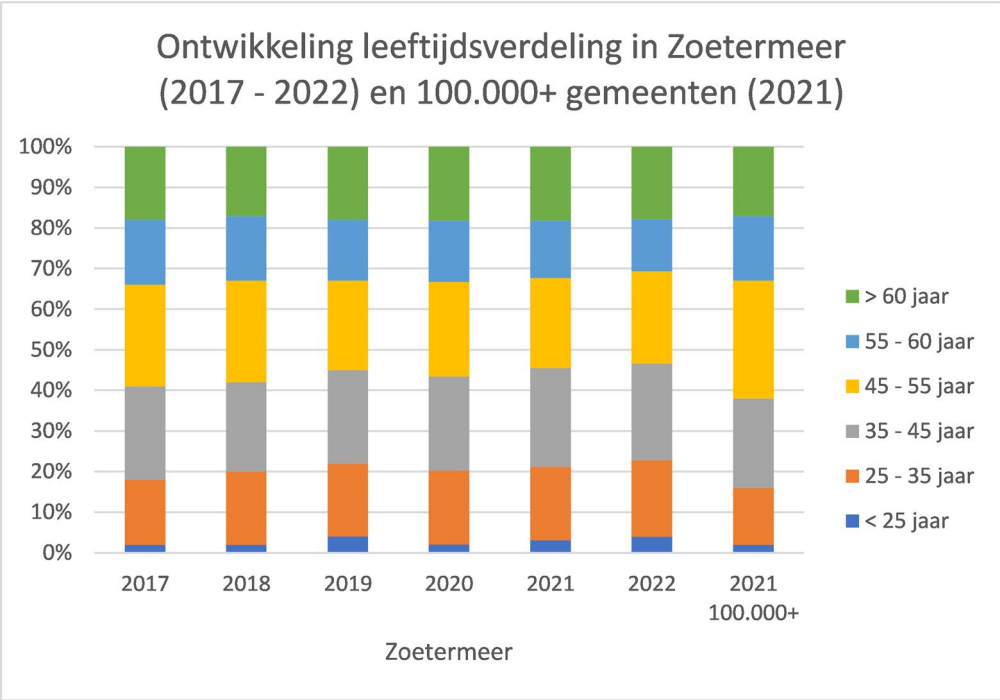

NB. Voor zowel ziekteverzuim als voor leeftijdsverdeling geldt dat de gegevens van de 100.000+ gemeenten over 2022 in mei 2023 worden gepubliceerd in de Personeelsmonitor van het AenO Fonds.

De gemeente Zoetermeer heeft een jonger personeelsbestand dan het gemiddelde van de 100.000+ gemeenten bij elkaar. Het aandeel medewerkers tot 45 jaar is langzaam toegenomen van 41% in 2017 tot 47% in 2022.

Om een sterke basis te leggen voor het vinden, binden en boeien van (onder andere jonge) ambtenaren zijn twee van de drie voorgenomen aandachtspunten in 2022 gestart. Ten eerste wordt het hele proces van in dienst treden verbeterd; van de uitgifte van middelen als telefoons en laptops, het zorgen dat autorisaties zijn geregeld op de eerste werkdag tot het ontwikkelen van een introductieprogramma van voor nieuwe medewerkers. Dit project loopt in 2023 door.

Ten tweede is in 2022 geïnvesteerd in recruitment en gebouwd aan het 'het merk Zoetermeer' omdat het in de huidige arbeidsmarkt noodzakelijk is om meer aandacht te hebben voor werving en selectie. Er zijn nieuwe wervingscampagnes opgezet en eind 2022is gestart met de proef referral recruitment; daarbij

krijgen medewerkers die een nieuwe medewerker aandragen een bonus.
In 2022 zijn 306 vacatures ontstaan; er zijn 257 vacatures vervuld, 13 vacatures konden niet worden vervuld en 36 zijn nog in behandeling.

Doordat de inspanningen gericht waren op met name de instroom van medewerkers is het in 2022 niet gelukt om het derde voorgenomen aandachtpunt, namelijk de analyse van informatie van medewerkers die de organisatie verlaten, op te pakken.

Participatiebanen
Bij aandacht voor de mens in de organisatie horen ook de medewerkers die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt. In 2022 is het veel moeilijker geweest om de medewerkers die in onze organisatie een plek hadden vanuit een participatiebaan, de juiste aandacht en begeleiding te geven. Dit heeft geleid tot een afname in het aantal participatiebanen (P-banen) tot 30; één P-baan is hierbij 25,5 uur. Dit ligt onder de norm van 38,4 P-banen. In een enkel geval komt dit ook doordat iemand uit een P-baan doorgroeit en een volwaardige plek binnen een andere organisatie heeft gevonden.

Aandacht voor de organisatie
Natuurlijk is aandacht voor de medewerkers van groot belang om de taken van de organisatie goed te kunnen uitvoeren. Daarnaast is er aandacht voor de organisatie zelf nodig en voor de richting waarin die zich ontwikkelt.

Projectmatig werken en het projectenbureau
De Zoetermeerse Werkwijze Projectmatig Werken (ZWPW) is in 2022 verder geprofessionaliseerd en ingevoerd bij andere afdelingen. Zij maken gebruik van projectmanagers van het projectenbureau om zoveel mogelijk met de ZWPW te werken. Met name het opstarten van nieuwe projecten is sterk verbeterd, doordat het DT besluit over de start van elk project, voor alle afdelingen en beleidsterreinen. Hierdoor is het DT steeds beter in staat om te sturen op het totaal aan projecten.

Ook het verbeteren van informatievoorziening aan het bestuur is een doel van het projectmatig werken. Dit heeft een impuls gekregen door het invoeren van een projectmanagement/portfoliotool en de verdere verbetering van de voortgangsrapportages. Tot slot verbetert de realisatiekracht doordat er twee keer per jaar een prioritering plaatsvindt. Daarmee komt ook echt capaciteit beschikbaar voor de projecten die worden gestart.

Inhuur derden
Naast vast personeel maakt de gemeente gebruik van extern personeel. Over het algemeen gelden de volgende vijf redenen om personeel van derden in te zetten:
- Overbrugging vacature bestaande formatie
- Ziekte/ zwangerschapsvervanging
- Specialistische kennis
- Inhuur t.b.v. projecten
- Flexibiliteit en piekbelasting

Volgens de afspraak is vanaf 2021 de registratie volgens deze indeling ingericht (zie tabel 2).

De inzet van extern personeel wordt beïnvloed door zowel externe als organisatie specifieke ontwikkelingen. Externe ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld de nog steeds zeer krappe arbeidsmarkt, met name in specialistische functies. De woningbouwopgave, de opvang van Oekraïense vluchtelingen en Statushouders en de energie armoede zijn organisatie specifieke ontwikkelingen.

Daarnaast maakt een aantal afdelingen gebruik van een flexibele schil inleenpersoneel (uitzendkrachten) rond een vast schil van eigen personeel. Deze flexibele schil is nodig om de dienstverlening naar de stad en de inwoners door te laten gaan in drukke tijden. Met name in deze groep is sprake van inhuur tegen het minimumloon. dit minimumloon is in 2022 gestegen naar € 14 waardoor de uitgaven hier zijn gestegen.

Er wordt steeds gekeken naar mogelijkheden om flexibel personeel te vervangen door vast personeel. Wanneer dit lukt blijft kennis en kwaliteit binnen de organisatie. Daarnaast is dit belangrijk om de kosten voor inhuur onder controle te houden.

De toenemende krapte op de arbeidsmarkt wordt door alle gemeenten op dezelfde manier ervaren. In 2022 is gestart met het project "Professionaliseren Werving en Selectie". Onderdelen van dit project zijn de inzet van twee recruiters, het ontwikkelen van een nieuwe Employer Value Proposition (EVP, werkgeversmerk), Job marketing en het ontwikkelen van een nieuwe website die aansluit op de campagne. De recruiters spelen een rol bij de vervanging van inhuur door vast personeel. Op basis van een inhuurscan voeren zij overleg met de verantwoordelijk manager en de personeelsadviseur om inzicht te krijgen in mogelijkheden voor dit soort vervanging.

De kosten van extern personeel worden vooral gedekt uit de reguliere personeelsbudgetten; voor een deel komt dekking uit tijdelijke projectbudgetten.
In 2022 is € 20,28 mln. besteed aan extern personeel binnen de gemeente Zoetermeer; dit is bijna € 3 mln. meer dan in 2021. Omdat de loonkosten voor de organisatie ook zijn gestegen, komt de verhouding van kosten extern personeel vs. loonkosten vast personeel op 19% vs. 81%; in 2021 was deze verhouding 18% vs. 82%. Voor de 100.000+ gemeenten was deze verhouding in 2021 17% vs. 83% (bron: Personeelsmonitor A&O fonds 2021; de gegevens voor 2022 zijn nog niet bekend).

In de onderstaande tabellen zijn de kosten van de inhuur gecategoriseerd op programma-productniveau (tabel 1), reden inhuur (tabel 2) en per tariefgroep (tabel 3).

Tabel 1: Programma-product (bedragen x € 1.000)

Programma	Bedrag 2022
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**3.867**
610.01 - Participatie	476
610.02 - Hoogwaardig handhaven	169
610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen	3.035
Overige producten P1	187
2. Samen leven en ondersteunen	**2.911**
662.01 - Wmo maatwerk	1.503
670.01 - Wmo algemene voorziening	580
671.04 - Specialistische jeugdhulp	828
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**1.591**
721.19 - Afvalinzameling	202
810.18 - Algemeen beheer	135
810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud	565
810.48 - Groot onderhoud	586
Overige producten P3	103
4. Vrije tijd	**663**
530.02 - Exploitatie sportaccommodaties	343
560.38 - Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen	217
Overige producten P4	103
5. Veiligheid	**585**
820.26 - Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten	509
Overige producten P5	76
6. Dienstverlening en participatie	**2.661**
003.01 - Publieksplein	761
820.16 - Wabo-vergunningen	1.855
Overige producten P6	45

Programma	Bedrag 2022
7. Inrichting van de stad	**3.053**
810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer	1.087
822.36 - Woonwagenhuisvesting	154
830.18 - Grondexploitatie oosterheem	204
830.42 - Grondexploitatie palenstein	385
830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden	233
830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering	462
922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)	511
Overige producten P7	17
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**210**
002.47 - Belastingen	210
Overzicht overhead	**3.279**
002.12 - Personeels- en organisatiebeleid	97
002.23 - Bestuurlijk juridische advisering	161
002.29 - Communicatie	512
201.02 - Overhead directie bedrijfsvoering	98
201.09 - Huisvesting & diensten	130
201.43 - Financien en control	172
201.65 - Informatie & automatisering	1.270
202.52 - Afdelingsoverhead werk zorg en inkomen	284
203.20 - Overhead directie stad	236
999.15 - Juridische Advisering en Bestuursondersteuning	111
Overige producten overhead	208
Rubriek 7	**1.462**
Investeringswerken	1.462
Eindtotaal	**20.282**

Toelichting:
De stijging van externe inhuur is met name terug te vinden in programma 2 voor WMO en programma 6 voor het inhalen van achterstanden bij de Wabo-vergunningen. Voor beide functies is sprake van krapte op de arbeidsmarkt.
Voor de functie van WMO-consulent is in 2022 een traineeprogramma met 8 trainees gestart. Voor de functie Wabo-vergunningverlening is toestemming verleend om extra in te huren om de achterstanden weg te werken.

Tabel 2: Reden (bedragen x € 1.000)

Reden inhuur	Bedrag 2022	Percentage
Inhuur tbv overbrugging vacature	2.230	11%
Ziekte/zwangerschapsvervanging	2.085	10%
Specialistische kennis	1.894	9%
Inhuur tbv projecten	7.583	38%
Flexibiliteit en piekbelasting	6.490	32%
Totaal	**20.282**	

Toelichting:
De grootste stijging zit bij 'Flexibiliteit en piekbelasting'. Dit is aan de ene kant veroorzaakt door de verhoging van het minimumloon naar € 14 wat vooral gevolgen had voor afdelingen waar veel uitzendkrachten worden ingezet. Aan de andere kant is de extra inzet voor de Wabo-vergunningverlening een oorzaak van de stijging in inhuur voor flexibiliteit en piekbelasting.

Tabel 3: Per tariefgroep

Tariefgroep	Werk. Uitgaven 2022	Aantal fte (gem.)	Aantal uur = fte * 1450
A (tot 50)	1.722.238	44	64.272
B (50 -75)	6.436.188	71	103.227
C(75 - 100)	6.402.179	50	72.797
D (100 - 125)	5.249.623	34	48.806
E (125 en hoger)	472.102	2	3.544
Totaal	20.282.331	202	292.645

Toelichting:
Van het totaal aantal ingehuurde uren valt 57% in de tariefgroep tot € 75 per uur. De tariefgroep tot € 125 per uur is 42%. Slechts 1% vond plaats tegen een tarief van € 125 of meer.

Ombuigen en Vernieuwen
De ontwikkelingen voor de maatregelen voor Ombuigen en Vernieuwen staan beschreven in het onderdeel Overhead.

Het Nieuwe Werken 2.0.
In 2022 is hybride werken de algemene werkwijze voor de gemeente geworden. Om dit mogelijk te maken is het stadhuis aangepast. Zo zijn er meer stilteplekken gemaakt, werkruimtes veranderd in vergaderruimtes en is in de vergaderruimtes apparatuur aangebracht om hybride vergaderen mogelijk te maken. Verder is de regeling hybride werken vastgesteld. Deze regeling bevat de arbeidsvoorwaarden voor hybride werken en geeft de medewerkers de

mogelijkheid om de inrichting van een ergonomische thuiswerkplek te laten vergoeden. Over deze regeling is, ondanks veel overleg, nog geen overeenstemming met de ondernemingsraad zodat deze nog niet in werking is getreden.

Innovatie
De ambitie is om samen met partners door te groeien als stad van toegepaste innovatie en nieuwe technologieën en digitale mogelijkheden en werkmethodieken slim te benutten. Het doel van de innovatieve werkmethodieken is om onderliggende probleemstellingen beter te begrijpen om daarna (datagedreven) besluiten te nemen over mogelijke oplossingen. Daarbij gaat het zowel om kleine vernieuwingen en verbeteringen vanuit de werkpraktijk als om meer fundamentele veranderingen op de lange termijn (strategische innovaties).

Om de vakkennis binnen de organisatie op het gebied van innovatie te vergroten, is voor de periode van een jaar een innovatiestrateeg aangetrokken. Bij de opdracht die deze strateeg heeft gekregen, hoort ook dat innovatie een duidelijker onderdeel wordt van het werken aan maatschappelijke vraagstukken waaronder Zoetermeer 2040. Met een organisatieanalyse zijn de stappen in beeld gebracht die nodig zijn om de vernieuwende kracht van de organisatie te vergroten. Het overkoepelende doel hierbij is leren (over) innoveren.

Aandacht voor management en bestuur
Controlfunctie
In 2022 is een doorlichtingsonderzoek (volgens verordening 213a) over de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) uitgevoerd. Het onderzoek van 2021, de benchmark Formatie en Kosten, is door omstandigheden uitgelopen waardoor de rapportage begin 2022 is opgeleverd.

In december 2022 is het meerjarenplan interne doorlichting 2023-2026 vastgesteld.

Wet Open Overheid (Woo)
Dit onderdeel is toegelicht in de paragraaf Wet open overheid (Woo).

Benchmark
In 2022 is de rapportage van het 213a-onderzoek Benchmark formatie en kosten (door Berenschot) opgeleverd. De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek is dat Zoetermeer qua uitvoeringskosten significant lager scoort ten opzichte van de benchmark. Ofwel we leveren onze producten en diensten met minder kosten dan vergelijkbare gemeenten. Het verschil bedraag 5%, wat neerkomt op € 9,7 mln. Dit is niet perse positief; er is sprake van een hoge werkdruk binnen de organisatie.

Aandacht voor processen en systemen
Naast alle bovengenoemde ontwikkelingen, moet ook een aantal ontwikkelingen op het gebied van processen en systemen hier worden benoemd.

Datagedreven Werken
Er is gewerkt aan verschillende informatieproducten ten behoeve van beleidsontwikkeling, bedrijfsvoering en inzicht in processen. Een voorbeeld hiervan is de verplichtingenmonitor, die inzicht geeft in de contracten van de organisatie en welke acties hierop ondernomen moeten worden.

Tevens is een start gemaakt met de verbetering van datakwaliteit binnen het domein Beheer Openbare Ruimte, om de mogelijkheden om te steunen op data verder te vergroten.
Tot slot is een start gemaakt met (voorbereidingen voor) het uitbreiden van de personele capaciteit en kennis benodigd om tegemoet te komen aan de impuls die het college in het coalitieakkoord en de perspectiefnota heeft gegeven aan dit onderwerp.

Investeringen in informatiebeveiliging
De ontwikkelingen bij informatiebeveiliging gaan zeer snel. Waar traditionele criminaliteit afneemt, is er een sterke groei in digitale criminaliteit te zien. Inmiddels ziet de gemeentelijke organisatie ruim 2 miljoen pogingen per maand om op één of andere wijze ongeautoriseerd toegang te krijgen tot de gemeentelijke systemen. Door alle getroffen beveiligingsmaatregelen, zijn veel van deze pogingen relatief ongevaarlijk. Maar deze omvang vraagt om 24 uur, 7 dagen per week monitoring, onderzoeken van de meldingen, extern laten testen van de technische omgeving en doorlopend doorvoeren van verbeteringen in de beveiliging.
Naast de samenwerking met partijen uit de markt, doet de gemeente dit in toenemende mate samen met de Informatiebeveiligingsdienst (IBD). De IBD is onderdeel van de VNG en ondersteunt Nederlandse gemeenten op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Zij kennen de technische omgevingen van gemeenten en informeren aangesloten gemeenten gericht bij een verhoogd dreigingsbeeld, waardoor zij minder snel worden verrast bij actuele dreiging. Om dit allemaal te kunnen realiseren waren hogere investeringen in informatievoorziening, beveiliging, informatiebeheer en automatisering van taken noodzakelijk. Dit heeft geleid tot een groter aandeel van overhead in de begroting.

Informatiebeveiliging, privacy en informatievoorziening

Algemeen Informatiebeveiliging, Privacy en Informatiebeheer (IPI)
De vakgebieden informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer (IPI) hebben veel raakvlakken. Daarom zijn zij gaan samenwerken om zo de organisatie te ondersteunen bij het meenemen van IPI-vraagstukken in hun bedrijfsvoering en dienstverlening.

IPI werkt vanuit drie lijnen. De eerste lijn bestaat uit de afdelingen zelf; zij zijn verantwoordelijk voor het product dat de afdeling aflevert, inclusief een informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer aspect. Hierbij kan de afdeling ondersteuning krijgen van een meer gespecialiseerde adviseur, de tweede lijn. Daarna is er de derde lijn, de toezichthouders (Chief Information Security Officer, Functionaris voor Gegevensbescherming en Archivaris).

Om het onderwerp IPI verder in de organisatie te borgen, is in 2022 op drie gebieden iets veranderd. Het onderwerp is toegevoegd aan de workshop Informatiebeveiliging en Privacy; deze workshop is verplicht voor alle medewerkers. Verder is een IPI-paragraaf is toegevoegd aan het format voor collegevoorstellen. Als laatste is het onderwerp IPI opgenomen in het gemeente brede personeelsinstrument Op Koers (Op kwaliteit, ontwikkeling en resultaat sturen) om het gesprek over IPI in de organisatie verder te faciliteren.

In 2022 zijn er verschillende Dataprotection Impact Assessments (DPIA's) uitgevoerd.

De onderwerpen informatiebeveiliging, privacy en informatiebeheer zijn zeker met elkaar verbonden; toch zijn er activiteiten die de aandacht krijgen binnen één vakgebied.

Informatiebeveiliging
Om beter voorbereid te zijn op een (langere) uitval van ons netwerk en/of onze applicaties zijn continuïteitsplannen opgesteld en bewustzijnstrainingen georganiseerd.

Ook is gestart met de implementatie van Zero Trust, een moderne aanpak waarmee beveiliging dichter en beter bij de belangrijkste data wordt ingezet. Het stelt de gemeente Zoetermeer in staat op een veiligere manier thuiswerken te faciliteren en samenwerkingsverbanden aan te gaan met externe partners. Gecombineerd met netwerksegmentatie biedt dit een veilige strategie waarbij de gevolgen van een eventuele inbraak zoveel mogelijk worden beperkt.

De jaarlijkse controle Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) is opnieuw met goed resultaat afgesloten. ENSIA helpt ons om in één keer verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de normen die gelden voor de Nederlandse overheid, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

De functionaliteit “Veilig mailen” is geïntroduceerd, waarbij het mogelijk is om mail versleuteld te versturen of wanneer het gaat om gezondheidsinformatie deze volgens de strengere NTA 7516 norm te versturen.

Privacy
Datalekken, inzageverzoeken en klachten
In 2022 zijn er 39 mogelijke datalekken gemeld. Hiervan zijn vijf datalekken aan de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld.
Er zijn 11w inzageverzoeken gedaan door inwoners. Acht van deze inwoners wilden inzage in álle gegevens die de gemeente over hen verwerkt. Behandeling van deze inzageverzoeken liet zien dat de informatiehuishouding nog niet geheel op orde is. De gemeente heeft ook gegevens in huis die wettelijk gezien al vernietigd hadden moeten zijn.
Er is één klacht behandeld over privacy.

Beleid en processen
In het uitgevoerde 213a-onderzoek naar de implementatie van de AVG binnen de gemeente is geconcludeerd dat de gemeente goed op weg is, maar dat er ook nog zaken verbeterd kunnen worden. Zo wordt aangeraden een gemeentelijke visie op privacy te ontwikkelen en te investeren in capaciteit voor uitbreiding van de functies in relatie tot privacy. De werving voor een extra privacyfunctionaris is in gang gezet.
Het proces voor inzageverzoeken is verbeterd.
In het zaaksysteem hebben medewerkers inzage in te veel persoonsgegevens. Technisch is dit nog niet mogelijk om aan te passen. Er zijn beheersmaatregelen genomen.

Informatiebeheer
De positie van de gemeente voor adequaat digitaal archief- en informatiebeheer is in 2022 verder verbeterd. Dit is bereikt door het verder inrichten van het zaaksysteem en door de uitbreiding van capaciteit, kennis en investeringen in bewustwording over het belang van dit onderwerp binnen de organisatie. Hierin speelt zaakgericht werken een centrale rol. Deze manier van werken richt zich op het verbeteren van dienstverlening en van de grip op informatiestromen binnen de gemeente. Daarom is geïnvesteerd in de doorontwikkeling van zowel het zaaksysteem, het aantal werkprocessen dat hierin wordt afgehandeld en de begeleiding en opleiding voor de medewerkers in de organisatie.

In 2021 is een digitale archief-oplossing gerealiseerd en in 2022 in gebruik genomen. Inrichting en gebruik zijn gekoppeld aan een moderne digitale bewaarstrategie, zodat digitale informatie op de juiste manier wordt bewaard en vernietigd. Het e-depot is een digitale bewaarplaats voor het archief; het pré-depot is een digitale omgeving voor het bewerken van archiefbescheiden voor overdracht naar het e-depot of digitale vernietiging.

Fraude en continuïteit

In de gemeentebrede frauderisico analyse en M&O is per proces een reeks van beheersmaatregelen opgenomen die onderdeel uitmaken van de verbijzonderde interne controle. Deze worden jaarlijks, halfjaarlijks of bij roulatie getoetst op basis van relevante geldstromen in de jaarrekening. Uit de verbijzonderde interne controle over 2022 komen geen bijzonderheden op dit onderdeel. De belangrijkste processen zijn die binnen het sociaal domein (Participatiewet, WMO en Jeugd), belastingen, salarissen en vergoedingen, vergunningen, aanbestedingen, grond aan- en verkopen, subsidies, leges en waardedocumenten en inkopen.
Gedurende 2022 zijn geen gevallen van fraude binnen de organisatie geconstateerd.

Er is op korte termijn geen reden de continuïteit van de gemeente in twijfel te trekken. De gemeente heeft een stevige financiële balanspositie. Ook is de begroting voor het komende jaar materieel sluitend. Op de langere termijn zal het voor de gemeente noodzakelijk zijn de begroting aan te gaan passen, als er vanuit het rijk geen of onvoldoende compensatie komt voor de tekorten vanaf 2026 (het zogenoemde ravijn).

Rechtmatigheid

Eventuele overschrijdingen aan de lastenkant van de programma's zijn tijdig gemeld aan de raad in de TB's (zie onderstaande tabel). Voor programma 3 is er sprake van een overschrijding ten opzichte van hetgeen gemeld is in de TB's. Dit is veroorzaakt door de extra uitgaven van € 6,39 mln. aan de Nelson Mandelabrug. De raad is hierover geïnformeerd in TB1 en met Raadsmemo Stand van zaken Nelson Mandelabrug d.d. 23 december 2022 waarin indicatief een bedrag van de kosten is genoemd van € 6 tot € 8 mln. Er is dan ook geen sprake van onrechtmatige overschrijdingen op programma 3.

Op Vbp zijn de werkelijke lasten hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakte door o.a. eerder gerealiseerde opbrengsten uit de grondexploitatie Dwarstocht waardoor de heffing Vpb ook hoger uitvalt (- € 1,05) en door correcties van heffingen uit voorgaande jaren (+ € 0,14). Daarnaast was de Vpb op reclame inkosten niet geraamd (- € 0,12).

De overschrijdingen zijn verklaard bij de desbetreffende toelichtingen bij de programma's. De weergegeven lasten zijn exclusief reservemutaties.

Rechtmatigheid (alleen de lasten worden getoond)

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Lasten Begroting 2022	Jaarrekening	Saldo lasten	Melding	Saldo na melding
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-119.805**	**-118.085**	**1.720**	**-5.115**	**6.835**
2. Samen leven en ondersteunen	**-121.267**	**-115.681**	**5.586**	**4.496**	**1.090**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**-58.137**	**-61.062**	**-2.925**	**784**	**-3.709**
4. Vrije tijd	**-27.122**	**-27.808**	**-687**	**-1.094**	**407**
5. Veiligheid	**-17.199**	**-17.268**	**-68**	**-297**	**229**
6. Dienstverlening en participatie	**-16.509**	**-15.781**	**729**	**245**	**484**
7. Inrichting van de stad	**-29.564**	**-22.717**	**6.848**	**91**	**6.757**
Overzicht overhead	**-43.212**	**-42.106**	**1.106**	**-734**	**1.840**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-3.614**	**-2.987**	**628**	**1.244**	**-616**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**-1.395**	**-2.422**	**-1.027**	**0**	**-1.027**
Totaal	**-437.826**	**-425.916**	**11.910**	**-380**	**12.290**

Inkooprechtmatigheid

Door de accountant is een steekproef getrokken om de gegevensgerichte verbijzonderde interne controle uit te voeren op aanbestedingen. Daar waar bewust van een Europese aanbestedingsprocedure is afgeweken is de gemeenteraad met een memo geïnformeerd.

De totale inkooponrechtmatigheid voor 2022 bedraagt € 1.301.000 en bestaat uit de 3 onderstaande rechtmatigheidsfouten.

Rechtmatigheidsfouten ingevolge het niet naleven van EU-aanbestedingsregels	***Omvang in €***
Onrechtmatige uitgaven in 2022	*888.000*
Onrechtmatige uitgaven in 2022 met doorloop naar 2023	*325.000*
Onrechtmatige uitgaven in 2021 met doorloop naar 2022 (financiële beheershandeling 2021)	*88.000*
Totaal	***1.301.000***

Rechtmatigheid investeringskredieten

De grootste overschrijdingen betreffen:

Krediet	Begroot	Melding	Uitgaven	Saldo na melding	Toelichting overschrijding
Reconstructie ontsluitingsweg Nutricia	1.280	751	2.061	-30	De reconstructie ontsluitingsweg Nutricia bestaat uit meerdere kredieten. Er is sprake van een onrechtmatige overschrijding van afgerond € 30.000. In 2021 is een memo aan de raad verstrekt over het voorziene tekort op project ontsluitingsweg Nutricia van in € 0,5 mln. bedraagt. In TB3 van 2021 is daarop aanvullend een tekort gemeld van € 0,3 mln. Dit is veroorzaakt door meerwerk voor een damwand, kabels en leidingen, openbare verlichting, verkeerregelinstallatie, aanleggen van beplanting en grondafvoer.
Upgrade Stadshart	-257	915	760	-102	Er is sprake van een onrechtmatige overschrijding van afgerond € 31.000. In 2019 is aangegeven dat de uitvoering in 2020 zou beginnen en dat het budget geïndexeerd moest worden met € 0,7 mln., deels te dekken vanuit een aanvullende bijdrage van derden van € 0,1 mln. Met raadsbesluit 0637408612 - geamendeerd raadsvoorstel Indexering Upgrade Stadshart is in 2019 besloten om de aanleg van een parkeerverwijssysteem aan te houden tot de uitvoering gereed zou zijn, zodat dan kan worden overwogen of die aanleg gezien de verwachte prijsstijgingen nog wenselijk zou zijn. In 2021 is besloten om dit niet aan te leggen. Door marktwerking, coronamaatregelen en extra kosten die met name zijn veroorzaakt door de aanleg van de fontein zijn de kosten verder gestegen. In TB2 is hiervoor een (aanvullend) nadeel van € 0,2 mln. gemeld. De overschrijding op de uitgaven komt hiermee op € 0,1 mln. De extra uitgaven worden voor € 71.000 gedekt door extra inkomsten. Het gemeentelijk aandeel in de aanleg sluit hiermee op € 31.000.
Elementen verharding-vervanging	1.899	500	2.588	-188	Er is geen sprake van onrechtmatigheid omdat deze investering onderdeel is van een groter geheel van investeringen in de openbare ruimte bovengronds. Hierbij is in totaal sprake van een voordeel van 3 mln. welke wordt veroorzaakt door onder andere capaciteitsproblemen bij de aannemer en binnen de gemeente en de lange levertijd op materialen. En van een nadeel van 200.000 die wordt veroorzaakt door de prijsstijgingen.
Vervanging tractiemiddelen begroting	5.323	-5.500	0	-177	Er is geen sprake van een overschrijding, omdat het totaalbudget voor de vervanging van de tractiemiddelen is verdeeld over meerdere grootboeknummers. Het totaal beschikbare krediet in 2022 voor nog te vervangen voertuigen is 5,5 mln.

Tango locatie	0	0	305	-305	Er is geen sprake van een overschrijding. De grondexploitatie Tango locatie is per 31-12-2022 afgesloten. De gemaakte kosten zijn van onderhanden werk overgezet naar Materiële Activa.
Entree Zoetermeer VTA jaarschijf 2022	2.578	300	2.830	48	Met raadsbesluit 0637682126 Ruimtelijk Kader en Investeringsbudget middengebied is een totaalbudget beschikbaar gesteld van ca. € 79,2 mln. Het budget wordt voor € 53,4 mln. gedekt vanuit bijdrage kostenverhaal, grondverkopen en subsidie. Het budget is opgedeeld in verschillende onderdelen en jaren waaronder de jaarschijf 2022 voor VTA. Er is geen sprake van onrechtmatigheid. In TB2 zijn er extra voorbereidingskosten gemeld van € 0,3 mln. De overschrijding is met name veroorzaakt doordat er naar aanleiding van de zienswijzen en advies van de commissie voor de milieueffectrapportage (MER) aanvullende onderzoeken plaats moesten vinden. Ook in 2021 was er sprake van een overschrijding van € 0,3 mln. op de voorbereidingskosten zodat de totale overschrijding € 0,6 mln. bedraagt. In TB1 is melding gedaan van het risico van prijsstijgingen. De businesscase wordt in 2023 geactualiseerd.

Rechtmatigheid sociaal domein

Betrouwbaarheid/ rechtmatigheid ingekochte Jeugd en WMO nieuw

De verantwoording in de jaarrekening 2022 is tot stand gekomen op basis van de ontvangen verantwoordingen inclusief controleverklaringen (van zorgaanbieders), de vastgestelde indicaties/beschikkingen en de betaalde bedragen.

De tot nu toe ontvangen controleverklaringen zijn ‘schoon’, dat wil zeggen dat de verantwoordingen van de controlerend accountants van de zorgaanbieders positief zijn over de betrouwbaarheid en rechtmatigheid.

De regionale afspraken betreffende de controle en verantwoording van Jeugd en WMO- nieuw zijn vastgelegd in een controleprotocol. Met de afspraken in dit controleprotocol krijgen de gemeente zekerheid over de prestatielevering en de rechtmatigheid. In het protocol is bewust rekening gehouden met het verlichten van de administratieve lastendruk bij (kleine) zorgaanbieders tot de gewenste zekerheden van de gemeenten. Daarom is ervoor gekozen om niet voor alle zorgaanbieders de verplichting op de te leggen voor een verantwoording inclusief controleverklaring. De afspraken zijn als volgt: • Zorginstellingen met een regionale (H10) omzet jeugd > € 250.000 zijn verplicht een verantwoording in te dienen met een controleverklaring en rapport van bevindingen. • Zorginstellingen met een regionale (H6) omzet WMO nieuw > € 125.000 zijn verplicht om een verantwoording in te dienen met controleverklaring en rapport van bevindingen.

Dat betekent dat zorginstellingen met een regionale omzet jeugd < € 250.000 en WMO nieuw < €125.000 geen separate verantwoording met controleverklaring hoeven aan te leveren. Hiermee hebben de regio en Zoetermeer bewust gekozen om voor deze lasten te vertrouwen op de interne bedrijfsvoering van deze instellingen en geen aanvullende zekerheid te vragen over prestatielevering en rechtmatigheid. Voor alle gedeclareerde bedragen

wordt in het proces wel vastgesteld (door gemeente of H10 inkoopbureau) dat het tarief/product in overeenstemming is met het contract en dat een geldige indicatie/beschikking is afgegeven door de gemeente. Wij wegen deze lasten daarom niet mee in ons oordeel over de onzekerheid in de getrouwheid en rechtmatigheid. Voor instellingen met een regionale omzet boven de norm waarbij niet (tijdig) de controleverklaring is ontvangen, wordt dit bedrag wel als onzeker meegenomen

Overzicht uitvoering medebewindtaken

De Wet Revitalisering generiek toezicht (Rgt) is erop gericht om het horizontaal toezicht ten aanzien van medebewindstaken door de raad te versterken. Het gemeentebestuur van Zoetermeer heeft dit als volgt ingevuld:

- Naast de programmaverantwoording wordt in deze subparagraaf apart ingegaan op de uitvoering van medebewindstaken door het college in 2022.
- Met de provincie is een bestuursovereenkomst gesloten op grond waarvan de gemeenten voor zes beleidsdomeinen de stand van zaken voor de uitvoering aangeven (IBT-rapportage). Vanaf 2022 is deze rapportage weergegeven via het door IBT-dashboard van de provincie Zuid-Holland. In dit dashboard wordt een actuele situatie over de beleidsdomeinen in alle Zuid-Hollandse gemeenten weergegeven. Klik hier voor het dashboard. De IBT-rapportage voor Zoetermeer is ook als bijlage in dit jaarverslag opgenomen (bijlage 2).

Uitvoering medebewindtaken in 2022
Op basis van de begroting 2022, de toezichtindicatoren voor de beleidsdomeinen én de bestuursovereenkomst (IBT-rapportage) wordt over de uitvoering van de medebewindstaken in 2022 het volgende opgemerkt (dit betreft de onderdelen die geen groene scoren hebben).

Financiën
De begroting 2023 voldoet aan de kaders om in aanmerking te komen voor regulier financieel toezicht. Het oordeel is geel omdat het laatste jaar van de meerjarenraming 2026 sluit met een negatief structureel saldo. Dit betekent dat voor een deel van de structurele lasten in dat jaar nog structurele dekking moet worden gevonden.

Archief- en informatiebeheer
Het laatste archiefverslag over 2020 wees uit dat de gemeente nog niet voldoet aan de eisen van de Archiefwet en een aantal structurele problemen om een oplossing vroegen. Inmiddels heeft de archiefinspecteur in 2022 een nieuwe rapportage opgesteld, die wacht op een inhoudelijke reactie van de organisatie alvorens te kunnen worden behandeld in het college van B&W om vervolgens aan de raad en de provincie gestuurd te worden.
Zie voor de voortgang van dit onderdeel de tekst bij de subparagraaf IPI.

Wet open overheid

Tot 1 mei 2022 was de Wet Openbaarheid Bestuur (Wob) van kracht. Per die datum is de Wet Open Overheid (Woo) in werking getreden. De Woo gaat verder dan de WOB. Naast de passieve openbaarmaking, openbaar maken van documenten op verzoek, is er in de Woo sprake van actieve openbaarmaking (informatie uit eigen beweging openbaar maken). De wijzigingen die te maken hebben met de passieve openbaarmaking zijn geïmplementeerd. Voor het onderdeel actieve openbaarmaking volgt de gemeente de fasering en het beleid zoals dit wordt opgesteld door de Rijksoverheid.

In 2022 zijn er in totaal 26 Wob-verzoeken ontvangen en na de implementatie van de Woo zijn er 40 Woo-verzoeken ontvangen. Afgehandelde en toegekende Woo-verzoeken worden gepubliceerd op de gemeentelijke website: Overzicht W00-besluiten | Gemeente Zoetermeer.

Verbonden Partijen

Inleiding

De gemeente Zoetermeer is actief in netwerken van beleids- en uitvoeringsorganisaties. Bij een deel van die organisaties is de gemeente ook bestuurlijk en/of financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Een bijzondere vorm hiervan zijn de samenwerkingsverbanden, die in het leven zijn geroepen om gemeentelijke taken in gezamenlijkheid uit te voeren. Dit soort samenwerkingsverbanden levert een grote bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke doelen, maar levert door zijn aard ook bestuurlijke - en financiële risico's op.

Kadernota verbonden partijen

Korte inhoud Kadernota en checklist Verbonden partijen

In de Kadernota Verbonden partijen (geactualiseerd in 2016) zijn beleidsrichtlijnen opgenomen waaraan een (beoogde) deelname aan (nieuwe) samenwerkingsverbanden moet worden getoetst. Ook is een checklist beschikbaar die kan worden gebruikt bij afwegingen over het aangaan, inrichten of herzien van een samenwerkingsverband. De checklist (aangescherpt in 2019) is niet limitatief, maar geeft de belangrijkste onderwerpen aan, waarover moet worden nagedacht om op de grootste risico's bij samenwerking een passend antwoord te hebben.

De gemeente Zoetermeer hanteert een bredere definitie voor een verbonden partij dan de definitie die in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat vermeld. Er is gekozen voor de term 'samenwerkingsverband'. Dit betekent dat ook partijen in ogenschouw worden genomen, waarin de gemeente een bestuurlijk óf (BBV vermeldt: 'én') een financieel belang heeft.

Definitie Samenwerkingsverband

Een samenwerkingsverband bestaat tussen de gemeente en één of meer andere publieke en/of private partijen en heeft een eigen juridische entiteit, waarin activiteiten in organisatorisch verband worden uitgevoerd en de gemeente een bestuurlijk -, financieel -, integriteits- of ander risico loopt. Deze definitie sluit samenwerkingsverbanden zonder juridische entiteit, zoals subsidieverstrekkingen, leningen en garantstellingen, uit en deze vallen buiten de reikwijdte van de Kadernota Verbonden Partijen.

De nota bevat beleidsrichtlijnen die betrekking hebben op vier terreinen:

- Afwegingskader:
  Is sprake van toegevoegde waarde en is sprake van het meest geëigende middel?
- Publiekrechtelijke of privaatrechtelijke samenwerking:
  Afhankelijk van de aard van de activiteiten (in ieder geval publiek belang) en het doel van de samenwerking.
- Rolverdeling:
  Wie en hoe vervullen de gemeentelijke vertegenwoordigers hun rol als bestuurslid en hoe gaan zij om bij conflicterende belangen tussen het samenwerkingsverband en de gemeente?
- Good-governance:
  Regie op de samenwerking borgen de aspecten: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden.

Belangrijke ontwikkelingen

Hieronder staan de belangrijkste ontwikkelingen van verbonden partijen vermeld.

Stedin

Voor de energietransitie moet Stedin de komende jaren € 8 miljard investeren. Om dit geld tegen aantrekkelijke voorwaarden te kunnen aantrekken, is het versterken van het eigen vermogen met € 1,8 miljard nodig. Hiervoor heeft Stedin (samen met de aandeelhouders) twee projecten lopen.

In het project Nachtwacht onderhandelen de drie grote netwerkbeheerders Stedin, Liander en Enexis samen met hun aandeelhouders met het rijk om het rijk als aandeelhouder in deze netwerkbedrijven te laten stappen. Dit project wordt voor Stedin eind tweede kwartaal 2023 afgerond. De verwachting is dat het rijk zich in Stedin inkoopt voor € 500 miljoen. In een later stadium zal Stedin nogmaals beroep doen op het rijk voor extra geld.
Het project Nachtwacht is in twee stukken opgeknipt. De eerste fase is afgerond en heeft geresulteerd in het afsprakenkader. In het afsprakenkader hebben de drie grote netwerkbeheerders samen met hun aandeelhouders met het rijk afspraken gemaakt over het proces rondom eventuele toekomstige verzoeken voor kapitaalstortingen, governance, waardering en samenwerking en op welke wijze kapitaalverzoeken in behandeling worden genomen en onderzocht. In dit afsprakenkader stelt het rijk een aantal eisen aan de governance en aan het (liefst versoberen van het) dividendbeleid. Op basis van dit afsprakenkader overlegt het rijk met iedere netwerkbeheerder en hun aandeelhouders individueel over de specifieke kapitaalbehoefte. Het resultaat van dit overleg wordt een individuele 'Participatieovereenkomst' per netbeheerder.
In het project Omega onderhandelt Stedin met niet-aandeelhoudende gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied om als aandeelhouder in Stedin in te stappen. De verwachting is dat dit traject eind vierde kwartaal 2023 wordt afgerond. De uitkomsten van dit traject zijn nog onbekend. Bij beide projecten hebben de aandeelhouders uiteindelijk een beslissende stem.

In beide projecten heeft iedere aandeelhouders het voorkeursrecht. Dat betekent dat een aandeelhouder het recht heeft om aandelen bij te kopen om zijn aandeelbelang te behouden. Welke rechten er aan deze aandelen zijn gekoppeld is nog onbekend.

Als gevolg van ‘Het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit en gas 2022-2026’ (opgesteld door de toezichthouder ACM [Autoriteit Consument & Markt]) kunnen de uit de hogere financieringsbehoefte voortkomende extra rente en afschrijvingslasten pas op een later moment in de tarieven worden doorbelast. Kortom, de last gaat voor de baat uit. Het dividend staat daarom mede onder druk. De verwachting is dat het dividend Stedin de komende jaren minimaal is en daarom is vanaf 2022 het dividend Stedin op nihil begroot.

Dunea

Dunea zet in om de betrouwbaarheid van haar leveringsplicht robuuster vorm te geven door te investeren in de multi-bronnen strategie, het vergroten van de strategische zoetwatervoorraad in de duinen en het optimaliseren van het huidige systeem.

Een grote uitdaging voor Dunea is het verhogen van de productie. Het aantal klanten (voornamelijk huishoudens) van Dunea groeit meer en sneller dan tot nu toe verwacht. Ook is de verwachting dat het watergebruik per persoon de komende jaren stijgt. Dit betekent dat geplande projecten en daarmee de investeringen naar voren moeten worden gehaald. Bijkomend probleem is dat een aantal systemen toe is aan groot onderhoud en dat dat tijdelijk ten koste gaat van de productie. Hierbij komt kijken dat het steeds tijdrovender wordt om alle benodigde procedures (met name rond natuurvergunningen) te volgen, voordat nieuwe investeringen en groot onderhoud kunnen worden uitgevoerd.

Ook vragen de kwaliteit van drinkwater als gevolg van toename in regelgeving op gebied van PFAS, de vervuiling van rivierwater en het onderhoud van het duingebied meer investeringen en beheer.

Deze ontwikkelingen leiden tot hogere investeringen en exploitatiekosten en hebben ook gevolg voor de tarieven van het drinkwater. Met name de kosten voor energie en in iets mindere mate de arbeidskosten stijgen hard. In november 2022 is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een besluit over de investeringen en tarieven 2023 genomen. Het tarief voor een gemiddeld twee-persoonshuishouding stijgt in 2023 van € 158 naar € 179, een stijging van 14%.

Op dit moment heeft Dunea een reserve overcapaciteit van 5%. De verwachting is dat dit de komende jaren richting 0% gaat. Er moeten zich dan geen extreme situaties voordoen, waardoor de gevraagde capaciteit niet gerealiseerd kan worden. Wanneer dit onverhoopt toch zal optreden dan treedt het (landelijk vastgelegde) noodplan inwerken van het afsluiten van vooraf vastgelegde activiteiten/bedrijven. Huishoudens blijven daarbij voorzien van drinkwater maar in het uiterste geval kan de waterdruk worden verlaagd. Zie voor nadere toelichting de bijlage Verbonden partijen, Dunea, kopje Beleidsvoornemens/beleidskader.

Werkbedrijf De Binnenbaan BV
Werkbedrijf De Binnenbaan BV bestaat sinds 1 januari 2021. Het werkbedrijf is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw), de re-integratie activiteiten van de gemeente Zoetermeer op basis van de Participatiewet en het gemeentelijke deel van het Werkgevers Servicepunt. Werkbedrijf De Binnenbaan BV kent een Algemene Vergadering van Aandeelhouders, waarin de wethouders Werk & Inkomen en Financiën zijn vertegenwoordigd. Zoetermeer vertegenwoordigt 98% van de aandelen. Leidschendam-Voorburg en Rijswijk vertegenwoordigen elk 1% van de aandelen. Ook kent De Binnenbaan een driehoofdige raad van commissarissen, die extern is geworven.

Naast het uitvoeren van de taken voor Zoetermeer lagen de prioriteiten in 2022 bij het verbeteren van de datakwaliteit, het beschrijven van werkprocessen, het werken aan de interne bedrijfscultuur en het terugdringen van het ziekteverzuim.

De Binnenbaan heeft een werkbezoek georganiseerd voor de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. In het najaar heeft de gemeenteraad een zienswijze uitgebracht op de jaarrekening en de begroting van De Binnenbaan.
In 2022 is de implementatie van de kandidaatroute 2.0 gestart. Hiermee wordt duidelijk gemaakt welke stappen bij de ondersteuning van de kandidaten moeten worden doorlopen. Het doel is om de werkregisseur structuur mee te geven en daarmee effectiever te werken.
In 2022 is verder gewerkt aan de screening van het gehele klantenbestand. Vanwege de hoge werkdruk en het hoge verzuim is dit nog niet afgerond in 2022. De tussenstand einde derde kwartaal is dat 3.200 kandidaten zijn gescreend. 600 Kandidaten moesten nog gescreend worden. Op basis hiervan en een aanvullend diagnosegesprek kunnen de klanten conform de prioriteitstelling uit de kadernota re-integratie Meedoen met Meerwaarde (2020-2024) de voor hen passende dienstverlening krijgen.
Er is ook is geïnvesteerd in de samenwerking met de gemeente waar het gaat om het soepel laten verlopen van de overlappende bedrijfsprocessen in de uitvoeringspraktijk en de samenwerking op het gebied van ICT en databeheer. Gezamenlijk heeft prioritering plaatsgevonden van de ambities en de daaraan gekoppelde acties.
De Binnenbaan draagt bij aan (de ontwikkeling van) verschillende bedrijfsscholen om leerwerktrajecten aan te bieden. De bedrijfsschool Groen en Logistiek is in september met een nieuw jaar begonnen. De start van de bedrijfsschool Zorg heeft vorm gekregen met het werven van vier thuiszorgorganisaties en ging van start in januari 2023. Ook is gewerkt aan de leerwerkroute Facilitair, waarbij nog wordt onderzocht welke vorm van leren én werken het best passend is.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
De Metropoolregio Rotterdam Den Haag is met onder andere de havenindustrie, de glastuinbouw, het hightechcluster, de cybersecuritysector en als (inter)nationaal bestuurlijk centrum belangrijk voor de Nederlandse economie. De metropoolregio Rotterdam Den Haag krijgt er de komende jaren circa 400.000 inwoners bij. Dat vraagt om meer woningen (240.000 in de zuidelijke Randstad), meer werk en een betere bereikbaarheid. Naast de grote woningbouwopgave staan de 23 gemeenten (21 per jan 2023) in de metropoolregio voor de uitdaging om de economie te vernieuwen en te zorgen dat banen en woningen goed bereikbaar zijn.

De regeling MRDH 2014 schrijft voor, dat er in het eerste jaar van een nieuwe bestuursperiode van gemeenteraden een nieuwe strategische agenda door het Algemeen Bestuur wordt vastgesteld. Na de verkiezingen in 2018 hebben de 23 gemeenten samengewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe gezamenlijke Strategische Agenda voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De Strategische Agenda MRDH is op 12 juli 2019 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het strategische kader voor de begroting 2020 wordt gevormd door de vier ambities die in de strategische agenda zijn opgenomen: vernieuwen economie, versterken stad en omgeving, verbeteren bereikbaarheid en veranderen energie. De huidige strategische agenda loopt tot en met 2022. Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 werken de 23 gemeenten gezamenlijk aan een nieuwe strategische agenda.
In 2022 heeft de regionale economie zich in tal van sectoren weten te herstellen van de COVID-19-pandemie, maar hebben geopolitieke ontwikkelingen in Oost-Europa geleid tot nieuwe forse schokken in verschillende waardeketens. Denk onder andere aan sterk gestegen energiekosten en overige grondstof prijsstijgingen. De naweeën van de COVID-19-pandemie, de oorlog in Oekraïne en de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt hebben in 2022 geleid tot vertraging bij de initiatie en uitvoering van een aantal projecten vanuit het programma EV. De weerslag van de COVID-19-pandemie op het OV en de financiële positie van vervoersbedrijven is substantieel gebleken. Hoewel er in 2022 door het rijk extra middelen beschikbaar zijn gekomen voor ondersteuning van het OV, is het vooralsnog ongewis wat de gevolgen zijn voor 2023 en verder.

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo (GR Bleizo)
De gebiedsontwikkeling van Bleizo vindt plaats conform de in 2014 door de raden van Lansingerland en Zoetermeer vastgestelde ontwikkelingsaanpak ‘Ontwikkeling Bleizo Van plan naar Strategie 2013’. Deze strategie richt zich op een ontwikkeling van een hoogwaardig gebied met vervoerswaarde, rondom het nieuwe OV Knooppunt Bleizo. De Vervoersknoop Bleizo is in 2019 volledig in gebruik genomen. De gronden van Bleizo-Oost zijn inmiddels uitgegeven. Na enkele verkennende studies naar de mogelijkheden voor woningbouw op Bleizo-West is in mei 2020 door de colleges van Lansingerland en Zoetermeer een bestuurlijke vervolgopdracht Bleizo-West vastgesteld. Deze opdracht is gericht op het maken van een ontwikkelperspectief met uitgangspunten voor de gebiedsontwikkeling van Bleizo-West en een ontwikkelstrategie over hoe de markt betrokken gaat worden bij de verdere planuitwerking en realisatie van deze gebiedsontwikkeling. In feite gaat het om een actualisatie van het huidige kader ‘Ontwikkeling Bleizo Van plan naar Strategie 2013’. De raden van Lansingerland en Zoetermeer hebben in oktober 2021 het ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo vastgesteld. Het ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo past niet in het omgevingsbeleid van de provincie. In 2022 is er ambtelijk en bestuurlijk door Zoetermeer/Lansingerland overleg gevoerd met de provincie. Helaas heeft dit nog niet geleid tot aanpassing van het provinciale beleid. Tot 2024 staat daarom de gronduitgifte en de ontwikkeling van Bleizo-West ‘on hold’.

In 2022 zijn de activiteiten beperkt gebleven tot:

- Algemene activiteiten van de projectorganisatie
- Beheer van de gronden
- Advisering aan de gemeenten ten behoeve van de ontwikkelstrategie van Bleizo-West

- Start afronding aanleg openbaar gebied in Bleizo-oost vanwege vertraging in de besluitvorming van de over de aanleg van de calamiteitenweg wordt dit in 2023 afgerond

Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg
Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft als doel het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, alsmede uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.
Eind 2021 zijn alle bedrijfskavels uitgegeven en opgeleverd met uitzondering van de zes hectare gelegen bij het NS-station Lansingerland-Zoetermeer die deel uitmaken van het gebied van de bestuurlijke opdracht Bleizo-West. Het is de bedoeling om de resterende zes hectare over te hevelen naar de grondexploitatie Bleizo.
Het Bedrijvenschap Hoefweg zou in 2021 worden opgeheven. Door een complexe juridische situatie bij PRISMA waar het Bedrijvenschap Hoefweg in deelneemt, loopt de opheffing van het Bedrijvenschap Hoefweg vertraging op. In 2022 kon Bedrijvenschap Hoefweg nog niet worden opgeheven. Naar verwachting wordt dat 2023.

Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden
De ambitie van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is om de dienstverlening verder te professionaliseren. De focus lag in 2022 op doorontwikkeling van de automatisering, ontzorgen, professionalisering van de informatievoorziening en het stroomlijnen van de administratieve keten tussen jeugdhulpaanbieders, gemeenten en Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden leverde daarnaast een belangrijke bijdrage in de uitvoering van de regionale aanpak kostenbeheersing.

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden (GR GGD en VT Haaglanden)
Bij Veilig Thuis Haaglanden lukt het niet om volledig binnen de wettelijke termijnen te werken. Werving en behoud van personeel is in de krappe arbeidsmarkt een enorme uitdaging. De uitvoeringsorganisatie voert een verbeterplan uit. Bij andere Veilig Thuis organisaties en in de gehele keten wordt hetzelfde probleem ervaren. Het Rijksprogramma Toekomstscenario kind en gezinsbescherming moet lucht in de keten geven. Op termijn wordt een nieuwe publiekrechtelijke organisatie opgericht bestaande uit Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instellingen. Veilig Thuis Haaglanden heeft voor beleidsambtenaren een ketenmonitor en een gemeentelijke monitor ontwikkeld.
In 2022 is de evaluatie van de GR GGD en VT Haaglanden afgerond. Het eindrapport 'Van stabiliseren naar ontwikkelen' is door het Algemeen Bestuur (AB) besproken, vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de deelnemende gemeenteraden. Het bestuur heeft de GR-functionarissen de opdracht gegeven om de handreikingen uit het rapport uit te werken in een uitvoeringsagenda. In de AB-vergadering van 13 oktober 2022 is deze uitvoeringsagenda vastgesteld. Daarbij heeft het AB een aantal prioriteiten meegegeven: het opstellen van een bestuursagenda voor de bestuursperiode 2022-2026, het organiseren van het bestuurlijke gesprek over de stemverhouding binnen de GR, de afweging voor het instellen van weerstandsvermogen en het verwerken van de wijzigingen vanuit de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)
Brandweer Haaglanden verzorgt de brandweerzorg in de regio Haaglanden. In 2022 is naast de reguliere werkzaamheden, zoals de dagelijkse bestrijding van branden en incidenten met gevaarlijke stoffen, het bieden van hulpverlening bij o.a. verkeers- en waterongevallen en het geven van adviezen brandveiligheid, ook gewerkt aan de doorontwikkeling van materieel en procedures en op het blijven investeren in de ontwikkeling van kennis om zo de ontwikkelingen op het gebied van verdichting (waaronder hoogbouw) en de energietransitie veilig mogelijk te maken. Deze twee thema’s zijn – samen met het inzetten op duurzame inzetbaarheid van personeel – de speerpunten in het bestuurlijk vastgestelde meerjarenbeleidsplan.

Binnen de regio Haaglanden werken de hulpdiensten (brandweer, GHOR[1] en de politie-eenheid Den Haag) en gemeenten samen op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. In 2022 hebben de hulpdiensten en gemeenten – in afstemming met verschillende crisispartners – de wettelijk verplichte planfiguren geactualiseerd. Het gaat hierbij om het:

- Regionaal Risicoprofiel
- Beleidsplan Rampenbestrijding en crisisbeheersing
- Crisisplan.

Hoewel de ontwikkelingen rondom COVID-19 het mogelijk hebben gemaakt om de crisisstructuur af te schalen, is ook in 2022 de situatie nauwlettend in de gaten gehouden.

Overzicht verbonden partijen

Zoetermeer kent de volgende verbonden partijen:

Deelnemingen in vennootschappen:

- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
- Dunea NV
- Stedin NV
- Werkbedrijf De Binnenbaan BV

Gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)
- Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden en Veilig thuis Haaglanden
- Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)
- Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Hoefweg
- Gemeenschappelijke regeling Bleizo
- Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (voorheen: inkoopbureau H-10)
- Gemeenschappelijke regeling Schadevergoedingsschap HSL-Zuid, A16 en A4

Stichtingen en verenigingen:

- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Gemeenten voor duurzame ontwikkelingen (GDO)
- Stichting BusinessPark Haaglanden (BPH)
- Vereniging De BredeStroomversnelling

In de bijlage Verbonden partijen is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording meer gedetailleerde informatie (over doel, beleid, risico’s, belangen en dergelijke) per verbonden partij opgenomen.

Relatie met paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Voor de verbonden partijen zijn geen specifieke, strategische risico’s voor de gemeente Zoetermeer geconstateerd.

Grondbeleid

Inleiding

In de paragraaf Grondbeleid wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde grondbeleid in 2022. De inhoud van deze paragraaf bevat:

- De visie op het Zoetermeerse grondbeleid
- De manier waarop het grondbeleid is uitgevoerd
- Een prognose van de resultaten van de totale grondexploitatie en een onderbouwing van de winstneming
- Risicobeleid in relatie tot grondbeleid.

De visie op het Zoetermeerse grondbeleid

De belangrijkste ambities en opgaven voor de stad zijn vastgesteld in de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken die hieruit voortvloeien. Het karakter van het Zoetermeerse grondbeleid wordt bepaald door drie leidende principes: ambitie gestuurd, waarde creërend en adaptief.

- Ambitie gestuurd
  Grondbeleid staat ten dienste van beleidsdoelstellingen en (ruimtelijke) ambities. Het is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke beleidsopgaven en ambities in samenhang te realiseren. Een duidelijke koers zoals vastgelegd in de Visie Zoetermeer 2040, en de bijbehorende uitwerking in beleid- en gebiedsprogramma's en Omgevingsplan, vormen een belangrijke voorwaarde voor een ambitie gestuurd grondbeleid.
- Waarde creërend
  Grondbeleid is bedoeld om ruimtelijke opgaven mogelijk te maken en daarmee maatschappelijke doelen te verwezenlijken of te versterken. Grondbeleid gaat vooral over het creëren van maatschappelijk waarde. Tegelijkertijd moet het ook betaalbaar blijven. Bij het streven naar kwaliteit en diversiteit wordt gezocht naar een gezonde balans tussen maatschappelijke en financiële waarden.
- Adaptief
  De gemeente handelt in de geest van de Omgevingswet en faciliteert via randvoorwaarden ruimtelijke initiatieven vanuit de samenleving én in samenwerking met de samenleving. De gemeente gaat uit van het bundelen van krachten en biedt initiatiefnemers een reikende hand indien nodig. Wanneer meer regie door de gemeente wenselijk is, is het gemeentelijk grondbeleid voldoende wendbaar om slagvaardig te kunnen handelen om te komen tot tijdige realisatie.

Op basis van de drie leidende principes spreekt de gemeente van "situationeel grondbeleid". Dit betekent concreet dat de gemeente per situatie afweegt welke grondbeleidsvorm passend is bij de belangen van de gemeente, marktpartijen en de samenleving. De volledige visie op het Zoetermeerse grondbeleid is vastgelegd in de Nota Grondbeleid Zoetermeer 2021.

Uitvoering grondbeleid
Op de gemeentelijke website Plannen en Projecten is een uitgebreid overzicht te raadplegen van de activiteiten die uitvoering geven aan het grondbeleid van de gemeente. De gemeente onderscheidt in essentie drie vormen van grondbeleid: actief, faciliterend en samenwerkend.

Actief grondbeleid
Actief grondbeleid wordt gekenmerkt door een overheidsrol, waarbinnen de gemeente de benodigde gronden verwerft, de gronden ontwikkelt (grondproductie) en vervolgens bouwkavels verkoopt aan derden. Voor een actief grondbeleid project wordt door de raad een grondexploitatie geopend.
In 2022 zijn geen nieuwe grondexploitaties geopend. In de huidige grondexploitatieprojecten worden er tot 2031 nog 1.415 woningen gerealiseerd.
In 2022 heeft binnen de grondexploitaties grondverkoop voor 444 woningen plaatsgevonden (raming was 636 woningen). Oplevering van woningen vindt in de regel ca. 1 tot 1,5 jaar na grondverkoop plaats. Het verschil met de raming komt voornamelijk doordat de verkochte grond voor Cadenza 2, Engelandlaan 140 en de Van Leeuwenhoeklaan later wordt geleverd dan verwacht.
Binnen de grondexploitatie Oosterheem heeft Zoetermeer nog ca. 4,4 ha. uit te geven grond ten behoeve van bedrijventerrein. Deze grond wordt gefaseerd uitgegeven in de komende 7 jaar. Er is in 2022 ca. 3,3 ha bedrijventerrein verkocht (raming was 3,5 ha). De geraamde grondtransacties schuiven grotendeels door naar 2023. Eind 2022 is ca. 0,87 ha aan bedrijventerrein gereserveerd voor kandidaatkopers.

Financieel resultaat grondbedrijffunctie
In 2022 zijn de grondexploitaties Amerikaweg en Tango locatie (Palenstein) afgesloten. Voor de grondexploitaties Plataanhout, Bladgroen en Zegwaartseweg-Noord geldt dat de werkzaamheden aan de openbare ruimte langer duren dan verwacht. Hierdoor kunnen deze grondexploitaties niet in 2022 worden afgesloten zoals verwacht, maar gebeurt dat volgend jaar. Eind 2022 zijn er 17 projecten met een grondexploitatie:

Projectnaam	looptijd t/m	2023	2024	2025	2026	2027	2028 e.v.
Bladgroen	2023						
Boerhaavelaan	2024						
Cadenza 2	2025						
Delftsewallen Gasfabriekterrein	2023						
Dwarstocht	2024						
Edisonpark	2031						
Engelandlaan 140	2025						
Katwijkerlaantrace	2023						
Kleurlaan	2023						
Lansinghage	2026						
Markt 10	2029						
Oosterheem	2028						
Palenstein - herstructurering	2025						
Plataanhout	2023						
Van Leeuwenhoeklaan	2025						
Voorweg Noord	2026						
Zegwaartseweg Noord	2023						

Financieel resultaat 2022

Bedragen x € 1.000

Resultaatcategorie	Bedrag
Tussentijdse winstnemingen en resultaat afgesloten complexen	7.555
Vrijval Risicoreserve	574
Mutatie voorziening nadelige complexen nav MPG	418
Faciliterend grondbeleid	-28
Overige lasten (rente, beheerlasten, c.a.)	-645
Vennootschapsbelasting	-2.662
Resultaat grondbedrijffunctie 2022	**5.212**

Toelichting financieel resultaat grondbedrijffunctie:
Het resultaat van de grondbedrijffunctie bedraagt € 7,555 mln. positief. Met name de tussentijdse winstnemingen van vooral die van Oosterheem van € 2,7 mln. en Dwarstocht van € 3,5 mln. dragen hieraan bij. Uit de risicoreserve Grondbedrijffunctie is € 0,574 mln. vrijgevallen: vanwege de voortgang in Oosterheem zijn minder middelen benodigd in deze reserve.
Eind 2022 zijn de locaties die als Materiële Vaste Activa worden verantwoord opnieuw getaxeerd. Op basis van de uitkomsten kan per saldo € 0,418 mln. vrijvallen uit de voorziening Nadelige complexen.
De faciliterende projecten hebben in 2022 per saldo een nadeel van € 0,028 mln. opgeleverd. Aan overige lasten is € 0,645 mln. toegerekend aan de grondbedrijffunctie: het gaat hier om beheerlasten, rentelasten en lasten voor beleidsontwikkeling. En aan te betalen vennootschapsbelasting is per saldo € 2,662 mln. opgenomen in het resultaat.

Prognose Grondexploitaties en winstnemingen

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31.12.2022	Prognose			
		Lasten	Baten	Rente	Resultaat
Totaal_Grondexploitaties	**19.415**	**49.282**	**66.470**	**60**	**-2.287**

In de huidige portefeuille van bouwgronden in exploitatie is de verwachting dat er de komende jaren nog € 49,3 mln. aan investeringen en nog € 66,6 mln. aan opbrengsten worden gerealiseerd. De meeste kosten zijn nog te realiseren bij de projecten Dwarstocht (€ 7,0 mln,), Oosterheem € 12,7 mln.), Palenstein (€ 5,9 mln.) en Edisonpark (€ 12,1 mln.). De meeste opbrengsten zijn nog te realiseren bij de projecten Oosterheem (€ 20,6 mln.) en Edisonpark (€ 20,4 mln). De boekwaarde bedraagt eind 2022 € 19,4 mln.

Bij voldoende zekerheid over een positief projectresultaat wordt er jaarlijks tussentijds winst genomen. Dat gebeurt op basis van de voor gemeenten voorgeschreven “percentage of completion” methode. De verwerking van het resultaat vindt conform de nota Grondbeleid, getrapt plaats: de te nemen winst wordt gestort in de Risicoreserve tot een maximum van 2,5% van de nog te realiseren bruto omzet van de grondexploitatie. Van het resterende resultaat gaat 50% naar de reserve Versterking Financiële Positie Grondbedrijffunctie en 50% naar de reserve RIF 2030.
In 2022 is er € 7,44 mln. winst genomen (2021: € 8,6 mln.) op basis van de ‘percentage of completion methode’. De winsten over 2022 komen hoofdzakelijk voort uit het project Dwarstocht (€ 3,69 mln.), Oosterheem (€ 2,65 mln.) en Zegwaartseweg Noord (€ 1,44 mln.).
Bij de grondexploitaties Bladgroen en Lansinghage is sprake van het terugdraaien van eerder genomen tussentijdse winst. Dit komt doordat het te verwachten resultaat van deze grondexploitaties zijn verslechterd, voornamelijk veroorzaakt door vertraging die in de projecten is opgetreden. Het eindresultaat van de grondexploitaties Edisonpark, herstructurering Palenstein en Markt 10 is flink naar beneden bijgesteld door gewijzigde fasering en indexering van kosten. Hierdoor komt het geprognotiseerde totale eindresultaat uit op -/- € 2,1 mln. De gemeenteraad wordt via het Meerjarenperspectief Grondexploitaties uitvoerig geïnformeerd over de mutaties.

De tussentijdse winstneming per complex bedraagt:

Bedragen x € 1.000

Complex	Bedrag
Bladgroen	-10
Dwarstocht	3.692
Edisonpark	-11
Engelandlaan 140	1
Katwijkerlaantracé	46
Kleurlaan	34
Lansinghage	-415
Oosterheem	2.650
Van Leeuwenhoeklaan	18
Zegwaartseweg Noord	1.435
Totaal	**7.440**

In 2022 zijn bij een aantal projecten de verwachte resultaten op de projecten veranderd ten opzichte van 2021. Hierdoor zijn bij een aantal projecten de verliesvoorzieningen gemuteerd. De totale verliesvoorzienig op de grondexploitaties is in 2022 € 23,1 mln. (2021: 22,6 mln.). Dit verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de toename van de verliesvoorziening op het project Palenstein van € 1,0 mln. en Cadenza 2 van € 0,4 mln. en de afname bij de afgesloten projecten Amerikaweg en Tango locatie (totaal € 0,75 mln.).

Faciliterend grondbeleid
Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente de gronden in een plangebied niet in eigendom. De grondexploitatie wordt gevoerd door de private grondeigenaren. De gemeente beperkt zich tot haar publiekrechtelijke rol door het vaststellen van de kaders en randvoorwaarden van de ontwikkeling. De door de gemeente te maken kosten, zoals het opstellen van een bestemmingsplan of de aanleg van een ontsluitingsweg, worden niet via de gronduitgifte maar via een exploitatieovereenkomst (anterieur of posterieur) of exploitatieplan verhaald. De Nota kostenverhaal/ Werkwijze bij bouwinitiatieven 2017 is bij dit type projecten van toepassing. Het streven is om alle door de gemeente gemaakte kosten te verhalen via een anterieure overeenkomst. Per eind 2022 is voor de faciliterende projecten € 0,65 mln. op basis van intentie- en anterieure overeenkomsten vooruit ontvangen en is € 0,34 mln. opgenomen als zijnde nog te ontvangen van de private initiatiefnemers.
Het is om diverse redenen niet altijd mogelijk om alle kosten te verhalen. Het gaat dan vaak om door de gemeente gemaakte uren voor plankosten die niet

verhaald kunnen worden op de initiatiefnemer. Op basis van de verrichte werkzaamheden en een risico-inschatting is de verwachting dat € 0,028 mln. niet kan worden verhaald via een anterieure overeenkomst. Deze kosten zijn in overeenstemming met de financiële kaders van het grondbeleid (Nota grondbeleid) ten laste gebracht van het resultaat van de grondbedrijfsfunctie. Via de rapportages Ruimtelijk Fysiek wordt halfjaarlijks gerapporteerd over de actuele stand van zaken van faciliterende projecten.

Belangrijke ontwikkelingen

Reserve Investeringsfonds

In 2022 is € 4,4 mln. aan het RIF toegevoegd vanuit de grondbedrijffunctie. Op basis van het Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2023 zal er in de periode 2023-2031 nog € 6,4 mln. worden toegevoegd aan de RIF (in totaal € 10,8 mln.).

Bedragen x € 1 mln.

Winstafdrachten RIF	2022	2023	2024	2025	2026	2027 e.v.	Totaal
Prognose bij jaarrekening 2021	6,5	2,8	3,7	2,2	0,3	3,7	19,2
Tussentijdse bijstelling 2022	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jaarrekening 2022 o.b.v. MPG2023	-3,4	1,6	-1,6	-1,8	0,1	-4,6	-9,7
Totaal 2022 - 2027 e.v.	**3,1**	**4,4**	**2,1**	**0,4**	**0,4**	**-0,9**	**9,5**

Risicobeleid in relatie tot grondbeleid

Langlopende projecten zoals grondexploitaties zijn niet zonder risico's. Risicomanagement is erop gericht om de risico's te vermijden, te reduceren dan wel over te dragen naar een derde partij. Om de financiële gevolgen van risico's die eventueel optreden op te kunnen opvangen, wordt er weerstandscapaciteit voor grondexploitaties aangehouden, bestaande uit de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en de Risicoreserve grondbedrijf.
De minimale en maximale omvang van de weerstandcapaciteit zijn bepaald op respectievelijk 1,0 en 1,2 keer de gekwantificeerde risico's. De spelregels over de hoogte van deze reserves en de relatie met de RIF2030 zijn vastgelegd in de Nota grondbeleid. Per 31.12.2022 is op basis van risicosimulatie een maximale weerstandscapaciteit aanwezig van € 8,0 mln. Dit komt overeen met 1,2 keer de gekwantificeerde risico's.

Jaarrekening

Het overzicht van baten en lasten

Samenvattend

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
Lasten	-405.153	-437.826	-425.916	11.910
Baten	403.758	413.410	449.657	36.248
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-1.394**	**-24.416**	**23.741**	**48.158**
Toevoegingen	-14.051	-35.550	-52.362	-16.811
Onttrekkingen	14.482	57.301	58.882	1.582
Mutaties reserves	**431**	**21.750**	**6.521**	**-15.230**
Gerealiseerd resultaat	**-963**	**-2.666**	**30.262**	**32.928**

Lasten

Bedragen x €1.000

Lasten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-110.047**	**-119.805**	**-118.085**	**1.720**
2. Samen leven en ondersteunen	**-112.881**	**-121.267**	**-115.681**	**5.586**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**-53.425**	**-58.137**	**-61.062**	**-2.925**
4. Vrije tijd	**-25.751**	**-27.122**	**-27.808**	**-687**
5. Veiligheid	**-16.130**	**-17.199**	**-17.268**	**-68**
6. Dienstverlening en participatie	**-15.879**	**-16.509**	**-15.781**	**729**
7. Inrichting van de stad	**-23.677**	**-29.564**	**-22.717**	**6.848**
Overzicht overhead	**-40.958**	**-43.212**	**-42.106**	**1.106**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-5.010**	**-3.614**	**-2.987**	**628**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**-1.395**	**-1.395**	**-2.422**	**-1.027**
resultaat lasten	**-405.153**	**-437.826**	**-425.916**	**11.910**

Baten
Bedragen x €1.000

Baten	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**60.227**	**62.826**	**60.470**	**-2.356**
2. Samen leven en ondersteunen	**1.387**	**4.457**	**9.562**	**5.106**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**28.422**	**29.805**	**30.445**	**641**
4. Vrije tijd	**9.060**	**9.593**	**9.179**	**-414**
5. Veiligheid	**209**	**780**	**922**	**142**
6. Dienstverlening en participatie	**8.163**	**8.220**	**6.265**	**-1.955**
7. Inrichting van de stad	**29.294**	**28.675**	**22.173**	**-6.502**
Overzicht overhead	**238**	**1.137**	**764**	**-373**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**266.759**	**267.917**	**309.756**	**41.839**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**120**	**120**
Resultaat baten	**403.758**	**413.410**	**449.657**	**36.248**

Toevoegingen aan reserves
Bedragen x €1.000

Toevoegingen	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-2.335**	**-1.891**	**-1.891**	**0**
2. Samen leven en ondersteunen	**0**	**0**	**0**	**0**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**0**	**-7.500**	**-9.139**	**-1.639**
4. Vrije tijd	**-100**	**-550**	**-550**	**0**
5. Veiligheid	**0**	**0**	**0**	**0**
7. Inrichting van de stad	**-9.948**	**-9.002**	**-5.802**	**3.200**
Overzicht overhead	**-290**	**-290**	**-290**	**0**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-1.378**	**-16.318**	**-34.691**	**-18.373**
Resultaat toevoegingen	**-14.051**	**-35.550**	**-52.362**	**-16.811**

Onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Onttrekkingen	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**3.493**	**4.482**	**3.065**	**-1.417**
2. Samen leven en ondersteunen	**0**	**1.449**	**69**	**-1.380**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**3.343**	**12.833**	**7.927**	**-4.906**
4. Vrije tijd	**1.168**	**2.269**	**774**	**-1.495**
5. Veiligheid	**0**	**300**	**300**	**0**
7. Inrichting van de stad	**1.425**	**6.593**	**4.253**	**-2.340**
Overzicht overhead	**112**	**252**	**92**	**-160**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**4.941**	**29.122**	**42.402**	**13.280**
Resultaat onttrekkingen	**14.482**	**57.301**	**58.882**	**1.582**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Exploitatieresultaat

De primitieve begroting 2022 sloot met een nadelig resultaat van € 1,0 mln. Als primitieve begroting geldt de door de raad op 1 november 2022 vastgestelde begroting 2022.
In 2022 is de raad tweemaal door middel van een Tussenbericht geïnformeerd over de uitvoering van de begroting.
Op basis van het in de Perspectiefnota opgenomen Eerste Tussenbericht (TB1) (over de eerste vier maanden), die in de raad van 27 juni 2022 is behandeld, werd een voordelig resultaat van € 4,1 mln. geprognosticeerd.
In het Tweede Tussenbericht (TB2), dat in de raad van 7 november 2022 is behandeld, is een voordelig resultaat van € 9.7 mln. geprognosticeerd.
De begroting na alle wijzigingen laat een nadelig resultaat zien van € 2,7 mln. Hierin zijn alle door de raad vastgestelde begrotingswijzigingen voor het dienstjaar 2022 begrepen.
Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 30,3 mln. batig en is afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Begrotingsonrechtmatigheid

Eventuele overschrijdingen aan de lastenkant van de programma's zijn tijdig gemeld aan de raad in de TB's (zie onderstaande tabel). Voor programma 3 is er sprake van een overschrijding ten opzichte van hetgeen gemeld is in de TB's. Dit is veroorzaakt door de extra uitgaven van € 6,39 mln. aan de Nelson Mandelabrug. De raad is hierover geïnformeerd in TB1 en met Raadsmemo Stand van zaken Nelson Mandelabrug d.d. 23 december 2022 waarin indicatief een bedrag van de kosten is genoemd van € 6 tot € 8 mln. Er is dan ook geen sprake van onrechtmatige overschrijdingen op programma 3.

Op Vbp zijn de werkelijke lasten hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakte door o.a. eerder gerealiseerde opbrengsten uit de grondexploitatie Dwarstocht waardoor de heffing Vpb ook hoger uitvalt (- € 1,05) en door correcties van heffingen uit voorgaande jaren (+ € 0,14). Daarnaast was de Vpb op reclame inkosten niet geraamd (- € 0,12).

De overschrijdingen zijn verklaard bij de desbetreffende toelichtingen bij de programma's. De weergegeven lasten zijn exclusief reservemutaties.

Tabel rechtmatigheid

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Lasten Begroting 2022	Jaarrekening	Saldo lasten	Melding	Saldo na melding
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	**-119.805**	**-118.085**	**1.720**	**-5.115**	**6.835**
2. Samen leven en ondersteunen	**-121.267**	**-115.681**	**5.586**	**4.496**	**1.090**
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	**-58.137**	**-61.062**	**-2.925**	**784**	**-3.709**
4. Vrije tijd	**-27.122**	**-27.808**	**-687**	**-1.094**	**407**
5. Veiligheid	**-17.199**	**-17.268**	**-68**	**-297**	**229**
6. Dienstverlening en participatie	**-16.509**	**-15.781**	**729**	**245**	**484**
7. Inrichting van de stad	**-29.564**	**-22.717**	**6.848**	**91**	**6.757**
Overzicht overhead	**-43.212**	**-42.106**	**1.106**	**-734**	**1.840**
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**-3.614**	**-2.987**	**628**	**1.244**	**-616**
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	**-1.395**	**-2.422**	**-1.027**	**0**	**-1.027**
Totaal	**-437.826**	**-425.916**	**11.910**	**-380**	**12.290**

Rechtmatigheid investeringskredieten

De grootste overschrijdingen betreffen:

Krediet	Begroot	Melding	Uitgaven	Saldo na melding	Toelichting overschrijding
Reconstructie ontsluitingsweg Nutricia	1.280	751	2.061	-30	De reconstructie ontsluitingsweg Nutricia bestaat uit meerdere kredieten. Er is sprake van een onrechtmatige overschrijding van afgerond € 30.000. In 2021 is een memo aan de raad verstrekt over het voorziene tekort op project ontsluitingsweg Nutricia van in € 0,5 mln. bedraagt. In TB3 van 2021 is daarop aanvullend een tekort gemeld van € 0,3 mln. Dit is veroorzaakt door meerwerk voor een damwand, kabels en leidingen, openbare verlichting, verkeerregelinstallatie, aanleggen van beplanting en grondafvoer.
Upgrade Stadshart	-257	915	760	-102	Er is sprake van een onrechtmatige overschrijding van afgerond € 31.000. In 2019 is aangegeven dat de uitvoering in 2020 zou beginnen en dat het budget geïndexeerd moest worden met € 0,7 mln., deels te dekken vanuit een aanvullende bijdrage van derden van € 0,1 mln. Met raadsbesluit 0637408612 - geamendeerd raadsvoorstel Indexering Upgrade Stadshart is in 2019 besloten om de aanleg van een parkeerverwijssysteem aan te houden tot de uitvoering gereed zou zijn, zodat dan kan worden overwogen of die aanleg gezien de verwachte prijsstijgingen nog wenselijk zou zijn. In 2021 is besloten om dit niet aan te leggen. Door marktwerking, coronamaatregelen en extra kosten die met name zijn veroorzaakt door de aanleg van de fontein zijn de kosten verder gestegen. In TB2 is hiervoor een (aanvullend) nadeel van € 0,2 mln. gemeld. De overschrijding op de uitgaven komt hiermee op € 0,1 mln. De extra uitgaven worden voor € 71.000 gedekt door extra inkomsten. Het gemeentelijk aandeel in de aanleg sluit hiermee op € 31.000.
Elementen verharding-vervanging	1.899	500	2.588	-188	Er is geen sprake van onrechtmatigheid omdat deze investering onderdeel is van een groter geheel van investeringen in de openbare ruimte bovengronds. Hierbij is in totaal sprake van een voordeel van 3 mln. welke wordt veroorzaakt door onder andere capaciteitsproblemen bij de aannemer en binnen de gemeente en de lange levertijd op materialen. En van een nadeel van 200.000 die wordt veroorzaakt door de prijsstijgingen.
Vervanging tractiemiddelen begroting	5.323	-5.500	0	-177	Er is geen sprake van een overschrijding, omdat het totaalbudget voor de vervanging van de tractiemiddelen is verdeeld over meerdere grootboeknummers. Het totaal beschikbare krediet in 2022 voor nog te vervangen voertuigen is 5,5 mln.

Tango locatie	0	0	305	-305	Er is geen sprake van een overschrijding. De grondexploitatie Tango locatie is per 31-12-2022 afgesloten. De gemaakte kosten zijn van onderhanden werk overgezet naar Materiële Activa.
Entree Zoetermeer VTA jaarschijf 2022	2.578	300	2.830	48	Met raadsbesluit 0637682126 Ruimtelijk Kader en Investeringsbudget middengebied is een totaalbudget beschikbaar gesteld van ca. € 79,2 mln. Het budget wordt voor € 53,4 mln. gedekt vanuit bijdrage kostenverhaal, grondverkopen en subsidie. Het budget is opgedeeld in verschillende onderdelen en jaren waaronder de jaarschijf 2022 voor VTA. Er is geen sprake van onrechtmatigheid. In TB2 zijn er extra voorbereidingskosten gemeld van € 0,3 mln. De overschrijding is met name veroorzaakt doordat er naar aanleiding van de zienswijzen en advies van de commissie voor de milieueffectrapportage (MER) aanvullende onderzoeken plaats moesten vinden. Ook in 2021 was er sprake van een overschrijding van € 0,3 mln. op de voorbereidingskosten zodat de totale overschrijding € 0,6 mln. bedraagt. In TB1 is melding gedaan van het risico van prijsstijgingen. De businesscase wordt in 2023 geactualiseerd.

Krediet 73732180: Bouw nieuw zwembad
Het investeringsbudget dat beschikbaar is voor het realiseren van het zwembad, buitenterrein en het openbaar gebied in het Van Tuyllpark, heeft in 2022 onder druk gestaan van exceptionele prijsontwikkelingen in de prijzen van bouwmaterialen, die vanaf het eerste kwartaal van 2021 zichtbaar werden. De opdrachtnemer (aannemer) en opdrachtgever (gemeente) zijn op grond van de uitvoeringsovereenkomst gehouden om tot overeenstemming te komen over ieders aandeel in het opvangen van de, als gevolg van deze prijsontwikkelingen, toegenomen kosten. Een externe bouwkostendeskundige heeft daartoe een kostenverdeling opgesteld waarover in 2023 besluitvorming zal plaatsvinden.

Kredieten

Bedragen x €1.000

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Melding	Jaarrekening	saldo begroting na wijziging, jaarrekening en melding
71028044 Kantoorautomatisering laptops 2021	-993	0	-906	-87
71032010 ICT Service Management applicatie	-55	0	-1	-54
71032012 Netwerkinfrastructuur	-135	0	0	-135
72020036 Website	-43	0	-1	-42
72410000 Investering Balijhoeve hoofdgebouw	-256	0	-374	118
72410001 Investering Balijhoeve kapschuur	-271	0	-123	-148
72410002 Investering Balijhoeve inrichting	-327	0	-228	-99
72410003 Investering Balijhoeve liftinstallatie	-30	0	0	-30
72410004 Investering Balijhoeve AVM	-12	0	0	-12
72802046 Afwaardering IKC gebouwenobvIHP 201620	0	0	0	0
73301002 Wwhv woonwagens Gooimeer	-57	0	0	-57
73301100 Reconstructie ontslutingsweg Nutricia	256	0	-330	586
73310000 Onverdeeld mobiliteitsbudget	0	0	0	0
73310030 Overkluizing fietspad Nutricia	0	0	0	0
73310033 Fietssuggestiestroken Voorweg	-168	0	0	-168
73310035 Verkeersveiligheid schoolomgeving Fase 1	-30	0	0	-30
73310038 Fietspad van Tuyllpark	-15	0	0	-15
73310039 Metropolitane fietsroute Blweg tussen Binnenweg	-292	0	0	-291
73310040 Maatregelen Actieplan Verkeersveiligheid	-236	0	0	-236
73310041 Verbeteren verkeersveiligheid schoolomgfase 2	-33	0	0	-33
73310043 rotonde MeerzichtlaanBerglaan	-146	0	-155	9
73310044 Rotonde Olof Palmelaan FranklinstraatSlotermeer	-60	0	0	-60
73310045 fietspad Van Tuyllpark fase 1	-305	0	0	-305
73318000 Aanschaf softwaretool projectmanagement	-31	0	-9	-22
73319000 Aanleg Vervoersknoop Bleizo	-2.877	0	-283	-2.595
73320001 Upgrade Stadshart verharding en overig	884	0	-69	953
73320002 Upgrade Stadshart verlichting	-627	-215	-690	-152
73320003 Upgrade Stadshart dynamisch parkeerverwijssysteem	-1.131	0	0	-1.131
73320004 Aanleg parkeergarage Markt 10 grond	-175	0	0	-175
73320005 Aanleg parkeergarage Markt 10 bouw	-2.745	0	-154	-2.590
73320006 Aanleg parkeergarage Markt 10 installaties	0	0	0	0
73320007 Aanleg parkeergarage Markt 10 parkeerapparatuur	0	0	0	0
73320008 Storting in voorziening onrendabele top parkeergar	0	0	0	0
73320009 Aanleg Centraal Park	-155	0	0	-155

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Melding	Jaarrekening	saldo begroting na wijziging, jaarrekening en melding
73321001 Entree Zoetermeer	0	0	0	0
73321050 Herinr Noordelijke Entree Stationsgeb ztm cenrum	-7.259	6.300	-572	-387
73700125 Bouw brandweerkazerne Abdissenbos	-7.388	0	-333	-7.055
73720120 Aardgasvrij Castellum Rakkersveld 147SCA	-226	0	-4	-222
73720130 Aardgasvrij Castellum Rakkersveld 255sport	-189	0	-2	-186
73720150 Aardgasvrij Croesinckplein 2426 Welkom 2	-1.076	0	-13	-1.063
73723041 Vlamingstraat 1 huisv beeldende kunst Bouw	0	0	0	0
73726015 Toneelhijsinstallatie Theater 15 jaar	-188	0	0	-188
73732150 Nieuwbouw was en kleedaccommodatie FC Zoetermeer	-839	0	-70	-769
73732180 Bouw nieuw zwembad	-20.137	0	-8.882	-11.255
73732185 Inventaris nieuw zwembad	-850	0	-9	-841
73732190 Grond nieuw zwembad	-809	0	-84	-725
73736110 Bouw turn en gymaccommodatie Amerikaweg	-47	0	-28	-19
73736120 Renovatie Noordwesterhal Buytenpark	-39	0	-19	-20
73736130 Herbestemming turnhal Buytenpark	-90	0	-18	-72
73739110 Voorber kr onderz zonnepanelen gemeentel accom	-121	0	-22	-99
73740110 Aanpassing stadhuis	-200	0	-21	-180
73742020 1e inrichting islamitische school C v Bruggenhove	-127	0	-127	0
73742611 Uitbreiding Bijvoetplan 45	-229	0	0	-229
73742625 Vernieuwbouw Carry van Bruggenhove 23	-375	0	0	-375
73742631 Nieuwbouw Chaplinstrook 24	-4.427	0	0	-4.427
73742635 Aanpassing Cesar Franckrode 6668	-346	0	-22	-324
73742638 Chaplinstrook 2 energieneutraal zonder gasaansl	-482	0	0	-482
73742639 Chaplinstrook 4 energieneutraal zonnepanelen	-161	0	0	-161
73742641 Nieuwbouw Velddreef 322328	-3.390	0	-4	-3.386
73742643 Velddreef 322 energieneutraal zonder gasaansl	-395	0	0	-395
73742644 Velddreef 322324 energieneutraal zonnepanelen	-132	0	0	-132
73742645 Nieuwbouw Moerbeigaarde 58	532	-300	293	-61
73742648 Moerbeigaarde 58 energieneutraal zonder gasaansl	-396	0	-396	0
73742649 Moerbeigaarde 58 energieneutraal zonnepanelen	-132	0	-132	0
73742651 Aanpassing Forelsloot 14	-484	0	0	-484
73742661 Aanpassing Electrablauw 1	-522	0	0	-522
73742705 Tussent renovatie schoolgeb Electrablauw 15	-414	0	0	-414
73742710 Rakkersveld 137 kopp a duurz energiebronnen Pstein	-178	0	-1	-178

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Melding	Jaarrekening	saldo begroting na wijziging, jaarrekening en melding
73742711 Tussent renovatie schoolgebGoudenregenzoom 73	-260	0	0	-260
73742715 Tussent renovatie schoolgeb Bijvoetplan 45	-223	0	0	-223
73742720 Rakkersveld 257 kopp a duurz energiebronnen Pstein	-173	0	-1	-171
73742721 Tussent renovatie schoolgeb Marsgeel 1418	-407	0	0	-407
73742725 Tussent renovatie schoolgeb Florasingel 17	-260	0	0	-260
73742731 Tussent renovatie schoolgeb Saturnusgeel 64	-232	0	0	-232
73742801 Tussent renovatie schoolgeb Sieraadlaan 100102	-265	0	0	-265
73742820 kinderopvang in nieuwbouw Moerbeigaarde 58	-318	0	-318	0
73742825 Moerbeigaarde 58 25 jr energiebesp maatregelen	-41	0	-41	0
73744010 Tussentijdse renovatie Van Doornenplantsoen 1	-57	0	0	-57
73744011 Nieuwbouw sporthal van Doornenplantsoen	-6.972	0	-91	-6.881
73744012 Nieuwbouw sporthal van Doornenplantsoeninrichting	-1.340	0	0	-1.340
73744020 Nieuwbouw schoolgebouw VO Van Doornenplantsoen 1	-22.453	0	-231	-22.222
73744775 Tussent renovatie schoolgeb Clauslaan 4	-1.993	0	0	-1.993
73748018 Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2018	-83	0	0	-83
73748019 Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2019	-90	0	0	-90
73748020 Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2020	-5	0	0	-5
73748022 Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2022	-561	0	-241	-320
73748023 Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2023	0	0	0	0
73748024 Verv brandmeldinstallaties schoolgebouwen 2024	0	0	0	0
73761090 Renovatie openbare scholen	-82	0	0	-82
73761150 Extra afschr gebouwen VGB kredo A123	0	0	0	0
73761234 Verbouwing Serverruimte Argonstraat	-143	0	-38	-105
73761235 Electra Argonstraat	-88	0	-67	-21
73762020 Renovatie bijzondere scholen	-65	0	0	-65
73764010 Renovatie scholen Bijzonder speciaal	-115	0	0	-115
73881700 VTA vervangingsinvesteringen	-1.298	400	-883	-15
73881711 Asfalt verharding	-2.617	300	-1.166	-1.151
73881716 Elementen verharding vervanging	-1.899	-500	-2.588	188
73881721 Houten bruggen	0	0	0	0
73881723 Stalen bruggen	-306	100	-232	27
73881724 Betonnen bruggen viaducten en tunnels	-3.009	500	-2.121	-388
73881752 Beschoeiingen	-193	0	0	-193
73881753 Natuurvriendelijke oevers	-457	450	0	-7

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Melding	Jaarrekening	saldo begroting na wijziging, jaarrekening en melding
73909999 Vervanging tractiemiddelen begroting	-5.323	5.500	0	177
73912123 Nissan Electric Optima verv 2126 VNV39X	-31	0	-31	0
73916188 VW Transporterv VPF62N verv 9230	-58	0	-58	0
73919010 Nissan Electric Optima verv 6180 VNV40X	-32	0	-32	0
73919011 Nissan Electric Optima VPS17K verv 6181	-32	0	-32	0
73919012 Nissan Electric Optima VPS18K verv 6182	-32	0	-32	0
73919014 Nissan Electric Optima verv 9152VNV41X	-32	0	-32	0
73919015 Ford Transit verv 9145 VTH94L	-45	0	0	-45
73919016 Ford Transit verv 9269	-45	0	0	-45
73919017 Ford Transit verv 9276	-45	0	0	-45
73919018 Ford Transit verv 9146	-44	0	0	-44
73921030 Ford Transit Custom VTB10G grb	-41	0	-41	0
73922032 Ford Transit Custom VSX65P	-46	0	-46	0
73922033 Ford Transit Custom VSX66P	-46	0	-46	0
73922134 Ford Transit Custom VSX67Pverv 2133	-48	0	-48	0
73933138 Ford transit VHX38R	0	0	0	0
73992901 Ondergrondse containers Oosterheem bestaande stad	-196	0	-163	-33
74028100 BW Rveenseweg Zuid 104 Lactohoeve	0	0	86	-86
74102100 BW Amerikaweg	0	0	-85	85
74114100 BW Herontwikkeling Zalkerbos	0	0	24	-24
74120107 VTA Kwadrant project A	0	0	0	0
74130100 Tango locatie	0	0	-305	305
74150001 Realisatie flexwonen Ruimtebaan	-450	0	-28	-422
74200007 Entree Zoetermeer Risicoreservering VTA	-213	0	0	-213
74200008 Entree Zoetermeer Rentekosten	-5	0	0	-5
74200010 Entree Zoetermeer Openbare kunst	-116	0	0	-116
74200031 Entree Zoetermeer Grondopbrengsten	0	0	0	0
74200038 Entree Zoetermeer Bijdrage Rijk	0	0	0	0
74200999 Entree Zoetermeer Te activeren kosten	0	0	0	0
74204110 Inv Entree Afrikaweg	0	0	0	0
74204120 Inv Entree Tunnel Abdissenpad	-1.569	0	0	-1.569
74204130 Inv Entree Tunnel Boerhaavepad	-1.581	0	0	-1.581
74204220 Inv EntreeKruispuntLeeuwenhoeklaan	-97	0	0	-97
74204230 Inv Entree Kruispunt Meerzichtlaan	0	0	0	0

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Melding	Jaarrekening	saldo begroting na wijziging, jaarrekening en melding
74204310 Inv Entree Fietverbinding Afrikaweg	0	0	-28	28
74204320 Inv Entree Groene loper oost	-3.228	0	0	-3.228
74204330 Inv Entree Groene loper west	-1.956	0	0	-1.956
74204410 Inv Entree Boerhaavelaan Noord	0	0	0	0
74204430 Inv Entree Bredewater	0	0	0	0
74204460 Inv Entree Kruispunt Stolberglaan	0	0	0	0
74204470 Inv Entree Stationssingel	-1.297	0	0	-1.297
74204510 Inv Entree Abdissenpad	-69	0	0	-69
74204520 Inv Entree Boerhaavepad	-394	0	0	-394
74204530 Inv Entree Dwarsverbindingen	-652	0	0	-652
74204710 Inv Entree Abdissenbos	0	0	0	0
74204720 Inv Entree KL Boerhaavepad	-601	0	0	-601
74204730 Inv Entree KL Entree	-104	0	0	-104
74204740 Inv Entree Kavel A12	-25	0	0	-25
74205000 Entree Zoetermeer Engineering	-1.812	0	0	-1.812
74207000 Entree Zoetermeer VTA	522	0	70	452
74207007 Entree Zoetermeer Programmakosten	-1.033	0	-1.067	34
74207100 Entree Zoetermeer Planologie	-255	0	-463	208
74207200 Entree Zoetermeer Openbare ruimteplankosten	0	0	-874	874
74207300 Entree Zoetermeer Eigenarenplankosten	0	0	-496	496
74208020 Investeringsbijdrage Entree Oost 2	0	0	0	0
74208030 Investeringsbijdrage Entree Oost 4A	0	0	0	0
74208040 Investeringsbijdrage Entree Oost 4B	0	0	0	0
74208050 Investeringsbijdrage Entree Oost 5A	0	0	0	0
74208060 Investeringsbijdrage Entree Oost 5B	0	0	0	0
74208070 Investeringsbijdrage Entree Oost 6	0	0	0	0
74208080 Investeringsbijdrage Entree Oost 8	0	0	0	0
74208100 Investeringsbijdrage Entree ROK Breevast	0	0	0	0
74208130 Investeringsbijdrage Entree Station 3	0	0	0	0
74208210 Investeringsbijdrage Entree West 1	0	0	0	0
74208220 Investeringsbijdrage Entree West 2	0	0	0	0
74208230 Investeringsbijdrage Entree West 3	0	0	0	0
74208240 Investeringsbijdrage Entree West 4	0	0	0	0
74208260 Investeringsbijdrage Entree West 6	0	0	0	0

Krediet (alleen de lasten zijn zichtbaar)	Begroting na wijziging	Melding	Jaarrekening	saldo begroting na wijziging, jaarrekening en melding
74208270 Investeringsbijdrage Entree West 7A	**0**	**0**	**0**	**0**
74208280 Investeringsbijdrage Entree West 7B	**0**	**0**	**0**	**0**
74208400 Investeringsbijdrage Entree Risicoreservering	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal kredieten (lasten)	**-128.214**	**12.535**	**-25.533**	**-90.146**

Toelichting verschillen tussen de begroting na wijziging en de rekening per programma

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Financieel overzicht Programma 1

Totaal op programmaniveau

Bedragen x €1.000

Programma 1	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-110.047	-119.805	-118.085	1.720	-5.115
Baten	60.227	62.826	60.470	-2.356	-1.985
Toevoegingen	-2.335	-1.891	-1.891	0	0
Onttrekkingen	3.493	4.482	3.065	-1.417	-644
gerealiseerd resultaat	**-48.662**	**-54.388**	**-56.441**	**-2.053**	**-7.744**

Begrotingsrechtmatigheid

Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

Innolabs									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		138	V					138	V

Het budget ‘Innolabs in de wijken’ is bedoeld voor hbo-onderwijs en -onderzoek naar maatschappelijke vraagstukken in verschillende labs. De reden voor de onderschrijding op het budget is dat de vacature van de verantwoordelijke beleidsadviseur hoger onderwijs lang vacant is geweest. Hierdoor zijn minder projecten gestart en dus is ook minder projectbudget uitgegeven dan begroot. Het budget bedraagt € 0,242 mln.

In de TB's is een voordeel van € 0,15 mln. gemeld.

Afrekening subsidie SSVOZ									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		688	V					688	V

De gemeente heeft een zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs voor haar inwoners. Vanwege financiële problemen van de Stichting Stedelijk Onderwijs Zoetermeer (SSVOZ) heeft de raad in oktober 2020 ingestemd met een bestuursoverdracht aan de Stichting Lucas Onderwijs en is destijds een subsidie aan SSVOZ toegezegd van € 2,75 mln. In de begroting is hiervan € 2,063 mln. geraamd in 2021 en € 0,687 mln. in 2022. In de jaarrekening 2021 is gehele subsidie verantwoord waardoor het geraamde bedrag in 2022 vrijvalt.

In de TB's is het voordeel van € 0,688 mln. gemeld.

Nationaal Programma Onderwijs									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
249	N	249	V					0	

De gemeente heeft in 2022 de gehele Rijksbijdrage voor het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen voor de periode 2022-2025. Dit geld mag tot en met juli 2025 worden besteed. Het deel van het ontvangen geld dat in 2022 nog niet is besteed wordt overgeheveld naar 2023 en volgende jaren. Voor het merendeel van deze middelen zijn overigens al wel verplichtingen aangegaan en de uitbetaling van de subsidie vindt periodiek plaats in de periode 2022-2025. De afwijking is voor de lasten een voordeel van € 0,249 mln. en voor de baten een nadeel van € 0,249 mln.

In de TB's is voor de lasten een voordeel van € 0,594 mln. en voor de baten een nadeel van € 0,594 mln. gemeld.

Onderwijsregelingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		131	V					131	V

De onderwijsregelingen bestaan uit een viertal regelingen:

1. Lokaal onderwijsbeleid (budget € 71.000). Er is een voordeel omdat er minder geld nodig was om extern advies in te winnen.
2. Verbinden jongeren aan de stad (budget € 27.000). Gemeentelijk personeel is voor andere taken ingezet zoals projectleiding Oekraïners, waardoor het budget overbleef.
3. Schoolbegeleiding (budget € 0,334 mln.). Een deel van de subsidie 2021 is teruggevorderd. Er waren namelijk minder activiteiten uitgevoerd door COVID-19. Dit levert een voordeel op voor 2022.
4. Ontwikkelingen kinderopvang (budget € 54.000). Deze post dient ook als dekking voor hogere uitgave bij kinderopvang op sociaal medische indicatie. Deze extra dekking bleek niet nodig in 2022.

Opgeteld komen de afwijkingen neer op een voordeel van € 0,131 mln.

Onderwijsachterstandenbeleid rijk									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
197	N	197	V					0	

De gemeente ontvangt jaarlijks een Rijksbijdrage voor het verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen in de leeftijd van 2-12 jaar. In 2022 zijn niet alle beschikbare middelen besteed, omdat er minder subsidie door onze partners in de stad is aangevraagd. Daarnaast was er sprake van terugvorderingen over 2021, omdat een deel van de subsidie vanwege COVID-19 niet was besteed door de partners. Het deel van het ontvangen geld dat in 2022 niet is besteed, wordt overgeheveld naar 2023.

In de TB's is voor de lasten een voordeel van € 0,197 mln. en voor de lasten een nadeel van € 0,197 mln. gemeld.

Onderwijsachterstandenbeleid gemeente									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
56	V	192	V					248	V

De gemeente heeft een wettelijke taak om peuteropvang aan te bieden.
De afwijking is ontstaan vanwege een grote terugvordering uit 2021 en een verschuiving van peuters op de peuteropvang naar voorschoolse educatie (VE). De kosten voor VE zijn uit het Onderwijsachterstanden beleid-budget betaald. Vandaar dat er een voordeel op dit budget ontstaat.
De afwijking is voor de lasten een voordeel van € 0,192 mln. en voor de baten een voordeel van € 56.000.

In de TB's is voor de lasten een voordeel van € 0,250 mln. gemeld.

Leerlingenvervoer									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		129	N					129	N

Er is leerlingenvervoer als een kind niet zelfstandig naar school kan of omdat de school ver weg is. Door het leraren tekort (voornamelijk de 3 SBO scholen binnen Zoetermeer) moeten Zoetermeerse leerlingen noodgedwongen onderwijs volgen op SBO scholen buiten de gemeente (o.a Leidschendam-Voorburg, Nootdorp, Den Haag, en Rijswijk). Hiervoor dient leerlingenvervoer ingezet te worden. Naast het extra leerlingenvervoer vallen de kosten ook door een tekort aan chauffeurs hoger uit. Door het tekort aan chauffeurs bij het leerlingenvervoer heeft er meer (duurder) vervoer per reguliere taxi plaatsgevonden.

Onderwijshuisvesting (Afschrijvingslasten schoolgebouwen)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
430	N	2.369	V	322	N			1.617	V

Het positieve resultaat bij de lasten is voornamelijk het gevolg van lagere afschrijvingslasten: Vertraging in de oplevering van onderwijshuisvestingsprojecten betekent dat de afschrijvingslasten ook in de tijd doorschuiven. Dit heeft geresulteerd € 0,571 mln. lagere reguliere afschrijvingslasten. Ook was gerekend op extra afschrijvingslasten door sloop van gebouwen. De sloop heeft niet plaatsgevonden in 2022 waardoor deze extra afschrijvingslasten van € 1,407 mln. doorschuiven naar latere jaren. Hier staan overigens elders in de begroting als dekking reserveonttrekkingen c.a. tegenover, die ook doorschuiven naar latere jaren.
Als tegenhanger van lagere afschrijvingslasten is bij de reserves ook een lager bedrag onttrokken aan de egalisatiereserve Onderwijshuisvesting van € 0,322 mln. (N) en € 0,430 mln. (N) aan stelposten die gerelateerd zijn aan verwachtte lagere afschrijvingslasten niet ingevuld.

Onderwijshuisvesting (Overige lasten)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
552	N	1.133	V					581	V

Voor het herstel van constructiefouten/binnenklimaat bij 3 schoolgebouwen in Oosterheem is in 2022 bruto € 1,278 mln. beschikbaar gesteld. Hier staat bij de baten een te ontvangen subsidie van € 0,421 mln. tegenover. In TB2 is melding gemaakt dat deze budgetten net als de werkzaamheden doorschuiven naar 2023.
De lagere baten bestaan uit de volgende drie posten: de bovengenoemde subsidie van € 0,421 mln. (deze wordt in 2023 gerealiseerd), € 0,141 mln. lagere huurinkomsten.
Op de overige baten en lasten zijn er kleine verschillen ontstaan van respectievelijk €10.000 (N) en € 25.000 (N).

Huisvesting Kinderopvang									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
24	V	132	V					156	V

Het voordeel bestaat voornamelijk uit lagere afschrijvingslasten vanwege het doorschuiven van investeringen: € 0,136 mln. (V). Daarnaast is sprake van overige verschillen qua baten € 24.000 (V) en qua lasten € 4.000 (N).

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
20	V	80	V					100	V

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

Voortijdig schoolverlaten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
174	V	70	N					104	V

Het voortijdig schoolverlaten bestaat uit een aantal regelingen die er op gericht zijn om te voorkomen dat kinderen zonder kwalificatie de schoolverlaten. Deze regelingen zijn Aanval op de uitval, RMC en Kwalificatieplicht. Voor deze regelingen ontvangt Zoetermeer rijkssubsidie via de centrumgemeente Den Haag. Deze middelen mogen binnen de periode van de regionale vsv-agenda (tot t/m 2024) doorgeschoven worden. Voor de beroepenmanifestatie On Stage zijn in de begroting geen baten en lasten opgenomen omdat de gemeente een kassiersfunctie vervult voor dit evenement. De inkomsten en uitgaven zijn budgetneutraal. Niet bestede middelen worden bij de jaarrekening op de balans gezet en het daarop volgend jaar via de meldingen weer aan de begroting toegevoegd. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt opnieuw gekeken naar het saldo tussen lasten en baten en dit leidt dan wederom tot een post op de balans. Door deze manier van werken ontstaan er wel altijd verschillen tussen begroting en jaarrekening. De baten laten een voordeel zien omdat de ontvangen subsidie voor arbeidstoeleiding Pro-vso niet begroot was. Deze subsidie is overigens ook uitbetaald in 2022.

In de tussenberichten is op de lasten een nadeel van € 283.00 en op de baten een voordeel van € 283.000 gemeld.

Versterkte inzet ontwikkeling onderwijs-arbeidsmarkt									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		214	V					214	V

Het budget ‘Versterkte Inzet Ontwikkeling Onderwijs-Arbeidsmarkt’ is bedoeld voor het faciliteren van hybride mbo-onderwijs in de praktijk. De gemeente heeft hiervoor een project met een aanjaagfunctie. De reden voor de onderschrijding op het budget is dat de verantwoordelijke projectmanager tot en met juli 2022 ingezet is als projectmanager opvang Oekraïense ontheemden en de projectmedewerker is uitgevallen wegens ziekte.

In de TB's is op de lasten een voordeel van € 0,1 mln. gemeld.

Personeel									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		81	V					81	V
Door inzet van personeel op de opvang van Oekraïnse vluchtelingen is er een voordeel op de doelstelling 1.2 ontstaan. Personele inzet ten behoeve van deze regeling wordt financieel gedekt vanuit de uitvoeringskosten van de desbetreffende regeling.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
34	V	2	V					36	V

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat

Economische ontwikkeling en relatiebeheer									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		230	V					230	V
Op economische ontwikkeling en relatiebeheer is een voordeel van € 0,23 mln. Dit is veroorzaakt door openstaande vacatures en inzet van medewerkers aan andere producten zoals advisering LangeLand Ziekenhuis en Dutch Innovation Park. Begroot is € 0,758 mln. In TB2 stond een voordeel van € 0,1 mln. tot € 0,2 mln. gemeld.									

Strategie werklocaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		170	V	170	N			0	

Op Strategie werklocaties is een voordeel van € 0,17 mln. ontstaan vanwege vertraging bij het vaststellen van het participatietraject. Hier staat een even grote nadelige nadelige onttrekking reserve tegenover. De vertraging is gemeld in Raadsmemo 'Verdaging motie 2106-61: Visie Van Tuyllpark en Plan Plas van Poot in samenhang' van 13 december 2022. Zie ook programma 7 vertraging gebiedsvisie van Tuyllpark. Begroot is € 0,185 mln. In TB2 is een voordeel van € 0,1 mln. gemeld.

Reclame-inkomsten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
255	N							255	N

Op reclame-inkomsten is een nadeel van € 0,255 mln. Dit komt door opzeggingen van contracten tijdens de COVID-19 pandemie. In TB1 stond een nadeel van € 0,384 mln. gemeld. Door een tijdelijk contract en een nagekomen bate lichtmastreclame is het nadeel beperkt gebleven. De begrote opbrengst is € 0,585 mln. In 2022 is er een aanbesteding voor een nieuw contract geweest en sinds 1 november 2022 is er een nieuwe exploitant. De toekomstige jaaropbrengst is € 0,175 mln. structureel lager dan begroot.

Samenwerking A12 corridor									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
79	N	79	V					0	

Het samenwerkingsorgaan A-12 Corridor heeft een voordeel van € 79.000 op de lasten. Hier tegen over staan even lage baten. Het voordeel is ontstaan omdat er in verband met afloop van de overeenkomst in maart 2023 geen nieuwe onderzoeken zijn gestart. Het budget is € 0,193 mln.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		52	V					52	V

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		71	V					71	V

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
458	V	2.775	V					3.233	V

Om ervoor te zorgen dat meer mensen kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt werken overheidsinstellingen, werkgeversorganisaties en onderwijsinstellingen samen om de matching in de arbeidsmarktregio te verbeteren. Door krapte aan personeel op de arbeidsmarkt is er minder personele inzet geweest dan vooraf gedacht. . Het gaat hier zowel om gebrek aan geschikte projectleiders om projecten op te starten en te implementeren, maar ook een gebrek aan personeel bij de samenwerkingspartners om projecten uit te voeren. Dit leidt tot een voordeel van € 2,775 mln. vanwege lagere uitvoerings- en trajectkosten. In TB2 is een melding gemaakt van € 1,656 mln. voordeel.

Het Regionaal Mobiliteitsteam Zuid-Holland Centraal (RMT ZHC) helpt werkzoekenden, werknemers en ondernemers met onder andere kosteloze (om)scholing en begeleiding. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft hiervoor subsidie beschikbaar gesteld hierdoor ontstaat een voordeel aan de batenkant van € 0,458 mln. In TB2 is € 0,372 mln. voordeel gemeld.

Re-integratie en arbeidsinpassing Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ESF-subsidie)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
131	V	131	N					0	

Dit project zet in op het bevorderen van actieve inclusie van kwetsbaren met een afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente Zoetermeer is door de minister van SZW aangewezen als centrumgemeente en daarmee ESF-subsidie aanvrager. De uitvoering van de activiteiten wordt gedaan door werkbedrijf De Binnenbaan. Ten behoeve van het project is er een ESF-coördinator aangesteld, de kosten hiervoor komen uit op € 0,131 mln. nadeel, deze kosten worden gedekt uit de ESF-subsidie hierdoor ontstaat een voordeel van € 0,131 mln. aan de batenkant. In TB2 is dit al gemeld.

Sociaal innovatiefonds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		495	V	925	N			430	N

In 2022 is een start gemaakt met de inrichting van het programma Sociale innovatie op basis van de eerdere besluitvorming door de gemeenteraad. In november 2022 is het door het college vastgesteld programmaplan aan de raad aangeboden.
Inmiddels is er een kernteam geformeerd met projectmanagers die allen werken aan de opstart van de projecten. De zeven projecten variëren in grootte, doorlooptijd en complexiteit. In het programmaplan, onderdeel ‘Projecten en implementatie’, zijn de projecten inhoudelijk nader toegelicht. De uitvoeringfase van de projecten zal starten in 2023 wat maakt dat de uitgaven voor het project Basisbanen, zoals gemeld in TB2 verschuiven naar 2023.

De projecten uit het Sociaal innovatiefonds worden gedekt uit een reserve , omdat er in 2022 geen kosten zijn gemaakt wordt de reserve niet aangewend. Dit levert een nadeel op van € 0,925 mln. In TB2 is een nadeel gemeld van € 0,925 mln.

Project "Aan de slag in ZHC 2017-2018" (ESF-subsidie)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
106	V	251	N					145	N

In de periode 2017-2019 heeft Zoetermeer deelgenomen aan het project Aan de slag ZHC 2017-2018. Door COVID-19 heeft de afrekening met het ministerie van SZW langer op zich laten wachten. Uit de controle van de einddeclaratie zijn correcties gekomen wat een nadeel oplevert van € 0,251 mln. Aan de batenkant is een voordeel ontstaan van € 0,106 mln. dit heeft te maken met een voorschot van de subsidie.

Arbeidstoeleiding Pro-vso (ESF-subsidie)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
225	V	225	N					0	

Om de arbeidsparticipatie van de circa 185 PrO-/vso-jongeren van 15 jaar en ouder te bevorderen, hebben de PrO-/vso-scholen in het schooljaar 2020-2021 de extra ESF-middelen geïnvesteerd in arbeidstoeleiding en duurzame arbeidsinpassing/arbeidsintegratie van leerlingen en schoolverlaters. Omdat de subsidie pas na einde schooljaar definitief wordt vastgesteld, in dit geval najaar 2022, ontstaat er een vertraging in de financiële afwikkeling. Aan de lastenkant ontstaat hierdoor een nadeel van € 0,225 mln en aan de batenkant ontstaat een voordeel van € 0,225 mln. Dit is al gemeld in TB2.

Dividend de Binnenbaan B.V.									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
1.500	V							1.500	V

Werkbedrijf De Binnenbaan heeft in 2021 een positief resultaat behaald van € 1,8 mln. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders van De Binnenbaan heeft op 2 november jl. besloten, na winstbestemming, € 1,5 mln. dividend uit te keren aan de gemeente. De raad is hierover al eerder geïnformeerd, middels TB2 en het Raadsvoorstel "Jaarstukken 2021 en ontwerpbegroting 2023" zaak id 2022-074463. Echter waren er op die momenten nog geen bedragen bekend. In TB3 is er € 1,5 mln. voordeel gemeld.

Wet Educatieberoepsonderwijs									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
138	N	272	V					134	V

Het gemeentelijk deel laat een voordeel van € 0,134 mln. zien. Het WEB-budget was niet geheel nodig, omdat een aantal gemeenten hun deel van het regionale budget niet volledig ingezet hebben. Zoetermeer is centrumgemeente voor de WEB, vandaar dat de verdeling van budgetten via Zoetermeer

loopt. Daarnaast hebben de nieuwe partijen die uit de aanbesteding (per 1 september 2022) van het educatie-aanbod zijn gekomen, wat aanlooptijd nodig gehad. Hierdoor was er tijdelijk wat minder aanbod.

In de TB's is op de lasten een voordeel van € 0,285 mln. en op de baten een nadeel van € 0,285 mln. gemeld.

Wet sociale werkvoorziening									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
118	V							118	V

Aan de batenkant is een voordeel van € 0,118 mln. vanwege het ontvangen van het lage-inkomensvoordeel voor de Wsw doelgroep. Het lage inkomensvoordeel is een jaarlijkse tegemoetkoming voor werkgevers die werknemers in dienst hebben met een laag loon. Deze tegemoetkoming wordt uitgekeerd in het jaar na het kalenderjaar waarin de betrokkenen in dienst waren. De Wsw-doelgroep is vanaf 1-1-2021 formeel in dienst van de gemeente gekomen. Er was geen rekening gehouden met de inkomsten vanuit het lage inkomensvoordeel en dus ontstaat er een voordeel. Deze baten zullen ook structureel in de begroting verwerkt worden.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
12	N	41	N					53	N

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

BUIG & Bbz (Bijstand)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
5.969	N	3.262	V					2707	N

De gebundelde uitkering Participatiewet, ook wel genoemd de BUIG, betreft normaliter zes, maar in 2021 & 2022 zeven uitkeringen De uitkering Participatiewet (PW) ook wel bijstandsuitkering genoemd is de voornaamste en beslaat ca 90% van de BUIG. Daarnaast zijn er in volgorde van omvang aflopend:

- Loonkostensubsidies (LKS)
- Inkomens ondersteuning arbeidsongeschikte werknemers (IOAW)
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen levensonderhoud light (Bbz light)
- Inkomens ondersteuning arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
- Besluit bijstandsverlening zelfstandigen levensonderhoud (Bbz)
- Dak en thuislozen budget (gaat naar Den Haag die centrum gemeente is)

2022 was het laatste jaar waarin vanwege de corona maatregelen de tijdelijke regeling Bbz light van kracht was. De Bbz light was een vereenvoudigde versie van de Bbz, hoofdzakelijk gericht op het verstrekken van uitkeringen aan ondernemers. Zelfstandigen die het nodig hadden kwamen niet in de bijstand maar in de Bbz light waar minder strenge regels voor golden.

Het nadeel op de baten bedroeg € 5.969.000 en het voordeel op de lasten € 3.262.000. Hiermee is in 2022 een financieel nadeel gerealiseerd van € 2.707.000. Gedurende het jaar is t/m het memo waterstanden een nadeel van € 2.948.000 gemeld. In de tussenrapportages zijn de mutaties op baten en lasten specifiek toegelicht. Onderstaande tabel bevat de verklaring op hoofdlijnen.

Hoeveelheidsverschil PW	€1.450.000
Hoeveelheidsverschil Bbz light	€ 159.000
Prijsverschil PW	€ 548.000

Administratieve verschillen LKS	€ 550.000
Totaal	**€ 2.707.000**

Hoeveelheidsverschil PW
Meer mensen dan verwacht zijn in Zoetermeer afhankelijk van een bijstandsuitkering. Belangrijkste oorzaak is dat er minder mensen zijn uitgestroomd naar werk. De binnenbaan heeft de doelstelling op uitstroom naar werk niet gehaald en de gemeente is in gesprek over de oorzaken. Doordat de doelstelling niet behaald is, blijft Zoetermeer achter op de rest van Nederland, waar het aantal mensen dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering relatief harder is gedaald. Zo daalde het bijstandsvolume van de gemiddelde referentiegemeente volgens de Divosa Benchmark met 5%, waarmee deze groep voldeed aan de verwachting van het Rijk, waarbij de rijksvergoeding ook met ca 5% zakte. Het bijstandsvolume in Zoetermeer daalde met 0,9%.

Hoeveelheidsverschil Bbz light
Waarschijnlijk waren er in Zoetermeer meer zelfstandigen dan landelijk gemiddeld die nog gebruik bleven maken van de Bbz light. De Bbz light was een vereenvoudigde versie van de Bbz die in de eerste maanden van 2022 nog in werking was. Dit betreft een eenmalig effect

Prijsverschil PW
De gemiddelde prijs van een uitkering nam in Zoetermeer sneller toe dan gemiddeld in Nederland. De voornaamste reden is dat er minder mensen waren met verrekenbare inkomsten uit werk.

Administratieve verschillen LKS
Een deel van de kosten van loonkostensubsidies (LKS) die in 2021 administratief verwerkt had moeten worden is pas administratief verwerkt in 2022. Dit resulteerde in minder lasten in 2021 dan verwacht. Omdat deze lasten in 2021 bepalend zijn voor het budget in 2022, betekent dat de baten in 2022 lager zijn uitgekomen dan zou moeten.

Kwijtschelding bijstand debiteuren									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
150	V	64	N					86	V

De lasten voor kwijtschelding zijn hoger dan begroot, hierdoor ontstaat een nadeel van € 64.000. Bij TB2 is hier al melding van gemaakt. De reden dat de kwijtschelding hoger ligt dan begroot komt door het inlopen van achterstanden in de werkvoorraad. Aan de batenkant is een voordeel te melden van € 0,15 mln. dit wordt veroorzaakt door een vrijval uit de voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren. Dit heeft relatie met de kwijtscheldingen, want door de

kwijtschelding van vorderingen vermindert tegelijkertijd het bedrag waarvoor in de voorziening dubieuze debiteuren een bedrag wordt aangehouden. Dit is al gemeld in TB2.

Maatregel 31: Anders organiseren bewindvoering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		201	N					201	N

Er is onderzocht of vernieuwing van bewindvoering juridisch haalbaar is door het (gedeeltelijk) in eigen hand te nemen. Op basis van jurisprudentie en recente uitspraken van het College van beroep voor het bedrijfsleven (CBp) blijkt dat het aanmerken van de dienstverlening als algemene voorziening via een algemeen belangbesluit op juridische bezwaren stuit vanwege de Wet markt en overheid. Daarnaast is onderzocht in hoeverre de nieuwe Wet adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (Ags) tot financiële voordelen kan leiden. Bij het adviesrecht adviseert de gemeente over de mogelijkheid om een meer passende en minder verstrekkende voorziening als alternatief voor bewind in te zetten. Over de praktische uitvoering van het adviesrecht is met de kantonrechter gesproken. De rechter zal alleen in uitzonderlijke gevallen afwijken van de koers om toegekend schuldenbewind te laten beëindigen. De directe sturingsmogelijkheid van het adviesrecht op de kosten voor bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten op korte termijn is daarmee zeer beperkt. Wel leidt het naar verwachting tot procesverbeteringen in de samenwerking binnen de keten gemeente-rechtbank-bewindvoerders. Het nadeel wat hierdoor ontstaat is € 0,2 mln. In TB2 is dit al gemeld.

Toeslagenaffaire									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
2.488	V	2.055	N					433	V

Het Rijk heeft de gemeente gevraagd te ondersteunen bij de maatregelen in het kader van de kinderopvangtoeslag. Dit beroep betreft enerzijds zaken in de uitvoering en anderzijds het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen op de betreffende groep ouders.
De hiermee samenhangende kosten van € 2,055 mln. bestaan uit:
Kwijtschelding € 0,24 mln.

Individuele verstrekkingen (met name medisch en inrichtingskosten) € 1,154 mln.
Uitvoeringskosten € 0,661 mln.

De nog te ontvangen vergoeding van het Rijk met betrekking tot het jaar 2022 bedraagt € 2,488 mln. In TB2 is € 1,835 mln. aan lasten en € 1,968 mln. aan baten gemeld.

Aanpak energiearmoede									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		8.808	N					8.808	N

Als gevolg van de sterk stijgende energieprijzen is er aanleiding om de huishoudens met lagere inkomens te ondersteunen in hun koopkracht. Het kabinet heeft daarvoor middelen vrijgemaakt om met inzet van de gemeenten, de huishoudens met een inkomen van maximaal 120% van de bijstandsnorm, een compensatie te verstrekken van € 1.300 per huishouden. In 2022 is € 8,456 mln. aan compensatie voor 6.800 huishoudens verstrekt. De uitvoeringskosten voor deze regeling zijn € 0,377 mln. In TB1 en TB2 is voor de toeslagen € 8,5 mln. en voor de uitvoeringskosten € 0,8 mln. gemeld. De inkomsten hiervoor zijn opgenomen in het overzicht algemene dekkingsmiddelen.

Leenbijstand									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
106	N	165	V					59	V

Leenbijstand is een vorm van bijzondere bijstand in de vorm van een lening. De leenbijstand moet net als een gewone lening ook terugbetaald worden. Door de verminderde instroom van statushouders is er € 0,165 mln. minder aan leenbijstand verstrekt. Dit betreft voornamelijk inrichtingskosten. Het bedrag aan opgelegde leenbijstand vorderingen is hierdoor € 0,106 mln. lager.

Collectieve ziektekostenverzekering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		164	V					164	V

Deze gemeentelijke zorgverzekering is onderdeel van een collectief. Men profiteert dus van een collectiviteitskorting op de basisverzekering en korting op een goedkoop aanvullend pakket. De gemeente betaalt vanuit de bijzondere bijstand een deel van de verzekeringspremie. In de programmabegroting 2022 is rekening gehouden met 4.500 deelnemers. Uiteindelijk waren er 4.167 deelnemers waarvoor een bijdrage is betaald. Een reden dat het aantal deelnemers lager is dan begroot wordt vermoedelijk veroorzaakt doordat men de aangeboden polis als minder aantrekkelijk heeft ervaren dan andere polissen in de markt. Doordat alles duurder wordt kiest men bewuster een zorgverzekering uit. Op 7 december 2021 verscheen er een bericht in de media, waarin het Haaglanden Medical Centrum (HMC) verzekerden van Menzis opriep over te stappen wegens moeizame onderhandelingen tussen het ziekenhuis en zorgverzekeraar. In de laatste week van 2021 werd pas bekend dat Menzis contracten had gesloten met de ziekenhuizen uit de regio. Door de berichtgevingen in de media is de communicatiecampagne stilgelegd. Dit is mogelijk ook een reden dat het aantal deelnemers lager is uitgevallen.

Zoetermeerpas									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		294	V					294	V

Met de Zoetermeerpas kunnen mensen met een laag inkomen korting krijgen op verschillende activiteiten zoals sport, cultuur en dagjes uit. Door de nasleep van COVID-19 hebben de deelnemers minder gebruik kunnen maken van de aangeboden activiteiten. Het ontstane voordeel is € 0,294 mln.

Personele lasten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
79	V	277	N					198	N

Het verwachte nadeel op personele lasten is lager dan aangeven in TB1 en TB2. Dit komt onder andere doordat medewerkers (meer dan verwacht) zijn ingezet op andere taken, zoals uitvoering Energietoeslag, Leefgeld Oekraïners, en het loket Toeslagenaffaire. Personele inzet ten behoeve van deze regelingen wordt financieel gedekt vanuit de uitvoeringskosten van de desbetreffende regeling.
Het nadeel dat resteert wordt veroorzaakt door; de noodzaak van een vierde Unit Coördinator voor een werkbare span-of-control; de toename van het aantal bezwaarschriften en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden ; de beoogde efficiencyslag behorend bij maatregel 30 die niet behaald is doordat de livegang van het burgerportaal vertraagd is.
Het nadeel op personele lasten is € 0,277 mln.
Daarnaast is er een voordeel op de baten van € 79.000. Voor diverse werkzaamheden voor andere organisaties zijn eindafrekeningen ontvangen.

In TB1 en TB2 is een nadeel van € 0,660 mln. gemeld op personele lasten.

Sociaal innovatiefonds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		430	V					430	V

In 2022 is een start gemaakt met de inrichting van het programma Sociale innovatie op basis van de eerdere besluitvorming door de gemeenteraad. In november 2022 is het door het college vastgesteld programmaplan aan de raad aangeboden. Inmiddels is er een kernteam geformeerd met projectmanagers die allen werken aan de opstart van de projecten. De zeven projecten variëren in grootte, doorlooptijd en complexiteit. In het programmaplan, onderdeel ‘Projecten en implementatie’, zijn de projecten inhoudelijk nader toegelicht. De uitvoeringfase van de projecten zal starten in 2023 wat maakt dat de uitgaven voor de projecten Vindplaats verbogen schulden en Onder de pannen, zoals gemeld in TB2 verschuiven naar 2023. Er ontstaat dit jaar een verwacht voordeel van € 0,43 mln. Dit is in TB2 gemeld.

Wet Inburgering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
27	V	27	N					0	

Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering in werking getreden. Het nieuwe inburgeringsstelsel heeft als maatschappelijk doel dat alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig meedoen aan de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk. Door de moeizame registratie van vergunninghouders onder de nieuwe wet; de beperkte beschikbare huisvesting en de benodigde hulp aan vluchtelingen uit Oekraïne. Blijft de instroom van vergunninghouders onder de wet inburgering 2021 achter. De uitgaven voor de trajectkosten zijn dit jaar € 27.000. Gemeenten ontvangen via een Specifieke Uitkering van het Ministerie van SZW-middelen voor de bekostiging van inburgeringsvoorzieningen. In de TB's gingen we nog van € 0,182 mln. uit.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
44	V	66	N					22	N

Programma 2 Samen leven en ondersteunen

Financieel overzicht Programma 2

Totaal op programmaniveau
Bedragen x €1.000

Programma 2	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
gerealiseerd resultaat	**-111.494**	**-115.361**	**-106.049**	**9.312**	**5.905**

Begrotingsrechtmatigheid
Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp

Jeugdhulp Zorg in natura en PGB Jeugdwet									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
414	V	1.069	V					1.483	V

De verwachte uitgaven voor jeugdhulp Zorg in Natura (ZIN)/PGB komen uit op € 50,8 mln. Op totaalniveau is er een voordeel van € 1,07 mln. ten opzichte van het beschikbare budget.

Dit voordelige resultaat lijkt vooralsnog een incidenteel karakter te hebben en wordt verklaard door:

- De eenmalig verkregen 2,5% prijscompensatie van circa € 1,26 mln.
- Vrijgevallen declaraties: Voor de jaren 2015 tot en met 2018 stond in de administratie nog een aantal verwachte in te dienen declaraties open. Naar aanleiding van de controle door het Gemeentelijk Accountantsdienst van Den Haag over deze jaren valt er eenmalig € 600.000 vrij.
- De afwikkeling van LTA-declaraties over 2020 en 2021. Hierdoor ontstaat een eenmalig voordeel van € 47.000.

- Door de uitvoering van het woonplaatsbeginsel is er € 0,414 mln. voordeel aan de batenkant: de zorgkosten van deze jeugdigen komen ten laste van andere gemeenten.
- De kosten voor specialistische jeugdhulp vallen lager uit.

Het voordeel is tegen de trend van de afgelopen jaren en tegen de verwachting van de ontwikkeling van het jeugdzorggebruik in. Vooralsnog stijgt het aantal jeugdigen met jeugdhulp in Zoetermeer. Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden heeft geconstateerd dat sommige jeugdhulpaanbieders minder zorg inzetten als gevolg van personeelskrapte. Dit heeft als risico dat er mogelijk sprake is van uitgestelde zorgkosten, omdat jeugdigen nog geen/minder zorg ontvangen.

In TB 1 is een nadeel gemeld van 1,28 mln. In TB 2 is een restnadeel gemeld van € 0,113 mln. In het raadsmemo over de Financiële afwijkingen na het Tweede Tussenbericht 2022 is een voordeel van € 4,0 mln. gemeld.

JeugdzorgPlus									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		750	N					750	N

Zoals vermeld in het raadsmemo over de Ontwikkelingen JeugdzorgPlus daalt de instroom in de JeugdzorgPlus. De daling van de instroom is een gevolg van de wens om jeugdigen zo min mogelijk in een gesloten jeugdzorgsetting te plaatsen. De bedoeling is om een omslag te maken naar meer kleinschalige jeugdhulpvoorzieningen.

JeugdzorgPlus is bovenregionaal georganiseerd in landsdelen. De regio Haaglanden behoort tot het landsdeel Zuidwest. In dit landsdeel zijn er twee JeugdzorgPlus-instellingen. De afname van de instroom heeft financiële consequenties voor de aanbieders van JeugdzorgPlus. Zo is het huidige vastgoed van deze instellingen ingericht op een gesloten setting. Door de dalende instroom in de JeugdzorgPlus, hebben de aanbieders minder omzet. Dit leidt tot problemen in de financiering van vaste lasten, waaronder vastgoed en personeel. JeugdzorgPlus is aangemerkt als cruciale jeugdzorg: een vorm van jeugdhulp waarvan de continuïteit gewaarborgd moet worden. Dit betekent ook dat de gemeenten financieel moeten bijdragen aan het in stand houden van JeugdzorgPlus. Vooralsnog wordt een financiële voorziening getroffen van € 750.000 ten laste van 2022.

GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
180	V	71	V					251	V

Voor twee taken van Veilig Thuis hangt de definitieve bijdrage voor de gemeenschappelijke regeling af van de werkelijk gerealiseerde kosten. Het gaat hier om de taken 'Meldingen' en 'Investering in lokale teams'. Voor de taak 'Meldingen' is de verwachting dat de kosten door een lagere personeelsbezetting aanzienlijk lager uitkomen dan begroot. Deze onderbesteding wordt conform de afspraken in de Uitvoeringsovereenkomst 2022 verrekend met de GR-bijdrage. In de voorlopige afrekening 2022 gaat het voor de gemeente Zoetermeer om € 0,165 mln.

Aan de lastenkant is er een voordeel van € 71.000. Dit voordeel ontstaat voornamelijk door de toegepaste prijscompensatie van 2,5%.

Prijscompensatie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		144	V					144	V

In 2022 zijn de prijsgevoelige budgetten verhoogd met 2,5%. De subsidies voor 2022 zijn destijds op vaste bedragen beschikt. Op de subsidiebudgetten is daarom geen sprake van verhoogde kosten.

In TB2 is een voordeel gemeld van € 0,175 mln. Het voordeel valt iets lager uit, doordat op een deel van de subsidies looncompensatie is verstrekt als gevolg van CAO-afspraken. De partners die aanspraak konden maken op de indexatie zijn hierover geïnformeerd.

Coronaherstelplan ‘Veerkrachtig uit de crisis’, project Weerbaarheid									
		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		49	N					49	N

De raad is op 15 juli 2021 geïnformeerd over het coronaherstelplan ‘Veerkrachtig uit de crisis’.
In 2022 is uitvoering gegeven aan de projecten maatschappelijke stage, tijdelijke uitbreiding van Buurtwerk en Preventie+. In 2022 zijn in het kader van Preventie+ vooral kosten gemaakt voor het onder de aandacht brengen van deze inzet, het maken van de verbinding met de zorgteams op het primair en voortgezet onderwijs en het opstarten van de eerste trajecten vanuit reguliere uren voor het schoolmaatschappelijk werk. De daadwerkelijke kosten voor de inzet van trajecten Preventie + zal in 2023 plaatsvinden

In TB 2 is een nadeel gemeld van € 0,125 mln. op basis van de te verwachte realisatie in 2022. In de praktijk blijkt dit nadeel lager uit te vallen, doordat voor Preventie+ een deel van de activiteiten zijn doorgeschoven naar 2023. Het nadeel komt daardoor uit op € 49.000 en valt lager uit dan in TB2 gemeld.

Inzet handgeld complexe casuïstiek jeugd (vrij besteedbaar budget Jeugd- en Gezinshulp)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		121	V					121	V

Bij het coalitieakkoord 2022-2026 'Samen doen wat nodig is' heeft het college handgeld voor complexe casuïstiek jeugd beschikbaar gesteld. Het geld is bedoeld om ‘te doen wat nodig is’ voor gezinnen in Zoetermeer. De dekking voor het handgeld is voorzien door middelen vanuit het budget voor jeugdhulp Zorg in Natura te onttrekken. De uitvoering van de inzet van het handgeld is belegd bij Jeugd- en Gezinshulp. Voor 2022 was € 0,125 mln. beschikbaar en is een eerste start gemaakt met de inzet van het handgeld. Er is een voordeel van € 0,121 mln.

Personeel Jeugd en JGH									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		357	N					357	N

De toename van het aantal aanmeldingen, de blijvende wachtlijsten en de krapte op de arbeidsmarkt hebben er in 2022 toe geleid dat het moeilijk was om vast personeel te verkrijgen en in te zetten. Hierdoor is binnen het team Jeugd en Jeugd- en Gezinshulp meer personeel ingehuurd. De kosten voor inhuur zijn hoger, waardoor per saldo een nadeel is ontstaan van € 0,357 mln.

In TB1 is een nadeel gemeld van € 0,464 mln.

Sociaal Innovatiefonds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		193	V	1.313	N			1.120	N

In 2022 is een start gemaakt met de inrichting van het programma Sociale innovatie op basis van de eerdere besluitvorming door de gemeenteraad. In november 2022 is het door het college vastgestelde programmaplan aan de raad aangeboden. Inmiddels is er een kernteam geformeerd met projectmanagers die allen werken aan de opstart van de projecten. Deze projecten variëren in grootte, doorlooptijd en complexiteit.

In het programmaplan, onderdeel 'Projecten en implementatie', zijn de projecten inhoudelijk nader toegelicht. De uitvoeringfase van de projecten binnen programma 2, zal starten in 2023 wat maakt dat de voor 2022 geraamde uitgaven voor deze projecten verschuiven naar 2023 en verder. Hierdoor zal in 2022 voor deze projecten een lagere onttrekking dan geraamd aan de reserve Sociaal Innovatiefonds plaatsvinden. Dit geeft een nadeel van € 1,313 mln.

In TB2 werd nog rekening gehouden met een gedeeltelijke aanwending van elke jaarschijf. Er is een voordeel van € 0,150 mln. gemeld op doelstelling 2.1 en € 0,641 mln. voor doelstelling 2.2 inclusief overhead. Eind 2022 is dit voordeel hoger. Het voordeel is verdeeld over verschillende doelstellingen:
Doelstelling 2.1: € 0,193 mln.
Doelstelling 2.2: € 1,062 mln.
Overhead: € 58.000

Reserve Zoetermeer 2040									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
				67	N			67	N

In 2022 heeft er geen onttrekking plaatsgevonden aan de Reserve Zoetermeer 2040. Dit geeft een nadeel van € 67.000. Tegenover het nadeel op doelstelling 2.1 staat een voordeel op de personeelslasten van doelstelling 2.2 van € 67.000.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
131	V	31	N	0		0		100	V

Doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

Gebiedsgerichte ondersteuning Wmo en maatwerkvoorzieningen Wmo									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		111	V					111	V

De geldstromen van de maatwerkvoorzieningen en de bijdrage aan inZet ten behoeve van de gebiedsgerichte ondersteuning zijn ook in 2022 nog deels vervlochten. Om die reden worden de financiële resultaten met betrekking tot deze taken in samenhang beschouwd.
Op een totaalbudget van afgerond € 14 mln., voor beide taakcategorieën gezamenlijk, is over 2022 een voordeel gerealiseerd van afgerond € 111.000.

Dit resultaat is als volgt samengesteld:

Afrekening met inZet over 2021	- € 0,553 mln.
Afrekenresultaten 2021 overige aanbieders	€ 0,410 mln.
Resultaten 2022	€ 0,437 mln.
Af te rekenen met Inzet over 2022	-€ 0,183 mln.
Saldo	**€ 111.000**

In 2022 is met inZet afgerekend over 2021 overeenkomstig de voorwaarden van het contract dat met de organisatie is afgesloten, waarbij extra middelen beschikbaar zijn gesteld in verband met de groei van de ondersteuningsbehoefte van cliënten in 2021. Daarnaast is een extra incidentele bijdrage verstrekt voor de aanloopkosten van inZet.

De resultaten 2022 hebben in hoofdzaak betrekking op extra incidentele middelen voor prijscompensatie, idem voor de gevolgen van de COVID-19-pandemie. Beiden zijn niet volledig aangewend.

Met betrekking tot 2022 is van inZet een afrekenvoorstel ontvangen. Wij zijn voornemens overeenkomstig het voorstel een aanvullende bijdrage beschikbaar te stellen.

Wmo hulpmiddelen en onderhoud									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		281	V					281	V

Een Wmo-hulpmiddel, zoals een rolstoel of scootmobiel, is een roerende zaak die bedoeld is om beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie van een cliënt te verminderen of weg te nemen. Ook verzorgt de gemeente het onderhoud aan de verstrekte hulpmiddelen.

Aanbieders hebben last gehad van een vertraging in de levering van materialen en hulpmiddelen. Desondanks geven de leveranciers aan dat zij in de tweede helft van 2022 meer hulpmiddelen hebben kunnen leveren vanuit het bestaande depot. Daardoor zijn er minder nieuwe hulpmiddelen aangekocht.
Daarnaast is er een achterstand met het verwerken van de meldingen uit 2022 met betrekking tot de hulpmiddelen.

Daarnaast is in 2022 overeenstemming bereikt met de curator ten aan zien van het faillissement van HMC (Hulpmiddelencentrum). De gemeente is akkoord gegaan met een eenmalige nabetaling van € 0,150 mln. aan HMC. Hiermee is het proces rondom het faillissement van HMC afgerond.

Dit alles heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 0,281 mln. ten opzichte van de begroting 2022.

In TB2 is een voordeel van € 0,1 mln. gemeld.

Wmo woningaanpassingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		222	N					222	N

Het landelijk beleid is dat mensen met een hulpvraag of beperking (langer) thuis moeten kunnen blijven wonen. Woningaanpassingen worden ingezet om dit te realiseren. Om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen, is er de afgelopen jaren een toename ontstaan in de lasten van de

woningaanpassingen. Daarnaast zijn de prijzen van materialen en arbeid in de tweede helft van 2022 fors gestegen. Ook de krapte op de woningmarkt is van invloed op de stijging. Er zijn daarbij onvoldoende woningen beschikbaar die geschikt zijn voor mindervaliden.

In 2022 is het nadeel op de woningaanpassingen € 0,222 mln. In TB1 is een nadeel van € 0,1 mln. gemeld en in TB2 is dit bijgesteld met € 0,15 mln., totaal € 0,25 mln. Het gerealiseerde nadeel is beperkt door de achterstanden bij het afhandelen van meldingen bij de Wmo.

Regiotaxi									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		244	V					244	V

De Regiotaxi is vervoer van deur-tot-deur en wordt ingezet voor inwoners die een beperking hebben met betrekking tot vervoer. De lasten over 2022 vallen € 0,244 mln. lager uit dan begroot (€ 1,239 mln.). Gedurende 2022 zijn er minder ritten gemaakt door de Regiotaxi. Daarnaast is er nog een voordeel op de afrekening van de Regiotaxi 2021 met betrekking tot de BTW van € 0,108 mln.

Wmo huishoudelijke hulp									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.675	V					1.675	V

Het aantal inwoners dat gebruik wil maken van huishoudelijke ondersteuning neemt jaarlijks toe. Mede op basis van de verwachte toename is voor 2022 een budget van € 13,870 mln. bepaald voor de huishoudelijke ondersteuning vanuit de Wmo. Deze toename is niet gerealiseerd door achterstanden bij het afhandelen van de meldingen Wmo. Hierdoor is € 1,675 mln. van het budget voor huishoudelijke ondersteuning niet besteed. In TB1 is een onderbesteding van € 0,150 mln. gemeld en in TB2 € 0,85 mln.

Wmo persoonsgebonden budgetten (PGB's)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.173	V					1.173	V

De Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB) betaalt de PGB's voor de Wmo uit. De SVB int maandelijks een voorschot bij de gemeente. De hoogte van dit voorschot varieert en is afhankelijk van de toegekende PGB's door de gemeente. De gemeente is de enige die een PGB kan afgeven voor de Wmo. Na afloop van het jaar ontvangt de gemeente van de SVB een prognose van de uitgaven op de PGB's Wmo. Deze prognose wordt verwerkt in de gemeentelijke jaarrekening. Zes maanden na afloop van het jaar wordt de eindafrekening van de SVB ontvangen en is bekend wat de werkelijke kosten zijn ten opzichte van de jaarrekeningprognose.

De prognose is dat er ten opzichte van de begroting een voordeel is van € 1,173 mln. Dit voordeel wordt deels veroorzaakt door de achterstanden die zijn ontstaan in de behandeling van meldingen Wmo. Daarnaast zien we de afgelopen jaren een daling van het aantal cliënten met een PGB-indicatie. Deze trend heeft zich waarschijnlijk doorgezet in 2022.

Beschermd wonen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
112	N	112	V					0	

Binnen de regio wordt er samengewerkt op het gebied van de overbruggingszorg voor Beschermd Wonen. Dit betreft de ondersteuning die een cliënt in de thuissituatie nodig heeft in afwachting van een plek in een instelling, ingezet door de gemeente waar de cliënt verblijft. De gerealiseerde lasten voor de overbruggingszorg worden volledig gedekt door Centrumgemeente Den Haag vanuit de regionale middelen voor Beschermd Wonen. In 2022 zijn de lasten lager uitgevallen dan begroot.

Maaltijdvoorziening									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		233	V					233	V

De maaltijdvoorziening in Zoetermeer is in het leven geroepen voor alle inwoners die door ouderdom of een lichamelijke handicap niet meer zelf een avondmaaltijd klaar kunnen maken. In 2022 hebben veel minder cliënten gebruikt gemaakt van deze voorziening. Daarnaast zijn de bedragen die gedeclareerd zijn per cliënt lager. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 0,233 mln.

Sociaal innovatiefonds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.062	V					1.062	V

In het programmaplan, onderdeel 'Projecten en implementatie', zijn de projecten inhoudelijk nader toegelicht.
De uitvoeringfase van de projecten, verbonden aan Doelstelling 2.2, te weten 'Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie' (geraamde lasten jaarschijf 2022: € 0,232 mln.), 'Positieve gezondheid en het huishouden' (geraamde lasten jaarschijf 2022: € 0,2 mln.) en 'Preventie in de praktijk' (geraamde lasten jaarschijf 2022: € 0,63 mln.) zal starten in 2023. Dit maakt dat de voor 2022 geraamde uitgaven voor deze projecten verschuiven naar 2023 en verder. Hierdoor zal in 2022 voor deze projecten geen onttrekking aan de reserve Sociaal Innovatiefonds plaatsvinden (zie doelstelling 2.1).

In TB2 werd nog rekening gehouden met een gedeeltelijke aanwending van elke jaarschijf. Er is een voordeel van € 0,641 mln. gemeld.

Formatie Wmo & inhuur									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		151	N					151	N

Het nadeel op de personeels- en inhuurkosten wordt veroorzaakt doordat vacatures niet zijn ingevuld door krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor is het nadeel minder groot dan oorspronkelijk verwacht.
In de TB's is per saldo een nadeel van € 0,488 mln. gemeld.

Noodopvang asielzoekers									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
2	N	175	V					173	V

Op de opvang van asielzoekers is een voordeel van € 0,173 mln. Er is een minimaal beroep gedaan op de gemeentelijke voorzieningen.

Noodopvang Oekraïners									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
4.177	V	27	N					4.150	V

Op de opvang van Oekraïners is een voordeel van € 4,15 mln. Op het moment van de besluitvorming over de opvang was nog niet alles bekend over de duur, de kosten en de omvang van de normvergoeding van het Rijk. Voor de lasten en baten was € 2,6 mln. begroot. Het Rijk vergoedt niet de werkelijke kosten, maar hanteert een vaste vergoeding op basis van normen. De vaste vergoeding is hoger dan de werkelijke lasten. In het raadsmemo Financiële afwijkingen na Tweede Tussenbericht 2022 is een voordeel opgenomen van € 2,2 mln. op de baten en een nadeel van € 0,2 mln. op de lasten.

Formatie wijkregisseurs									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		206	V					206	V

Op grond van het vorige Coalitieakkoord heeft het wijkgericht werken een impuls gekregen en is besloten de formatie wijkregisseurs in de periode 2020 tot en met 2022 tijdelijk uit te breiden. In 2022 is gedeeltelijk een beroep gedaan op de extra formatie. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 0,206 mln.

In TB2 is een voordeel van € 0,195 mln. gemeld.

Wijkbudget (Stimulering wijkgericht werken)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		130	V					130	V

Voor het uitvoeren van de opdracht wijkgericht werken, in het bijzonder het starten van de projecten in de pilotwijken, was een tijdelijk budget beschikbaar, waarvan bij aanvang 2022 nog € 0,298 mln. resteerde. Van het voor 2022 beschikbare budget blijft circa € 0,13 mln. over. In TB2 was rekening gehouden met € 0,18 mln.

Coronaherstelplan, project Kom naar buiten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		141	N					141	N

De raad is op 15 juli 2021 geïnformeerd over het Coronaherstelplan ‘Veerkrachtig uit de crisis’. Een van de projecten van het plan was het project 'Kom naar buiten'. Het project is samen met organisaties in de wijk georganiseerd en was gericht op ontmoeten, luisteren en verbinden van bewoners in de wijk. Het project liep van september 2021 tot september 2022.
Voor het project is in totaal € 0,24 mln. beschikbaar gesteld. De uitgaven 2021 bedroegen afgerond € 49.000 en de uitgaven 2022 afgerond € 0,141 mln. In TB2 werd voor 2022 nog rekening gehouden met € 87.000.

Tegenover de lasten 2022 staat een onttrekking aan de Reserve Vrij inzetbaar van gelijke omvang.

Integratie en Maatschappelijke begeleiding asielstatushouders									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
101	V	223	N					122	N

Het resultaat baten heeft betrekking op een drietal subsidie-afrekeningen 2021, uitgevoerd in 2022, waarbij de subsidie is vastgesteld op een bedrag dat lager is dan het bedrag dat is verleend. De gerestitueerde subsidies zijn als inkomsten verantwoord.

Het resultaat lasten heeft betrekking op de subsidie 2022 aan Stichting Vluchtelingenwerk. In 2022 valt een deel van de inburgeringsplichtigen nog onder de vorige Wet inburgering (Wi2013). De maatschappelijke begeleiding van deze asielstatushouders wordt binnen Zoetermeer uitgevoerd door Stichting Vluchtelingenwerk. Gemeenten krijgen € 2.370 per inburgeringsplichtige asielstatushouder voor de uitvoering van de maatschappelijke begeleiding.
Tot voor kort kon een juiste toewijzing van de middelen voor maatschappelijke begeleiding aan gemeenten in het kader van de Wi2013 niet volledig worden gegarandeerd. In verband daarmee zijn de middelen van het rijk van € 0,223 mln. niet in de gemeentelijke begroting 2022 geraamd. Om deze reden wijkt de subsidiebijdrage 2022 aan Vluchtelingenwerk af van de begroting. Dit is gemeld in TB2.
De middelen voor maatschappelijke begeleiding zijn via de Septembercirculaire 2022 uitgekeerd en verantwoord op OAD. Tegenover het nadeel op programma 2 staat een overeenkomstig voordeel op OAD.

Onafhankelijke cliëntondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		130	V					130	V

Het budget voor onafhankelijke cliëntondersteuning 2022 bedraagt afgerond € 0,183 mln, waarvan € 0,13 mln. niet is besteed. In TB2 werd nog rekening gehouden met een onderschrijding van € 0,123 mln.
Het ondersteuningslandschap in Zoetermeer ondergaat gaandeweg veranderingen met de start van de gebiedsgerichte ondersteuning op 1 mei 2021 door inZet. Ook de opdracht voor onafhankelijke cliëntondersteuning is opnieuw gedefinieerd. Het Adviespunt Zorgbelang is de uitvoerder hiervan.
Gebleken is dat het vooraf inschatten van het aantal inwoners dat gebruik zou maken van onafhankelijke cliëntondersteuning, lastig is. De aanname werd

gedaan dat ongeveer 150 inwoners per jaar een beroep zouden doen onafhankelijke cliëntondersteuning. Dat aantal blijft in 2022 nog achter. Adviespunt Zorgbelang wordt evenwel steeds bekender; de verwachting is dat het beroep op de organisatie verder zal toenemen.

Mantelzorgwaardering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		78	N					78	N

Mantelzorgers kunnen in aanmerking komen voor een Mantelzorgwaardering, een financiële waardering van € 200 per persoon. Voor 2022 was een budget van € 0,433 mln. beschikbaar, goed voor 2.165 complimenten.
In 2022 zijn in totaal 2.554 complimenten verstrekt voor € 0,511 mln. Als gevolg hiervan wordt het budget overschreden met € 77.800 (389 complimenten).

In TB2 werd nog rekening gehouden met 2.860 complimenten, € 0,572 mln., een overschrijding van € 0,140 mln.

Maatschappelijke zorg									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
62	V	150	V					212	V

In 2022 doen zich voordelen voor bij de uitvoering van de Wet verplichte GGZ (budget € 69.000, voordeel € 60.000), de voorbereiding van de decentralisatie Beschermd wonen (budget van € 51.000 wordt in 2022 niet besteed als gevolg van uitstel van de decentralisatie tot 2024) en de organisatorische borging van ervaringsdeskundigen GGZ in de wijk (budget € 49.000, voordeel € 39.000), totaal € 0,15 mln.

In TB2 was een voordeel van € 0,16 mln. gemeld.

Koplopertraject cliëntondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		101	V					101	V

In 2019 heeft de gemeente Zoetermeer van het ministerie van VWS in kader van het Koplopertraject cliëntondersteuning middelen ontvangen. De middelen zijn voor twee jaar beschikbaar gesteld in de vorm van een decentralisatie-uitkering. Doel van het traject was om binnen gemeenten een impuls te geven aan (onafhankelijke) cliëntondersteuning. Gemeente Zoetermeer heeft op basis van de aanvraag middelen gekregen voor de uitwerking van drie opdrachten (A, B en C).
In het aan VWS voorgelegde plan stond de ontwikkeling van een loket sociaal domein op het stadhuis centraal. Dit betreft opdracht A. Inwoners zouden bij dit gemeentelijke loket zonder afspraak terecht kunnen met al hun vragen over het sociaal domein. De medewerkers van dit loket zouden mantelzorgers (maar ook inwoners met een andere hulpvraag) op weg helpen met hun ondersteuningsvragen, zodat ze weer verder kunnen of naar een plek zijn verwezen waar ze passende ondersteuning kunnen krijgen.
Met de start van inZet op 1 mei 2021 zijn zes inloopcentra gerealiseerd waar onder andere mantelzorgers (ook zonder afspraak) terecht kunnen met al hun vragen over het sociaal domein, en waar zij ook integrale ondersteuning kunnen krijgen voor zichzelf en hun naasten.

De opdrachten B en C zijn afgerond. Er valt € 0,101 mln. vrij.

Vrijwilligersondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		99	V					99	V

Op een budget van € 0,589 mln. doet zich een voordeel van € 99.000 voor. Dit voordeel heeft in hoofdzaak betrekking op de Subsidieregeling vrijwilligersondersteuning. Op grond van deze regeling zijn minder subsidieaanvragen ingediend dan voorzien.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
125	V	54	V					179	V

Doelstelling 2.3 Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden

Gezondheidsbeleid en preventie							
Baten		Lasten		Toevoeging aan reserve		Saldo	
30	V	80	V			110	V

Voor gezondheidsbeleid en preventie is in totaal een bedrag van € 1,9 mln. aan lasten geraamd. Het resultaat op de lasten is per saldo € 80.000 voordelig en bestaat uit een voordeel op de personeelslasten van € 72.000, een voordeel op de onderhoudskosten AED's van € 15.000, een voordeel van € 15.000 op subsidies en een nadeel als gevolg van niet voorziene advieskosten van € 22.000 in verband met de ontwikkelingen rond het LangeLand Ziekenhuis.

Het resultaat op de baten heeft in hoofdzaak betrekking op een lagere afrekening 2021 met de GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden (het betreft met name een lager vastgestelde bijdrage 2021 aan de GR voor de taak Toezicht kinderopvang) van € 20.000 en op een bijdrage 2022 van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten van afgerond € 10.000 ten behoeve van het Lokaal Preventieakkoord Zoetermeer.

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Financieel overzicht Programma 3

Totaal op programmaniveau
Bedragen x €1.000

Programma 3	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-53.425	-58.137	-61.062	-2.925	784
Baten	28.422	29.805	30.445	641	-475
Toevoegingen	0	-7.500	-9.139	-1.639	-400
Onttrekkingen	3.343	12.833	7.927	-4.906	-4.643
gerealiseerd resultaat	**-21.659**	**-22.999**	**-31.828**	**-8.829**	**-4.734**

Begrotingsrechtmatigheid
Op programma 3 zijn de werkelijke lasten hoger dan begroot. Dit is veroorzaakt door de extra uitgaven van € 6,39 mln. aan de Mandelabrug. Omdat de raad hierover is geïnformeerd in TB1 en met Raadsmemo Stand van zaken Nelson Mandelabrug d.d. 23 december 2022 waarin indicatief een bedrag van de kosten is genoemd van € 6 tot € 8 mln. is er geen begrotingsonrechtmatigheid.

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Afvalinzameling									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
223	V	1.018	V					1.241	V
Op de afvalinzameling is een voordeel ontstaan van € 1,241 mln. Dit bestaat uit een voordeel op de baten van € 0,223 mln. en op de lasten van € 1,018 mln.									

Baten
Het budget voor de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing en overige opbrengsten is ca € 17,3 mln. Op de opbrengsten is een voordeel van € 0,223 mln. De oorzaken hiervan zijn:

- Hogere inkomsten afvalstoffenheffing, voordeel € 0,123 mln.
- Hogere vergoeding voor oud papier en karton, voordeel € 0,120 mln. . Bij TB2 is een voordeel van € 0.250 mln. gemeld. Het voordeel is lager uitgevallen, omdat de papierprijs vanaf september gedaald is.
- De vergoeding die gemeenten ontvangen voor de inzameling van plastic verpakkingen, blik en drankpakken (PBD) is verlaagd, omdat het aandeel niet-verpakkingen en vervuiling in het PBD is toegenomen, nadeel € 80.000. Bij TB2 is een nadeel van € 75.000 gemeld.
- Op de overige opbrengsten is een voordeel van € 60.000.

Lasten
Voor de kosten voor afvalinzameling is een budget opgenomen van ca. € 12,5 mln. Dit is exclusief de kosten die mogen worden toegerekend aan de afvalstoffenheffing zoals overhead, BTW en veegkosten. Op de afvalinzameling is een voordeel op de kosten van € 1,018 mln. Dit heeft een aantal oorzaken:

- De hoeveelheid ingezameld restafval en gft is lager dan begroot, voordeel € 0,325 mln.
- De verwerkingskosten van hout zijn sterk afhankelijk van de marktontwikkelingen. De kosten zijn lager dan verwacht, voordeel € 0,185 mln.
- Er zijn minder verzamelcontainers gewassen dan begroot door het faillissement van de contractpartner. Het voordeel is € 0,175 mln.
- Er is minder vergoed aan scholen en verenigingen, door een lagere papierprijs en minder kilo's papier. Voordeel € 60.000.
- De inwonerspeiling en het onderzoek naar bron- en nascheiding zijn goedkoper uitgevoerd, voordeel € 40.000.
- Eigen personeel van de ondersteunende diensten is ingezet, in plaats van niet beschikbare uitzendkrachten. Het voordeel is € 75.000. Bij TB2 is dit bedrag gemeld.
- De hogere brandstofkosten voor de voertuigen zorgen voor een nadeel van € 70.000. Bij TB2 is een nadeel van € 0,175 mln. gemeld.
- Op meerdere onderdelen van de afvalinzameling (zoals onderhoud aan containers en op het zelfbrengdepot, huisvesting) is minder uitgegeven dan begroot, in totaal een voordeel van € 0,228 mln.

Warmte-Koude opslag Palenstein									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		3.133	V	3.000	N			133	V

Omdat de aanbesteding van de aanleg van een warmte-koude-opslagnet in Palenstein nog niet gelukt is, is een voordeel van € 3,133 mln. ontstaan. Hier staat een nadeel onttrekking reserve van € 3 mln. tegenover. Begroot was € 3 ,133 mln. uitgaven en € 3 mln. voor de dekking vanuit de brede bestemmingsreserve. Dit is gemeld in TB2.

Duurzaamheidsfonds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.300	V	1.300	N			0	V

Het Duurzaamheidsfonds is in 2022 gevormd voor de bevordering van energiebesparing, het aardgasvrij maken en de opwek van duurzame energie. Het budget van de jaarschijf 2022 is nog niet besteed. Dit komt omdat de raad een opdracht heeft gegeven om criteria per bestedingscategorie op te stellen. Het budget was € 1,3 mln. op de uitgaven en € 1,3 mln. vanuit het duurzaamheidsfonds. Dit is gemeld in TB2.

Klimaatakkoord									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		358	V	343	N			15	V

Het voordeel is ontstaan doordat de planvorming vanwege capaciteitsgebrek is vertraagd. Het wel beschikbare personeel is o.a. ingezet op de uitvoering van onvoorziene rijksregelingen zoals energiearmoede. Begroot was € 0,358 mln. voor uitgaven en € 0,343 mln. voor de dekking vanuit de brede bestemmingsreserve. Dit is gemeld in TB2.

Duurzaam en Groen, onderdeel Duurzaam									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		93	V					93	V

Het voordeel is ontstaan door capaciteitsgebrek waardoor vertraging is ontstaan bij de uitvoering. Het wel beschikbare personeel is o.a. ingezet op de uitvoering van onvoorziene rijksregelingen zoals energiearmoede. Het budget was € 0,787 mln. In TB2 is een voordeel gemeld van € 0,1 mln.

Duurzaam en Groen, onderdeel Groen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		232	V					232	V

Het voordeel op groen is ontstaan door de vertraging van een project aan de Zoetermeerse Plas (ijzerhoudend zandfilter om blauwalg te voorkomen). De gemeente werkt hier samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland en de bestuurlijke besluitvorming is nog niet afgerond. Daarnaast is het project moerasparels nog niet afgerond door een vertraging in de vergunningverlening van het Hoogheemraadschap van Rijnland . Het budget was € 644.000. Dit is gemeld in TB2 voor € 0,175 mln.

Regeling aanpak energiearmoede									
Baten		Lasten		Onttrekking reserve		Toevoeging reserve		Saldo	
257	N	257	V					0	V

Op de Regeling aanpak energiearmoede is het voordeel € 0,257 mln. en een even hoog nadeel op de rijksbijdrage. Dit is ontstaan omdat de uitvoerende marktpartijen meer voorbereidingstijd nodig hadden om dit aanbod te kunnen realiseren. In december is gestart met de huisbezoeken. In 2023 wordt de uitvoering voortgezet. Het budget was € 0,5 mln.

Regeling Reductie Energieverbruik woningen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
62	N	62	V					0	V
Op de Regeling Reductie Energieverbruik woningen is het voordeel € 62.000 en een even hoog nadeel op de rijksbijdrage. De actie duurde van 2021 tot 2022 en niet alle bewoners uit de doelgroep hebben hiervan gebruik gemaakt. Het budget was € 0,722 mln.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
65	V	15	V					80	V

Doelstelling 3.2 Behouden aantrekkelijke & veilige openbare ruimte

Juridische procedures									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		40	N					40	N
Het aantal procedures is afgelopen jaren toegenomen. Zo steeg het aantal klachten in 3 jaar met 45%. Deze stijging wordt naar verwachting veroorzaakt door het lage, vastgestelde kwaliteitsniveau voor onderhoud (niveau C), achterstanden en inwoners die ook vaker overdag thuis zijn (thuiswerkers). Om dit werk binnen de wettelijke termijnen uit te voeren is extra formatie aangesteld wat een nadeel van € 40.000 veroorzaakt. Dit is al gemeld in TB1.									

Prijsstijgingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.530	N					1.530	N

Al geruime tijd zijn de prijzen van materialen en brandstoffen extreem aan het stijgen. In eerste instantie onder invloed van de coronacrisis en in 2022 vanwege de onzekere situatie rond de oorlog in Oekraïne. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 1,53 mln., waarvoor al een melding van € 0,92 mln. bij de waterstanden is gedaan en waar bij overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD) de dekking is opgenomen.

Ontvangst en afvoer bagger waterschappen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		213	V					213	V

In de begroting is een budget van € 0,416 mln. opgenomen voor baggeren van de hoofdwatergangen. Voor het baggeren heeft de gemeente een overeenkomst met Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR). De werkelijke kosten worden door HHR op basis van de uitvoering in rekening gebracht. Dit leidt tot jaarlijkse schommelingen. Dit leidt tot een voordeel van € 0,213 mln., waarvan al € 0,2 mln. in TB2 is gemeld.

Openbare verlichting									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		34	N					34	N

Voor het dagelijks onderhoud en de energielasten van openbare verlichting is een budget van € 0,885 mln. beschikbaar. De overschrijding is € 34.000 en in TB2 is een nadeel gemeld van € 0,12 mln.

Schade februari stormen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		150	N					150	N

Door enkele zware stormen is schade ontstaan aan onder andere bomen, lichtmasten, verkeersborden. De nood- en herstelwerkzaamheden leidden tot een incidenteel nadeel van € 0,15 mln. Dit is gemeld in TB1.

Beheer en onderhoud bomen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		215	N					215	N

Er is meer dagelijks onderhoud uitgevoerd aan bomen voor de bestrijding van overlast (zoals de eikenprocessierups), bomenziekten en de veroudering van het bomenbestand. Dit geeft een nadeel van € 0,215 mln., waarvan € 0,1 mln. in TB1 is gemeld.

Beheer en onderhoud openbare ruimte nieuwe woonwijken									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		414	N					414	N

Voor de realisatie van nieuwe woningen worden investeringen verricht in het openbaar gebied, die moeten worden beheerd en onderhouden. Nieuwe gebieden zijn Nutrihage (het Dorp), het project Juweel (Berkelseweg) en de Hildamlaan. De structurele effecten zijn opgenomen in de programmabegroting 2023.

Er zijn dit jaar ook incidentele kosten ontstaan omdat er nog werkzaamheden uitgevoerd moesten worden om nieuwe locaties, zoals de Nathaliegang en het Stadhuisplein, in beheer te kunnen nemen.

Dit leidt tot een nadeel van € 0,414 mln. wat gemeld is in TB1 en TB2.

Personeelslasten openbare ruimte									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		150	N					150	N

In de begroting is een budget van € 6,9 mln. opgenomen voor de salarissen van het personeel dat werkt aan het beheer, onderhoud en vervangingen in de openbare ruimte.
Door openstaande vacatures en krapte op de arbeidsmarkt is ingehuurd. Dit is een nadeel van € 0,15 mln. Dit is gemeld in TB1.

Aanleg kabels en leidingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
711	V	310	N					401	V

Voor het graven in de openbare ruimte wordt een herstelvergoeding bij netbeheerders in rekening gebracht. Door een toename van het aantal opbrekingen door de aanleg van glasvezelkabels is een voordeel ontstaan van € 0,711 mln. Voor de komende jaren is extra inzet nodig vanuit de gemeente om deze ontwikkeling te begeleiden. Tegenover de hogere inkomsten staan extra uitgaven voor het klein onderhoud van de bestrating van € 0,31 mln.

Dagelijks onderhoud verkeersregelinstallaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		144	N					144	N

Voor het dagelijks onderhoud verkeersregelinstallaties (VRI) is € 0,164 mln. beschikbaar. Door het plaatsen van nieuwe software en reparatiewerkzaamheden aan de detectielussen door schade van het vrachtverkeer is een nadeel van € 144.000 ontstaan. In TB2 is een nadeel gemeld van € 0,1 mln.

Gladheidsbestrijding									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		165	V					165	V

Voor het bestrijden van gladheid was in de begroting € 0,433 mln. opgenomen. Door minder sneeuw- en vorstdagen is een voordeel van € 0,165 mln.

Aanleg huisaansluitingen riool									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
109	V	109	N					0	

Voor de aanleg van huisaansluitingen is € 0,112 mln. begroot aan lasten en € 0,112 mln. aan baten. Er zijn meer huisaansluitingen aangelegd dan begroot. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 0,109 mln. Hier tegenover staan € 0,109 mln. aan extra lasten.

CAO aanpassingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		69	N					69	N

De CAO is aangepast waardoor medewerkers een eenmalige uitkering kregen van € 375 of € 750, afhankelijk van schaal. Deze uitkering was niet begroot en is in de waterstanden gemeld. Dit veroorzaakt een nadeel van € 69.000.

Nieuwe Driemanspolder (N3MP)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
266	N	311	V					45	V

Voor de afvoer van grond en de integrale werkzaamheden is voor de Nieuwe Driemanspolder € 0,771 mln. beschikbaar en baten van € 0,522 mln. Er is een voordeel van € 0,311 mln. bij de lasten en een nadeel van € 0,266 mln. bij de baten.

Door vertraging in projecten is de toelevering van grond achtergebleven. Daardoor worden er geen baten van de stortkosten ontvangen en worden geen werkzaamheden verricht voor het verspreiden en bewaren van grond.

Opbrengst en kosten parkeren									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
1.112	N	283	V					829	N

In de begroting is een budget opgenomen voor parkeeropbrengsten van € 2,7 mln. De parkeeropbrengsten staan onder druk. Dit komt onder andere door thuiswerken, online-winkelen en concurrerende winkelcentra. Daarnaast pakt de bezoekersregeling negatief uit.

De lagere baten zijn € 1,112 mln. In TB1 en TB2 is € 1,2 mln. nadeel gemeld.

In de begroting is een budget van € 0,91 mln. opgenomen voor de lasten van het betaald parkeren. Door lagere kosten van het parkeerbeheer en minder onderhoud (door de vervanging van de parkeer/ticketautomaten) is een voordeel gerealiseerd van € 0,283 mln. op de lasten. Hiervan is € 0,2 mln. gemeld in TB2.

Parkeeropbrengsten Markt 10									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
150	V							150	V

Omdat het aanbestedingstraject van Markt 10 en de bijbehorende parkeergarage stilligt hoeft er geen rekening gehouden te worden met lagere parkeeropbrengsten. Dit levert een voordeel van € 0,15 mln. op en is in TB1 gemeld.

Begraven									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
146	V	102	V					248	V

Door eerdere investeringen op de begraafplaatsen zijn er minder onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Op de lasten van € 0,749 mln. is een voordeel behaald van € 0,102 mln. In TB2 is € 0,1 mln. voordeel gemeld.

Naast inkomsten uit begraven zijn er ook meer inkomsten op grafrechten. Op de baten van € 0,562 mln. is een voordeel van € 0,146 mln. wat wordt veroorzaakt door islamitische- en particuliere graven.

Rioolheffing									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
240	V							240	V

In de begroting is € 6,7 mln. voor rioolheffing opgenomen, Er zijn extra inkomsten van € 0,24 mln. Deze worden veroorzaakt door meer woningen en een hogere WOZ waarde.

Onderhoud Kapitaalgoederen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.873	N					1.873	N

De gemeente doet investeringen in de openbare ruimte die voor langere tijd mee gaan. Deze investeringen, ook wel kapitaalgoederen genoemd, worden planmatig beheerd en onderhouden. De gemeente heeft veel onderhoudsgevoelige kapitaalgoederen zoals wegen, groen en bomen, oppervlaktewater, civiele kunstwerken, openbare verlichting en spelen. In de Nota Onderhoud Openbare Ruimte is opgenomen wat het gemeentelijk beleid is voor deze objecten en op welke wijze dit wordt uitgevoerd. De nota wordt periodiek herijkt, omdat de openbare ruimte continu aan verandering onderhevig is door gebruik, (her)inrichting en onderhoud. In het raadsmemo achterstanden onderhoud kapitaalgoederen (2022-005908) van 25 januari 2022 is gemeld, dat er door achterstanden bij met name wegen en civieltechnische kunstwerken extra kosten worden gemaakt in 2022. Dit betreft geen intensivering of nieuw beleid, maar uitvoering van werkzaamheden binnen het huidige beleid. De extra kosten bedragen € 1,64 mln. Dit bedrag wordt geactiveerd en zorgt voor een meerjarige last op de begroting van circa € 74.000 in 2023 aflopend in 40 jaar.

Daarnaast is voor de aanpak van groot onderhoud in 2022 € 0,828 mln. extra budget nodig en voor vervangingen die niet geactiveerd kunnen worden is ook nog € 1,045 mln. extra benodigd. De totale extra last op de exploitatie voor 2022 bedraagt daarmee € 1,873 mln. Dit is al gemeld in TB1.

Groot onderhoud Openbare Ruimte bovengronds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
683	V	956	V			1.639	N	0	

Voor het groot onderhoud in de openbare ruimte bovengronds is ca. € 9 mln. beschikbaar gesteld. Er wordt op het groot onderhoud bovengronds op de baten een voordeel verwacht van € 0,683 mln. en op de lasten een voordeel van € 0,956 mln. Bij TB2 is al een voordeel van € 0,45 mln. op de baten en een nadeel van € 50.000 bij de lasten gemeld.
Het voordeel bij de baten wordt veroorzaakt door bijdragen van derden, zoals de schenking voor de Nieuwe Driemanspolder, een subsidie voor de natuurvriendelijke oevers en de bijdrage van de Provincie van de Verkeersregelinstallaties (VRI) bij de Oostweg.
Het voordeel bij de lasten ontstaat doordat er werken doorschuiven naar 2023 door capaciteits- en leveringsproblemen van materialen.
Het voordeel van € 1,639 mln. is in de egalisatiereserve openbare ruimte bovengronds gestort, bij TB2 is een extra storting van € 0,4 mln. gemeld.

Nelson Mandelabrug									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		6.390	N					6.390	N

De afsluiting en ontmanteling van de Nelson Mandelabrug geeft een nadeel van € 6,39 mln. In december 2022 is een deel van het brugdek eruit gehaald en is een tijdelijke brug geplaatst. Ook zijn er tijdelijke maatregelen getroffen voor de bereikbaarheid van het openbaar vervoer. De brug is 26 januari 2023 weer geopend. Er zullen nog jaarlijkse kosten zijn voor onder andere de huur van de tijdelijke brug en bijbehorende onderhoudskosten totdat er een nieuwe oplossing is. De raad is geïnformeerd via het raadsmemo Nota Kapitaalgoederen: voortgang en meerkosten d.d. 24 december 2021. Naar aanleiding van dit memo is in TB1 een nadeel van € 0,6 mln. gemeld. Over de sluiting en ontmanteling is de raad geïnformeerd met verschillende raadsmemo’s vanaf 2 december 2022. In het Raadsmemo Stand van zaken Nelson Mandelabrug d.d. 23 december 2022 is indicatief een bedrag van de kosten genoemd van € 6 tot € 8 mln. Hiervoor is een voorziening getroffen van € 6,01 mln. en zijn onderzoekskosten verricht voor € 0,38 mln.

Groot onderhoud overdekte fietsenstallingen Randstadrailhaltes									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		150	N					150	N

Om veiligheidsredenen is extra groot onderhoud gepleegd aan de overdekte fietsenstallingen bij negen Randstadrailhaltes. Het betreft het verwijderen van fietskluizen en het vervangen van diverse onderdelen, zoals glasplaten, kopplaten, bevestigingsmateriaal en verlichting. Dit heeft een nadeel van € 0,15 mln. veroorzaakt, welke in TB1 is gemeld.

Uitvoering nazorg afgesloten grondexploitaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		263	V	263	N			0	

Voor de uit te voeren werken is een meerjarige onderhoudsplanning gemaakt. Door capaciteitsgebrek bij de aannemers zijn niet alle werkzaamheden uitgevoerd in Oosterheem waardoor op een totaal van € 0,690 mln. een voordeel van € 0,263 mln. is ontstaan. Tegenover het voordeel staat een even lagere onttrekking van € 0,263 mln. uit de Brede Bestemmingsreserve.

Taakstelling efficiency									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		146	N					146	N

Er is een taakstelling voor efficiency toebedeeld aan de verschillende programma's. Voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is dit € 0,146 mln. Hier kan geen invulling aan worden gegeven en de verwachting is ook niet dat dit op korte termijn kan gebeuren. Dit levert een nadeel op van € 0,146 mln.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
10	V	35	V					45	V

Programma 4 Vrije tijd

Financieel overzicht Programma 4

Totaal op programmaniveau
Bedragen x €1.000

Programma 4	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-25.751	-27.122	-27.808	-687	-1.094
Baten	9.060	9.593	9.179	-414	413
Toevoegingen	-100	-550	-550	0	0
Onttrekkingen	1.168	2.269	774	-1.495	-60
gerealiseerd resultaat	**-15.623**	**-15.810**	**-18.406**	**-2.596**	**-741**

Begrotingsrechtmatigheid
Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen

De Boerderij									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		150	V					150	V

In 2022 is CASA bij Poppodium Boerderij blijven huren. Hierdoor was geen sprake van gederfde huurinkomsten en was het gereserveerde budget van € 0,15 mln. in 2022 niet nodig.

In de TB's is het voordeel van € 0,15 mln. gemeld.

Bibliotheek									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		200	V					200	V

In de begroting is € 0,2 mln. opgenomen voor verbouwing van de bibliotheekvestiging Rokkeveen. Deze verbouwing heeft nog niet plaatsgevonden. Er komt een voorstel om de middelen over te hevelen naar 2023.

Subsidies Cultuur									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		110	V					110	V

In 2022 is rekening gehouden met € 40.000 voor het onderzoek naar het behoud en tentoonstellen van het erfgoed. Het onderzoek is echter nog niet afgerond, waardoor 50% van de kosten in 2023 zullen vallen.
Verder is er een aantal keren subsidie teruggevorderd (€ 90.000), omdat niet al het budget nodig bleek of prestatieafspraken niet gehaald konden worden. Een voorbeeld hiervan is de terugvordering van teveel verstrekte coronanoodsteun voor Cultuurzomer 2021.

Beeldende kunst									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		73	V	73	N			0	N

Door wijzigingen in de bouwplanning en in de planning van kunstprojecten, schoven een aantal projecten door naar volgend jaar. Daarom hoefde er ook minder uit de reserve gehaald te worden.

Groen, Spelen, Leren									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
116	N	52	V					64	N

In de begroting is voor Groen, Spelen, Leren € 1,684 mln. opgenomen, waarover enkele mee- en tegenvallers te melden zijn:

Stadsboerderij De Balijhoeve
De verbouwde stadsboerderij is in juni geopend. In de begroting was uitgegaan van oplevering in 2021. Dit betekent dat de kapitaallasten van € 74.000 in 2022 vrijvallen (eenmalig voordeel). Door de latere heropening en door het ontbreken van een exploitant vallen de lasten en baten van de horeca lager uit. Dit geeft een nadeel van € 81.000.

Speelboerderij Het Buitenbeest
Het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) heeft riet verwijderd om de waterkwaliteit te verbeteren. Dit riet stond als natuurlijk afscheiding in het water rond het buitenspeelterrein van Speelboerderij Het Buitenbeest. Uit veiligheidsoverwegingen heeft de gemeente een hek langs het water geplaatst. Dit leidde tot een nadeel van € 31.000.

Hogere energielasten
De energiekosten zijn gestegen. Voor de stadsboerderijen leidde dit tot een nadeel van € 26.000.

In de TB's is voor de lasten een nadeel van € 3.000 en voor de baten een nadeel van € 0,121 mln. gemeld.

Coronanoodsteun									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		29	N					29	N

Maatschappelijke organisaties vroegen ook in 2022 coronasteun aan. De werkelijke uitgaven vielen lager uit dan eerder gemeld. De melding van een nadeel van € 0,659 mln. was gebaseerd op de ingediende aanvragen tijdens het opstellen van TB2. Uit toetsing bleek dat sommige aanvragen te hoog waren ingediend en dat sommige aanvragers geen recht hadden op noodsteun. In TB2 zit naast noodsteun ook € 0,396 mln. aan huurcompensatie. Dit wordt verderop toegelicht.

Exploitatie sportaccommodaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
427	N	122	N	1.021	N			1.570	N

De gerealiseerde baten van de exploitatie van de sportaccommodaties vallen € 0,545 mln. lager uit dan begroot. Hiervan is € 0,396 mln. gemeld in het TB2. Dit betrof huurcompensatie coronanoodsteun.
In 2022 is de voorziening Groot Onderhoud grondig nagelopen. Hieruit bleek dat er € 0,122 mln. aan de voorziening toegevoegd moest worden. Dit is als nadeel opgenomen.

In 2022 was € 1,021 mln. in de begroting opgenomen voor sloopwerkzaamheden. Deze sloop heeft niet plaatsgevonden. Deze dekkingsmiddelen blijven geoormerkt in de reserve en worden pas aangewend in het boekjaar dat de sloop plaatsvindt.

Voorziening museum de Voorde									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		676	N					676	N

Uit overleg met de accountant blijkt dat de gemeente op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht is om in de jaarrekening 2022 een voorziening op te nemen voor financiële gevolgen van het besluit tot het beëindigen van de subsidie voor museum De Voorde. In de jaarrekening is daarom een bedrag ter grootte van de gegarandeerde geldlening (stand 31-12-2022) in de voorziening gestort.

Exploitatie Welzijnsaccommodaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
303	N	545	N					848	N

Bij de Welzijnsaccommodaties leverde de huuropbrengsten € 0,303 mln. minder op dan begroot. Dit bedrag bestaat uit € 0,139 mln. verstrekte huurcompensatie en € 0,164 mln. te hoog ingeschatte huurinkomsten.

Het grootste nadeel van € 0,406 mln. betreft een stelpost gerelateerd aan een storting in de voorziening Groot Onderhoud Overige accommodaties. In 2022 is de voorziening Groot Onderhoud grondig nagelopen met dit nadeel als uitkomst. Daarnaast zijn de onderhoudskosten € 0,139 mln. hoger uitgevallen.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
48	V	42	V					90	V

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

SPUK-IJZ									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
219	V	219	N					0	

Het Ministerie van VWS heeft voor ijsbanen en zwembaden een Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden (SPUK-IJZ) in het leven geroepen. Het doel hiervan is om ijsbanen en zwembaden financieel te compenseren zodat zij geen verlies hebben. Na beoordeling van de aanvragen heeft de gemeente € 0,219 mln. aan steun aangevraagd bij het rijk. De gemeente heeft vervolgens ditzelfde bedrag weer beschikt aan de betreffende exploitanten.

In de TB's is op de lasten een nadeel van € 0,219 mln. en op de baten een voordeel van € 0,219 mln. gemeld.

Sportakkoord									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		39	V					39	V

Het rijk heeft de maximale bijdrage voor het Sportakkoord halverwege 2022 met € 53.000 opgehoogd. Deze middelen mochten in 2022 en 2023 worden ingezet. Omdat de besteding in 2023 plaatsvindt is ook de rijksvergoeding overgeheveld naar 2023.

Naast de rijksbijdragen is er ook een gemeentelijke bijdrage voor het Sportakkoord. Van de gemeentelijk bijdrage is € 39.000 niet uitgegeven.

In het TB is op de lasten een nadeel van € 53.000 en op de baten een voordeel van € 53.000 gemeld.

Investeringsimpuls amateurverenigingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		301	V	301	N			0	

De investeringsimpuls amateurverenigingen is bedoeld om verenigingen te ondersteunen bij het doen van investeringen in gebouwen of duurzame goederen. Verenigingen kunnen hiervoor een aanvraag indienen.

Verwacht werd dat door de aanpassing van de verordening meer verenigingen gebruik gaan maken van de investeringsimpuls en voor hogere bedragen. De aanpassing is uiteindelijk pas in januari 2023 door de raad vastgesteld. Op grond van onderzoek is € 402.500 begroot om tegemoet te komen aan toekomstige investeringswensen. In 2022 is daadwerkelijk € 99.000 aangevraagd.

Het resterende deel blijft in de reserve Investeringsimpuls amateurverenigingen zitten en blijft zo beschikbaar voor toekomstige investeringen.

Corona noodsteun									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		33	N					33	N

Er is onder deze doelstelling voor € 33.000 aan noodsteun uitgegeven. De melding in de TB's is opgenomen onder doelstelling 4.1.

Nationaal programma onderwijs (NPO)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
0		0						0	

Binnen het programma Vrije tijd zijn tijdelijke extra middelen opgenomen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Deze middelen zijn ingezet voor het terugdringen van corona achterstanden. Op het gebied van sport vonden tijdelijk extra activiteiten en inzet plaats van combinatiefunctionarissen gericht

op sportactiviteiten op en rondom (speciaal) onderwijs. Aanvullend zijn middelen beschikbaar gesteld voor natuur- en milieueducatie op scholen en de Stadsboerderij. Tot slot waren middelen beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een tweetal coördinatoren die binnen- en buitenschoolse activiteiten in de vrijetijdssector inzichtelijk en zichtbaar maken voor gebruikers (docenten, ouders en jeugd).

De rijksvergoedingen zijn verantwoord in doelstelling 1.1 van programma 1. In de TB's was op de lasten een nadeel van € 0,127 mln. en op de baten een voordeel van € 0,127 mln. gemeld.

Leefstijlinterventies									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
111	V	111	N					0	V

In 2021 heeft het rijk budget beschikbaar gesteld voor een ‘Samenhangend steunpakket voor sociaal en mentaal welzijn en leefstijl’ om de achterstanden als gevolg van COVID-19 in te halen. Met toestemming van het rijk is dit budget in 2022 ingezet door tijdelijk twee extra combinatiefunctionarissen sport in te zetten. Ten opzichte van de melding blijft er € 25.000 over en deze terugbetaling aan het rijk is verwerkt in de jaarrekening.

In de TB's is op de lasten een nadeel van € 0,135 mln. en op de baten een voordeel van € 0,135 mln. gemeld.

Evenementen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		65	N					65	N

Op het evenementenbudget van € 0,269 mln. is een nadeel van € 65.000 ontstaan. Dit heeft verschillende oorzaken:

- Omdat een groot aantal evenementen in de afgelopen twee jaren door COVID-19 niet door konden gaan, zijn in 2022 meer subsidieaanvragen gehonoreerd.
- Organisatiekosten zijn aanzienlijk gestegen en hiervoor is compensatie verstrekt.

- Er zijn extra uitkeringen verstrekt om het doorgaan van beeldbepalende evenementen te garanderen. In TB2 is een nadeel van € 75.000 gemeld.

Grand Départ (start Tour de France)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
	V	60	V	60	N			0	

Voor de Grand Départ Rotterdam in 2024 of 2025 is € 0,2 mln. (in 2022 € 60.000, in 2023 € 0,1 mln. en in 2024 € 40.000) beschikbaar gesteld uit de reserve Fonds Zoetermeer 2040. Het bid voor 2024 van Rotterdam is niet gehonoreerd maar voor 2025 is de stad nog in de race. In 2022 zijn daarom geen kosten gemaakt.

In TB2 is dit gemeld.

60 jaar groeistad Zoetermeer									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		40	V	40	N			0	

Voor 2022 is € 0,2 mln. beschikbaar gesteld uit de reserve Fonds Zoetermeer 2040 voor activiteiten rond 'Zoetermeer 60 jaar groeikern'. Een aantal activiteiten die georganiseerd worden in het kader van Zoetermeer 60 jaar New Town vindt begin 2023 plaats. Om die reden is in 2022 € 0,159 mln. besteed en is er in 2022 nog een onbenut, maar bestemd, budget van € 40.000. Hier staat een even hoog nadeel tegenover in de reserve Fonds Zoetermeer 2040.

Overige									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
55	V	45	V					100	V

Programma 5 Veiligheid

Financieel overzicht Programma 5

Totaal op programmaniveau
Bedragen x €1.000

Programma 5	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-16.130	-17.199	-17.268	-68	-297
Baten	209	780	922	142	50
Onttrekkingen	0	300	300	0	0
gerealiseerd resultaat	**-15.922**	**-16.119**	**-16.045**	**74**	**-247**

Begrotingsrechtmatigheid
Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 5.1 Bevorderen van de veiligheid in de woning

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		33	N					33	N

Doelstelling 5.2 Bevorderen /behouden veiligheid en leefbaarheid in de wijk

Handhaving									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		225	V					225	V

Het voordeel van € 0,225 mln. op de loonkosten in programma 5 is te verklaren door een toename van de formatieruimte per 1 juli 2022, wat niet eenvoudig bleek in te vullen door de krapte op de arbeidsmarkt. Gelijktijdig heeft een aantal collega's een andere uitdaging gevonden, zowel binnen als buiten de gemeente.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
60	N	70	V					10	V

Doelstelling 5.3 Behouden veiligheid in de stad

Handhavingsjuristen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		200	N					200	N

Mede als gevolg van Corona blijft het aantal taken van de handhavingsjuristen hoog, zoals de tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Coronawet) en het vertalen van de die landelijke regels naar de Zoetermeerse (en regionale) context. Dus hoe gaan we in onze regio om met (grote)evenementen en zorgen we ervoor dat deze veilig kunnen verlopen. Daarnaast is al enkele jaren sprake van een autonome toename van de werkzaamheden binnen dit werkdomein, onder meer door toegenomen bestuurlijke rapportages ten aanzien van hennepteelt. In TB2 was al een nadeel gemeld van € 0,3 mln.

Coronatoegangsbewijzen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
160	V	160	N					0	

De eindafrekening over 2021 van € 0,16 mln. terug te betalen subsidie voor coronatoegangsbewijzen heeft in 2022 plaatsgevonden. Hiervoor was in 2021 een nog te betalen balanspost opgenomen.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
42	V	30	V					72	V

Programma 6 Dienstverlening en participatie

Financieel overzicht Programma 6

Totaal op programmaniveau
Bedragen x €1.000

Programma 6	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-15.879	-16.509	-15.781	729	245
Baten	8.163	8.220	6.265	-1.955	-3.500
gerealiseerd resultaat	**-7.716**	**-8.290**	**-9.516**	**-1.226**	**-3.255**

Begrotingsrechtmatigheid
Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 6.1 Continueren klanttevredenheid

Voorbereidingskosten Omgevingswet									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		211	V					211	V

Het Rijk heeft de beoogde inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet van 1 juli 2022 uitgesteld. De nieuwe datum wordt 1 januari 2024. Door het later beschikbaar komen van de vereisten en specificaties is een deel van de noodzakelijke werkzaamheden nog niet uitgevoerd. Deze verschuiven mee in de tijd. Voor de implementatie van de Omgevingswet is in 2022 € 0,4 mln. beschikbaar gesteld. Bij TB2 is een verwacht voordeel gemeld van € 0,2 mln. Het gerealiseerde voordeel is € 0,2 mln.

Leges Omgevingsvergunningen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
3.083	N							3.083	N

Voor het afhandelen van WABO-vergunningen worden leges in rekening gebracht, waarvoor in de begroting een raming van € 6,9 mln. is opgenomen. De werkelijke legesinkomsten zijn uitgekomen op € 3,8 mln. Een verschil van €3,1 mln. Bij de TB's is al een nadeel gemeld van € 3,5 mln. Ten opzichte van de meldingen bij de TB's is er € 0,7 mln. extra leges binnen gekomen. Dit wordt veroorzaakt doordat vergunningen eerder verleend zijn.

Wabo en toezicht									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		150	V					150	V

Voor het afhandelen van WABO-vergunningen worden vergunningverleners, toezichthouders en juristen ingezet. In 2022 was er een voordeel van € 0,2 mln. in verband met lagere kosten voor personele inzet dan begroot. Bij TB1 is dit al gemeld.

Leges persoondocumenten, huwelijken en naturalisaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
417	V	296	N					121	V

Door toename van met name het aantal aanvragen persoonsdocumenten en aantal naturalisaties zijn de legesinkomsten 32% hoger dan aanvankelijk geraamd. De toename komt doordat bewoners door COVID-19 hun persoonsdocument later hebben vervangen en door nieuwe aanvragen die voortvloeien uit de toegenomen vluchtelingeninstroom. Na aftrek van de afdrachten aan het Rijk en overige kosten is het resultaat € 0,1 mln. positief.

Verkiezingen (COVID-19)									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		269	N					269	N

Bij de gemeenteraadsverkiezingen en het referendum afval- en grondstoffenbeleidsplan is vanwege corona de mogelijkheid geweest tot 'vroegstemmen' op 14 en 15 maart 2022. De inrichting en bemensing van de stembureaus op deze dagen en de extra maatregelen die zijn getroffen (hygiënemiddelen, 1,5 meter etc.) leiden tot een extra kostenpost van € 0,3 mln. In TB2 werd uitgegaan van een overschrijding van € 0,2 mln.

Dienstverlening									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		208	V					208	V

Voor de verbetering van de dienstverlening - in de vorm van digitaal contact met inwoners en organisaties - is een eenmalig budget van € 0,3 mln. beschikbaar gesteld (raadsbesluit 0637763526 Impulsbudget dienstverlening in kader corona). De werkzaamheden zijn gestart. De afronding hiervan is in 2023 gepland. Daarom is € 0,2 mln. niet ingezet in 2022. Het verzoek is dan ook dit bedrag opnieuw beschikbaar te stellen in 2023. Dit is gemeld in TB2.

Inhuurkrachten en eigen personeel Publiekplein									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
19	V	134	V					153	V

Vanwege ziekte, opschoningswerkzaamheden en kwaliteitsverbetering is extra personeel ingehuurd om achterstand in werkzaamheden te minimaliseren. Dit is gemeld in TB1. Anderzijds ontstaat een voordeel door verloop van personeel, uitkering vanwege ziekte en zwangerschap en is vanuit het Rijk loonkostensubsidie ontvangen in het kader van de Participatiewet. Dit geeft totaal een voordeel van circa € 0,2 mln.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
21	N	65	V					44	V

Doelstelling 6.2 Bevorderen van de participatie

Griffie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
45	V	275	V					320	V

Het voordeel van € 45.000 bij de inkomsten betreft een detacheringsvergoeding voor griffiepersoneel en een bijdrage van de gemeente Voorschoten aan het onderzoek voor de Regionale Energiestrategie (RES).

Het voordeel van € 0,275 mln. komt omdat er minder gebruik is gemaakt van de wettelijke vergoedingen en rechtspositieregelingen voor raadsleden. Daarnaast hebben COVID-19 en het verkiezingsjaar ook invloed gehad op de inzet van de beschikbare middelen voor onder andere opleidingen en overige raadsactiviteiten.

Tijdelijke vervanging wethouder									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		39	N					39	N

Vanwege de afwezigheid van een wethouder door ziekte is ervoor gekozen om deze tijdelijk te vervangen. De werkelijke kosten voor de tijdelijke vervanging in 2022 zijn € 39.000. In TB2 was er een nadeel van € 47.000 gemeld.

Wethouderspensioenen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
668	V	133	V					801	V

Op grond van de Wet Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een voorziening getroffen voor de pensioenverplichtingen aan wethouders.
Jaarlijks wordt op basis van de nieuwe herijkte renteberekening een bedrag gestort in of onttrokken uit deze voorziening. Dit bedrag is zichtbaar in de exploitatie. Een rentedaling betekent dat de voorziening aangevuld moet worden en een rentestijging betekent normaal gesproken een vrijval uit de voorziening ten gunste van de exploitatie. Door het stijgen van de rente in 2022 is op de uitgaven een voordeel van € 0,133 mln. behaald en op de inkomsten een voordeel van € 0,668 mln.

Potje van de raad									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		111	V					111	V

Op het potje van de raad is geen beroep gedaan. Hierdoor is er in 2022 een voordeel van € 0,111 mln.

Potje van het college									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		70	V					70	V
In het collegeprogramma is een potje van het college ingesteld. Dit potje bedraagt € 70.000. Ook hier is geen beroep op gedaan.									

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		-25	N					-25	N

Programma 7 Inrichting van de stad

Financieel overzicht Programma 7

Totaal op programmaniveau
Bedragen x €1.000

Programma 7	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-23.677	-29.564	-22.717	6.848	91
Baten	29.294	28.675	22.173	-6.502	916
Toevoegingen	-9.948	-9.002	-5.802	3.200	600
Onttrekkingen	1.425	6.593	4.253	-2.340	-1.612
gerealiseerd resultaat	**-2.906**	**-3.299**	**-2.092**	**1.207**	**-5**

Begrotingsrechtmatigheid
Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Doelstelling 7.1 Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder

Woonwagenhuisvesting									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		380	V					380	V

Voor de herinrichting van de buitenruimte van woonwagenlocaties is een voordeel van € 0,380 mln. opgetreden. Dit is veroorzaakt omdat de uitvoering van de werkzaamheden is opgeschort nadat asbest op en in de grond is aangetroffen. De omvang van de asbest moet eerst worden geïnventariseerd en gesaneerd voordat de aannemer weer kan beginnen met de herinrichting. Het budget is € 0,412 mln. In TB2 is een voordeel gemeld van € 0,150 mln.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
27	V	76	V					103	V

Doelstelling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio

Grondexploitaties									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
7.168	N	5.198	V	153	V	3.082	V	1.265	V

Voor de uitvoering van het Grondbeleid is ca. € 25 mln. aan lasten en baten in de Programmabegroting opgenomen. Het Grondbeleid wordt gevoerd om een programma (woningen, kantoren, voorzieningen en bedrijfsterreinen) te realiseren. De uitgangspunten hierbij zijn het rijks-, provinciale en regionale beleid en de gemeentelijke visie op het toekomstige ruimtelijk beleid. In de Nota Grondbeleid zijn de kaders en uitgangspunten weergegeven voor het grondbeleid van de gemeente.

Er is een relatie tussen de lasten, baten, mutaties in reserves en boekwaarde van de verschillende grondexploitaties (en faciliterend grondbeleid) op de balans. Het resultaat van de grondbedrijf functie is per saldo via een mutatie in de voorraad neutraal verwerkt, zodat de ontstane afwijkingen in de regel geen invloed hebben op het rekeningresultaat van de gemeente. Ook is er (jaarlijks) sprake van faseringsverschillen. De redenen zijn vaak divers en zijn vaak exogeen van aard. Met projectontwikkelaars is bijvoorbeeld een afnamecontract afgesloten, maar het tempo van de afname en daarmee de opbrengsten wordt door de ontwikkelaars zelf bepaald. Het effect van de faseringsverschillen is verwerkt in het Meerjarenperspectief Grondbeleid (MPG).

Het MPG bevat naast informatie over de voortgang, ook een actualisatie van de grondexploitaties, de resultaatprognoses en de risico's. In het MPG is het effect van de werkelijke voortgang meegenomen. Het resultaat van deze actualisatie is verwerkt in de jaarrekening en komt tot uitdrukking in mutaties in reserves en de winstafdrachten en het al dan niet vrijvallen van (een deel) van voorzieningen en reserves. De verwerking van het resultaat is vastgesteld in de Nota Grondbeleid en gaat via vastgestelde stappen: in eerste instantie voor 50% toegevoegd aan de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en

voor 50% aan de reserve RIF. Vervolgens wordt de maximale omvang van de reserve Financiële Positie Grondbedrijf en de risicoreserve bepaald aan de hand van de benodigde weerstandscapaciteit. Het surplus wordt afgeroomd naar de reserve RIF. In de paragraaf Grondbeleid is een inhoudelijke toelichting opgenomen op de uitvoering van het grondbeleid.

Het voordelig resultaat van € 1,26 mln. ontstaat doordat er ook vennootschapsbelasting (Vpb) over het voordelige resultaat moet worden afgedragen aan het Rijk. Hier staat een nadeel van € 1,26 mln. tegenover. Dit is verantwoord bij het afzonderlijke onderdeel Vpb.

Baten
Het nadeel op de baten € 7,2 mln. bestaat uit hogere grondopbrengsten van ca. € 2,2 mln. (voordeel, faseringsverschil) en een hogere mutatie in de voorraad onderhanden werken van ca. € 10,1 mln. (nadeel). De hogere opbrengsten zijn ontstaan bij Dwarstocht. Het verschil met de raming komt voornamelijk doordat de verkochte grond voor Cadenza 2, Engelandlaan 140 en de Van Leeuwenhoeklaan later wordt geleverd dan verwacht. De hogere mutatie onderhanden werken houdt verband met lagere lasten. Daarnaast is door vrijval bij de voorziening Nadelige complexen Grondbedrijf en de voorziening Verplichtingen afgesloten grondexploitaties een totaal voordeel gerealiseerd van € 0,7 mln..

Lasten
Het voordeel op de lasten van € 5,2 mln. ontstaat doordat begrote werkzaamheden voor bouw- en woonrijpmaken doorschuiven naar een volgend boekjaar. Het faseringsverschil bij het bouw- en woonrijpmaken is onder meer ontstaan in de grondexploitatie Oosterheem en Van Leeuwenhoeklaan.

Voor de grondexploitatie Herstructurering Palenstein is in TB2 een nadeel gemeld van € 0,6 mln. door hogere voorbereidings- en uitvoeringskosten. De kosten zijn uiteindelijk € 0,9 mln. hoger uitgevallen. Daar tegenover staan lagere kosten voor het woonrijpmaken die doorschuiven naar 2023 (€ 0,5 mln.). Per saldo komt het nadeel voor Palenstein uit op € 0,4 mln.

Onttrekkingen reserves
De reserve Financiële positie Grondbedrijf en reserve risico's Ontwikkelimgsbedrijf worden elk jaar herijkt op basis van een herziening van grondexploitaties. De herijking heeft geleid tot een afroming van de reserve FiPo van € 0,40 mln. en van de reserve risico's Ontwikkelingsbedrijf van € 0,57 mln. Begroot was € 0,84 mln. Met enkele geringe onttrekkingen uit de risicoreserve is er een totaalvoordeel van € 0,15 mln. gerealiseerd.

Toevoeging en reserves

Op basis van het grondbeleid komt het resultaat van de grondexploitaties (de winstneming) voor 50% ten gunste van de reserve Versterking financiële positie Grondbedrijf (FiPo) en voor 50% ten gunste van de reserve investeringsfonds 2030 (Rif). De toevoegingen voor de reserve FiPo en Rif zijn € 3,1 mln. lager dan begroot (voordeel). Dit komt omdat de winstneming wordt gebaseerd op de voortgang van het project en daar is achterstand bij het bouw- en woonrijpmaken.

Gemeentelijke eigendommen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
505	V	426	N					79	V

De gemeente heeft grond in haar bezit en voor de exploitatie (regulier beheer, advisering en begeleiding verkopen) is een budget opgenomen van ca. € 0,9 mln. aan uitgaven en ca. € 1,9 mln. aan inkomsten.

Dit jaar zijn extra inkomsten gerealiseerd door incidentele grondverkopen (+ € 0,179 mln.) en de eenmalige bijdrage van het verlengingscontract van de verhuur van het benzineverkooppunt aan de Zuidweg 9 (+ € 0,600 mln.). Maar er zijn wederom ook lagere inkomsten uit huren en pachten gerealiseerd (-/- € 0,268 mln.). Dit geeft per saldo een voordeel van € 0,505 mln. In TB2 is een totaalmelding gedaan van € 1,0 mln. aan extra inkomsten. Het verschil ten opzichte van TB2 is ontstaan door vertraging in de gedeeltelijk aankoop en verkoop van kavels aan de Kelvinstraat (gelegen in het Kwadrant deelgebied D).

Vanwege vacatures zijn meer medewerkers ingehuurd en is een trainee aangesteld waardoor het personeelsbudget dit jaar met € 0,200 mln. eenmalig is overschreden. In TB2 is een melding gedaan van € 0,100 mln. aan extra lasten. Ook heeft meer (achterstallig) onderhoud plaatsgevonden aan groenstroken en enkele panden (-/- € 60.000) en is een stuk grond nog achteraf afgewaardeerd vanwege gedeeltelijke verkoop in 2021 (-/- € 86.000).

Landtunnel									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		31	V	31	N			0	

Op het vooronderzoek naar de aanleg van een overkapping van de Afrikaweg is een voordeel ontstaan van € 31.000. Hier staat een even grote nadelige onttrekking reserve tegenover. Het onderzoek is nog niet helemaal afgerond. Het budget was € 80.000.

Bouw- en woonrijp maken Engelandlaan									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		80	V					80	V

Voor de aanvullende kosten van het bouw- en woonrijp maken van het woningversnellingsproject Engelandlaan 270 is een voordeel behaald van € 80.000. De sloop- en bouwfase kan pas starten na vaststelling van het bestemmingsplan en is verschoven in de tijd. Begroot was € 80.000.

Strategische Agenda Zoetermeer 2040/schaalsprong									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.598	V	1.598	N			0	

Op de uitvoering van de Strategische Agenda Zoetermeer 2040/schaalsprong is een voordeel van € 1,598 mln. Hier staat een even grote nadelige onttrekking reserve tegenover. De onderbesteding is als volgt ontstaan:

Regie, voorbereiding en samenhang/investeringsagenda voordeel € 0,361 mln.
Op regie, voorbereiding en samenhang/investeringsagenda is een voordeel van € 0,261 mln. en op de investeringsagenda € 0,100 mln. Dit voordeel ontstaat doordat:

- Er minder externe inzet en ondersteuning nodig is dan voorzien
- Het budget voor kleine uitgaven niet is besteed
- De derde staat van Zoetermeer in 2023 wordt opgemaakt
- De voorbereiding op het maken van een investeringsagenda is verschoven in de tijd
- De Ruimtelijke Strategie 2040 is eind 2022 opgestart

Begroot was € 0,8 mln. In TB2 was een voordeel gemeld van € 0,275 mln.

Relatienetwerk/investeren in stad voordeel € 0,412 mln.
Op relatienetwerk/investeren in stad is een voordeel van € 0,412 mln. Dit is ontstaan doordat:

- De samenwerking met de Haagse Hogeschool nog is niet gerealiseerd en beperkt is gebleven tot adviezen met betrekking tot voorstellen voor het Fonds Zoetermeer 2040.
- Het stadsfestival in 2023 wordt gehouden als één van de pijlers van 60 jaar New Town, zoals aangegeven in het memo ’60 jaar New Town Zoetermeer’.

Begroot was € 0,5 mln. In TB2 was een voordeel gemeld van € 0,4 mln.

Woningbouwprogrammering voordeel € 0,212 mln.
Op de woningbouwprogrammering is een voordeel ontstaan van € 0,225 mln. Dit is ontstaan omdat de vacature van woningbouwregisseur later is ingevuld dan voorzien (in mei 2022) en omdat het niet is gelukt om de vacature van de programmamanager Woningbouw als Aanjager voor een Sociaaleconomisch Krachtige Stad in te vullen. Begroot was € 0,3 mln. In TB2 was een voordeel gemeld van € 0,115 mln.

Bestemmingsplannen en overige onderzoeken voordeel € 0,118 mln.
Op bestemmingsplannen en overige onderzoeken is een voordeel ontstaan van € 0,118. mln. Dit is ontstaan omdat de uitgezette opdrachten voor bijvoorbeeld cultuurhistorische verkenningen in de wijken en het soortenmanagementplan (flora en fauna) niet of gedeeltelijk zijn uitgevoerd. De verplichtingen zijn over gezet naar 2023. Begroot was € 0,177 mln.

Wijkverkenning en ontwikkeling Meerzicht voordeel € 50.000
Op de wijkverkenning en ontwikkeling Meerzicht is een voordeel van € 50.000. Dit is ontstaan doordat de uit te voeren werkzaamheden voor de aanpassing van de openbare ruimte in relatie tot winkelcentrum en de overeenkomst met de eigenaren nog niet zijn afgerond. Begroot was € 0,452 mln.

Gebiedsvisie van Tuyllpark voordeel € 81.000
Op de gebiedsvisie van Tuyllpark is een voordeel van € 81.000 ontstaan vanwege vertraging bij het vaststellen van het participatietraject. De vertraging is gemeld in Raadsmemo 'Verdaging motie 2106-61: Visie Van Tuyllpark en Plan Plas van Poot in samenhang' van 13 december 2022. Zie ook programma 1 vertraging strategie werklocaties. Begroot is € 0,160 mln.

Gemeentelijke inzet versnelling 700 woningen/ Nieuwe Initiatieven voordeel € 0,350 mln.
Op de gemeentelijke inzet versnelling 700 woningen/ Nieuwe Initiatieven is een voordeel van € 350.000. Met raadsmemo’s van 23 december 2021 en 6 mei 2022 over de prioritering van projecten is aangegeven dat er net voldoende capaciteit is om de huidige projecten uit te voeren en er slechts beperkt capaciteit beschikbaar is om nieuwe initiatieven op te pakken. De krapte op de arbeidsmarkt (inclusief verloop van het eigen personeel) en onvoorziene omstandigheden zoals het beroep op personeel vanwege de Oekraïnecrisis en de aanpak van de Mandelabrug hebben dit knelpunt vergroot. Het budget was ca. € 0,8 mln. In TB2 was een voordeel gemeld van € 0,250 mln.

Markt 10									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		488	N					488	N

De (oude) voorbereidingskosten voor de aanleg van een ondergrondse parkeergarage voor Markt 10 zijn afgeboekt en dit geeft een nadeel van € 0,488 mln. Op 27 mei 2022 is een memo over het verlopen proces met een evaluatierapport naar de raad gestuurd. Onderdeel van een nieuwe start is dat de kosten die gemaakt zijn voor de evaluatie in 2022 als kosten worden genomen. Het onderzoekresultaat laat zien dat een nieuw projectteam onbevangen naar het project moet kunnen kijken en dat eerder uitgevoerde onderzoeken en verrichtingen niet als last moeten meegenomen worden naar de toekomst. In december 2022 is een nieuw voorbereidingsbudget afgegeven. In TB2 was een nadeel gemeld van € 0,485 mln.

Binnenstad									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		133	V	133	N			0	

In het programma Binnenstad is een voordeel van € 0,133 mln. gerealiseerd omdat Deelgebied 1 (Denemarkenlaan) vanwege capaciteitsgebrek nog niet is opgestart. Het budget voor het opstellen van de businesscase, de gebiedsvisie en het uitvoeren van de participatie is door een verhoogde inzet in de tweede helft van 2022 volledig benut. Daarom is het voordeel lager dan in TB2 is aangegeven. Begroot was ca. € 1,1 mln. In TB2 was een voordeel van € 0,242 mln. opgenomen.

Dutch Innovation Park									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		398	V	398	N			0	

Op het programma Dutch Innovation Park en impuls toegepast innoveren in Zoetermeer is een voordeel van € 0,398 mln. Hier staat een even grote nadelige onttrekking reserve tegenover. Het voordeel is ontstaan doordat de wervingsprocedure voor de impulsen innovatiemanager en hybride leeromgeving door krapte op de arbeidsmarkt langer heeft geduurd en de werkzaamheden daardoor in tijd verschuiven. Begroot was € 0,93 mln. In TB2 was een voordeel van € 0,33 mln. gemeld.

Centraal Park-Buurtvaart									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
132	V	35	V	167	N			0	

Centraal Park voorbereiding
Op het budget van de voorbereiding Centraal Park is voordeel van € 0,167 mln. Daar staat een even grote nadelige onttrekking reserve tegenover. De voorbereiding van de ruimtelijke procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan en het afronden van een definitief ontwerp voor het totale Centraal Park is vertraagd. Dit zal in 2023 gebeuren. De besluitvorming over het Centraal Park heeft in december 2022 plaatsgevonden en de uitvoering geschiedt over meerdere jaren en heeft een totaalbudget van ca. € 10 mln, € 0,167 mln. wordt ingezet voor de uitwerking van het park.

Centraal Park Buurtvaart
Op het project Buurtvaart zijn er € 0,132 mln. extra uitgaven gedaan waar ook € 0,132 mln. aan extra inkomsten tegenover staan. De gemeente en het Hoogheemraadschap Rijnland hebben bij de aanleg van het wandelpad Dorpsstraat-Wilhelminapark en de dijkverhoging van de buurtvaart samengewerkt. De gemeente heeft de regie over het werk gevoerd. Het hoogheemraadschap heeft financieel bijgedragen. Het wandelpad maakt onderdeel uit van het project Centraal Park en is in overeenstemming eerder aangelegd dan de rest van het project. De afwijking was in TB2 opgenomen.

Wijkplan Palenstein									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
6	V	81	V	87	N			0	

Op het wijkplan Palenstein is een voordeel van € 81.000. Hier staat een even grote nadelige onttrekking reserve tegenover. De besteding van het budget over de jaren geschiedt in relatie tot de voortgang van de realisatie van het programma Palenstein en wordt gedekt vanuit de brede bestemmingsreserve. In 2022 zijn net als voorgaande jaren een aantal activiteiten niet of niet volledig uitgevoerd, waaronder het vieren van mijlpalen met de bewoners, activiteiten rondom het nieuwe winkelcentrum en bijdragen in speelvoorzieningen. Begroot was € 99.000.

Kapitaallasten Upgrade stadshart e.a.									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		121	V					121	V

Op de kapitaallasten upgrade van het Stadshart (2e deel) is een voordeel van € 64.000. Dit komt omdat over de upgrade rondom de passage nog geen besluit is genomen. De reservering voor de kapitaallasten 2022 valt vrij. Dit is in TB1 gemeld. De overige kapitaalasten hebben een voordeel van € 57.000. Hiervan is € 9.000 gemeld in TB1.

Entree beeldende kunst									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		118	N			118	V	0	

De storting in de reserve beeldende kunst heeft vanwege een achterstand in de uitvoering van het programma Entree nog niet plaatsgevonden. Dit geeft een voordeel van € 0,118 mln. De achterstand is ontstaan doordat de bestemmingsplanprocedure (o.a. bij de milieueffectrapportage) langer duurt dan verwacht. Hier staat een even groot nadeel tegenover.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
33	V	76	V	24	N			85	V

Doelstelling 7.3 Bevorderen kwaliteit van gebouwde omgeving en publieke ruimte

Ruimtelijk beleid									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		79	V					79	V

Op ruimtelijk beleid is een voordeel van € 79.000. Dit komt door ziekte en inzet van medewerkers op projecten. Begroot was € 2,3 mln.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
30	N	61	V					31	V

Doelstelling 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid

Verkeer									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		93	N					93	N

Op de inzet van verkeerskundigen is een nadeel van € 93.000. Het nadeel is ontstaan doordat de vacatures tijdelijk zijn vervuld met ingehuurde medewerkers. De vacatures zijn eind 2022 nog niet allemaal vervuld. Begroot was € 0,7 mln. In TB2 was een nadeel van € 0,13 mln. gemeld.

OV schaalsprong									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		55	V	55	N			0	

Op de voorbereiding Schaalsprong openbaar vervoer is een voordeel van € 55.000. De jaarschijf 2022 is geen zelfstandig onderdeel, de voorbereidingstermijn van dit project is lang en om zowel een resultaat te halen als draagvlak bij het Rijk te houden is blijvende inzet noodzakelijk. Voor een mogelijke metroverbinding tussen Zoetermeer en Rotterdam worden de mogelijkheden voor een andere fasering in de tijd en de financiering onderzocht. Ook zijn er lobbyactiviteiten uitgevoerd. Begroot was € 0,169 mln.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
27	V	53	V					80	V

Doelstelling 7.5 Overige

Personeel-langdurige ziekte en boventalligen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		431	N					431	N

Op personeel is een nadeel van € 0,431 mln. Dit wordt veroorzaakt door bovenformatief personeel en door een hoger ziekteverzuim, waardoor deze personeelskosten niet naar projecten konden worden doorbelast. De kosten voor bovenformatief personeel is in 2022 door pensionering beëindigd. Begroot was € 14 mln. In TB2 was een nadeel van € 0,415 mln. gemeld.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
33	N	52	N					85	N

Overhead

Totaal op programmaniveau
Bedragen x €1.000

Overhead	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-40.958	-43.212	-42.106	1.106	-734
Baten	238	1.137	764	-373	0
Toevoegingen	-290	-290	-290	0	0
Onttrekkingen	112	252	92	-160	0
gerealiseerd resultaat	**-40.897**	**-42.112**	**-41.539**	**573**	**-734**

Begrotingsrechtmatigheid
Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid in dit programma.

Informatisering & Automatisering (1): Bedrijfsvoering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
6	V	365	V					371	V

Het resultaat van Informatisering en Automatisering bedraagt € 0,4 mln. positief. Hiervan heeft een bedrag van € 0,3 mln. betrekking op personele lasten en € 0,1 mln. op materiële lasten. Het jaarbudget voor Informatisering en Automatisering bedraagt circa € 11 mln.

Het voordeel op personeel wordt veroorzaakt door vervroegde uitdiensttreding van een aantal medewerkers en door lagere inhuur vanwege niet of latere invulling van de tijdelijke vacatures. Bij de materiële lasten is het voordeel het gevolg van aanpassing van de externe internetverbindingen en door uitleveringsproblemen bij de leverancier van telefoons.

Informatisering & Automatisering (2): Corona-gerelateerde kosten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		147	N					147	N

Om thuiswerken te faciliteren is € 0,1 mln. extra uitgegeven aan beeldschermen, headsets, en dockingstations, en servicedeskcapaciteit. Dit is gemeld in TB2.

Juridische & bestuurszaken en Inkoop (1): Extra inzet juridisch personeel en onderzoekskosten									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
113	V	194	N					81	N

De gemeente heeft extra personele capaciteit ingezet voor de afhandeling van het referendum, begeleiding extern onderzoek, aanbestedingen en tijdrovende bezwaarzaken. Het nadeel is gemeld in TB1.
Hier tegenover staan meer inkomsten door de hoge hoeveelheid aanbestedingen van inkoopkracht Zuid-Holland.

Juridische & bestuurszaken en Inkoop (2): Subsidieregeling maatschappelijke initiatieven Zoetermeer 2040									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		160	V	160	N			0	

In voorstel 2022-000318 2 Subsidieregeling maatschappelijke initiatieven Zoetermeer 2040 is in 2022 € 0,2 mln. en in 2023 t/m 2024 € 0,2 mln. per jaar beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het benaderen van inwoners via een communicatiecampagne. Inwoners en organisaties krijgen daarbij de mogelijkheid om ideeën en initiatieven aan te dragen.

De regeling dient vastgesteld te worden in een verordening voordat de middelen daadwerkelijk worden uitgegeven. In 2022 is gewerkt aan deze verordening. Om die reden is het beschikbare budget niet ingezet. Hierdoor is in 2022 een voordeel van € 0,2 mln. ontstaan. Hier staat een lagere

onttrekking tegenover vanuit het reservefonds Zoetermeer 2040. Voor de subsidieregeling maatschappelijke initiatieven Zoetermeer 2040 komt een voorstel tot herfasering.

Communicatie									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
635	N	457	V					178	N

Het resultaat van Communicatie bedraagt € 0,2 mln. negatief. Hiervan is € 0,2 mln. (voordeel) het gevolg van het niet organiseren van een personeelsfeest, € 0,2 mln. (nadeel) heeft betrekking op personele lasten en € 0,1 mln. (nadeel) is gerelateerd aan Citymarketing. Het jaarbudget voor Communicatie bedraagt € 4,1 mln.

Personeelsfeest
Door de nog geldende COVID-19 maatregelen is het niet gelukt om de organisatie rond te krijgen. Hiervoor komt een voorstel tot budgetoverheveling. In TB2 is dit gemeld.

Personeelskosten
Er zijn extra personele/inhuur kosten gemaakt (€ 0,2 mln.) op het gebied van communicatie vanwege flexibiliteit en piekbelasting, boventalligheid en specialistische kennis.

Daarnaast is in de begroting ten onrechte een baat opgenomen voor de doorbelasting van de uren van de communicatieadviseurs die zij besteden aan interne projecten. Deze doorbelasting moet volgens de BBV een negatieve last zijn en dit is op die manier in de realisatiecijfers verwerkt. Dit is de reden dat de begrote baat niet is gerealiseerd en de lasten positief zijn uitgevallen.

Citymarketing
Voor het evalueren en vernieuwen van het evenementenbeleid is voor € 0,1 mln. extra personeel ingezet. In TB2 is dit al gemeld.

Personeel en Organisatie (1): Bedrijfsvoering									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
19	V	716	N					697	N

Het resultaat van Personeel en Organisatie bedraagt € 0,7 mln. negatief. Hiervan is € 0,1 mln. (nadeel) het gevolg van extra inzet op werving en selectie, € 0,1 mln. (voordeel) heeft betrekking op lagere reiskosten woon-werkverkeer, € 0,6 mln. (nadeel) is het gevolg van eindheffing voor de Werkkostenregeling en € 0,1 mln. nadeel als gevolg van de ongeplande inzet van een projectleider hybride werken. Het jaarbudget voor Personeel en Organisatie bedraagt € 5.2 mln.

Professionalisering en impuls werving en selectie
De krappe arbeidsmarkt leidt ertoe dat wij meer aandacht hebben voor arbeidsmarktcommunicatie/ werving & selectie. Het nadeel bedraagt € 0,1 mln. Bij TB1 is een nadeel gemeld van € 0,2 mln.

Reiskosten woon-werkverkeer
Er is meer thuisgewerkt dan verwacht. Het nadeel bedraagt € 0,2 mln. Bij de TB's en de waterstanden is een voordeel gemeld van € 0,1 mln.

Werkkostenregeling
Omdat de gemeente de vrije ruimte van de Werkkostenregeling heeft overschreden betaalt de gemeente over 2022 € 0,6 mln. eindheffing. Deze meeruitgaven komen onder andere door eenmalige vergoedingen aan medewerkers en inhalen van jubileumvieringen uit de COVID-19-periode. Bij TB2 en de waterstanden is een nadeel van € 0,7 mln. gemeld.

Praktische maatregelen kantoor en thuiswerken
Voor het schrijven van een projectplan hybride werken zijn personele kosten (€ 74.000) gemaakt, met name voor de projectleider. Het nadeel is bij TB2 gemeld.

Bedrijfsvoering
Voor dit onderdeel bedraagt het nadeel (lasten) € 43.000 door extra benodigde personele inzet bij organisatieontwikkeling en frictiekosten door boventalligheid. Dit nadeel valt mee, omdat binnen hetzelfde product een voordeel is van € 0,1 mln. op het impulsbudget participatiebanen. De financiële dekking voor de participatiebanen vindt voornamelijk plaats via de loonbudgetten op de diverse programma's.

Personeel en Organisatie (2): Flankerend beleid									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		505	V					505	V

Voor het realiseren van maatregelen eenmalige lasten die samenhangen met Ombuigen en Vernieuwen is eenmalig budget beschikbaar om aanloopkosten waar nodig af te dekken. In 2022 zijn hiervoor minder aanvragen gedaan dan verwacht, waardoor € 0,5 mln. van het beschikbare budget voor 2022 van € 0,9 mln. niet is gebruikt. In TB2 was het verwachte voordeel nog € 0,4 mln. Hiervoor komt een voorstel tot budgetoverheveling zodat het uitvoeren van de maatregelen Ombuigen en Vernieuwen maximaal wordt gestimuleerd.

Personeel en Organisatie (3): Voorziening bovenwettelijk spaarverlof									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		72	N					72	N

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Hiermee kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeleid. Bovenwettelijke vakantie-uren die worden gebruikt voor verlofsparen, verjaren niet.

Bij verlofsparen is er sprake van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen. Hiervoor moet volgens het BBV een voorziening worden gevormd. De storting in de voorziening bedraagt € 72.000, bestaande uit 1.238 uur. In de begroting is hier nog geen rekening mee gehouden. De storting levert dus een nadeel op van € 72.000

Financiën en Control									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
108	V	1.103	V					1.211	V

Het resultaat van Financiën en Control bedraagt € 1,2 mln. positief. Hiervan is € 0,4 mln. (voordeel) het gevolg van een onderschrijding op formatiebudgetten, € 0,6 mln. (voordeel) heeft betrekking op een teruggave omzetbelasting 2020 en tot slot is er een afwijking van € 0,2 mln. (voordeel) op de stelpost overhead. Het jaarbudget voor Financiën en Control bedraagt € 5,6 mln.

Bedrijfsvoering
De belangrijkste oorzaak van het voordeel is de lange doorlooptijd voor het invullen van vacatures. Dit komt door de moeizame arbeidsmarkt voor financiële professionals bij gemeenten, wat een knelpunt was, zeker in de Coronaperiode. Door de lagere personele bezetting hebben medewerkers ook minder gebruik kunnen maken van het budget voor opleidingen en cursussen. Daarnaast is in de begroting ten onrechte een baat opgenomen voor de doorbelasting van de uren van de projectcontrollers die zij besteden aan projecten. Bij de realisatie hebben we de notitie BBV gevolgd en vond deze doorbelasting plaats door inzet op projecttaken via een negatieve last door te belasten naar de projecten. Dit is de reden dat de begrote baat niet is gerealiseerd en de lasten positief zijn uitgevallen.

Teruggave omzetbelasting
Na grondig onderzoek van de boekhouding 2020 is een suppletieaangifte gedaan voor de BTW. Het gevolg is een voordeel op de baten van € 0,6 mln.

Overhead uitbreiding personeel
Bij uitbreiding van formatie reserveren we overheadbudget op een stelpost. In 2022 was € 0,2 mln. beschikbaar en hierop is geen beroep gedaan.

Management & Afdelingsondersteuning									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		115	V					115	V

Binnen het fysieke domein is een deel van de overheadfuncties vacant. Een deel van deze vacatureruimte is ontstaan door o.a. pensionering van een deel van het management en het niet kunnen invullen van (deze) vacatureruimte. Daarnaast zijn de opleidingskosten lager dan begroot. In 2022 is het voordeel € 0,1 mln. Bij TB2 was de verwachte onderschrijding € 0,3 mln. Het voordeel is lager, omdat het aantal opleidingen hoger lag dan eerder verwacht.

Algemeen (1): Niet ingevulde efficiencytaakstelling Ombuigen en Vernieuwen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		302	N					302	N

Van de totale efficiencytaakstelling van € 1,5 mln. is in 2022 € 0,3 mln. nog niet ingevuld.

Algemeen (2): Eenmalige uitkering medewerkers CAO									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		212	N					212	N

De gemeentelijke CAO 2022 is aangepast. Medewerkers bij gemeenten hebben in december 2022 een eenmalige uitkering ontvangen. De hoogste uitkering van 750 euro is er voor de medewerkers tot en met schaal 8 (inclusief schaal A). Medewerkers vanaf schaal 9 hebben 375 euro gekregen. De uitkering is bruto en naar rato van de omvang van het dienstverband. In totaal zijn deze kosten € 0,2 mln. Bij de waterstanden is dit nadeel al gemeld.

Algemeen (3): Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
16	V	43	V					59	V

Op de overige onderwerpen, zoals afdelingsoverhead sociaal domein, is het voordeel/nadeel minder dan € 0,1 miljoen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Totaal op programmaniveau
Bedragen x €1.000

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-5.010	-3.614	-2.987	628	1.244
Baten	266.759	267.917	309.756	41.839	25.459
Toevoegingen	-1.378	-16.318	-34.691	-18.373	-47
Onttrekkingen	4.941	29.122	42.402	13.280	114
gerealiseerd resultaat	**265.312**	**277.107**	**314.481**	**37.374**	**26.769**

Begrotingsrechtmatigheid
Er is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid op het overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Lokale heffingen									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
1.995	V	624	N					1.371	V

Het saldo van € 1,4 mln. positief is € 0,2 mln. hoger dan gemeld bij TB1 en TB2. Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Opbrengst OZB
De opbrengst OZB 2022 laat een voordeel zien van € 1,8 mln. (€ 0,1 mln. hoger dan TB2).
Het voordeel wordt verklaard door een incidenteel effect van € 1,2 mln. meeropbrengst vanwege waardeontwikkeling en € 0,6 mln. meeropbrengst deels door volume ontwikkelingen en deels vanwege actualisering/inhaalslag in de aansluiting tussen de Basisadministratie Gebouwen en de belastingadministratie.

De actualisering/inhaalslag heeft ook effect op de opbrengst in voorgaande jaren. Over de jaren tot en met 2021 zijn nog waarde-beschikkingen afgegeven en is voor ongeveer € 0,1 mln. aan aanslagen opgelegd.

Heffen en invordering
Door ziekte en hoge werkdruk binnen het team Belastingen is extra personeel ingehuurd om de piek op te vangen en tevens de ontstane achterstand in de afhandeling van de kwijtscheldingsverzoeken weg te werken. Daarnaast is ook extra personeel ingezet om het basisniveau van de belastingadministratie op orde te krijgen om enerzijds te voldoen aan de normen van de Waarderingskamer en anderzijds de dienstverlening naar de burgers te verbeteren. Verder is een extern bureau ingeschakeld om de invorderingsprocessen verder te optimaliseren. De extra personeelskosten bedragen per saldo € 0,3 mln.

Bezwaarschriften
Het aantal bezwaarschriften is met circa 30% gestegen ten opzichte van vorig jaar. Om die reden en door de al bestaande hoge werkdruk binnen het team Belastingen is extra personeel ingehuurd om de bezwaarschriften binnen de gestelde termijn af te handelen. De meerkosten hiervan bedragen € 0,2 mln.

Bezwaren – veelal ingediend door een No Cure No Pay bureau namens belanghebbende – die (deels) gegrond worden verklaard geeft recht op vergoeding van de proceskosten. De vergoeding is dit jaar € 0,1 mln. hoger uitgevallen dan begroot.

Voor het nieuwe waarderingssysteem was eenmalig extra ondersteuning nodig, kosten € 0,1 mln.

Opbrengst Toeristenbelasting
In tegenstelling tot eerdere inschatting is het aantal overnachtingen ten opzichte van vorig jaar bijna verdubbeld. Het loslaten van de coronamaatregelen kan een mogelijke oorzaak zijn. Het gevolg is dat de opbrengst Toeristenbelasting € 0,1 mln. hoger is dan bij TB2 werd verwacht.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
39.365	V	3.167	N			47	N	36.191	V

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is fors hoger dan geraamd. Het rijk heeft gedurende het jaar veel middelen toegevoegd vanwege hogere uitgaven van het rijk zelf (trap op trap af), vanwege veel extra taken (waarvan de grootste de energietoeslag is) en doordat het rijk de energietoeslag voor

2023 alvast aan de gemeente heeft uitbetaald in 2022. Bij de TB-en is al € 24 mln. gemeld. De hogere baten van ruim € 39 mln. in de algemene uitkering van het gemeentefonds bestaan uit de volgende onderdelen:

- Hoger accres vanuit miljoenennota, regeerakkoord en meicirculaire van € 15 mln, Dit bedrag is gemeld in TB1.
- Taakmutaties: € 17,6 mln. De gemeente heeft extra middelen ontvangen voor de uitvoering van extra taken. Hiervan is al € 6 mln. gemeld bij de TB-en. De belangrijkste taak qua omvang die de gemeente heeft uitgevoerd is het uitkeren van energietoeslag van € 1.300 voor mensen met een inkomen tot maximaal 120% van het sociaal minimum. De uitgaven hiervoor van € 8,8 mln. staan op programma 1 verantwoord. De uitgaven van de extra middelen voor begeleiding van statushouders staat verantwoord op programma 2 voor een bedrag van 0,2 mln. Daarnaast heeft het rijk alvast de energietoeslag voor 2023 gedeeltelijk uitgekeerd in 2022. Dit betreft € 3,4 mln. Voor dit bedrag komt een resultaatbestemmingsvoorstel. Er is ook een aantal taken waarvoor de middelen in 2022 zijn ontvangen, maar die nog niet zijn besteed. Voor twee van deze taken komt een resultaatbestemmingsvoorstel. Het gaat om de middelen voor de arbeidsmarktregio van ruim € 0,3 mln. en voor het klimaatakkoord van € 0,7 mln. Een deel van de middelen is in 2022 niet ingezet doordat de taken al in de begroting waren opgenomen of omdat uitvoering in 2022 niet gebeurd is. Deze middelen komen ten gunste van het rekeningresultaat.
- Herverdeeleffecten: € 2,6 mln. De middelen worden verdeeld op basis van maatstaven zoals inwoners, ouderen, jongeren, woonruimten, bijstandsgerechtigden, oppervlakte en nog veel andere maatstaven. Deze maatstaven worden gedurende het jaar aangepast en vastgesteld. Hierdoor ontstaan er verschillen in de verdeling van de algemene uitkering. In 2022 gaf dit een voordeel voor Zoetermeer. Bij TB2 is € 0,4 mln. gemeld.
- BTW-compensatiefonds: € 2,2 mln. Gemeenten kunnen een deel van de BTW die ze betalen declareren bij het BTW-compensatiefonds. Wanneer dit fonds niet volledig wordt benut wordt het restant van het fonds toegevoegd aan de algemene uitkering. Bij TB2 was al € 0,8 mln. gemeld.
- Derving inkomsten vanwege COVID-19: € 1,8 mln. In 2021 zijn de inkomsten voor onder andere het parkeren fors lager geweest voor de gemeente vanwege COVID-19. Hiervoor is in 2022 een compensatie ontvangen van het rijk. Dit is gemeld in de TB-en.
- Oude jaren: € 0,2 mln.

Het nadeel op de lasten van € 3,1 mln. komt door de hogere inflatie. Hiervan is € 2,8 mln. gemeld in TB2. Daarnaast is een melding gedaan in TB1 en TB2 van € 2 mln. vanwege verwachte extra uitgaven door excessieve prijsstijging voor materialen en brandstof. Hiervan is € 0,9 mln. daadwerkelijk nodig geweest voor brandstofkosten voor de voertuigen van de gemeente (€ 70.000), voor gedeeltelijke compensatie voor de aannemers die het groot onderhoud in de buitenruimte uitvoeren (€ 0,82 mln.) en voor de energiekosten van de stadsboerderij .

De toevoeging aan de reserve betreft de storting in de reserve investeringsfonds vanwege de groei van de stad. Dit is conform de melding bij TB1.

Treasury									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
455	V	5	N			650	N	200	N

Op het onderdeel Treasury worden de rentelasten en baten verantwoord. De baten zijn € 0,5 mln. hoger dan geraamd doordat vanaf september de rente is gestegen. De middelen die de gemeente in de schatkist bij het rijk heeft staan, leveren sinds die tijd rente op.
De opbrengst op de startersleningen is € 50.000 lager dan geraamd. Er zijn meer startersleningen vervroegd afgelost dan we verwachtten. Hiervan was € 110.000 gemeld bij TB1.
De rentelasten waren € 0,25 mln. lager dan geraamd. Het was niet nodig om geld te lenen. Dit was bij TB1 al gemeld.
Wanneer het saldo van de betaalde en de ontvangen rente (van banken of de rijks schatkist) hoger of lager is dan begroot, dan wordt dit verschil in de rente-egalisatiereserve gestort of onttrokken. Dit staat opgenomen in de vastgestelde Rentenota 2018. In 2022 is € 0,65 mln. gestort. Hierover staat meer toegelicht in de paragraaf financiering.
Aan de lastenkant is naast het voordeel omdat er geen extra geld geleend hoefde te worden, een ongeveer even groot nadeel te zien. Dit nadeel is de lagere doorbelasting van rentelasten aan de grondexploitaties. Aan de grondexploitaties is 0,23% doorbelast (begroot 0,34%). Daarnaast was de boekwaarde van de grondexploitaties waarover de rente berekend wordt lager dan verwacht. Dit levert een nadeel van 0,2 mln.

COVID-19									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		4.441	V	4.441	N			0	

Op verschillende programma’s is te lezen dat er meer of juist minder kosten zijn gemaakt vanwege COVID-19. Ook is te lezen dat bepaalde inkomsten door COVID-19 lager zijn dan in de begroting opgenomen. Het rijk heeft extra middelen aan gemeenten gegeven om dit te kunnen dekken. Voor de eventuele kosten waar geen rijksbijdrage tegenover staat, was op OAD € 4,4 mln. gereserveerd. In 2022 zijn de rijksinkomsten voor COVID-19 hoger dan de gemaakte kosten. De onttrekking uit de reserve Eneco is daarmee niet nodig.

Reserves concern									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
				17.721	V	17.676	N	45	N

De reserve Enecogelden is per 31 december 2021 opgeheven en het saldo uit deze reserve is gestort in de reserve fonds Zoetermeer 2040. Het betreft € 17,6 mln. Daarnaast is er een onttrekking aan de reserve investeringsfonds gedaan in verband met beheer en onderhoud openbare ruimte voor "nieuwe wijken". Dit is gemeld in TB1 op programma 3.

Overig									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
24	V	18	N					-6	N

VPB

Totaal op programmaniveau
Bedragen x €1.000

Vennootschapsbelasting	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Saldo begroting na wijziging en jaarrekening	Melding
Lasten	-1.395	-1.395	-2.422	-1.027	0
Baten	0	0	120	120	0
gerealiseerd resultaat	**-1.395**	**-1.395**	**-2.302**	**-907**	**0**

Begrotingsrechtmatigheid
Op Vbp zijn de werkelijke lasten hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door o.a. eerder gerealiseerde opbrengsten uit de grondexploitatie Dwarstocht waardoor de heffing Vpb ook hoger uitvalt (€ 1,05 mln.) en door correcties van heffingen uit voorgaande jaren (€ 0,23 mln.).

Vpb Grondbedrijf									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		1.047	N					1.047	N

Begroot is een winst 2022 van bijna € 5,6 mln. In werkelijkheid is de berekende winst € 9,6 mln. Hierdoor is de te betalen Vpb grondbedrijf € 1,05 mln. hoger dan begroot.

VPB voorgaande jaren									
Baten		Lasten		Onttrekking aan reserve		Toevoeging aan reserve		Saldo	
		140	V					140	V

Op de Vpb van voorgaande jaren zijn een aantal correcties gekomen met een totaal voordeel van € 0,14 mln.

Correctie Vpb 2017	€ 0,13 mln.
Correctie Vpb 2018	- € 0,22 mln.
Correctie Vpb 2019	-€ 0,12 mln.
Correctie Vpb 2020	€ 0,07 mln.
Totaal	**- € 0,14 mln.**

Overzicht van de aanwending van het begrotingsbedrag voor onvoorzien

In 2022 is geen gebruik gemaakt van een post onvoorzien. De stelpost onvoorzien is niet in de begroting opgenomen en er zijn dan ook geen mutaties in de jaarrekening.

Het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

De Vpb 2022 is berekend op € 2.567.010 bestaande uit de fiscale winst voor de clusters grondzaken, reclame en reststromen afval. Door verliesverrekening met andere jaren valt het saldo te betalen Vpb € 0,14 mln. lager uit.
De Gemeente heeft voor de Vpb-heffing op inkomsten uit reclame bezwaar aangetekend. De Vpb-heffing op inkomsten uit reclame is in het overzicht meegenomen maar in de jaarrekening is ook een even hoge te vorderen bedrag van de belastingdienst meegenomen.

Te betalen post Vpb 2022	
Resultaat reststromen afval	€ 5.000
Resultaat grondbedrijf	€ 9.625.000
Resultaat reclame	€ 480.000
Correctie gemengde kosten	€ 5.000
Totaal	**€ 10.115.000**
Heffing 15% < € 395.000	€ 59.250
Heffing 25,8% > € 395.000	€ 2.507.760
Te betalen Vpb	**€ 2.567.010**
Verwachte terugvordering Vpb reclame	€ 120.000
Te verwachten te betalen Vpb	**€ 2.447.010**

Overzicht van de incidentele baten en lasten

In deze jaarstukken is aansluiting gehouden bij de Programmabegroting 2022. Bij het vaststellen van het coalitieakkoord in 2018 zijn een aantal beleidsintensiveringen afgesproken. Het grootste deel daarvan is van tijdelijke aard en als incidenteel aangemerkt. De budgetten zijn destijds beschikbaar gesteld voor de jaren 2019 tot en met 2022. In de tabel zijn deze posten aangegeven met een C in de tweede kolom.

In het gepubliceerde coalitieakkoord 2022-2026 is aangegeven welke posten als incidenteel worden beschouwd. Die zijn in dit overzicht verwerkt. Het overzicht is aangevuld met de overige incidentele posten. Mutaties die kleiner zijn dan € 100.000 zijn bij elkaar geteld en zijn niet toegelicht. Verschuivingen tussen reserves zijn buiten het overzicht gehouden. Die zijn voor de exploitatie neutraal.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	C*	Geraamde incidentele		Werkelijke incidentele	
		baten	lasten	baten	lasten
Programma's					
Progr. 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie					
Schuldhulpverlening	C		161		182
Uitvoeringsbudget Economische Zaken	C		110		110
Versterking hoger onderwijs en kenniseco	C		382		86
Strategie werklocaties (inclusief overhead)			205		15
Samenwerking A12 corridor		193	193	113	113
Innolabs in de wijken	C		242		104
Dutch Innovation Park (bijdrage RIF)			158		73
Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid (baten op OAD)			129		75
NPO, bestrijding onderwijsachterstanden		1.258	128	1.009	1.009
Voortgang voortgezet onderwijs, subsidie			688		0
Voortgang voortgezet onderwijs, (extra) afschrijving			1.407		0
Herstel constructiefouten binnenklimaat schoolgebouwen		421	1.278	0	0
Investeringsimpuls 2021-2023 doorontwikkeling Werkbedrijf			250		458
Voorstellen Sociaal Innovatiefonds			925		495
Iedereen doet mee aan coronaherstel			125		170
Toeslagenaffaire				2.436	2.055
TOZO-regeling			225		225
Regiogelden ZHC			2.271		578
Reg. middelen, dichterbij dan je denkt en jeugdwerkloosheid		1.090	1.090	1.090	0
Aanpak energiearmoede					8.808
Progr. 2 Samen leven en ondersteunen					
Uitbreiding wijkregisseurs	C		387		129
Wijkbudget			296		168
Jongerenwerk	C		200		200
Extra gelden mantelzorgwaaardering	C		160		120
Sociale eetgelegenheden	C		160		160
Voortzetting uitvoeringskosten Sociaal Domein	C		769		684
Verbeterplan gercertificeerde instelllingen Jeugd, incidenteel			284		291
Aanbestedingsresultaat regionale inkoop vanaf 2021			368		pm
Sociaal Innovatiefonds			1.262		7
Noodopvang statushouders		-60	220	-58	45
Noodopvang Oekrainers		2.567	2.567	6.743	2.593
Progr. 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen					

Programma duurzaam & groen biodiversiteit SB }	C		400		432
Programma duurzaam & groen biodiversiteit SO }	C	69	565	0	261
Kwaliteitsverbetering Openbare Ruimte	C		750		857
Programma duurzaam & groen Energietransitie	C		787		694
Regeling Reductie Energieverbruik woningen		722	722	660	660
Digitalisering			100		107
Afvalbakken vergroten/afvalringen			210		186
Projecten landschapstafel		80	80	152	152
Klimaatakkoord			358		0
Warmte-Koude opslag Palenstein			3.133		0
Duurzaamheidsfonds			1.315		0
Energiearmoede		500	500	243	243
SiSa bijdrage klimaatadaptatie (Ons Blauw Goud)				133	
Mandelabrug					6.390
Nazorg Grondexploitaties			690		427
Progr. 4 Vrije tijd					
Extra bruisbudget evenementen en citymarketing	C		150		150
Citymarketing			260		159
Investeringsimpuls			400		100
Invullen museale functie			498		498
Voorziening museum De Voorde					676
Wijkvestiging bibliotheek Rokkeveen			200		0
Huis van de wijk, Oosterheem			127		0
Impuls jongerencultuur		310	310	310	310
Nieuwbouw sporthal, vrijval voorziening renovatie			-862		-862
Progr. 5 Veiligheid					
Uitbreiding team handhaving en juridische achtervang	C		716		716
Voorkomen ondermijning	C		254		254
Progr. 6 Dienstverlening en samenspraak					
Invoering omgevingswet			403		191
Referendum afvalbeleid			198		198
Impulsbudget dienstverlening			250		42
Progr. 7 Inrichting van de stad					
Grondzaken (inclusief af te dragen VPB)		24.752	16.705	17.584	12.773
Programma Binnenstad			924		807
Schaalsprongelden			3.156		1.557
Gebiedsontwikkeling Dobbeplas en Centraal park Dobbe		23	362	23	195
DIF en toegepaste innovatie Z'meer			930		532

Markt 10, afboeking					488
Beeldende kunst, Entree			-118		0
Voorbereidingskosten OV Schaalsprong			169		115
Woonwagenlocatie Bleiswijkseweg			412		32
Overzicht Overhead					
SD, ondersteunende afdelingen	C		255		255
Citymarketing	C		250		250
Bedrijfsvoering F&C	C		133		133
Flankerend beleid	C		893		388
Kosten overhead	C		740		740
Maatsch. initiatieven met bijdrage uit Fonds Zoetermeer 2040			140		0
Lagere huuropbrengsten Bibliotheek		-130		-130	
Sociaal Innovatiefonds			120		62
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Energiearmoede (P1)				8.800	
Noodopvang statushouders (P2)			-300	343	
Implementatiekosten omgevingswet (zie P6)		1.000		717	
Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid (zie P1)		129		148	
Corona, raming kosten 2022			4.442		0
Inkomstenderving 2021 (vanwege COVID-19)				1.780	
Verlagen Precariobelasting		-125		-125	
Stelpost i.v.m. amendement V en moties VJD 2021			283		0
Stelpost algemene uitkering, verbetering dienstverlening			763		0
Overige incidentele baten en lasten met bedragen < 100.000		-50	1.555	-50	729
Incidentele baten en lasten		**32.748**	**60.965**	**41.921**	**50.850**
Verrekeningen met reserves:					
Incidentele reservemutaties		32.538	10.192	16.485	9.327
Totaal incidentele baten en lasten		**65.286**	**71.157**	**58.406**	**60.177**

* Tijdelijke budgetten uit Coalitieakkoord 2018-2022

Het structurele saldo is zichtbaar in de volgende tabel.

Bedragen x € 1.000

	Geraamde incidentele			Werkelijke incidentele		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Saldo baten en lasten	413.410	437.826	-24.416	449.657	425.916	23.741
Toevoegingen/onttrekkingen reserves	57.301	35.550	21.750	58.882	52.362	6.521
Begrotingssaldo na bestemming	*470.710*	*473.376*	*-2.666*	*508.540*	*478.278*	*30.262*
Waarvan incidenteel	65.286	71.157	-5.871	58.406	60.177	-1.771
Structureel saldo	**405.425**	**402.219**	**3.205**	**450.134**	**418.101**	**32.033**

Programma 1

Strategie werklocaties

In 2022 is de MRDH gestart met het actualiseren van de Strategie Werklocaties 2019-2030. De aanleiding was de uitvraag van provincie Zuid-Holland om een regionale bedrijventerreinenstrategie op te stellen. Om te komen tot een actualisatie is er een uitgebreid regionaal participatietraject doorlopen. De lasten worden gedekt uit de Reserve investeringsfonds 2030 (Rif).

Samenwerking A12 corridor

Dit is een tijdelijk samenwerkingsverband met partners in de regio om het beleid in het gebied rond de A12 op elkaar af te stemmen. Het doel van de samenwerking is bereikt, er volgt geen nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

Dutch Innovation Park

Het Dutch Innovation Park bestaat uit drie pijlers, onderwijs, economie en ruimtelijke kwaliteit en bereikbaarheid. Ten behoeve van de doorontwikkeling zijn incidentele gelden beschikbaar gesteld ten laste van de Rif. Onderwijs en economie zitten in programma 1, ruimtelijke kwaliteit in programma 7.

Bestuurlijke afspraken laaggeletterdheid

In de septembercirculaire 2019 is een decentralisatie-uitkering voor de aanpak van laaggeletterdheid toegekend. Het betreft een tijdelijke aanvulling van vijf jaar. De inkomsten staan op het overzicht algemene dekkingsmiddelen (OAD).

Nationaal Programma Onderwijs

Het rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) om opgelopen achterstanden in het onderwijs in te lopen. De NPO-middelen hebben betrekking op de periode 2022-2025. De middelen worden in overleg met het onderwijsveld besteed.

Voortgang voortgezet onderwijs, subsidie
De gemeente heeft een zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs voor haar inwoners. Vanwege financiële problemen van de Stichting Stedelijk Onderwijs Zoetermeer (SSVOZ) heeft de raad in oktober 2020 ingestemd met een bestuursoverdracht aan de Stichting Lucas Onderwijs en destijds een subsidie aan SSVOZ toegezegd van € 2,750 mln. In de begroting van 2022 was een deel van de aan SSVOZ toegezegde subsidie opgenomen. De gehele subsidie is al in 2021 uitbetaald.

Extra afschrijving voortgezet onderwijs
Vertraging in de oplevering van onderwijshuisvestingsprojecten betekent dat de afschrijvingslasten in de tijd doorschuiven. Ook was rekening gehouden met extra afschrijvingslasten als gevolg van sloop. De sloop heeft niet in 2022 plaats gevonden.

Herstel constructiefouten binnenklimaat schoolgebouwen
Voor het herstel van constructiefouten bij drie scholen in Oosterheem is in 2022 bruto € 1,278 mln. beschikbaar gesteld. Hier staat een subsidie tegenover. De werkzaamheden zijn nog niet uitgevoerd.

Investeringsimpuls 2021-2023 doorontwikkeling Werkbedrijf
In de Programmabegroting 2021 is voor de jaren 2021/2023 € 250.000 per jaar opgenomen voor de doorontwikkeling van het Werkbedrijf. Het beroep op dit innovatiebudget door De Binnenbaan was in 2021 minder dan begroot doordat De Binnenbaan in 2021 vooral nog bezig was met het op orde brengen van de basis. De uitgaven zijn dit jaar alsnog gedaan.

Voorstellen Sociaal Innovatiefonds
In 2022 is gestart met de inrichting van het programma Sociale innovatie. Het gaat om zeven projecten in het Sociaal Domein in programma's 1, 2 en overhead met dekking uit de reserve Fonds Zoetermeer 2040. In november 2022 is het door het college vastgestelde programmaplan aan de raad aangeboden.

Iedereen doet mee aan coronaherstel
In juli 2021 is de raad geïnformeerd over het coronaherstelplan 'Veerkrachtig uit de crisis'. Onderdeel van het plan is een deelproject 'Iedereen doet mee aan coronaherstel'.

Toeslagenaffaire
Het rijk heeft gemeenten gevraagd te ondersteunen bij de maatregelen in het kader van de kinderopvangtoeslag. Het gaat om een combinatie van kwijtschelding van gemeentelijke vorderingen en uitvoeringskosten.

TOZO
De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) was een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de COVID-19-crisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Een deel van de uitvoeringskosten is in 2022 gemaakt.

Regiogelden ZHC
Overheidsinstellingen, werkgeversorganisaties en onderwijsinstellingen werken in regionaal verband samen om ervoor te zorgen dat meer mensen kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Hiervoor zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld. Als gevolg van gebrek aan personeel is een deel van de activiteiten aangepast of uitgesteld. De onttrekking uit de Brede bestemmingsreserve is hierdoor ook lager.

Regionale middelen, dichterbij dan je denkt en jeugdwerkloosheid
Het ministerie van SZW heeft via de arbeidsmarktregio's middelen beschikbaar gesteld voor de programma's aanpak Jeugdwerkloosheid en het actieplan 'Dichterbij dan je denkt'. Het actieplan heeft als doel om de krappe arbeidsmarkt te benutten om extra mensen die nu langs de kant staan naar (parttime) werk of een leerwerktraject te begeleiden. De gemeente ontvangt deze middelen als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal.

Aanpak energiearmoede
Als gevolg van de sterk stijgende energieprijzen zijn de huishoudens met lagere inkomens ondersteund in hun koopkracht. Het kabinet heeft daarvoor middelen vrijgemaakt om met inzet van de gemeenten, de huishoudens met een inkomen van maximaal 120% van de bijstandsnorm, een compensatie te verstrekken van € 1.300 per huishouden. De inkomsten hiervoor zijn opgenomen op OAD.

Programma 2
Wijkbudget
Voor het uitvoeren van de opdracht wijkgericht werken, in het bijzonder het starten van projecten in pilotwijken, was een tijdelijk budget beschikbaar gesteld.

Verbeterplan gecertificeerde instellingen
In 2019 is een landelijk inspectierapport gepubliceerd waarin geconcludeerd werd dat jeugdigen met een jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel onvoldoende bescherming krijgen en gecertifieerde instellingen (GI's) hun wettelijke taken onvoldoende kunnen uitvoeren vanwege het ontbreken van goede randvoorwaarden. Naar aanleiding van het rapport zijn regionale verbeterplannen opgesteld voor 2020 en 2021. Deze waren nog niet afgerond in 2021 en zijn voortgezet in 2022.

Aanbestedingsresultaat regionale inkoop vanaf 2021
Naar aanleiding van de uitkomst van een juridische procedure van jeugdhulpaanbieders tegen de gemeenten in de GR Servicebureau jeugdhulp Haaglanden zijn na een bemiddelingstraject nieuwe tarieven overeengekomen. Voor 2021 en 2022 is aanvullend budget beschikbaar gesteld om een omslag naar hogere productiviteit te kunnen maken. Het is niet goed mogelijk om de werkelijke lasten te kwantificeren.

Sociaal innovatiefonds
Zie programma 1.

Noodopvang statushouders
Het rijk heeft in 2022 een beroep gedaan op gemeenten om te helpen bij het oplossen van het huisvestingsvraagstuk van vluchtelingen. Daarvoor heeft de gemeente een rijksbijdrage ontvangen (zie OAD).

Noodopvang Oekraïners
Ook voor de opvang van Oekraïners is geld van het rijk ontvangen. Het rijk vergoedt niet de werkelijke kosten maar hanteert een norm.

Programma 3
Energiebesparingscampagne eigenaars
Zoetermeer heeft in 2020 een subsidieaanvraag in het kader van de Regeling Reductie Energiegebruik ingediend voor een LED-lampencampagne. De regeling had tot doel om in 2020, met uitloop naar 2021 en 2022 vanwege de coronacrisis, CO2 uitstoot te verminderen door het nemen van kleinere duurzaamheidsmaatregelen door particuliere woningeigenaren.

Digitalisering
De ontwikkeling en gebruik van data en software wordt steeds meer ingezet bij beheer en onderhoud van de stad. Dit brengt structureel hogere kosten met zich mee. De verwachting is dat deze meerkosten tijdelijk zijn en door standaardisering en efficiency over enkele jaren worden terugverdiend.

Afvalbakken vergroten/afvalringen
Voor twee pilots voor het vergroten van afvalbakken en het werken met afvalringen zijn incidentele gelden beschikbaar gesteld.

Projecten landschapstafel
Met behulp van subsidie van de Landschapstafel zijn groenprojecten uitgevoerd.

Klimaatakkoord
In 2019 zijn door het rijk middelen beschikbaar gesteld om energie transitieplannen per wijk te ontwikkelen. De middelen zijn in de Brede bestemmingsreserve gestort en verdeeld over 2021 en 2022 in de begroting opgenomen. Door capaciteitsgebrek is de planvorming vertraagd.

Warmte-Koude opslag Palenstein (WKO)
De gemeente heeft in het kader van het landelijke programma aardgasvrije wijken een bijdrage van het rijk ontvangen die zal worden benut voor de onrendabele top van een WKO-net in Palenstein. Omdat de aanbesteding niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd en door juridische problemen zijn er dit jaar geen uitgaven gedaan.

Duurzaamheidsfonds
Het Duurzaamheidsfonds is in 2022 gevormd met geld uit het Fonds Zoetermeer 2040 voor de bevordering van energiebesparing, het aardgasvrij maken en

de opwekken van duurzame energie. Het budget van de jaarschijf 2022 is nog niet besteed. Dit komt omdat criteria per bestedingscategorie moeten worden opgesteld.

Energiearmoede
Het rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor het bestrijden van energiearmoede, zie programma 1, en het energiezuiniger maken van woningen. De uitvoerende marktpartijen hadden meer voorbereidingstijd nodig om dit aanbod te kunnen realiseren. In december is gestart met huisbezoeken. In 2023 wordt de uitvoering voortgezet.

Sisa bijdrage klimaatadaptatie
Dit is een tijdelijke regeling voor versnelde maatregelen die bijdragen aan het voorkomen van wateroverlast of het beperken van de gevolgen van droogte.

Mandelabrug
Uit inspecties aan de Mandelabrug is eind 2021 in de constructies van de liggers scheurvorming geconstateerd. Er zijn diverse technische vervolgonderzoeken uitgevoerd die aantoonden dat de veiligheid niet langer kon worden gegarandeerd en er direct ingrijpen noodzakelijk was. De werkzaamheden zijn grotendeels in december uitgevoerd.

Nazorg grondexploitaties
Voor de uit te voeren werken is een meerjarige onderhoudsplanning gemaakt. Door capaciteitsgebrek bij de aannemers zijn niet alle werkzaamheden uitgevoerd waardoor een voordeel is ontstaan. Tegenover het voordeel staat een even lage onttrekking uit de Brede Bestemmingsreserve.

Programma 4
Citymarketing
Vanuit Citymarketing, profilering van Zoetermeer, zijn in 2022 bedragen uit de Enecogelden beschikbaar gesteld voor de viering van ‘Zoetermeer, 60 jaar groeistad’ en om aan te sluiten bij de lobby van Rotterdam voor het organiseren van de Tourstart van de Tour de France.

Investeringsimpuls
De investeringsimpuls amateurverenigingen is bedoeld om verenigingen te ondersteunen bij het doen van investeringen in gebouwen of duurzame goederen. Verenigingen kunnen hiervoor een aanvraag indienen. In 2022 zijn extra middelen beschikbaar gesteld vanuit de Enecogelden.

Invullen museale functie
Vooruitlopend op definitieve besluitvorming over museum de Voorde is ter overbrugging van de exploitatieproblemen eenmalig extra budget beschikbaar gesteld. Museum de Voorde is inmiddels gesloten. Bovendien is er een voorziening gevormd voor nakomende kosten.

Wijkvestiging bibliotheek Rokkeveen
In 2021 is besloten de wijkvestiging van de bibliotheek in Rokkeveen vooralsnog open te houden in afwachting van plannen voor de realisatie van een huis van de wijk. Hier zijn eenmalig verbouwingskosten aan verbonden. De verbouwing heeft niet plaats gevonden.

Huis van de wijk Oosterheem
Er zijn middelen uitgetrokken om de bibliotheek om te vormen tot huis van de wijk. Dit bedrag is niet uitgegeven omdat de verbouwing van het wijkfiliaal in 2023 plaatsvindt.

Impuls jongerencultuur
In november 2022 kreeg Zoetermeer € 310.000 van het ministerie van OCW om een impuls te geven aan jongerencultuur. Hiermee zijn acht projecten van kunst- en cultuuraanbieders ondersteund met activiteiten voor jongeren van 14 tot en met 27 jaar.

Nieuwbouw sporthal
Door de keuze voor nieuwbouw van een sporthal in plaats van de eerder voorgenomen renovatie valt een getroffen voorziening vrij.

Programma 6
Invoering omgevingswet
De ontwikkeling van de Omgevingswet is nog in beweging. Het rijk heeft de inwerkingtredingsdatum van de wet opnieuw uitgesteld, nu naar 1 januari 2024. Door het later beschikbaar komen van vereisten/specificaties heeft een deel van de werkzaamheden niet kunnen plaatsvinden.

Referendum afvalbeleid
Bij de gemeenteraadsverkiezingen is een referendum over het afvalbeleid gehouden.

Impulsbudget dienstverlening
Voor de verbetering van de dienstverlening - in de vorm van digitaal contact met inwoners en organisaties - is een eenmalig budget beschikbaar. De werkzaamheden zijn gestart. De afronding hiervan is in 2023 gepland.

Programma 7
Grondzaken (inclusief af te dragen VPB)
De geraamde baten en lasten inclusief reservemutaties van de grondexploitaties worden als incidenteel beschouwd. Voor de exploitatie zijn ze op totaalniveau neutraal.

Programma Binnenstad/Schaalsprong/Gebiedsontwikkeling Dobbe
Ten behoeve van de vernieuwing van de stad in onder andere de Binnenstad worden voorbereidende werkzaamheden verricht. In de reserve investeringsfonds (Rif) zijn hiertoe middelen gereserveerd die via afzonderlijke raadsbesluiten beschikbaar kunnen worden gesteld. Voor de exploitatie zijn deze kosten vanwege de dekking vanuit de Rif neutraal. Het project Entree is inmiddels in de uitvoeringsfase.

DIF en toegepaste innovatie Zoetermeer
Het Dutch Innovation Park bestaat uit drie pijlers, onderwijs, economie en ruimtelijke kwaliteit en bereikbaarheid. Ten behoeve van de doorontwikkeling zijn incidentele gelden beschikbaar gesteld ten laste van de Rif. Onderwijs en economie zitten in programma 1, ruimtelijke kwaliteit in programma 7.

Markt 10, afboeking
De raad heeft een besluit genomen over de aanleg van een ondergrondse parkeergarage. In 2021 is de gunningsfase doorlopen. Bij de beoordeling van de aanbiedingen heeft de gemeente vastgesteld dat alle inschrijvingen het beschikbaar gestelde budget - ruim – overschrijden en is de aanbesteding stilgezet. De kosten voor de aanbestedingsprocedure zijn als waardevermindering op de activa afgeboekt.

Beeldende kunst Entree
Dit betreft een storting in de reserve beeldende kunst vanuit het programma Entree.

Voorbereidingskosten OV Schaalsprong
De ontwikkelingen in de Binnenstad vragen om een aanpassing van het openbaar vervoer in de stad. Ook hiervoor zijn middelen in de Rif gereserveerd.

Woonwagenlocatie Bleiswijkseweg
Voor het oplossen van lopende knelpunten op het gebied van woonwagenhuisvesting is een budget beschikbaar gesteld voor de herinrichting van de woonwagenlocatie Bleiswijkseweg. Op en in de grond is asbest aangetroffen. De werkzaamheden zijn daarom stilgelegd in afwachting van de uitkomsten van nader onderzoek.

Overhead
Maatschappelijke initiatieven met bijdrage uit sociaal innovatiefonds
De raad heeft via de Subsidieregeling maatschappelijke initiatieven Zoetermeer 2040 in 2022 budget beschikbaar gesteld ten laste van de Enecogelden voor een communicatiecampagne. Inwoners en organisaties worden uitgenodigd om ideeën en initiatieven voor de stad aan te dragen.

Lagere opbrengsten Bibliotheek
Door het vertrek van de bibliotheek van de begane grond in het Stadhuis-Forum zijn de huuropbrengsten in 2022 lager. Het gaat om € 130.000.

Sociaal Innovatiefonds
Zie de toelichting op programma 1.

OAD
Bij de meeste onderwerpen gaat het om een bijdrage van het rijk. De inkomsten staan op OAD, de uitgaven zijn toegelicht op het programma waar ze betrekking op hebben.

Corona, raming kosten 2022
Voor de eventuele kosten van COVID-19 waar geen rijksbijdrage tegenover staat was in 2022 een bedrag beschikbaar van € 4,4 mln. De rijksbijdrage is in 2022 hoger dan de kosten. De onttrekking uit de reserve Eneco is daardoor niet nodig.

Inkomstenderving 2021
Het rijk vergoedt aan de gemeenten de lagere parkeeropbrengsten in 2021 die het gevolg zijn van de Covid-19 maatregelen. Op grond van de boekhoudvoorschriften is de compensatie verantwoord in 2022.

Verlagen Precariobelasting
In het voorjaarsdebat van 2021 heeft de raad een motie aangenomen om vanwege corona in 2022 geen precariobelasting te heffen ter ondersteuning van de ondernemers van Zoetermeer.

Amendement V
In het voorjaarsdebat van 2021 heeft de raad ook besloten een bedrag van € 1 mln. te laten vrijvallen uit de vrij inzetbare reserve ten gunste van OAD voor de dekking van diverse voorstellen voor coronamaatregelen. De inkomst is onderdeel van de verrekeningen met reserves. De uitgaven staan op de diverse programma's. Op OAD is een nog niet verdeelde post blijven staan.

Stelpost algemene uitkering, verbetering dienstverlening
Eind 2021 is via de algemene uitkering een bedrag beschikbaar gesteld voor verbetering van de dienstverlening van de overheid als gevolg van de toeslagenaffaire. Dat budget is overgeheveld naar 2022.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Geraamde incidentele		Werkelijke incidentele	
	baten	lasten	baten	lasten
Reserve investeringsfonds 2030		350		350
Kapitaaldekkingsreserve	42		0	
Vrij inzetbare reserve		290		290
Totaal structurele reseremutaties	42	640	0	640

Om het wegvallen van de ISV-regeling te compenseren wordt jaarlijks € 0,35 mln. gestort in de Reserve investeringsfonds 2030.
Daarnaast is een reserve ingesteld ter dekking van kapitaallasten. Jaarlijks komt er een bedrag vrij ten gunste van de exploitatie van ca. € 42.000.
De toevoeging aan de Vrij inzetbare reserve is een ‘terugbetaling’ aan de reserve omdat eerder ten behoeve van ambtelijke huisvesting een bedrag uit deze reserve is voorgefinancierd.
De som van incidentele en structurele reservemutaties is zichtbaar in onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000

	Geraamde incidentele			Werkelijke incidentele		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves	32.541	10.192	22.349	16.486	9.326	7.160
Neutrale reserveboekingen	24.718	24.718	0	42.395	42.395	0
Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	42	640	-598	0	640	-640
Toevoegingen/onttrekkingen reserves	**57.301**	**35.550**	**21.751**	**58.881**	**52.361**	**6.520**

Overzicht van topinkomens

De Wet normering topinkomens (WNT) schrijft topfunctionarissen een bezoldigingsmaximum voor; over 2022 is dat € 0,216 mln. Daarnaast geldt een maximum norm ontslagvergoedingen per individu voor topfunctionarissen van € 75.000 (één jaarsalaris). Topfunctionarissen zijn personen die leiding even aan de gehele organisatie. Bij gemeenten zijn dat de griffier en de gemeentesecretaris. Politieke ambtsdragers vallen niet onder de wet.

De WNT verplicht tot een jaarlijkse publicatie in de jaarrekening van de bezoldiging (en eventuele ontslagvergoedingen) van iedere (gewezen) topfunctionaris, ongeacht de hoogte ervan en van iedere andere (reguliere) functionaris in dienstbetrekking, indien de bezoldiging of de ontslaguitkering het bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen overschrijdt.
Onderstaand overzicht is opgemaakt met inachtneming van de door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgestelde Uitvoeringsregeling WNT.

In 2022 waren er geen (gewezen) reguliere functionarissen in dienstbetrekking van wie de totale bezoldiging hoger was dan de maximumnorm. Geen van de genoemde personen heeft een uitkering wegens beëindiging van het dienstverband ontvangen.

Gegevens 2022				
bedragen x 1	**B.J.D. Huykman**		**R.Blokland**	
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**		**Griffier**	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 - 31-12		01-01 - 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		1	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	1 149.045		1 122.081	
Beloningen betaalbaar op termijn	1 22.894		1 22.085	
Subtotaal	1 171.939		1 144.166	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	1 216.000		1 216.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	**171.939**		**1 144.166**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2021				
bedragen x 1	**B.J.D. Huykman**		**R.Blokland**	
Functiegegevens	**Gemeentesecretaris**		**Griffier**	
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12		01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		1	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	1 140.179		1 118.487	
Beloningen betaalbaar op termijn	1 22.416		1 21.636	
Subtotaal	*1 162.595*		*1 140.123*	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	1 209.000		1 209.000	
Bezoldiging	**1 162.595**		**1 140.123**	

Balans

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-'22	31-12-'21
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**278**	**241**
Kosten van onderzoek en ontwikkeling (grondexploitaties)	278	241
Materiële vaste activa	**376.431**	**360.794**
Investeringen met een economisch nut:		
1. gronden uitgegeven in erfpacht	4.771	4.771
2. overige investeringen met economisch nut	321.577	314.909
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	13.190	13.385
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	36.893	27.729
Financiële vaste activa	**11.752**	**12.643**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	9.008	9.008
Overige langlopende geldleningen	2.744	3.635
Totaal vaste activa	**388.461**	**373.679**
Vlottende activa		
Voorraden	**1.974**	**32.359**
Grond- en hulpstoffen:	115	126
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.859	32.234
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**144.410**	**104.769**
Vorderingen op openbare lichamen	5.387	2.300
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	120.335	0
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	508	80.834
Overige vorderingen	18.180	21.634
Liquide middelen	**2.082**	**38**
Kas- en banksaldi	2.082	38
Overlopende activa	**41.243**	**34.183**
1. van Europese overheidslichamen	0	54
2. van het Rijk	9.432	2.598
3. van overige Nederlandse overheidslichamen	355	893
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	31.456	30.638
Totaal vlottende activa	**189.709**	**171.349**
Totaal-generaal activa	**578.170**	**545.028**

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-'22	31-12-'21
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**378.503**	**354.762**
Reserves:		
1. Algemene reserves	41.394	43.053
2. Bestemmingsreserves	306.847	296.397
Gerealiseerde resultaat	30.262	15.312
Voorzieningen	**55.992**	**51.810**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**64.186**	**66.268**
Onderhandse leningen van:		
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	44.168	46.268
buitenlandse instellingen	20.000	20.000
Waarborgsommen	0	0
Totaal vaste passiva	**498.681**	**472.840**
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**22.894**	**21.592**
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	1	3.734
Overige schulden	22.893	17.858
Overlopende passiva	**56.595**	**50.596**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	26.573	23.832
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	20.831	17.612
De van van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	7.795	6.004
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren	1.396	3.148
Totaal vlottende passiva	**79.489**	**72.188**
Totaal-generaal passiva	**578.170**	**545.028**

Gewaarborgde geldleningen	670.446	637.064
Garantstellingen (bankgaranties)	5.938	5.938

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn investeringen die niet tastbaar zijn. Door wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) worden de voorbereidingskosten voor grondexploitaties vanaf 2016 geactiveerd als kosten van onderzoek en ontwikkeling. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actuele grondexploitatie dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Het verloop hiervan in 2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2022	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	241	492	100			355	278

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen die een meerjarig nut hebben en in termijnen worden afgeschreven. Onderscheid wordt gemaakt tussen investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
In de toelichting bij de reserves is vermeld uit welke bestemmingsreserves middelen zijn onttrokken voor de (gedeeltelijke) dekking van de afschrijvingen van geactiveerde investeringen.

Investeringen met een economisch nut
Gronden uitgegeven in erfpacht
Dit betreffen de gronden die in erfpacht uitgegeven zijn, waarvoor jaarlijks een canon in rekening wordt gebracht. Het verloop hiervan in 2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2022	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	4.771						4.771

Overige investeringen met een economisch nut

Investeringen met een economisch nut zijn investeringen die kunnen bijdragen aan het genereren van middelen en/of verhandelbaar zijn. Het verloop hiervan in 2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2022	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	45.413	58				-85	45.556
Woonruimten	904			5			899
Bedrijfsgebouwen	252.811	11.281	488	5.522		-1.118	259.200
Grond-/weg-/water- bouwkundige werken	5.404	28		395			5.037
Vervoersmiddelen	583	239		80			742
Machines, apparaten en installaties	5.151	384		878			4.657
Overige materiële vaste activa	4.643	1.963	609	511			5.486
TOTAAL	**314.909**	**13.953**	**1.097**	**7.391**		**-1203**	**321.577**

De belangrijkste **investeringen** > € 500.000 in 2022 waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Kantoorautomatisering laptops	905
Bouw nieuw zwembad	7.382

De belangrijkste **desinvesteringen** > €500.000 in 2022 waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
	0

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Dit betreffen de boekwaarden van de begraafplaats (gronden, gebouwen en infrastructurele werken), de afvalinzameling (huisvuilauto's, overige tractiemiddelen, mini- en ondergrondse containers) en de apparatuur voor het betaald parkeren. Het verloop hiervan in 2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2022	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	1.683						1.683
Bedrijfsgebouwen	1.607			43			1.564
Grond-/weg-/water- bouwkundige werken	2.406			73			2.333
Vervoersmiddelen	155	157		47			265
Machines, apparaten en installaties	1.128			83			1.045
Overige materiële vaste activa	6.406	163		269			6.300
TOTAAL	**13.385**	**320**		**515**			**13.190**

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
Investeringen met een maatschappelijk nut betreffen de investeringen die worden gedaan in met name groen, wegen en kunstwerken. Het verloop hiervan in 2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2022	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen vanderden	Duurzame waarde-verminder.	Boekwaarde 31-12-2022
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	27.729	11.258		751	1.343		36.893

De belangrijkste **investeringen** > €500.000 in 2022 waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Upgrade Stadshart verlichting	690
VTA vervangingsinvesteringen	883
Herinr. Noordelijke Entree Stationsgeb ztm cenrum	571
Entree Zoetermeer	2.858
Asfalt verharding 2022	1.166
Elementen verharding - vervanging 2022	2.587
Betonnen bruggen, viaducten en tunnels 2022	2.120

De belangrijkste **bijdragen van derden** > €500.000 in 2022 waren:

Bedragen x € 1.000

Upgrade Stadshart verlichting	608
Entree Zoetermeer	855

De aanleg van het vervoersknoop Bleizo wordt voor een groot deel gefinancierd door bijdragen vanuit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Investeringsbijdrage	283

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen
De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft het volgende:

Omschrijving	**Aantal**	**Nominaal (€)**	**Waarde (€)**
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	3.510	2,50	8.775
De Binnenbaan	980	100,00	98.000
Stedin	18.518	480,69	8.901.417
TOTAAL			**9.008.192**

Hiernaast bezit de gemeente nog de volgende aandelen die in de balans tegen € 0,00 zijn opgenomen:

Omschrijving	Aantal	Aandeel	Nominaal (€)	Waarde (€)
Stedin	116.280	2,50%	0	0
Dunea	387.302	9,68%	5	1.936.510
Dataland B.V.	57.504	onbekend	0.10	5.750
TOTAAL				**1.942.260**

Overige langlopende geldleningen
De overige langlopende geldleningen betreffen de volgende leningen:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Startersleningen	2.744	3.635

In 2022 zijn via het Stimuleringsfonds Vereniging Nederlandse Gemeenten (SVn) geen startersleningen verstrekt. De starterslening is bij aanvang renteloos en aflossingsvrij. Bij voldoende financiële draagkracht wordt vanaf het vierde jaar door de SVn een marktconform rentepercentage gehanteerd gebaseerd op 15 jaar vast en aflossing op basis van annuïteiten. Naast de reguliere aflossingen van € 79.923,- werden er in 2022 leningen vervroegd gedeeltelijk of geheel afgelost tot € 811.311.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen
De grond- en hulpstoffen bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Onderdelenmagazijn autowerkplaats afd. Afvalinzameling	95	89
Voorraad dieselolie afd. Afvalinzameling	21	37
TOTAAL	**116**	**126**

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Deze categorie betreft de lopende grondexploitaties. Het zijn de projecten waarvoor de raad de grondexploitatie voor de volledige looptijd heeft vastgesteld.

De grondexploitaties zijn herzien naar de situatie per ultimo 2022. Bij negatieve grondexploitaties is de Voorziening Nadelige complexen op de juiste hoogte gebracht. Dit deel van de voorziening is in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde. In de gevallen dat de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex dan gebeurt dit tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant wordt in dat geval vermeld bij de Voorziening nadelige complexen grondbedrijf aan de passiva zijde.
In het licht van de huidige marktomstandigheden zijn de materiële vastgoedwaarderingen belangrijke schattingsposten. Er bestaat een wezenlijk risico dat zich materiële aanpassingen kunnen voordoen in de waardering in het volgende boekjaar als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden of onvoorziene omstandigheden.

Bedragen x € 1.000

Nr.	Complex	Boek-waarde 31-12-21	Voor-ziening 31-12-21	Balans-waarde 31-12-21	Boek-waarde 01-01-22	Investe-ringen	Winstne-ing/afsl. compl.	Inkom-sten	Boek-waarde 31-12-22	Voor-ziening 31-12-22	Balans-waarde 31-12-22
5	Dwarstocht	8.360	-	8.360	8.360	2.067	3.692	-23.629	-9.510		-9.510
11	Lansinghage	-2.423	-	-2.423	-2.423	221	-415	-128	-2.745		-2.745
18	Oosterheem	15.916	-	15.916	15.916	2.171	2.650	-19.047	1.690		1.690
20	Zegwaartseweg Noord	-2.377	-	-2.377	-2.377	673	1.435	0	-269		-269
22	Gasfabriekterrein Delftsewallen	2.771	2.232	539	2.771	13	0	0	2.784	2.174	610
26	Centrum Oost/Cadenza	2.208	221	1.987	2.208	146	0	0	2.354	645	1.709
32	Van Leeuwenhoeklaan	3.855	-	3.855	3.855	83	18	-683	3.273		3.273
37	Boerhaavelaan	881	288	593	881	2	0	0	883	248	635
42	Palenstein	12.011	12.011	-	12.011	2.452	0	-93	14.371	14.371	0
44	Tango locatie (vm)	297	297	-	297	7	0	0	0		0
85	Bladgroen	-84	-	-84	-84	15	-10	-2	-81		-81
97	Katwijkerlaantracé	-641	-	-641	-641	41	46	-119	-673		-673
102	Amerikaweg	79	79	-	79	6	0	0	0		0
108	Voorweg Noord	2.447	-	2.447	2.447	27	0	0	2.474		2.474

127	Kleurlaan	-581	-	-581	-581	34	34	0	-513		-513
129	Plataanhout	-41	-	-41	-41	157	0	0	116	116	0
130	Markt 10	1.197	-	1.197	1.197	148	0	0	1.345		1.345
131	Engelandlaan 140	116	-	116	116	69	1	0	186		186
137	Edisonpark	3.372	-	3.372	3.372	369	-11	0	3.730		3.730
	afrondingsverschil										-2
	TOTAAL	**47.363**	**15.128**	**32.234**	**47.363**	**8.701**	**7.440**	**-43.701**	**19.415**	**17.554**	**1.859**

In onderstaand overzicht zijn de geraamde lasten en baten opgenomen van de bouwgronden in exploitatie en het geschatte eindresultaat. De inschattingen zijn gebaseerd op externe makelaarsrapporten en kostencalculaties van derden.

Bedragen x € 1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Lasten	Baten	Rente	Resultaat
TOTAAL grondexploitaties	19.415	49.282	66.470	60	-2.287

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2022			31-12-2021	
a. Vorderingen op openbare lichamen		5.387			2.300
b. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		508			626
c. Rekening-courantverhoudingen met Rijk (schatkistbankieren)		120.335			80.209
d. Overige vorderingen:					
Belastingvorderingen	7.296			7.691	
Af: Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-400			-538	
Vorderingen bijstand	11.764			13.078	
Af: Voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren	-8.132			-8.816	
Overige vorderingen	10.346			12.727	
Af: Voorzieningen dubieuze debiteuren	-2.694			-2.507	
Totaal overige vorderingen		18.180			21.635
Afrondingsverschil					-1
TOTAAL		**144.410**			**104.769**

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit vorderingen op de volgende openbare lichamen, waaronder gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, het Rijk en overige openbare lichamen.

Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen

Dit betreft een rekening-courantverhouding met de stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Gemeenten (SVn), waar de startersleningen worden geadministreerd. Via deze rekening-courant worden de kosten (beheervergoeding) en opbrengsten van de startersleningen verrekend.

Rekening-courantverhoudingen met het Rijk (Schatkistbankieren)
De wet Schatkistbankieren verplicht decentrale overheden om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Het betreft middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Tot een bepaald bedrag (drempelbedrag, gebaseerd op de begrotingsomvang) mogen de decentrale overheden overtollige middelen buiten de schatkist van het Rijk aanhouden.

Onderstaand een overzicht met de drempelbedragen per kwartaal. In geen van de kwartalen is sprake van een overschrijding van het drempelbedrag.

Bedragen x € 1.000

(1)	Drempelbedrag	**8.302**	**8.302**	**8.302**	**8.302**
		kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	54	53	517	4.095
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	8.248	8.249	7.785	4.207
(3b) = (2) > (1)	**Overschrijding van het drempelbedrag**				

Overige vorderingen
De overig vorderingen zijn verdeeld naar categorieën op basis van de aard van de vordering.

Belastingvorderingen
De openstaande vorderingen betreffen de belastingjaren 2011 tot en met 2022. Hiervan is € 0,4 mln. Als dubieus aangemerkt. Voor dit bedrag is een voorziening dubieuze belastingdebiteuren getroffen, die in de balans is verrekend met de betreffende vorderingen.

Vorderingen bijstand
De openstaande vorderingen hebben voornamelijk betrekking op vorderingen op (voormalige) bijstandscliënten. Hiervan is € 8,1 miljoen als dubieus aangemerkt, o.a. door het ontbreken van afloscapaciteit bij de bijstandscliënten of doordat cliënten vertrokken zijn met een onbekende bestemming. Voor dit bedrag is een voorziening dubieuze bijstandsdebiteuren getroffen, die in de balans is verrekend met de betreffende vorderingen. In 2022 heeft een aanwending i.v.m. oninbaar gestelde debiteuren van in totaal € 1,28 mln. plaatsgevonden, waarvan € 465.000 buiten invorderingen en € 0,831 mln. kwijtscheldingen. Op grond van de debiteurenpositie per ultimo 2022 is € 684.014 aan de voorziening onttrokken.

Overige vorderingen
De openstaande vorderingen betreffen diverse overige debiteuren. Hiervan is € 2,7 mln. als dubieus aangemerkt. Voor dit bedrag is een voorziening dubieuze debiteuren getroffen, die in de balans is verrekend met de betreffende vorderingen.
De grootste posten zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijvingen	
Leges omgevingsvergunning	1.068
verkoop perceel	1.164

Liquide middelen
De liquide middelen bestaan uit kasgelden en banksaldi.

Overlopende activa

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Het verloop hiervan in 2022 is als volgt:

	Uitkeringen van het Rijk	Saldo 01-01-2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2022
1	ESF subsidie Taal op Maat	54		54	0
		54		**54**	**0**
		Saldo 01-01-2022	**Toevoegingen**	**Ontvangen bedragen**	**Saldo 31-12-2022**
1	Min J&V Opvang Oekraine GOO	0	6.131		6.131
2	Min J&V Opvang Oekraine POO	0	585		585
3	COA Noodopvang	69		69	0
4	TOZO	1.679		1.679	0
5	Toeslagenaffaire	755	2.196	755	2.196
6	Toeslagenaffaire kwijtschelding gem bel	95	292		387
7	Subsidie arbeidsmarkt toelage	0	131		131
8	SPUK Sport	0	1.064	1.064	0
	afronding		2		2
	Totaal	**2.598**	**10.401**	**3.567**	**9.432**
	Uitkeringen van overige Nederlandse overheidslichamen	**Saldo 01-01-2022**	**Toevoegingen**	**Ontvangen bedragen**	**Saldo 31-12-2022**
1	MRDH - Praktische fietslessen	10	25		35
2	MRDH - School op Seef	8	16		24
3	MRDH - verbeteren verkeersveiligheid schoolomgeving	92			92

4	MRDH - Nutricia fietspad	416		416	0
5	MRDH - brug Nutricia	105		105	0
6	MRDH - Fietspad van Tuyllpark	45		45	0
7	MRDH - Veilig thuis	161	165	161	165
8	GR GGD Haaglanden	21		21	0
9	Mountainbike route	35		35	
10	Digitalisering vouchers		7		7
11	A12 Intospace (ULP Bleiswijk)		5		5
12	Mobiliteitsstrategie		26		26
	Afronding		1		1
	Totaal	**893**	**245**	**783**	**355**
	TOTAAL	**3.545**	**10.643**	**4.350**	**9.787**

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen
De overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen bestaan uit diverse posten van verschillende aard en omvang.

De grootste posten zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Nog te ontvangen	
Binnenbaan	1.500
Vooruitbetaalde bedragen	
VRH	5.155

Onder de overige nog te ontvangen bedragen bevinden zich ook vorderingen in het kader van faciliterend grondbeleid. Volgens de notitie grondbeleid 2019 van de Commissie BBV zijn deze onderverdeeld naar de onderstaande categorieën. De verhaalbare kosten betreffen de projecten waarvoor al een anterieure overeenkomst is gesloten. De nog te verrekenen kosten betreffen de projecten waarvoor nog geen anterieure overeenkomst is gesloten.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	
Verhaalbare kosten	
Faciliterend grondbeleid	139
Nog te verrekenen kosten	
Faciliterend grondbeleid	199
TOTAAL	**338**

Passiva

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Reserves
In de jaarrekening (realisatie) zijn toevoegingen of onttrekkingen aan reserves slechts verantwoord als daarvoor bij de begroting of begrotingswijziging autorisatie door de raad is verleend en voor zover ook nodig en tot maximaal het daarvoor gebudgetteerde bedrag. Uitzondering hierop zijn de volgende resultaatbestemmingen, die in de jaarrekening zijn verantwoord ongeacht de hiervoor begrote bedragen:

- De aan een aantal reserves toegevoegde inflatie om de betreffende reserves waardevast te houden. De hoogte van de inflatie wordt vastgesteld bij de begroting en de werkelijk storting is gebaseerd op de werkelijke stand van de reserve. Deze werkwijze is geautoriseerd op grond van het raadsbesluit bij de rentenota 2018 op 5 november 2018.
- De (voorlopige) bestemming van het resultaat van het Grondbedrijf, dat in de jaarrekening voor 50% is verrekend met het Investeringsfonds 2030 en voor 50% met de reserve versterking financiële positie Grondbedrijf. Dit is vanaf 2008 geautoriseerd op grond van raadsbesluit van 17 november 2008 betreffende TB2.
- De over- of onderschrijding op de budgetten voor groot onderhoud bovengronds worden op basis van de Begrotingsraad op 11 november 2013 verrekend met de egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds. Voorts wordt de reserve afgeroomd ten gunste van de vrij inzetbare reserve als deze uitstijgt boven het maximum van € 5 mln.
- De afroming van de rente-egalisatiereserve boven de vastgestelde bovengrens ten gunste van de vrij inzetbare reserve. Deze generieke gedragslijn is door de raad vastgesteld op 5 november 2018 (rentenota 2018).
- Bij verkoop van vastgoed worden incidentele verkoopresultaten (positief en negatief) in de vorm van een hogere / lagere verkoopopbrengst ten opzichte van de restant boekwaarde ten gunste of ten laste van de vrij inzetbare reserve gebracht. Dit is door de raad besloten op 27 juni 2016 (Perspectiefnota 2017 en gevolgen Gemeentefonds 2016).
- Het verschil tussen de maximale garantstelling afgegeven aan de GR Bleizo en het tekort Bleizo ten laste dan wel ten gunste te brengen van de brede bestemmingsreserve.
- Bij een beroep op specifieke voor het doel in leven geroepen bestemmingsreserves wordt het bedrag van de feitelijke onttrekking gelijkgetrokken aan de gemaakte kosten tot maximaal de raming van de kosten. Deze werkwijze is geautoriseerd op grond van het raadsbesluit bij de perspectiefnota 2020 op 1 juli 2019.
- Meldingen van resultaatbestemmingen in de TB-en.
- Bij een beroep op specifiek voor het doel in het leven geroepen bestemmingsreserve is het bedrag van de feitelijke onttrekking gelijk aan de gemaakte kosten tot maximaal de raming van de kosten. Deze beleidslijn maakt het mogelijk om bij lagere kosten dan geraamd ook een lagere aanwending van de reserve te kunnen verantwoorden volgens de nota reserves en voorzieningen.

Gerealiseerd resultaat
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is afzonderlijk in de balans vermeld als onderdeel van het eigen vermogen.

Toelichting reserves
Het verloop van de reserves in 2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

A	Algemene reserves:	Saldo 01-01-2022	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. dekking afschrijving activa	Saldo 31-12-2022
1	Reserve verstrekking financiële positie grondbedrijf	4.768		2.474	403		6.839
2	Reserve i.v.m. risico's grondbedrijf	1.591		162	587		1.166
3	Vrij inzetbare reserve	36.694	15.312	289	18.905		33.390
	Afrondingsverschil						-1
	Totaal A. Algemene reserves	**43.053**	**15.312**	**2.925**	**19.895**		**41.394**

B	Bestemmingsreserves:	Saldo 01-01-2022	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. dekking afschrijving activa	Saldo 31-12-2022
1	Reserve Integraal veiligheidsbeleid	183					183
2	Reserve egalisatie investering schoolgebouwen	5.337		1.992	1.477		5.852
3	Reserve investeringsimpuls amateurverenigingen	44		550	99		495
4	Reserve beeldende kunst in de openbare ruimte	434		24	65		393
5	Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds	2.364		1.639			4.003
6	Reserve algemeen dekkingsmiddel	156.538			2.500		154.038
7	Brede bestemmingsreserve	9.489		597	606		9.480

8	Reserve dekking kapitaallasten	1.274					1.274
9	Rente-egalisatie reserve	2.050		650			2.700
10	Investeringsfonds 2030	41.554		9.326	4.703		46.177
11	Reserve EU-initiatieven	93					93
12	Reserve Enecogelden	11.577		6.100	17.677		0
13	Reserve risico's programma Entree	5.460					5.460
14	Reserve fonds Zoetermeer 2040	60.000		17.676	11.791		65.885
15	Reserve Duurzaamheidsfonds Zoetermeer 2040			7.500			7.500
16	Sociaal innovatiefonds			3.381	69		3.312
	Afrondingsverschil						2
	Totaal B. Bestemmingsreserves	**296.397**		**49.435**	**38.987**		**306.847**
	TOTAAL RESERVES	**339.450**	**15.312**	**52.360**	**58.495**		**348.241**

Exploitatieresultaat 2021
Het voordelig exploitatieresultaat van 2021 is op grond van het raadsbesluit van 13 juni 2022 (Resultatendebat) toegevoegd aan de vrij inzetbare reserve. De definitieve resultaatbestemming heeft plaatsgevonden in de raad van 27 juni 2022 bij de behandeling van de Perspectiefnota 2023; deze is verwerkt in de toevoegingen en onttrekkingen bij de betreffende reserves.

Hierna volgt een toelichting van de aard en de reden van elke reserve en de mutaties daarin. De vermelde bedragen zijn x €1.000.

A1. Reserve versterking financiële positie Grondbedrijf
Deze reserve dient om samen met de reserve in verband met risico’s Grondbedrijf te waarborgen dat het totaal van de risico’s binnen het Grondbedrijf afdoende kan worden gedekt. Deze reserve vormt het belangrijkste onderdeel van de weerstandscapaciteit van het Grondbedrijf waarbij de minimale en maximale omvang zijn bepaald op respectievelijk 1,0 en 1,2 keer de gekwantificeerde risico’s. Vooruitlopend op de definitieve resultaatbestemming wordt jaarlijks 50% van het resultaat van het Grondbedrijf aan deze reserve toegevoegd danwel onttrokken. De reserve wordt elk jaar herijkt op basis van een herziening van grondexploitaties.

Toevoegingen	Bedrag
Tussentijdse winstneming van de winstgevende grondexploitaties en het resultaat grondbedrijf 2022	2.474
TOTAAL TOEVOEGINGEN	

Onttrekkingen	Bedrag
Afroming n.a.v. herziening grondexploitaties	403
TOTAAL ONTREKKINGEN	

A2. Reserve i.v.m. risico's Grondbedrijf

Deze reserve dient ter beperking van het risico dat vanuit de winstgevende grondexploitaties te vroeg winst wordt genomen en maakt ook deel uit van de weerstandscapaciteit Grondbedrijf. Het risico heeft uitsluitend betrekking op de grondexploitaties waarvoor tussentijds winst is genomen. Deze reserve bedraagt op peildatum 2,5% van de nog te maken kosten en de nog te realiseren verkoopopbrengsten tot maximaal het bedrag van de gecumuleerde tussentijdse winstnemingen.

Toevoegingen	Bedrag
Herziene grondexploitaties Dwarstocht	162
TOTAAL TOEVOEGINGEN	

Onttrekkingen	Bedrag
Vrijval vanwege de voortgang van met name de grondexploitatie Oosterheem.	573
Aanwending vanwege de voortgang van met name de grondexploitatie Kwadrant B&F Edisonpark	14
TOTAAL ONTREKKINGEN	

A3. Vrij inzetbare reserve
Deze reserve dient om reservemiddelen waarop geen verplichting rust in beeld te brengen. Hierdoor vervult deze reserve ook de functie van financiële buffer voor het opvangen van negatieve rekeningresultaten en risico's. Als zodanig maakt deze reserve deel uit van het weerstandsvermogen zoals aangegeven in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement van 14 december 2020.

Toevoegingen	Bedrag
jaarlijkse toevoeging i.v.m. eenmalige afwaardering Stadhuis	289
TOTAAL TOEVOEGINGEN	**289**
Onttrekkingen	**Bedrag**
Dekking budgetoverheveling 2021	1.373
Overheveling 50% rekeningsresultaat 2021 naar RIF 2030	4.787
Dekking resultaatbestemming 2021	4.098
Dekking budgetoverhevelingen 2020	1.141
Dekking budgetoverhevelingen vanuit resultaatbestemming 2020	406
Dekking Corona	1.000
Overheveling naar de Reserve Enecogelden	6.100
TOTAAL ONTREKKINGEN	**18.905**

B*1. Reserve Integraal Veiligheidsbeleid*
Deze reserve dient om de kosten te dekken van maatregelen tegen onveilige situaties in de openbare ruimte, waaronder cameratoezicht (raadsbesluit 9 juli 2007).

B2. Reserve egalisatie investering schoolgebouwen
Deze reserve dient om pieken en dalen in de lasten van investeringen te egaliseren. Op deze wijze ontwikkelen de lasten zich in de jaren geleidelijk en minder schoksgewijs. Dit is noodzakelijk omdat de schoolgebouwen (vooral in het voortgezet onderwijs) in een relatief korte periode zijn neergezet en daarom ook de kosten van renovatie of herbouw in een korte periode op de gemeente af zullen komen. De reserve is in 2022 herijkt en is het integraal huisvestingsplan primair onderwijs 2023-2027 opgesteld waarvan de basis ligt in de herijking van de reserve.

toevoegingen	
69905441 w.a.p. res eg inv schgeb	101
Bijdrage cf. begroting	1.891
TOTAAL TOEVOEGINGEN	
onttrekkingen	
Onttrekking kap.lasten obv realisatie	1.477
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B3. Reserve investeringsimpuls amateurverenigingen
Deze reserve dient ter dekking van subsidies op grond van de verordening investeringssubsidie en gemeentegarantie amateurverenigingen, die op 23 februari 2006 door de raad is vastgesteld.

Toevoegingen	**Bedrag**
Toevoeging reserve Beeldende Kunst	550
TOTAAL TOEVOEGINGEN	
Onttrekkingen	**Bedrag**
Onttrekking reserve Beeldende Kunst	99

TOTAAL ONTREKKINGEN	

B4. Reserve beeldende kunst in de openbare ruimte
Deze reserve dient om de kosten van het realiseren van beeldende kunst in de openbare ruimte te dekken. De reserve is ingesteld bij het raadsbesluit van 11 mei 2019, gelijktijdig met het opheffen van de reserve kunstopdrachten en de vaststelling van een geactualiseerde verordening "Percentageregeling beeldende kunst in de openbare ruimte".

Toevoegingen	**Bedrag**
Dotatie 2022 deel 2 obv BRM / WRM Grondbedrijf	1
Dotatie 2022 obv BRM/WRM Grondbedrijf	23
TOTAAL TOEVOEGINGEN	
Onttrekkingen	**Bedrag**
Corr reserve beeldende kunst	-7
Boeking reserve beeldende kunst	72
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B5. Egalisatiereserve groot onderhoud bovengronds
Deze reserve dient om wisselingen/pieken in feitelijke uitgaven door de jaren op te vangen. De reserve is in 2014 ingesteld bij de vaststelling van de begroting 2014 (op 11 november 2013). De hoogte van deze reserve is gemaximeerd op € 5 mln. Als de reserve boven dit bedrag uitkomt, wordt deze bij de jaarrekening afgeroomd ten gunste van de vrij inzetbare reserve. Over- of onderschrijding op de budgetten voor groot onderhoud worden verrekend met de reserve.

Toevoegingen	**Bedrag**
Eindafrekening Beheer groot onderhoud 2022	1.639
TOTAAL TOEVOEGINGEN	

Onttrekkingen	Bedrag
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B6. Reserve algemeen dekkingsmiddel
Deze reserve staat tegenover de activa op de balans en zorgt ervoor dat niet voor alle activa een lening hoeft worden aangetrokken. Dit zorgt voor lagere rentelasten in de exploitatie.

Toevoegingen	Bedrag
	0
TOTAAL TOEVOEGINGEN	
Onttrekkingen	**Bedrag**
Overheveling naar RIF 2030	1.000
Overheveling naar de Reserve Egalisatie Investeringen Schoolgebouwen	1.500
TOTAAL ONTREKKINGEN	**2.500**

B7. Brede bestemmingsreserve
Deze reserve dient om expliciet door de raad aangegeven kosten te dekken. Deze reserve heeft een financieel-technisch karakter.

Toevoegingen	Bedrag
Aanpak wachtlijsten WMO	597
TOTAAL TOEVOEGINGEN	
Onttrekkingen	**Bedrag**
Vrijval Wijkplan Palensteijn	75
Dekking lasten Stadhuis	92
Wijkplan Palensteijn	12
Nazorg afgesloten grondexploitaties	427
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B8. Reserve dekking kapitaallasten
De reserve dient ter (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten. Op basis van de laatste BBV-regelgeving dienen meer investeringen te worden geactiveerd. Waar in het verleden bijvoorbeeld investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut mochten worden gedekt uit reserves, moeten deze nu net zoals investeringen met economisch nut worden geactiveerd. De daaruit voortvloeiende kapitaallasten drukken structureel op het saldo van de begroting. De reserve dekking kapitaallasten wordt aangewend ter (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten en heeft zodoende een dempende werking op het begrotingssaldo.

B9. Rente-egalisatie reserve

Deze reserve dient om de effecten van een wijziging in rentedruk voor de exploitatie van de begroting op te vangen. Door de aanwezigheid van deze reserve zijn schommelingen in de marktrente niet van invloed op het rekeningresultaat. Bij raadsbesluit van 5 november 2018 (Rentenota 2018) is besloten tot de generieke gedragslijn om de reserve boven de bovengrens bij de jaarrekening af te romen ten gunste van de vrij inzetbare reserve. De bovengrens is bepaald op 1,5% van de financieringsbehoefte voor 4 jaar.

Toevoegingen	Bedrag
Saldo rentelasten en -baten	650
TOTAAL TOEVOEGINGEN	
Onttrekkingen	**Bedrag**

B10. Reserve Investeringsfonds 2030

Deze reserve dient om de investeringskosten die voortvloeien uit de stadsvisie 2030 te dekken (raadsbesluit 14 december 2009). In het raadsvoorstel “Samen de Toekomst van Zoetermeer Vormgeven” uit 2017 is door de raad aan het college de opdracht gegeven om (opnieuw) in hoofdlijnen de toekomst van Zoetermeer in een vergezicht uit te werken. Dit vergezicht is vormgegeven via de omgevingsvisie Zoetermeer 2040. Met raadsbesluit raadsvoorstel uit 2017 (‘Samen de toekomst van Zoetermeer vormgeven’) is de opmaat gedaan voor de vorming van een nieuwe visie. Met de vaststelling van de toen bepaalde uitgangspunten is ook een nieuwe kader voor de aanwending van het Rif gecreëerd.

Toevoegingen	
Winstneming Bladgroen	-5
Vrijgevallen middelen Driehoek Bentwoud	148
Vrijgevallen middelen saldo voorziening	17
Vrijgevallen middelen Investeren in Segwaert	100
Winstneming Zegwaartseweg Noord	718
Winstneming Van Leeuwenhoeklaan	9
Winstneming Katwijkerlaantrace	23

Winstneming Kleurlaan	17
Winstneming Oosterheem	1.325
Winstneming Dwarstocht	1.765
Verrekening resultaat 830.73 Grondbedrijf Algemeen	159
Overheveling vanuit Vrij inzetbare reserve van 50% van het rekeningsresultaat 2022	4.787
Overheveling vanuit de Reserve algemeen dekkingsmiddel	1.000
Woningbouwontwikkeling	47
Bijdrage vanuit de exploitatie i.v.m. wegvallende ISV-gelden	350
Winstneming Lansinghage	-207
Afromen reserve FiPo	404
Vennootschapsbelasting 2022	-1.331
TOTAAL TOEVOEGINGEN	

Onttrekkingen	**Bedrag**
Wijkaanpak Meerzicht	400
Quickscan landtunnel	49
Regie, voorbereiding en samenhang	398
Visie Van Tuyllpark en omgeving	79
Expl. veiligheid en og	1.000
Dutch Innovation Park	605
Strategie werklocaties	16
Woningbouwprogrammering	94
OV schaalsprong station	16
Centraal park	172
Voorbereiding bestemmingsplannen	59
Nieuwe Initiatieven	449
Binden en onderhouden relatienetwerk + investeren in de stad	78

Uitvoeringsprogramma Binnenstad	807
Upgrade omgevingsmanagement	2
Bijdrage aan de exploitatie voor beheer openbare ruimte	114
Bijdrage aan de exploitatie i.v.m. collegeakkoord	250
Schaalsprong OV	115
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B11. Reserve EU-initiatieven
In 2004 is een zogeheten 'Revolving Fund subsidieverwerving' ingesteld. In 2006 is dit gewijzigd in de huidige reserve. De reserve wordt gevoed uit de netto-subsidieopbrengsten van EU-projecten (het surplus aan vrije subsidiemiddelen). Uit dit budget kan de incidentele inzet van vakinhoudelijke medewerkers aan subsidieverwervingsprojecten worden gedekt. De restrictie hierbij is, dat de netto inkomsten uit de betreffende subsidieprojecten jaarlijks worden toegevoegd aan het 'Revolving fund'. Het plafond van de reserve is gesteld op een maximum van € 150.000. In 2021 is er geen onttrekking gedaan.

B12. Reserve Enecogelden
Deze reserve heeft nog geen concreet bestedingsdoel. In 2022 wordt hiervoor een bestedingsplan opgesteld. De reserve kan worden ingezet voor een scala aan activiteiten waarbij te denken valt aan:

- Vergroting weerstandscapaciteit algemene dienst door overheveling naar Vrij inzetbare reserve
- Duurzaamheid, economie, citymarketing
- Versterking fysieke en sociale structuur
- Sociaal domein, gebiedsontwikkeling en Zoetermeer 2040
- Lokale maatregelen en aanpassingen in de stad vanwege gevolgen Corona-virus

Uitgangspunt is dat de financiële bijdrage aan activiteiten niet leidt tot een structureel hogere beheer- of exploitatielast en dat deze een langdurig c.q. meerjarig rendement voor stad, inwoners en bedrijven oplevert.

De raad heeft besloten bij vaststelling van de programmabegroting 2022 besloten het saldo van de Reserve Enecogelden in zijn geheel te storten in de reserve Fonds Zoetermeer 2040 en de bestemmingsreserve Enecogelden ultimo 2022 op te heffen.

Toevoegingen	Bedrag
Overheveling van de Vrij inzebare reserve	6.100

TOTAAL TOEVOEGINGEN	
Onttrekkingen	**Bedrag**
Overheveling saldo ultimo 2022 naar Reserve Fonds Zoetermeer	17.676
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B13. Reserve risico's programma Entree
Met Raadsbesluit- geamendeerd raadsvoorstel voorstel Ruimtelijk kader en Investeringsbudget middengebied Entree is budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het programma Entree.
Voor deze risico's is een inhoudelijke analyse opgesteld van het risico zelf en van de beheersmaatregelen. Na deze beheersmaatregelen blijft er met de kennis van dit moment, een rest-risico over. Hieraan is een bedrag verbonden van € 5,46 mln.

B14. Reserve fonds Zoetermeer 2040
Bij de start van het Investeringsfonds heeft de raad de volgende thema's benoemd: a) Sociaal Innovatie Fonds b) De Gebouwde Omgeving c) Leefomgeving d) Duurzaamheid e) Innovatie, Ontwikkeling en de Kenniseconomie f) Citymarketing, profilering van Zoetermeer.

Als thematische criteria worden de volgende hoofdlijnen gehanteerd:

1. Sociaal Innovatie Fonds: Investeringen zijn gericht op het herstellen van de bestaanszekerheid, het bevorderen van de positieve gezondheid, en het verbeteren van de gelijke kansenkansengelijkheid van Zoetermeerders, met als doel om te komen tot betere (gezondheids-)zorg en ondersteuning voor meer mensen met minder geld. Het verbeteren van gelijke kansen betreft ook het verbeteren van de toegankelijkheid en bruikbaarheid van de stad voor gehandicapten, zodat door middel van bijvoorbeeld subsidies het VN-verdrag betekenisvol kan worden uitgewerkt.Gebouwde omgeving: Investeringen zijn gericht op het verbeteren van het sociaaleconomische fundament van Zoetermeer, het bevorderen van de veiligheid en op het vergroten van de kwaliteit en diversiteit van de gebouwde omgeving.
2. Leefomgeving: Investeringen zijn gericht op het verbeteren van de (gebruiks-)kwaliteit, de veiligheid en de diversiteit van de openbare ruimte.
3. Duurzaamheid: Investeringen zijn gericht op het versnellen van de verduurzaming van Zoetermeer waar deze bijdraagt aan het aantrekkelijker maken van de stad.
4. Innovatie, ontwikkeling en kenniseconomie: Investeringen zijn gericht op het versterken van het (economisch) klimaat van toegepast innoveren. De innovaties zijn gericht op de maatschappelijke vraagstukken van Zoetermeer over de lange termijn. Daarnaast gaan investeringen over het verbeteren van de samenhang tussen de beroepsbevolking en de werkgelegenheid.

5. Citymarketing, profilering van Zoetermeer: Investeringen zijn gericht op het versterken van het profiel van Zoetermeer als aantrekkelijke stad in de regio om te wonen, werken, ondernemen, studeren en te genieten.

Als ondergrens voor voorstellen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Een voorstel moet overtuigend bijdragen aan minimaal één -en bij voorkeur meerdere- van de vier mechanismen van Zoetermeer 2040.
2. Een voorstel moet minimaal drie jaar effect opleveren en effecten moeten uiterlijk binnen vijf jaar zichtbaar zijn.
3. Hoe kleiner de groep begunstigden, hoe groter de positieve impact van een voorstel moet zijn om een investering te kunnen rechtvaardigen.

Voor de technische uitvoering van de uitgangspunten is besloten om:

1. €60 miljoen te storten in het 'Fonds Zoetermeer 2040' ten laste van de bestemmingsreserve Eneco.
2. De mogelijkheden van voeding van het Investeringsfonds Zoetermeer jaarlijks onderwerp van besluitvorming te maken in de Perspectiefnota en de begroting.
3. Na het bestemmen van middelen aan verschillende thema's deze middelen aan dit thema gekoppeld te houden tot een ander besluit door de raad genomen is.
4. Voor voorstellen met een gemeentelijke bijdrage boven de 500.000 extern advies in te winnen over de mate waarin een voorstel past binnen het afwegingskader en dit advies toe te voegen aan het raadsvoorstel.
5. Jaarlijks bij de Perspectiefnota en begroting inzicht te geven in de specifieke voorstellen die het college wil uitvoeren, maar ook in de voorstellen die na bestuurlijke besluitvorming door het college zijn afgewezen (inclusief onderbouwing).

De reserve is op 28 juni 2021 ingesteld (Raadsbesluit 06 37 69 47 55 - Afwegingskader Investeringsfonds op basis van Eneco-middelen).

Toevoegingen	**Bedrag**
Overheveling saldo ultimo 2022 van de Reserve Enecogelden	17.676
TOTAAL TOEVOEGINGEN	
Onttrekkingen	**Bedrag**
Overheveling naar (i.v.m. vorming van) Reserve Sociaal Innovatiefonds	3.381
Overheveling naar (i.v.m. vorming van) Reserve Duurzaamheidsfonds	7.500
Evenementen in het kader van 60 jaar groeistad	159

Overheveling naar de Reserve Investeringsimpuls Amateurverenigingen	450
Extra impuls handhaving	300
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B15. Reserve duurzaamheidsfonds Zoetermeer 2040
De gemeenteraad heeft op 31 januari 2022 € 7,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de vorming van een duurzaamheidsfonds. Het fonds draagt bij aan het keren van de gesignaleerde negatieve mechanismen in Zoetermeer 2040 door een hierop gerichte realisatie van de ambities in het programma Duurzaam & Groen Zoetermeer in Transitievisie warmte en Lokale verkenning windenergie en zonnestroom. Het fonds is gericht op het creëren en ondersteunen van voorbeelden die knelpunten aanpakken en oplossen ten behoeve van het aanjagen van startende initiatieven.

De gelden in het fonds zijn verdeeld over zes bestedingscategorieën: Duurzame initiatieven, Eigenaar-bewoners, VvE's, Eigenaar gespikkeld bezit, Vastgoed gemeente Zoetermeer en Woningcorporaties/Verhuurders.

In TB2 is aangegeven dat het budget in afwachting van de uitwerking van de raadsopdracht om criteria per bestedingscategorie op te stellen nog niet is besteed.

Toevoegingen	**Bedrag**
Overheveling van de Reserve Fonds Zoetermeer 2040 i.v.m de vorming van het Duurzaamheidsfonds	7.500
TOTAAL TOEVOEGINGEN	
Onttrekkingen	**Bedrag**
	0
TOTAAL ONTREKKINGEN	

B16. Sociaal innovatiefonds
Op 28 juni 2021 heeft de gemeenteraad het Raadsvoorstel "Afwegingskader Investeringsfonds op basis van Eneco-middelen" vastgesteld. Onderdeel van dit besluit is het instellen van een sociaal innovatiefonds, inclusief het afwegingskader waar aanvragen voor dit fonds aan moeten voldoen. In aanvulling op de criteria waar elke aanvraag aan moet voldoen zijn hierin ook specifieke criteria opgenomen voor het sociaal innovatiefonds: investeringen zijn gericht op het herstellen van de bestaanszekerheid, het bevorderen van positieve gezondheid, en het verbeteren van kansengelijkheid van Zoetermeerders, om te komen tot betere (gezondheids-) zorg en ondersteuning voor meer mensen met minder geld. Leidend criterium voor de aanvragen is de impact die daarmee gemaakt

wordt, oftewel wat is de verwachte maatschappelijke bijdrage die met het voorstel wordt bereikt. In het raadsvoorstel dat nu voorligt zijn zeven aanvragen opgenomen voor het investeringsfonds, voor het thema sociaal innovatiefonds. Het gaat om: a) Basisbanen b) Vindplaatsen verborgen schulden c) Onder de pannen d) Impact gedreven inzet voor jeugd & gezinnen e) Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie f) Positieve gezondheid en het huishouden g) Preventie in de praktijk Voor deze zeven aanvragen is de inzet van middelen op basis van het sociaal innovatiefonds het fundament waarop nieuwe ontwikkelingen in gang kunnen worden gezet.

Toevoegingen	Bedrag
Overheveling van de Reserve Fonds Zoetermeer 2040 i.v.m de vorming van het Sociaal Innovatiefonds	3.381
TOTAAL TOEVOEGINGEN	
Onttrekkingen	**Bedrag**
Programmamanager Sociaal Innovatiefonds	62
Impact gedreven inzet	7
TOTAAL ONTREKKINGEN	

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen 2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

A	Middelen van derden die specifiek besteed moeten worden, m.u.v. de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:	Saldo 31-12-2021	presentatie correctie	Saldo 01-01-2022	Toevoegingen	Vrijval tgv de exploitatie	Aanwendingen	Saldo 31-12-2022
1	Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	443		443	41	34		450
	Voorziening afvalstoffenheffing	1.412	-1.412	0				0
	Voorziening riolering	25.080	-25.080	0				0
2	Voorziening middelen derden riolering				198			198
3	Voorziening middelen derden afval		103	103				103
	Afrondingsverschil			-				
	Totaal A. Middelen van derden enz.	**26.935**	**-26.389**	**546**	**239**	**34**		**751**
B	**Egalisatievoorzieningen:**	**Saldo 31-12-2021**	**presentatie correctie**	**Saldo 01-01-2022**	**Toevoegingen**	**Vrijval tgv de exploitatie**	**Aanwendingen**	**Saldo 31-12-2022**
1	Voorz. onderhoud schoolgebouwen gemeente	1.308		1.308	46		77	1.277
2	Voorziening groot onderhoud overige accommodaties	8.768		8.768	2.389		2.325	8.832
3	Voorziening riolering		25.080	25.080	3.392		1.127	27.345
4	Voorziening groot onderhoud verzamelcontainers		1.309	1.309	199		62	1.446
	Afrondingsverschil			-				
	Totaal B. Egalisatievoorzieningen	**10.076**	**26.389**	**36.465**	**6.026**		**3.591**	**38.900**
C	**Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:**	**Saldo 31-12-2021**	**presentatie correctie**	**Saldo 01-01-2022**	**Toevoegingen**	**Vrijval tgv de exploitatie**	**Aanwendingen**	**Saldo 31-12-2022**
1	Voorziening spaarverlof	9		9			9	0
2	Voorziening wethouderspensioenen	6.322		6.322	120	668	134	5.640
3	Voorziening nadelige complexen Grondbedrijf	7.449		7.449		370	1.544	5.535
4	Voorziening pensioencomp. zwembadmedew.	409		409			39	370
5	Voorziening verplichtingen afgesloten grondexploitaties	608		608		265	223	120

6	Voorziening Nelson Mandela brug			-	6.010		2.833	3.177
7	Voorziening afwikkeling museum de Voorde			-	676			676
8	Voorziening bovenwettelijk spaarverlof			-	72			72
9	Voorziening Jeugdhulp plus			-	750			750
	Afrondingsverschil	2		2				2
	Totaal C. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**14.799**		**14.799**	**7.628**	**1.303**	**4.926**	**16.342**
	Totaal voorzieningen	**51.810**		**51.810**	**13.893**	**1.337**	**8.517**	**55.993**

A1. Voorziening afkoopsommen onderhoud graven
Deze voorziening dient ter dekking van de kosten die de gemeente de komende jaren moet maken voor de aangegane verplichting om het onderhoud aan graven en bijbehorende omgeving te plegen en de graven te ruimen. De waardeaanpassing en de van derden ontvangen afkoopsommen voor onderhoud zijn aan de voorziening toegevoegd. Jaarlijks vindt er een vrijval plaats ter dekking van het onderhoud.

A2. Voorziening middelen derden riolering
De van burgers ontvangen bedragen uit de rioolheffing moeten ook besteed worden aan kosten van de riolering. Een resultaat op het rioolbudget (waarvan dat budget gedekt is uit de inkomsten uit rioolheffing) als gevolg van bijvoorbeeld niet uitgevoerd werk moet gestort worden in de voorziening, zodat deze middelen in de toekomst beschikbaar zijn voor het uitvoeren van deze werken. Een positief resultaat komt dus niet ten gunste van het rekeningresultaat.

A3. Voorziening middelen derden afval
De voorziening Afvalstoffenheffing is in 2022 gesplitst in twee voorzieningen: Voorziening middelen derden afval en Voorziening groot onderhoud verzamelcontainers.
De Voorziening middelen derden afval is gevormd om uitgestelde investeringen met betrekking tot de afvalstoffenheffing in latere jaren te compenseren.
Vanuit de Voorziening groot onderhoud verzamelcontainers is € 103.410 overgeboekt naar de voorziening middelden derden afval. Dit bedrag is het saldo van de stortingen en uitgaven van de afgelopen jaren die onder de uitgestelde investeringen vallen.
In 2022 is geen storting nodig.

B1. Voorziening onderhoud schoolgebouwen gemeente
Het doel van deze voorziening is om de kosten voor groot onderhoud aan schoolgebouwen waarvoor de gemeente geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk blijft (multifunctionele gebouwen met onder meer een onderwijsbestemming) te egaliseren. Daarmee worden sterke fluctuaties van uitgaven voor gebouwenonderhoud voorkomen. Omdat deze voorziening is gebaseerd op contante waarde wordt deze aangepast met inflatierente.

Aan de basis van deze voorziening ligt het beheerplan groot onderhoud schoolgebouwen en overige accommodaties. Na actualisatie van de beheerplannen groot onderhoud eind 2022 blijkt dat de voorziening van voldoende omvang is om de groot onderhoud kosten voor de komende 10 jaar op te kunnen opvangen. Uiterlijk om de vijf jaar wordt de voorziening herijkt voor de dan volgende periode van 10 jaar.

B2. Voorziening groot onderhoud overige accommodaties
Het doel van deze voorziening is om de kosten voor groot onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties te egaliseren. Daarmee worden sterke fluctuaties van uitgaven voor gebouwenonderhoud voorkomen. Omdat deze voorziening is gebaseerd op contante waarde wordt deze aangepast met inflatierente.

Aan de basis van deze voorziening ligt het beheerplan groot onderhoud schoolgebouwen en overige accommodaties. Na actualisatie van de beheerplannen groot onderhoud eind 2022 blijkt dat de voorziening van voldoende omvang is om de groot onderhoud kosten voor de komende 10 jaar op te kunnen opvangen. Uiterlijk om de vijf jaar wordt de voorziening herijkt voor de dan volgende periode van 10 jaar.

B3. Voorziening riolering
Zoetermeer maakt gebruik van de mogelijkheid uit het Besluit Begroting en Verantwoording om bedragen te doteren aan een spaarvoorziening (BBV art. 44.1.d.) en deze spaarbedragen in mindering te brengen op de vervangings- en verbeteringsinvesteringen voor de drie water-zorgplichten (zie ook BBV-notitie Riolering – nov. 2014). Deze toepassing is bekend als het Ideaal Complex, een methode die met name bij grotere gemeenten toegepast wordt.

B4. Voorziening groot onderhoud verzamelcontainers
De voorziening Afvalstoffenheffing is in 2022 gesplitst in twee voorzieningen: Voorziening middelen derden afval en Voorziening groot onderhoud verzamelcontainers. Het doel van deze voorziening is om de kosten voor het groot onderhoud aan de verzamelcontainers te egaliseren.
In 2022 zijn de kosten voor groot onderhoud aan de verzamelcontainers gedekt uit deze Voorziening groot onderhoud verzamelcontainers

C1. Voorziening spaarverlof
De voorziening is getroffen voor de bekostiging bij het opnemen van het spaarverlof. Op grond van de toenmalige CAO hadden ambtenaren (tot 1 april 2006) de mogelijkheid om uren te sparen, om deze later gedurende een aaneengesloten periode op te nemen. In 2022 is de laatste deelnemer aan de oude regeling spaarverlof met pensioen gegaan en is er sprake van een nihil saldo in de voorziening. Hiermee kan de voorziening voor de oude spaarverlof regeling worden opgeheven.

C2. Voorziening wethouderspensioenen
Op grond van de Wet Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een voorziening getroffen voor de pensioenverplichtingen aan wethouders. Jaarlijks worden de verplichtingen op basis van nieuwe actuariële berekeningen herijkt. Voor het bepalen van de hoogte van deze voorziening wordt de door het ministere van BZK voorgeschreven wettelijke overdrachtsrente gehanteerd. Eind 2022 is deze rente gestegen van 0,528% naar 2,472%

Ultimo 2021 zijn er 14 deelnemers die een (nabestaanden) pensioen ontvangen en zijn er 21 huidige en voormalige bestuurders, die pensioenrechten hebben opgebouwd, maar nog niet de pensioenleeftijd hebben bereikt. De aanwending betreft de uitbetaling van pensioenen.

C3. Voorziening nadelige complexen Grondbedrijf
Bij een negatief eindresultaat van een grondexploitatie dient direct een voorziening getroffen te worden ter grootte van het volledige verlies. De voorziening nadelige complexen is gewaardeerd op eindwaarde. De voorziening is in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde van deze complexen (activazijde van de balans). In die gevallen waarbij de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex is dat gebeurd tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant blijft in de voorziening aan de passiefzijde van de balans. Dit laatste bestaat per ultimo 2022 uit:

Bedragen x € 1.000

Complex:	
Bouwgrond in exploitatie	**Bedrag**
Palenstein	5.505
Plataanhout	30
TOTAAL	**5.535**

C4. Voorziening pensioencompensatie zwembadmedewerkers
Op grond van de uitplaatsing van een zestal zwembadmedewerkers is in 2015 een voorziening getroffen voor toekomstige verplichtingen die voortvloeien uit rechten op pensioen- en loonsuppletie.

C5. Voorziening verplichtingen afgesloten grondexploitaties
Deze voorziening is ingesteld bij raadsbesluit van 28 november 2016 (Technische aanpassingen grondexploitaties BBV) voor verplichtingen i.v.m. afrondende werkzaamheden die voortvloeien uit grondexploitaties die worden afgesloten.

De aanwendingen in 2022 betreffen met name het terugkopen van een perceel grond Roggeakker en een bijdrage voor de herinrichting hiervan (project Moskee). Een bedrag van € 264.938 is vrijgevallen ten gunste van de reserve Investeringsfonds 2030.

C6. Voorziening Nelson Mandela brug
Voor de totale lasten van het ontmantelen, het verstevigen, de noodbrug en het gebruikers gereedmaken moet in het jaar dat de onveiligheid van de brug is vastgesteld een voorziening worden gevormd (nagevraagd bij Commissie BBV). De bijkomende kosten zoals vervangend vervoer, wegafzettingen en verkeersregelaars zijn onderdeel van de te vormen voorziening. Deze voorziening is om deze reden gevormd.

C7. Voorziening afwikkeling museum de Voorde

De gemeente heeft in 2022 besloten om de subsidiëren van museum De Voorde met ingang van 1 juli 2023 te beëindigen. Het stopzetten van de subsidie betekent het einde van de museum omdat het museum nagenoeg volledig van subsidie van de gemeente afhankelijk is. Op grond van de BBV moet er een voorziening komen voor de kosten die het gevolg zijn van dit besluit. In de voorziening is de geldswaarde van de door de gemeente Zoetermeer gegarandeerde geldlening van het museum (met stand 31-12-2022) opgenomen.

C8. Voorziening bovenwettelijk spaarverlof

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Hiermee kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeleid. Bovenwettelijke vakantie-uren die worden gebruikt voor verlofsparen, verjaren niet.

Bij verlofsparen is er sprake van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen.

C9. Voorziening Jeugdhulp plus

Deze voorziening is gevormd om de risico’s als gevolg van de landelijke ontwikkelingen om jeugdigen niet meer op te vangen via jeugdhulpplus (JHP), maar volgens de landelijke politieke wens deze jeugdigen op te vangen in kleinschalige voorzieningen. Het huidige vastgoed is ingericht op gesloten jeugdzorg, in combinatie met de dalende instroom JHP zorgt dit voor leegstand die niet wordt vergoed.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

A. Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen
De onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen betreffen de volgende leningen:

Bedragen x € 1.000

Bank	Looptijd	31-12-2022	31-12-2021
Bank voor Nederlandse Gemeenten	30 jaar (3 januari 1994 / 2024)	94	138
Bank voor Nederlandse Gemeenten	30 jaar (3 januari 1994 / 2024)	84	124
Bank voor Nederlandse Gemeenten	10 jaar (19 december 2017 / 2027)	10.000	10.000
Bank voor Nederlandse Gemeenten	5 jaar (20 juni 2019 / 2024)	20.000	20.000
Bank voor Nederlandse Gemeenten	10 jaar (6 december 2019 / 2029)	14.008	16.006
TOTAAL		**44.186**	**46.268**

B. Onderhandse leningen van buitenlandse instellingen
De onderhandse leningen van buitenlandse instellingen betreffen de onderstaande lening(en). De totale rentelast in 2022 bedraagt afgerond € 0,4 mln.

Bedragen x € 1.000

Bank	Looptijd	31-12-2022	31-12-2021
AG Insurance	20 jaar (27 februari 2018 / 2038)	20.000	20.000
TOTAAL		**20.000**	**20.000**

C. Waarborgsommen
De waarborgsommen hebben vooral betrekking op verhuurde objecten en aangekochte gronden. Als de afspraken zijn nagekomen door de andere partij wordt de waarborgsom teruggestort.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

A. Overige kasgeldleningen
Saldo van de kasgeldleningen is € 0

B. Banksaldi
De banksaldi betreffen negatieve banksaldi bij de BNG

C. Overige schulden
De overige schulden bestaan uit een veelvoud van kortlopende schulden aan diverse crediteuren. De volgende posten zijn groter dan € 0,5 mln.:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving:	
Belastingdienst	5.789
Central Point	511
Hoek voorhout	916
Bunnik	713
Dura Vermeer	1.994
ABP	1.192

Overlopende passiva

A. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume
Deze post bestaat uit diverse posten van verschillende aard en omvang. De grootste posten zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving:	
Zorg in Natura Jeugdhulp	4.378
Omzetbelasting	2.951
Jeugd diversen	1.706
Maatwerk WMO	1.157
Doelgroepen vervoer	1.100

B. De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren
Het verloop hiervan in 2022 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

	Uitkeringen van het Rijk	**Saldo 01-01-2022**	**Ontvangen bedragen**	**Vrijgevallen bedragen of terug betalingen**	**Saldo 31-12-2022**
1	Rijksbijdr. Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet Oke)	3.618			3.618
2	Rijksbijdrage Volwasseneneducatie	280	1.333	1.009	604
3	Rijksbijdrage sanering verkeerslawaai	31			31
4	Rijksbijdrage Aanval op de Uitval	88	125	177	36
8	Rijksbijdrage Toeslagenaffaire	226		226	0

10	Rijksbijdrage RREW subsidie	696		696	0
11	Rijksbijdrage Kwalificatieplicht	57	192	167	82
12	Rijksbijdrage Corona	378			378
13	Rijksbijdrage actieplan wapens en jongeren	40	35	40	35
14	Rijksbijdrage Sportakkoord	4	113	64	53
15	Rijksbijdrage Woningbouwimpuls	11.553			11.553
16	Rijksbijdrage Levensstijl	135		135	0
17	Rijksbijdrage NPO	506	1.259	1.009	756
18	Rijksbijdrage RMC		97	70	27
19	Wet inburgering		881		881
20	Rijksbijdrage arbeidstoelage		341		341
21	Rijksbijdrage RIO-IPTA		405	231	174
22	Rijksbijdrage bestrijding energiearmoede		1.647	243	1.404
23	Rijksbijdrage OAB (onderwijs achterstanden beleid)		4.952	4.094	858
	Totaal	**17.612**	**11.380**	**8.161**	**20.831**

	Uitkeringen van overige Nederlandse overheidslichamen	**Saldo 01-01-2022**	**Ontvangen bedragen**	**Vrijgevallen bedragen of terug betalingen**	**Saldo 31-12-2022**
1	Provincie Zuid-Holland / ISV-subsidie	26*		26	0
	Prov ZH Engelandlaan (Haaglanden depot)	246*	246		492
2	GR Bleizo / Bijdrage Vervoersknoop Bleizo	4.363		284	4.079
3	Gemeente Leidschendam-Voorburg / DHW Landschapstafel verblijfsvoorz. Fauna buitengebied	16		16	0
4	GR Bleizo e.a. / A12 Corridor	28		28	0
5	Ventilatie scholen	652	1.328	69	1.911
6	Corona toegangsbewijzen	160*	478	205	433
7	Versterkingsgelden	81*	459	301	239
8	ZHC Active inclusie	106		106	0
9	Stapstenen	25		25	0

10	Moerasparels	60	12	72	0
11	PZH	40		40	0
12	Knelpuntenpot Sociale Huur	200	200		400
13	Dealbreakers		37		37
14	PZH Palenstein vlek D		200		200
15	PZH Bedrijventerreinen		2		2
	afronding		2		2
	Totaal	**6.003**	**2.964**	**1.172**	**7.795**

* De bedragen zijn anders verdeeld om zo beter inzicht te krijgen.
272 eindsaldo 31-12-2021 verdeeld naar 26 en 246.
206 + 36 eindsaldo 31-12-2021 verdeeld naar 160 en 81.2

C. Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren
Deze post bestaat uit diverse posten van verschillende aard en omvang.
De grootste post in 2022 is:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving:	
Grondbeleid	676

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen buiten de balanstelling

Gewaarborgde geldleningen

In het volgende overzicht is een specificatie opgenomen naar de aard van de geldleningen, waarvoor de gemeente garant staat. Hierbij worden twee categorieën van gewaarborgde geldleningen onderscheiden:

- Primair risico (gemeente verstrekt garantie op een door de instelling bij een derde aangetrokken lening).
- Secundair risico (gemeente werkt mee aan garantie via extern garantiefonds; garantstelling met achtervang dan wel vrijwaring via een waarborgfonds).

Geldnemer	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag geldlening	% waarvoor borg is verleend	Restant geldlening	
Primair risico:				31-12-2021	31-12-2022
Woningcorporaties	Gemeentegarantie	141.778	100%	141.778	129.980
Zorgcentra / gezondheidsinstellingen	Gemeentegarantie	26.093	100%	4.552	3.888
Sportverenigingen c.a.	Gemeentegarantie	786	100%	575	533
Overige instellingen	Gemeentegarantie	1.549	100%	867	744
Overige instellingen (glasnet)	Gemeentegarantie	850	15%	474	389
Afronding					-1
TOTAAL PRIMAIR RISICO		171.056		148.245	135.533
Secundair risico:					
Woningcorporaties t/m 31-07-2021	Achter vang	405.500	50%	405.500	405.500
Woningcorporaties t/m 31-07-2021	Vrijwaring WSW	90.201	50%	70.289	69.052
Sportverenigingen	Vrijwaring SWS	309	50%	329	303
Woningcorporaties vanaf 01-08-2021	Achter vang	215.331	divers	12.701	60.058
TOTAAL SECUNDAIR RISICO		711.340		488.819	534.913
TOTALEN:		**882.396**		**637.065**	**670.446**

Woningcorporaties
Het betreft garantstellingen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van Diensten van Algemeen en Economisch Belang (DAEB). Onder DAEB wordt verstaan: investeringen in nieuwe en bestaande sociale huurwoningen en de directe leefomgeving door een toegelaten instelling (woningcorporatie). DAEB-activiteiten komen ten goede aan de primaire doelgroep: mensen met een laag tot modaal inkomen.
In het overzicht zijn de leningen voor de woningcorporaties onderverdeeld in de volgende categorieën:

Primair risico
Gemeentegaranties
Dit zijn garanties op leningen voor woningcomplexen die, op één na, voor 1996 zijn verstrekt, met een looptijd van meestal 50 jaar en met het woningcomplex als onderpand. Door de raad is in 2009 voor één woningcomplex nog gemeentegarantie verleend. In het overzicht staan meerdere (ingangs)data van na 1996. Deze hebben betrekking op de herfinanciering/ nieuwe rentevaste periode van een lening, die binnen de gestelde voorwaarden van de verstrekte garantie zijn toegestaan.
In 2022 is de garantstelling € 11.798.285 lager geworden door vervroegd aflossen.

Secundair risico
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
De landelijke systematiek van garantstelling en borgtocht is met ingang van 1 augustus 2021 gewijzigd. De gemeente heeft een overeenkomst gesloten met het WSW. Voor garantstellingen vanaf deze datum wordt het percentage waarvoor de gemeente garant staat jaarlijks vastgesteld door het WSW.
Voor de garantstellingen die voor 1 augustus 2021 zijn overeengekomen, blijft het percentage ongewijzigd (50 %). Deze garantstellingen komen te vervallen bij het einde van de rentevaste periode, het einde van de looptijd van de lening of door vervroegde aflossing van de lening.

- Garantstellingen tot en met 31 juli 2021 (garantie 50%)
    - Vrijwaring WSW
      Dit zijn leningen waarvoor gemeentegarantie is verstrekt maar het WSW heeft deze garantie van de gemeente overgenomen.
      In 2022 is deze garantstelling € 1.236.716 lager wegens reguliere jaarlijkse aflossing.
    - Achtervang
      Dit zijn leningen waarvoor een garantstelling is verstrekt door het WSW nadat de gemeente heeft ingestemd met de achtervangpositie.
      In 2022 geen mutatie
- Garantstellingen vanaf 1 augustus 2021 (het garantiepercentage per corporatie wordt jaarlijks door WSW vastgesteld)
    - Achtervang

      Dit zijn garantstellingen verstrekt door het WSW zonder tussenkomst van de gemeenten. Het WSW beoordeelt namens de gemeenten of de aanvraag van een woningcorporatie, die in Zoetermeer actief is, voldoet aan de gestelde vereisten. Indien aan de vereisten wordt voldaan dan verleent het WSW de garantstelling.

      In 2022 is deze garantstelling € 47.356.651 hoger geworden door:

- de toename van de omvang van de garantstellingen door het verlenen van nieuwe garantstellingen en het sluiten van een nieuwe rente vaste periode voor eerder verleende garantstellingen;
- de jaarlijkse aanpassing door het WSW van het garantstellingsaandeel van de gemeente in de corporaties die in de gemeente actief zijn.

Eigen woningen
Niet in het overzicht opgenomen zijn de gemeentegaranties voor eigen woningen. In het verleden zijn hiervoor ongeveer 10.000 gemeentegaranties verstrekt, die gevrijwaard zijn door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Nieuwe garanties voor eigen woningen worden niet meer door de gemeente verstrekt maar door het WEW. De gemeente fungeert als achtervang voor het WEW. Het risico dat de gemeente hierop wordt aangesproken, wordt miniem geacht.
Het rijk en de VNG zijn overeengekomen dat het rijk vanaf 1 januari 2011 de achter vang van nieuwe leningen volledig op zich neemt. Hiervoor is de gemeente op 29 juni 2010 een wijzigingsovereenkomst met het WEW aangegaan. Het fondsvermogen van het WEW blijft voor alle gevallen beschikbaar.

Zorgcentra, gezondheidsinstellingen en sportverenigingen en overige instellingen
Er zijn leningen afgesloten door gezondheidsinstellingen, sportverenigingen en andere instellingen met een maatschappelijk nut, waarvoor de raad een garantie heeft verstrekt. De meeste garanties zijn van vóór 1996; in dat jaar heeft de raad besloten in beginsel geen garanties meer te verstrekken. Als onderdeel van de investeringsimpuls voor amateurverenigingen heeft de raad in november 2005 besloten om dit instrument in relatie tot deze verenigingen weer toe te passen.

Op 1 november 2022 heeft de Reinier Haga Groep (RHG) overeenstemming bereikt met banken en verzekeraars over het definitieve hoofdlijnenakkoord (HLA) voor ontvlechting van de RHG en de fusie van het LangeLand Ziekenhuis en Haga Ziekenhuis . De ontvlechting betekent dat de stichting Reinier de Graaf Groep (RdGG) de RHG verlaat en zelfstandig verder gaat, waarbij stichting LangeLand Ziekenhuis op gaat in de stichting Haga Ziekenhuis doormiddel van een juridische fusie. In aansluiting hierop heeft de gemeente ingestemd met de statutenwijziging die voortkomt uit de ontvlechting van de RHG en fusie tussen de stichting LangeLand Ziekenhuis en stichting Haga Ziekenhuis. Ook heeft de gemeente ingestemd om de bestaande borgstellingen te continueren in de stichting Haga Ziekenhuis (Haga) waar het LangeLand Ziekenhuis (LLZ) na de juridische fusie toe gaat behoren. Ultimo 2021 staan er nog leningen van BNG en ING bij het LLZ uit, die vallen onder de garantsteling van de gemeente met een saldo van € 4,6 mln. Het risico dat bestaat uit het restant van de gewaarborgde geldleningen is in relatie tot de waarde van het onderpand van € 20 mln. onder het eerste hypotheekrecht dat de gemeente heeft relatief beperkt. Het risicoprofiel verbetert als gevolg van het huidige fusietraject tussen Haga en LLZ licht. Het risico van discontinuïteit wordt minder groot t.o.v. een scenario zonder fusie.

Toezicht op risico's
De omvang en de risico's van de garanties worden bewaakt en regulier via de geëigende instrumenten van de P&C-cyclus gerapporteerd aan de raad. Specifiek voor garantstellingen zijn de financiële risico's gemeentegaranties in beeld (zie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing):

- Geldleningen aan woningbouwcorporaties
- Eigen woningen

Overzicht gewaarborgde geldleningen
In bijlage 4 van deze jaarrekening is een overzicht opgenomen van alle gewaarborgde geldleningen.

Garantieaanspraken
Er zijn in 2022 geen garantieaanspraken.

Garantstellingen (bankgaranties)
Per ultimo 2022 waren bij de gemeente 36 bankgaranties met een totaalwaarde van afgerond € 5,9 mln. aanwezig. Het betreffen vooral garanties van aannemersbedrijven die de gemeente als financiële zekerheid vraagt bij de uitvoering van werken.

Toelichting niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Per ultimo 2022 bestonden de volgende niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen voor de toekomst (met een ondergrens van +/- € 0,5 mln.):

Bedragen x € 1.000

	Omschrijving:	
1	Jeugdhulp en -zorg	188.126
2	Schoolmaatschappelijk werk	848
3	Praktijkondersteuning huisartsen	555
4	Licenties	1.061
5	Overslag, transport en verwerking huishoudelijk afval	3.747
6	GFT overslag en verwerking	478
7	Onderhoudscontract containers	567
8	Reiniging containeropstellingen	700
9	schoonmaak sport en scholen incl. sociaal cultureel	700
10	Schoonmaak stadhuis en afvalinzameling	704
11	Regulier onderhoud Stadhuis	2.074
12	Regulier onderhoud buitensport	476
13	Wegen	27.602
14	Riool	2.603
15	Groen	1.976
16	Kunstwerken/graffiti	2.978
16	Verkeer/ovl/overig	2.804
17	Beveiliging (afd Vastgoed)	1.420
	afronding	3
	TOTAAL	**239.422**

1 Jeugdhulp
Voor de Jeugdhulp zijn in H10-verband regionaal nieuwe contracten per 1 januari 2021 afgesloten, uitgezonderd de Gecertificeerde Instellingen Jeugdhulp Plus die al eerder aanbesteed waren. Met de nieuwe contractering wordt gewerkt met een bestedingsruimte per aanbieder.

2. Schoolmaatschappelijk werk
Met het inzetten van schoolmaatschappelijk werk worden preventieve activiteiten uitgevoerd op school, hulpvragen gesignaleerd en ondersteuning geboden (individueel of groepsgewijs) aan leerkrachten, leerlingen en hun ouders. Indien nodig wordt er doorverwezen naar andere hulpverlening. De schoolmaatschappelijk werker heeft een belangrijke rol als schakel tussen de school, het gezin en andere hulpverlening.

3. Praktijkondersteuning huisartsen
Met het inzetten van praktijkondersteuning huisartsen jeugd wordt de eerstelijns jeugdzorg vanuit huisartsenpraktijken versterkt en is er een verbinding met het brede veld van de jeugdhulpverlening. Hierdoor zullen kinderen en jeugdigen passende zorg ontvangen, zullen huisartsen worden ondersteund en zal de inzet van onnodig dure jeugdhulp worden voorkomen.

4. Licenties
Voor Microsoft licentie is een drie jarig contract afgesloten . Het contract biedt de mogelijkheid om dit te verlengen met telkens drie jaar.

5. Overslag, transport en verwerking (grof) huishoudelijk afval
Voor de verwerking van het (grof) huishoudelijk afval is een contact gesloten. Het contract loopt van 1-1-2015 tot 1-1-2020; verlenging met 3x2 jaar mogelijk tot uiterlijk 1-1-2026. 21-12-2018 contract verlengd tot 1-1-22 en dec 2020 contract verlengd tot 1-1-24.

6. GFT-overslag en verwerking
Voor de overslag en verwerking van het GFT-afval is een drie jarig contract voor de jaren 2020 tot en met 2022 gesloten, met een optie tot 2x een verlenging van 1 jaar tot en met 2024.

7. Onderhoudscontract containers
Voor het onderhoud van de ondergrondse containers is het contract met twee jaar verlengd tot en met 2023.

8. Reiniging containeropstelling
Voor het reinigen van de diverse containeropstellingen is het contract, vanwege het stoppen van deze activiteit door het bedrijf, vervroegd beëindigd per 31-12-2021. In 2022 wordt een tijdelijk contract afgesloten en een nieuwe aanbesteding gehouden.

9. Schoonmaakcontracten sport en scholen incl. sociaal cultureel
Contract voor het schoonmaken van de sportaccommodaties, en sociaal culturele accommodaties

10. Schoonmaak Stadhuis en Afvalinzameling
Contract voor het schoonmaken van het stadhuis en het schoonmaken van het pand waarin het personeel van de afvalinzameling gehuisvest is

11. Regulier onderhoud Stadhuis
Contract voor het regulier onderhoud aan de installatietechnische- en bouwkundige elementen van het Stadhuis Forum voor de periode 1 mei 2017 tot 1 mei 2032.

12. Regulier onderhoud Buitensport
Contract voor het onderhoud van de buitensportparken voor de periode van 2 jaar (2022 en 2023).

13. Wegen
Diverse raamovereenkomsten en contracten voor werkzaamheden van percelen voor asfalt en elementenverharding en markering en belijning.

14. Riool
Diverse contracten voor werkzaamheden, waaronder onderhoudsovereenkomst pompen en gemalen, schoonmaak riolering, camera-inspectie in diverse wijken, rioolrenovatie, relining en reiniging riolering.

15. Groen
Diverse contracten voor groenwerkzaamheden. Het betreft o.a. Inspectie bomen en verwijderen Eikenprocessierups en het leveren van speeltoestellen.

16. Kunstwerken/graffiti

Diverse contracten m.b.t. kunstwerken; oa groot onderhoud ciciele kunstwerken en schoonmaakonderhoud Mandelabrug

17. Verkeer / ovl / overig
Raamovereenkomsten onderhoud verkeersregelinstallaties diverse kruispunten Zoetermeer en leveren & vervangen lichtmasten/armaturen. Dienstverleningsovereenkomst afhandelingsservice betaalpassen. Het verzorgen van parkeerbeheer en onderhoud fietsenstalling.

18. Beveiliging (afd Vastgoed)
Contract m.b.t. beveiliging van panden

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële Verordening gemeente Zoetermeer daarvoor geeft.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De waardering van de materiële vaste activa geschiedt op basis van verkrijging- of vervaardigingsprijs. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde of eindwaarde zijn gewaardeerd.

Vaste activa algemeen

In de Financiële verordening gemeente Zoetermeer zijn regels voor het financieel beheer opgenomen, waaronder regels voor waardering en afschrijving van vaste activa. Hierbij is de ondergrens voor het activeren van investeringen met een economisch nut bepaald op € 50.000, waarbij bedragen onder de € 10.000 niet worden geactiveerd (uitgezonderd gronden en terreinen die altijd geactiveerd moeten worden). Bij bedragen tussen de € 10.000 en € 50.000 is er een keuzemogelijkheid die in het raadsvoorstel voor de kredietaanvraag moet worden gemotiveerd.

Bij het activeren en afschrijven van vaste activa is ook de op de Financiële verordening aansluitende nota activa- en afschrijvingsbeleid gevolgd.

Immateriële vaste activa

Onder immateriële vaste activa zijn opgenomen kosten voor onderzoek en ontwikkeling, zijnde voorbereidingskosten voor grondexploitaties. Hierop wordt niet jaarlijks afgeschreven.
De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie dan wel worden afgeboekt t.l.v. het jaarresultaat.

Op geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven als was het actief, waarvoor de bijdrage wordt verstrekt, in bezit van de gemeente.

Materiële vaste activa

Activa die ultimo 2016 nog op de balans waren opgenomen als niet in exploitatie genomen bouwgronden, zijn per 1 januari 2016 grotendeels tegen dezelfde boekwaarde op de balans opgenomen onder de materiële vaste activa.

Investeringen met economisch nut

Geactiveerde investeringen met een economisch nut worden afgeschreven op basis van de annuïteitenmethode, tenzij hierop bij specifiek kredietbesluit van de raad is afgeweken.
Op gronden wordt niet afgeschreven. Materiële vaste activa, waarop specifieke investeringsbijdragen van derden in mindering zijn gebracht, worden op het

saldo afgeschreven.

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut:
Zoals voorgeschreven in de verslaggevingsregels (BBV) zijn vanaf 2017 ook de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geactiveerd. Dit zijn investeringen waar geen markt voor is, die niet verhandelbaar zijn en waarvan het gebruiksnut langer is dan één jaar, zoals de aanleg van wegen, straten, pleinen, groen en water en het levensduur verlengende onderhoud.
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden onder € 100.000 niet geactiveerd, maar ten laste van de exploitatie gebracht.

Afschrijvingsbeleid
Op 17 november 2017 is de nota activa- en afschrijvingsbeleid vastgesteld. Voor materiële vaste activa gelden op grond van deze nota de volgende afschrijvingstermijnen:

Categorie	Afschrijvingstermijn
Gronden en terreinen	Niet afschrijven
Woonruimten	40 jaar
Bedrijfsgebouwen:	
- Schoolgebouwen 9investeringen vanaf 17 december 2012)	50 jaar
- Schoolgebouwen dei volgens het in 2012 herijkte beheerplan geheel worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw	50 jaar
- Per 17 december 2012 bestnde schoolgebouwen die nij of na het bereiken vn de 25 jarige leeftijd, technisch en/of functioneel worden aangepast	25 jaar
- Overige gebouwen grotendeels van steen	40 jaar
- Overige gebouwen grotendeels van hout	20 jaar
- Tijdelijke gebouwen/noodlokalen/loodsen/opslagplaatsen	15 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
- Wegen:	
Asfaltverharding	50 jaar
Elementenverharding	50 jaar
- Kunstwerken:	
Bruggen hout	35 jaar
Bruggen staal	60 jaar
Geluidsschermen	40 jaar
- Water:	
Kademuren	80 jaar
- Overige:	
Parkeerverwijssysteem	10 jaar
Liften	20 jaar

Roltrappen	20 jaar
Vervoermiddelen:	
- Personenauto's	6 jaar
- Bedrijfsauto's	8 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 jaar
Overige materiele vaste activa:	
- Inventaris	10 jaar
- ICT hardware	4 jaar
- ICT software	Per investering in raadsvoorstel
- Rioolstelsel	50 jaar
- Ondergrondse inzamelmiddelen t.b.v. afvalinzameling (excl. betonbakken)	30 jaar
- Ondergrondse betonbakken	Niet afschrijven
- Sportvoorzieningen	20 jaar

De eerste (volle jaar) afschrijving vindt plaats in het jaar volgend op het jaar waarin de geactiveerde investering tot stand is gekomen c.q. in exploitatie is genomen.
De in (voortdurend en eeuwigdurend) erfpacht uitgegeven percelen met canonbetaling zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij de eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden tegen een geringe registratiewaarde opgenomen. Erfpachtgronden worden onder de materiële vaste activa opgenomen. Bij raadsbesluit kan worden afgeweken van de standaard afschrijvingstermijnen.

Financiële vaste activa
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Uitgezette geldleningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Op financiële vaste activa wordt niet afgeschreven, enkel op het moment dat sprake is van een duurzame waardevermindering van de aandelen zal een afwaardering plaatsvinden naar de lagere marktwaarde.

Voorraden
Grond- en hulpstoffen
De overige voorraden zijn als volgt gewaardeerd tegen kostprijs of netto-opbrengstwaarde, als deze lager is.
- Onderdelenmagazijn autowerkplaats: laatst bekende inkoopprijs exclusief omzetbelasting;
- Voorraad dieselolie: inkoopprijs exclusief omzetbelasting;

Onderhanden werk/ bouwgrond in exploitatie
Dit zijn gronden waarvoor de raad een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.

Deze gronden zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs, verhoogd met de genomen winsten of verminderd met de gerealiseerde opbrengsten, of de lagere marktwaarde. Aan de boekwaarde aan het begin van het jaar wordt rente toegerekend. Voor zover, op basis van de voorcalculaties (grondexploitatieberekeningen), sprake is van winstgevende grondexploitaties, wordt die winst genomen naar rato van de voortgang van het complex (POC-methode). Voor de complexen waarvoor een nadelig resultaat wordt verwacht dat als onvermijdelijk is te beschouwen, wordt een voorziening nadelige complexen getroffen op basis van eindwaarde. Dit deel van de voorziening wordt in de balans in mindering gebracht op de boekwaarde. In de gevallen waarbij de voorziening hoger is dan de boekwaarde per complex gebeurt dat tot de (netto) boekwaarde per complex nihil is. Het restant wordt in dat geval vermeld bij de Voorziening nadelige complexen grondbedrijf aan de passiefzijde van de balans.
De waardering van de voorziening is gebaseerd op de Voortgangsrapportage ruimtelijke fysieke projecten (inclusief herziening grondexploitaties per 1-1-2021).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (vorderingen), liquide middelen en overlopende activa
Deze activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een daarvoor gevormde voorziening in mindering worden gebracht.

De hoogte van de voorzieningen voor dubieuze bijstandsdebiteuren en belastingdebiteuren wordt ingeschat op een percentage oninbaarheid van de vorderingen op basis van ervaringscijfers. Jaarlijks wordt bij de voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren op grond van werkelijke en ingeschatte oninbare vorderingen een beoordeling gemaakt op toereikendheid van de voorziening.
Voor de overige vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op oninbaarheid, bijvoorbeeld ingeval van een dreigend faillissement.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves het gerealiseerd resultaat in het boekjaar. Mutaties in deze reserves komen enkel tot stand op basis van genomen raadsbesluiten over de toevoegingen en onttrekkingen aan de specifieke reserves. Regel hierbij is dat toevoegingen volgens raadsbesluit dienen plaats te vinden. Onttrekkingen dienen in beginsel volgens raadsbesluit plaats te vinden, tenzij anders is besloten. Hierbij kan een onttrekking plaatsvinden op basis van werkelijke kosten of saldoregulatie van een product.

Opbrengsten leges
De opbrengsten van de leges worden verantwoord in het jaar dat ze worden ontvangen.
Voor de omgevingsvergunningen geldt dat ze een lange doorlooptijd kunnen hebben. De opbrengsten van de leges omgevingsvergunningen worden verantwoord in het jaar dat de beschikking naar de aanvrager verstuurd wordt.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo
Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.
Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Voorzieningen
De voorzieningen worden gebruikt om te besteden aan een specifiek doel. Om te zorgen dat de besteding in de toekomst ook daadwerkelijke uitgevoerd kan worden, is het nodig deze reserves en voorzieningen waardevast te houden. Dit waardevast houden wordt gedaan door jaarlijks de inflatie toe te voegen aan zowel de voorziening als aan het bedrag van de storting. Het betreft de volgende voorzieningen:
- Voorziening afvalstoffenheffing
- Voorziening onderhoud schoolgebouwen
- Voorziening riolering
- Voorziening afkoopsommen onderhoud graven
- Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

De voorziening wethouderspensioenen wijkt hiervan af. Hiervoor wordt door het rijk een percentage aangegeven.

Schattingsmethodiek
De hoogte van de voorziening nadelige complexen wordt berekend aan de hand van een inschatting van het eindresultaat van de complexen (eindwaarden), veelal op basis van kostencalculaties van derden en externe makelaarsrapporten.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is hiervan een specificatie opgenomen.

Grondslagen voor resultaatbepaling
Volgens het BBV is voor de jaarstukken een voor gemeenten gemodificeerd stelsel van baten en lasten gehanteerd. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Dat wil zeggen dat het jaar waarin de prestatie is verricht (levering van goederen of diensten), bepalend is voor de toerekening. Of de baat of last al feitelijk ontvangen of betaald is, doet niet ter zake.

Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen in het jaar waarin het dividendbesluit is genomen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige

personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Per balansdatum nog lopende verplichtingen (met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume) of rechten over het boekjaar zijn alsnog verschuldigde (nog te betalen) c.q. nog te vorderen (nog te ontvangen) bedragen opgenomen.
Het bovenstaande toerekeningsbeginsel (prestatiemoment) is eveneens bij interne leveringen (tussen organisatieonderdelen) toegepast.

In het totaal van de baten en lasten wordt ook opgenomen de over het eigen vermogen en de voorzieningen berekende bespaarde rente.

Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die een toelichting of aanpassing van de cijfers in de jaarstukken vereisen.

SiSa (Single information Single audit)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023 (Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties / CBS)								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A5**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme**	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie
		Gemeenten	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle D1*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: A5/01	*Indicator: A5/02*	*Indicator: A5/03*	*Indicator: A5/04*	*Indicator: A5/05*	*Indicator: A5/06*
		1	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme;	Ja	€ 0	€ 59.085	Nee	
		2	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 0	€ 198.000	Nee	

			3	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Nee	€ 0	€ 3.750	Ja	Dit budget over 2020 mag ook in 2021 en 2022 worden besteed.
			4	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Nee	€ 0	€ 14.404	Ja	Dit budget over 2020 mag ook in 2021 en 2022 worden besteed.
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/07*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5/08*				
				Nee	Ja				
JenV	**A9**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021** Gemeenten		Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/01*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A9/02*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A9/03*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A9/04*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/05*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/06*
			1	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 0	€ 226.000	Nee	

		2	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Nee	€ 0	€ 6.710	Ja	Door o.a. de coronamaatregelen konden niet alle activiteiten worden uitgevoerd die voor 2021 waren gepland. Deze worden zo mogelijk in 2022 alsnog uitgevoerd.
		3	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de lokale integrale aanpak;	Nee	€ 0	€ 13.475	Ja	Door o.a. de coronamaatregelen konden niet alle activiteiten worden uitgevoerd die voor 2021 waren gepland. Deze worden zo mogelijk in 2022 alsnog uitgevoerd.
		4	Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering;	Nee	€ 0	€ 7.500	Ja	Door o.a. de coronamaatregelen konden niet alle activiteiten worden uitgevoerd die voor 2021 waren gepland. Deze worden zo mogelijk in 2022 alsnog uitgevoerd.
		5	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme.	Ja	€ 0	€ 35.000	Nee	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/07*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9/08*				
			Nee	Nee				
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen**	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

		Gemeenten	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	*Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			050044 Veiligheidsregio Haaglanden	€ 0	Ja	€ 162.047	Ja	
JenV	**A13**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen**	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: A13/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	*Aard controle R* *Indicator: A13/03*	*Aard controle R* *Indicator: A13/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 44.666	Ja	€ 0	€ 44.666	Ja	
JenV	**A14**	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2022**	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie
					Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden		
		Gemeenten	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/01*	*Aard controle D1* *Indicator: A14/02*	*Aard controle R* *Indicator: A14/03*	*Aard controle R* *Indicator: A14/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/06*
		1	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering, (gewelddadig) extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering naar (gewelddadig) extremisme;	Ja	€ 16.250	€ 16.250	Nee	
		2	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja	€ 172.998	€ 172.998	Nee	

			3	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja	€ 3.910	€ 3.910	Nee	
			4	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de lokale integrale aanpak;	Ja	€ 2.490	€ 2.490	Nee	
			5	Preventie-activiteiten voor radicaliserende personen en de directe omgeving;	Ja	€ 0	€ 0	Nee	
			6	Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering;	Ja	€ 18.165	€ 18.165	Nee	
			7	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme.	Ja	€ 0	€ 0	Nee	
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/07*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A14/08*				
				Nee	Nee				

JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 4.697.600	€ 1.455.239	€ 0	€ 0	€ 0	€ 364.295
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 10.757	€ 209.580	€ 6.737.471	€ 6.737.471	Nee	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			118	884	165	282	Ja	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	**Reeks 1**	**Reeks 1**			

				Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: B2/07*					
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 1.154.074	€ 1.229.497	€ 116.335	€ 201.766	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 86.640	€ 252.320	€ 572.220	€ 977.976	€ 269.280	€ 390.456
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen**	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	

			Aard controle R *Indicator: B2/22*	*Aard controle R* *Indicator: B2/23*	*Aard controle R* *Indicator: B2/24*	*Aard controle R* *Indicator: B2/25*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
					€ 0	€ 0	€ 2.198.549	
BZK	**C9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 3** Gemeenten	Projectnaamnummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht	Toelichting afwijkingen in faseringen (indicatoren 02 en 04)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/05*	*Aard controle D2* *Indicator: C9/06*
		1	2021-0000014544	Nee	0	Nee	Dit is het gevolg van het feit dat op het bestemmingsplan veel zienswijzen zijn ontvangen. De beantwoording van de zienswijzen heeft gevolgen voor de mogelijkheden die de ontwikkelaars hebben bij het ontwerp Uitwerkingsplan. De ontwikkelende partijen hebben tijd nodig gehad om na te gaan hoe met deze onzekerheid om te gaan.	€ 4.988.942
			Kopie projectnaam/ nummer	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C9/07*	*Aard controle D2* *Indicator: C9/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/12*

		1	2021-0000014544	€ 2.986.538	Ja		0	Nee
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-00821404	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		2	SUVIS21-00821417	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		3	SUVIS21-00821427	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		4	SUVIS21-00873433	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		5	SUVIS21-01360625	€ 243.143	€ 243.143	Ja		Nee
		6	SUVIS21-2-02824277			Nee	2e Tranche (uit 2022)	Nee
		7	SUVIS21-2-02824485			Nee	2e Tranche (uit 2022)	Nee
		8	SUVIS21-2-02824491			Nee	2e Tranche (uit 2022)	Nee
		9	SUVIS21-2-02824713			Nee	2e Tranche (uit 2022)	Nee
		10	SUVIS21-2-02835234			Nee	2e Tranche (uit 2022)	Nee
			Kopie Beschikkingsnummer/ Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
		1	SUVIS21-00821404	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			
		2	SUVIS21-00821417	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			
		3	SUVIS21-00821427	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			
		4	SUVIS21-00873433	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			
		5	SUVIS21-01360625	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			
		6	SUVIS21-2-02824277	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			

		7	SUVIS21-2-02824485	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			
		8	SUVIS21-2-02824491	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			
		9	SUVIS21-2-02824713	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			
		10	SUVIS21-2-02835234	Nee	Werkzaamheden zijn nog niet afgerond.			
BZK	**C41B**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 192.981	€ 192.981	€ 106.560	1	1
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	4.500	Ja			
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00450156	€ 524.425	€ 1.304.550	23.884		Ja

			Totaal aantal bereikte huurwoningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/07*	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/08*				
			23.884	Ja				
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			

			73	€ 242.610	€ 242.610			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			248	82	0	0	73	0
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslage naffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 52.911	Nee				
BZK	**C78**	**Regio Haaglanden koploperregio huisvesting aandachtsgroepen**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C78/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: C78/02*	De projectleider is aangesteld (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C78/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C78/04*		
			€ 50.549	€ 50.549	Ja	Ja		
BZK	**C209**	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: C209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/06*

		1	*RHA2022-03305003*	*Flexwonen Ruimtebaan, Zoetermeer*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R.* *Indicator: C209/10*		
		1	*Flexwonen Ruimtebaan, Zoetermeer*	0	Ja	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/11*					
			Nee					
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 2.626.233	€ 1.656.641	€ 85.963	-€ 278.169	€ 3.649.056	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode	

				Bedrag		**Bedrag**	**Bedrag**	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/06*	*Aard controle R* *Indicator: D8/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	*Aard controle R* *Indicator: D8/09*	*Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
OCW	**D10**	**Volwasseneneducatie**	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) [beschikking OCW]	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend kalenderjaar (jaar T+1)
		Contactgemeenten					Bij lagere besteding dan beschikbare middelen	Bij hogere besteding dan beschikbare middelen
			Aard controle R *Indicator: D10/01*	*Aard controle R* *Indicator: D10/02*	*Aard controle R* *Indicator: D10/03*	*Aard controle R* *Indicator: D10/04*	*Aard controle R* *Indicator: D10/05*	*Aard controle R* *Indicator: D10/06*
			€ 1.332.788	€ 279.884	€ 1.612.672	€ 1.008.888	€ 603.783	€ 0
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R *Indicator: D14/01*	*Aard controle R* *Indicator: D14/02*	*Aard controle R* *Indicator: D14/03*	*Aard controle R* *Indicator: D14/04*	*Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 898.434	€ 0	€ 110.583	€ 0	€ 505.899	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D14/06*	*Aard controle R* *Indicator: D14/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	*Aard controle R* *Indicator: D14/09*		

OCW	**D19**	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D19/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
			€ 11.961	€ 11.961	Nee			
OCW	**D21**	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**	Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
		1	Bibliotheek Zoetermeer	€ 11.266	€ 11.266	Nee		
		2	St Cultuurpodium Boerderij	€ 40.834	€ 40.834	Nee		
		3	St Kunst en Cultuur	€ 59.258	€ 59.258	Nee		
		4	St Museum De Voorde	€ 39.000	€ 39.000	Nee		
		5	Franx academy	€ 42.800	€ 42.800	Nee		
		6	Ver. Mevrouw Latenstaan	€ 11.900	€ 11.900	Nee		
		7	St Nationaal Videogame Museum	€ 50.850	€ 50.850	Nee		
		8	Stadstheater Zoetermeer	€ 41.100	€ 41.100	Nee		
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen

				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
				Indicator: E3/01	*Indicator: E3/02*	*Indicator: E3/03*	*Indicator: E3/04*	*Indicator: E3/05*	*Indicator: E3/06*
			1	IenM/BSK-2017/191978	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
				Indicator: E3/07	*Indicator: E3/08*	*Indicator: E3/09*	*Indicator: E3/10*	*Indicator: E3/11*	*Indicator: E3/12*
			1	*IenM/BSK-2017/191978*	€ 5.050	€ 0	€ 0		Nee
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
				Indicator: E44B/01	*Indicator: E44B/02*	*Indicator: E44B/03*	*Indicator: E44B/04*	*Indicator: E44B/05*	*Indicator: E44B/06*
			1	060503 Gemeente Delft	€ 55.368	€ 55.368	€ 110.736	€ 110.736	Nee
				Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
				Indicator: E44B/07	*Indicator: E44B/08*	*Indicator: E44B/09*			

		1	060503 Gemeente Delft	1 t/m 4	Nee			
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022**	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G2/01	*Indicator: G2/02*	*Indicator: G2/03*	*Indicator: G2/04*	*Indicator: G2/05*	*Indicator: G2/06*
			€ 38.765.833	€ 75.268	€ 2.285.510	€ 5.716	€ 61.427	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G2/07	*Indicator: G2/08*	*Indicator: G2/09*	*Indicator: G2/10*	*Indicator: G2/11*	*Indicator: G2/12*
			€ 537.953	€ 0	€ 0	€ 1.714.544	€ 0	€ 194.400
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente					

			Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 169.729	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 212	€ 35.015	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022**						
			Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G4/01	*Indicator: G4/02*	*Indicator: G4/03*	*Indicator: G4/04*	*Indicator: G4/05*	*Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 12.441	€ 0	€ 84.792	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 36.619	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 5.604	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 159.828	€ 18.397
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	Totaal	€ 18.045	€ 0	€ 121.411	€ 159.828	€ 18.397
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*		
			Indicator: G4/07	*Indicator: G4/08*	*Indicator: G4/09*	*Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		

5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
6	Totaal	0	0		

	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/11*	*Aard controle R* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire
		Gemeente	Gemeente	Gemeente
	Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/16*	*Aard controle R* *Indicator: G4/17*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	*Aard controle R* *Indicator: G4/19*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.064	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0

		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	1.064	0	0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 26.897	€ 0	Ja		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*		
			€ 44.191	€ 0	Ja		
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente**	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: G13/01	*Indicator: G13/02*	*Indicator: G13/03*	*Indicator: G13/04*	Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R	*Aard controle n.v.t.*				
			Indicator: H4/01	*Indicator: H4/02*				
			€ 1.266.572	€ 949.873				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H4/03	*Indicator: H4/04*	*Indicator: H4/05*	*Indicator: H4/06*	*Indicator: H4/07*	*Indicator: H4/08*
		1	Exploitatie stimulering sport	€ 915.623	€ 866.130	€ 0	€ 49.493	
		2	Investeringen sport nieuwbouw	€ 27.674	€ 27.674	€ 0	€ 0	
		3	Investeringen sport renovatie	€ 6.576	€ 6.576	€ 0	€ 0	
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd**	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd**	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd**
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: H8/01	*Indicator: H8/02*	*Indicator: H8/03*	*Indicator: H8/04*	*Indicator: H8/05*	*Indicator: H8/06*
		1	1042596	€ 113.150	€ 29.730	€ 30.270	€ 29.730	€ 30.270
		2	1038687	€ 255.427	€ 0	€ 116.289	€ 43.898	€ 186.561

			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
			1	1042596	Nee			
			2	1038687	Ja			
VWS	**H25**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/01*	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/02*	Totale definitieve exploitatietekort *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/03*	Totale cumulatieve besteding *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/04*	Eindverantwoording *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/05*	
			1	*SPUKIJZ21-22236*	-€ 219.231	€ 219.231	€ 219.231	Ja
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/06*	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022? *Aard controle R* *Indicator: H25/07*	Totale toezegging per locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/08*	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/09*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H25/10*	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H25/11*
			1	*Silverdome*	*Nov + dec 2021*	€ 107.248	€ 107.248	€ 107.248	€ 107.248
			2	*Aquapark Keerpunt*	*Nov + dec 2021*	€ 10.112	€ 10.112	€ 10.112	€ 10.112
			3	*Silverdome*	*jan-22*	€ 81.647	€ 81.647	€ 81.647	€ 81.647
			4	*Aquapark Keerpunt*	*jan-22*	€ 9.333	€ 9.333	€ 9.333	€ 9.333
			5	*Curling Zoetermeer*	*jan-22*	€ 10.891	€ 10.891	€ 10.891	€ 10.891

Overzicht taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Saldo begroting	Saldo jaarrekening
0.1 Bestuur		
Baten	0	713
Lasten	-5.302	-4.922
Totaal 0.1 Bestuur	**-5.302**	**-4.209**
0.10 Mutaties reserves		
Baten	57.301	58.882
Lasten	-35.550	-52.362
Totaal 0.10 Mutaties reserves	**21.750**	**6.521**
0.2 Burgerzaken		
Baten	1.305	1.742
Lasten	-6.316	-6.539
Totaal 0.2 Burgerzaken	**-5.011**	**-4.796**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		
Baten	1.947	2.424
Lasten	-522	-566
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**1.425**	**1.858**
0.4 Overhead		
Baten	1.247	820
Lasten	-44.305	-43.105
Totaal 0.4 Overhead	**-43.059**	**-42.284**
0.5 Treasury		
Baten	497	1.033
Lasten	-631	-644
Totaal 0.5 Treasury	**-135**	**389**
0.61 OZB woningen		
Baten	22.639	23.305
Lasten	-1.036	-1.371
Totaal 0.61 OZB woningen	**21.602**	**21.934**
0.62 OZB niet-woningen		
Baten	14.093	15.377
Lasten	-447	-663
Totaal 0.62 OZB niet-woningen	**13.646**	**14.714**
0.63 Parkeerbelasting		
Baten	2.751	1.787
Lasten	0	0

Exploitatie	Saldo begroting	Saldo jaarrekening
Totaal 0.63 Parkeerbelasting	**2.751**	**1.787**
0.64 Belastingen overig		
Baten	523	507
Lasten	-44	-91
Totaal 0.64 Belastingen overig	**480**	**416**
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		
Baten	230.253	269.261
Lasten	2.750	0
Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	**233.003**	**269.261**
0.8 Overige baten en lasten		
Baten	-357	36
Lasten	-3.876	-475
Totaal 0.8 Overige baten en lasten	**-4.233**	**-439**
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		
Baten	0	120
Lasten	-1.395	-2.422
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	**-1.395**	**-2.302**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		
Baten	0	8
Lasten	-10.025	-10.172
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**-10.025**	**-10.164**
1.2 Openbare orde en veiligheid		
Baten	750	913
Lasten	-5.567	-5.241
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid	**-4.817**	**-4.328**
2.1 Verkeer en vervoer		
Baten	1.060	1.723
Lasten	-21.887	-31.565
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	**-20.827**	**-29.842**
2.2 Parkeren		
Baten	0	0
Lasten	-1.412	-1.118
Totaal 2.2 Parkeren	**-1.412**	**-1.118**
3.1 Economische ontwikkeling		
Baten	0	0

Exploitatie	Saldo begroting	Saldo jaarrekening
Lasten	-537	-456
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling	**-537**	**-456**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
Baten	16.190	15.200
Lasten	-4.353	-3.974
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**11.837**	**11.226**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		
Baten	375	341
Lasten	-704	-587
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**-329**	**-246**
3.4 Economische promotie		
Baten	820	658
Lasten	-2.550	-1.899
Totaal 3.4 Economische promotie	**-1.730**	**-1.241**
4.1 Openbaar basisonderwijs		
Baten	40	37
Lasten	-151	-158
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs	**-111**	**-121**
4.2 Onderwijshuisvesting		
Baten	2.350	1.368
Lasten	-12.755	-9.245
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting	**-10.405**	**-7.876**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
Baten	7.524	7.240
Lasten	-14.742	-12.734
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**-7.218**	**-5.495**
5.1 Sportbeleid en activering		
Baten	90	464
Lasten	-2.178	-2.138
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	**-2.088**	**-1.674**
5.2 Sportaccommodaties		
Baten	4.456	4.029
Lasten	-6.208	-6.331
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	**-1.752**	**-2.302**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		

Exploitatie	Saldo begroting	Saldo jaarrekening
Baten	2.051	1.933
Lasten	-9.541	-7.849
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**-7.491**	**-5.916**
5.4 Musea		
Baten	174	184
Lasten	-1.314	-1.362
Totaal 5.4 Musea	**-1.140**	**-1.178**
5.5 Cultureel erfgoed		
Baten	0	0
Lasten	-269	-212
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	**-269**	**-212**
5.6 Media		
Baten	1.025	942
Lasten	-4.971	-5.311
Totaal 5.6 Media	**-3.946**	**-4.369**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
Baten	427	817
Lasten	-12.958	-12.366
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-12.531**	**-11.550**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		
Baten	5.514	9.899
Lasten	-23.643	-24.596
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-18.129**	**-14.697**
6.2 Wijkteams		
Baten	120	173
Lasten	-7.983	-8.761
Totaal 6.2 Wijkteams	**-7.863**	**-8.588**
6.3 Inkomensregelingen		
Baten	50.813	47.519
Lasten	-65.052	-72.572
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	**-14.240**	**-25.052**
6.4 Begeleide participatie		
Baten	0	0
Lasten	-8.103	-7.944
Totaal 6.4 Begeleide participatie	**-8.103**	**-7.944**

Exploitatie	Saldo begroting	Saldo jaarrekening
6.5 Arbeidsparticipatie		
Baten	0	2.526
Lasten	-14.548	-12.086
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie	**-14.548**	**-9.560**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		
Baten	92	115
Lasten	-5.977	-6.380
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-5.885**	**-6.265**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		
Baten	1.209	1.191
Lasten	-28.935	-24.497
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**-27.726**	**-23.307**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		
Baten	0	415
Lasten	-48.677	-48.555
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**-48.677**	**-48.141**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+		
Baten	0	0
Lasten	-672	-521
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**-672**	**-521**
6.82 Geëscaleerde zorg 18-		
Baten	0	180
Lasten	-5.516	-4.318
Totaal 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	**-5.516**	**-4.138**
7.1 Volksgezondheid		
Baten	0	20
Lasten	-1.637	-1.533
Totaal 7.1 Volksgezondheid	**-1.637**	**-1.513**
7.2 Riolering		
Baten	6.898	7.289
Lasten	-5.903	-5.909
Totaal 7.2 Riolering	**994**	**1.380**
7.3 Afval		
Baten	17.272	17.495
Lasten	-12.663	-11.680

Exploitatie	Saldo begroting	Saldo jaarrekening
Totaal 7.3 Afval	**4.608**	**5.815**
7.4 Milieubeheer		
Baten	1.222	965
Lasten	-8.672	-3.524
Totaal 7.4 Milieubeheer	**-7.451**	**-2.560**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		
Baten	526	672
Lasten	-749	-670
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-223**	**2**
8.1 Ruimte en leefomgeving		
Baten	1.287	849
Lasten	-6.515	-4.156
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving	**-5.228**	**-3.307**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		
Baten	8.889	3.148
Lasten	-11.443	-7.742
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**-2.554**	**-4.594**
8.3 Wonen en bouwen		
Baten	7.340	4.220
Lasten	-7.890	-6.956
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	**-550**	**-2.736**
Gerealiseerd resultaat	**-2.666**	**30.262**

Verdeling Taakvelden

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe op basis waarvan de taakvelden over de programma's/beleidsvelden zijn verdeeld.

Programma	Taakvelden	Produkten
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	0.10 - Mutaties reserves	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	0.10 - Mutaties reserves	400.01 - Onderwijshuisvesting
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	0.10 - Mutaties reserves	610.01 - Participatie
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.1 - Economische ontwikkeling	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	310.25 - Beheer warenmarkten
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	3.4 - Economische promotie	310.15 - Economische ontwikkeling
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.2 - Onderwijshuisvesting	400.01 - Onderwijshuisvesting
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	400.01 - Onderwijshuisvesting
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.01 - Lokaal onderwijsbeleid
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.04 - Onderwijsachterstanden
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.06 - Voortijdig schoolverlaten
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.07 - Leerlingenvervoer
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	480.08 - Zorgstructuur onderwijs
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	482.02 - Onderwijs-arbeidsmarkt/ volwasseneducatie
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	480.01 - Lokaal onderwijsbeleid
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.2 - Wijkteams	610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.3 - Inkomensregelingen	610.02 - Hoogwaardig handhaven
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.3 - Inkomensregelingen	610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.3 - Inkomensregelingen	920.01 - Kwijtschelding van belastingen
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.4 - Begeleide participatie	611.03 - Wet sociale werkvoorziening
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.5 - Arbeidsparticipatie	610.01 - Participatie
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	610.03 - Inkomensondersteunende voorzieningen
2. Samen leven en ondersteunen	0.10 - Mutaties reserves	682.01 - Jeugd voorzieningen
2. Samen leven en ondersteunen	0.63 - Parkeerbelasting	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	671.01 - Universele preventie jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	671.03 - Maatwerk jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	714.01 - Gezondheidszorg
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	670.01 - Wmo algemene voorziening
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	670.05 - Wmo maatschappelijke zorg
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	671.01 - Universele preventie jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	671.02 - Selectieve preventie jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	671.03 - Maatwerk jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	6.2 - Wijkteams	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.2 - Wijkteams	670.01 - Wmo algemene voorziening

2. Samen leven en ondersteunen	6.2 - Wijkteams	671.03 - Maatwerk jeugd
2. Samen leven en ondersteunen	6.2 - Wijkteams	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	662.01 - Wmo maatwerk
2. Samen leven en ondersteunen	6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	670.04 - Wmo preventie
2. Samen leven en ondersteunen	6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	670.05 - Wmo maatschappelijke zorg
2. Samen leven en ondersteunen	6.82 - Geëscaleerde zorg 18-	671.04 - Specialistische jeugdhulp
2. Samen leven en ondersteunen	7.1 - Volksgezondheid	714.01 - Gezondheidszorg
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.10 - Mutaties reserves	723.36 - Milieubeleid
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.10 - Mutaties reserves	810.48 - Groot onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.63 - Parkeerbelasting	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	0.8 - Overige baten en lasten	922.33 - Algemene baten en lasten stadsbeheer
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	1.2 - Openbare orde en veiligheid	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.1 - Verkeer en vervoer	810.18 - Algemeen beheer
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.1 - Verkeer en vervoer	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.1 - Verkeer en vervoer	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.1 - Verkeer en vervoer	810.48 - Groot onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	2.2 - Parkeren	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	723.36 - Milieubeleid
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.18 - Algemeen beheer
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.48 - Groot onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.2 - Riolering	722.18 - Beheer en onderhoud van riolering
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.2 - Riolering	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.2 - Riolering	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.3 - Afval	721.19 - Afvalinzameling
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.4 - Milieubeheer	723.36 - Milieubeleid
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.4 - Milieubeheer	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	810.38 - Exploitaties
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	8.1 - Ruimte en leefomgeving	810.18 - Algemeen beheer
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	8.1 - Ruimte en leefomgeving	810.28 - Dagelijks beheer en klein onderhoud
4. Vrije tijd	0.10 - Mutaties reserves	002.31 - Evenementen
4. Vrije tijd	0.10 - Mutaties reserves	530.02 - Exploitatie sportaccommodaties
4. Vrije tijd	0.10 - Mutaties reserves	530.05 - Strategisch beleid sport
4. Vrije tijd	0.10 - Mutaties reserves	540.04 - Beeldende kunst in de openbare ruimte
4. Vrije tijd	3.4 - Economische promotie	002.31 - Evenementen
4. Vrije tijd	4.1 - Openbaar basisonderwijs	530.04 - Vrijetijds-, sport- en spelontwikkeling

4. Vrije tijd	4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	560.38 - Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen
4. Vrije tijd	5.1 - Sportbeleid en activering	530.04 - Vrijetijds-, sport- en spelontwikkeling
4. Vrije tijd	5.1 - Sportbeleid en activering	530.05 - Strategisch beleid sport
4. Vrije tijd	5.2 - Sportaccommodaties	530.02 - Exploitatie sportaccommodaties
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	002.31 - Evenementen
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	540.03 - Cultuur
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	540.04 - Beeldende kunst in de openbare ruimte
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	541.16 - Monumentenbeleid
4. Vrije tijd	5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	630.02 - Welzijnsaccommodaties
4. Vrije tijd	5.4 - Musea	540.03 - Cultuur
4. Vrije tijd	5.4 - Musea	630.02 - Welzijnsaccommodaties
4. Vrije tijd	5.5 - Cultureel erfgoed	541.16 - Monumentenbeleid
4. Vrije tijd	5.6 - Media	540.03 - Cultuur
4. Vrije tijd	5.6 - Media	630.02 - Welzijnsaccommodaties
4. Vrije tijd	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	560.38 - Natuur- en milieu-educatieve voorzieningen
4. Vrije tijd	6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	630.02 - Welzijnsaccommodaties
5. Veiligheid	0.10 - Mutaties reserves	140.18 - Handhaving openbare ruimten
5. Veiligheid	1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	002.27 - Veiligheid en openbare orde
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	002.26 - Vergunningen apv- en bijzondere wetten
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	002.27 - Veiligheid en openbare orde
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	140.18 - Handhaving openbare ruimten
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	140.19 - Dienstverlening handhaving openbare orde
5. Veiligheid	1.2 - Openbare orde en veiligheid	140.28 - Opvang zwerfdieren
5. Veiligheid	7.4 - Milieubeheer	820.26 - Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten
5. Veiligheid	8.3 - Wonen en bouwen	820.26 - Handhaving wabo,apv en bijzondere wetten
6. Dienstverlening en participatie	0.1 - Bestuur	001.01 - Functioneren bestuur
6. Dienstverlening en participatie	0.1 - Bestuur	001.06 - Griffie
6. Dienstverlening en participatie	0.2 - Burgerzaken	002.21 - Basisregistraties ppl
6. Dienstverlening en participatie	0.2 - Burgerzaken	003.01 - Publieksplein
6. Dienstverlening en participatie	0.2 - Burgerzaken	820.16 - Wabo-vergunningen
6. Dienstverlening en participatie	0.4 - Overhead	820.16 - Wabo-vergunningen
6. Dienstverlening en participatie	0.8 - Overige baten en lasten	922.90 - Algemene baten en lasten concern (progr.6)
6. Dienstverlening en participatie	2.1 - Verkeer en vervoer	820.16 - Wabo-vergunningen
6. Dienstverlening en participatie	3.1 - Economische ontwikkeling	001.01 - Functioneren bestuur
6. Dienstverlening en participatie	8.1 - Ruimte en leefomgeving	820.16 - Wabo-vergunningen
6. Dienstverlening en participatie	8.3 - Wonen en bouwen	820.16 - Wabo-vergunningen
7. Inrichting van de stad	0.1 - Bestuur	810.11 - Strategie en programmacoordinatie
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	810.11 - Strategie en programmacoordinatie

7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	830.18 - Grondexploitatie oosterheem
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	830.73 - Grondbedrijf algemeen
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
7. Inrichting van de stad	0.10 - Mutaties reserves	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	830.18 - Grondexploitatie oosterheem
7. Inrichting van de stad	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	830.75 - Grondbedrijf projecten in voorbereiding
7. Inrichting van de stad	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
7. Inrichting van de stad	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	913.03 - Overige financiele middelen (opbr.gem. eigend. niet voor openb.dnst. bestemd)
7. Inrichting van de stad	0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	0.4 - Overhead	820.76 - Vastgoedbeheer
7. Inrichting van de stad	0.4 - Overhead	960.30 - Saldi van kostenplaatsen directie stad
7. Inrichting van de stad	0.5 - Treasury	820.36 - Uitvoering volkshuisvestingsregelingen
7. Inrichting van de stad	0.5 - Treasury	830.18 - Grondexploitatie oosterheem
7. Inrichting van de stad	0.8 - Overige baten en lasten	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	2.1 - Verkeer en vervoer	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	820.76 - Vastgoedbeheer
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	830.18 - Grondexploitatie oosterheem
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
7. Inrichting van de stad	3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	3.4 - Economische promotie	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	3.4 - Economische promotie	913.03 - Overige financiele middelen (opbr.gem. eigend. niet voor openb.dnst. bestemd)
7. Inrichting van de stad	3.4 - Economische promotie	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	810.11 - Strategie en programmacoordinatie
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimte en leefomgeving	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimtelijke ordening	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimtelijke ordening	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
7. Inrichting van de stad	8.1 - Ruimtelijke ordening	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.18 - Grondexploitatie oosterheem
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.42 - Grondexploitatie palenstein
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.73 - Grondbedrijf algemeen
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.75 - Grondbedrijf projecten in voorbereiding
7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	830.76 - Grondbedrijf projecten in uitvoering

7. Inrichting van de stad	8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	810.23 - Ruimtelijke plannen en verkeer
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	820.36 - Uitvoering volkshuisvestingsregelingen
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	820.46 - Volkshuisvestingsbeleid
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	822.36 - Woonwagenhuisvesting
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	830.74 - Grondbedrijf verspreide gronden en panden
7. Inrichting van de stad	8.3 - Wonen en bouwen	922.30 - Algemene baten en lasten directie stad (bedrijfsvoering)
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.10 - Mutaties reserves	914.01 - Rente reserves en voorzieningen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.10 - Mutaties reserves	922.95 - Algemene baten en lasten concern (oad)
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.10 - Mutaties reserves	922.98 - Dekking eenmalig concern
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.5 - Treasury	913.01 - Beleggingen (exploitatie)
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.5 - Treasury	914.01 - Rente reserves en voorzieningen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.5 - Treasury	915.01 - Treasury
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.61 - OZB woningen	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.62 - OZB niet-woningen	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.64 - Belastingen overig	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	921.01 - Algemene uitkering
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0.8 - Overige baten en lasten	922.95 - Algemene baten en lasten concern (oad)
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	3.4 - Economische promotie	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	7.2 - Riolering	002.47 - Belastingen
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	7.3 - Afval	002.47 - Belastingen
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	0.9 - Vennootschapsbelasting (VpB)	909.09 - Vennootschapsbelasting
Overzicht overhead	0.1 - Bestuur	002.08 - Bestuursondersteuning
Overzicht overhead	0.10 - Mutaties reserves	002.08 - Bestuursondersteuning
Overzicht overhead	0.10 - Mutaties reserves	002.29 - Communicatie
Overzicht overhead	0.10 - Mutaties reserves	990.01 - Saldi van kostenplaatsen directie bedrijfsvoering
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	002.08 - Bestuursondersteuning
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	002.10 - Concerncontrol
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	002.12 - Personeels- en organisatiebeleid
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	002.13 - Flankerend personeelsbeleid
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	002.17 - Informatievoorziening
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	002.18 - Concern ict beleid
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	002.23 - Bestuurlijk juridische advisering
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	002.29 - Communicatie
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	201.02 - Overhead directie bedrijfsvoering
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	201.07 - Centrale huisvesting ambtelijk apparaat
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	201.09 - Huisvesting & diensten

Overzicht overhead	0.4 - Overhead	201.15 - Salarisadministratie
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	201.43 - Financien en control
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	201.65 - Informatie & automatisering
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	201.97 - Concernoverhead
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	202.52 - Afdelingsoverhead werk zorg en inkomen
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	202.58 - Afdelingsoverhead publieksplein
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	203.20 - Overhead directie stad
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	209.02 - Overhead concernstaf
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	209.14 - Ondersteuning p&o beleid
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	922.10 - Algemene baten en lasten directie bedrijfsvoering
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.15 - Juridische Advisering en Bestuursondersteuning
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.23 - Overhead vrije tijd
Overzicht overhead	0.4 - Overhead	999.37 - Vastgoed
Overzicht overhead	0.8 - Overige baten en lasten	922.10 - Algemene baten en lasten directie bedrijfsvoering
Overzicht overhead	8.3 - Wonen en bouwen	922.10 - Algemene baten en lasten directie bedrijfsvoering

Bijlagen

Bijlage 1 Afkortingen en begrippen

Lijst afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ACM	Autoriteit Consument en Markt
AGS	Wet Adviesrecht gemeenten bij Schuldenbewind
AMIF	Asiel Migratie en Integratiefonds
A&O	Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds gemeenten
APPA	Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVLM	Innovatienetwerk Automatisch Vervoer Last Mile
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBL	Beroepsbegeleidende Leerweg
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen

BDU	Brede Doeluitkering
BG	Begeleiding (WMO)
BIBOB	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIE	Bouwgrond in Exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIZ	Bedrijveninvesteringszone
BKOR	Beeldende Kunst Openbare Ruimte
BLEIZO	Bleiswijk - Zoetermeer
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOL	Beroepsondersteunende Opleiding
BPH	Businesspark Haaglanden
BRM	Bouwrijpmaken
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting over Toegevoegde Waarde

BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BW	Begrotingswijziging
B&W	Burgemeester en Wethouders
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ministerie)

CAK	Centraal Administratiekantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBB	College van Beroep voor het Bedrijfsleven
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEO	Cliënt Ervaringsonderzoek
CISO	Chief Information Security Officer
CITO	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
CKC	Centrum voor Kunst en Cultuur
CMS	Client Management System

COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID	Coronvirus Disease
CPB	Centraal Planbureau
CV	Commanditaire Vennootschap
CVW	Centrum Veilig Wonen
DAEB	Diensten van Algemeen en Economisch Belang
DB	Dagelijke Bestuur
DIF	Dutch Innovation Factory
DIP	Dutch Innovation Park
DHW	Duin, Horst en Weide
DPIA	Dataprotection Impact Assessment
DSW	Dienst Sociale Werkvoorziening
DT	Directieteam

ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESS	Expertiseunit Sociale Stabiliteit
EU	Europese Unie
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate
EV	Economisch Vestigingsklimaat
EVP	Employer Value Proposition

FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FIPO	Financiële Positie Grondbedrijf
FTE	Full Time Equivalent (formatieplaats(en))

GDO	Gemeenten voor Duurzame Ontwikkelingen
GFT	Groente-, Fruit-, en Tuinafval

GGD	Gemeentelijke Geneeskundige Dienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GI	Gecertifceerde Instelling
GIP	Gemeentelijk Informatiepunt
GKA	Gelijke Kansen Alliantie
GNKM	Geneeskundige Meldkamer
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GW	Gemeentewet

HA	Hectare
HEIT	Haags Economisch Interventieteam
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
HHR	Hoogheemraadschap van Rijnland

HIC	High Impact Crime
HSL	Hogesnelheidslijn

IBD	Informatiebeveiligingsdienst
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kindcentrum
ILO	International Labour Organization
IMVA	Immateriële Vaste Activa
IPI	Informatiebeveiliging, Privacy en Informatiebeheer
IPTA	Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid
IQ	Innovation Quarter
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IT	Informatietechnologie

IVRI	Intelligente Verkeersregelinstallaties
JGH	Jeugd- en Gezinshulp
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
KVK	Kamer van Koophandel
LAT	Landelijk Transitiearrangement
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MOB	Medewerkersonderzoek Bevlogenheid
MKA	Meldkamer Ambulancezorg
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MOOC	Massive Open Online Courses

MOVE	Mobiliteit en Verstedelijking
MPG	Meerjarenperspectief Grondbeleid
MQ	Motorische Quotiënt
MRDH	Metropoolregio Rotterdam Den Haag
MW	Megawatt

NAR / NARIS	Nationaal Adviesbureau voor Risicomanagement
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NCW	Netto Contante Waarde
NIBUD	Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting
NJI	Nederlands Jeugdinstituut
NOM	Nul op de Meter
NOOZ	Nieuwkomersvoorziening Opvang en Onderwijs Zoetermeer
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NTA	Nederlands Technische Afpraak

NV	Naamloze Vennootschap
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

OAD	Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
OG	Opgenomen Gelden
OKE	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OM	Openbaar Ministerie
OMG	Omgaan met Geld
OMS	Openbaar Meldsysteem
OV	Openbaar Vervoer
O&V	Ombuigen en Vernieuwen
OZB	Onroerendezaakbelasting

P-banen	Participatiebanen
P&C	Planning & Control
PBD	Plastic, Blik, Drankenkartons
PFAS	Poly- en Perfluoralkylstoffen
PGA	Persoonsgerichte Aanpak
PGB	Persoonsgebonden Budget
PO	Personeel en Organisatie
POC	Percentage of Completion
PPL	Publieksplein
PRO	Praktijkonderwijs
PW	Participatiewet
PZH	Provincie Zuid-Holland
Q2	Tweede kwartaal
QR	Quick Response (QR-code)

RBZ	Regionaal Bureau Zelfstandigen
RES	Regionale Energiestrategie
RGT	Wet Revitalisering Generiek Toezicht
RIF	Reserve Investeringsfonds 2030
RIO	Reïntegratieofficier
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdige schoolverlaters
RMT	Regionaal Mobiliteitsteam
RR	Randstadrail
RRE(W)	Regeling Reductie Energiegebruik (Woningen)
RRH	Regionale Realisatieagenda Haaglanden

SB	Stedelijk Beheer
SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven
SBI	Standaard Bedrijfsindeling

SBO	Speciaal Basisonderwijs
SCA	Sociaal Culturele Accommodatie
SD	Sociaal Domein
SEBO	Sociaal Economisch Betrokken Ondernemen
SISA	Single Information Single Audit
SO	Stadsontwikkeling
SROI	Social Return on Investment
SSVOZ	Stichting Stedelijk Onderwijs Zoetermeer
SUNZ	Stichting Urgente Noden Zoetermeer
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVN	Stimuleringsfonds Nederlandse gemeenten
SWS	Stichting Waarborgfonds Sport
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ministerie)
TA	Transitieakkoord

TB1 / TB2 / TB3	Tussenbericht 1 en 2 en (3) Memo Waterstanden December
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
TUZ	Toetsingscommissie Urgentieverklaringen Zoetermeer
TV	Tennisvereniging
UG	Uitgezette Gelden
UR	University and Research
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VE	Voorschoolse Educatie
VGB	Vastgoedbedrijf
VGO	Voorziening Groot-onderhoud Ondergronds
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs

VPB	Vennootschapsbelasting
VRH	Veiligheidsregio Haaglanden
VRI	Verkeersregelinstallatie
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis
VT	Vrije Tijd
VTA	Voorbereiding, Toezicht en Administratie
VTH	Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Vereniging van Eigenaren
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ministerie)

WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs

WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
WI	Wet Inburgering
WKO	Warmte-Koude-opslagsysteem
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WRM	Woonrijpmaken
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand

ZHC	Zuid-Holland Centraal
ZIN	Zorg in Natura
ZONMW	Zorgonderzoek Nederland en Medische Wetenschappen
ZORO	Zoetermeer Rotterdam
ZWPW	Zoetermeerse Werkwijze Projectmatig Werken
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel

Begrippenlijst

Accres	Jaarlijkse groei van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds, gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde Rijksuitgaven. Stijgen de Rijksuitgaven dan stijgt ook de omvang van het Gemeentefonds en andersom.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. De afschrijving wordt geacht waardevermindering van het actief tot uitdrukking te brengen. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de raming van baten en lasten.
Algemene reserves	Deel van het eigen vermogen dat dienst doet als weerstandsvermogen en als buffer voor calamiteiten.
Algemene uitkering	Uitkering uit het Gemeentefonds, aan alle gemeenten op basis van algemene verdeelmaatstaven, vastgelegd in de Financiële verhoudingswet, met het karakter van algemene, vrij te besteden middelen.
Baten	De aanduiding in het BBV voor de opbrengsten/inkomsten van de gemeente.
Begroting	Jaarlijkse verwachtingen op het gebied van beleid (programmaplan en paragrafen) en financiën (overzicht van baten en lasten met toelichting en uiteenzetting van de financiële positie met toelichting).
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.
Budgettair neutraal	Een maatregel die de begroting van baten en lasten per saldo niet beïnvloedt.
Collegeprogramma	Dit zijn de hoofdlijnen van het beleid voor een betreffende collegeperiode.
Contractloonstijging	Stijging van het inkomen per werknemer als gevolg van een afgesloten collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).

Dekkingspercentage	Bepaalde gemeentelijke lasten kunnen aan de inwoners worden doorberekend (bijvoorbeeld de kosten van de riolering en reiniging). De mate waarin dit gebeurt wordt tot uitdrukking gebracht door het dekkingspercentage. Bij een volledige doorberekening is er sprake van een dekkingspercentage van 100%.
Doelmatigheid	Verhouding tussen ingezette middelen (kosten) en gerealiseerde doelen (opbrengsten).
Financiering	De wijze waarop de gemeente in de behoefte aan geld en kapitaal voorziet: het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geld geleend. Daardoor kunnen overschotten of tekorten ontstaan. Op de geld- (kort geld) en kapitaalmarkt (lang geld) wordt dit glad gestreken.
Gemeentefonds	Het landelijke begrotingsfonds onder ministerieel beheer waarin een deel van de opbrengst van de meeste Rijksbelastingen wordt gestort. Uit dit fonds worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn doorgaans vrij besteedbaar.
Incidenteel	Eenmalig, dat wil zeggen niet jaarlijks terugkerende lasten en baten.
Integratie-uitkeringen	Uitkering uit het Gemeentefonds van tijdelijk aard ter overbrugging van een gefaseerde overheveling van specifieke Rijksuitkeringen naar de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.
Investering met economisch nut	Betreft een aanschaf van een bedrijfsmiddel waarvoor op de markt een prijs te krijgen is.
Investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Betreft een aanschaf van een bedrijfsmiddel waarvoor op de markt geen prijs te krijgen is.
Jaarstukken	Jaarlijkse realisatie op het gebied van beleid (in het jaarverslag met een programmaverantwoording en de paragrafen) en financiën (in de jaarrekening met een programmarekening met toelichting en de balans met toelichting).

Kapitaallasten	Kapitaallasten bestaan uit de componenten afschrijving en rentekosten. Het zijn exploitatiekosten van activa. De rentekosten ontstaan omdat beslag op vermogen wordt gelegd. Door de dalende boekwaarde vanwege jaarlijkse afschrijving nemen de rentekosten in de loop van de jaren af.
Kasgeldlimiet	Deel van het financieringstekort dat maximaal tegen kort geld mag worden geleend. Is het financieringstekort hoger dan de kasgeldlimiet dan moet dat via lang geld worden gefinancierd.
Kengetal	Een absoluut getal of een verhoudingsgetal dat is uitgedrukt in fysieke- of in geldeenheden en dat de toestand van of de ontwikkeling op een beleidsterrein in beeld brengt.
Kerngegevens	Opsomming van relevante gegevens met het doel in één oogopslag een indruk te geven waar het in het desbetreffende werkterrein om gaat.
Kort geld	Gelden die worden geleend op de geldmarkt.
Lang geld	Gelden die worden geleend op de kapitaalmarkt.
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op een publiekrechtelijke grondslag (bijvoorbeeld leges voor paspoorten, leges voor rijbewijzen). Leges mogen kostendekkend zijn.
Liquiditeitsplanning	Een liquiditeitsplanning geeft inzicht in tijdstip, omvang en periode waarvoor financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken. Door een tijdig inzicht in het toekomstig liquiditeitsverloop wordt voorkomen dat dure ad-hoc maatregelen moeten worden genomen.
Missie	Bestaansrecht (boodschap) van de organisatie, bezien vanuit de maatschappelijke functie die zij vervult.
Nominale compensatie	De aanpassingen van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds ter compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.
Onderuitputting	Onderbesteding van budgetten in enig jaar.

Open-einde-regelingen	Regeling op grond waarvan derden buiten de overheid recht hebben op geldelijke bijdrage van de overheid of de sociale fondsen ongeacht of deze overheid / fondsen voldoende budget daarvoor hebben. Deze derden moeten voldoen aan in de regeling vastgelegde voorwaarden. Anders dan door het aanpassen van deze voorwaarden kan de overheid het beroep op een openeinderegeling niet beheersen.
Perspectiefnota	Nota van het college aan de raad, die in het voorjaar verschijnt en tijdens het zogenoemde voorjaarsdebat wordt besproken. Hierin worden de uitgangspunten voor het beleid voor de komende jaren voorgelegd. Daarvan afgeleid worden centrale thema's voor het volgende jaar aangegeven.
Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben of van degene voor wie dit gebeurt.
Stelpost	Een begrotingspost waarop bedragen worden geraamd die nog niet specifiek benoemd kunnen worden of nog te verdelen zijn.
Treasury	De treasury is het geheel van activiteiten in verband met de financiering.
Treasurystatuut	Hierin worden de uitgangspunten, doelstellingen, beleidsmatige en organisatorische kaders voor de treasuryfunctie vastgelegd. Tevens worden regels opgenomen over de inhoud, vorm en periodiciteit van de verantwoordingsinformatie van de ambtelijke organisatie aan het college. In het treasurystatuut worden ook regels opgenomen over de treasuryparagraaf.
Tussenbericht	Tussentijdse informatie van het college aan de raad over de realisatie van de begroting van het lopende boekjaar.
Voorziening	Bedrag gereserveerd voor toekomstige uitgaven waarvan de aard en in mindere mate de omvang bekend zijn of om fluctuaties in (exploitatie) kosten op te vangen. Voorzieningen vormen geen deel van het eigen vermogen maar kunnen wel als eigen financieringsmiddelen dienen.

Bijlage 2 Staat van de gemeente

Rapportage interbestuurlijk toezicht over 2022

IBT-dashboard: actualisatie stand 31 december 2022

Toezichtgebied	IBT-ladder	IBT score per toezicht-gebied	Toelichting
Financiën	Repressief financieel toezicht	geel	De begroting 2023 voldoet aan de kaders om in aanmerking te komen voor regulier financieel toezicht. Het oordeel is geel omdat het laatste jaar van de meerjarenraming 2026 sluit met een negatief structureel saldo. Dit betekent dat voor een deel van de structurele lasten in dat jaar nog structurele dekking moet worden gevonden.
Huisvesting vergunninghouders	0 Geen interventie	groen	De gemeente heeft op 1 januari 2023 voldaan aan de taakstelling met een voorsprong van 11 vergunninghouders en is daarom op trede nul van de IBT-ladder geplaatst: taakstelling gerealiseerd.
Informatie- en archiefbeheer	2 Informatie opvragen	geel	Het archiefverslag over 2021 is na behandeling in het college van B&W in februari 2023 aan de raad en de provincie gestuurd. Uit het verslag komt naar voren dat de gemeente stappen zet in de verbetering van het archief- en informatiebeheer doordat de basis beter op orde is na de implementatie en inrichting van een geactualiseerd zaaksysteem, een betere positionering van het vakgebied informatiebeheer en de toegenomen interne bewustwording van het belang van goed informatiebeheer. Deze basis wordt de komende jaren verder uitgebouwd door de uitvoering van een aantal concrete verbetermaatregelen.
Monumentenzorg en archeologie	0 Geen interventie	groen	Momenteel wordt gewerkt aan de invoering van nieuwe indicatoren voor Monumentenzorg en Archeologie, zoals vermeld in het Uitvoeringsprogramma IBT 2022. Dit oordeel is nog gebaseerd op de oude indicator. De gemeente scoort groen omdat zij in 2021 beschikte over een deskundige monumentencommissie.
Omgevingsrecht	0 Geen interventie	groen	De gemeente voldoet aan de minimale procescriteria die de provincie hanteert op grond van het Besluit Omgevingsrecht voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Zoetermeer beschikt over een actueel operationeel VTH-beleidsplan. Het uitvoeringsprogramma 2022 met de daarin opgenomen evaluatie over 2021 is tijdig vastgesteld en de raad is tijdig geïnformeerd.
Ruimtelijke Ordening	0 Geen interventie	groen	De bestemmingsplannen zijn geactualiseerd en voldoen aan de Omgevingsverordening.

Bijlage 3 Verbonden partijen

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Doel	Het doel/beleid van de gemeente is het gemeentelijke belang, samen met de andere aandeelhouders vanuit het publiek domein als bezitter van de BNG, handhaven.
Beleid	De gemeente ziet het aandelenbezit in de BNG als een duurzame (langjarige) belegging.
Financiële effecten (gemeente)	Het dividend 2021, in 2022 vastgesteld en ten gunste van het boekjaar 2022 gebracht, bedraagt € 8.000, per aandeel € 2,28 (2020 € 6.400, per aandeel € 1,81).
Risico	De politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. BNG heeft als rating driemaal AAA.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente heeft 3.510 aandelen (nominaal à € 2,50, totaal € 8.775). Dit is een belang van 0,0063%.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het dividend is een algemeen dekkingsmiddel.
Relatie met programma	Programma OAD
Beleidsvoornemens / beleidskader	De gemeente heeft geen specifieke beleidsvoornemens.
Vestigingsplaats	Den Haag

Doel/openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Beleid	Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 5.097, waarvan € 4.364 mln. van aandeelhouders Per eind 2021: € 5.062, waarvan € 4.329 mln. van aandeelhouders
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 155.262 mln. Per eind 2021: € 143.995 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2021 voor aandeelhouders bedraagt € 236 mln. (2020: € 221 mln.). Hiervan wordt 60% uitgekeerd als dividend (€ 2,28 per aandeel, 2021 50%: € 1,81). Het resterend bedrag wordt toegevoegd aan het eigen vermogen BNG.

Stedin	
Doel	Het aandelenbezit Stedin betreft een duurzame belegging.
Beleid	De gemeente ziet het aandelenbezit in Stedin als een duurzame belegging. De gemeente heeft geen prestatiedoelstellingen.
Financiële effecten (gemeente)	Basis voor de dividenduitkering 2022 is het nettoresultaat Stedin 2021. Het nettoresultaat Stedin 2021 bedraagt € 21 mln. (2020: € 42 mln.).

	Hiervan komt uiteindelijk € 1 mln. ter beschikking aan de aandeelhouders (2020: € 41 mln.). Van dit bedrag wordt 50% als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders. Dit betekent een dividend van € 13.000, € 0,11 per aandeel (2020: € 0,481 mln., € 4,14). In 2021 heeft Zoetermeer118.518 preferente aandelen Stedin voor € 8,9 mln. aangeschaft. Dit in het kader van het versterken van het eigen vermogen van Stedin. Over dit bedrag zal Zoetermeer jaarlijks 3% rente ontvangen (€ 267.000). Dit rentepercentage wordt ongeveer eens per 4 jaar bijgesteld aan de dan geldende rentetarieven plus een vaste opslag. De rente op de cumulatief preferente aandelen wordt, anders dan het dividend op gewone aandelen, in de gemeentelijke jaarrekening verantwoord in het jaar waarop de vergoeding voor de cumulatief preferente aandelen betrekking heeft.
Risico	De potentiële investeringen ten behoeve van de energietransitie betreffen aanzienlijke bedragen, waardoor de financieringsbehoefte de komende jaren sterk toeneemt. Als gevolg van 'Het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit en gas 2022-2026' (opgesteld door de toezichthouder ACM [Autoriteit Consument & Markt]) kunnen de uit de hogere financieringsbehoefte voortkomende extra rente en afschrijvingslasten pas op een later moment in de tarieven worden doorbelast. Kortom de kost gaat voor de baat uit. Het dividend staat onder druk. De verwachting is dat het dividend Stedin de komende jaren minimaal is en daarom is vanaf 2022 het dividend Stedin op nihil begroot. Stedin heeft als een rating van A-.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente bezit 116.280 aandelen (een belang van 2,34%).
Bijdrage aan doelstelling programma	Het aandelenbezit Stedin betreft een duurzame belegging.
Relatie met programma	Programma OAD. Programma 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen.
Beleidsvoornemens / beleidskader	Voor de energietransitie moet Stedin de komende jaren € 8 miljard investeren. Om dit geld tegen aantrekkelijke voorwaarden te kunnen aantrekken is het versterken van het eigen vermogen met € 1,8 miljard nodig. Voor het versterken van het eigen vermogen heeft Stedin (samen met de aandeelhouders) twee trajecten lopen. In het project Nachtwacht onderhandelen de drie grote netwerkbeheerders Stedin, Liander en Enexis samen met hun

	aandeelhouders met het rijk om het rijk als aandeelhouder in deze netwerkbedrijven te laten stappen. Dit traject zal voor Stedin eind tweede kwartaal 2023 wordt afgerond. De verwachting is dat het rijk zich in Stedin zal inkopen voor € 500 miljoen. In een later stadium zal Stedin nogmaals beroep doen op het rijk voor extra geld. Het project Nachtwacht is in twee stukken opgeknipt. De eerste fase is afgerond en heeft geresulteerd in het afsprakenkader. In het afsprakenkader hebben de drie grote netwerkbeheerders samen met hun aandeelhouders met het rijk afspraken gemaakt over het proces rondom eventuele toekomstige verzoeken voor kapitaalstortingen, governance, waardering en samenwerking en op welke wijze kapitaalverzoeken in behandeling worden genomen en onderzocht. In dit afsprakenkader stelt het rijk een aantal eisen aan de governance en aan het (liefst versoberen van het) dividendbeleid. Op basis van dit afsprakenkader overlegt het rijk met iedere netwerkbeheerder en hun aandeelhouders individueel over de specifieke kapitaalbehoefte. Het resultaat van dit overleg wordt een individuele “Participatieovereenkomst” per netbeheerder. In het project Omega onderhandelt Stedin met niet-aandeelhoudende gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied om als aandeelhouder in Stedin in te stappen. De verwachting is dat dit traject eind vierde kwartaal 2023 wordt afgerond. De uitkomsten van dit traject zijn nog onbekend. Bij beide projecten hebben de aandeelhouders uiteindelijk een beslissende stem. In beide projecten heeft iedere aandeelhouders het voorkeursrecht. Dat betekent dat een aandeelhouder het recht heeft om aandelen bij te kopen om zijn aandeelbelang te behouden. Welke rechten er aan deze aandelen zijn gekoppeld is nog onbekend. De aandelen Stedin kunnen alleen vervreemd worden door een aan/verkoop aan overheidsinstellingen.
Vestigingsplaats	Rotterdam.
Doel / openbaar belang	Samen werk maken van een leefwereld vol nieuwe energie. Dat is onze missie. Met elkaar werken we aan een duurzame energievoorziening van vandaag en morgen. We zijn ervan overtuigd dat we de energietransitie mogelijk kunnen maken door focus op onze kerntaken voor (toekomstig) netbeheer en met excellente dienstverlening naar klanten. We richten ons daarbij op drie strategische speerpunten: beter netbeheer, energietransitie mogelijk maken en duurzame bedrijfsvoering.
Beleid /voortgang	<u>Beter netbeheer</u> • Betrouwbare netten: zodat levering van energie op hoog niveau verzekerd blijft. • Betaalbare en efficiënte dienstverlening: zodat de energie-infrastructuur zo betaalbaar mogelijk blijft. • Hoge kwaliteit van producten en diensten: zodat klanten en stakeholders goed worden bediend. <u>De energietransitie mogelijk maken</u> • Toekomstbestendige netten: onze netten geschikt maken en houden tijdens de energietransitie.

	• Beschikbare netinformatie: om stakeholders (marktpartijen, gemeenten) te faciliteren. • Versnellen door samenwerking: alleen door samen te werken is de energietransitie te realiseren. Duurzame bedrijfsvoering • Veilige werkomstandigheden: veiligheid waarborgen voor medewerkers en de omgeving. • Vakbekwame medewerkers nu en straks: onszelf ervan verzekeren dat we over de juiste vaardigheden beschikken. • Financieel gezond: voldoen aan onze ratio's en rendementsdoelstellingen. Positieve milieu-impact: onze eigen bedrijfsvoering verduurzamen volgens de One Planet Thinking gedachte.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 2.891 mln., waarvan van aandeelhouders € 2.390 mln. Per eind 2021: € 3.270 mln., waarvan van aandeelhouders € 2.764 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 4.681 mln. Per eind 2021: € 4.912 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2021 voor aandeelhouders bedraagt € 1 mln. (2020: € 41 mln.). Over deze € 1 mln. is 50% uitgekeerd als dividend 2021, € 0,11 per aandeel (2020: € 4,14). Het resterend bedrag wordt toegevoegd aan het eigen vermogen Stedin.

Dunea	
Doel	Het gemeentelijk belang, samen met de andere aandeelhouders vanuit het publiek domein als bezitter van Dunea, handhaven.
Beleid	Het aandelenbezit Dunea betreft een duurzame belegging.
Financiële effecten (gemeente)	Volgens de statuten keert Dunea geen winst of dividend uit aan de aandeelhouders.
Risico	Op dit moment heeft Dunea een reserve overcapaciteit van 5%. De verwachting is dat dit de komende jaren richting 0% gaat. Er moeten zich dan geen extreme situaties voordoen waardoor de gevraagde capaciteit niet gerealiseerd kan worden. Wanneer dit onverhoopt toch zal optreden dan treedt het (landelijk vastgelegde) noodplan inwerken van het

	afsluiten van vooraf vastgelegde activiteiten/bedrijven. Huishoudens blijven daarbij voorzien van drinkwater, maar in het uiterste geval zal de waterdruk verlaagd kunnen worden. Zie voor nadere toelichting bij het kopje Beleidsvoornemens / beleidskader.
Financieel en bestuurlijk belang	Vastgelegd is dat de verdeling van de aandelen Dunea naar rato van het inwonertal van de aandeelhoudende gemeenten is: Periodiek (ongeveer eenmaal per vijf jaar, laatste maal in 2018) vindt herverdeling van het geplaatste aandelenkapitaal plaats om niet. De gemeente bezit 387.302 (9,68%) aandelen à € 5 nominaal. Tot 2022 werd aan precariorechten op waterleidingen € 0,3 mln. geheven. Vanaf 2022 is het precario op ondergrondse leidingen (wettelijk) afgeschaft.
Bijdrage aan doelstelling programma	Er zijn geen specifieke beleidsvoornemens.
Relatie met programma	Programma 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen. Programma OAD.
Beleidsvoornemens / beleidskader	Dunea zet in om de betrouwbaarheid van haar leveringsplicht robuuster vorm te geven door te investeren in de multi-bronnen strategie, het vergroten van de strategische zoetwatervoorraad in de duinen en het optimaliseren van het huidige systeem. Een grote uitdaging voor Dunea is het verhogen van de productie. Het aantal klanten (voornamelijk huishoudens) van Dunea groeit meer en sneller dan tot nu toe verwacht. Ook is de verwachting dat het watergebruik per persoon de komende jaren zal stijgen. Dit betekent dat geplande projecten en daarmee de investeringen naar voren moeten worden gehaald. Bijkomend probleem is dat een aantal systemen toe is aan groot onderhoud en dat dat tijdelijk ten koste gaat van de productie. Hierbij komt kijken dat het steeds tijdrovender wordt om alle benodigde procedures (met name rond natuurvergunningen) te volgen voordat nieuwe investeringen en groot onderhoud kunnen worden uitgevoerd. Ook vraagt de kwaliteit van drinkwater als gevolg van toename in regelgeving op gebied van PFAS, de vervuiling van rivierwater en het onderhoud van het duingebied meer investeringen en beheer. Deze ontwikkelingen leiden tot hogere investeringen en exploitatiekosten en hebben ook gevolg voor de tarieven van het drinkwater. Met name de kosten voor energie en in iets mindere mate de arbeidskosten stijgen hard. In november 2022 is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een besluit over de investeringen en tarieven 2023 genomen. Het tarief voor een gemiddeld twee-persoonshuishouding stijgt in 2023 van € 158 naar € 179, een stijging van 14%.

Vestigingsplaats	Voorburg
Doel / openbaar belang	Onze klanten kunnen elke dag rekenen op natuurlijk, goed drinkwater en op rust en ruimte in de Randstad. Dunea zorgt voor duin & water. Water en duinen dragen bij aan een goed leven. In een veranderende wereld werkt Dunea aan haar toekomstbestendigheid. Dat doen we samen met anderen. Luisterend naar onze omgeving, komen we op voor de belangen van onze klanten en verbeteren we onze dienstverlening continu.
Beleid / voortgang	Op langere termijn willen we een gezond en groeiend bedrijf zijn dat middenin de maatschappij staat. De strategie Koers 2020 focust daarom op vier accenten: • We zijn er voor onze klanten: onderscheidend in dienstverlening en kwaliteit; • We zijn duinbeheerder van wereldklasse; • We strijden voor het drinkwaterbelang van de Lek en de Maas; • We zijn beter voorbereid op de toekomst door verbreding producten & diensten. Dunea is/wordt, vanwege haar kennis en leidingennetwerk, steeds meer betrokken/ingeschakeld bij projecten die een bijdrage leveren aan de energietransitie. De betrokkenheid van Dunea is van belang om bij de voorbereiding en/of realisatie van projecten waarbij gebruik wordt gemaakt van de fysieke ondergrond, de belangen van de watertaken in een zo vroeg mogelijk stadium te onderkennen. Vanwege de bepalingen in de Waterwet en de eisen van de toezichthouder heeft Dunea voor haar inzet bij projecten op gebied van de energietransitie een dochter BV opgericht. Op die manier kunnen de taken van de dochter juridisch en financieel worden onderscheiden van taken die vallen onder de uitvoering van de Waterwet. Daarnaast heeft het ruimere taakgebied van Dunea geleid tot een aanpassing van de statuten met betrekking tot het doel van Dunea en de bepalingen rond governance.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 236,8 mln. Per eind 2021 € 245,3 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 364,2 mln. Per eind 2021: € 366,9 mln.
Resultaat verbonden partij	De nettowinst 2021 bedraagt € 8,5 mln. (2020: € 7,0 mln.). Dit resultaat is door Dunea toegevoegd aan het eigen vermogen om haar solvabiliteit op orde te houden en om ruimte te krijgen/behouden om in haar toekomstige financieringsbehoefte te voorzien. Het uitkeren van een dividend ten laste van het resultaat is statutair uitgesloten.

GR Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden	
Doel	Doelen van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden (hierna: GR GGD en VT Haaglanden) zijn: a. Het bevorderen, beschermen en bewaken van de publieke gezondheid. b. Het voorkomen van en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De Wet publieke gezondheid verplicht gemeenten gezamenlijk een GGD in te stellen en in stand te houden. De Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet bieden de wettelijke grondslag voor een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, dat op grond van de GR de uitvoeringsorganisatie Veilig Thuis wordt genoemd. De GR GGD en VT Haaglanden is de voortzetting van de GR GGD Haaglanden en is per 1 januari 2018 aangegaan door de gemeenten Den Haag, Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.
Beleid	Het takenpakket van de GR GGD VT Haaglanden bestaat uit het basispakket GGD, het pluspakket GGD en het pakket VT. Het Algemeen Bestuur (AB) van de GR GGD en VT Haaglanden stelt het uitvoeringsniveau van de takenpakketten vast. De uitvoeringsorganisaties GGD en VT Haaglanden van de gemeente Den Haag voeren de taken uit. Om de relatie opdrachtgever en opdrachtnemer invulling te geven en te versterken zijn afspraken en voorwaarden over de uitvoering vastgelegd in een raamovereenkomst en een dienstverleningshandvest tussen de GR (het openbaar lichaam) en de gemeente Den Haag. De uitwerking van het uitvoeringsniveau van de takenpakketten is vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. Tot het basispakket GGD behoren de taken die de GGD wettelijk verplicht uitvoert. Tot het pluspakket GGD behoren met name de lijkschouw, de reizigersadvisering en –vaccinatie en de gemeenschappelijke taken inzake de inspectie van seksinrichtingen. Tot het pakket VT behoren de instandhouding van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en taken als voorlichting, coördinatie huisverbod en het verstrekken van informatie en advies. De deelnemende gemeenten kunnen desgewenst ook kiezen voor een lokaal pakket. Dit valt buiten de scope van de GR GGD en VT Haaglanden. De afspraken over de lokale taken worden vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente Den Haag en de betreffende regiogemeente. De lokale taken worden uitgevoerd door de betreffende uitvoeringsorganisatie GGD of VT van de gemeente Den Haag. De kosten voor de taken uit het basispakket GGD worden in rekening gebracht op basis van het inwonertal (inwonerbijdrage). Een uitzondering hierop betreft de taak Toezicht kinderopvang. Die wordt bekostigd op basis van een tarief per eenheid. Dat geldt ook voor de taken uit het pluspakket GGD. Voor het pakket VT is in de begroting een onderscheid gemaakt tussen een Wmo-deel en een jeugddeel. Het Wmo-deel komt voor rekening van de centrumgemeenten Delft en Den Haag. Bij het jeugddeel zijn de variabele lasten verdeeld op basis van o.a. het aantal meldingen en adviezen. Daarnaast worden de vaste lasten verdeeld op basis van een inwonerbijdrage.

Financiële effecten (gemeente)	De bijdrage van Zoetermeer aan de GGD bedraagt voor 2022 in totaal € 1,508 mln., waarvan € 1,488 mln. voor het basispakket en € 59.000 voor het pluspakket. De bijdrage Veilig Thuis voor Zoetermeer is voor 2022 vastgesteld op € 1,017 mln. De bijdrage voor de GR-ondersteuning is vastgesteld op € 48.000. De totale bijdrage 2022 aan de GR GGD en VT Haaglanden bedraagt daarmee € 2,573 mln. De cijfers zijn gebaseerd op het voorlopig rekeningresultaat 2022 GR GGD en VT Haaglanden (raadsbrief DB GR GGD en VT Haaglanden d.d. 9 februari 2023). De cijfers zijn nadrukkelijk onder voorbehoud van de definitieve eindafrekening met controleverklaring, de instemming met de definitieve eindafrekening door het DB en de vaststelling van de jaarstukken 2022 van de GR door het AB. Ondanks het voorwaardelijk karakter is in de gemeentelijke jaarrekening 2022 wel rekening gehouden met het voorlopige rekeningresultaat van de GR.
Risico	In de GR is bepaald dat financiële tekorten van de uitvoeringsorganisaties GGD en VT Haaglanden, die niet worden gedekt door voorzieningen daaromtrent in de dienstverleningsovereenkomst, niet ten laste van het openbaar lichaam komen. Kosten in verband met veranderingen in taken of eisen aan de GR als gevolg van wetswijzigingen, calamiteiten e.d. zijn – voor zover deze niet binnen bepaalde bandbreedtes vallen – voor rekening van het openbaar lichaam. Eventuele additionele kosten komen ten laste van het weerstandsvermogen van de GR. Indien deze niet toereikend is komen deze kosten rechtstreeks in rekening bij de GR-deelnemers.
Financieel en bestuurlijk belang	De wethouder Zorg vertegenwoordigt de gemeente in het AB. Op grond van de GR kan het AB commissies van advies instellen, waaronder vaste bestuurlijke commissies, bestaande uit leden van colleges van B&W die deelnemen aan de regeling en Veilig Thuis en/of GGD in portefeuille hebben. In de vergadering van het AB van de GR GGD en VT Haaglanden op 9 juli 2018 heeft het AB besloten om vooralsnog geen Bestuurlijke Advies Commissie voor zowel GGD als VT Haaglanden in te stellen. Mocht daar behoefte aan zijn dan kan deze door het AB worden ingesteld. Daarnaast is besloten om de ambtelijke vaste commissies van advies Veilig Thuis en GGD, bestaande uit beleidsambtenaren met Veilig Thuis en/of GGD in portefeuille, in stand te houden.
Bijdrage aan doelstelling programma	Van programma 2 Samen leven en ondersteunen zijn de volgende doelstellingen van belang: Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp en Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden.
Relatie met programma	Programma 2 Samen leven en ondersteunen.

Vestigingsplaats	Den Haag
Beleid / voortgang	De evaluatie van de GR GGD en VT Haaglanden is in februari 2022 afgerond. Het eindrapport 'Van stabiliseren naar ontwikkelen' is door het AB vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de deelnemende gemeenteraden. Het GR-bestuur heeft de GR-functionarissen de opdracht gegeven om de handreikingen uit het rapport uit te werken in een uitvoeringsagenda. In de vergadering van het AB van 13 oktober 2022 is deze uitvoeringsagenda vastgesteld. Met betrekking tot de uitvoeringsagenda heeft het AB een aantal prioriteiten meegegeven: het opstellen van een bestuursagenda voor de bestuursperiode 2022-2026, het organiseren van het bestuurlijke gesprek over de stemverhouding binnen de GR, de afweging voor het instellen van weerstandsvermogen en het verwerken van de wijzigingen vanuit de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De gemeenteraden worden over de uitvoering geïnformeerd via de documenten van de P&C-cyclus van de GR. Over de ontwikkelingen bij zowel Veilig Thuis als de GGD zal in 2023 een raadsbijeenkomst worden georganiseerd waarbij ook aandacht zal zijn voor de impact van de wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De visie GGD Haaglanden 2030 is richtinggevend voor alle activiteiten die de GGD uitvoert. De visie heeft een plek gekregen in de beide Bestuursrapportages van 2022. Ook in de eerstvolgende voorjaarsbrief komt de visie terug. In 2024 wordt een evaluatie uitgevoerd over de implementatie van de visie. Eind 2022 is de GGD Benchmarkrapportage 2021 gepresenteerd en aan het AB beschikbaar gesteld, inclusief een korte toelichting door de uitvoeringsorganisatie GGD Haaglanden over de benchmark zelf en enkele opvallende uitkomsten. Voor wat betreft de bedrijfsvoering kan geconcludeerd worden dat GGD Haaglanden niet afwijkt van het landelijk gemiddelde. Bij Veilig Thuis Haaglanden lukt het niet om volledig binnen de wettelijke termijnen te werken. Werving en behoud van personeel is in de krappe arbeidsmarkt een enorme uitdaging. De uitvoeringsorganisatie voert een verbeterplan uit. Bij andere Veilig Thuis organisaties en in de gehele keten wordt hetzelfde probleem ervaren. Het Rijksprogramma Toekomstscenario kind en gezinsbescherming moet lucht in de keten geven. Op termijn wordt een nieuwe publiekrechtelijke organisatie opgericht bestaande uit Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instellingen. Veilig Thuis Haaglanden heeft voor beleidsambtenaren een ketenmonitor en een gemeentelijke monitor ontwikkeld.
Eigen vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen per 31-12-2021 is per saldo € 2.754.000 positief. Het bestaat uit het € 0,726 mln. bestemmingsreserves en € 2,028 mln. onverdeeld resultaat 2021.
Vreemd vermogen verbonden partij	N.v.t.
Resultaat verbonden partij	De voorlopige eindafrekening 2022 van januari 2023 toont voor het onderdeel GGD, voor resultaatbestemming, een voordeel van € 0,412 mln.

	Dezelfde voorlopige eindafrekening 2022 vermeldt voor het onderdeel VT, voor resultaatbestemming, een nadeel van € 0,587 mln. Door de deelnemende gemeenten is in 2022 in totaal € 1,054 mln. besteed aan het versterken van de lokale teams op het onderwerp huiselijk geweld. Het AB heeft bij de jaarrekening 2021 besloten om de resterende middelen voor dit doel in een bestemmingsreserve op te nemen. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 zal € 0,587 mln. aan deze reserve worden onttrokken ter dekking van de uitgaven van de deelnemende gemeenten voor dit doel in 2022. De gevolgen van de voorlopige afrekening voor de bijdragen 2022 van de gemeente Zoetermeer aan beide programma's is hiervoor weergegeven (Financiële effecten gemeente).

GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden	
Doel	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden is een bedrijfsvoeringsorganisatie die tot doel heeft het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken jeugdhulp. De bedrijfsvoeringsorganisatie is een samenwerkingsverband van de gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.
Beleid	De samenwerking richt zich met name op het uitvoeren van de gezamenlijke inkoop en contractering, het op verzoek namens gemeenten optreden richting leveranciers om de voorwaarden en eisen, waaronder de overeenkomsten die worden afgesloten te harmoniseren en het op verzoek van een individuele (of cluster van) gemeente(n) contracteren met leveranciers.
Financiële effecten (gemeente)	De door het Servicebureau begrote uitgaven worden door de gemeenten gedragen overeenkomstig vastgelegde verdeelafspraken. De bijdrage voor Zoetermeer was voor 2022 € 0,4 mln. excl. BTW. Eventuele resterende tekorten worden verdeeld naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente.
Risico	Terugtredende deelnemers zijn een risico voor de continuïteit van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. Eind 2022 heeft de gemeente Voorschoten besloten om per 2024 terug te treden uit de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast heeft de gemeente Den Haag besloten om een deel van de specialistische jeugdhulp per 2024 lokaal in te kopen.
Financieel en bestuurlijk belang	Het bestuur van het Servicebureau gevormd door een voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en een penningmeester. Financiële tekorten worden verdeeld naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft.

Bijdrage aan doelstelling programma	Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden draagt bij aan de doelstelling Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp.
Relatie met programma	Programma 2 Samen leven en ondersteunen.
Vestigingsplaats	Pijnacker-Nootdorp
Beleid /voortgang	In 2022 is de gemeenschappelijke regeling regeling geëvalueerd.
Eigen vermogen verbonden partij	Per eind 2021: € 84.000. De gegevens over 2022 zijn nog niet beschikbaar.
Vreemd vermogen verbonden partij	N.v.t.
Resultaat verbonden partij	N.v.t.

Veiligheidsregio Haaglanden	
Doel	Het bevorderen van de veiligheid van allen die zich in het gebied van de veiligheidsregio bevinden door de samenwerking tussen burgers, private en publieke partijen te stimuleren en te faciliteren.
Beleid	De Veiligheidsregio Haaglanden (VRH) is een door de Wet Veiligheidsregio's verplichte gemeenschappelijke regeling die regionaal de belangen behartigt op het gebied van brandweerzorg en zorg. De 'kolom' Zorg van de VRH bestaat uit de Geneeskundige Hulpverleningsorganisaties in de Regio (GHOR) en de geneeskundige meldkamer (GnkM), die ook de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) omvat. Naast een gemeenschappelijke regeling is de VRH ook een regionaal samenwerkingsverband met betrekking tot rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Financiële effecten (gemeente)	De bijdrage voor 2022 is: € 10,331 mln..
Risico	Het weerstandsvermogen van de VRH is voldoende na het toevoegen van een deel van het resultaat van 2021. Daarom is er in de nabije toekomst geen risico.
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente Zoetermeer heeft zowel een financieel als bestuurlijk belang in de VRH. De vertegenwoordiger is de burgemeester (lid van het Algemeen Bestuur).
Bijdrage aan doelstelling programma	Versterken van de brandveiligheid en voorzien en beheersen van de gevolgen van een mogelijke ramp.
Relatie met programma	Programma 5 Veiligheid
Beleidsvoornemens / beleidskader	De brandweerzorg blijft de komende jaren gericht op het waarborgen van de fysieke veiligheid in de regio met focus op het leveren van zorg op maat, op basis van de hulpvraag, maatschappelijke ontwikkelingen én met inachtneming van de mogelijke risico's. Op basis van deze risico's richt de VRH zich op de doorontwikkeling van materieel en procedures én het blijven investeren in de ontwikkeling van kennis. Verder investeert de brandweer in risicobeheersing om een belangrijke gesprekspartner en adviseur van en voor de gemeenten te blijven o.a. over de Omgevingswet en opgaven op het gebied van circulaire economie, klimaatverandering, energietransitie en stedelijke verdichting. De 'kolom' Zorg richt zich voor de komende jaren op het verbreden van het netwerk en het creëren van een gedeeld geneeskundig beeld. Het Transitieakkoord (TA) 'Meldkamer van de Toekomst' uit 2013 is nu in de eindfase beland. Met de overdracht van het beheer zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in de regeling hoofdlijnen beleid en beheer meldkamers, die samen met de wet Wijziging meldkamers geldt. In het beleid van Rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt rekening gehouden met een samenleving die steeds complexer wordt. Goede samenwerking kan het effect van een ramp of crisis beperken en bijdragen aan de continuïteit van de samenleving.
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel / openbaar belang	De VRH behartigt de belangen van de gemeenten op het gebied van: brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De VRH beoogt: · betere bescherming burgers;

	· betere hulpverlening en nazorg; · brandweerzorg, zorgen rampenbestrijding en crisisbeheersing; · versterking bestuurlijke en operationele slagkracht.
Beleid /voortgang	De kerntaken van de VRH zijn: · risicobeheersing (brandveiligheid); · incidentenbestrijding (redden mens en dier); · rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarbij zijn voorkomen, beperken, bestrijden en nazorg aandachtsgebieden.
Eigen vermogen verbonden partij	Per eind 2021: € 4,146 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per eind 2021: € 111,069 mln.
Resultaat verbonden partij	Het gerealiseerde resultaat over het jaar 2021 bedraagt voordelig: € 1,266 mln.

Omgevingsdienst Haaglanden	
Doel	De gemeenschappelijke regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), alsmede de in artikel 5.1 Wabo genoemde wetten: • Wet Natuurbescherming • Kernenergiewet • Monumentenwet 1988 • Natuurbeschermingswet 1998 • Ontgrondingenwet • Wet bescherming Antarctica • Wet bodembescherming • Wet geluidhinder • Wet inzake de luchtverontreiniging • Wet milieubeheer

	• Wet ruimtelijke ordening • Waterwet • Woningwet
Beleid	Als principe geldt dat de deelnemers verantwoordelijk zijn voor het beleid. Beleidsvorming gebeurt aan de hand van landelijke kaders, landelijke regelgeving, aanwezige eigen beleidsruimte en gemeentelijke en provinciale bestuurlijke ambities. De uitvoering van deze beleidskaders wordt gelegd bij de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH), voor zover het de uitvoering van over te dragen taken betreft. Bij het ontbreken van beleidsdocumenten volgt de ODH de voor die betreffende overheid geldende landelijke wet- en regelgeving en/of adviseert de opdrachtgevers om beleid op te stellen.
Financiële effecten (gemeente)	De deelnemersbijdrage 2022 voor Zoetermeer was € 1,169 mln. In 2016 is de begroting overgegaan naar een begroting op outputbasis. Sinds 2019 worden producten en diensten met de individuele deelnemers verrekend op basis van nacalculatie.
Risico	Het Algemeen Bestuur van de ODH heeft op 27 juni 2016 de 'Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement' vastgesteld. Uit het risicoprofiel blijkt een kwantificeerbaar risico van €1.020.000. De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt € 1,071 mln. De verhouding tussen de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit bedraagt 1,05. Het risicoprofiel laat hiermee zien dat het weerstandsvermogen toereikend is (bron zienswijze ontwerpbegroting 2022).
Financieel en bestuurlijk belang	De gemeente heeft zowel een financieel als bestuurlijk belang in de regeling. De deelnemers zijn samen eigenaar van de ODH en sturen deze samen aan. De vertegenwoordiger vanuit de gemeente Zoetermeer is met ingang van juli 2022 wethouder Weerwag als lid van het Algemeen Bestuur.
Bijdrage aan doelstelling programma	De ODH zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in het gehele gebied van Haaglanden, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties. De ODH zorgt er voor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering in de situatie voorafgaand aan de start van de ODH.
Relatie met programma	Programma 5 Veiligheid (onderdeel toezicht en handhaving) Programma 6 Dienstverlening en Samenspraak (onderdeel vergunningverlening)
Beleidsvoornemens / beleidskader	De ODH is een samenwerkingsverband van de deelnemende gemeenten en de provincie Zuid-Holland o.b.v. de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (ingangsdatum 1 april 2013).

Vestigingsplaats	Den Haag
Doel / openbaar belang	Op grond van het beoogde profiel en de daarbij behorende kenmerken is aan de ODH een aantal concrete doelstellingen verbonden. Deze zijn als volgt: • Zorgt ervoor dat de taakuitvoering gaat voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen zoals die gelden voor robuustheid, onder voorwaarde dat zij daarvoor de opdracht en de financiële middelen krijgt. • Zorgt voor een goede afstemming/samenwerking met partijen. • Zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in het gehele gebied van Haaglanden, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties. • Zorgt ervoor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering in de situatie voorafgaand aan de start van de ODH. • Zorgt voor een breder pallet aan ontwikkelingsmogelijkheden in termen van specialisme vorming en doorgroeimogelijkheden dan de huidige die er zijn binnen de deelnemende organisaties. • Zorgt ervoor dat specifieke expertise wordt geborgd en waar mogelijk verder wordt uitgebouwd. • Zorgt als klantgerichte organisatie voor borging van de relaties en contacten met de deelnemers c.q. opdrachtgevers (bestuurlijk en ambtelijk) en de bedrijven.
Beleid /voortgang	De ODH staat voor professionele dienstverlening op gebied van milieuvergunningverlening en –handhaving en op het gebied van complexe milieu en ruimtelijke ordeningstaken in de regio Haaglanden. Uitgangspunten daarbij zijn slagvaardigheid en kwaliteit. De ODH geeft hieraan vorm door de capaciteit en gespecialiseerde kennis van de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende overheden te bundelen. Eén van de nog in te vullen ambities van de ODH is het groeien naar een gezamenlijk ambitieniveau binnen vijf jaar na start. De meerwaarde van de ODH ligt de komende jaren vooral op het gebied van complexe milieu- en ruimtelijke ordeningstaken.
Eigen vermogen verbonden partij	31-12-2020: € 1.071.385 31-12-2021: € 1.817.085
Vreemd vermogen verbonden partij	31-12-2020: € 18.667.793 31-12-2021: € 19.539.936
Resultaat verbonden partij	De jaarrekening 2021 sluit met een onverdeeld positief resultaat van € 745.700.

Gemeenschappelijke Regeling Bleizo	
Doel	De Gemeenschappelijke Regeling Bleizo is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland. GR Bleizo heeft als doel realisatie van de Vervoersknoop Bleizo en het ontwikkelen van het gebied rondom de Vervoersknoop tot een hoogwaardig gebied met functies als kantoren, bedrijven en leisure.
Beleid	Het ontwikkelen van het gebied rond het OV-knooppunt Bleizo vindt plaats conform de in 2014 door de raden vastgestelde ontwikkelingsaanpak 'Ontwikkeling Bleizo van plan naar strategie'. De ontwikkeling van het gebied richt zich onder andere op functies die goed passen bij het OV-knooppunt.
Financiële effecten (gemeente)	Er zijn geen directe geldstromen tussen de gemeente Zoetermeer en de GR Bleizo. De deelnemende gemeenten delen ieder voor 50% in de winst of in het verlies van de gemeenschappelijke regeling. De grondexploitatie laat aan het einde van de looptijd een positief resultaat zien van € 15,1 mln. (NCW per 1-1-2022 en excl. vennootschapsbelasting). Tussentijdse bewaking van het resultaat geschiedt door het periodiek herzien van de grondexploitatie. De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft verder geen structureel financieel effect op de begroting. Het doorrekenen van de financiële effecten van een gewijzigd ontwikkelperspectief maakt deel uit van de bestuurlijke opdracht Bleizo-West.
Risico	De benodigde weerstandscapaciteit voor de risico’s kan worden gedekt vanuit het positieve resultaat. We zien op dit moment financieel geen risico.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting. De vertegenwoordiging in de gemeenschappelijke regeling is als volgt: Algemeen bestuur: wethouders Weerwag en Iedema en raadsleden Meurs en v.d. Vlies. Dagelijks bestuur: wethouders Weerwag en Iedema.
Bijdrage aan doelstelling programma	Het sleutelproject Bleizo ligt buiten de gemeentegrenzen van Zoetermeer maar is van directe invloed op de ontwikkeling van Zoetermeer.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	Versterken van de OV-bereikbaarheid, imago, economie en werkgelegenheid van Zoetermeer.

Vestigingsplaats	Lansingerland
Doel / openbaar belang	De GR Bleizo opereert binnen een publiekrechtelijke setting met name in privaatrechtelijke zin.
Beleid / voortgang	Het ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo is in oktober 2021 vastgesteld door de gemeenteraden van Lansingerland en Zoetermeer. Het ontwikkelperspectief PROEFtuin Bleizo past niet in het omgevingsbeleid van de provincie. In 2022 is er ambtelijk en bestuurlijk door Zoetermeer/Lansingerland overleg gevoerd met de provincie. Helaas heeft dit nog niet geleid tot aanpassing van het provinciale beleid. Tot 2024 staat daarom de gronduitgifte en de ontwikkeling van Bleizo-West 'on hold'. Voor het deelgebied Bleizo-Oost waren medio 2020 alle kavels uitgegeven. Eind 2021 zijn de nieuwe ontwikkelingen in dit gebied opgeleverd. Alleen in het openbaar gebied vinden nog werkzaamheden plaats. In 2022 waren de activiteiten beperkt tot: - algemene activiteiten van de projectorganisatie; - beheer van de gronden; - activiteiten ten behoeve van de visievormingen ontwikkeling van Bleizo-West; - afronding van het openbaar gebied van Bleizo-Oost (o.a. aanleg van een calamiteitenweg). Deze activiteiten passen binnen de exploitatiebegroting van Bleizo.
Eigen vermogen verbonden partij	Het eigen vermogen bedraagt € 4,7 mln. per ultimo 2021. Dit is opgebouwd via door de BBV-richtlijnen voorgeschreven tussentijdse winstnemingen.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2021: € 43,5 mln. Per 31-12-2021: € 40,3 mln.
Resultaat verbonden partij	De grondexploitatie laat aan het einde van de looptijd een positief resultaat zien van € 15,1 mln. (NCW per 1/1/2022). Van het saldo komt 50% ten gunste van de gemeente Zoetermeer.

Bedrijvenschap Hoefweg/Prisma	
Doel	De Gemeenschappelijke Regeling Bedrijvenschap Hoefweg is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland.

	Het doel is het ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven uit Lansingerland en Zoetermeer, alsmede uit de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, alsmede voor bedrijven van elders die een belangrijke bijdrage leveren aan de werkgelegenheid.
Beleid	De van de algemene doelstelling 'realiseren van een bedrijventerrein' afgeleide subdoelstellingen zijn vastgelegd en financieel vertaald in de grondexploitatie van het bedrijvenschap. Partijen zijn met de marktpartijen die ook grondposities bezitten een vorm van samenwerking (CV/BV-structuur) overeengekomen, genaamd Prisma, die gericht is op een optimale en integrale realisering van het gehele plangebied.
Financiële effecten (gemeente)	De gemeente Zoetermeer neemt op basis van 50%-50% verdeling deel in de gemeenschappelijke regeling. Dat betekent dat de gemeente voor 50% participeert in het tekort of het overschot dat de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk behaalt met de ontwikkeling van haar deel van het bedrijventerrein Prisma. De huidige verwachting is dat de grondexploitatie wordt afgesloten met een verwacht positief resultaat van € 12,1 mln. (NCW per 1-1-2022). Tussentijdse bewaking van dat resultaat gebeurt door het periodiek herzien van de grondexploitatie. De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting.
Risico	Het risico bestaat dat het resultaat van de grondexploitatie minder positief wordt. Eventuele tegenvallers worden dan in eerste instantie opgevangen binnen het verwachte positieve resultaat van de grondexploitatie. Uit de risicoanalyse van de actualisatie van de grondexploitatie per 1-1-2022 blijkt dat alle ingeschatte risico’s opgevangen kunnen worden binnen het resultaat van de grondexploitatie.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelname in de gemeenschappelijke regeling heeft geen structureel financieel effect op de begroting. De vertegenwoordiging in de gemeenschappelijke regeling is als volgt: • Algemeen bestuur: wethouders Weerwag en Iedema en de raadsleden Meurs en v.d. Vlies. • Dagelijks bestuur: wethouders Weerwag en Iedema.
Bijdrage aan doelstelling programma	De ontwikkeling van het bedrijventerrein heeft een directe positieve invloed op de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat voor bedrijven in Zoetermeer en haar omgeving.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	Het realiseren van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven door het aanbieden van bouwrijpe grond. Dit leidt tot een toename van de werkgelegenheid voor onder andere de Zoetermeerse bevolking.

Vestigingsplaats	Lansingerland
Doel / openbaar belang	De GR Hoefweg opereert binnen een publiekrechtelijke setting met name in privaatrechtelijke zin.
Beleid / voortgang	De Samenwerkingsovereenkomst Prisma zou tot 2021 lopen. Door fraudeperikelen bij Prisma is de liquidatie daarvan nog niet mogelijk. Bedrijvenschap Hoefweg participeert in de ontwikkeling van PRISMA en wil een zo snel mogelijke beëindiging van de samenwerking tussen Bedrijvenschap Hoefweg en de private partijen MRP en Maasstede Bleiswijk BV. Deze fraudezaak is een langdurig proces waar PRISMA in verwikkeld is geraakt en dit belemmert de afronding van PRISMA en daarmee ook de afsluiting van de GR Hoefweg. In 2022 is hier wegens juridische procedures weinig voortgang in geweest. Inmiddels is een juridisch complexe situatie ontstaan, waardoor ontbinding van Prisma nog niet kon worden gerealiseerd en Hoefweg mogelijk financiële schade oploopt. Voor 2023 staan de werkzaamheden rond de afsluiting van Prisma en van het Bedrijvenschap centraal. Ca. 6 hectare van het gebied van Bedrijvenschap Hoefweg maakt deel uit van het onderzoek naar de toekomstige ontwikkelingsrichting voor het gebied Bleizo-west, zoals hierboven genoemd in de tekst van de GR Bleizo. Deze gronden kunnen overgeheveld worden naar de grondexploitatie Bleizo.
Eigen vermogen verbonden partij	Het Bedrijvenschap Hoefweg heeft per 31-12-2021 een eigen vermogen van € 9,9 mln. Dit is opgebouwd via door de BBV-richtlijnen voorgeschreven tussentijdse winstnemingen. Op basis van de verwachting van een positief eindresultaat van de grondexploitatie wordt aan het einde van de looptijd een voordelig saldo verwacht dat voor 50% ten gunste van Zoetermeer komt.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2021: € 16 mln. Per 31-12-2021: € 10 mln.
Resultaat verbonden partij	De grondexploitatie laat, op basis van peildatum einde looptijd, een positief resultaat zien van € 12,1 mln. (NCW op prijspeil 1-1-2022). Van het saldo komt 50% ten gunste van de gemeente Zoetermeer.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag	
Doel	Het realiseren van een welvarende en bereikbare Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) door het vrijwillig samenwerken met 23 gemeenten.
Beleid	Om deze doelstelling te halen is er in de MRDH gezamenlijk gewerkt aan het verbeteren van de bereikbaarheid en het vernieuwen van de economie. Daarvoor is op 12 juli 2019 de strategische agenda MRDH 2022 ‘Samen aan het werk!’ vastgesteld. Het strategische kader voor de begroting 2022 is gevormd door de vier ambities die in de strategische agenda zijn opgenomen: vernieuwen economie, versterken stad en omgeving, verbeteren bereikbaarheid en veranderen energie. Om de economie te vernieuwen werkte de MRDH in 2022 aan de volgende programma’s: stimuleren van innovatie en economische groei, verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en goede digitale connectiviteit. Om de steden en omgeving te versterken is er gewerkt aan ruimte om te werken, stimuleren van het groengebruik & recreatie als vestigingsfactor en samen voortvarend werken aan de bereikbaarheid van woon- en werklocaties. Binnen de MRDH-begroting is Verbeteren Bereikbaarheid vertaald in twee programma’s: een programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer en een programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer. Het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer betreft de uitvoering van wettelijke taken concessieverlening openbaar vervoer, beheer en onderhoud openbaar vervoer, infrastructuur en de planvormingsbevoegdheid in overeenstemming met de Planwet verkeer en vervoer. Dat laatste vroeg om de inzet van de MRDH voor algemene strategie- en beleidsontwikkeling, autonetwerk, verkeersmanagement en ITS, fietsnetwerk, ketenmobiliteit, reisgedrag en logistiek, duurzame mobiliteit en verkeersveiligheid. Vanuit het programma volgden infrastructurele opgaven die, voor zover de MRDH er financieel aan bijdroeg, onderdeel waren van het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer. Binnen het programma Exploitatie verkeer en openbaar vervoer is in 2022 gewerkt aan zeven doelstellingen: 1. verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen; 2. verbetering kwaliteit en efficiency OV; 3. betrouwbaar op weg; 4. versnellen van innovatie in mobiliteit; 5. vergroten verkeersveiligheid; 6. minder CO2-uitstoot bij verkeer; 7. samen voortvarend werken aan de bereikbaarheid van woon- en werklocaties. Binnen het programma Infrastructuur verkeer en openbaar vervoer is in 2022 gewerkt aan vier doelstellingen: 1. verbeteren bereikbaarheid toplocaties en banen;

	2. betrouwbaar op weg; 3. versnellen van innovatie in mobiliteit; 4. verhogen verkeersveiligheid. Naast de inzet op verbeteren van de bereikbaarheid en het vernieuwen van de economie heeft de MRDH zich in 2022 ook weer ingezet op meer regionale samenwerking bij de energietransitie.
Financiële effecten (gemeente)	De gemeente Zoetermeer verstrekte via haar eigen begroting een jaarlijkse bijdrage per inwoner. Voor 2022 was deze bepaald op € 2,77 per inwoner. In 2022 bedroeg dit in totaal € 346.984.
Risico	In 2019 is een geactualiseerde beleidsnota Risicomanagement en Weerstandsvermogen opgesteld. Voor de activiteiten binnen verkeer en vervoer is binnen de projecten een risicobuffer aanwezig. Wanneer deze niet toereikend is, worden projecten uitgesteld of wordt de bijdrage vanuit Brede Doeluitkeringen (BDU) middelen lager. Voor de infrastructurele projecten houdt de MRDH rekening met de mogelijkheid van een ‘overplanning’. Dat kan inhouden dat in enig jaar het BDU-fonds (tijdelijk met een maximum van 3 jaar) negatief is. Aan het einde van deze periode dient het saldo nihil te zijn. Voor 2022 en de meerjarenbegroting tot en met 2025 worden geen tekorten voorzien. Het fonds heeft een beperkte investeringsruimte voor projecten in de verkenning- en planstudiefase. Deze investeringsruimte is echter onvoldoende om alle ambities uit de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid te kunnen realiseren. De MRDH heeft in december 2016 de verantwoordelijkheid voor de financiering van de investeringen in railvoertuigen en railinfrastructuur van de regionale OV-bedrijven overgenomen van de gemeenten Den Haag en Rotterdam. Dat brengt risico’s met zich mee, die in een in 2016 uitgevoerd extern onderzoek nader zijn geduid. Om de risico’s te dekken is een reserve gevormd, die is gevoed vanuit een opslag die de vervoersbedrijven betalen. Voor het eventueel wegvallen van een deel van de inwonersbijdrage voor het Economisch vestigingsklimaat is in 2015 een reserve gevormd. De coronacrisis had in 2021 en 2022 grote invloed op het gebruik van het openbaar vervoer in de regio. Om deze negatieve gevolgen te mitigeren heeft de MRDH, met steun van het rijk) samen met de vervoerbedrijven RET, HTM en EBS gewerkt aan het transitieprogramma OV. Ondanks deze steun had de COVID-19- pandemie een stevige weerslag op de financiële positie van de vervoersbedrijven. Dit heeft geleid tot wijzigingen in verschillende dienstregelingen. Het rijk besloot in april 2022 om de beschikbaarheidsvergoeding OV te verlengen tot eind 2023. Het lijkt dat de pandemie een meerjarig effect heeft op het openbaar vervoer in de metropoolregio.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelnemers zijn de 23 (per 2023, 21) gemeenten en hebben daardoor een financieel en bestuurlijk belang. De burgemeester had zitting in zowel het Dagelijks Bestuur als in het Algemeen Bestuur. Wethouder Iedema nam deel aan de bestuurscommissie Economisch Vestigingsklimaat en Wethouder Ter Laak was lid van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit.

Bijdrage aan doelstelling programma	1.3 Bevorderen vestigings-en ondernemersklimaat 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling 7.2 Bevorderen vernieuwende en gewenste functies voor stad en regio 7.4 Behouden goede bereikbaarheid en bevorderen verkeersveiligheid
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	Er is in 2022 uitvoering gegeven aan de in de strategische agenda MRDH 2022 ‘Samen aan het werk!’ opgenomen ambities.
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doel / openbaar belang	Realisatie van een duurzame internationale metropoolregio waarin bewoners en bedrijven zich optimaal kunnen ontplooien, (internationale) bezoekers zich welkom voelen en belangrijke bestemmingen eenvoudig en goed bereikbaar zijn.
Beleid /voortgang	• Er is gewerkt aan een nadere uitwerking van de OV-ontwikkelstrategie Zoetermeer-Rotterdam in samenhang met de diverse andere onderdelen van het programma MOVE. • Bijgedragen aan een studie naar het variëren in techniekvormen binnen het OV, zoals een mogelijke introductie van Bus Rapid Transit systemen in de metropoolregio. • Bijgedragen aan de realisatie van een hoogwaardig en veilig Metropolitaan Fietsroutenetwerk: Rotterdam-Zoetermeer (Oostweg/Industrieweg). • Bijgedragen aan programmalijn Metropolitaan OV en Verstedelijking met onder meer OV Zoetermeer-Rotterdam. • Bijgedragen aan de vernieuwing en verduurzaming van lokale en regionale werklocaties: onder meer kantorenlocaties en bedrijventerreinen.De claim op de toegekende projectbijdrage voor het project innoveren met data is komen te vervallen door gebrek aan capaciteit en personeelswisselingen bij betrokken organisaties. • Bijgedragen aan de uitvoering van de Digitaliseringvoucher regeling MKB Zoetermeer. Dit project is eind 2022 gestart. In 2022 is een uitgebreid traject doorlopen gericht op de totstandkoming van de nieuwe strategische agenda. Hierbij zijn zowel beleidsspecialisten, bestuurders en raadsleden betrokken geweest.

Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 30,2 mln. Per eind 2021: € 32,5 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 1.472,5 mln. Per eind 2021: € 1.435,1 mln.
Resultaat verbonden partij	2021 € 2,3 mln. (2020: € 8,2 mln.)

Werkbedrijf De Binnenbaan BV	
Doel	Werkbedrijf De Binnenbaan BV heeft tot doel om zo effectief en efficiënt mogelijk de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) uit te voeren voor mensen met een sw-indicatie voor de Zoetermeer, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg. De Binnenbaan BV is daarnaast verantwoordelijk voor de re-integratie naar werk van mensen uit de doelgroep van de Participatiewet. Onderdeel hiervan is de ondersteuning van mensen met een arbeidsbeperking naar (beschut) werk.
Beleid	Met de komst van de participatiewet in 2015 is de instroom in de Wsw afgesloten. Wel blijft De Binnenbaan BV verantwoordelijk voor de huidige sw-werknemers en speelt ze een rol in het aanbieden van de voorziening Beschut Werk onder de Participatiewet. Het re-integratiebeleid van de gemeente is opgenomen in de nota ‘Meedoen met Meerwaarde’.
Financiële effecten (gemeente)	De deelnemende gemeenten betalen de werkelijke kosten voor de uitvoering van de Wsw aan De Binnenbaan BV. De rijksbijdrage per arbeidsjaar loopt terug doordat er geen instroom meer mogelijk is in de Wsw en het bestand langzaam ouder wordt en daardoor uitstroomt. De gemeente Zoetermeer staat garant voor het werkkapitaal van De Binnenbaan BV. Naast de werkelijke kosten van de uitvoering van de Wsw betalen de aandeelhoudende gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg een tarief met risico-opslag voor de overige diensteverlening die zij afnemen. De gemeente Zoetermeer betaalt naast de werkelijke kosten conform de vijfjarige Dienstverleningsovereenkomst en de jaarlijks Opdracht- en budgetbrief een tarief voor de overeengekomen dienstverlening voor de doelgroep Participatiewet.
Risico	De dalende rijksbijdrage en instroomstop voor de doelgroep Wsw leidt tot een daling van inkomsten van De Binnenbaan en daarmee tot druk op het exploitatieresultaat. De aandeelhoudende gemeenten hebben besloten de Wsw activiteiten voort te zetten in combinatie met re-integratie activiteiten in Werkbedrijf De Binnenbaan BV om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden. Hiernaast bestaat een financieel risico als gevolg van hogere instroom of lagere uitstroom uit de

	bijstand dan verwacht. Een minder effectief re-integratiebeleid kan financieel grote gevolgen hebben vanwege de vele miljoenen die Zoetermeer aan bijstandsuitkeringen verstrekt.
Financieel en bestuurlijk belang	Werkbedrijf De Binnenbaan BV is een Privaatrechtelijke onderneming met drie aandeelhouders. De gemeente Zoetermeer houdt 98% van de aandelen en de gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg elk 1%.
Bijdrage aan doelstelling programma	Doelstelling 1.5: Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Beleidsvoornemens / beleidskader	Zie bij Beleid.
Vestigingsplaats	Statutaire vestigingsplaats in Zoetermeer, nevenlocaties in Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.
Doel / openbaar belang	Werkvoorziening voor personen met een arbeidshandicap en re-integratie van werkzoekenden. Dat is een publiek belang.
Beleid / voortgang	De aandeelhoudende gemeenten voeren de regie op de Wsw en beheren de geldstromen (rijksbijdrage + gemeentelijke bijdrage). Gemeente Zoetermeer voert alle re-integratie activiteiten via de Binnenbaan uit. De gemeenten Rijswijk en Leidschendam-Voorburg voeren de re-integratie van de doelgroep Participatiewet geheel, respectievelijk grotendeels zelf uit.
Eigen vermogen verbonden partij	Per 1-1-2022: € 1,905 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Per 1-1-2022: € 5,643 mln.
Resultaat verbonden partij	Resultaat 2021: € 1,8 mln., resultaat 2022 nog niet bekend.

VNG	
Doel	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is de organisatie die alle gemeenten in Nederland en de overzeese gebieden verbindt. De vereniging heeft als doel om de lokale overheid te versterken, zodat gemeenten hun inwoners optimaal kunnen bedienen. Belangenbehartiging, kennisuitwisseling en het gezamenlijk uitvoeren van maatschappelijke opgaven zijn de kerntaken van de VNG.
Beleid	Gemeenten houden zich bezig met een breed scala van onderwerpen. De VNG houdt zich dan ook bezig met alle beleidsvelden waar gemeenten zich mee bezig houden.
Financiële effecten (gemeente)	Het bedrag dat een gemeente aan contributie betaalt, is afhankelijk van het aantal inwoners. Het uitgangspunt voor het aantal inwoners wordt per 1 januari van het voorgaande jaar bepaald aan de hand van de cijfers van het CBS: Zoetermeer had op 1 januari 2021 125.265 inwoners. Zoetermeer valt onder de categorie van 25.000 tot 200.000 inwoners en betaalde in 2022 € 1,373 per inwoner. Voor 2022 kwam dit neer op € 0,178832 mln. De contributie stijgt in 2023 met 4,4% ten opzichte van 2022. Deze stijging is bedoeld voor loon- en prijsontwikkeling op basis van CPB-indexcijfers. Ook zit hier een stijging van 1% in die bedoeld is voor de groei naar volledige dekking van de kosten van de kernorganisatie VNG vanuit de contributie.
Risico	Geen.
Financieel en bestuurlijk belang	Momenteel is op persoonlijke titel wethouder Iedema lid van het college voor Arbeidszaken.
Bijdrage aan doelstelling programma	De inspanningen op het gebied van belangenbehartiging, kennisuitwisseling en het gezamenlijk uitvoeren van maatschappelijke opgaven van de VNG dragen bij aan alle programma’s.
Relatie met programma	Alle
Beleidsvoornemens / beleidskader	De VNG focust t/m 2024 op zes inhoudelijke thema’s; de informatiesamenleving, de gemeentelijke dienstverlening, fysieke opgaven, de inclusieve samenleving, democratisch besturen en een actieve ledenorganisatie.

Vestigingsplaats	Den Haag
Doel / openbaar belang	Drie pijlers, kennisdeling, belangenbehartiging en dienstverlening voor gemeenten vormen de basis van de vereniging.
Beleid /voortgang	Om de vier jaar presenteert de VNG haar strategie, Voor 2020-2024 hebben de gemeenten gezamenlijk in kaart gebracht wat de belangrijkste thema's voor de komende jaren zijn en wat deze betekenen voor de rol en het functioneren van het lokaal bestuur. In de VNG Kadernota 2022 heeft de VNG aangegeven welke onderwerpen binnen de eerder genoemde zes thema's prioritair zijn. Deze lijst omvat o.a. Digitale veiligheid, de Omgevingswet, woningbouw, transformatie Sociaal Domein en de bestuurlijke verhoudingen met het Rijk. Deze hebben in 2022 de inzet in o.a. de contacten met het rijk bepaald.
Eigen vermogen verbonden partij	Eind 2021: € 63,912 mln.
Vreemd vermogen verbonden partij	Eind 2021: € 94,719 mln. (schulden: € 112,974 mln. + voorzieningen: € 2,981 mln.)
Resultaat verbonden partij	Financieel resultaat 2021: € 1,124 mln. positief.

Stichting BusinessPark Haaglanden (BPH)	
Doel	Het versterken van de regionale samenwerking tussen de deelnemende gemeenten op het gebied van bedrijfshuisvesting ten behoeve van het behouden en vestigen van bedrijven en daarmee de werkgelegenheid in de Haagse regio. Met de samenwerking het thema 'werken' een gelijkwaardige plek geven in de complexe integrale verstedelijkingsopgave. Deelnemende gemeenten zijn: Den Haag, Rijswijk, Midden-Delfland, Pijnacker Nootdorp, Delft, Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer.

Beleid	De stichting tracht haar doel te bereiken door onder meer: • Het (verder) professionaliseren van het regionaal loket (front-office) van Businesspark Haaglanden voor ondernemers; • Het intensiveren van de samenwerking met adviseurs in bedrijfshuisvesting; • Het begeleiden van het proces van uitplaatsingen van bedrijven als gevolg van transformatie/herstructurering; • Het leveren van een bijdrage aan het formuleren van nieuw beleid (door monitoring & signalering vraag/aanbodontwikkeling binnen de regio) en het tot uitvoering brengen van beleid; • Het meedenken om te komen tot nieuwe werklocaties binnen de Haagse regio; • Het als netwerkorganisatie aanspreekpunt zijn voor de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de Provincie Zuid-Holland.
Financiële effecten (gemeente)	De gemeente Zoetermeer draagt jaarlijks € 25.000 bij aan de stichting. Dit bedrag is gebaseerd op de verdeelsleutel die staat opgenomen in het reglement. Zoetermeer draagt 15% van de jaarlijkse kosten bij.
Risico	Voor de gemeente zijn er geen financiële risico's aanwezig. Bij een eventueel financieel risico van de stichting is de gemeente maximaal de eigen bijdrage voor 1 jaar kwijt.
Financieel en bestuurlijk belang	De deelnemers zijn de 7 gemeenten en hebben daardoor een financieel en bestuurlijk belang. De wethouder economie heeft zitting in het Bestuur. De teammanager van team economie neemt deel aan de Directieraad.
Bijdrage aan doelstelling programma	1.3 bevorderen vestigings-en ondernemersklimaat 1.4 bevorderen groei werkgelegenheid
Relatie met programma	Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Beleidsvoornemens/ beleidskader	Uitvoering geven aan het jaarplan. Centrale actiepunten zijn: • BPH deelt als netwerkorganisatie beschikbare kennis en kunde. • BPH is een netwerkorganisatie en gesprekspartner voor PZH en MRDH en andere samenwerkingsverbanden gericht op bedrijvigheid. • BPH heeft het aanbod van bedrijfshuisvesting van de deelnemende gemeenten scherp in beeld. Vragen uit de markt worden geregistreerd.

	• BPH draagt op de schaal van de Haagse regio bij aan het bij elkaar brengen van vraag naar en aanbod van voldoende en passende bedrijfshuisvesting.
Vestigingsplaats	Zetel in de gemeente ‘s- Gravenhage
Doel/openbaar belang	De schaal waarop de bedrijventerreinenmarkt zich beweegt, is bovengemeentelijk. Bedrijven kijken veelal op regionale schaal naar vestigingsplaatsen en uitbreidingsmogelijkheden. Activiteiten van bedrijven volgen zelden bestuurlijke grenzen maar vinden plaats in een marktregio. Binnen de MRDH is de Haagse regio één van de drie marktregio’s, waarbinnen bedrijven zich vestigen dan wel uitbreiden en/of verhuizen. De gezamenlijke doelen zijn economische ontwikkeling en het creëren en behoud van werkgelegenheid in de Haagse regio, het bieden van voldoende passende vestigingsplekken op bedrijventerreinen en het tegengaan van onnodige onderlinge concurrentie tussen gemeenten. Businesspark Haaglanden werkt vraaggericht en zoekt naar pragmatische oplossingen, op het juiste schaalniveau.
Beleid/voortgang	In 2022 is het front office verder geoptimaliseerd door de zichtbaarheid van BPH te vergroten via het actualiseren van de website. Ook hebben er werkbezoeken plaatsgevonden aan de hand waarvan praktijkvoorbeelden zijn gedeeld. Gezamenlijk met het werkteam is er input opgehaald voor het opstellen van een propositie. In het werkteam is er kennis uitgewisseld over actuele thema’s, waaronder beter benutten van bedrijventerreinen. In oktober 2022 heeft het ministerie van EZK aangegeven het huidige aanbod aan bedrijventerreinen minimaal te willen behouden naast dat er ruimte gezocht met worden voor nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen. BPH heeft onderzoek laten doen naar beter benutten van de ruimte op een 17-tal bestaande bedrijventerreinen binnen de regio.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 31.705 Per eind 2021: € 71.499
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 24.880 Per eind 2021: € 3.727
Resultaat verbonden partij	2020 € 44.880 voordelig 2021 € 39.795 voordelig

Vereniging De Brede Stroomversnelling	
Doel	Uitvoering van het klimaatbeleid. De raad heeft op 12 september 2016 besloten om Nul op de Meter concepten toe te passen waar mogelijk.
Beleid	Stroomversnelling en haar leden hebben als oogmerk een impuls te geven aan de energietransitie in de gebouwde omgeving. Stroomversnelling is in eerste instantie een vereniging van corporaties, bouwers, toeleverende industrie, netwerkbedrijven en regionale overheden maar de bedoeling - van de initiatiefnemers en de huidige trekkers – is breder. Stroomversnelling wil een beweging zijn waarin deelnemers zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de energietransitie en waarin ze, door samen op te trekken, versnelling weten te realiseren in het realiseren van deze doelstelling.
Financiële effecten (gemeente)	Jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage van € 5.000.
Risico	Er is nog steeds sprake van onduidelijkheid met betrekking tot het recht op teruggave van omzetbelasting op inkopen en de verplichting tot het afdragen van omzetbelasting over subsidieontvangsten. Hierover is overleg gaande met de belastingdienst. Het overleg met de belastingdienst kan ertoe leiden tot zowel een teruggave als een naheffing van omzetbelasting over de periode 2015 tot en met 2018. Er is ondertussen wel een formeel verzoek gedaan voor teruggave over de periode 2018 die kan leiden tot een storting van de belastingdienst. De gemeente is alleen lid en is geen risicodrager. Als de vereniging bij ontbinding een tekort heeft, hoeft de gemeente als lid daaraan niet bij te dragen. Dit hangt samen met de rechtspersoonlijkheid van de vereniging en het feit dat de vereniging een eigen, afgescheiden vermogen heeft. Als de vereniging wordt ontbonden, gaat dat volgens de regels over de vereffening van het afgescheiden vermogen.
Financieel en bestuurlijk belang	Stroomversnelling heeft op dit moment ca. 60 leden en meerdere partnerschappen. De samenstelling van het ledenbestand geeft direct een helder beeld van de breedte van Stroomversnelling: woningcorporaties, aanbieders (bouwbedrijven), toeleverende industrie, gemeentes en netwerkbedrijven. Daarnaast heeft Stroomversnelling al een aantal partners - CVW, Federatie Ruimtelijke Kwaliteit, Efectis, de Woonbond en Hogeschool Utrecht. Stroomversnelling is zelf partner van de vernieuwingsagenda van Aedes. Stroomversnelling staat open voor elke partij die inzet wil leveren op, en kan bijdragen aan, de (door)ontwikkeling van woningconcepten en de transitieopgave. Omdat het een vereniging is van koplopers en actieve volgers wordt altijd kritisch gekeken hoe partijen die zich willen aansluiten de beweging en benodigde ontwikkeling verder kunnen versterken. Het doel is daarom niet veel groter te worden in aantallen dan ca. 100 leden. Deze beperkte

	groeidoelstelling heeft consequenties voor de financiële slagkracht van de vereniging. Om die reden is er veel aandacht voor bijdragen van overheden.
Bijdrage aan doelstelling programma	3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling.
Relatie met programma	Programma 7 Inrichting van de stad
Beleidsvoornemens / beleidskader	1. Volop werken aan de ontwikkeling, van het aanbod, de vraag en de daaraan gerelateerde marktcondities voor concepten waarmee woningen en/of wijken aardgasvrij en spijtvrij CO2- en/of energieneutraal gemaakt kunnen worden in alle marktsegmenten. 2. De realisatie van een zodanige kostprijsreductie (schatting 25%-30%), op NOM of NOM-Ready aanbod met gegarandeerde functionele prestaties (minimaal rond energie, binnenmilieu en veiligheid), waarmee een woonlastenneutraal aanbod voor de bewoner en een gezonde business case voor de investeerder in de oplossingen (inclusief de afnemers) mogelijk is.
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel / openbaar belang	De vereniging Stroomversnelling heeft als doel het verenigen van leden die renovatie- en nieuwbouwbouwconcepten met minimaal het ambitieniveau van Nul op de Meter (NOM) ontwikkelen, bouwen, afnemen of het afnemen willen faciliteren. De leden beogen NOM te bereiken met uitsluitend gebruik van duurzame energie, opgewekt uit niet fossiele brandstoffen.
Beleid /voortgang	Ad 1. Pas wanneer 25% van het potentieel is bereikt, is de fase van ontwikkeling (door koplopers en volgers) afgerond en de fase van autonome opschaling bereikt. Ad 2. Jaarlijkse productieaantallen van 50.000 gekoppeld aan renovatie, 25.000 aan nieuwbouw en 100.000 aan installatievervanging.
Eigen vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 339.294 Per eind 2021: € 408.042
Vreemd vermogen verbonden partij	Per begin 2021: € 874.340 Per eind 2021: € 929.824

Resultaat verbonden partij	2021: € 68.748

Bijlage 4 Gewaarborgde geldleningen

Geldnemer	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag geldlening	% waarvoor borg is verleend	Restant bedrag geldlening per 31-12-2021	Aflossing 2021	(Her)financiering 2021	Restant bedrag geldlening per 31-12-2022	Jaar afloop garantstelling
Primair risico:								
Woningcorporaties	Gem.garantie	10.890.725	100%	10.890.725			10.890.725	2029
	Gem.garantie	4.300.000	100%	4.300.000			4.300.000	2032
	Gem.garantie	4.764.692	100%	4.764.692			4.764.692	2038
	Gem.garantie	4.500.000	100%	4.500.000			4.500.000	2038
	Gem.garantie	7.124.350	100%	7.124.350			7.124.350	2032
	Gem.garantie	8.500.000	100%	8.500.000			8.500.000	2063
	Gem.garantie	5.000.000	100%	5.000.000			5.000.000	2032
	Gem.garantie	6.400.000	100%	6.400.000			6.400.000	2032
	Gem.garantie	6.400.000	100%	6.400.000			6.400.000	2032
	Gem.garantie	6.000.000	100%	6.000.000			6.000.000	2032
	Gem.garantie	11.500.000	100%	11.500.000			11.500.000	2063
	Gem.garantie	6.300.000	100%	6.300.000			6.300.000	2023
	Gem.garantie	7.800.000	100%	7.800.000			7.800.000	2033
	Gem.garantie	4.500.000	100%	4.500.000			4.500.000	2031
	Gem.garantie	11.798.285	100%	11.798.285	11.798.285		0	2034
	Gem.garantie	15.000.000	100%	15.000.000			15.000.000	2038
	Gem.garantie	12.000.000	100%	12.000.000			12.000.000	2039
	Gem.garantie	9.000.000	100%	9.000.000			9.000.000	2028
	TOTAAL:	**141.778.052**		**141.778.052**	**11.798.285**	**0**	**129.979.767**	
Zorgcentra/ gezondheidsinstellingen	Gemeentegarantie	3.403.000	100%	850.838	85.084		765.754	2031
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	716.511	119.418		597.092	2027
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	698.124	116.354		581.770	2027
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	698.143	116.357		581.786	2027
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	794.115	113.445		680.670	2028
	Gemeentegarantie	4.538.000	100%	794.115	113.445		680.670	2028
	TOTAAL:	**26.093.000**		**4.551.846**	**664.104**	**0**	**3.887.742**	
Sportverenigingen c.a.	Gemeentegarantie	34.000	100%	21.444	1.623		19.821	2032
	Gemeentegarantie	682.000	100%	521.120	22.728		498.392	2039
	Gemeentegarantie	70.000	100%	32.433	17.713		14.720	2039
	TOTAAL:	**786.000**		**574.997**	**42.064**	**0**	**532.933**	

Overige instellingen	Gemeentegarantie	549.000	100%	60.951	60.951		0	2022
	Gemeentegarantie	100.000	100%	72.895	5.004		67.891	2036
	Gemeentegarantie	900.000	100%	733.160	57.009		676.151	2033
	TOTAAL:	**1.549.000**		**867.006**	**122.964**	**0**	**744.042**	
Glasnet	Gemeentegarantie	850.000	15%	473.524	85.004		388.520	2025
	TOTAAL:	**850.000**		**473.524**	**85.004**	**0**	**388.520**	

Secundair risico:

Woningcorporaties	Achtervang	15.000.000	50%	15.000.000			15.000.000	2058
t/m 31/07/2021	Achtervang	15.000.000	50%	15.000.000			15.000.000	2057
	Achtervang	20.000.000	50%	20.000.000			20.000.000	2034
	Achtervang	20.000.000	50%	20.000.000			20.000.000	2035
	Achtervang	9.000.000	50%	9.000.000			9.000.000	2036
	Achtervang	9.000.000	50%	9.000.000			9.000.000	2037
	Achtervang	50.000.000	50%	50.000.000			50.000.000	2060
	Achtervang	25.000.000	50%	25.000.000			25.000.000	2058
	Achtervang	25.000.000	50%	25.000.000			25.000.000	2058
	Achtervang	25.000.000	50%	25.000.000			25.000.000	2058
	Achtervang	100.000.000	50%	100.000.000			100.000.000	2060
	Achtervang	6.000.000	50%	6.000.000			6.000.000	2025
	Achtervang	20.000.000	50%	20.000.000			20.000.000	2053
	Achtervang	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000	2049
	Achtervang	12.000.000	50%	12.000.000			12.000.000	2035
	Achtervang	9.000.000	50%	9.000.000			9.000.000	2040
	Achtervang	10.000.000	50%	10.000.000			10.000.000	2040
	Achtervang	15.000.000	50%	15.000.000			15.000.000	2037
	Achtervang	10.500.000	50%	10.500.000			10.500.000	2030
	TOTAAL:	**405.500.000**		**405.500.000**	**0**	**0**	**405.500.000**	
Woningcorporaties	Vrijwaring WSW	2.936.746	50%	328.023	162.067		165.956	2023
t/m 31/07/2021	Vrijwaring WSW	20.619.773	50%	20.619.773			20.619.773	2029
	Vrijwaring WSW	15.882.308	50%	13.613.406			13.613.406	2030
	Vrijwaring WSW	3.153.773	50%	347.721	171.824		175.897	2023
	Vrijwaring WSW	2.858.815	50%	1.382.695	98.595		1.284.100	2033
	Vrijwaring WSW	7.941.154	50%	7.941.154			7.941.154	2036

	Vrijwaring WSW	10.527.701	50%	10.527.701			10.527.701	2036
	Vrijwaring WSW	1.019.070	50%	112.302	112.302		-0	2023
	Vrijwaring WSW	1.160.070	50%	66.711	66.711		0	2022
	Vrijwaring WSW	22.235.231	50%	15.140.602	522.222		14.618.380	2043
	VrijwaringWSW	1.866.000	50%	208.462	102.995		105.467	2023
	TOTAAL	**90.200.641**		**70.288.551**	**1.236.716**		**69.051.835**	
Sportverenigingen	Vrijwaring SWS	110.000	50%	26.950	2.750		24.200	2033
	Vrijwaring SWS	170.000	50%	121.690	7.358		114.332	2039
	Vrijwaring SWS	14.375	50%	8.623	8.623		0	2027
	Vrijwaring SWS	14.375	50%	172.160	7.680		164.480	
	TOTAAL:	**308.750**		**329.423**	**26.411**		**303.012**	
Woningcorporaties	Achtervang	1.907.000	100,0%	1.907.000			1.907.000	2061
vanaf 01/08/2021	Achtervang	1.430.000	100,0%	1.430.000		323.000	1.753.000	
	Achtervang	23.693.000	1,6%	400.412	9.412		391.000	
	Achtervang	2.470.000	1,6%	41.743	743		41.000	2061
	Achtervang	10.000.000	1,6%	169.000	4.000		165.000	2058
	Achtervang	10.000.000	1,6%	169.000	4.000		165.000	2058
	Achtervang	14.470.000	41,2%	6.030.517		210.483	6.241.000	
	Achtervang	5.782.000	41,2%	2.409.706	29.706		2.380.000	2061
	Achtervang	15.000.000	41,2%			6.175.000	6.175.000	2060
	Achtervang	15.000.000	41,2%			6.175.000	6.175.000	2027
	Achtervang	12.500.000	41,2%			5.146.000	5.146.000	2037
	Achtervang	9.000.000	41,2%			3.705.000	3.705.000	2034
	Achtervang	10.000.000	41,2%			4.117.000	4.117.000	2026
	Achtervang	2.000.000	41,2%			823.000	823.000	2027
	Achtervang	3.630.000	41,2%			576.000	576.000	2030
	Achtervang	3.630.000	41,2%			522.000	522.000	2029
	Achtervang	20.000.000	41,2%			8.233.000	8.233.000	2049
	Achtervang	10.000.000	41,2%			4.117.000	4.117.000	2032
	Achtervang	12.500.000	41,2%			5.146.000	5.146.000	2038
	Achtervang	9.929.000	1,5%	143.971		1.029	145.000	
	Achtervang	22.390.000	9,5%			2.135.000	2.135.000	2050
		215.331.000		**12.701.349**	**47.861**	**47.404.512**	**60.058.000**	

TOTAAL ALLE LENINGEN	**882.396.443**	**637.064.748**	**14.023.409**	**47.404.512**	**670.445.851**

Bijlage 5 Verplichte indicatoren

Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | 2017 - 2021

Misdrijven
Zoetermeer, per 1.000 inwoners

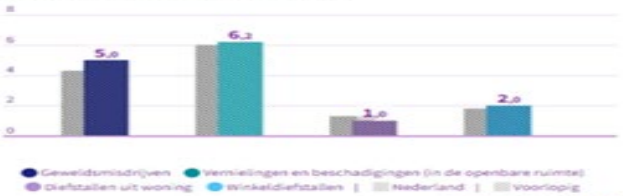

meerdere bronnen | 2021

Economie

Functiemenging

48,5% Zoetermeer
53,3% Nederland

Meerdere bronnen | 2021

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw.15 t/m 64jr

125,3 Zoetermeer
165,1 Nederland

LISA | 2021

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

2,4 Zoetermeer

2,7 Nederland

DUO/Ingrado | 2021

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

25 Zoetermeer

20 Nederland

DUO/Ingrado | 2021

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

2,2% Zoetermeer
1,9% Nederland

DUO/Ingrado | 2021

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

53,5% Zoetermeer
49,3% Nederland

Meerdere bronnen | 2020

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

668,6 Zoetermeer
805,5 Nederland

Meerdere bronnen | 2021

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

CBS statistiek huishoudelijk afval | 2021

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

7,6% Zoetermeer
26,9% Nederland

berekening | 2020

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

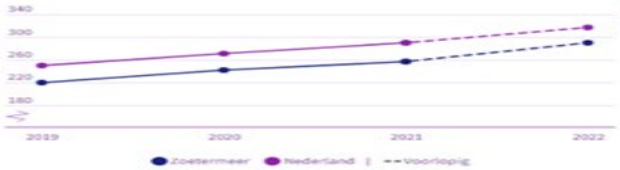

CBS - WOZ | 2019 - 2022

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

5,6 Zoetermeer
8,9 Nederland

BAG/ABF | 2021

Meer info

Jongeren met een delict voor de rechter

1% Zoetermeer
1% Nederland

CBS Jeugd | 2020

Achterstand onder jeugd
Zoetermeer

CBS Jeugd | 2021

Netto arbeidsparticipatie

69,1% Zoetermeer
70,4% Nederland

CBS | 2021

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

CBS | 2021

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

472,4 Zoetermeer
202,0 Nederland

CBS | 2020

Demografische druk

CBS | 2022

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2022

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 875 Zoetermeer

€ 823 Nederland

COELO | 2022

Jongeren met jeugdbescherming

1,2% Zoetermeer

1,1% Nederland

CBS Jeugd | 2022

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 922 Zoetermeer

€ 905 Nederland

COELO | 2022

Jongeren met jeugdreclassering

0,5% Zoetermeer

0,3% Nederland

CBS Jeugd | 2022

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo
per 10.000 inwoners

580 Zoetermeer

640 Nederland

CBS MSD WMO | 2022

Bijlage 6 Financiële effecten COVID-19

Bedragen x € 1.000

Nr	Prog	Overzicht kosten COVID-19	TB1	TB2	Totaal TB1 en TB2	Jaar-rekening
1	1	Ventilatieaanpak schoolgebouwen	-1.200		-1.200	-73
2	1	Ventilatieaanpak schoolgebouwen, rijkssubsidie	1.200		1.200	73
3	1	Bijstand zelfstandigen		-125	-125	-185
4	1	Zoetermeerpas		295	295	294
5	2	Meerkosten jeugdhulp		94	94	94
6	3	Opbrengst parkeren	-800	-200	-1.000	pm
7	3	Compensatie derving parkeeropbrengsten	1.500		1.500	1.500
8	4	Noodsteun		-659	-659	-547
9	5	Controle coronatoegangsbewijs (CTB)	-200		-200	45
10	5	Controle coronatoegangsbewijs (CTB), rijkssubsidie	200		200	-45
11	5	IPTA	-100		-100	-174
12	6	Gemeenteraadsverkiezingen 2022	-320		-320	-269
13	6	Gemeenteraadsverkiezingen 2022, compensatie rijk	213		213	213
14	ovh	Informatisering en automatisering		-140	-140	-147
15	OAD	Rijksbijdrage vanwege inkomstenderving		300	300	280
16	2	Coronaherstelplan, project weerbaarheid		-125		-49
17	2	Coronaherstelplan, veerkrachtig uit de crisis, Kom naar buiten		-87		-141
18	OAD	Compensatie via circulaires gemeentefonds				860
		Saldo	**493**	**-647**	**58**	**869**

*een negatief teken (-) betekent meer uitgaven of minder inkomsten, dus een nadeel.

Begin 2022 zijn de coronamaatregelen langzaam versoepeld na een harde lockdown. De laatste maatregelen zijn vervallen in maart 2022. De financiële gevolgen zijn in deze bijlage op een rijtje gezet.

In 2020 zijn bij de PN2021 bedragen beschikbaar gesteld voor het opvangen van de gevolgen van COVID-19. Deze bedragen zijn ten laste gebracht van de Enecogelden. Er is onderscheid gemaakt tussen gevolgen van COVID-19 waar de gemeente geen invloed op heeft aan de ene kant en bewust beleid om steun te verlenen in de stad aan de andere kant. Voor de nadelige gevolgen die de gemeente niet kan beïnvloeden is in de Vrij inzetbare reserve een bedrag van € 5 mln. gereserveerd. Voor het eigen beleid is op OAD een budget vrijgemaakt van € 5 mln. met daar tegenover een even grote onttrekking uit de reserve met Enecogelden.
Het rijk is in de jaren 2020 en 2021 de gemeenten ruimhartig bijgesprongen in de bestrijding van (de gevolgen van) de epidemie.

1. Reservering in de Vrij inzetbare reserve

Eind 2020 waren er nog geen bedragen ten laste van de Vrij inzetbare reserve gebracht. De inschatting was toen dat er in 2021 € 3,544 nodig was in 2021 voor activiteiten die in 2020 vanwege Corona niet waren uitgevoerd. Ook in 2021 was dat bedrag toch niet nodig. In het voorjaarsdebat 2022 heeft de raad met een amendement besloten € 1 mln. daarvan te benutten voor de uitvoering van diverse moties. Daarmee resteert in de Vrij inzetbare reserve € 2,544 mln.

2. Gereserveerd bedrag op OAD

Van het op OAD gereserveerde bedrag van € 5 mln. was eind 2022 nog ca. € 4,4 over. In de tussenberichten zijn de te verwachten baten en lasten in beeld gebracht. Door boekhoudregels zijn de vergoedingen van het rijk voor COVID-19 die betrekking hebben op 2021 in 2022 ontvangen. Zoals te zien is in de tabel maken die de lasten van 2022 meer dan goed. Een beroep op het op OAD gereserveerde bedrag is niet nodig geweest en de onttrekking uit de reserve Enecogelden die daar tegenover staat is ook achterwege gebleven.

De in de tabel opgenomen bedragen zijn in de programma’s toegelicht.

Bijlage 7 Cijferanalyse Jeugd en Wmo nieuw

Samenvatting onzekerheden Jeugd en WMO BG niet ontvangen controleverklaringen zorginstellingen*								
			x1000					
				Onzeker				
Jeugd> € 250K niet ontvangen				1.066				
WMO nieuw> € 125K niet ontvangen				15				
Samenvatting ontvangen en niet ontvangen Jeugd en WMO BG controleverklaringen zorginstellingen								
			x1000					
Jeugd> € 250K ontvangen					47.289	96%		
Jeugd> € 250K verwachting te ontvangen				48.355		98%		
Jeugd< € 250K				958		2%		
Totaal verantwoording Jeugd					49.313			
WMO nieuw> € 125K ontvangen					1.854	87%		
WMO nieuw> € 125K verwachting te ontvangen				1.869		87%		
WMO nieuw< € 125K				270		13%		
Totaal verantwoording WMO nieuw					2.139			
Samenvatting fouten en onzekerheden ingekochte zorg Jeugd en WMO BG								
			x1000					
			Getrouwheid		Rechtmatigheid			
			fout	onzekerheid	fout	onzekerheid		
Jeugd >€ 250K niet ontvangen				1.066		1.066		
WMO >€ 125K niet ontvangen				15		15		
***Stand van zaken d.d. 4-05-2023**								